Published by
Centre for Bhutan & GNH Studies
Zhichenkhar, Langjophakha, Thimphu
cbs@bhutanstudies.org.bt
www.bhutanstudies.org.bt

༄༅།། ལྷོའི་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་སྨོན་མཐའི་འཕྲེང་བ།།

The Religious History of the South: The Continuation of the Precious Dharma - A Garland of Mañjunātha's Aspirational Prayers

Composed by
The Tenth Je Khenpo
Tenzin Chogyal

Introduced and
Edited by
Sonam Jamtsho

རྗེ་མཁན་བྱི་ར་བས་བསྟུ་བ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས།
བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་དོ་སྤྲོད་སྒྲིག་ཞུས་བྱས།

༄༅།། ལྷོའི་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་སྨོན་མཐའི་འཕྲེང་བ།།

The Religious History of the South: The Continuation of the Precious Dharma—

A Garland of Mañjunātha’s Aspirational Prayers

རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་བཅུ་པ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས།

Composed by
The Tenth Je Khenpo Tenzin Chogyal

བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ངོ་སྤྲོད་སྒྲིག་ཞུས་བྱས།

Introduced and Edited
by
Sonam Jamtsho

Published by the Centre for Bhutan and GNH Studies
Zhichenkhar, Langjophakha, Thimphu, Bhutan
Tel: +975 02 321007
Email: cbs@bhutanstudies.org.bt

© Centre for Bhutan and GNH Studies, 2025
ISBN: 978-99980-35-28-7

Jamtsho, Sonam (Editor): *The Religious History of South: The Continuation of the Precious Dharma- A Garland of Manjunatha's Aspirational Prayers.*

All rights reserved.
Apart from any fair dealing for private study, research, criticism, or review, no part of the book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microform, or any other means without written permission. Enquiry should be made to the publishers.

For Bhutan, my beloved country

Table of Contents

	Topics	Page
	Preface	i
0.	Introduction	i
1	Author	ii
1.a.	Previous Lives	iii
1.b.	Early Life	iv
1.c.	Monastic Life	v
1.d.	Ecclesiastical Posts	ix
1.e.	The Tenth Je Khenpo	xiii
1.f.	Final Years	xiv
2	The Work	xvii
2. a.	An Introduction	xvii
2.b.	Plausible Sources	xviii
2.c.	The Structure and Content of the Work	xxi
2.d.	Reception and the State of the Art	xxiv
3	A Critical Edition	xxvii
3.a.	Introduction	xxvii
3.b.	Sigla	xxvii
3.c.	Editorial Policies	xxix
3.d	Editorial Signs	xxx
4.	An Edition of the *lHo'i chos 'byung*	1
4.a.	The Preface	1
4.b.	Biography of Zhabdrung Rinpoche	15
4.c.	Profiles of the First Six Regents	69
4.d.	Profiles of the First Nine Je Khenpos	91
4.e.	Profiles of the First Thirteen Druk Desis	125
4.f.	The Legal Code	137
4.g.	The Crafts and Arts	157
4.h.	The Narrative of Twelve Deities	159
5	Appendices	203
5.a.	Written Works of Je Tenzin Chogyal	203

5.b.	A Structural Outline of the *lHo'i chos 'byung*	205
6	Acknowledgement	213
7	Bibliography	215
8	Index	221

Preface

0. Introduction

In the spring of 2018, while enrolled in a master's program at the University of Hamburg, I fortuitously obtained a digitized copy of the *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba*, hence *lHo'i chos 'byung* by the tenth Je Khenpo Tenzin Chogyal (1701–1766/1767) from the BDRC website. I started exploring the text during my leisure time and became captivated by its rich content. The work's importance as a scholarly treatise on the formative years of the newly established nation of Bhutan is evident. It also refers to various biographical works of Bhutanese teachers and scholars, which led me down a fascinating rabbit hole. Additionally, it includes familiar stock phrases and proverbs I had encountered before while growing up in the country. These elements sparked my enthusiasm to study the text closely.

I also began searching for existing editions or translations of the work. Still, regrettably, my efforts yielded no results, though the text was referenced by researchers and historians writing about Bhutan, both in classical Tibetan and in English, as one of the important primary sources. Consequently, I started transcribing the work on my laptop, both as part of my studies and to practice typing in Tibetan. As I was introduced to the craft of critical edition and textual study methodology at the university, I honed this skill on the text. Over time, a wish to produce a critical edition of the *lHo'i chos 'byung* took shape in my mind, and I started to work on it.

A chance encounter with a young monk, whose name I embarrassingly forgot, at Dodedrag Shedra, above Thimphu Valley, in 2022, also encouraged me to work on this project. He kindly gave me the recently published collected works of Je Yontan Thaye, in three volumes. The third volume from this collection contains the biography of Je Tenzin Chogyal. As I slowly begin to read his biography, it inspires me more to work on the *Chos 'byung*.

1. The Author

The following account of the life of our author, Je Tenzin Chogyal, is derived from an extensive biography titled *sGyu ma'i gar stabs*, authored by the thirteenth Je Khenpo, Yontan Thaye (1724–1784). This biography is structured into ten chapters, commencing with an exploration of the previous incarnations of Tenzin Chogyal and concluding with the account of his passing and the funeral observations thereafter. The work was composed at the request of Jamyang Pekar, a devoted personal assistant to Tenzin Chogyal, and was written at the latter's residence, Perlri Dorjedhen. This biography also includes numerous short spiritual songs and advice that were written by Tenzin Chogyal for his many disciples. It also refers to many written works- both short and long- by Tenzin Chogyal.

The biography is crafted in an elevated and scholarly style of language. It follows a linear progression, tracing the life of the subject and illuminating significant episodes from his eventful life's journey. The narrative is enriched with citations of passages from scriptures and authoritative treatises, grounding the account within the broader context of a Buddhist worldview, as expressed through these quotations. The work is not a critical biography in the sense of offering a balanced perspective or evaluation of the subject, his activities, and accomplishments. Instead, it portrays the subject as a realized being who, out of profound compassion, voluntarily takes rebirth within cyclic existence to benefit sentient beings entangled in it. In essence, it is a hagiography, lovingly composed by an admiring and devoted disciple in reverence for his cherished teacher.

Tenzin Chogyal was earnestly requested by his disciples, including Jamyang Pekar, to include a biography of himself alongside brief profiles of the successive Je Khenpos, the latter of which he had already incorporated into his history. However, due to his characteristic modesty, he initially declined the request. Despite his reluctance, his disciples persistently urged him to compose an autobiography, and eventually, he yielded to their

entreaties, producing a draft of his biography titled *Vaiḍūrya'i mchod sdong*.[1] Regrettably, this work appears to be either lost to time or currently inaccessible to scholars and devotees. Fortunately, the biographer, Yonten Thaye, informs us that his account is based on it.

1.a. Previous Lives

The earliest historical figure of whom Tenzin Chogyal is regarded as a reincarnation is Phajo Drugom Zhigpo. It is said that Tenzin Chogyal discovered a meditation cave used by Phajo at Chagri, which had become overgrown with vegetation and concealed by layers of soil over time. Another indication of his connection to Phajo was his restoration of the dilapidated retreat site associated with Phajo at Dordhennang, thus, revitalizing its importance. Furthermore, Tenzin Chogyal is believed to have experienced numerous visionary encounters with the tantric meditational deity Hayagrīva, even before he formally practiced or propitiated this deity. These profound visionary experiences of the deity persisted throughout the later stages of his life, continuing even after he stepped down from the position of Je Khenpo. These accounts hold great significance for the author of the biography, as Phajo Drugom Zhigpo[2] is considered not only a human manifestation of this deity but also deeply devoted to the deity and its practices.

The biographer then adds two more historical figures and a deity to the list of previous incarnations of Tenzin Chogyal. These are Tshewang Tenzin (1574–1643)[3], the father of Tenzin Rabgye,[4] Drukdra Gyatsho,[5] who was a reincarnation of Tshewang Tenzin, and Āryāvalokiteśvara.[6]

---

[1] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 5–7.

[2] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 8a1–12a3.

[3] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fol. 55a3–a6.

[4] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 55b1–57a3.

[5] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 60a6–61b1.

[6] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 9–10.

1.b. Early Life

Tenzin Chogyal was born in the Wangdue Phodrang district, in a hamlet known as Gangjab, situated near Nanying Yulsar. This settlement lay to the southwest of the fort, nestled in a serene landscape. His father, Drungyig Wangchen, was a lay bodhisattva, and, judging by his first name, he likely served as a clerk or secretary in some capacity. His mother, known as Ngadar Lhamo, was said to be a remarkable woman, free from any perceived feminine limitations and endowed with numerous admirable qualities. Tenzin Chogyal was born in the Earth Female Snake year, and it was said that his birth was marked by auspicious significance. Additionally, the biographer informs us that he was a joyful and spirited youth. The newborn was given the name Phuntshok Dargye, and by the time he began to speak, it was evident that he was naturally inclined toward a spiritual life.

While separating factual details from the ornate and hyperbolic style of the biography proves challenging, it appears plausible that his family were prosperous peasants, enjoying a comfortable livelihood. Moreover, it is reasonable to infer that his father was a literate man, educated in the skills of reading and writing. The biographer, however, remains silent regarding other family members, such as siblings, leaving their presence or absence a matter of speculation.[7]

Around the age of seven (six by Western reckoning), the young boy was entrusted to the care of his paternal uncle, who resided in a peaceful retreat temple devoted to religious practices and spiritual contemplation. Under his uncle's guidance, he was introduced to basic reading skills, beginning with the recognition of the fundamental alphabet and progressing to reading various complex combinations of letters and words. In the late evenings, as his uncle, a dedicated practitioner, recited melodiously his devotional texts with reverence, the young boy became so inspired that he experienced profound sensations of bliss, clarity, and non-conceptuality (*bde*

[7] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 30–31.

gsal mi rtog pa'i nyams)—an experience that deeply touched his heart. This transformative moment, which he cherished and vividly recalled, was later shared with others when he had grown into a mature and reflective man.[8]

1.c. Monastic Life

At the tender age of ten, the young Tenzin Chogyal, most likely guided by his uncle, journeyed to Punakha Dzong. This revered fortress served as home to the central monastic community in the winter season. During that period, the chief prelate was the Fifth Je Khenpo, Zodpa Thinley (1645–1729)[9], a native of Paro. His primary instructors were the Second Je Khenpo, Khenchen Sonam Yoezer,[10] and the Gyalse Tenzin Rabgay, and he received his ordination from the venerable First Je Khenpo, Pekar Jungney.[11] Appointed as the 5th Je Khenpo of Bhutan at the age of 63 in 1707 A.D., he diligently served in this esteemed role for the subsequent 17 years, leaving a lasting legacy until his passing at 85 in 1729.

A philosophical mentor named Geshe Jinpa Pekar influenced the young Tenzin Chogyal through his repeated, resonant recitations of the narratives of Padmasambhava, found in the extensive *Padma thang yig*, a treasured work believed to have been unearthed as a sacred text. This experience kindled a deep, heartfelt devotion in the young Tenzin Chogyal toward the revered figure of Padmasambhava, inspiring him to fervently and continuously recite the Vajra Guru mantra, a widely cherished devotional practice. As a result of this dedication, he earned the affectionate and fitting nickname "Vajra Guru," a testament to his mantra-recital commitment.[12]

Over the next two years, it appears that, although he resided within the fort alongside the monastic community, Tenzin Chogyal had not yet been formally admitted or recognized as a full member of the group. Then, at the age of twelve, he was officially initiated as a full-fledged member of the community, his hair ceremonially tonsured by Chokle Namgyal (1708–

[8] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 32.
[9] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 79b3–80b2.
[10] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 71a3–72b1.
[11] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 70a6–71a3.
[12] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 32–34.

1736),[13] the first Zhabdrung Sungtrul and third regent, hailing from the Dagana district. A gifted scholar with great potential, Chokle Namgyal's short life was deeply entangled in the political upheavals of his time. During this initiation, our subject was bestowed the name Tenzin Chogyal by Chokle Namgyal, a significant moment that defined his new identity, reflected in both his appearance and his newly given name. It is likely that he also began wearing monastic robes at this time, marking his transition.

Concurrently, Tenzin Chogyal received the lay vow, a solemn ceremony marking his formal entry into the Buddhist fold, which was promptly followed by him taking of the novice vow. These sacred vow ceremonies were presided over by Zodpa Thinley, the Fifth Je Khenpo. The final ceremony was distinguished by three notable changes—name, dress, and disposition (*brje ba gsum*)—symbolizing a radical change and transformation. From that moment forward, Tenzin Chogyal became a fully recognized and accepted member of the monastic community, entitled to share in its possessions and resources, and thus bound to adhere to the celibate monastic rules and regulations. He would dedicate the entirety of his life to upholding the noble ideals of monasticism with unwavering commitment.[14]

The young novice began memorizing ritual texts, both tantric and otherwise, to fully integrate and participate in monastic life, which is largely governed by the ceremonies enshrined in these sacred writings. He also started to commit himself to personal piety, manifested through the recitation of the maṇi mantra and the practice of physical prostration, a rather demanding devotional act. During this period, he developed a habit that would stay with him until the end of his life: the diligent practice of cleaning shrines and the utensils used to make offerings to deities and idols.

At this tender age, his longing for a dedicated meditational retreat and his devotion to Guru Rinpoche were so intense that he ran away from the community to reside and immerse himself in a secluded environment. Fortunately or unfortunately, he was caught and received a stern beating. It is

[13] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 63b3–66b1.
[14] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 36–37.

said that, even later in his life, he was fond of recounting this memorable episode with a sense of irony![15]

During the reign of the Ninth Druk Desi, Ngawang Gyatso (1719–1729),[16] a ruler renowned for his erudition and deep engagement with the literary arts, sponsored Tenzin Chogyal and other bright young monks from the central monastic body to pursue studies in grammar, poetry, and related disciplines under the tutelage of Chöje Ngawang Sonam.[17] This esteemed teacher was a disciple of Drungyig Tandin Wangyal[18] and a certain Lama Candrapa from Tibet, enriching the scholars with profound knowledge and wisdom.

At this moment, Tenzin Chogyal will encounter a realized master, whom he will recognize as his root teacher, a guiding light in his spiritual journey. This revered master, Tenzin Dendup,[19] is endowed with the four esteemed qualities of a qualified tantric master: "Through realization, one liberates oneself; by compassion, one liberates others; one adapts to the needs of beings following the times; and one is skilled in the methods of dependent origination."[20] Tenzin Dendup was a distinguished scholar and dedicated meditator hailing from Paro, renowned for his profound wisdom and spiritual insight. His principal teacher was the esteemed Fourth Je Khenpo, Damcho Pekar,[21] from whom he received the esoteric Mahāmudra instructions, guiding him toward enlightenment. He embarked on a three-year-long retreat at Chari, where, it is said, he attained realization, deepening his understanding of the nature of reality. When Tenzin Chogyal first

[15] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 41.
[16] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 97b4–98b1.
[17] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 43–44.
[18] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fol. 90a3–5.
[19] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 77a5–78b3. Tenzin Chogyal composed a biography of this master, titled *rJe btsun sku bzhi'i dbang phyug bstan 'dzin don grub kyi rnam par thar pa rgyal sras klu dbang rol mtsho*.

[20] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 44: *rtogs pas bdag grol ba, thugs rjes gzhan grol ba, gdul bya dus la babs pa, rten 'brel thabs la mkhas pa ste*//. Tsangpa Gyare is said to have listed these.

encountered him, Tenzin Dendup was residing at Tashi Chodzong, engaged in the editorial and manuscript work of publishing Buddhist canon, the Kanjur.

Tenzin Chogyal will go on to receive some of the most profound, esoteric, and treasured teachings and instructions transmitted within the Drukpa Kagyu tradition from Tenzin Dendup. This extensive and comprehensive list encompasses both the foundational preliminary practices and the advanced main teachings on Mahāmudra, the works of the early Kagyu forefathers, the intricate tantric scriptures, scholarly treatises on the three vows, and the inspiring reading transmissions of the biographies of enlightened masters, along with a wealth of additional wisdom and practices.[22]

Around this period, Tenzin Chogyal embarked on his inaugural formal retreat, marking a significant milestone in his spiritual journey. The support for this retreat was provided by Desi Ngawang Gyatso, and it was conducted in the serene vicinity of Punakha Dzong, a sacred and tranquil location. The meditative retreat centered on the visualization of Shākyamuni Buddha and the recitation of the mantra associated with the figure.[23] Throughout this profound experience, he encountered numerous prophetic dreams and spiritual insights. Inspired by these moments, he will also compose several reflective spiritual songs, capturing and contemplating the essence of his retreat.

In the summer of that year, Tenzin Chogyal traveled to Paro Drangyekha, a venerable monastic establishment founded by Barawa Gyaltshen Palzang (1310–1391). His primary intention was to receive teachings from Ngawang Thinle,[24] a revered master who would later ascend to the throne of the Je Khenpo, becoming the seventh in this illustrious lineage. Although he had planned to undertake a three-year retreat at the Taktshang temple, regrettably, the ongoing war between Bhutan and Tibet rendered this aspiration impossible. Contemplating this disheartening

[21] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 76a4–77a5.
[22] For a list of these teachings, see the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 46–47.

[23] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 50.

[24] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 82a1–83a6.

situation, he will compose heartfelt prayers to Guru Rinpoche, weaving in poignant lines such as: "When beings are submerged in the mire of clinging and aversion, there is no other savior; gaze upon us with compassion."[25]

Instead, Tenzin Chogyal journeyed to Thimphu and received an extensive array of tantric initiations from Chole Namgyal, who had recently completed a rigorous three-year retreat at the Chari monastery. Then, at the age of twenty-five, Tenzin Chogyal will undertake the highest and most complete monastic ordination under the guidance of the Sixth Je Khenpo, Ngawang Lhendup,[26] a distinguished scholar. This master is the author of the widely celebrated and well-known biography of Tenzin Rabgye. This is the famed *dPag bsam snye ma*. Furthermore, Tenzin Chogyal will also receive a comprehensive series of teachings, transmissions, and profound teachings from this master, enriching his spiritual path.[27] It was also the Sixth Je Khenpo who bestowed the prestigious title of Paṇchen, meaning "great paṇḍita" or eminent scholar, upon Tenzin Chogyal, in recognition of the remarkable and scholarly feast of exposition he delivered during a significant monastic gathering.

It was also around this time, that a personal tragedy would befall Tenzin Chogyal. His revered and cherished teacher, Tenzin Dendup, will pass away, leaving a significant void in his life and spiritual journey. Tenzin Chogyal conducts religious ceremonies to honor and fulfill the wishes of his deceased teacher, Tenzin Dendup. In addition, he will continue to serve the Je Khenpo, assisting with editorial work.[28]

1.d. Ecclesiastical Posts

Tenzin Chogyal will progressively assume significant titles and roles within Bhutan's central monastic institution, ultimately ascending to the throne of the Je Khenpo as the tenth in line. This achievement is remarkable by any standard for someone of humble origins.

---

[25] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 50.

[26] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 80b2–81b4.

[27] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 64–65.

[28] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 68.

At the age of thirty-one, Tenzin Chogyal will receive his first official position. He is appointed head lama of the Namgyaltse retreat center in Punakha. Though the administrative duties of the role proved challenging, the esteemed Jamgon Ngawang Gyaltshen (1647–1732)[29] resides nearby. A key spiritual teacher and diplomat of the emerging Bhutanese nation, he hails from the ancient manorial family of Gon Obtsho, with ancestors including notable figures like the First Druk Desi. Tenzin Chogyal seeks teachings from this grandmaster, who graciously imparts a series of tantric initiations, reading transmissions, practical guidance, and future counsel.[30]

While serving as head lama of the retreat center, Tenzin Chogyal also welcomed a learned Geshe, Damchoe Gyatso. Under his guidance, he studied key Buddhist treatises, such as the *Treasury of Abhidharma* and the *Ornament of Realization*, along with their commentaries, for six months. The former text explores core Buddhist concepts, including aggregates, the twelve links of dependent origination, karma, and more, while the latter is a commentary on the perfection of wisdom, illuminating the profound, hidden meanings of these influential scriptures.[31]

After serving in the position for six years, he resigned and continued to receive teachings and tantric initiations from the nation's leading luminaries. This period was also marked by internal disputes among political leaders. Characteristically, Tenzin Chogyal steered clear of these conflicts, opting for an extended period of meditative retreat.

Following his retreat, at age thirty-seven, Tenzin Chogyal was invited to serve as Lam Neten of Wangdue Phodrang. This role holds significance, as Wangdue Phodrang is regarded as the lower seat (*gdan sa 'og ma*) of Zhabdrung Rinpoche himself. The Druk Desi and the governor of Wangdue decided to appoint him. Once established, he guided the monastic community, starting with basic etiquette, such as eating and walking. He administered various monastic vows and tantric initiations and taught rituals, including maṇḍala construction, ritual tunes and melodies, and playing instruments. He also established a fortnightly confession practice for the

[29] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 72b1–74a4.
[30] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 74, pp. 75–76.
[31] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 78–79.

community. Additionally, he provided numerous instructions on grammatical works and the symbolism of rituals and maṇḍalas.[32]

His tenure at Wangdue Phodrang proved fruitful, as he composed some of his renowned and beloved devotional works during this time, such as the narratives of the Buddha (*bsKal bzang sgron ma stong gi mdzes rgyan*) and the sixteen arhats (*rDzogs ldan sprin dbyangs*). He also conferred tantric empowerment to civilians employed and working in the Dzong. His reputation appears to be growing, and he is widely regarded as a skilled teacher, beyond merely an appointee and scholar. We see him imparting Mahāmudra instructions to disciples.[33] He was also encouraging other imminent disciples to study under the guidance of other teachers.

Despite his position and rising prominence, Tenzin Chogyal remained unswayed by external trappings. He visited a hermit, Lama Tshampa, from whom he received numerous teachings and transmissions. He also undertook a strict six-month retreat at Komthrang, a seat of the realized master Sherab Wangchuk.[34] Tenzin Chogyal later authored a biography of this master.[35] The tranquil solitude, free from distractions, inspired him to compose poignant poetry reflecting on the human condition and the reality of impermanence.[36]

After serving as Lam Neten of Wangdue Phodrang for over seven years, Tenzin Chogyal sought to devote the rest of his life to a hermetic lifestyle. Karmic circumstances guided him to Punakha, where he was tasked with tutoring the sixth Lam Tripa, Gyalse Mipham Drukdra Namgyal (1737–1762).[37] Though hesitant, he agreed. He promptly began instructing his young charge while also pursuing his literary endeavors.

Inspired by the guidance of the late Jamgon Ngawang Gyaltshen and vivid dreams, a deep desire to receive the reading transmission of the Kagyur

[32] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 88–89.
[33] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 89–92.
[34] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 86b2–86b6.
[35] The title of this work is *mTshungs med 'gro ba'i bla ma chos kyi rje shes rab 'byung gnas kyi rnam par thar pa rgyal sras klu dbang rol mtsho*.

[36] See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 93–95. Numerous examples of his spiritual poetry and advice are integrated into the following pages of the biography.
[37] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 69b1–b6.

rekindled in Tenzin Chogyal's heart. He found the ideal teacher in Gangteng Trulku Kunzang Pema Namgyal (1727–1758), the third in this distinguished lineage. From him, Tenzin Chogyal received the complete reading transmissions of the Kagyur and the Nyingma tantras. These Nyingma school scriptures, excluded from the Kagyur, are considered apocryphal. He also initiated Tenzin Chogyal into Pema Lingpa's treasure cycle. At the Lama's request, Tenzin Chogyal authored a biography of the second Gangteng Trulku, Tenzin Lekpai Dendup (1645–1726).[38]

Following this burst of activity at Gangteng, Tenzin Chogyal, at the invitation of Tongsa's administrator, Druk Phuntshok, journeyed to the district. For two months, he delivered a steady stream of teachings and initiations to the local community. He then traveled to Bumthang to visit sacred sites, such as Jampa Lhakhang. Wherever he went, he remained dedicated to instructing, sharing dharma teachings, and renovating or constructing sacred structures and objects. He traveled to Gasa and returned to Tongsa to consecrate sacred items built there. At the request of his learned disciple Ngawang Palzang and others, Tenzin Chogyal conducted a six-month ritual reading of the entire Kagyur. This rapid recitation of the scriptures to the gathered disciples is believed to transmit blessings.[39] We also find him traveling to southern Bhutan like Dagana and directing printing activities.[40]

During this time, his ward, Gyalse Drukdra Namgyal, completed three three-year retreats, and by the end, Tenzin Chogyal retired from his role as tutor. However, the reigning Je Khenpo, Shākya Rinchen,[41] astutely appointed Tenzin Chogyal as the Vajra Master of the monastic institutions.[42] This prestigious position carries numerous responsibilities. He left a lasting legacy as Vajra Master, notably establishing the Zhabdrung Kuchoe on the

[38] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.119. The biography is the *rGyal kun khyab bdag 'gro ba'i bla ma bstan 'dzin rin po che legs pa'i don grub kyi rnam par thar pa ngo mtshar nor bu'i mchod sdong.*

[39] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.126.

[40] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.130. Some of the minor works by Tenzin Chogyal are listed in this section of the biography.

[41] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 84a5–85a1.

[42] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.132.

10th day of the third month to honor the passing of Bhutan's founder. This tradition endures today and is observed as a holiday.[43]

1.e. The Tenth Je Khenpo

In 1755, the Ninth Je Khenpo, Shākya Rinchen, retired after a decade of service, envisioning Tenzin Chogyal as his successor when he appointed him Vajra Master. This wish was also shared by the Druk Desi of the era, the Thirteenth Desi, Sherab Wangchuk (1697–1768)[44]. Consequently, Tenzin Chogyal was enthroned as the next Je Khenpo at Tashicho Dzong, an event celebrated with festivities and congratulatory messages.

Returning to Punakha, the winter residence of the central monastic body, Je Khenpo Tenzin Chogyal began delivering extensive teachings, starting with tantric initiations. These included Mahāmudra instructions, revealing the ordinary mind as perfect wisdom, the six yogas of Naropa, and teachings on the seven interdependencies, among others.[45] These practices form the core of the Drukpa Kagyu tradition, originating with Tsangpa Gyare, the lineage's founder. He also participated in the continuous ritual practices embedded in the institution's annual calendar. Additionally, he consistently bestowed vows and administered ordinations.

Je Khenpo Tenzin Chogyal tirelessly championed the construction and restoration of monastic buildings, statues, murals, and more. Never fully satisfied with the teachings he had absorbed, studied, and mastered, he sought new cycles of wisdom yet to be explored. Thus, he journeyed from Punakha to Komthrang to receive the *Gathering of the Intentions of Gurus*, a treasure cycle uncovered by Sangay Lingpa (1340–1396). This teaching passed down within Bhutan's Central Monastic Institution, has its origin outside the Kagyu tradition. The Fifth Peling Sungtrul Drubchog Dorji (1725–1762) graciously imparted this intricate series of teachings to him.[46]

Je Khenpo Tenzin Chogyal will lead the monks and disciples' of Shākya Rinchen, during the funeral ceremony after the latter passed away in

[43] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.134.
[44] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 99a3–100b2.
[45] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.139.
[46] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.147.

1759. We find Je Khenpo Tenzing Chogyal bestowing the recently received *Gathering of the Intentions of Gurus* at least two times. One at Tashicho Dzong to the monastic community there and at another time at Simtokha Dzong, mainly to the first Thuktrul Ngawang Jigme Drakpa (1724–1761).[47] He was requested by the monastic community to look after the temple precinct at Palri Dorje Den, founded by Shākya Rinchen, in Punakha. This, he gladly accepted, and it will be his primary residence, upon retirement from the office of the Je Khenpo. He also consecrated the completed temple. During his tenure as the Je Khenpo, he was always either teaching, officiating ordination, leading monastic rituals, or consecrating newly finished religious projects like temples, monasteries, and idols. The schedule seems to have been very busy and demanding.

Then, he finally retired from the office of the Je Khenpo, appointing and enthroning Choje Ngawang Thinley, a nephew and disciple of of Jamgon Ngawang Gyaltshen, as the Eleventh Je Khenpo.

1.f. The Final Years and Passing Away

The heavy responsibilities were likely taxing on him. Therefore, having served as the Je Khenpo from 1755 to 1762, due to his ill health, he retired from the office. Upon leaving the post, he traveled to stay at Phajoding monastery, a retreat center high on the mountain, enjoying scenic views and freshness. There he was again engaged in religious pieties.[48] He instituted religious practices like the recitation of mantras in other important monastic centers, for example, Thadrak monastery.

Again, due to his ill health, which was probably compounded by the high altitude at Phajoding, he traveled to Paro. There, his health got better, and we find him engaged in communal religious practices and also visiting the sacred sites that dot the Paro Valley.[49] Tenzin Chogyal is still continuously giving a series of teachings and initiations in various parts of western, central, northern, and southern Bhutan. He was also bestowing empowerment to the

[47] See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 69b6–70a5.
[48] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.180.
[49] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.182.

retired thirteenth Druk Desi.[50] He also ordained the Gyalse Tulku Tenzin Drukdra.

Tenzin Chogyal, whenever his health improves, travels to other parts of the country at the invitation of the population there. He will consecrate religious objects, bestow empowerments, lead rituals, and build chapels, and receptacles for deities. He also initiates new ritual systems. He will also go back to celebrate the enthronement of the new regency, the retirement of the old Desi, and the enthronement of the new one.[51]

Tenzin Chogyal was also constantly exchanging letters with the two leading hierarchs of Drukpa Kagyu in Tibet, namely the Seventh Drukchen Kagyu Thinley Shingta (1718–1766)[52] and Drubwang Rinpoche (1721–1769).[53] He was also exchanging warm briefs with learned Eight Situ Chokyi Jungney (1700–1774).[54]

---

[50] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.193.
[51] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.185.

[52] The 7th Gyalwang Drukchen Thrinley Shingta (1718–1766) was a prominent patriarch who authored six volumes of philosophical commentaries and meditation instructions, founded monasteries, and, as counselor to Nepal's king, oversaw the 1758 reconstruction of Swayambhu Stupa with Pawo Tsuglag Gawa Rinpoche (1738–1803), after Kathog Rigdzin Tsewang Norbu's passing. He also restored Boudhanath and Namo Buddha stupas, with his contributions noted on a memorial slab at Swayambhunath.

[53] The Fifth Drukpa Incarnation of Dreu Lha, was born in 1721 in Yarlung Rabten Shar. Recognized at age three as an incarnation by the Drukpa Kagyu tradition, he was named Kunga Migyur Dorje and trained under notable masters, mastering various teachings and practices. He studied at Drepung Monastery, served as regent, and spread Buddhist teachings in southern Tibet, notably ending animal sacrifices. Renowned for his intelligence and poetry, he authored twelve volumes of works. He also visited Bhutan and received teachings and initiations from the Seventh Je Khenpo Ngawang Thinley. He passed away in 1769 CE at age forty-nine.

[54] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.186. Situ Panchen Chokyi Jungne (1700–1774), the 8th Tai Situ Rinpoche, was a prominent Karma Kagyu master, senior court chaplain of Dege, and a renowned Tibetan painter, writer, and medical innovator. He founded Palpung Monastery in 1727. He edited Kangyur and Tengyur texts, established the Dege Printing Press, and created the Karma Gadri painting style. He composed medical texts and made notable pills like the Moon Nectar Pill. Chokyi Jungne rebuilt numerous Kagyu monasteries, translated Sanskrit texts, and taught the 13th Karmapa, earning the title "Maha Paṇḍita" for his vast scholarship.

In his final days, Tenzin Chogyal's speech grew slightly slurred, and his legs weakened with illness. His devoted disciples offered their practices for his well-being. He returned to Palri Dorje Den, yearning to spend his remaining time in a strict meditative retreat. The monks of the central monastic body, officials, many of whom had received teachings and initiations from him, and his loyal attendants immersed themselves in religious practices for his sake, likely sensing his life was nearing its close.[55]

Finally, he passed away in 1767, on the twenty-fifth day of the sixth month. It is said that his mortal remains displayed physiological signs of spiritual realization, like the crown of his head protruding. The body was taken from Palri Dorje Den to Thimphu for cremation, which was attended by government officials and led by the monks of the central monastic body. For the next forty-nine days, the funeral ceremony was constantly observed with prayers and rituals. Substantial offerings were also made to fulfill his enlightened wishes at many retreat places, monasteries, and temples that dot the Bhutanese landscapes. A lookalike statue was built at Palri's residence by his main attendant, Jamyang Pekar.[56] Other religious objects were also built in other places by his other disciples to fulfill the noble wishes of the deceased teacher.

His life was a testament to the strength of the system in which he found himself. Through his own integrity and dedication, he occupied numerous lofty offices in the central monastic body of Bhutan, beginning as an ordinary novice and culminating in becoming the Tenth Je Khenpo. His literary works are imminently important sources of information on the Bhutanese culture, religion, governing principles, and so on, of the seventeenth and eighteenth centuries.

The letter Tenzin Chogyal sent to Situ was preserved in the biography. The biographer says that his other exchanges were preserved separately. It would be interesting to read this letter since there might be some of the earliest records of substantial reconnection between the Tibetan Drukpa Kagyu leaders and Bhutanese, after the rift between Zhabdrung Rinpoche and the Fifth Drukchen Pagsam Wangpo.

[55] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.207.

[56] See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.212.

2. The Work

2.a. An Introduction

The work edited here, the *lHo'i chos 'byung*, is the result of nearly three decades of dedicated effort by its author, Tenzin Chogyal. The full title of the work is the *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba*. This can be tentatively translated as *The Religious History of the South: The Continuation of the Precious Dharma - A Garland of Mañjunātha's Aspirational Prayers*, in English. The continuity in the title suggests that this work is to be approached as a sequel to Pema Karpo's authoritative *Chos 'byung*. Our author weaves the historical narratives of how dharma spread in the valley, geographically situated in the south of the Tibetan plateau. Thus continuing the narrative of how Buddhism in general and Drukpa Kagyu tradition in particular spread in Bhutan.

The composition began in the tenth month of the Iron Hog year, 1731,[57] and concluded on the birth anniversary of the Buddha in the Earth Hare year, 1759.[58] The writing process was initiated in front of the mortal

[57] For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 149a2–4: *de lta bu'i tshul 'di yang lcags phag smin zla'i tshes bcu dgu phur rgyal 'grub sbyor gyi dus bzang por spungs thang 'khor lo'i mgon gyi pho brang du / zhabs drung ma chen rin po che bzhugs pa'i mdun du zhal dkar gsol ja bzang pos bkang nas chos 'di brtsam pa'i dbu 'dzugs shing / de bzhin g.yul rgyal mgon khang chen mo'i nang du dpal mgon dam can rgya mtshor yang kun bzang mchod pa'i sprin phung bstar bar byas te/ rim par bstan bcos 'di nyid rtsom pa lags shing /.* "In this manner, on the nineteenth day of the ripe month [autumn month] in the Iron Pig year, during the auspicious time designated for royal accomplishment practice, within the palace of the Lord of Pungthang Wheel [monastery], and in the presence of the great and precious Zhabs drung ma chen, having filled the cups with excellent white tea, this text was inaugurated and its composition begun. Similarly, within the great protector shrine of Yulgyal Gonkhang, vast clouds of Samantrabhadra offerings were likewise arranged before the glorious protector Damchen Gyatso, and it was there that this treatise was composed through successive stages." The translations are mine unless noted otherwise.

[58] For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 149a4–149b1: *de nas 'di grub pa'i dus khyad par yang /...myos ldan ces pa sa mo yos lo sa ga zla ba'i tshes bco lnga /ston pa thub pa'i dbang po 'jig rten gyi mgon por sku bltams shing don rnams grub pa'i dga' ston gyi dus dge ba la/ thim yul gyi sa'i cha 'brug zab don lhun rtse bdud 'dul bye ba mchod rten gyi gtsug lag khang chen por/*. "Furthermore, regarding the special time when this was completed... on

remains of Zhabdrung Ngawang Namgyal (1594–1951) at Punakha Dzong, marked by the offering of fine tea and elaborate tributes to the dharma guardians in the guardian chapel of the same fortress. The work was completed at Zabdon Lhuentse (i.e. Wangduetse) in Thimphu while remembering the kindness of Zhabdrung Rinpoche and dharma guardians.

It was meticulously reviewed by one of the foremost monastic scholars, the ninth Khenpo, Shākya Rinchen (1710–1759).[59] The text was published and disseminated using xylographic technology, with the woodblocks expertly carved under the leadership of master carver Phuntshok, alongside four other skilled carvers.[60] In the recension of the work currently available, it comprises 150 folios. Other than the xylographic copy on which this edition is based, we do not have any recensions either of a manuscript or other block prints.

2.b. Plausible Sources

In his historical account, the author references the sources he utilized, either directly or obliquely. He cites Indic Buddhist scriptures in their Tibetan translations and indigenous Tibetan Buddhist treatises, primarily for their rhetorical impact on monastically trained scholars and to ground his narratives within the framework of the Buddhist worldview. In the final

---

the twenty-fifth day of the Saga month of the Earth Female Hare year called *Myos ldan*, at the joyous festival time when the Teacher, Lord of Sages, took birth as protector of the world and accomplished all purposes, in the virtuous [time], at the great temple of the stupa called *'Brug zab don lhun rtse bdud 'dul bye ba* in the land division of *Thim yul*."

[59] For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 151b4–5: *de ltar yang chos 'di'i zhu tig rgyal ba shākya mchog ldan da lta thub pa'i rgyal tshab tu 'tsho zhing gzhes pa gang gi spyan sngar gzigs 'bul sgra [read: sgro] skur nyis kyis zhus nas*/. "Moreover, the edition of this work was requested before the eyes of the Conqueror Śākya Chogdan, who is now living as the regent of the Sage. He edited the exaggeration and deprecation." Here, Shākya mchog ldan refers to Shākya Rinchen, as the latter is considered, during his lifetime, a reincarnation of the former.

[60] For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 151b5–6: *par yig slob dpon phun tshogs/ par pa ngag dbang kun dga'/ padma bsam grub/ karma phun tshogs/ sri thar bkra shis kyis legs par brkos…*/. "The print copy was carved by master carver Phuntshog, the printer Ngagwang Kunga, Padma Samdrub, Karma Phuntshog, and Sithar Tashi..."

section, which explores and tells the mythical narratives of deities and dharma guardians, these scriptural references serve as the primary sources, with the myths and stories of the deities directly drawn from the cited literary works.

For detailed historical information and insights into the spread of Buddhist lineages across Bhutan, the visits of early Drukpa hierarchs, the life of Zhabdrung Rinpoche, the founding of the nation under Drukpa rule, the accounts of successive regents, the profiles, roles, and dharma activities of the Je Khenpos, the spread of different monastic cultures, the governance of the Druk Desis their profiles, and the development of arts and crafts, one must look beyond these scriptures.

The following written works, either explicitly mentioned or subtly alluded to in the work, form the backbone of the historical narrative the author constructs in his history . These sources provide critical evidence, offering a reliable foundation for understanding Bhutan's complex religious, political, and cultural evolution, which the author seamlessly weaves and bases himself upon.

1. *Thugs rje'i chu rgyun*, a work attributed to Phajo Drukgom Zhigpo (1184–1251).

2. *Rwa lung dkar brgyud gser 'phreng*, a multivolume text, documenting the lineage and legacy of the Rwa Lung tradition of Drukpa Kagyu. These cycles of hagiographical series also seem to be one of the key texts transmitted and studied among the milieu in which our author was educated. He will receive the ritual of reading transmissions of these works.

3. *sKyes rabs gser 'phreng* by Pema Karpo, which traces and documents the genealogy of his reincarnations.

4. *Pad dkar chos 'byung*, a religious history authored by Pema Karpo.

5. *Chos kyi sprin dbyangs*, a comprehensive biography of Zhabdrung Ngawang Namgyal by Tsang Khenchen Jamyang Palden Gyatso. This monumental work is one of the primary sources of information for our author, especially for the most extensive section of this historical

account, which is the narrative of Zhabdrung Ngawang Namgyal's life. A key motivation for creating this work is to render the story of Zhabdrung Rinpoche's life, as detailed in Tsang Khenchen's comprehensive and voluminous biography, more accessible and clearer to readers. Tsang Khenchen's biography is well-known for weaving the narrative with citations, often including challenging and intricate passages from authoritative Buddhist scriptures. Our author, Tenzin Chogyal, aims to streamline and clarify the accounts of Zhabdrung's life while preserving the depth and intricacies of the events and experiences that shaped this remarkable figure.

6. *rDo rje gdan pa'i rnam thar*, a concise biography of Tshewang Tenzin, a close associate of Zhabdrung Rinpoche and father of Tenzin Rabgya, written by Tsang Khenchen Jamyang Palden Gyatso. This work seems to have been composed as an appendix to the previous work.

7. *dPag bsam snye ma*, a detailed biography of the first Lam Tripa and fourth Druk Desi, Tenzin Rabgay, composed by the learned sixth Je Khenpo, Ngawang Lhundrup. This work stands as one of the most comprehensive and richly detailed written sources chronicling the formative early decades of the emerging Bhutanese nation, intricately woven around the life of one of its most pivotal and influential figures. Its significance extends beyond the depth and richness of its content to encompass the elegance and artistry of its language. The author, the Sixth Je Khenpo, was thoroughly trained in the disciplines of grammar and linguistic sciences, studying under some of the most erudite and accomplished scholars in the country.[61]

[61] For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 180b4–5: *drug yig tshe dbang rdo rje nas yig rigs bco lnga tsam phul du phyin / bshes gnyen ngag dbang 'grub pa nas sgra dang snyan ngag sdebs sbyor sogs mkhas pa'i lo tsā bar gyur //.* "From secretary Tshewang Dorje, he perfected approximately twenty-five types of writing systems, and from the spiritual friend Ngagwang Drubpa, he learned grammar, poetics, prosody, and such, becoming a learned translator."

8. *Thugs chen dri bsung*, a biography of the fourth Je Khenpo, Damchoe Pekar, by Kunga Gyaltshen.

9. *Thams cad mkhyen pa'i rol mo*, a biography of the great Jamgön Ngawang Gyaltshen by Shākya Rinchen.

These works collectively provide a robust foundation for studying the early decades of Bhutan's religious, political, and cultural history, offering authentic perspectives on its key figures and traditions. These were also employed by our author in his work.

2.c. The Structure and Content of the Work

The work is composed in a traditional treatise style. It opens with an invocation of *Gönpo,* the *Jarok Dongchen,* followed by two verses of homage: the first to the three objects of Buddhist refuge and the second to the *Dakpo Kagyu* traditions. These initial verses, which are also rendered in Sanskrit, reflect a refined and elevated compositional approach. Then the author, in verse form, commits to the task of composition and calls upon readers to engage with the text.

The main content, presented in prose, begins with a clear outline of the work: 1) the depiction of the southern country with four doors, as *prophecized* in Buddhist scriptures, alongside the growth of human settlements and its transformation into a sacred domain; 2) an examination of various Buddhist lineages spreading across Bhutan's valleys, with emphasis on visits by *Drukpa* masters from Tibet, preceding the eventual and eventful visit by Zhabdrung Rinpoche in 1616; and 3) the most extensive section, exploring the establishment of the dual system of religion and politics under *Zhabdrung Ngawang Namgyal*'s leadership.[62] This basic structure offers a

[62] For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fols. 3b6–4a1: *de la kha bzhi lho'i rgyal khams 'di nyid dang por lung bstan zhing mi brgyud spel nas sbas yul khyad par can du bsgyur tshul / bar du grub mtha' sna tshogs dang nges par dpal 'brug pas sa 'dul zhabs kyi bcag tshul / tha mar chos srid gdugs dkar gcig gis lung bsgyur nas bde bar bkod tshul dang gsum /.* "Regarding this, [the text has] three [parts]: first, how this southern country was initially prophesied and how human lineages spread through it, then transformed into a specially hidden land; in the middle, how various philosophical schools and especially the glorious

clear lens into Bhutan's spiritual and political evolution, providing readers with a cohesive narrative to understand its historical evolution and cultural identity.

The third section unfolds through: a) the biography of *Zhabdrung Rinpoche*, the most extensive part of the work; b) an account of the first six *Lam Tripa* (*rgyal tshab gser gyi khri 'dzin*), the regents; and c) profiles of the first nine *Je Khenpos* (*mkhan chen dgra bcom rim byon*). The author cites works by or about these masters, enriching the narrative. It briefly explores monastic roles, such as the *Dorje Löpon* (*'dus sde'i tshogs kyi rdo rje slob dpon*), master of maṇḍala and torma making (*dkyil 'khor dang gtor ma'i slob dpon*), experts in ritual and music (*gdangs dbyangs*), and sacred dances (*gar 'chams*). A key segment follows, detailing the meaning-lineage of the *Kagyu* tradition (*dkar brgyud rin po che'i don gyi brgyud pa*), tracing successive masters who transmitted *Mahāmudra* instructions, the core teachings of the *Kagyu* tradition, originating from *Dakpo Lhaje Sonam Rinchen.*

The author traces and maps his own *Mahāmudra* lineage, offering insight into its continuity. For example, we can see two illustrations of the Meaning Lineages (i.e. the Mahāmudra lineages) that were received by Je Tenzin Chogyal and Je Shākya Rinchen, given in the text. a. Tenpai Nyima→ Gelong Dechen Lhundrup→Ngawang Samten→the fourth Je Khenpo Damchoe Pekar→Tenzin Dendup→ the tenth Je Khenpo Tenzin Chogyal. b. Khedrup Lhawang Lodrö→ the second Je Khenpo Sonam Yoezer → Jamgön Ngawang Thinley → the ninth Je Khenpo Shākya Rinchen.[63]

This part concludes with a concise discussion of institutions of philosophical study (*mtshan nyid bshad grwa*) and the study of grammatical and linguistic sciences, vital for scholarship in general and also for

---

Drukpa [school] tamed the land with their feet; and finally, how [the land] was peacefully established through the transformation [brought about] by the single white parasol of combined dharma and politics."

[63] For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 86a and fol. 87a–b.

administrative and organizational tasks of the newly founded system of government.

The work then addresses three other Buddhist lineages in Bhutan, distinct from the *Drukpa Kagyu* tradition: the *Sakya* tradition, the teachings of *Tsang Khenchen*, and followers of *Pema Lingpa*'s traditions. These accounts broaden the understanding of Bhutan's diverse spiritual landscape.

After covering *Zhabdrung Rinpoche*'s religious legacy and other religious traditions, the author provides biographical sketches of the first thirteen *Druk Desis*. These blend basic biographical data with their political and cultural efforts to protect and strengthen the nascent sovereignty. The author candidly critiques perceived failures, ensuring a balanced perspective.[64] A substantial following section is a legal code drafted in 1729 at the request of the Tenth *Desi Mipham Wangpo.* Initially separate, it was later integrated into the history, spanning about 15 folios across three parts, offering a foundation for governance and administrative tasks and outlining punitive measures when rules are transgressed.[65]

The next section briefly profiles early masters of crafts and fine arts, naming experts and masters in the field of smithery (*lha bzo ba*), painting (*bris*), sculpting (*'bur*), calligraphy (*bod yig*), traditional healing system and pharmacology (*gso ba rig pa*), astrology (*bla mkhyen rtsis pa*), and wood carving. This highlights their role in shaping Bhutan's cultural heritage. Although interesting, this section is so short and scanty that one has to look for other sources.

The concluding thirty-two folios of the text are committed to clearly describing the mystical domains of twelve deities, revered by the *Drukpa*

[64] For instance, he was quite harsh in his criticism of the seventh Desi, whom he calls a joke. See the *lHo'i chos 'byung*, fol. 97a1–2: *sde srid phyag mdzod bdun pa ni zhabs drung gi dbon po dbu mdzad dpal 'byor lags te / bstan pa la phan gnod gang yang med kyang sku skal bzhes kyin lo 'khor gsum tsam rgod bro bstan to* //. "The seventh Desi, Umze Paljor, was a nephew of Zhabdrung. Though he neither benefited nor harmed the Buddhist system, he still received his entitlements for nearly three years, becoming an object of ridicule."

[65] For translation and edition of this text with notes, see Aris 1978 and 1986.

school broadly, and especially honored within the Bhutanese *Drukpa* sub-school, connecting these realms to tangible human experiences. Drawing from ancient legends, handed down via various writings, whose beginnings and authenticity remain uncertain, oral tales, and ancient ritual and ceremonial practices, our writer skillfully tells and integrates these elements into his accounts. This approach reveals the categorical structure and principles guiding the author's thought process, enriching our grasp of his perspective.

The text finishes with details of dates and locations, marking where and when he launched his endeavor and where and when it reached completion. The author dedicates the virtue of his work to support the thriving of the study (*bshad*) and practice (*sgrub*); the two complementary aspects of the *dharma*. This leads to fourteen stanzas, each formed of four feet, with each foot comprising nine syllables, composed in traditional poetic style (*snyan ngag*). These lines convey a wide range of human feelings—gratitude, yearning, and sorrow—reflecting the context of his era, the purpose driving his creation, and hopes for all beings to achieve enlightenment, providing deeper insight into his intent and value.

2.d. Reception and the State of the Art

The significance and enduring value of Tenzin Chogyal's historical account can be fully appreciated through its vast influences on subsequent historical writings in the country across the centuries that followed. Shortly after its printing, the work was respectfully presented to Je Shākya Rinchen, who was residing at his retreat center in Phajoding, and was also graciously offered to senior, high-ranking government officials. Later, copies were dispatched to Tibet, reaching the Seventh Drukchen Kagyu Thinley Shingta (1718–1766) and Drubwang Mingyur Dorje (1721–1769), two prominent and revered hierarchs of the Drukpa Kagyu tradition, both of whom expressed their heartfelt words of appreciation. From this dissemination, one can reasonably infer that the historical work was promptly and widely distributed, gaining recognition and admiration.[66] The history's narration of how the

[66] See the *sGyu ma'i gar stabs,* p. 151: *rje nyid kyi gsung rtsom lho'i chos 'byung 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba par du legs par bkod grub ste / bya rgod phung por thub chen shākya ratna / gzhung sa mchod yon sogs su par phud phul ba gnang zhing / mthar gyis bsil*

Buddhadharma spread across the country, the visitation of early Drukpa masters, and the foundation of the unified polity under Zhabdrung Rinpoche is a unique achievement. It is the first-ever work to coherently formulate Bhutan's history, at a grand scale, weaving together the different societal aspects such as religion and politics, affecting united national consciousness. As previously mentioned, our author commenced this significant work in 1731, during the tranquil and enlightened reign of the thirteenth Desi, Sherab Wangchuk[67], a period characterized by peace and intellectual prosperity[68]. This era was illuminated by the presence of learned luminaries and distinguished scholars such as Ngawang Lhundup and Shākya Rinchen, who were contemporaries of the author, as well as Kunga Gyatso and Yonten Thaye, who were his younger contemporaries. All of these esteemed monk scholars, including Tenzin Chogyal himself, ascended to the highest monastic office in the land, marking a pinnacle of spiritual and intellectual leadership. Our author maintained close and meaningful connections with all four, engaging with them as both disciples and teachers in a rich exchange of knowledge and guidance.

The *lHo'i chos 'byung* has not been edited until now. Although a translation of it into English exists, it is inaccessible. On the other hand, it was employed as a primary source by almost all of the writers of histories on

---

ldan gyi ljongs su dpal 'brug pa'i bstan pa'i srog shing chen po/ thams cad mkhyen pa dkar rgyud 'phrin las shing rta'i sde dang / kun tu bzang po'i'mig 'phrul grub pa'i dbang po kun dga' mi 'gyur rdo rje'i spyan sngar yang phul bas thugs sim pa'i gsung lan yang legs par gnang byung gsung ngo //. "His Lordship's own composition, the *Religious History of the South: The Continuation of the Precious Dharma - A Garland of Mañjunātha's Aspirational Prayers*, was well arranged and completed for printing. First [copies] were offered to the great sage Śākya Ratna at Jagö Phungpo, to the senior, high-ranking government officials, in the capital. Finally, it was also presented before the eyes of the great tree of life of the glorious Drukpa teachings in the cool land [Tibet] - the Omniscient Kagyu Thinlé Shingta and the lord of accomplished ones who is the magical eye of Samantabhadra, Kunga Migyur Dorje - whereupon [they] gave excellent words of satisfaction and approval."

[67] A biographical work, recording his cultural, political, and diplomatic accomplishments, by Yontan Thaye titled *Mu tig do shal* is available.

[68] For a historical account of the political and intellectual climate in Bhutan during the time of Tenzin Chogyal, see Phuntsho, 2016, pp. 339–341.

Bhutan. I have been able to find only the following English-language publications that which are directly related to the *lHo'i chos 'byung*:

1. Dousamdup Kazi (1868–1922).[69]

"A Complete Translation of the Lhohi-chös hbyung: Religious History of Bhutan. 204 pp. of typescript. British Library A2 19999.h.17." I haven't seen this translation. No date.

2. Aris 1978

This doctoral dissertation, submitted by Aris to the University of London, makes extensive use of the *lHo'i chos'byung* as a primary source. The most relevant section for the present edition is text number three in part two, where Aris provides both transliteration and English translation of the *bka' khrims* section from the *lHo'i chos 'byung*.[70]

3. Aris 1986

The *bka' khrims* section of the *lHo'i chos 'byung* was subsequently published separately alongside three other important source materials on Bhutanese history. Aris revised his earlier work for this publication. In both versions, the extensive footnotes provide valuable explanations of difficult textual passages.[71]

[69] Lama Kazi Dawa Samdup (1868–1922) was a pioneering translator of Tibetan Buddhist texts into English. Born in Sikkim, he studied under the lama Lopen Tshampa Norbu in Bhutan and served as an interpreter for British-Tibetan diplomatic relations, notably during the 1910 visit of the 13th Dalai Lama to India and the 1914 Simla Convention. He taught Tibetan at Calcutta University from 1920 until he died in 1922. His translations were later edited and published by W.Y. Evans-Wentz. The bibliographical information provided here is based on Aris's reports. See Aris 1979, p. 283. I have not examined this work personally. For commentary on specific portions of the translations, see Aris 1989, p. xxxi.

[70] For details, see Aris 1978, pp. 669–740.

[71] For details, see Aris 1985, pp. 79–120.

3. A Critical Edition

3.1. Introduction

A study of historical documents, such as the *lHo'i chos 'byung*, a significant text composed nearly four centuries ago, demands a meticulous approach to uncover its historical and intellectual context. A critical edition is essential to advance scholarly understanding, as it consolidates a reliable version of the text through careful comparison and analysis of multiple sources, including manuscripts, xylograph prints, and other surviving witnesses. These sources often vary due to copying errors, intentional alterations, or degradation over time, making the editor's task one of reconstructing a text that best represents its historical form. Critical editions are vital for historical documents because they provide a rigorously tested foundation, built on philological methods and sound judgment, reflecting a well-considered hypothesis about the text's state, whether that be its original composition or a later significant iteration. While not definitive, as no edition can fully capture every nuance of a text's evolution, they serve as a crucial starting point. They enable scholars to engage directly with primary evidence, scrutinize the editor's choices, test competing interpretations, and refine their conclusions. This process ensures the study of history remains dynamic, evidence-based, and open to new insights, fostering a deeper understanding of the past and its enduring relevance.

3.2. Sigla

The following is the textual witness that I was able to gather during the study while preparing a critical edition of the *lHo'i chos 'byung*.

A = A xylographic print of the *lHo'i chos 'byung*. The script is dBu-can.

Title Page: *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba zhes bya ba / gtso bor skyabs mgon rin po che rgyal sras ngag dbang rnam rgyal gyi rnam thar kun gyi go bde gsal bor bkod pa bcas bzhugs //.* The tile is also written in an ornate script and in the Sanskrit language in Tibetan script.

No.: W1KG9413 (Refers to the BDRC work number).[72]

Foliation: 1a−151a. Six lines per folio side from fol. 3b. The two sides of fol. 1 are title. Every folio starts with two curl-like ornaments and two *shad*.

Dimension:?

Incipit: [2a] *dam can rgya mtsho'i sprul gzhi bstan pa'i gnyer chen mgon po bya rog mtshan la phyag 'tshal lo* //.

The fol.1b and 2a have miniature figures carved on either side of the pages. The three figures on the right side of fol. 1b are Dayöe Zhönu on the right, Buddha Shākya Muni in the middle, and Tsangpa Gyare on the left. The text below the figures reads as: *thub pa rang gi rgyal tshab lung bstan pa // zla 'od gzhon nu gtsang pa rgya ras zhabs//.* The three figures on the left side of the fol. 1b are Phajo Drukgom on the right, Padmasambhava in the middle, and Drukpa Kuenley on the left. The text below the figures reads as*: lho ljongs thog ma'i sa 'dul pad ma 'byung // pha jo 'gro mgon 'brug pa kun legs zhabs//.*

The three figures on the right side of the fol. 2a are the first Je Khenpo Pekar Jungney on the right side, Zhabdrung Rinpoche in the middle, and the first Druk Desi Umze on the left side. The text below the figures reads as: *zhing 'dir bka' drin mtshungs med mthu chen 'brug / mkhan chen pad 'byung sde srid dbu mdzad che*//. The three figures on the left side of the fol. 2a are Jarok Dongchen on the right side, four four-armed Mahākala in the middle, and the Dudsel Lhamo on the left side. The text below the figures reads as: *bstan srung kun gyi gtso bo phyag bzhi pa // bya rog gdong can dud sol lha mo'i zhabs //.*

There are figures on each side of fol.150b and 151 a. The right figure on the 150b is Tsheringma. The text below the figure reads as: *tshe dpal kun stsol*

[72] Although the work is correctly ascribed to the author himself on the BDRC website, on the scan input form of the digitized version of the xylographic recension, Ngag dbang rnam rgyal is mistakenly given as the author.

bkra shis tshe ring ma//. The one on the left is Yudonma. The text below the figure reads as: *khams gsum dbang sdud rdo rje g.yu sgron ma*//.

The right figure on the 151a is Tsenchen. The text below the figure reads as: *rta mchog rnam sprul btsan chen dgra lha'i rgyal*//. The one on the left is Damchen Gomo. The text below the figure reads as: *phyag rdor sprul sku dam can sgo mo che*//.

The first two folios of the xylographic recension.

3.3. Editorial Policies

Punctuation Variations: Differences in punctuation marks, such as *shad, tsheg*, and other ornamental motifs, are not recorded due to their abundance. Documenting all variations would risk cluttering the edition and obscuring the text's clarity.

Orthographical Contractions: Contractions observed in the xylograph witnesses are not noted.

Particle Variations: Variations in particle usage, such as *ces/zhes/shes, pa/ba*, and *pa'i/ba'i*, are not documented.

Spacing in Letter Combinations: Instances where *'ang and 'i* are separated from the main letter by a *tsheg* are not recorded, as these are minor and do not impact interpretation.

Apparatus Style: A positive apparatus is employed, where the readings in the lemma, presented among the footnotes, reflect the preferred textual reading for this edition.

Citations and References: Numerous citations within the work are not traced, as they do not significantly affect the narrative's understanding. Titles of works, as attested in the text itself, are documented in the index for reference.

The texts on folios 1a–2b, in Lanca and Wartu script, are not typed in this edition.

3.4.Editorial Signs

conj.	conjecture
em.	emendation
om.	omission
]	Preferred reading
<x>	Folio change of the xylographic recension

1

<1a> ༄།།ཤཱ་ས་རཏྣ་སྱ་པྲ་བནྡྷ་མཉྫུ་ནཱ་ཐ་པྲ་ནི་དྷ་ན་མཱ་ལ་ནཱ་མ་དཀྵི་ཎ་དྷརྨ་སཾ་བྷ་ཝ།པྲ་བྷུ་ཤ་ར་ཎ་ནཱ་ཐ་ཛི་ན་པུ་ཏྲ་རཏྣ་ཝཱ་གིནྡྲ་བི་ཛ་སྱ་བི་མོཀྵ་སརྦེ་བྷིྷིཿསུ་ཁ་བོ་དྷ་སཾ་ཀཱ་ཤ་ས་ཧ་ནྱཱ་ས་བི་ཧ་ར་ཏིསྨ།ཛ་ཡནྟུ།།ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་འཕོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་སྨོན་མཐའི་འཕྦེང་བ་ཞྦེས་བྱ་བ།གཙོ་བོར་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆྦེ་རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གི་རྣམ་ཐར་ཀུན་གི་གོ་བདྦེ་གསལ་པོར་བཀོད་པ་བཅས་བཞུགས།།

<1b> །༄།།ཤཱ་ས་ན་རཏྣ་སྱ་པྲ་བནྡྷ་མཉྫུ་ནཱ་ཐ་པྲ་ནི་དྷ་ན་མཱ་ལ་ནཱ་མ་དཀྵི་ཎ་དྷརྨ་སཾ་བྷ་ཝ།
ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་འཕོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་སྨོན་མཐའི་འཕྦེང་བ་ཞྦེས་བྱ་བ། <2a> ས་མཱ་ཡ་ཀ་ས་མུ་དྲཱ་སྱ་པྲི་ཥི་ཨ་དྷཱ་ར་ཤཱ་ས་ན་སྱ་མཧཱ་བྷཎྜ་ར་ནཱ་ཐ་ཀཱ་ཀ་མུ་ཁཱ་ཡ་ན་མྷིཿ།དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་གཞི་བསྟན་པའི་ག཈ྦེར་ཆྦེན་མགོན་པོ་བྱ་རོག་མཚན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། <2b> ཤྦེཥྛཏྲིཀཱལཾཔྲཛིཏྷིཿཀརུཎཾཤོདོདནྦེཛཱཡནམདྷྱཡཱཤྷིཿ།།སདརྨནིརྨལྤཊུཝཱག྄ཛིརྦེཏྲཾསདོཛིནོཔུཏྲསཧཱཏྲནམྷིཿ།།
རྒྱལ་མཆོག་ཐུགས་རྦེའི་ཕུལ་ཞྦེས་དུས་གསུམ་གི།། རྒྱལ་བའི་ཚོགས་ནང་གྲགས་འབར་ཟས་གཙང་སྲས།།རྒྱལ་གསུང་དི་མྦེད་ཆོས་དཀར་བདུད་རིའི་སོད།། རྒྱལ་སྲས་ཚོགས་མཆོག་བཅས་ལ་འདིར་ཕྱག་འབུལ།།a <3a> སྟོབས་ལྡན་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ངོ་གཞོམ་ལ་དཔའb

་ཞིང་དཔའ་བ་མི་ཡི་མཆོག།མཆོག་གི་རིར་
འཛེག་དགས་པོའ་ིདཀར་བརྒྱུད་ཆྦེ་ཞིང་ཆྦེ་བ་བཟང་པོའ་ིལུགས།།
ལུགས་དྦེ་ས་ལ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཐོན་མཚར་ཞིང་མཚར་བ་འབྲུག་པའི་ཞབས།། ཞབས་འབངས་བཅས་ལ་དད་པ་རྒྱ་མཚོསa

་ཕྱག་འཚལ་ཕྱག་མཆོད་འབུལ་བར་སོb

།།
a This is written between the horizontal lines running on top of the page, describing the type of metered composition:མ཈མ་པའི་བིཏྟ་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་པ་གསུམ་སྔགས་ཀི་ནང་ཚན་཈ིས་སོང་ཡོད་པ་ལས་སུམ་བརྒྱ་ང་བདུན་པ་དང་དབང་པོ་རོ་རེ་ཞེས་བྱ་བའི་པྲསྟཱ་རས་བཅིངས་པའོ།།

b དཔའ] em., དབངA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

2

དྦེ་ཚེ་འགྲོ་གསུམ་མགོན་གཅིག་པུར།། མཐུ་ཆྦེན་འབྲུག་པ་གདུང་བྱོན་ཏྦེ།།
མངོན་སོད་རལ་གྲིའི་འཁོར་ལོ་བསོར།། གདུག་པ་ཅན་འཐིང་སླད་སིན།།
དྦེ་ནི་རྒྱལ་བས་མཚན་དུས་གནས་དང་བཅས།། དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས་ལུང་བསྟན་སིནc

།།

ལོ་ཕྱོགས་དགུང་ལ་གཏིབསd

་པའི་སནe

་འདྦེན་རི།། ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་གིས་དངས་བ་སུ་ཡིས་བཟོག།
གསང་ཆྦེན་བྲང་འགྲོ་སིང་པོའ་ིཚལ།། རབ་རྒྱས་མ་ལ་ཡ་ལོངས་སུ།།
པཎ་ཆྦེན་ཁུ་བྱུག་ང་འཁོར་བའི།། སྐྱྦེས་བཟང་གླུ་དབྱངས་སོག་འདི་཈ོན།།
འདིར་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་འཕོ་མཐུད་ཆོས་ཀི་བྱུང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི།། སིརf

་

སྦེམས་ཅན་གི་ལས་སང་བསལ་<3b> བའི་ཆགས་འཇིག།དྦེ་དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བྱོན་ཚུལ།བསྟན་པའི་གཏད་རབས། རྒྱ་བོད་དུ་པཎ་གྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ནས་ཆོས་དར་ཚུལ།བྱྦེ་བྲག་ཏུ་དཔལ་དགས་པོའ་ིདཀར་བརྒྱུད། ཡང་སོས་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་བྱ་རོད་པོའ་ི཈ིན་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀི་བར་དུ་གྦེས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི།བསྟན་པ་སིའི་ཆོས་འབྱུང་།པཎ་གྲུབ་སོ་སོའ་ིརོགས་བརོད་དཀར་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར་གསྦེར་འཕྦེང་དག་ཏུ་གསལ་བས་རོགས་སླ་སྟྦེ་ཡང་བསྐྱར་སྨོས་མ་དགོས།དྦེས་ན་དྦེ་དག་གི་འཕོ་མཐུད་ལྟ་བུ་཈ི་མ་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་འདིར་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་དང་།དྦེ་འཛིན་གི་སྐྱྦེས་བུ་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ་ཆྦེ་ལོང་ཙམ་བརོད་པ་ལས།
ཐོག་མ་཈ིད་དུ་སོg

་བ་སྐྱྦེས་པའི་གཏམ་འདི་ཡོད་དྦེ།ཞིང་འཛམ་གིང་བྱྦེ་བ་ཕག་བརྒྱ་ཡི།། དབུས་རོ་རྦེ་གདན་གི་བྱང་ཕྱོགས་ནa

།། རྦེ་བསལ་བཟང་སོན་བཞི་དངོས་བཞུགས་པའི།། ལོ་ཙནྡན་ཚང་ཚིངb

་

a མཚོས] em., མཆོསA

b སོ] em., སོA cསིན] em., སིནA

dགཏིབས] em., གཏབིསA eསྤྱན] em., སྦྱནA fསྤྱིར] em., སྦྱིརA gསོ] em., སོA

སོན་གྦེང་།

3

ནགས་ཁོད་ན།། དཔལ་རྣལ་འབྱོར་ནུས་ལྡན་ནཱ་རོ་པ།། མགོན་སྲུངc

་མའི་ཚོགས་སུ་བསྟྦེན་པ་ཡོད།།
མཐའ་ཁ་བཞིའི་ཡུལ་ལོངས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་།། དོན་སོད་བཅུད་སོང་བའི་གྲུབ་རིགས་མང་།། ཚུལ་དྦེ་འདའི་ངོ་མཚར་སིང་པོའ་ིཞིང་།། ཁོང་སྲིད་པའི་རྒྱུད་དུ་ཆགས་སམ་ཅི།། དྦེ་ལ་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་འདི་཈ིད་དང་པོར་ལུང་བསྟན་ཞིང་མི་བརྒྱུད་སྦེལ་ནས་སྦས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བསྒྱུར་ཚུལ།བར་དུ་གྲུབ་མཐའ་ས་ཚོགས་དང་ངྦེས་པར་དཔལ་འབྲུག་པས་ས་འདུལ་ཞབས་ཀི་བཅག་ཚུལ།ཐ་མར་ཆོས་སྲིད་གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ལུང་<4a> བསྒྱུར་ནས་བདྦེ་བར་བཀོད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི།ཇི་སད་དུ།སྐྲ་ཙམ་ཁྱོན་ལ་དུས་གསུམ་ཚད་སྦེད་ཀི།། སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཞིང་
རྣམས་རྒྱ་མཚོ་དང་།། བསལ་པ་རྒྱ་མཚོར་སོད་ཅིང་རབ་ཏུ་འཇུག།ཅྦེས་གསུངས་པ་བཞིན།དོན་དུ་སྦེམས་ཅན་གི་ཁམས་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སྦེམས་ཀི་མཛད་པའི་མཐའ་ནི་ཤིན་ཏུ་བརོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་ཕལ་གི་བོ་ངོར་ཤོངd

་དཀའ་མོད།དྦེ་ལྟ་ནའང་རང་ཅག་འཛམ་གིང་ལས་ཀི་ས་པ་དང་བསྟུན་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སང་མཛད་ཐུབ་པ་གངས་ཅན་མཚོ་དྦེ་཈ིད།སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་རྒྱ་ཆྦེན་པོར་བསྟན་ནས་བཞུགས་པའི་མ཈མ་གཞག་ཕྱག་གི་སྟྦེང་བཻ་ཌཱུརྱའིe

་ལྷུང་བཟྦེད་ནང་དུ།སོསf

་ཆུའི་རྒྱ་མཚོ་འཁིགས་
པའི་དཀིལ་ནས་ཡར་པདྨའི་འཁོར་ལོ་཈ི་ཤུ་ར་ལྔ་བརྦེགས་མར་ཆགས་པའི་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུགས་ཀའི་ཐད་ན།མི་བརྦེད་འཇིག་རྦེན་གི་ཞིང་ངམ།སྟོང་གསུམ་ཆྦེན་པོའ་ིཞིངg

་ཁམས་འཛམ་གིང་བྱྦེ་བ་ཕག་བརྒྱ།དྦེར་
ཤཱཀ་ཐུབ་པའང་བྱྦེ་བ་ཕག་བརྒྱར་སང་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པས་ན།དྦེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གཅིག་པུའི་འདུལ་ཞིང་དུ་འདོད་དོ།། དྦེ་བཞིན་དུ་སང་མཛད་ཐུབ་དབང་དྦེ་཈ིད་ཀི་སྐུའི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རྦེར་ཡང་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་བྱྦེ་བ་འབུམ་ཕག་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་།གཞན་ཡང་ཕྱག་གི་པདྨའི་ཟྦེ་འབྲུ་རྦེར་ཞིང་ཁམས་ཀི་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྡུལ་རྦེད་ལྟར་ཡོད་པ་ཕལ་པོ་ཆྦེའི་མདོ་ལས་བཤད་ཅིང་།

a ཕོགས་ན] em., ཕོགསནA

b ཚང་ཚིང] em., ཚང་ཚིགསA cསྲུང] em., བསྲུངA
dཤོང] em., ཤོངསA eབཻ་ཌྟཱཱུརྱའི] em., བཻ་ཌྟཱཱུརཡའིA fསོས] em., སོསA gཞིང] em., ཞངིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

4

<4b> དྦེར་མ་ཟད་དྦེ་ལས་ཀང་འདས་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ཤིང་མུ་མྦེད་པ་ཡོད་པས་ན།སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀི་ཀང་།ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་འགྱུར་པ་ཇི་ཙམ་པ།།སྦེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དྦེ་ཙམ་མོ།།ཞྦེས་ནམ་མཁའ་དཔྦེར་མཛད་པ་ཙམ་ལས་མཐའ་བསྟན་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཞིང་།དྦེ་ནི་དྦེའི་མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀིས་མི་མཁྱྦེན་པ་མ་ཡིན་ཏྦེ།མཐའ་མྦེད་པས་བསྟན་རྒྱུ་གར་ཡོད།དྦེས་ན་ལུང་ལས།འཇིག་རྦེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞྦེས།།ཞུས་ན་རྒྱལ་བས་མི་གསུངས་བཞུགས།། ཞྦེས་དང་།སྡུད་པ་ལས།སྦེམས་ཅན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དྦེ་ཡང་ཕ་མཐའ་མྦེད།།ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀི་རང་བཞིན་དྦེ་ཡང་ཕ་མཐའ་མྦེད།།འཇིག་རྦེན་མཁྱྦེན་པའི་ཤྦེས་རབ་དྦེ་ཡང་ཕ་མཐའ་མྦེད།།དྦེ་སད་ཅྦེས་གསུངས་པས་ན།ཞིང་ཁམས་གཞན་གི་ཚད་ནི་བརོད་པར་མི་ནུས་མོད་ཀང་།འདིར་ནི་དགོས་པ་སབས་དོན་རང་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གདུལ་ཞིང་དུ་ཀུན་གི་གོ་བའི་ཕྱིར།སྟོང་གསུམ་གི་སྟོང་ཆྦེན་པོའ་ིའཇིག་རྦེན་ཁམས་ཀི་བརི་ཚུལ་ནི།གིང་བཞི་གིང་ཕན་རི་རབ་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྦེན་མན་སྟོང་ཕག་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོའ་ིའཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་སམ།སྟོང་སི་ཕུད་ཅྦེས་ཀང་ཟྦེར་ཞིང་།དྦེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་དང་པོ་དྦེ་རགས་རིས་བྱས་རྦེ་རྦེ་ནས་བརི་བའི་སྟོང་སོང་ཚེ། དྦེ་ལ་སྟོང་ག཈ིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྦེན་ཁམས་ཟྦེར་ལ།དྦེ་འདའི་སྟོང་ག཈ིས་པའང་རགས་རིས་བྱས་སྟོང་ཚང་བ་དང་།<5a>དྦེ་ལ་སྟོང་གསུམ་གི་སྟོང་ཆྦེན་པོའ་ིའཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་ཞྦེས་བྱའོ།།དྦེའང་གིང་བཞི་ནི་རི་རབ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་ལའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་བྱྦེ་བ་ཕག་བརྒྱ་སོགས་རིགས་འགྲྦེ་བས།མཛོད་ལས་ཀང་།གིང་བཞི་པ་དང་཈ི་ཟ་དང་།།རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལ་དང་།།ཚངས་པའི་འཇིག་རྦེན་སྟོང་ལ་ནི།།སྟོང་ནི་སི་ཕུད་ཡིན་པར་འདོད།།དྦེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་ག཈ིས་པ།།བར་མའི་འཇིག་རྦེན་ཁམས་ཡིན་ནོ།།དྦེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ།།མ཈མ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན།།ཅྦེས་བཤད་པས་སོ།།

དྦེ་ལྟར་ན་སྟོང་གསུམ་ཆྦེན་པོ་འཛམ་གིང་བྱྦེ་བ་ཕག་བརྒྱའི་དབུས་བསལ་བཟང་གི་སོན་མ་སྟོང་
རིམ་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་གནས།བྱང་ཆུབ་སིང་པོ་རོ་རྦེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་བགྲོད་པའི་ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གི་རྒྱུད།དྦེར་ནི་སྟོན་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟིམ་པའི་དུས།ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་

སོན་གྦེང་།

5

འཇམ་དཔལ།ལོ་ཕྱོགས་ལི་ཙ་བིa

་དི་མྦེད།ནུབ་ཕྱོགས་གསང་བདག།བྱང་ཕྱོགས་སན་རས་གཟིགས་གི་
གདུལ་བྱར་གཏད་པ་བཞིན།འཇམ་དཔལ་ར་རྒྱུད་ལས།ང་ནི་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ན།།ཁ་བ་ཅན་དུ་མཚོ་བྲི་ནས།།སཱ་ལའི་ནགས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར།།ཞྦེས་དང་།ལ་ལྡན་ཡུལ་ཞྦེས་བྱ་བ་ཡི།།གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་གནས་པའི།།ཞྦེས་སོགས་བོད་ཡུལ་གི་བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར།སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་བོན་དུ་མས་ལུགས་ག཈ིས་བསྟན་<5b> པའི་གཞི་འཛུགས། པཎ་གྲུབ་སྐྱྦེས་བུ་སའི་རྡུལ་རྦེད་ལྟ་བུས་བཤད་སྒྲུབ་ཀི་བསྟན་པ་ར་བ་དཀར་པོའ་ིཁོར་ཡུག་ཏུ་བརལ་ཞིང་།ཇོ་ཤཱཀ་འཕགས་པ་རང་བྱོན་སོགས་རྦེན་གསུམ་ངོ་མཚར་གི་བཀོད་པ་གྲངས་ལས་བརལ་བ་དང་།བོད་ཡུལ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དཔལ་དགས་པོ་དཀར་བརྒྱུད་ཀི་ཕོ་བྲང་རི་བོ་ཤནི་དང་།སངས་རྒྱས་མོས་པ་སང་མཛད་཈ིད་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་མཚན་དུ་བྱོན་པ་གང་གིས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྦེས།རོ་རྦེ་གདན་འབྲུག་དང་ར་ལུང་ལ་སོགས་པས་ཏིལ་རང་བཞིན་གཏམས་པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྡན་གངས་རིའི་ལོངས་སུ་གྲགས་པ་དྦེ་ ཈ིད་ཡིན་ལ།དྦེ་ཡང་སྟོན་པ་བཞུགས་དུས་ནི་མཚོར་ཆགས་ཏྦེ་རིམ་གིས་བྲི་ནས་མི་བརྒྱུད་འཕྦེལ་བ་ཡིན་ལ།཈ི་མ་ལོའ་ིཕྱོགས་འདི་ནི་རྒྱའི་ཡུལ་དང་ཐག་཈ྦེ་བས་དྦེ་སབས་རང་ནས་ཆགས་ཚུལ་འདི་འད་ཞིག་ཡིན་སམ་ཏྦེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། གསུང་རབ་དག་ལས། སའི་ཕྱོགས་འདི་཈ིད་དུ་སོན་གི་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་དང་།ཐམས་ཅད་སོལ།དི་མྦེད་ཀུན་ལྡན་ལ་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཀི་སོད་པ་སད་པའི་གནས།གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་སྦེའུ་དང་།དོམ་དང་།བསྦེ་རུ་དང་།ཀིན་ཁོར་དང་།ཀིཤ་ཎ་སར་སོགས་མ་ངྦེས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་པའི་སོ་ནས་སྦེམས་ཅན་གི་དོན་མཛད་པ། སོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མང་བར་གནས་པར་གསུངས་པས་སོ།།

དྦེ་ལྟ་མོད་ཀིས་གཞི་ནགས་ཀླུངb

་བཅས་པའི་<6a>དུས་ཀང་རིམ་པར་འགྱུར་བས་ལོའ་ིཕྱོགས་
འདི་དག་ཏུ་རྒྱ་གར་གི་ཡུལ་གྲོང་རྒྱལ་བོན་འབངས་དང་བཅས་པ་ཆགས་ཏྦེ། ཡུལ་བདྦེ་སྐྱིད་འཛོམ་ལ་སྟོབས་འབྱོར་ཆྦེ་ཞིང་།དྦེ་ཚུལ་ད་ལྟའང་ཚྭ་ཆུའི་ཕུའི་ནགས་ཀི་ཙན་དན་ཡོད་པའི་ཐད་ན་རྒྱའི་རྒྱལ་པོའ་ིཕོ་

a ལི་ཙ་བི] em., ལི་ཙ་བིA
b

ནགས་ཀླུང] em., ནགས་ཀླུངསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

6

བྲང་དང་།རྒྱལ་པོ་ལ་ལ་ཇ་ཞག་དགོན་པར་གནས་cཔའི་ཤུལ་སོགས།ཤར་ར་མཚོ་འོག་ཀང་རཱ་ཛཱའིa

་འོག་
ཟྦེར་དགོས་རྒྱུར་ས་འཆུགས་པ་མང་།གཞན་ཤར་ཕྱོགས་བུམ་ཐང་རྣམས་སུའང་ལྕགས་མཁར་རྒྱལ་པོ་སོགས་རྒྱའི་གྲོང་ཁྱྦེར་འབངས་དང་བཅས་པ་གནམ་གི་སར་མ་ཙམ་ཡོད་སད་ལ།མོན་མོ་བཀ་ཤིས་ཁྱྦེའུ་འདྦེནb

་ཀང་འདིའི་སྲས་མོ་ཡིན་ཟྦེར། དྦེ་ལྟར་ན་ཐྦེད་ཐིམ་སརc

་གསུམ་ཤར་ཚོ་བརྒྱད་བུམ་ཐང་སྦེ་བཞི་
སོགས་དང་པོ་ནི་ཆོས་མྦེད་མཐའ་འཁོབ་ཀི་ཡུལ་དུ་འདུག།མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀི་བསྟན་པ་དར་བར་གཟིགས་ཏྦེ།ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སམ་པོའ་ིསབས་ཐུགས་རྦེའི་འོད་ཟྦེར་བཀྦེ་སྟྦེ་བྱིན་གིས་བརླབས་པ་དང་། ཁྱད་པར་བདག་ཅག་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་པ་རྣམས་ཀིས་དུས་ནམ་གཞར་ཡང་བཀའ་དིན་གི་ལན་བནd

་དུ་

མྦེད་པར་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་཈ིད་ཀིས།སྐུ་དངོས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གིས་བྱོན་ཏྦེ་ལོ་ལུང་འདིའི་ས་རོ་རི་བྲག་ཐམས་ཅད་ཞབས་ཀི་བཅགས་ཤིང་བྱིན་རླབས་མཛད། འདྦེ་སྲིན་འབྱུང་པོ་གདུག་པ་ཅན་གི་རིགས་ཐམས་ཅད་བཏུལ་ནས་བཀའི་སྲུངe

་མར་བཀོད།ས་གྲོ་སྟག་ཚང་།བུམ་ཐང་སྐུ་
རྦེས།དགོན་ཚེ་ཕུག།འབྲས་ལོངས་ལ་<6b>སོགས་པའི་སྒྲུབ་གནས་ཁྱད་པར་ཅན།གནས་དྦེར་ཕྱིན་པ་ཙམ་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་བསམ་པ་ལས་འདས་ཤིང་།དྦེ་དག་ཏུ་དཀིལ་འཁོར་རང་བྱོན།ཕྱག་རྦེས་ཞབས་རྦེས།ཆོས་གཏྦེར།ནོར་གཏྦེར་སོགས་བྱིན་རླབས་ཀི་ཚན་ཁ་དཔག་ཏུ་མྦེད་པས་སྦས་ཡུལ་ལོའ་ིཕྱོགས་འདི་གསང་ཆྦེན་འོག་མིན་གི་གིང་དུ་བསྒྱུར་བའི་བཀའ་དིན་ཕུལ་དུ་མཛད་ནས།ང་ཡི་རྦེས་འཇུག་ཆོས་སོད་རྣམས།།ལོ་རོང་སྦས་པའི་ཡུལ་དུ་བྲོས།།ཞྦེས་དང་།ལོ་རོང་ལོ་སོ་བས་མཐར་བསྟི་གནས་འཚོལ།།དྦེ་ལྟར་བྱས་ན་བོད་ཡུལ་མི་ལོ་བདུན།།བསོམ་བསྒྲུབ་བྱས་ལས་གནས་དྦེར་ཞག་བདུན་སྒྲུབ་ཐབས་཈ྦེ།།ཞྦེས་བསགས་ཤིང་།ཕྱིས་སུའང་ལོ་རོང་འདིའི་བསྟན་པའི་འཕྦེལ་འགྲིབ་སོགས་ཀི་ལུང་བསྟན་མང་དུ་གནང་།མཐར་གིས་ཕྱག་ན་རོ་རྦེའི་རྣམ་སྤྲུལ་བོད་ཀི་f

རྒྱལ་པོ་ཁི་རལ་ཅན་གི་སབས་སུ།བོད་ཁམས་གིང་དགུའི་
དམག་རྣམས་བསྡུས་ཏྦེ།རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་རྦེ་བོན་འབངས་བཅས་ཐབས་ཀིས་བསྐྲད་དྦེ་མཐར་སྤྱུགས།དམག་

a ར་ཛ འི] em., ར་ཛ འིA

b ཁེའུ་འདེན] em., ཁེ་འདེནA cསར] em., སྦརA

d

ལན་བླན] em., ལན་བློནA eབཀའི་སྲུང] em., བཀའི་བསྲུངA f

ཀི] om., A

སོན་གྦེང་།

7

མི་ཕལ་ཆྦེར་ཡུལ་཈མས་དགའ་བས་དྦེ་དག་ཏུ་གཞིས་བཙུགས་ཏྦེ་མ་ལོག་པར་བསད་པས་ད་ལྟ་མི་ལོག་ཟྦེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དྦེ་ལྟར་དུ་གྲགས།དྦེའང་དབུས་གཙང་།དགས་ཀོང་སོགས་མི་རིགས་ཡུལ་ཚན་དྦེ་དང་དྦེ་ལས་འོངས་པ་ལྟར།འདིར་ཡང་ཝང་སྦྦེད་མྦེད་ཀ་ཅང་སོགས་ཡུལ་ཚན་རིམ་པར་ཆགས་པ་ཡིན།དྦེ་དག་ཀང་བོད་ཕྱོགས་ནས་ལོ་ལུང་འདིར་སོ་སོར་གྦེས་ཚུལ་ཐྦེད་ཐིམ་སར་གསུམ་ཚོ་ཆྦེན་བརྒྱད་སོགས་མིང་<7a> བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་བཤད་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཀང་ཡི་གྦེ་མང་བ་ལས་སིང་པོ་ཆྦེར་མི་འདུག་སམ་འཇོག་པ་ཡིན།དྦེ་ལྟར་ན་ལོ་ལུང་འདིའི་རིགས་རུས་ཀང་འཕགས་པའི་སྤྲུལ་པ་སྦེ་རན་བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའ་ལས་མཆྦེད་པ་ཡིན་སད་དོ།།།།

ག཈ིས་པ་གྲུབ་མཐའ་ས་ཚོགས་དང་ངྦེས་པར་དཔལ་འབྲུག་པས་ས་འདུལ་ཞབས་ཀིས་བཅག་
ཚུལ་ནི།དྦེ་ཡང་བོད་གངས་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་འཕྦེལ་འགྲིབ་ཆྦེན་པོ་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གི་འགོ་ཙམ་ནས།ལོའ་ིཕྱོགས་འདིར་ཡང་བོད་ཀི་ཆོས་རྒྱུན་རིམ་པར་དར་བ་ལས།ས་སྐྱ་པ།གནས་རིང་།ལ་པ།འབྲི་
ཁུང་པa

། ཤིང་ར་བ།རིང་མ་བཀའb

་གཏྦེར།ལྕགས་ཟམ་པ།དགྦེ་ལྡན་པ།ཀར་འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་
བརྒྱུད་འཛིན་གི་བུ་སློབ་མང་དུ་འཕྦེལ་ཏྦེ།ཁ་བཞིའི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་འདིའི་ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གནས་ཤིང་།དྦེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་དད་མོས་ལས་འཕོར་བབས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་སིན་བདག་སོ་སོས་འཚོ་བ་སར་ཞིང་།བཤད་སྒྲུབ་ཀི་བསྟན་པའང་ཤས་ཙམ་རྦེ་དར་ནས་རིང་ཞིག་ཏུ་སོང་འདུག་ཀང་།དུས་སབས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་ལོ་གིང་འདིར་རྒྱལ་པོ་གཅིག་གིས་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་ལུགས་ག཈ིས་ཀི་ཁིམས་མྦེད་པས།཈་ཆྦེ་ཆྦེས་ཆུང་ཆུང་ཟ་བའི་དཔྦེར་མི་བསྲུན་མ་རུངས་པ་རྣམས་ཀིས་ཤྦེད་ངོམས་ཏྦེ་གཅིག་གིས་གཅིག་བརྡུང་ཞིང་གསོད་པས།གྲོང་གི་སྟོད་སྨད་ལའང་སྐྱྦེལ་མི་དགོས་པ་དང་།ཕྱུག་པོ་རྣམས་ཀིས་མི་དབུལ་འཕོངས་ཚོའི་ནོར་དང་ཁང་ཞིང་འཕོག་<7b>པ་དང་།རང་དབང་མྦེད་པར་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་བ་དང་།ཕ་ཚན་཈ྦེ་རིས་མང་པོ་འཐབ་རོད་རྒྱུན་མི་ཆད་ཅིང་ནང་དམྦེ་སོར་བར་ངོ་ཚ་མྦེད་པར་དཔའ་ཚུལ་དུ་སོད་པ་དང་། ཝང་དགུང་འཐབ་པ་དང་། མང་ཚན་ཉུང་ཚན་འཐབ་པ་ཞྦེས་བྱ་བ་སོགས་དགྲ་སྲིད་ཕྱོགས་སྦེབས་

a འབི་ཁུང་པ] em., འབིང་ཁུང་པA
b

བཀའ] em., འཀའA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

8

མང་པོས་ཡུལ་སིལ་བུརa

་གཏོང་བ་དང་།བ་མ་མཆོད་གནས་ལ་཈ིན་མོ་ཕུལ་ནས་མཚན་མོ་བརྐུ་བ་དང་།རི་ཁོད་ནགས་ཁོད་དུ་གནས་པ་རྣམས་འཕོག་ཆོམb

་ཀིས་མི་ཆགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གི་ཛོ་ཀི་གནས་
མཇལ་བ་དག་གཟུང་ནས་བྲན་ཁོལ་དུ་འཚོང་བ་དང་།སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་བཤིག་ཅིང་བུད་མྦེད་ཀི་རྒྱན་ཆར་བྱྦེད་པ་སོགས་མ་རུང་ཀླ་ཀློའ་ིསོད་པས་སྦས་ཡུལ་ཐུབ་པའི་གནས་རྦེན་མང་པོ་།཈མས།དྦེའི་རྦེན་ལས་གཞི་བདག་སྦེ་བརྒྱད་འབྱུང་པོའ་ིཚོགས་འཁྲུགས་ནས་སྐྱྦེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་གནོད་ཅིང་འཚེ་བས་ཤ་ཁག་གི་མཆོད་སིན་བྱྦེད་པ་སོགས་རོད་དུས་སིགས་མ་ལྔ་བདོའ་ིཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལས།དྦེ་ཐམས་ཅད་བསལ་བཟང་རོགས་ལྡན་དགྦེ་བཅུའི་ཁིམས་ཀིས་འཚོ་བ་དང་།ཁྱད་པར་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པ་རང་གི་གདུལ་ཞིང་དུ་གཟིགས་ཏྦེ།གངས་ཅན་མགོན་པོ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་཈ིད་སྐུ་གཤྦེགས་ལ་཈ྦེ་བའི་སབས།སངས་རྒྱས་དབོན་ལ།ཁམས་ནས་ཁམས་ཕྲུག་ཅིག་ཡོང་བ་ཡོད་དྦེ་ང་དང་མི་འཕད་པ་འདུག།ཁྱྦེད་ཀིས་རྦེས་སུ་གཟུང་ནས།ཨུ་རྒྱན་གི་མཁན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀི་ཞབས་ཀིས་བཅག་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ལོ་རོང་དུ་བཏང་ཅིག།སངས་རྒྱས་ཀི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་ཡོད་དོ།།cཞྦེས་ལུང་བསྟན་པ་<8a> བཞིན།

དྦེས་ན་རང་ལུགས་ལོ་ལོངས་འདིའི་ས་གཞི་ཐོག་མར་བཅག་པར་བྱོན་མཁན་ནི་ཕ་ཇོ་འགྲོ་མགོན་
དུ་གྲགས་པ་དྦེ་ཡིན་ཅིང་། དྦེའི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་བརོད་ན་དྦེ་཈ིད་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་བཀ་ཤིས་སང་།རུས་རྒྱ།ཡབ་ཚོང་དཔོན་ཟ་བཟང་དང་།ཡུམ་དཔལ་མོ་ག཈ིས་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ཕ་ཇོ་཈ིད་ཡིན།མཚན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན།མངལ་དུ་ཞུགས་སབས་ཤྦེལ་གི་མཆོད་རྦེན་འཇའ་འོད་དང་བཅས་བབས་པ་རྨིས་ཤིང་།འཁྲུངས་པའི་ཚེའང་ཡུལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ཐུགས་རྦེ་ཆྦེན་པོ་འཇིག་རྦེན་ལ་བྱོན་ཏོ་ཞྦེས་པའི་སས་ཁྱབ་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ག཈ིས་ཚུན་ཁྱིམ་ལ་གནས་ཤིང་འབྲིd

་ཀློག་ཡོན་ཏན་ལ་

a སིལ་བུར] em., གསིལ་བུརA

b འཕོག་ཆོམ] em., འཕོག་ཆོམསA c For a wider context of the passage cited here, see the Thugs rje’i chu rgyun (fol.9a6–b1).
For a study and translation of this work, see Dargye (et al) 2001. This work is ascribed to Phajo Drugom Zhigpo himself. It is said that he dictated while his son Dampa transcribed the work. It was hidden as a treasure and revealed later on. Thus, the provenance of the work is difficult to ascertain.

dའབི] em., འདིA

སོན་གྦེང་།

9

སངས། སགས་རིང་མའི་བ་མ་ཐར་པ་གིང་པ་དང་།མཁས་གྲུབ་འགའ་ལ་གཏུགས།མཚན་ཐར་པ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ།དགྦེ་བསྦེན་གི་སོམ་པ་བཞྦེས།སྦེ་སོད་གསུམ་ལ་སངས་ཤིང་ལུང་གསན།རོགས་ཆྦེན་སྦེ་གསུམ།བཀའ་བརྒྱད་ཀི་དབང་ཆོས་ཚང་མ།སན་རས་གཟིགས་ཀི་མདོ་རྒྱུད་཈ི་ཤུ་ར་གཅིག་སོགས་གསན་སོང་དཔག་མྦེད་མཛད།སབས་དྦེར་ཆོས་རྦེ་གཙང་པའི་མཚན་ཐོས་པས་དར་ཅིག་ཁོང་ངྦེརa

་ལུས།

རིངས་པར་རང་གི་བ་མ་ཐར་པ་གིང་པར་དགོངས་ཡངས་ཞུས་ཤིང་། ཁམས་ཕྱོགས་ནས་བྱོན་ཏྦེ་ལ་ས་བསམ་ཡས་སོགས་གནས་མཇལ་རིམ་པར་བགིས་པའི་མཐར།དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ལ་གདན་ས་འབྲུག་ཏུ་རྦེ་སངས་རྒྱས་དབོན་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས།འབྲུག་<8b>པའི་ཆོས་སོར་དབང་ཁིད་བཅས་པ་ཚང་མ་གསན་ཏྦེ།ཀློང་རོལb

་དང་བྱྦེ་དཀར་དུ་ལོ་གསུམ་བསོམསc

།མཚམས་གྲོལ་ནས་ར་ལུང་དུ་བྱོན།རྦེ་
དབོན་ལ་རོགས་པའི་མགུར་ཕུལ་བས།རྦེ་དྦེས་ཀང་།འོ་སློབ་མ་སོད་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ལ་ཟྦེར་བ་ཡིན།ཁྱོད་ཀི་མིང་ཡང་ཕ་ཇོ་འབྲུག་སོམ་ཞིག་པོ་གིས་གསུངསd

་ཞིང་། དྦེ་ནས་སོ་མོ་གཏྦེར་ཁུང་དུ་ལོ་གཅིག་
བཞུགས།ར་མགྲིན་དམར་པོའ་རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་གཏྦེར་ནས་བཏོན་ཏྦེ། ི རྦེ་དབོན་གི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བས།ཡི་དམ་འདི་ཁྱོད་རང་ལ་བཀའ་བབས་པ་འདུག་གསུངས་ཏྦེ།རྦེས་གནང་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀི་དབང་ལུང་བྱིན། ཈ི་རོ་གར་རོད་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས།བ་མ་མྱང་སྟོད་ལ་ཞི་བྱྦེད་ཀི་ཆོས་སོར་ཚང་མ་ཞུས།དྦེ་དུས་རྦེ་དབོན་སྟག་རི་གངས་ཀི་ར་བར་ཕྦེབས་པའི་ཕྱག་ཕྱི་ཞུས་ལ་ར་ལུང་དུ་བྱོན་གྲུབ་ཚེ།རྦེ་དབོན་གིས།སར་ཆོས་རྦེ་གཙང་པའི་ཞལ་ཆྦེམས་དང་།མཁའ་འགྲོའ་ལུང་བསྟན་སོགས་གསུངས་ནས། ི ད་ཁྱོད་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་འདུལ་བ་ལ་འགྲོ་རན་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ཡིན།དྦེའང་ཐོག་མར་མགོ་ཡུལ་སྟོད་གསུམ་དུ་ཇོ་མོ་ལ་རིས་བསུ་བ་བྱྦེད་པར་འདུག་པས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་རྦེན་འབྲྦེལ་བསིག།དྦེ་ནས་སྟག་ཚངe

་སྦེང་

གྦེ་བསམ་གྲུབ་རྦེའི་ཤར་ངོས།ཐིམ་ཕུf

་ལུང་པའི་ཕུ་ཆུ་ཁ་གསུམ་གི་ནང་།མི་འགྱུར་རོ་རྦེ་གདན་གི་སྟྦེང་དུ་
ལྕིལ་བཏབ་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་ཤིང་།མ་འོངས་པ་ན་ཁྱོད་ཀི་ཡི་དམ་དངོས་སུ་མཇལ་བར་

a ཁོང་ངེར] em., ཁོང་ངེA

b ཀོང་རོལ] conj., ཀོང་བརོལA cབསོམས] em., སོམA

d

གསུངས] em., གསུངA eསག་ཚང] em., སག་ཆངA fཐིམ་ཕུ] em., ཐིམ་བུA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

10

འདུག། དྦེའི་གསུང་ལ་ཚད་མར་གཟུང་ཅིག།ང་སངས་རྒྱས་དབོན་རས་པ་ལ་སིང་<9a>གཏམ་དྦེ་ལས་ལབ་རྒྱུ་མྦེད་གསུངས།ཞབས་སི་བོར་བཞག།དབང་བཞི་རོགས་པར་བསྐུར།

དྦེར་ཕ་ཇོས་ཀང་སིར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སོས་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་བཞིན་
དུ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག་སོགས་སྨོན་ལམ་འདྦེབས་པ་མཛད་དྦེ།ར་ལུང་ནས་བྱོན་པའི་དགུང་ཞག་ནས་ལུང་དུ་བཞུགས།རིམ་གིས་ཇོ་མོ་ལ་རིའི་བསུ་མ་བཅས་ས་གྲོ་སྟག་ཚང་དུ་བྱོན།ཨུ་རྒྱན་པདྨ་མཇལ་ལུང་བསྟན་མང་དུ་གསུངས།སླར་གིང་བཞིར་བྱོན་པའི་ལམ་ལ་ལྟས་ངན་སྦྲུལ་མགོ་བོང་མཇུག་གཡང་དུ་ཁུག།དྦེ་ནས་ཚ་ལུང་ཕུག་བརྒྱུད་ཐུགས་རྦེ་བྲག་ལ་སན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ་དང་དངོས་སུ་མཇལ།དམོད་བོར་ཏྦེ་སྒྲུབ་ཆུ་བཏོན་ནས།བྲག་ཕུག་སྦེང་གྦེ་རྒྱལ་མཚན་དུ་ཟ་གསུམ་བཞུགས་ཏྦེ།འབྱོན་ལམ་ཝང་སྲིན་མོར་མ་ཅིག་ལབ་སོན་གི་རྣམ་སྤྲུལ་བསོད་ནམས་དཔལ་འདྦེན་དང་མཇལ།བ་མས་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་རི་རིང་འད་བ་ཞིག་གི་ར་ན་དག་པོའ་ིདཀིལ་འཁོར་རང་བྱོན་འདུག་པ་ད་ལྟ་རོར་གདན་ནང་ཞྦེས་གྲགས་པའི་གནས་སུ་བྱོན་ནས།དྦེར་ཟ་བ་བཅུ་ཙམ་སྒྲུབ་པa

་ལ་བཞུགས་པའི་མཐར།ཡི་དམ་དཔའ་བོ་ར་མགྲིན་ཞལ་
དངོས་སུ་གཟིགས་ནས།གཞན་ཕན་བྱང་སྦེམས་ཀི་སོ་ནས་སྤྲུལ་པའི་སྲས་དག་བསྐྲུན་པ་དང་།ར་མགོའ་ིགནས་སོགས་གཟུང་དགོས་པའི་ལུང་བསྟན་གནང་།ཐྦེད་ལུང་བརྒྱུད་དགོན་ཚེ་ཕུག་ཏུ་མཁའ་འགྲོ་མཚོ་རྒྱལ་དང་མཇལ།རོགས་ཆྦེན་སིང་ཐིག་གི་ཆོས་གསན།བདུད་རིའི་བྲག་ཏུ་མཁའ་འགྲོའ་ིཚོགས་འཁོར་དང་བདུད་རིའི་ཆར་ཞག་གསུམ་བབས།ཤར་བདྦེ་ཆྦེན་བྲག་ཕུག་ཏུ་བྱོན།བཀའ་བརྒྱད་<9b> ཀི་དཀིལ་འཁོར་ཞལ་གཟིགས།མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།རྨོག་ལའི་གཞི་བདག་ར་བྲག་པ་དམ་ལ་བཏགས།དྦེར་ཐུགས་དམ་གི་ཐག་པ་ཆད་ནས་ཕྱོགས་བཅུར་ཐོར་བས།ཅི་ཡིན་དགོངས་ཙ་ན་གཟུགས་མྦེད་པའི་སད་ཅིག་གིས།ཐུགས་དོགས་མི་དགོས་ཁྱོད་ཀི་བསྟན་པ་ལོ་ཕྱོགས་སུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་འདུག།ལུང་བསྟན་པའི་གནས་སུ་སོང་ལb

་བསོམ། དཔའ་བོ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀི་སོད་པ་སྐྱོང་ཏྦེ་མངོན་སོད་ཀི་སོ་ལས་དགྲ་
རྣམས་ཚར་ཆོད་ཅིག་གསུངས།དྦེ་ནས་བྱོན་ཞོར་བུམ་པ་རི་པ་སོགས་ལོའ་ིའདྦེ་སྲིན་ཕལ་ཆྦེར་བཏུལ།ཐྦེད་

a སྒྲུབ་པ] em., བསྒྲུབ་པA
b ལ] em., ལསA

སོན་གྦེང་།

11

ཐིམ་སར་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོར་མ་འོངསa

་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་རྦེན་འབྲྦེལ་གི་ཐོ་བརིགས་
བཞིན་ལྕགས་རི་རོར་གདན་ནང་དུ་ཕྦེབས།སྲས་རྣམས་རིམ་པར་སྐྱྦེད་བསྲིངས་པས།དྦེའི་ལྦེ་ལན་གིས་བ་མ་ལ་པ་ཁོས་ཏྦེ་ཡི་གྦེ་བྱུང་བ་ན།ཕ་ཇོ་཈ིད་ཀིས་དྦེའི་ལན་བཀའ་ཤོག་འཇིགས་པ་མྦེད་པས་གནང་།སབས་ཤིག་སྲས་རྣམས་ཟམ་པར་བསིག་སྟྦེ་ཆུ་ལ་བསྐྱུར་བས།཈ྦེས་སྐྱོན་མྦེད་པར་གནས་སོ་སོར་སྤྲུལb

་པ་བསྟན་

ཏྦེ་བཞུགས་པའི་སན་གྲགས་ཀིས་ས་སྟྦེང་ཁྱབ་པས།བ་མ་ལ་པ་སིང་ན་ཞིང་ཆྦེར་ཁོས་པའི་དམག་དཔུང་བཅུག་པས།དྦེ་སབས་རོར་གདན་ནང་ལ་ཕྱི་ལྕགས་རི་ཁོར་ཡུག་ནང་སྤྲུལ་པའི་ཕོ་བྲང་བཅུ་ཐོག་ཏུ་པུ་ཤུའི་རྦེར་཈ི་ཟའི་སྟྦེང་དུ།ཆོས་སྐུ་ཀུན་བཟང་ཤཱཀ་ཐུབ་སང་མཐའ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སྦེམས་ཀིས་བསོར་བ།འོག་ཐོག་ཏུ་མཁའ་འགྲོ་བསོད་ནམས་དཔལ་འདྦེན་ལ་བཙུན་མོ་སྟོང་གིས་བསོར་བ།བར་ཐོག་ཏུ་ཕ་ཇོ་རང་དཔལ་ར་མགྲིན་བསལ་པའི་མྦེ་དབུས་ནས་ར་སད་སྟོང་གསུམ་སོག་ཅིང་<10a>བཞུགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གིས་བཀོད་པ་ཚད་མྦེད་པས།བ་མ་ལ་པའིc

་དཔུང་རྣམས་དོན་སིང་ཁར་འཚངd

་ཤིང་དམ་བཞག་ཆད་རོ་
བྱས་པའི་སྐྱབས་འཇུག་ཀང་མང་།དྦེ་འད་ར་མགོའ་ིགནས་ནའང་བ་མ་ལ་པའི

e

་དཔུང་འཇུག་ལན་ག཈ིས་
གསུམ་ཙམ་ཡོང་བ།ཕ་ཇོ་཈ིད་དཔལ་ར་མགྲིན་གི་སྐུར་སྟོན་པ་དང་།འཁོར་ལོ་སྒྱུར་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གིས་ཚར་བཅད་རྦེས་སུ་འཛིན་ནས་ཕྱིན་ཆད་བཀའ་འབངས་སུ་བསྡུས།དྦེར་ལ་པས་སགས་པ་མང་པོ་བཀུག་སྟྦེ་མཐུ་བཏང་ཚུལ་ཐོས་པས།དྦེ་ལན་ཕ་ཇོ་཈ིད་ཀིས་ཀང་ཐུགས་རྦེ་ཆྦེན་པོར་གསལ་བའི་སན་གཡས་པ་ནས།ཁྱྦེའུ་གཅིག་སྤྲུལ་ནས་གཙང་འུག་པ་ལུང་དུ་བཏང་སྟྦེ།སགས་འཆང་རོ་རྦེ་རྒྱལ་པོའ་ིསྲས་ཇོ་བཙུན་ཁྱུང་སྟོན་ཁྱུང་དཀར་ལ་འཆིབf

་བཞིན་ར་མགོའ་ིགནས་སུ་གདན་དངས། གནས་ནང་བསིལ་བ་
ཚལ་དུ་དཀིལ་འཁོར་དང་ཧོམ་ཁུང་བཞྦེངས་ཏྦེ་དག་ལས་ལ་ཞུགས།སན་གཡོན་ནས་ཁྱྦེའུ་གཅིག་སྤྲུལ་ཏྦེ་འཕགས་ཡུལ་མ་ག་དྷ་ནས་ཧ་ཤིང་བྷ་ན་ལའི་རྒྱུད་བསྐུལ་བས་འཕྲུལ་གི་གང་པོ་ཆྦེ་ལ་ཞོན་ནས་ར་མགོར་

a མ་འོངས] em., མ་འོངA
b

སྤྲུལ] em., སྦྲུལA cལྷ་པ] em., ལྷག་པའིA

dའཚང] em., ཚངསA eལྷ་པའི] em.,ལྷག་པའིA fའཆིབ] em., ཕིབསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

12

སླྦེབ།དག་པོ་མངོན་སོད་ཀི་ལས་ལ་ཞུགས་པས།ལ་པའི་རོང་མྦེས་འཚིག་ཅིང་ཐོག་རིབa

་ནས་མི་མང་པོ་
ཤི་བ་སོགས་ལ་པ་འཁོར་བཅས་ས་ལ་མི་ཆགས་པ་ཙམ་དུ་བཏང་།དྦེ་ཡང་ཕ་ཇོ་཈ིད་ཀིས།སྲས་པོ་གང་ཡིན་ཟྦེར་ཙ་ན།།སྲས་པོ་རིགས་གསུམ་བྱམས་མགོན་ཡིན།།གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་ཟྦེར་ཙ་ན།།གདུལ་བྱ་ཁ་བཞི་ལོ་ཡུལ་ཡིན།།ཅྦེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན།

དྦེའི་ཚེ་སྤྲུལ་<10b>པའི་སྲས་རྣམས་རང་རང་གི་གདུལ་བྱ་དང་བསྟུན་ཏྦེ།ཤར་མཁོ་ཐང་ཕྱོགས་ལ་སྲས་གར་སྟོན།ཝང་སང་ག཈ིས་ཀི་ལ་སོ་མནན་པར་སྲས་཈ི་མ།ཐྦེད་ལུང་དགོན་སོགས་ཀི་ལ་སོ་མནན་པར་སྲས་དབང་ཕྱུག།ར་མགོ་ས་གྲོ་ཐིམ་ཕུའི་ཕྱོགས་སྦེལ་བ་ལ་སྲས་དམ་པ་཈ིད་བཀོད་པ་དང་།གཞན་ཡང་ཝང་ཆུ་མདོར་རྒྱ་གར་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀི་སྤྲུལ་པ་ཡོད་པས་འདིར་གདན་དོངས།བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཆྦེན་པོ་ཡོད་ཞྦེས་བཀའ་ལུང་ཞིབ་ཏུ་གནང་། དྦེ་དུས་རྒྱ་ཀརྨ་དྷ་ནས་རྒྱལ་པོ་བྷ་ནན་ལའི་ཕོ་཈ས་སླྦེབ།གསྦེར་དངུལ་གི་བུམ་པ་བཞིསb

་གཙོས།རྨ་བྱའི་གདུགས་དང་རྨ་བྱའི་མདོངས་སོc

།ནྦེ་ཚོ་སྨྲ་མཁས།རྒུན་
འབྲུམd

་གི་ཆང་ལ་སོགས་པས་སླྦེབས།མོན་ཡུལ་གཙང་སང་ཕྱུག་པོས།ཀ་ཤི་ཀའི་རས།སྟག་གཟིག་གུང་གསུམ།རྒྱ་ཤོག་སོན་པོ།པོ་ཏི་གསུམ་བརྒྱ་བཅས་ཕུལ།དྦེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སད་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀིས་ཚིམ་པར་བྱས་སོ།།

དྦེ་ནས་མཁའ་འགྲོ་བསོད་ནམས་དཔལ་འདྦེན་ཡང་ཧོར་ཟ་དང་པོའ་ིཚེས་ལྔའི་ཐོ་རང་སྐྱ་རྦེང་འཆར་ཁ་ཙམ་ལ་མཁའ་འགྲོའ་ིབསུ་མ་དང་བཅས་འཇའ་ལུས་སུ་གཤྦེགས།ཕ་ཇོ་཈ིད་ཀང་སོན་སྟག་ཚང་དུ།ཨུ་རྒྱན་པདྨས་ཁྱོད་ལ་རོང་བཞི།བྲག་བཞི།ཕུག་ཆྦེན་བཞི་ཡོད་པའི་སྟག་ཚང་སྦེང་གྦེ་བསམ་གྲུབ་རོང་།རོང་མགོ་ཆོས་དབྱིངས་རོང་།གིང་བཞི་བྱ་རོད་རོང་།ཡང་རྦེ་མཐུ་བོ་རོང་ལ་རོང་ཆྦེན་བཞིའོ།།བྲག་ཆྦེན་བཞི་ནི།སོམ་བྲག།ཐུགས་རྦེ་བྲག།ཚེ་ཆུ་བྲག།བདྦེ་ཆྦེན་བྲག།ཕུག་ཆྦེན་བཞི་ནི།རྦེ་སོང་རོ་བ་ཕུག།དགའ་བ་ཕུག གང་ཐང་ཕུག།། སྦེང་གྦེ་ཕུག་བཅུ་ག཈ིས་<11a>པོ་འདི་ཁྱོད་ཀི་འཕིན་ལས་སྒྲུབ་པའི་

a རིབ] em., སིབA

b བཞིས] conj., གཞིསA cམདོངས་སོ] conj., མདོངས་དྲུགA

d

རྒུན་འབྲུམ] em., དགུན་འབྲུམA

སོན་གྦེང་།

13

གནས་ཡིན་པས།སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས་ཤིག།གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀི་འཕིན་ལས་ཀི་གྲོགས་སུ་ཨ་མ་ལབ་སོན་གི་སྤྲུལ་པ་བྱོན་པར་འདུག་སོགས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་བཞིན།དྦེ་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས་ནས་མ་འོངས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་རྦེན་འབྲྦེལ་སིགa།གཞན་ཡང་འཕིན་ལས་ཀི་འཕོ་རྣམས་རིམ་པར་བཏུལ་ཞིང་ཐུགས་རྦེ་བྲག་སོགས་ནས་ར་མགོར་ཕྦེབས་ཏྦེ།སྦེམས་གདོད་ནས་དག་པའི་ཆོས་སྐུ་ལ།།འགྱུར་བ་མྦེད་པའི་ཡྦེ་ཤྦེས་རྒྱས།།སོགས་ཀི་མགུར་གསུངས་ནས།ཕ་ཇོ་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྦེ་བརྒྱད་བཞྦེས་པའི་སྟོན་ཟ་དང་པོའ་ིཚེས་བཅོ་ལྔའི་཈ིན་ཤར་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བའི་ཚུལ་བསྟན།སྤུརb

་གདུང་སྤུར་ཐལ་རྣམས་ཀང་མཆོད་རྦེན་དུ་འགྱུར་ནས་མཁའ་འགྲོས་གདན་དངས་པ་
སོགས་རྦེ་བཙུན་མི་ལ་དང་མཚུངས་ཤིང་།གཙོ་ཆྦེར་མཛད་འཕིན་ཕལ་ཆྦེར་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་སམ་པོ་དང་དབྱྦེར་མྦེད་པར་གྲགས་སོ།

དྦེ་ཡང་ཕ་ཇོ་཈ིད་ལོར་བྱོན་བསྟུན་རྦེ་དབོན་རས་ཀིས་བསྐུལ་ནས།རྒྱལ་བ་ལོ་རས་དང་།རོགས་ལྡན་཈ི་ཟའི་མཚན་ཅན་ཡང་བུམ་ཐང་ཕྱོགས་ནས་བྱོན་པ་དང་། དྦེ་རྦེས་ས་བ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སྦེང་གྦེས་སྨན་རྦེ་བརྒྱུད་བདྦེ་ཆྦེན་ཕུག་དང་།ཅང་སང་ཁའི་ཕྱོགས་དག་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་ཆོས་གཞིས་སིན་བདག་བཅས་མང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས། འཁྲུལ་ཞིག་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་དུས་དགོན་པ་སོགས་ལ་བྱོན་ཞིང་།<11b> ས་གྲོ་རོ་མཆོད་རྦེན་དུ་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྦེ།དྦེ་དང་དུས་མཚུངས་རྒྱ་གར་གི་གྲུབ་མཆོག་ནགས་རིན་ཞབས་ཀང་འཛམ་གིང་རི་རར་ཡུམ་གི་དོན་དུ་བྱོན་ནས་ཞབས་རྦེས་ཕྱག་རྦེས་སོགས་བཞག་པ་མང་།དཔལ་ངག་དབང་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ།སྲས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གིས་ཀང་ཐྦེད་ཐིམ་ཡུལ་དབུས་སུ་འབྲུག་འཕིན་ལས་སང་སོགས་དང་།ཤར་ཁྱོང་སྦེར་ཁར་དར་རྒྱས་དགོན་པ།མཁོ་ཐང་གང་གསར་སོགས་ནས།ས་གྲོར་འབྲས་ལ་དང་འབྲུག་ཆོས་སིང་སོགས་ཤར་ནུབ་སྦེ་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་གདན་ས་སིན་བདག་བཅས་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་།གྲུབ་ཆྦེན་ཤ་ཝ་ར་འབྲུག་པ་བྱ་བཏང་ཀུན་དགའ་ལྦེགས་པའི་དཔལ་གིས་ཀང་།བོད་དབུས་གཙང་ནས་སོག་ཡུལ་ཚུན་ཆད་དུ་རང་བྱུང་རོ་རྦེའི་གླུ་སན་ངག་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་།ཚར་བཅད་རྦེས་སུ་འཛིན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཡ་མ་ཟུང་གང་འདུལ་དུ་སྟོན་

a སིག] em., སིགསA bསྤུར] em., སྦུརA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

14

ཏྦེ་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་དགུང་དུ་འདྦེག་ཅིང་།཈ི་མ་ལོའ་ིཕྱོགས་འདིར་ཡང་རོ་སྐྱོང་ལའི་འདྦེ་སྲིན་མ་རུངས་པ་དང་། ལོ་རོང་བདུད་མོ་སོགས་མང་དུ་བཏུལ་ནས་ད་ལྟ་ཁྱི་འབུརa

་ལ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་སོགས།
ཡུལ་ཕྱོགས་དྦེ་དང་དྦེར་འདྦེ་སྲིན་མ་རུངས་པ་རྣམས་བཏུལ་ཞིང་།རད་པོ་རན་མོ་སོགས་ལ་གདམས་པb

་

བཏབ་ནས་དྦེ་཈ིད་རང་དུ་འཇའ་ལུས་མཁའ་སོད་དུ་བཏང་ནས། འགྲོ་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བའི་མཛད་བཟང་མ་འོངས་བསྟན་པའི་འཕིན་ལས་སུ་བཞག་པ་བཀའ་དིན་ཚད་ལས་འདས་ཤིང་བརོད་མི་ལང་། དྦེ་བཞིན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་མི་ཕམ་བསྟན་པའི་<12a>཈ི་མས་ཀང་བུམ་ཐང་དང་གཞོང་ཁར་ཕྱོགས་ནས་གདན་ས་གྲྭ་ཡོན་བཅས་མང་དུ་འཕྦེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་སོགས་ལྦེགས་བྱས་ཀི་སོ་རིམ་པར་ཕྱྦེ་བས།ལོ་ནགས་མའི་ལོངས་ཕལ་ཆྦེར་དུའང་རྦེ་བཙུན་འབྲུག་པའི་ཆོས་རྒྱུན་གིས་མ་ཁྱབ་པ་མྦེད་དྦེ།ཇི་སད་དུ།དིང་ནས་གཟུང་སྟྦེ་ཆོས་ཀི་ནི།།དགའ་སྟོན་འཇིག་རྦེན་འདི་རུ་འབྱུང་།།ཞྦེས་པས།ཚུལ་དྦེ་ལྟ་བུ་ལོའ་ིཕྱོགས་འདིར་དཀར་བརྒྱུད་གོང་མ་ན་རིམ་བྱོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀང་།དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ་འདི་཈ིད་འབྱོན་པའི་ས་ལྟས་ཀི་རྦེན་འབྲྦེལ་ལྦེགས་ཚོགས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ལྟ་བུར་འཆར་བས་ན།ཆོས་ཀི་རྦེས།ལྦེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྦེན་འབྲྦེལ་ཟབ་མོ་བསིག།ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རང་གིས་བྱས་པས་ཆོག།ཅྦེས་གསུངས་བ་ལྟ་བུ་སང་བས་སོ།།།།

a ཁི་འབུར] em., ཁི་འབུརA
b

གདམས་པ] em., གདམ་པA

15

ཐ་མར་ཆོས་སྲིད་གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ལུང་བསྒྱུར་ཏྦེ་བདྦེ་བར་བཀོད་ཚུལ་ལ།།འབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིརྣམ་ཐར་དངོས་བཤད་པ་དང་།དྦེའི་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་མཁན་ཆྦེན་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་རིམ་པར་དར་ཚུལ།།ལུགས་ག཈ིས་དབང་སྒྱུར་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ།།དོན་དུ་བསྟན་པ་སྲུང་སྐྱོང་མཛད་མཁན་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་སྦེར་གསོལ་ངོ་ཐོག་བཅས་ཀི་རོགས་བརོད་རགས་རིམa

་ཙམ་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།།

དང་པོ་ནི།།དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་སན་རས་གཟིགས་ཀི་གདུལ་ཞིང་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་སུ་གྲགས་པ་འདི་དག་ཏུ།།སོན་ཆདb

་ནི་ས་དགྦེ་རིང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བ་མ་དང་དབུ་ཆྦེ་མཐུ་སྟོབས་རྫུ་
འཕྲུལ་ལྡན་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱོན་ཀང་།མངའ་འབངས་སུ་བསྡུ་བའམ།གྲྭ་རིགས་སུ་འགོད་ནུས་པ་གཅིག་ <12b> ཀང་མ་བྱུང་བ་ལ།།བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་མགོན་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་འདིས།།དུས་གཅིག་ཏུ་འཕིན་ལས་བཞིའི་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་ཏྦེ།།ལོ་ཁིམས་མྦེད་ལ་ཁིམས་དང་།།ར་ལུང་མྦེད་ལ་ལུང་འདོགས་ཤིང་།།ལས་དཀར་པོ་དགྦེ་བཅུ་དང་།།མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྲོལ་གཏོད།།རྦེན་གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀོད་པ་དང་།།མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སོ་ཕྱྦེ།།ལྦེགས་བྱས་ཀི་སང་བ་དར་ལ་ཕབ།།ཁྱད་པར་དྦེ་བཞིན་གཤྦེགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་དང་།ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིའཁོར་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཟུང་དུ་སྦེལ་ཏྦེ།འགྲོ་ཀུན་བདྦེ་སྐྱིད་ཀི་དཔལ་ཡོན་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་སྲོལ་བཟང་དི་མ་མྦེད་པ་འདི་཈ིད་མཛད་པ་ཡིན་ལ།།དྦེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ལ་བརྦེན་སིགས་མ་ལྔའི་དུས་འདིར་ཡང་མཐུ་ཆྦེན་དཔའ་བོ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞྦེས་འགྲན་པའི་ཟ་དང་བྲལ་ཞིང་།ལ་འདྦེ་མི་གསུམ་གང་དུ་ཡང་གསང་བའི་བདག་པོའ་ིམཐུ་སྟོབས་ཀི་རོ་རྦེ་ལྟར་ཟིལ་འཐོན་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།།དྦེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་རོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀིས་ཀང་ཆྦེད་དུ་བསགས་ཤིང་ལུང་བསྟན་པའི་མཚན།།བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ་ཞྦེས་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལྦེའུ་དང་པོ་ནས།།འཁོར་བའི་བདུད་རྣམས་འཇོམས་པ་པོ།།རོ་རྦེ་སྦེམས་དཔའ་཈མས་གྱུར་པའི།།རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་བདག་ ཈ིད་ཆྦེ།།།ཞྦེས་དང་།།ལྦེའུ་ཐ་མ་ལས།།སལ་ལྡན་ལམ་འདི་འཛིན་པ་གང་།།།ང་ཡིས་ལུང་བསྟན་གྱུར་པ་ཡིན།།།ཅྦེས་པའི་དོན་བཞིན་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོའ་ིནང་དུ་ཡང་།བདུད་ཀི་དཀིལ་འཁོར་འཇོམས་པའི་རོ་རྦེ་

a རགས་རིམ] em., རག་རིམA
b སྔོན་ཆད] em., སྔན་ཆདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

16

སློབ་<13a> དཔོན་བདག་཈ིད་ཆྦེན་པོ་ཞྦེས་ལུང་གི་དོན་བཀལ་ཏྦེ་བཤད་པ་ལྟར།།ཨུ་རྒྱན་ཆྦེན་པོས།།བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ་ཞྦེས་བྱ་བ།།གསང་སགས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་འབྱུང་།།ཞྦེས་དང་།མཐུ་ཆྦེན་དཔའ་བོ་཈ིད་ཀིས་ཀང་།།ལུགས་ག཈ིས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ང་།།།ང་ནི་ཀུན་གི་སྐྱབས་སུ་བཟང་།།།ཞྦེས་ཞལ་གིས་འཆྦེས་པའི་བདག་཈ིད་ཆྦེན་པོ་འདིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱས་པ་ནི།aགཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཁས་གྲུབ་བྱྦེ་བའི་ཅོད་པན་དྦེ་཈ིད་ཀིས།།ལུང་དང་རིགསb

་པའི་སོ་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་
དགྦེ་བར་རོམ་པ་དྦེ་ལས་ལག་པ་ནི་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།དྦེ་ལྟའང་།མཁས་རྣམས་དགའ་བའི་སྦེབ་སོརc

་ནི།།བླུན་པོ་རྣམས་ཀིས་གོ་དཀའ་བས།།ཚིག་གི་སོར་བ་སངས་ནས་ཀང་།།ཀུན་གི་གོ་བར་བྱ་ཕྱིར་བཤད།།།ཅྦེས་པ་མ་ཟད།།རང་གཞན་དད་མོས་ཀི་དན་བསྐུལ་ཚོགས་བསགས་དགྦེ་བའི་ས་བོན་ལྦེགས་བྱས་རྦེན་འབྲྦེལ་གི་ཆྦེ་བ་ཙམ་ཞིག་བརོད་པར་སོ་བས།།དྦེ་ཡང་རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གསང་བས།།ས་བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཀི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར།།ང་ཐུགས་རྦེ་ཆྦེན་པོའ་ིབརྒྱུད་པ་ལ།།ཁྱད་པར་ལ་ཡི་རྣམ་འཕྲུལ་ནི།།བཅུ་ཕག་བརྒྱད་ཀི་བར་དུ་འབྱོན།།།ཞྦེས་པ་ལྟར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སམ་པོའ་ིདུས་རྒྱ་ནག་ནས་ཇོ་བོ་ཤཱཀ་མུ་ནྦེ་སན་འདྦེན་པའི་གད་ལ་དགའི་གདུང་ལ།ཁི་སྲོང་ལྡྦེའུ་བཙན་གི་དུས་མཁན་པོའ་ིཁིར་འཛེག་པ་སྦ་གསལ་སངd

་ཡྦེ་ཤྦེས་དབང་པོ་དང་།།རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གསང་བ་ག཈ིས་བྱུང་ཞིང་།།འདིའི་གདུང་རབས་སུ་ <13b> ཆོས་རྦེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ལ།།དྦེ་ཡང་རྦེ་ཀུན་མཁྱྦེན་ཆྦེན་པོས།།ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་རོལ་གིས།།།ཡིད་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བདྦེའི་མཆོག་སིན་མཁན།།eཅྦེས་པ་ལ་སོགས་ཞིང་

a This refers to the extensive biography of Zhabdrung Rinpoche by Tsang Khenchen Palden Gyatso, titled Chos kyi sprin dbyangs. The work is divided into twenty-two chapters of varying lengths. It is rich with citations from diverse sources, demonstrating the author’s deep familiarity with these materials and the breadth of his scholarship. These citations aim to contextualize the life of Zhabdrung Rinpoche within the framework of Buddhist cosmology, providing a coherent conceptual lens through which to understand his life. The biography also preserves significant letters written by Zhabdrung Rinpoche. For the full title, refer to the bibliography. Additionally, Tsang Khenchen authored a summary of this work, titled Dud rtsi’i thigs pa.

b རིགས] em., རིགA cསེབ་སྦྱོར] em., སེབས་སྦྱོརA

d

སྦ་གསལ་སྣང] conj., བྷ་གསལ་སྣངA e See the ’Brug pa’i ’khrungs rabs (p. 166).

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

17

འདིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་འཁྲུངས་རབས་མདོ་བསྡུས་ཙམ་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར།ཐུགས་རྦེའི་བྱྦེད་པོ་ཕྱག་ན་པདྨོa

་཈ིད་གཙོ་བོར་ནི་འོད་སང་མཐའ་ཡས་རྒྱལ་བའི་རིམ་གྲོ་པར་བཞུགས་ལ།ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཀུན་
སྤྲུལ་པ་དང་ཡང་སྤྲུལ་གིས་སྦེམས་ཅན་འདྦེན་པའི་མཐའ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀིས་ཀང་རོགས་པར་བརོད་མི་ནུས་ཤིང་།འཛམ་བུའི་གིང་འདིར་ཡང་སྟོན་པ་ཤཱཀའི་རྒྱལ་པོའ་ིསན་སར་བྱང་སྦེམས་ཀི་ཚུལ་གཟུང་ནས་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པ་དང་།།ཤཾ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་རིགས་ལྡན་ག཈ིས་པ་པདྨ་དཀར་པོ།།ལ་ལྡན་སའི་ལྟྦེ་བར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སམ་པོ།།ཟ་ཧོར་གི་ཡུལ་དུ་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ།།འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་ཀི་གཙོ་བོ་ནཱ་རོ་ཏ་པ།།བྱང་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་དུ་རྦེ་བཙུན་ཟ་འོད་གཞོན་ནུ་དང་།།དཔལ་འབྲུག་པ་ཡྦེ་ཤྦེས་རོ་རྦེའི་མཚན་དུ་བྱོན་ནས།།ཤར་ཕྱོགས་མངོན་དགའི་བྱང་སྦེམས་ཀི་མཆོག་སང་བ་རྡུལ་བྲལ་སྦེམས་དཔར་ཡང་བསྟན་ཏྦེ།།གདུང་རབས་འདིའི་སྦེང་གྦེ་མཚན་ཅན་དགུ་དང་།རིགས་གསུམ་མགོན་པོའ་ིརྣམ་སྤྲུལ་གི་རྦེས་སུ་མཚུངས་མྦེད་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྦེ་དང་།།བྱའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཆོས་ཀི་གྲགས་པ།།དྦེ་ལས་ཀུན་མཁྱྦེན་རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པ་མི་ཕམ་པདྨ་དཀར་པོ་ཞྦེས་གངས་ཅན་<14a> མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གཅིག་པུར་གྱུར་པ་དྦེའོ།།

རྦེ་བདག་཈ིད་ཆྦེན་པོ་འདིས།།སོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་ཀུན་གི་སྤྲུལ་པའི་གཞི།།།མ་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀི་འབྱུང་ཁུངས་པ།།ད་ལྟའི་སྐྱོབ་པ་དག་དང་དབྱྦེར་མྦེད་པའི།།ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ཞབས། ི bཞྦེས་སྐུ་སྐྱྦེ་བ་ཕྱི་མར་ལུགས་ག཈ིས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོར་འཁྲུངས་པའི་ལུང་བསྟན་གནང་བ་བཞིན།།ཆྦེ་བ་ག཈ིས་ལྡན་གི་གདུང་རབས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ཡབ་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་ཆྦེན་པོ་མི་ཕམ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་དང་།།ཡུམ་ནི་སྦེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་སྲས་མོ་བསོད་ནམས་དཔལ་གི་བུ་ཁིད་ཅྦེས་སམ།།ཡུམ་རྣམ་སྲས་མར་གྲགས་པ་དྦེ་཈ིད་ཡིན།དྦེའང་སར་མོའ་ིཡབ་ཀིས་སྦེ་པ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གི་བཙུན་མོར་བངས་པས་ཁོ་ལ་བྱིན།།དྦེ་ལས་སྲས་མོ་ཞིག་འཁྲུངས་པ་ཨ་ལྕྦེ་དྲུང་ཟྦེར་བ་དྦེ་ཡིན།།དྦེར་ཡབ་ཡུམ་ག཈ིས་མ་འཆམ་པར་ག཈ྦེན་བྱྦེ་བྲལ་དུ་སོང་བས།།ཡུམ་དྦེ་ཡབ་བསྟན་པའི་཈ི་མའི་ཞབས་ཕྱིར་འབྲངས་བས་སོ།།།དྦེ་ལྟར་ན་ཡབ་ཡུམ་དྦེ་

a ཕག་ན་པདོ] conj., ཕག་ན་པད A
b See the ’Brug pa’i ’khrungs rabs (p. 167).

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

18

ག཈ིས་གདན་ས་འབྲུག་བྱང་ཆུབ་གིང་གི་གཞིས་སུ་མགར་གྲོང་ཞྦེས་བྱ་བར་བཞུགས་པའི་དུས་གཅིག་གི་ཚེ།།པད་དཀར་འཆང་དངོས་ཀུན་མཁྱྦེན་ངག་དབང་ནོར་བུ་དྦེ་཈ིད་སླར་ཡང་སྐྱྦེ་སྲིད་གཟུང་བར་ཡུམ་གི་ལྷུམས་སུ་བཞུགས་སོ།།།

དྦེའི་ཚེ་རོ་རྦེའི་ལུས་ཀི་ར་རླུང་ཐིག་ལྦེ་ཡི་དམ་ལའི་ངོ་བོར་བཞུགས་པའི་གསལ་སང་དང་བཅས།།དཔལ་དུད་སོལ་ལ་མོས་཈ིན་གི་བྱ་ར།།མཚན་གི་མྦེལ་ཚེ་བྱྦེད་པའི་ཚུལ་གིས་སྲུང་སྐྱོང་མཛད་ལ།།སབས་སུ་མཁའ་འགྲོའ་ིབྱ་འཇོལ་མོའ་ིཁྱུར་ཡང་སྤྲུལ་ཏྦེ་཈ྦེ་འཁོར་དུ་གནས་པ་དང་།ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིཚོགས་ཀིས་<14b>ཀང་བར་ཆད་སྦེལ་ཞིང་སྲུང་སྐྱོབ་མཛད་པའི་རགས།།དུས་དྦེར་ཆོས་སྐྱོང་གི་རྦེན་དང་མགོན་ཁང་གནས་གཞི་ཐམས་ཅད་སོན་ལས་ཟིལ་ཆྦེ་ཞིང་བག་གྲོ་བ་དང་།།མགོན་གཡག་རྣམས་ཡུལ་ས་ཚོགས་སུ་འཇིགས་པ་མྦེད་པར་རང་སྟོབས་ཀིས་རྒྱུ་ཞིང་ངོ་མཚར་ཆྦེ་བའི་གཏམ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ།།།དྦེ་ན་ཡབ་དགུང་ལོ་཈ྦེར་བརྒྱད་ཀི་དུས་ཤུགས་འཆང་རའི་ལོ་གསར་དུ་ཚེས་པའི་ཟ་བ་ཡར་གི་ངོ་།།
ཚེས་བཅུ་གཅིག་སར་མ་ཐ་སར་དང་གཟའ་བཀ་ཤིས་ཆྦེན་པོའ་ིསྟོབས་ལྡན་གི་སོར་བ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས།འཁྲུངས་མ་ཐག་ཆོས་཈ིད་རྣམ་པར་དག་པའི་སགས་གསུངས་ཤིང་བྱིས་པ་ཕལ་པའི་སོད་པ་མི་མངའ་བར།ཚུགས་ཐུབ་ཅིང་སན་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་གི་གཟིགས་སྟངས་དང་ལྡན་པས།།གང་གི་མཐོང་བའི་མོད་ལ་དད་པ་དང་ངོ་མཚར་ཆྦེ་བར་གྱུར་ཅིང་།།རྦེན་འབྲྦེལ་གི་ཆྦེ་བས་ཡབ་མྦེས་ཀི་མཚན་ལས་བརམས་མི་ཕམ་བསྟན་འཛིན་རོ་རྦེ་ཞྦེས་དང་།།གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ནུ་ངག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྦེ་ཞྦེས།།ཀུན་མཁྱྦེན་འབྲུག་པས་ཇི་ལྟར་ལུང་བསྟན་པའི་མཚན་ཡང་གསོལ།།རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོས་འདི་ངྦེད་རང་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོབས་དང་ནུས་པ་ཆྦེ་བ་ཡོང་ཞྦེས་ལུང་བསྟན་ཅིང་།མཁའ་འགྲོ་གཞི་བདག་གིས་མཆོད་པའི་རགས་སུ་མཚན་མོ་སུས་སྐྱྦེལa

་མི་ཤྦེས་པར།།འབྲས་ཀི་ལང་མ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྩྭ་ས་མྦེ་ཏོག་ཕུལ་བ་
ནང་པར་ཐམས་ཅད་ཀིས་མཐོང་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་།།དྦེ་བཞིན་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པའི་ཟས་རགས་པ་཈ིན་པར་མཆོད་<15a> པའི་ཚུལ་ཙམ་ཡང་མྦེད་པར།།མཚན་མོ་མི་མ་ཡིན་དག་གིས་ཕུལ་བའི་འབྲས་དཀར་མོ་ལགས་ཀི་འོག་དང་ཚེམས་སྲུབས་ནས་ཐོན་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་ཞིང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར།།

a སེལ] em., སལA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

19

སོན་གི་བག་ཆགས་བཟང་པོའ་ིདབང་ལས།དགུང་ལོ་གསུམ་བཞི་ཙམ་ནས་གཞན་གི་སློབ་
སངས་ལ་མི་བལྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའ་ཡོངས་སྨིན་དང་ལྡན་པའི་རགས་མང་པོས་ཡིད་ཆྦེས་ཤིང་།པདྨ་དཀར་པོའ་ིཐུགས་ཀི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བའི་ཚུལ་སབས་དྦེ་དག་ཏུ།རྦེད་མོའ་ིཚུལ་མཛད་པ་དག་ཀང་སངས་རྒྱས་བྱང་སྦེམས་ཀི་སྐུ་མཚན་དཔྦེའི་སྐྱྦེ་མཆྦེད་དོད་ལ་ཕ་ཞིང་ཞིབ་པ།།ཕལ་པའི་མིག་གིས་མི་ཟིན་པ་ཙམ་ཡུན་རིང་སངས་པའི་རིག་བྱྦེད་མཁན་དག་གིས་ཀང་ལག་པའི་འདུ་བྱྦེད་ཀིས་སྒྲུབ་པར་དཀའ་བ།ནས་འབྲུ་ཆུང་ངུ་དང་།སྦེན་མོའ་ིཁྱོན་ཙམ་གི་གཞི་ལའང་།།གནས་བརན་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་བྲི་བ་མཛད་པས།རྒྱུས་མངའ་ཅན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དག་གིས་ནི།ཐམས་ཅད་མཁྱྦེན་པ་པདྨ་དཀར་པོའ་ིདྦེ་མ་ཐག་པའི་སྐུའི་སྐྱྦེ་བ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞིག་གོ་སམ་མོ།།།
དྦེ་བཞིན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་ནས་ཀང་།།ཀློག་དང་ལཉྩ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་རིགས་དང་།།རི་མོ་ལ་སོགས་པ་མ་བསླབ་པའང་ཤྦེས་མོད།།ལར་སློབ་དཔོན་མ་བསྟྦེནa

་པ་དང་མ་བསླབས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལ་དགའ་རྒྱུ་མྦེད་པའི་ཕྱིར།སློབ་དཔོན་བསྟྦེན་ནས་ངྦེས་ངྦེས་བསླབ་ཅྦེས་གསུངས་པ་བཞིན།འབྲི

b

་ཀློག་གི་
ཐོག་མར།།ཀ་ཁ་གུག་བསྐྱྦེད།།སར་ཀློག།།ཚིག་སྡུད།།཈ིས་སྡུད།འདྦེགས་ཆུང་།།<15b> འདྦེགས་ཆྦེན།།འཕད་བཤར་གི་ཀློག་ལུགས་དང་།།སུམ་རགས་དག་ཡིག་སོགས་ཀི་དང་པོའ་ིསློབ་དཔོན་ཡང་ཡབ་རང་གིས་མཛད།།དགུང་ལོ་བཞི་ནས་ཐུགས་དམ་བཟས་པའི་རྒྱུན་དང་གཏོར་བསོས་སོགས་གནང་ཞིང་།།དགུང་ལོ་ལྔའི་སབས་ལ་མོ་དུད་སོལ་མའི་གཏོར་འབུལ་བཟས་བརོད་གནང་བ་ན་རྒྱུན་གཏོར་ལས་མྦེ་འབར་བས།།རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོས་གཟིགས་ཏྦེ།མཐུ་སྟོབས་ཀི་མངའ་བདག་ཆྦེན་པོ་ཞིག་ཡོང་བར་འདུག་ཅྦེས་ཆྦེད་དུ་བསགས་བརོད་གནང་།།།

དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀི་སབས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འབྲུག་བྱང་ཆུབ་གིང་
གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ།།རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིདྲུང་དུ་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ།ངྦེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁིམས་དགྦེ་བསྦེན་གི་བསླབ་པ་བཞྦེས།།དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ་དང་།།ཚེ་དཔག་མྦེད་ཕྱི་ནང་གི་དབང་ལ་སོགས་པའི་སོ་ཕྱྦེ་ནས་གནང་།།དྦེ་དུས་འབྲུག་ལ་མོ་ཆྦེའི་སྐུ་མདུན་དུ་སྦེང་གྦེའི་ཁིར་ཕྦེབས་ཏྦེ།།གངས་ཅན་མཁས་

a བསེན] em., བསནA
b འབི] em., འདིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

20

གྲུབ་ཀི་ཁྱུ་དང་ལ་མིའི་ཁོམ་ཆྦེན་པོའ་ིདཀིལ་དུ་བརག་པ་ག཈ིས་པའི་རྒྱུད་ཀི་བཤད་པ་གནང་བས།།དྦེར་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་ཡིད་སྨོན་དུ་གྱུར་ཅིང་སྐུ་གཞོན་ནུ་འདི་འདའི་དུས་ནས་ཐུགས་རབ་ཀི་རལ་འདི་ལྟ་བུ་ཞྦེས་འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་བསགས་པའི་ཆྦེ་བརོད་མང་།།དགུང་ལོ་དགུ་ནས་ཡབ་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་མི་ཕམ་བསྟན་པའི་཈ི་མའི་ཞབས་དྲུང་དུ།།དཔལ་འབྲུག་པའི་ཟབ་ཆོས་དབང་ཁིད་མན་ངག་རོགས་རིམ་གི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཁ་སམa

་མིང་རང་དུ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་<16a>སུ་ཆུད་པ་དང་།།དྦེ་དག་གི་བར་སབས་སུ་སན་
ངག་གི་སོར་སོགས་རིག་གནས་ཕལ་ཆྦེར་སངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་།།སློབ་དཔོན་ལ་དབང་བོ་གྲོས་ལས་དུས་ཀི་འཁོར་ལོའ་ིརིས་གཞུང་ལག་ལྦེན།ས་ཀཱ་ལ་པའི་གཞུང་འགྲྦེལ་རི་མོ་དང་།མདོ་རྒྱུད་ཕལ་ཆྦེར་ལ་སངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་།།གཞན་ཡང་གར་ཐིག་དབྱངས་སོགས་རྒྱུད་ཀི་ཕྱག་ལྦེན་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་རྦེ་འཆང་དབང་ལྟ་བུར་གྲགས་ཤིང་ལྷུན་གིས་གྲུབ་པའོ།།སབས་དྦེ་དག་ཏུ་བན་ཚང་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེའང་འཛུགས་པར་གནང་སྟྦེ།ད་ལྟའི་དགྦེ་འདུན་གི་བཅའ་ཡིག་ཆྦེན་མོའང་དྦེ་དུས་མཛད་པ་ཡིན།།དྦེའི་དབུ་མཛད་ལ་དགོན་ཡུལ་གསར་བb

་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱས་བསོསc

།།ཕྱིས་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོར་གྲགས་
སོ།།

དུས་ཚོད་འདི་དག་གི་སོན་དང་ཕྱིས་སུ་འབྲུག་པ་ཕན་ཚུན་གི་རོད་གཞིའི་སོར་སྐུ་སྐྱྦེ་ངོས་འཛིན་
གི་གྦེང་བརོད་ཅུང་ཟད་ཙམ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་།སིར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའ་རྣམས་སྦེམས་ཅན་གང་འདུལ་གི་སྐུར་སྤྲུལ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མཐུན།།ཁྱད་པར་འཛམ་གིང་བྱང་ཕྱོགས་སན་རས་གཟིགས་ཀི་གདུལ་ཞིང་ཡིན་པས་སྤྲུལ་པ་བྱྦེ་བ་ཕག་བརྒྱ་སོགས་བརོད་ལས་འདས་ཤིང་།།དྦེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་མགོན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་ཀང་ལོའ་ིཕྱོགས་འདིར་འབྱོན་པར་བསྐུལ་བའི་རྒྱུ་དང་རྦེན།འཕལ་འབྲུག་པ་ཕན་ཚུན་གི་རོད་གཞིའི་སོར་དང་།སྦེ་པ་གཙང་པས་ཁིམས་དང་པོའ་ིགཅོད་<16b> འདོམས་མ་བྱྦེད་པའི་ལྦེ་ལན་གིས་ཡིན་པ་ལྟར་སང་ཡང་།།དོན་དུ་ལོངས་འདི་དག་འཕགས་པ་སན་རས་གཟིགས་ཀི་གདུལ་བྱའི་ཞིང་དང་།།དྦེར་འཁོད་ཀི་འགྲོ་བ་

a ཁ་སྐམ] em., ཁ་སྐདA

b

ཡུལ་གསར་བ] em., ཡུལ་གསར་པA cབསྐོས] em., བཀོདA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

21

རྣམས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་དང་།ཕུགས་བསྟན་འགྲོའ་ིདོན་རྒྱ་ཆྦེར་འབྱུང་བའི་འཕིན་ལས་མཐའ་རྒྱས་སུ་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་རྣམས་ཀིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཐབས་མཁས་ཀིས་མཛད་པར་འདུག་པས།།སྦེ་པ་གྲི་གུག་པས།།རྦེ་ཀུན་མཁྱྦེན་པདྨ་དཀར་པོ་ཞལ་བཞུགས་དུས་སྐུ་སྐྱྦེ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བའི་ལན་དུ།།ཆུ་ཀླུང་ཀུན་ན་ཅིག་ཅར་ཟ་བརན་བཞིན།།།འགྲོ་མང་འདུལ་ལ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དྦེ་ལྟའི།།།འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀི་ཐུགས་རྦེའི་འཕྲུལ་ཆྦེན་པོ།།།འཇིག་རྦེན་གསུམ་ན་བསགས་འོས་སིང་པོ་ཡིན།།aཅྦེས་དང་།།ཞི་རྒྱས་དབང་དག་ཐམས་ཅད་པ།།།གཞན་གི་དོན་ནི་མཁས་པའི་ལས།།།དང་།།སོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀི་སྤྲུལ་པའི་གཞི།།།མ་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀི་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།།དྦེ་བས་ན་ལོ་ལོངས་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་རྦེན་འབྲྦེལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤྦེས་དགོས་ཏྦེ།།ཇི་སད་དུ།།མ་ཚང་མྦེད་རྒྱུ་འདི་ལ་ནི།།།འབྲས་བུ་གང་གིས་བཟོག་པར་ནུས།།།ཅྦེས་བཤད་པས་སོ།།།དྦེ་ཡང་འབྲུག་པ་ཕན་ཚུན་དང་།།སྦེ་སྲིད་གཙང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོར་གསལ་ཞིང་འོག་ནས་ཀང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།།

དྦེའི་ཚེ་མ་འདིས་པའི་སྐྱྦེ་བོ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀི་སར་འགོད་པ་དང་ཐུགས་བསྐྱྦེད་སྨོན་ལམ་གི་ <17a> འཇུག་པ་རྒྱ་ཆྦེའི་ཞིང་དུ་གངས་ཅན་གི་གནས་རྣམས་རིམ་པར་མཇལ་བར་ཕྦེབས་ཏྦེ།།ཐོག་མར་འབྱོན་ལམ་གི་ཞོར་སྦེ་ཐང་བདྦེ་བ་ཅན་དུ་ཇོ་བོ་རྦེའི་ཐུགས་དམ་རྦེན་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་གསྦེར་གིང་མ་དང་།།ལུང་བསྟན་སོལ་མ་སོགས་མཇལ་ནས།།ལ་ས་འཕྲུལ་སང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇོ་ཤཱཀ་རྣམ་ག཈ིས་སོགས་མཇལ་ཞིང་མཆོད་སིནb

་ཚད་མྦེད་པ་དང་།སྨོན་ལམ་ཐུགས་དམ་གི་དམ་བཅའ་རྒྱ་ཆྦེར་བཞྦེས་པའང་མཛད་ཅིང་།ཇོ་བོའ་ིགདན་ས་ཡྦེར་པ་ལ་རི་སིང་པོ་དང་རྭ་སྦེངc

་སོགས་ནས།།བཀ་ཤིས་མོན་མོ་རའི་
རི་ཁོད་དུ་ཕྦེབས་ཤིང་དྦེར་ཧྦེ་རུ་ཀའི་ཞིང་དུ་འདྦེན་པའི་སྨོན་ལམ་གི་ཐུགས་རོམ་ཡང་མཛད།།བ་མ་ཞང་གི་གདན་ས་ཚལ་གུང་ཐང་ལ་བྱོན་ཞིང་དྦེ་དུས་རྦེ་཈ིད་ཀི་ཐུགས་དམ་ཞང་གི་སྐུ་འད་ཡྦེ་ཤྦེས་སན་བྲིས་མའང་

a For the context and remaining texts of this work, see the sSKyes rabs gser ’phreng (p. 172).

b སིན] em., སིནA cརྭ་སེང] conj., ར་བསེངA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

22

ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བ་དང་།།མཐར་གིས་བསམ་ཡས་ཀང་མཇལ་བའི་སབས་དྦེར།།ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་ཆྦེན་པོས་གུས་པས་འདུད་ཅིང་མདོང་གསོལ་ཆྦེ་བརོད་མང་པོ་བྱས་ནས།།ས་ཕྱིའི་ལུང་བསྟན་ཅི་རིགས་པ་ཞུས་ཤིང་ཇི་ལྟར་བསོ་བའི་ཕིན་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་དང་།།ཁྱད་པར་རྒྱ་ནག་མཧཱ་ཙི་ནའིa

་ཡུལ་གི་བཏུང་བའི་
མཆོག།།།གསོལ་ཇའི་མཐུན་རྦེན་སྒྲུབ་པར་ཁས་བངས་སོ་ཟྦེར།།བར་བར་དུ་སྐུ་ཞབས་སུ་འཕིན་ལས་སྒྲུབ་པའི་བཀའ་ལྦེན་དུ་འོངས་པའི་རགས་སོས་དཀར་གི་དི་འབྱུང་ཞིང་།རྦེན་འབྲྦེལ་གི་ཆྦེ་བ་ཇ་ནག་རྦེའི་དུད་པས་མཆོད་པར་མཛད་ཅྦེས་གྲགས་ལ།།ལོ་ནགས་མའི་ལོངས་<17b> འདིར་ཡང་རྒྱ་ཇའི་ལས་སོ་ཆྦེན་པོ་བརོལ་བའང་འདིའི་རྦེན་འབྲྦེལ་ཡིན་པ་འད་སམ་མོ།།།

གཞན་ཡང་སོན་བྱོན་རྒྱལ་དབང་རྦེ་དང་།།འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས།།ཀུན་མཁྱྦེན་པདྨ་དཀར་པོའ་ིགདན་ས་གནས་ཆྦེན་ཙཱ་རི་ཏྲ་དང་཈ྦེ་བའི་ལོངས་བྱ་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཕྦེབས་པའི་སབས་སུ།།སྦེ་པ་བྱ་པས་འབྲུག་པ་ཕན་ཚུན་གི་ལྦེགས་སོར་མཛད་པའི་ལུགས་ལ་བཞུགས་གྲལ་གི་བཀོད་པ་སྟོན་མོ་ཆྦེན་པོ་ཞིག་བྱྦེད་རྒྱུའི།ཕན་ཚུན་གི་བཞུགས་གདན་ཟ་འོག་གི་འབོལ་བརྦེགས་མང་པོའ་ིཕྱི་མཐོ་དམན་དང་མཛེས་ཆ་ཁྱད་པར་མྦེད་པ་ལ།།ནང་མཐོ་དམན་གི་གཡོ་ཟོབ་ཆྦེན་པོ་བྱས་པ་གཞན་གིས་མ་གསོལ་ཀང་།།མངོན་པར་མཁྱྦེན་ཏྦེ་མགྲོན་ག཈ྦེར་ལྟ་བར་གནང་བས་དྦེ་ལྟར་ཡིན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པས།།སྐུ་གཞོན་ནུ་ཡིན་ཀང་ཐུགས་རིག་ཡབ་ལས་ཀང་གྲིམ་པ་དང་ཐུགས་མཁྱྦེན་ཐོགས་མྦེད་དུ་མངའ་བར་ཤྦེས་པས་འཇིགས་ལ་བག་ཚ་བ་དང་།།བྱྦེད་པོ་ཁ་སྐྱྦེངས་ཤིང་ལྦེགས་སོར་དུ་མ་སོང་།།རྒྱལ་བའི་སྲས་཈ིད་ཀི་དགོངས་པའི་དབྱིངས་དང་འཕལ་གི་མཛད་སོད་ཐམས་ཅད།།རྦེ་པདྨ་དཀར་པོ་དང་རྣམ་པར་དབྱྦེར་མྦེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཆྦེན་པོས་གཞན་སང་ཟིལ་གིས་མནན་ཏྦེ།།ཡུལ་འཁོར་མང་པོར་རིམ་གིས་འགྲོ་བའོ་དོན་རྒྱ་ཆྦེར་མཛད་བཞིན་དུ།།གདན་ས་ཆྦེན་པོ་འབྲུག་བྱང་ཆུབ་གིང་དུ་ཕྦེབས་ཏྦེ།།རྦེ་ཞིག་སྐུ་ངལ་གསོ་བའི་རྣམ་པ་རིམ་ག཈ིས་ཀི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་ནས།།ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་ཚོགས་ལ་ས་མའི་གཏང་རག་རྦེས་ཀི་འཕིན་བཅོལ་བ་སོགས་ཀི་<18a> བསང་བ་ཡང་རྒྱ་ཆྦེར་མཛད་དོ།།།

a མཧཱ་ཙི་ནའི] conj., མཧཱ་ཙི་ཎའིA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

23

དྦེ་ལྟར་ཡུལ་དབུས་ཀི་ཕྱོགས་དྦེར་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་མང་པོ་མཛད་ཟིན་ནས།།ཡུལ་
དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཕྦེབས་ནས་ཆུ་ཀླུང་ར་མཆོག་ཁ་འབབ་ཀི་གྲུ་བོ་ཆྦེ་ལ་ཞུགས་ཏྦེ།།དཔལ་ཆྦེན་ཆུ་བོ་རི་ཞྦེས་པའི་སྒྲུབ་གནས་ཆྦེན་པོར་ཕྦེབས།།དྦེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་བཞུགས་གནས་ནོར་སིན་གངས་བ་བཟང་པོའ་ིགནས་རྣམས་ཀང་གཟིགས་རོགa

་ལྦེགས་པར་མཛད་བཞིན་དུ།།དཔལ་ར་ལུང་ཐྦེལ་གི་ཡང་
དགོན་རྒྱལ་བའིb

་ཕོ་བྲང་དུ།རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་རྒྱལ་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིཞབས་དྲུང་དུ་བྱོན་ཏྦེ་ཆོས་ཀི་བདྦེ་བས་འཚོ་
ཞིང་བཞུགས་སོ།།།

ཇི་སད་དུ།།སོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀི་སྤྲུལ་པའི་གཞི།།།མ་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀི་འབྱུང་ཁུངས་པ།།།ད་ལྟའི་སྐྱོབ་པ་དག་དང་དབྱྦེར་མྦེད་པའི།།།ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་ཞྦེས།།ཀུན་མཁྱྦེན་རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར།།འཇིག་རྦེན་གསུམ་ན་གྲགས་ཤིང་ལ་དང་མིའི་ཅོད་པན་གཅིག་པུར་གྱུར་ཀང་།།ད་དུང་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་རྦེན་འབྲྦེལ་ལ་མངའ་བརྦེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྦེན་འབྱུང་བཟང་པོའ་ིཆྦེ་བར་དགོངས།རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་དང་།།རྦེ་བཙུན་བསྟན་པའི་཈ིན་བྱྦེད་ཐབས་གཅིག་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་ཞིང་བསྟན་པ་གཏད་པའི་དགོངས་པས།།རྦེ་཈ིད་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞྦེས་པའི་སབས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་ག཈ིས་དང་སྤྲུལ་སྐུ་པད་དཀར་དབང་པོས་གཙོས།།གངས་ཅན་བསྟན་པའི་བདག་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་<18b> སྐྱ་པ།།ཀརྨ་པ།།འབྲི་སྟག་ཚལ་གསུམ།།སྟོད་འབྲུག་སྨད་འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་བ་མ་དབུ་ཆྦེ་མཁས་གྲུབ་སྐྱྦེས་ཆྦེན་གནམ་གི་སར་མ་ཙམ་འདུས་པ་དང་།།གཞན་ཡང་དྦེ་དུས་ཀི་སའི་བདག་པོར་གྱུར་པ་སྦེ་གདོང་རྦེ་པ།།གོང་དཀར་པ།།སྐྱིད་ཤོད་པ།།ཤུན་པ།།འཕྱོང་རྒྱས་པ།།བྱ་པ།།ཡར་འབྲོག་པ།།རྒྱལ་རྦེ་རྦེ་ཆྦེན་ལ་སོགས་པའི་སྦེ་སྲིད་ཆྦེན་མོ་རྣམས་ཀིས་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀི་བང་མཛོད་ཁ་ཕྱྦེ་བ་ལྟ་བུའི་འབུལ་ཆྦེན་ཕུལ་བར་དང་ལན་ཅིག་ཏུ།།དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་འཇིགས་མྦེད་གྲགས་པའི་སྦེ་ཞྦེས་མཚན་གི་དགྦེ་ལྦེགས་དང་བཅས།།དཀར་བརྒྱུད་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རོ་རྦེ་གདན་ར་ལུང་ཐྦེལ་གི་སྦེང་གྦེའི་ཁི་ཆྦེན་པོར་མངའ་གསོལ་ཞིང་།ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགྦེ་བའི་ལྦེགས་སོའ་ིབཀ་ཤིས་ཀི་ས་དབྱངས་སན་པོས་ཕྱོགས་རྣམས་པར་ཁྱབ་པར་བྱས་སོ།།

a གཟིགས་རོག] conj., གཟིགས་རོགསA
b རྒྱལ་བའི] conj., རྒྱལ་པོའིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

24

དྦེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རོགས་པའི་བདག་཈ིད་ཆྦེན་པོ་བརྟུལ་ཞུགས་འཕིན་ལས་ཀི་ནུས་པ་
ཨུ་རྒྱན་པདྨ་དང་རྣམ་དབྱྦེར་མྦེད་པར་བཞུགས་ནས།།སྦེམས་ཅན་གི་ཁམས་ས་ཚོགས་རང་རང་མོས་པ་བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་མཛད་ཚུལ་ཐོས་བསམ་སོམ་གསུམ་དང་།།འཆད་རོད་རོམ་པ།།དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་དང་།།སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་བའི་ཐུགས་དམ་རྒྱ་ཆྦེར་བཞྦེས་པ་སོགས་ཀི་ཚུལ་ནི་བརོད་ཀི་མི་ལང་ཞིང་།།སབས་དྦེ་དང་དྦེར་ཡང་རྒྱ་གར་ནས་ཛོ་ཀི་མང་པོ་ཡོང་ཞིང་དྦེ་དག་དང་བསྟུན་པའི་གཏམ་བྱས་གསུངས་ཤིང་།།<19a> ལག་པར་ཛོ་ཀི་ཨ་མི་ནཱ་ཐ་ཞྦེས་བྱ་བ་ལོ་བརྒྱ་ཕག་མང་པོ་འགྲོ་བའི་གྲུབ་ཐོབ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་དྦེ་དང་ཆོས་ཀི་གཏམ་རྦེའང་བྱས།།དྦེ་ལ་ཚེ་བསྲིངས་བའི་བཅུད་ལྦེན་ཀང་འདུག་པ་བཞིན་ལག་ལྦེན་བཏབ་པའི་ལུགས་བྱས་གསུངས་ཤིང་།།དུས་ཚོད་དྦེ་ཙམ་ནས་མྦེ་ཏོག་བཅུད་ལྦེན་གཙོ་བོར་གནང་ཞིང་།།ཟས་རགས་པའི་སྲྦེད་པ་སངས་ནས་ལའི་དང་སྲོང་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་མཛད་པ་དང་།།དྦེ་དུས་ས་སྐྱ་བདག་ཆྦེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ་གདན་དངས་ནས་དབང་ཆོས་ཀང་ཅི་རིགས་སུ་གསན་ཞིང་།།བདག་ཆྦེན་ནས་ཐུགས་དམ་སན་དམིགས་ཀི་རྦེན་དུ་ཀཻ་རོ་རྦེའི་སྐུ་ཞིག།།།ཕྱག་བཟོ་གནང་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་བ་ལ།།དགྦེས་རོར་ལ་དགུའི་སྐུ་འད་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་བཟོ་ཁྱད་ལ་འགྲན་བཟོད་པར་མཛད་དྦེ་ཕུལ་བས།།བདག་ཆྦེན་ཤིན་ཏུ་དགྦེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།།དུས་ཕྱིས་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་བ་མ་ལ་ཁང་གི་ལྡྦེབས་བྲིས་ལ།བདག་ཆྦེན་཈ིད་ཀི་སྐུ་ཡང་བྲི་བར་གནང་ནས།ངྦེད་ཀི་བཀའ་དིན་ཆྦེ་བའི་བ་མ་གཅིག་ཡིན་གསུང་ཞིང་།གཞན་ཡང་དུས་ཀུན་ཏུ་཈ིན་མོའ་ིཐུགས་དམ་དགྦེ་བསྐུལ་ཆོས་སོད་ཀི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆྦེན་པོ་དང་།མཚན་མོའ་ིགུང་ཐུན་ལ་སོས་ཚད་ཐུང་ངུ་རྦེ་མ་རོགས་ཀི་བར་སྐུ་ངལ་བརྦེན་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས།། ཈ིན་མཚན་འཁོར་ཡུག་ཏུ་ཐུགས་དམ་རོལ་བ་ཆྦེན་པོས་དུབ་ནས།།མནལ་ཕན་བུ་ཡུར་བར་གྱུར་ཀང་ཞབས་དྲུང་དུ་གནས་པ་དག་གིས་ཆུ་འཐོར་བ་སོགས་བྱྦེད་དགོས་ཤིང་།།དུས་དང་<19b> བརོན་འགྲུས་ཆུད་ཟ་བའི་ལྦེ་ལོ་སོམས་ལས་ཀི་བྱ་བ་དང་།།གཏམ་ཅ་ཅོ་དང་།།཈ལ་བ་དང་།།སྦེས་པ་དང་།།འཁྦེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བདྦེ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀང་མི་ཞྦེན་ཅིང་མི་ཆགས་པའི་བརོན་འགྲུས་དག་པོ་མཛད་དྦེ།།བརོན་འགྲུས་བསྐུལ་མའི་ཞལ་གདམས་ཀང་འདི་དུས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་རྒྱལ།།ཡབ་རྦེ་བསྟན་པའི་཈ི་མ།།རྦེ་སྟག་རྦེ་བ་པད་དཀར་དབང་པོ།
མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་བོ་གྲོས།།ས་སྐྱ་བདག་ཆྦེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ་རྣམས་ཀི་ཞལ་རྒྱུན་ལ་བརྦེན།།རིག་

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

25

པའི་གནས་ལྔ།།སྦེ་སོད་གསུམ།།རྒྱུད་སྦེ་བཞིའི་བསླབ་སངས་རིམ་པར་མཛད་ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་གསན་པའི་ཚུལ་དག་ནི་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོར་གསལ་ལོ།།

དྦེ་ཡང་འབྲུག་པ་ཕན་ཚུན་གི་རོད་གཞིའིa

་སོར་ལས་ཐོག་མར་བདྦེན་སོ་ཞིག་བཙལ་དགོས་པ་
འདུག་དགོངས་ནས།།གཙང་པ་ཁིམས་བདག་ཡིན་པས།།བདྦེན་བརྫུན་དང་པོར་འབྱྦེད་དགོས་པ་དང་།།ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་ན་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིབཀའི་ཆད་པ་ཕྦེབསb

་ཚུལ་བཀའ་ཤོག་གནང་བ་ན།།འབྲུག་པ་
གདུང་བརྒྱུད་སྐུ་གཞོན་པ་དང་།།ཐུགས་རུ་ངར་བའིc

་ཚུལ་བརོད་ཅིང་དང་ལྦེན་མ་མཛད་པ་ན།།སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་
ལྟ་ཅི་སྨོས།།ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་ལའང་བརས་བཅོས་ཡིན་ནོ་སམ་དགོངས་པ་ཙམ་ལས།།གཙང་པའི་ཕོ་བྲང་གི་སྟྦེང་དུ་བྱ་རོག་མང་པོ་བཀ་མི་ཤིས་པའི་སད་ཀི་ང་རོ་ཆྦེན་པོ་སོག་ཅིང་།མཚན་མོའ་ིརིས་འུག་པ་དང་འཐབ་པ་དང་།།བྱི་ལ་<20a> དང་ཁྱི་ནག་མང་པོ་ཟུག་ཅིང་ངུ་བ་དང་།།རྨི་ལམ་དང་མཚན་མ་ངན་པའི་རགས་མང་པོ་འཕལ་དུ་བྱུང་བ་གྱུར་པ་ལས།།ཇོ་ནང་རྦེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐསd

་ཀང་།།ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པ་འདི་
ཆོས་སྐྱོང་ལ་མངའ་བརྦེས་པ་ཡིན་པས།འདིའི་ཐུགས་དང་མ་འགལ་བ་མཛད་དགོས་ཞྦེས་ནན་ཆྦེར་གསུངས་པ་བཞིན།།སྦེ་སྲིད་གཙང་པ་ཡང་ཆོས་སྐྱོང་གི་མཐུ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་འཚེར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྲས་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་ཆྦེན་པོ་དང་མཇལ་འཛོམ་མཛད་བའི་ཐུགས་བསམ་ལྦེགས་པར་ཤར་རོ།།།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྲས་཈ིད་གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་གི་སྐུའི་བཀོད་པ་ས་ཚོགས་སུ་སྟོན་
པ་སྟྦེ།།ཨུ་རྒྱན་པདྨ་དང་།།དཔལ་ནཱ་རོ་པ།།དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་པ།།རྦེ་བཙུན་ཟ་འོད་གཞོན་ནུའི་མཛད་སོད་དང་མཚུངས་པར་སྐུའི་ཆ་ལུགས་ཇི་ལྟར་མཛད་ཀང་དང་བ་འདྦེན་པ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཚུལ།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས།།སགས་ཆས་གནང་བ་ན་སྲས་དར་མ་མདོ་སྦེ་དང་།།དབུ་རལ་རུས་པའི་རྒྱན་ལོངས་སྐུའི་ཆས་བཞྦེས་པ་ནe

།།གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ནཱ་རོ་པ་དངོས་ཡིན་སམ་པ་ཡོད་ཟྦེར་ཏྦེ།།རང་
རང་གི་དད་པའི་སྦེམས་ཀིས་མཐོང་སང་མི་འད་བ་དང་།མཛད་སོད་ཐུགས་ཀི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་།།སྦེམས་

a རོད་གཞིའི] em., རོད་བཞིའིA

b ཕེབས] em., འཕེབསA cངར་བའི] em., ང་བའིA

d

ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས] em., ཏཱ་ར་ནཱ་ཐསA eཔ་ན] em., པནA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

26

ཅན་སྡུག་བསལ་ཅན་གཟིགས་ན་ཐུགས་སིང་རྦེ་ཆྦེན་པོའ་ིརྣམ་འགྱུར་གིས།སང་པོ་ཤི་བའི་སས་མགོར་ཡང་ཕྦེབས་ཏྦེ།།ཐུགས་ངྦེས་འབྱུང་ཆྦེན་པོས་འཕོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གསུངས།།མི་བསྲུན་བསྟན་<20b> པ་ལ་གནོད་པའི་རིགས་གཟིགས་ན་མི་དགྦེས་ཤིང་།།ཁོ་གཏུམa

་ཆྦེན་པོའ་ིཚུལ་སྟོན་པ་དང་།དགྦེ་འདུན་སྐྱྦེས་བུ་
དམ་པ་གཟིགས་ན་ཐུགས་ཞི་ཞིང་དད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆྦེར་སྟོན་པ་དང་།།ཡོན་ཏན་ཅན་གཟིགས་ན་ལག་པར་དགྦེས་ཤིང་སོ་བ་དང་།།དུས་རྒྱུན་དུ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཡང་དག་པར་བཞྦེས་པའི་སིང་སྟོབས་སྲན་བཙུགས་ཏྦེ།།བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའི་བསྡུ་བ་བཞི་དང་།།ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀུན་དང་ལྡན་པར་གྲགས་སོ།།གང་གི་ཚེ་ས་སྐྱ་བདག་ཆྦེན་ནས་ཀང་།།འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བསམས་བཞིན་སྤྲུལ་པའི་སྐུ།།།སྐྱྦེས་མཆོག་དམ་པ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞྦེས།།།སོགས་ཀི་ཞབས་བརན་དང་།།ཡབ་རྦེ་བསྟན་཈ིས་ཀང་།།འཇིག་རྦེན་དབང་ཕྱུག་ཐུགས་རྦེའི་རླབས་འཕྦེང་དབུས།།།སོགས་ཀི་ཞབས་བརན་སྐུ་བསྟོད་ཀང་ལྦེགས་པར་འབུལ་ཞིང་།སབས་དྦེར་གཙང་དགའ་བཀ་ཤིས་རབ་བརན་དུ།དགྦེ་བསྦེན་དགའ་བ་བཟང་པོ་ག཈ྦེན་འདུན་འཁོར་དང་བཅས་པས་སན་དངས་ཏྦེ།།དགུང་ཞག་བདུན་གི་བར་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀིས་མཆོད་ཅིང་བཞུགས།།དྦེའི་ཚེ་གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་བཞྦེས་པའི་དུས་མཇལ་བའི་ཐོག་མར་ཡིན་ཞིང་།ཚེ་དབང་དང་སོལ་མའི་རྦེས་གནང་སོགས་བཀའ་དིན་བསྐྱངས་པ་དང་།།གཞན་ཡང་གཙང་ཞྭ་ལུར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆྦེའི་གདན་སར་ཕྦེབས།།གཤིན་རྦེའི་ཞལ་ <21a> འབག་ཤིན་ཏུ་ག཈ནb

་ཆ་ཆྦེ་བ་སུས་ཀང་མཇལ་མི་ནུས་པ་དྦེའང་།།ཐྦེ་ཚོམ་མྦེད་པར་ཞལ་ཕྱྦེ་བས་
ཐམས་ཅད་ཧ་ལས་ཤིང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར།།དྦེ་ནས་ཡང་ཡུལ་གཙང་གི་སྐྱྦེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀིས་གུས་པས་མཆོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀི་ས་བོན་འབྲྦེལ་ཚད་དོན་ལྡན་མཛད་བཞིན་དུ།།སྦེ་སྲིད་གཙང་པའི་གཞིས་ཀc

་རྒྱལ་

ཁབ་བསམ་གྲུབ་རྦེར་ཕྦེབས།།གཙང་པ་དང་མཇལ་འཛོམ་གནང་བ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས།།དྦེའི་ཚེ་སྦེ་པ་དཔོན་བོན་རྣམས་ཀིས།རྒྱ་སོའ་ིནང་དུ་སོས་ས་མཇལ་དར་བཅས་ཕབས་བསུ་གནང་ཞིང་།རྦེ་཈ིད་ཀིས་གང་ལའང་འཇིགས་པ་དང་བག་ཚ་བ་མྦེད་པའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་གི་ལྟ་གདྦེངས་དང་ལྡན་པར།།རོང་ནང་ལ་ཆིབས་མ་བཤོལ་བར་སད་ཅིག་ལ་ཕྦེབས་པས་ཐམས་ཅད་ཧ་ལས་ཤིང་སྦེ་སྲིད་ཀང་སངས་པ་ལྟར་གྱུར།།

a ཁོ་གཏུམ] em., ཁོག་ཏུམA

b

ག཈ན] em., ག཈ེནA cགཞིས་ཀ] em., གཞིསA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

27

རོགས་ལྡན་བ་མ་བརྟུལ་ཞུགས་ཆྦེན་པོ་རང་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་ཅྦེས་བསགས་པ་དང་།།དུས་དྦེར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་དགུང་ལོ་཈ི་ཤུ་ར་གཅིག་ཙམ་དུ་བཞྦེས་ཤིང་།སྦེ་སྲིད་པའི་སྲས་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་གི་སབས་ཏྦེ།།ག཈ིས་ཀ་སྐུ་འབྲས་གཙང་ཞིང་རྣམ་དཔོད་དང་།།བརོན་པ་དང་།།སིང་སྟོབས་ཕ་རོལ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་དགོངས་པ་མཐོ་ཞིང་ཐུགས་རུ་ངར་ཆྦེ་བ་མ཈མ་དུ་གྲགས།།དྦེ་ནས་མཆོད་ཡོན་མཇལ་འཛོམ་ལྦེགས་པར་བྱས་ཤིང་གཙང་གཞུང་བརྒྱུད་དྦེ།།ཆུ་བོ་ར་མཆོག་ཁ་འབབ་ཀི་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་ཡུལ་཈་མོ་ཧོར་སྟག་ལན་ལ་སོགས་པར་<21b> ཚད་མྦེད་པའི་འགྲོ་དོན་མཛད་བཞིན་དུ།།སྟག་གྲུ་ཁ་ཞྦེས་བྱ་བར་འཁོར་ཚོགས་མང་པོ་དང་བཅས་ཕྦེབས་ཤིང་བཞུགས་སར་ཕབ་བོ།།

དྦེའི་ཚེ་གནས་སབས་སུ་འཕལ་རྦེན་ངན་པའི་ཚུལ།།ཕུགས་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་ཡྦེ་ཤྦེས་སན་ལྡན་
རྣམས་ཀིས་འགྲོ་དོན་དུས་ལ་བབས་པའི་བསྐུལ་མ་ལྟ་བུ།།ཆུ་ཀླུང་པཀྵུ་ལ་གྲུ་ནང་ཞབས་དྲུང་འཁོར་བཅས་བྱོན་གྲུབ་པ་དང་།ལོ་བྲག་དཔའ་བོའ་ིསར་པ་ཚོས་སོནa

་མ་གྲུ་ནང་ཁོང་འཛུལ་དགོས་ཟྦེར་ཤྦེད་བཙོང་བྱས་
ཏྦེ་གྲུར་ཞུགས་པས།།དྦེར་རྦེ་཈ིད་ཐུགས་རྒྱལ་བཞྦེངས་ཏྦེ་རོ་རིལ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་བསམས་པས།།ཕྱག་རྦེས་བྱུང་བ་ཆུ་ལ་བསྐྱུར།།ཡང་རོ་གཅིག་གཟུང་པས་ཕྱག་རྦེས་བྱུང་བ་ད་ལྟའང་ཡོད།།རྒྱུ་རྦེན་དྦེས་འཐབ་རོད་ཆྦེན་པོ་བྱུང་སྟྦེ།།ཕ་རོལ་ག཈ིས་ཙམ་མཚོན་ཁར་ཐལ།།གྲུ་བུབ་ནས་ལོ་བྲག་པའི་སར་པ་མང་པོ་ཆུས་ཁྱྦེར་བ་ན།།རྦེ་ ཈ིད་ཀིས་གཟིགས་ཏྦེ།།ཐུགས་ཀིས་མ་བཟོད་ནས་སནb

་བཙུམ་ཞིང་དབུ་ཐུམ་འཕུར་ཏོ།།ཡང་གཟིགས་ཏྦེ་ཐུགས་སིང་རྦེས་དྦེ་མ་ཐག་སྐུ་ཞབས་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་ཆུས་ཁྱྦེར་བ་རྣམས་཈ྦེས་མྦེད་དུ་གཟུང་བས།།འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་ལ་ཞྦེ་སང་ཡང་འདུག།།སིང་རྦེ་ཡང་འདུག་ཟྦེར་རོ།།།
དྦེ་ནས་ཡང་རིམ་གིས་རོང་ར་ཐང་སྐྱ་ཐང་ཟྦེར་བའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ལམ་འཕང་ཞིག་ཏུ་གཙང་པའི་གཟིམ་ཆུང་པ་ལྡིང་ཚོ་ཞིག་གིས།སྐྱྦེ་དམན་གཅིག་གི་རྒྱན་ཆ་འཕོག་པས་བུད་མྦེད་དྦེས།།རྦེ་཈ིད་ཀི་ཆིབས་གདོང་ལ་རྒྱུགས་ཏྦེ་ར་མདའ་ཞུ་བ་བྱས་པ་དང་།<22a> སར་པ་བཏང་ནས་གཟིམ་ཆུང་པ་རྣམས་བརྡུངས་སོ།།དྦེ་དག་གིས་མདའ་དཔོན་ལ་ཞུས་པས།བ་མ་ཡུལ་ག཈ྦེན་པོའ་ིཕྦེབས་ལམ་དུ་ཁིམས་མྦེད་མི་མཛེས་པ་བྱས་ནས།།སྦེ་མིག་ལ་བབ་པའི་ཁིམས་གཅོད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་ཟྦེར།བཀའ་བཀོན་པར་བྱས་སོ།།

a སྔོན] em., སྔནA

b

སྤྱན] em., སྦྱནA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

28

དྦེ་ལྟར་གང་འདུལ་འཕིན་ལས་བཞིའི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བཞིན་སླར་ཡང་ར་ལུང་དུ་བྱོན་ཏྦེ།།རྦེ་ཡབ་
སྲས་ལན་ཅིག་དམ་པའི་ཆོས་ཚུལ་ས་ཚོགས་ཀིས།།བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆྦེར་མཛད་པ་ལས།།ད་དུང་ཀང་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་ཀི་མགོན་པོའ་ིའཕིན་ལས་ཀི་བསྐུལ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏྦེ།འབྲུག་པ་ཕན་ཚུན་གི་དབྱྦེན་མ་ཟླུམ་པར།ལོ་བྲག་དཔའ་བོ་སོར་དང་རོད་གཞི་ལོངས་ཏྦེ།།སྦེ་སྲིད་གཙང་པས་སྐུ་སྐྱྦེས་ངོས་འཛིན་གི་སབས་ཀང་཈ྦེ་རིང་ཕྱོགས་སྦེབས་ཡོད་པའི་ཁར།ལོ་བྲག་དཔའ་བོའ་ིཕྱོགས་གཟུང་ནས་མི་སྟོང་སོད་དགོས་པ་སོགས་མི་འོས་པའི་སིངས་ཡིག་ཡང་ཡང་ཕུལ་བ་ཐུགས་ལ་ཕོག།།།ཁྱད་པར་རང་བྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎིསa

་གཙོས་རྦེན་ཆྦེན་འགའ་ཡང་ཁོང་ལ་མ་ཕུལ་ན་བདྦེ་མོར་བཞུགས་རྒྱུ་མི་ཡོང་བའི་ཞུ་ཡིག་འབྱོར་བས།དྦེའི་ཚེ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་གསུང་ལས།།ང་རོགས་ལྡན་གི་བ་མ་རི་ཁོད་དང་དགོན་ཕན་འཛིན་པ་ལ་དྦེ་འདའི་དོ་གལ་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་ན།རང་འབྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎི་འདི་ནི་ཆྦེ་སྟྦེ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས།ཆུང་སྟྦེ་ཡུང་འབྲུ་བས་ཀང་ཕ།།ད་ལྟ་ཡོད་མྦེད་ཀི་ངྦེས་པ་ཡང་མྦེད།།འོན་ཀང་འབུལ་མི་ཚུགས་པ་འདུག་པས།།ཁྱོད་ <22b> རྒྱལ་སྲིད་དྦེ་ཙམ་ལ་མ་ཆགས་ན་ང་དགོན་ཆུང་གཅིག་ལ་ཆགས་རྒྱུ་མྦེད།།སར་ཡང་ཁྱོད་རང་གང་དགྦེས་མཛད་སོང་།ད་རུང་གང་དགྦེས་མཛད་པ་ལས་འོས་མྦེད་ཞྦེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་བས་འགལ་འཛོལ་ཆྦེ་རུ་སོང་།།དྦེ་དུས་སྦེ་སྲིད་པས་ཀང་གསང་ཐབས་ཀིས་དམག་བཤོམས་བྱས་གཟུང་གསོད་ཀི་གྲབས་བསིག་པའི་ཚེ།།གཙང་པའི་བོན་པོ་གཟུགས་བུ་གནས་ཟྦེར་བ་དྦེ་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པ་ལ་གུས་ཞྦེན་ཆྦེན་པོ་ཡོད་པར་བརྦེན།།དྦེས་ར་ལུང་དུ་ཞུ་ཡིག་མྱུར་མགོགས་སུ་ཕུལ་བས་གགས་མ་རྦེད་པའང་ཡིན་ཟྦེར་རོ།།།དྦེར་རྦེ་཈ིད་ཀང་ཐུགས་རྒྱལ་ཆྦེར་བཞྦེངས་ཏྦེ།།གཙང་པ་འཁོར་བཅས་བསལ་བའི་ཞིང་དུ་དགོངས་ནས།།དམོད་པb

་དག་པོས་ཆོས་སྐྱོང་ལ་བཀའ་བསོས་ཏྦེ།གཏོར་མ་ཞིག་འཕྦེན་པར་མཛད་པ་ཙམ་ལས།
གདན་ས་ར་ལུང་གི་མགོན་ཁང་ནས་གཙོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀིས་དངོས་སུ་མཐོང་ངོ་།།།དྦེ་བཞིན་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་བཀའ་བསྲུང་དྦེགས་པ་སྦེ་བརྒྱད་ཀི་ཚོགས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་ཞིང་མངོན་སོད་དག་པོའ་ིལས་ལ་ཞུགས་པས།།ཐོག་མར་འབྲུག་པ་ཕན་ཚུན་གི་རོད་གཞིའི་ར་བ་འཕྱོང་རྒྱས་སྦེ་པ་དྦེ་཈ིད།།ཨ་ཙཱ་རc

་

a ཁརྶ་པ་ཎིས] conj., ཁརྶ་པ་ནིསA

b དམོད་པ] em., སོད་པA cཨ་ཙ་ར] em., ཨ་ཙ་རA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

29

གངྒ་གི་ཏྲི་ཟྦེར་བའི་འཇིགས་པ་ཅན་ཞིག།།།ཡུལ་རྒྱ་གར་ནས་འོངས་ཏྦེ།།དྦེས་རཱ་ཛའིa

་ཚེ་སྒྲུབ་བྱྦེད་པ་ཡིན་
ཟྦེར་རང་གྲི་རང་ལ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གིས་བསད་དོ།།།ཚུལ་དྦེ་འད་བས་ཕ་རོལ་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་པ་ཕལ་ཆྦེར་ཡང་རིམ་གིས་བརླག་པར་གྱུར་ཅིང་།།ཁྱད་པར་གཙང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཆོ་འཕྲུལ་མཐུའི་རགས་཈ིན་མཚན་<23a> མྦེད་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་སྐྱྦེ་བོ་ཀུན་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་ཞིང་གྲགས་ལ།།སྦེ་སྲིད་གཙང་པའི་དགོངས་པ་ལའང་ཡང་ན་འདི་དང་མཆོད་ཡོན་འཆམ་པ་གཅིག་དང་།།ཡང་ན་འདི་མྦེད་པར་བྱྦེད་དགོས་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི།།བདྦེན་པ་བསྟྦེན་ན་ལོག་པ་འཁི།།།དོན་རོགས་བསྟན་ན་རོལ་བར་འཛིན།།བཀའ་ལས་཈མས་པའི་མཚན་཈ིད་ཅན།།ཅྦེས་པ་ལྟར་ལགས་ཤིང་།།ལག་པར་རྦེ་཈ིད་ཀི་མནལ་ལམ་དུ་ཐོག་མར་བྱི་ལ་ཞིག་གིས་གཏོར་མ་ལ་གནོད་པ་སྐྱྦེལ་བའི་གྲབས་བྱྦེད་པས།རྒྱལ་པོའ་ིཆོ་འཕྲུལ་དུ་མཁྱྦེན་ནས།སན་དམིགས་དག་པོའ་ིཏིང་ངྦེ་འཛིན་གིས་གཟིར་བས་ཡལ་བའི་རྦེས་སུ།བྱ་རོག་ཤིན་ཏུ་ཆྦེ་བ་ཞིག་སྐུ་གཞོགས་སུ་འོང་ནས།།ལོ་ཕྱོགས་སུ་འཕུར་སོང་བ་དང་།།དྦེའི་རྦེས་སུ་རྦེ་཈ིད་ཀང་འཕུར་ནས་ཕྦེབས་པས།།ཡུལ་ངོ་མི་ཤྦེས་པ་གཅིག་ཏུ་སླྦེབ་བྱུང་།།ཕྱིས་སང་རི་ཟམ་པའི་གཟིམས་ཁང་ཡིན་པར་འདུག་ཅྦེས་གསུངས་སོ།།

དྦེ་ལྟར་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་རྣམས་ཀིས་མནལ་ལམ་འོད་གསལ་གི་ལམ་ལས་གདན་
དངས་ཏྦེ།།ཡུལ་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་ལོངས་འདི་དག་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕུལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དང་།།རང་བྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎིའི་ཐུགས་དམ་བརག་པ་ལས་ཀང་དྦེ་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་།།རིག་འཛིན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀིས་ཀང་།ཁམས་ཡུལ་རྒྱ་ཡི་རིགས་སུ་གྲགས་པ་དྦེ།།མངའ་རིས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་གོག་ཙམ་ཁྱུག།དབུང་གཙང་ལོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་<23b> འབྲུག་བཞན་གྲགས།།།ཞྦེས་ལུང་བསྟན་པའི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་གདུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་གཟིགས་ནས།།དགུང་ལོ་཈ྦེར་སུམ་ལ་བོད་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་ཏྦེ་ཡུལ་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་དུ་འབྱོན་པར་཈ྦེ་བ་ན།།ས་ཆར་དགོན་མགར་སའི་ཡུལ་དཔོན་བ་མ་འོབས་མཚོ་པ་འབྲུག་ཟྦེར་བ་དྦེས།།བ་མ་རིན་པོ་ཆྦེ།།གཙང་པ་དང་ཐུགས་ནང་མ་མཐུན་ན་ངྦེད་ཀི་ལོ་ན་བ་མ་དང་དཔོན་མྦེད་པས་དྦེར་འབྱོན་པར་ཞུ།།མཆོད་གཞིས་ལངས་པ་ཡོད་ཟྦེར་ཞུས་པ་ལྟར།།དྦེ་དུས་རྦེ་཈ིད་ནས་བ་མ་འོབས་མཚོ་པར་ཞབས་བསུ་ལ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་བས།དྦེས་ཀང་དམག་མི་དཔུང་དང་བཅས་སླྦེབ།རིམ་པར་ལ་ཡག་

a ར་ཛའི] em., ར་ཙའིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

30

ལུང་མོ་སོགས་ལ་ཕྱག་ཕྦེབས།།ཆོས་རྦེ་ཡོན་རོང་པ་དང་འབྲོག་སྦེ་རྣམས་ཀིས་དད་པའི་ཞབས་དྲུང་བསུ་དང་འབུལ་ནོད་ལྦེགས་པར་ཕུལ་བ་བཞྦེས་ནས།།དགོན་མགར་སར་བ་མ་འོབས་མཚོ་པ་གོང་འོག་དང་།།དགོན་ལུང་པའི་མི་སྦེ་རྣམས་ཀིས་ཞབས་ཏོག་ཚད་མྦེད་པ་དང་།།ཁྱད་པར་ཕྱུག་པོ་ལ་དབང་ཚེ་རིང་ཟྦེར་བ་ཞིག་གིས་གདན་དངས་ཏྦེ་ཚེ་དབང་ཞུས།ཁོམ་གི་མཐའ་འཁོར་བའི་མར་ལྟང་ཡོན་དུ་ཕུལ།དྦེ་ནས་གིང་བཞི་བརྒྱུད་མགོན་སྨན་བཙན་གྲུབ་པའི་བསྟི་གནས་སུ་འབྲོག་སྦེ་རྣམས་ཀིས་འབུལ་བ་ཕུད་དུད་ཀང་ལྦེགས་པར་བཞྦེས་ཏྦེ།སྨན་བཙན་ནས་ར་མགོའ་ིལ་རྦེ་བརྒྱུད་ཕ་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་ཀི་གདན་ས་སང་རི་ཟམ་པར་ཕྦེབས།།དཀར་སྦིའི་སིན་བདག་བ་མ་དབུ་ཆྦེ་སོ་སོས་འབུལ་<24a> ཆྦེན་ཞབས་ཏོག་གཏོས་ཆྦེ་བ་བཅས་འབུལ་ཞིང་།།རྦེ་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་ནས་ཀང་དབང་དང་བྱིན་རླབས་ཆོས་ཀི་འབྲྦེལ་པ་རང་རང་གི་མོས་བོ་བཞིན་སྩལ་བ་དང་།།ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་ཆོས་སྲུང་རྣམས་ལའང་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་཈ིན་ཞག་མང་པོའ་ིབར་དུ་གནང་ནས།འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སྦེང་གྦེའི་གདན་ས་བདྦེ་ཆྦེན་ཕུག་ཏུ་བྱོན།དྦེར་བཙན་དམར་དམག་ཚོགས་འབུམ་གི་བསུན་མ་དང་ལ་མིའི་ཁོམ་ཆྦེན་པོར་དགའ་སྟོན་དཔག་མྦེད་འགྦེད་ཅིང་།།དུས་སབས་དྦེ་ནས་གཟུང་བཙན་ཆྦེན་ཇག་པ་མྦེ་ལྦེན་ལ་མི་དང་མི་ལབ་པ་བཞིན་དུ།།བཀའི་འཕིན་ལས་ཐོགས་མྦེད་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བཀའ་དག་པོ་སྩལ་བས།བཀའ་཈ན་པའི་ཚུལ་ཀུན་གིས་གསལ་བར་གོ་བས་ཞབས་འབྲིང་དུ་གནས་པ་རྣམས་སྐྱི་ཟིང་བྱྦེད་ཅིང་།།དྦེའི་ཚེ་འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་ ཈ི་མ་ལོ་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་འདུག་ཅྦེས་པའི་གཏམ་སན་པོས་ས་སྟྦེང་ཀུན་ཏུ་གྲགས་ཤིང་།།དྦེ་ནས་ས་གྲོར་བྱོན་པའི་ལམ་བདྦེ་ཆྦེན་ཕུའི་གཡོན་ཕྱོགས་རི་བོའ་ིསང་བརྒྱུད་ནས།དྦེའི་ལ་རྦེ་ནས་ཐིམ་ཡུལ་གི་ས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་རོག་མཛད།།སང་དྦེར་བཞུགས་ཁི་དང་ཆིབས་པ་མཛོའི་རྭ་དང་རྨིག་རྦེས་ད་ལྟའང་གསལ་པོར་ཡོད།།ཚ་ལུང་ཕུག་ནས་བརྒྱུད་འབྲས་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ས་འཛིན་ལས་ས་གྲོའ་ིཡུལ་ལོངས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་མོར་མཛད་བཞིན་པར།།རྒྱ་བོད་ཀི་ལས་སོ་འདུ་བའི་ཚོང་འདུས་ཀི་འགྲམ་ <24b> གོང་མའི་གདན་ས་འབྲུག་ཆོས་སིངས་སུ་ཕྦེབས།།དྦེར་སྐྱྦེ་བོ་འདུས་པའི་ཁོམ་ཆྦེན་པོ་ལ་མ་ཎིའི་བཟས་ལུང་སོགས་ཆོས་ཀི་སིན་པ་དང་།།ཚད་མྦེད་པའི་ཟས་ནོར་ལོངས་སོད་རྒྱ་མཚོའི་འབུལ་བས་མ཈ྦེས་བཞིན་དུ་བཞུགས་སར་ཕབ།།སབས་དྦེའི་ཚེ་གཙང་གི་རྒྱལ་བོན་རྣམས་ཀིས་ཕྱི་ལྟར་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བའི་ཚུལ་དང་།།ནང་ལྟར་དུ་ངན་རྦེ་བྱས་པར་མ་ཟད།།བོད་ཀི་གདན་ས་འབྲུག་དང་མགར་གྲོང་རྣམས་རིས་ལྦེན་པར་

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

31

བྱས་ཤིང་།།ད་དུང་དྦེ་ལས་ཁམས་ཆྦེ་བ་ཡོད་ཚུལ་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བ་དང་།།རྦེ་བ་མ་཈ིད་སྲིད་པའི་དགྲ་སྦེ་གང་ལའང་མི་འཇིགས་ཐོགས་པ་མྦེད་ཅིང་གདོན་མི་ཟ་བའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་གི་རོལ་པས།།ས་ཕྱིའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་བ་ངན་པ་མང་པོ་བྱས་ཚུལ་དང་།།ད་སོས་ཅི་བྱྦེད་ཀང་ཁྱད་སྤུའི་རྦེ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་ཅིང་།།ངྦེད་རང་གིསa

་ད་ལྟ་ལོར་རོང་ཚོར་སླྦེབ་པའི་སབས་ཡིན།།ཁྱྦེད་རྣམས་དབུས་གཙང་དུ་ལུང་
རྒྱུག་པའི་སྐུ་ཤྦེད་ཆྦེ་བ་འདུག་ན།ལོ་ཁ་བཞི་རྒྱ་གྷ་ཉ་ཁ་རྣམས་ངྦེད་ཀི་ཡོན་བདག་ཡིན་པས།ད་སོས་བཀའ་བཀོན་གི་བབས་གནང་བར་འདི་ཚོར་ཕྦེབས་སོ་བ་འདུག་ཀང་ཕྦེབས།།དྦེ་མིན་གནང་རྒྱུ་གང་ཡོད་ནི་གནང་སོང་ཞིང་།།ད་སོས་ཀི་ཆ་གཙང་པ་མི་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་རྣམས་མིང་མྦེད་དུ་གཏོང་མ་ཚུགས་ན།།སིར་འབྲུག་པ་ལ་བཀའ་སྲུང་མྦེད་པ་དང་།སོས་ལམ་ངྦེད་རང་ཡང་འབྲུག་པའི་མི་ངོ་མིན་ཐག་ཆོད།ད་ལམ་གཙང་པ་ལ་ཡི་གྦེ་འདི་བཞིན་བྱས་ཡོད་པས་ཁྱྦེད་ཀིས་སོད་ལུགས་བྱྦེད་པ་གལ་ཆྦེ།།<25a> ཆྦེ།།ཞྦེས་གཟུ་པོ་པར་བཀའ་ཤོག་གནང་ངོ།།དྦེ་ཡང་སྦེ་བརྒྱད་བྲན་དུ་བཀོལ་བའི་མཐུ་དང་ནུས་པ་ཆྦེན་པོའ་ིསན་གྲགས་ཀི་འབྲུག་སད་མ་རུངས་པའི་གད་པ་འགྦེམས་པའི་སས་ཁྱབ་འཇུག་གི་གནས་གཡོས།།།དབང་པོ་དག་གི་རྒྱུད་ཀང་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ཏོ།།།

དྦེ་ནས་མི་རིང་བར་བོད་ནས་དམག་དཔུང་ཆྦེན་པོ་འོངས་ཏྦེ།།འཐབ་མོ་ལག་སད་པ་ན།།མཐོང་
སང་མི་གཅིག་པ་མང་པོ་བྱུང་སྟྦེ།འགའ་ཞིག་གི་ནི་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ཕྱག་ན་མི་རྐང་གི་གིང་བུ་དར་མཐིང་ཁ་བཏགས་པ་ཞིག་བསམས་ཤིང་དམག་དཔོན་གི་ཚུལ་དུ་ཕྦེབས་པའི་སྐུའི་གཡས་གཡོན་ནའང་།།ཚུལ་དྦེ་དང་འད་བར་ཞབས་འབྲིང་པ་ག཈ིས་ལག་ན་མི་རྐང་དར་ནག་བཏགས་པ་ཐོགས་པ་དང་།།ཆོས་སྐྱོང་གི་དར་པོ་ཆྦེ་དང་།།བཙན་དར་ཐོགས་པ་དག་གིས་ས་དངས་པའི་རོགས་ལྡན་གི་དམག་མི་མདའ་མཚོན་གང་ལའང་མི་འཇིགས་པ་དང་།འགའ་ཞིག་སྟོད་རྦེན་དུ་ལག་ན་རལ་གྲི་ཐོགས་ནས་བརྒྱུག་པར་མཐོང་བའི་གཏམ་སྨྲ་བར་བྱྦེད།འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་པའི་དམག།ཕུབ་ངོས་མན།མདའ་གཞུ་ཅན།ཆོམ་རྐུན་དང་རོན་པ་རི་དགས་གཤོར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་མང་པོ་མཐོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་ཅིང་།།དམག་གི་གདོང་དང་ཕྱིས་ནས་བྱ་རོག་མང་པོ་ལྡིང་སྟྦེ།།སད་ཀི་ང་རོ་ཆྦེན་པོ་སོག་པར་བྱྦེད་ཅིང་།།ཕལ་པའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཡང་ཆོས་

a གིས] em., གི་སA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

32

སྐྱོང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་དམག་དཔུང་སྦེ་བརྒྱད་ཀི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆྦེན་པོ་གཡོས་པའི་རགས་ངྦེས་པ་ཅན་ཏྦེ།།བོད་ཀི་དམག་མི་ཐམས་ཅད་འཇིགས་སྐྲག་<25b> སྟྦེ་རབ་རབ་པོར་སོང་།དམག་མང་པོའ་ིཁོད་ནས།དམག་དཔོན་ལ་དགུ་ནས་ཞྦེས་བྱ་བ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིདམར་རྒྱན་དུ་བཞྦེས།གཞན་རྦེ་཈ིད་ཀི་ཐུགས་རྦེ་ལས་བོད་ཀི་དམག་ཕལ་ཆྦེར་ཤི་བསད་མྦེད་པར་སྲན་ཕུང་ལ་རོ་བརྒྱབ་པ་ལྟར་བྱྦེར་སོང་ཞིང་།།ལོ་ལ་གགས་མ་རྦེད་པར་རྦེ་པོ་ཐང་དུ་རོང་བཏབ་ནས་རྦེ་ཞིག་བསད་ནས་ཕྱིར་ལོག་གོ།།།

དྦེའི་ཚེ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ནི་དམག་དཔོན་དུ་ཕྦེབས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས།།འབྲུག་ཆོས་སིངས་སུའང་
མ་བཞུགས་པར་འབྲས་ལར་ཕྦེབས་ཤིང་།དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་ཀི་མགོན་པོའ་ིཞལ་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ།ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབངས་སུ་ཕུལ་བའི་རགས་དང་མཚན་མ་བཟང་པོ་སོགས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལུང་སིན།།དུས་སབས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་ཕ་རོལ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་སྟོབས་ལྡན་དགྲ་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་གཡོ་སྒྱུ་ཆྦེ་བ་ཕྱོགས་གང་དུའང་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དྦེགས་པ་ཅན་དྦེའི་དམག་དཔུང་གིས།།རོགས་ལྡན་མི་གཅིག་ལ་མ་ཐུབ་ཅིང་རོལ་མ་ནུས་པའི་སན་གྲགས་ཀིས་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་དུ་ཁྱབ།།ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་དུ་ཕྦེབས་ནས་བདུད་སྦེའི་དམག་དཔུང་ལས་ཐོག་མར་རྒྱལ་བའི་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་གིས་ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་མ཈ྦེས་པར་བྱས་ཤིང་།གཞན་ཡང་དྦེ་སབས་འབྲུག་ཆོས་སིངས་སུ་མགོན་མངས་སྒྲུབ་མཆོད་གནང་འཕོར་བོད་དམག་བརྐུ་ཐབས་སུ་འཐོན་པས་སན་གཟིགས་མཆོད་ཆས་རྣམས་བསྡུ་ཚུགས་པ་ཙམ་ལས་བྲོས་ཏྦེ་ཧཾ་རལ་རོང་དུ་བསྐྱིས་ཀང་དམག་གིས་བསོར་ཞིང་།། <26a> དྦེ་དུས་ས་ཝང་ལུག་མིག་སྦེར་པོས་འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་དྦེ་ཙམ་འོ་བརྒྱལ་བ་ལ་ངྦེད་ཚོ་སོད་པས་མི་ཆོག་ཟྦེར།།ཝང་དམག་བསྐུལ་ནས་འདམ་ཅན་ནང་ནས་བསུས་ཏྦེ།།དགྦེ་དགོན་ཁ་པའི་སིན་བདག་དང་ལན་ཅིག་པས་སྦྦེད་མྦེད་དཔིད་མིག་ཐང་ཀར་ཕྦེབས།།དྦེ་ཙ་ན་ཡབ་རྦེ་གོང་མ་རྣམས་དན་ཏྦེ་ཐུགས་ངྦེས་པར་འབྱུང་ནས་ལུགས་ག཈ིས་ཀི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་ཇི་མི་སམ་པར་གཞོལ་བའི་ཚེ།།མནལ་ལམ་དུ་མཁའ་འགྲོ་སྦེ་བཞི་བྱོན་ནས།རྒྱ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་སན་ལྡན་འཇིག་རྦེན་དབང་།།སིགས་མའི་དུས་འདིར་སོགས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཐུགས་དམ་སླར་བཞྦེས་ནས་ཐིམ་གཞུང་བརྒྱུད་སང་རི་ཟམ་པར་བྱོན།།གསང་ཐབས་ཀིས་ཞག་ཤུལ་དགོན་པ་ནས་ཝ་ཆྦེན་རོང་དུ་ཕྦེབས།མ་འགངས་པར་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་དཔུང་གིས་བོད་དམག་རྣམས་སྲན་ཕུང་ལ་རོ་རྒྱབ་པ་ལྟར་བྲོས།།དམག་དཔོན་ལ་དགུ་ནས་ཀི་མགོ་ལག་སིང་གསུམ་

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

33

ཁྱྦེར་བའི་དར་འཕྱར་གིས་སླྦེབ།།ཐོག་མར་རྒྱལ་བའི་རྦེན་འབྲྦེལ་དུ་ཕྱིས་ལྕགས་རིའི་མགོན་ཁང་དུ་ལག་པ་གཡབ་དར་དང་གྲི་སིང་གསང་རྦེན་དུ་འབུལ་བ་གནང་།།སབས་དྦེར་འབྲུག་ཆོས་སིངས་སུ་ཟིངས་རྦེན་དྦེས་སན་གཟིགས་སྐུ་ཆས་ཕལ་ཆྦེར་འཐོར་སོང་བས།།འཇིག་རྦེན་ཁྱིམ་པའི་ལག་ཏུ་འཁྱར་སོང་བ་རྣམས་མ་གཏོགས།།གཞན་གྲྭ་བཙུན་རིགས་ཀི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཅུངa

་ཟད་ཀང་མ་ཟགས་པར་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བས།།
ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྦེས་པ་བཅས་འགག་ལ་ཐུག་ན་རང་གི་གྲྭ་སློབ་མིན་པས་བོ་མི་ཁྦེལ་བ་འདུག་གསུངས་ཤིང་།།<26b> དྦེ་ནས་ཤར་ཝ་ཅན་ངག་དབང་ཁྱོང་སྦེང་དོམ་ཁ་ནས་རིམ་པར་ཐྦེད་གཞུང་རྣམས་སུ་སྦེམས་ཅན་གི་དོན་མཛད་བཞིན་དུ་སང་རི་ཟམ་པ་ནས།དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིགནས་གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་དཀིལ་འཁོར་རང་བྱོན་རོར་གདན་ལྕགས་རི་དང་།ར་མགོའ་ིརི་ཁོད་དུ་ཕྦེབས།།

ཕ་ཇོའ་ིརྣམ་སྤྲུལ་ཡབ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིནb

་དྦེས་ཀང་མོས་གུས་ཆྦེན་པོས།།རང་གི་ལུས་
ལོངས་སོད་གཡོག་འཁོར་ཁང་ཁྱིམ་བཅས་པ་རིས་བཞྦེས་སུ་ཕུལ་བས།།ཐུགས་དགྦེས་བཞིན་རྦེ་ཞིག་བ་བྲང་རང་དུ་བཞུགས་ཤིང་།།དྦེ་ལ་ཙནྡན་དཀར་པོ་ལ་སན་རས་གཟིགས་ཁརྶ་པཱ་ཎིའི་སྐུ་སོར་བཞི་པ་ཞིག་ཕྱག་བརྐོས་མཛད་དྦེ་གནང་།ལན་ཅིག་ཞག་ཤུལ་དགོན་པ་མྦེས་འཚིག་པའི་མྦེ་འདག་གི་ཁོད་དུ་སྐུ་དྦེ་ན་བཟའ་དང་བཅས་ཁོང་ངྦེ་བཞུགས་པའི་ངོ་མཚར་ཡང་སང་།།

དུས་སབས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་གཙང་སྦེ་སྲིད་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གིས།།ས་ཕྱིས་རྣམས་སུ་འབྲུག་
བསྟན་ལ་སང་བ་ཆྦེར་བྱས་པར་བརྦེན།ར་མགོའ་ིགནས་ཀི་ཕུག་པ་ཆྦེན་མོ་དང་།།དཀར་སྦྦེ་མཐུ་ལུང་སང་ག཈ིས་སུ་ཐོད་ནག་ལ་བརྦེན་པའི་མངོན་སོད་དག་པོ་གནང་བའི་ཐུགས་རིས་ཀིས།།གདན་ས་ར་ལུང་ནས་ཐོད་ནག་འབྲུབ་ཁུང་དང་བཅས་པ་ལྦེན་ཏྦེ་བྲག་ར་མགྲིན་རང་བྱོན་གི་ཕུག་པར་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་བཅད་རྒྱ་ལ་ཞུགས་ཤིང་།།དྦེ་དུས་གཙང་སྦེ་སྲིད་བོན་འབངས་བཅས་ཡུལ་ཡར་སྟོད་དུ་དམག་ལ་ཆས་པ་ན་ལྟས་ངན་གི་བྱ་འུག་པས་གདོང་བསུ་ཞིང་།།གཡོག་འཁོར་རྣམས་ལའང་གོ་བུར་དུ་དང་སྲོང་ཕོག་པ་དང་འབྲུམ་ནག་

a ཅུང] em., ཅུA
b Tsang Khenchen Palden Gyatso composed a concise biography of Zhabdrung Rinpoche as an appendix to his broader biographical works, titled rDo rje gdan pa’i rnam thar.

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

34

གིས་<27a> ཐྦེབས་པ་སོགས་ལྟས་མཚན་མ་མང་དུ་བྱུང་ཡང་ང་རྒྱལ་གིས་ཕུང་།།མ་འགངས་པར་གཙང་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་བཙུན་མོ་བཅས་ཟ་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་བསལ།།གཞན་ཡང་རྦེ་཈ིད་ལ་གནག་པའི་དགྲ་སྦེ་ཕལ་ཆྦེ་བསལ་ཟིན་པའི་རགས་མཚན་གཟིགས་པས།བཀའ་སྲུང་ལས་བྱྦེད་རྣམས་ལ་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་གི་བསང་གསོ་གནང་བའི་སབས་དྦེར།ས་མའི་ས་ཆོག་གི་འཆམས་དང་རིགས་བསྡུས་པ་དག་ལ་གཞི་མཛད་ནས།།ད་ལྟ་ཟོར་འཆམས་སུ་གྲགས་པའི་གར་འཆམས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།།དྦེའི་ཚེ།།ལུགས་ག཈ིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ང་།།ང་ནི་ཀུན་གི་སྐྱབས་སུ་བཟང་།།ཞྦེས་སོགས་བཀའ་ཤོག་ང་བཅུ་དྲུག་པ་སྦེང་གྦེའི་ང་རོར་བསགས་པ་བཞིན་མཐུ་སྟོབས་ཆྦེ་བའི་གྲགས་པས་ས་སྟྦེང་ཁྱབ་ཅིང་།།གཟིམས་ཕུག་དྦེ་ལའང་ཐིམ་ཡུལ་གི་བདུད་འདུལ་ཕུག་པ་ཞྦེས་གསུངས་བར་མཛད་དོ།།།

ཡང་བྲག་ར་མགྲིན་གི་ཕུག་པ་དྦེར་རྦེ་ཞིག་རིམ་ག཈ིས་ཀི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཡོ་བ་མྦེད་པར་
བཞུགས་པ་ལས།།ཐུགས་དམ་ཚར་ལོངས་ཀི་རགས་ལ་སྲིན་སྦེ་བརྒྱད་དང་བདུད་ཀི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆྦེན་པོས་བྲག་རི་དྦེ་བསྒུལ་ཞིང་བསྐྱོད་དྦེ།།འུར་ས་ཐུག་ཆོམ་ཐལ་རྩུབ་ཆྦེན་པོ་དང་བཅས་ཞིག་ཅིང་རིབ།།ཕ་བོང་གཡག་ཤད་ཙམ་ཞིག་དབུ་ཐོག་ཏུ་བ་རྦེའི་སྟྦེང་དུ་བབས།།གཞན་ཡང་རོ་བ་ཆྦེན་པོ་དག་དང་ས་རོ་མང་པོས་བྲག་དྦེའི་སོ་ཡང་འགགས་ཤིང་སྐུའི་཈ྦེ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ།།ཞལ་དཀར།་<27b> སྟྦེང་དུའང་རོ་ལྷུངས་ཀང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་སྐྱོན་ཞིང་།།རྦེ་཈ིད་ཐུགས་དམ་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་ལས་གཡོ་བ་མྦེད་པར་བཟས་བརོད་གསུང་ངག་ཀང་མ་ཤོར།།ཞབས་འབྲིང་཈ྦེ་འཁོར་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པར་གྱུར།།ཡུལ་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་ཕལ་ཆྦེར་དུ་རྦེ་཈ིད་མ་བཞུགས་པར་ཐག་ཆོད་པའི་གཏམ་ཡོངས་སུ་གྲགས།།ཕ་རོལ་བསམ་པ་ངན་པ་དག་གིས་དགའ་ཚོར་དར་འཕྱར་བ་སོགས་བྱས་པ་དང་།དད་གུས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ལྟ་བར་འོངས་ནས་཈ྦེས་མྦེད་དུ་ཤྦེས་ཏྦེ།།ཡང་རང་ཡུལ་དུ་རང་གི་ཁང་ཐོག་ཏུ་དར་འཕྱར་བ་དང་།།བསངས་ཀི་དུད་པ་སོགས་བྱས་ཀང་།།དྦེའི་ཚེ་རྦེ་཈ིད་ནི་ཐུགས་དམ་ལས་སད་ཅིག་ཀང་མ་གཡོས་ཤིང་།།རོ་རྦེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཡང་མ་ཞིག།།།ལགས་བཟས་ཀི་རྒྱུན་ཡང་མ་ཆད་ཅིང་།།ངས་བྱ་བ་འདི་མ་ཚར་གི་བར་དུ།།སྟྦེང་ནས་ཐོག་བྱུང་རུང་།།འོག་ནས་ས་ཞོམ་རུང་།།བར་དུ་གནམ་ས་ཆ་ལང་བཞིན་བརབ་རུང་།།མགོ་ལ་མྦེ་ཤོར་རུང་།།པང་དུ་དུག་སྤྲུལ་བྱུང་རུང་།།དལ་བྲྦེལ་འཁྱགས་ལྟོགས་ཅི་བྱུང་རུང་།།འདི་མཐར་འཁྱོལ་བ་ཞིག་མི་བྱྦེད་རྦེ་

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

35

སམa

་པའི་ཞྦེ་བཅད་བརོན་འགྲུས་ཀི་བསྐུལ་མར་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་མ་གཡོས་ཀང་།།ཞབས་འབྲིང་བ་ཐམས་ཅད་ཚབ་ཚོབ་ཏུ་གྱུར།།རིང་སྟབས་ཀིས་ས་རོ་གསལ།།རོ་ཆྦེན་པོ་དང་བྲག་ཞིག་པའི་རྦེས་ད་ལྟ་ཡང་གསལ་བ་ངོ་མཚར་དུ་ཡོད།།སྟྦེང་གི་བ་བྲྦེའི་རོ་ཕ་བོང་ཆྦེན་པོ་དྦེ་མ་བསྒྱུར་བར་བཟོ་མྦེད་དུ་<28a> བཞག་ན།།ཕྱི་རབས་བསལ་པའི་བར་དུ་ངོ་མཚར་བའི་དད་རྦེན་དུ་རུང་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་ཀང་།།རྦེ་཈ིད་ཆོས་བརྒྱད་ཀི་ཐུགས་སང་མི་མངའ་ཞིང་།སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་ཁྱད་ཀིས་ལྦེགས་པར་གསལ་འདུག།གཞན་གིས་བསྒུལ་བསྐྱོད་དཀའ་བའི་བྲག་རོ་ཆྦེན་པོ་རྦེ་཈ིད་ཀི་ཕྱག་གིས་བསིལ།སྟོབས་དང་ནུས་པའི་རལ་གྲུབ་ཆྦེན་ལྭ་བ་པb

་ལྟ་བུའི་བརྟུལ་ཞུགས་གཞན་སང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པར་གྲགས་པས།།རང་གཞན་ཀུན་
གིས་བསགས་བརོད་ཀི་གཞི་བསམ་བཞིན་དད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའོ།།།དྦེ་ཚུལ་ཕྱག་ཆྦེན་གསོལ་འདྦེབས་ཀི་འཕོ་མཐུད་དུ་རྦེ་཈ིས་ཀི་གསུང་།།མ་རུངས་པའི་ཀླད་པ་འགྦེམས་པའི་ས།།།ཐིམ་ཡུལ་བདུད་འདུལ་གི་ཕུག་པ་རུ།།།ངག་དབང་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ་ལ།།།ཞྦེས་གནང་ཞིང་།།

སབས་དྦེ་ནས་རིམ་པར་སྐྱ་ཁའི་སིན་བདག་རྣམས་ཀིས་གདན་འདྦེན་ཞུ་མི་བྱུང་བ་ལ་འབྱོན་པར་ཞལ་གིས་བཞྦེས་པས།།ཡང་ཁོང་པས་རཱ་ཛ་པདྨ་ནཱ་རཱ་ཡ་ཎc

་ལའང་ཕོ་཈་བརངས་ནས།།སར་ར་ལུང་ནས་
བྱོན་པའི་གུ་རུ་བསྟན་པའི་཈ི་མའི་སྲས་གཞོན་ནུ་ཞིག་ངྦེད་ཀི་འདིར་ཕྦེབས་ཡོད་ཟྦེར་ཆྦེད་དུ་བསགས་པ་བཞིན།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་སྐྱ་ཁ་རིན་ཐང་ཁར་བཞུགས་ཚེ།།རཱ་ཛས་དངུལ་གི་འཁར་བ།།དངུལ་གི་དུང་ཆྦེན་ཆ།།གསྦེར་ཉཾ།།དངུལ་ཉཾ་མང་པོ་དང་།།གང་ཆྦེན་གི་མཆྦེ་བ།།ཆིབས་དུར་སྐྱིད།།རས་ཟོང་གི་འབུལ་ཆྦེན་སོགས་སྐྱབས་འཇུག་སྨོན་ལམ་གི་ཞུ་ཡིག་བཅས་ཕུལ་བའི་ལན་དུ།།ཕྱག་མདུད་བྱིན་རླབས་རྦེན་བཟང་གོས་<28b> ཆིབས་ས་འཁོར་སོགས་ཀི་གནང་སིན་བཅས།།ཚེ་སོན་སྨོན་བཟང་བཏབ་པའི་གྲོགས་པོ་ཁྱོད།།།སྐྱྦེས་གནས་ཡུལ་གིས་བསལ་ཡང་ཐུགས་ཡིད་འདྦེས།།།འབུལ་བཟང་གསུང་འཕིན་འབྱོར་བས་བདག་ཀང་སོ།།།བསོ་སྨོན་དཔག་མྦེད་བཏབ་པས་འདི་ཕྱི་བདྦེ།།།ཞྦེས་གསུང་བྲིས་ལ་བཀོད་ནས་གནང་ངོ་།།།གཞན་ཡང་སྐྱ་ཁའི་གནས་པོ་དར་ཕྱུར་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སིན་བདག་རྣམས་ཀིས་ཀང་དངུལ་ཉཾ་རས་

a མི་བྱེད་རེ་སྙམ] em., མི་བྱེད་ར་སྙིམA

b

ལྭ་བ་པ] em., ལ་ཝ་པA cར་ཛ་པད་ནཱ་ར་ཡ་ཎ] conj., ར་ཛ་པད་ཎ་རནA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

36

ཆུ་ཐག་མའི་ལྟོ་རས་གང་བ་དང་།།མར་གི་ལྟང་ཙེ་སོགས་ཁྱད་ནོར་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པ་ཕུལ་བས།།གཅིག་ན་རྦེ།།འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད།།ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་ངྦེད་རྣམས་འཚེངས།།སངས་རྒྱས་མིན་ན་ཁྱོད་འཚེངསa

་སོ་ཟྦེར་བ་ཡང་བྱུང་འདུག།།།ལྕགས་རི་དངུལ་འབུམ་མཆོད་རྦེན་གི་རྒྱུའང་དྦེས་བྱས་པ་ཡིན་སད་དོ།།།དྦེ་བཞིན་ཕྱིས་སུའང་རྦེ་཈ིད་ནས་རཱ་ཛ་པདྨ་ནཱ་རཱ་ཡ་ཎ་པ་ལ་བཀའ་ཤོག་གནང་བར།གྲོགས་པོ་ཁྱྦེད་ལ་དབང་ཕྱུག་ཆྦེན་པོ་བས།།ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་བརྦེན་ན་བཟང་སོགས་གནང་བས།།ལན་དུ་གྲོགས་པོའ་ིགསུང་ཤིན་ཏུ་བདྦེན།བདག་ཀང་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མ་སངས་ཤིང་བརྦེན་པའི་བརར་འདི་ལྟར་ཕུལ་བ་ཡིན་ཅྦེས།།ཏ་ལའི་ལོ་མར་བྲིས་པའི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གྦེགས་བམ་ཕུལ་བ་ད་ལྟའང་བལ་པོ་ལ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ།།།་་

གཞན་ཡང་དུས་སབས་དྦེར་རྦེ་཈ིད་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་གི་བུ་ཁིད་ནི་མཁའ་སོད་དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤྦེགས་ཤིང་།དགུང་ལོ་཈ྦེར་ལྔ་཈ྦེར་དྲུག་གི་སབས་<29a> དྦེ་དག་ལ་ཡབ་རྦེ་མི་ཕམ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་དགུང་གྲངས་ང་གསུམ་གི་བར་དུ།།བསྟན་པའི་བྱ་བ་སྦེམས་ཅན་གི་དོན་རྒྱ་ཆྦེར་མཛད་ནས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་གསན་ཞིང་།།དྦེའི་ཚེ་རྦེ་བ་མའི་སྐུ་སྤུརb

་བྱིན་རླབས་གི་
གོང་བུ་ཨུ་དུམ་བ་རའིc

་མྦེ་ཏོག་ལྟར་རྦེད་དཀའ་ཞིང་དཀོན་པའི་དད་གུས་ཆྦེན་པོས།སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆྦེ་མ་
཈མས་པར་གསང་ཐབས་ཀིས་གདན་དངས་ཏྦེ།།བྲག་ར་མགྲིན་རང་བྱོན་གིས་ཁོང་སྦེང་དུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པའི་དཀིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱྦེ་ནས་གདུང་མཆོད་འབུལ།།གཞན་ཡང་དགོངས་རོགས་སུ་དམིགས་ནས་དབུས་གཙང་མངའ་རིས་སོར་གསུམ་ལོ་མོན་ཁ་བཞིའི་དགོན་གནས་སོ་སོར་མང་འགྦེད་དངོས་པོའ་ིཡོ་བྱྦེད་རྒྱ་ཆྦེར་གནང་ཞིང་།།ད་ནི་གདུང་རྦེན་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞྦེངས་པའི་དགོངས་པས།།རང་བྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎིའི་ཐུགས་དམ་བརག་པ་གནང་བས་ལན་གསུམ་གི་བར་དུ་རོར་གདན་ལྕགས་རིའི་ཐད་དུ་བབས་པ་དང་།།རིག་འཛིན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་།།ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་ལུང་ལས་ཀང་དྦེ་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ།།རྦེ་཈ིད་ཀི་དགུང་ལོ་཈ྦེར་བདུན་དབང་ཆྦེན་སྦེའུའི་ལོ་ཟ་བ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་སློབ་དཔོན་

a འཚེངས] em.,འཚེངA
b

སྐུ་སྤུར] em.,སྐུ་སྦུརA cཨུ་དུམ་བ་རའི] em.,ཨུ་དུམ་ཝ་རའིA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

37

ཆྦེན་པོའ་ིདུས་ཆྦེན་ལ།ལྕགས་རི་རོ་རྦེ་གདན་གི་རྨང་གཏིང་ནས་ལོ་ཕྱྦེད་དང་ག཈ིས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆྦེན་པོ་ལྦེགས་པར་གྲུབ།།རྦེ་བསྟན་པའི་཈ི་མའི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྦེན་དངུལ་དཀར་ལས་གྲུབ་པ་བཞྦེངས་ཤིང་།རབ་ཏུ་གནས་པའི་དགའ་སྟོན་དང་ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་སིན་ཕུང་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མྦེད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཡང་བཙུགས་སོ།།།

དུས་སབས་<29b> དྦེ་དག་ནས་བརམས་སར་ཞབས་ཕྱིར་ཡོད་པའི་དགྦེ་འདུན་སུམ་ཅུ་སོར་
ཡང་མཁན་པོ་དང་།།སློབ་དཔོན་དང་།།དབུ་མཛད་ཆོས་ཁིམས་སོགས་ལས་ཚན་དང་བཅས་པའི་སིག་རྣམ་བཞག་སར་བཅའ་ཡིག་ཏུ་འགོད་པར་མཛད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་བསམས་ཏྦེ།ཆོས་སོད་བཅུའི་སྒྲུབ་པ་གོང་དུ་འཕྦེལ་ཞིང་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་ཡང་རིམ་གིས་དར་རྒྱས་སུ་གྱུར།།སབས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་སར་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྦེ་བ་མ་མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་བོ་གྲོས་དྦེ་཈ིད་བོད་ཡུལ་ནས་གདན་འདྦེན་ཞུས་ཏྦེ་གདན་ས་ལྕགས་རིར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏྦེ།སྨིན་གྲོལ་གི་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཞིང་།རྦེ་཈ིད་ཀི་བཀས་བསྐུལ་ནས་གདན་དུས་ཐུན་མོང་གི་རིས་གཞི་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཀང་རྒྱ་ཆྦེར་མཛད་དོ།།།དྦེ་ནས་སབས་ཤིག་རྦེ་མཁས་གྲུབ་ཆྦེན་པོ་དྦེས།།ཀུན་མཁྱྦེན་པདྨ་དཀར་པོས་ཐུགས་བརྦེར་གནང་བའི་ཡིད་བཞིན་གི་ནོར་བསམ་འཕྦེལ་ད་ལྟ་མགོན་པོའ་ིདབང་ཆོག་གི་མཆོད་རས་ནོར་བུའི་གཙོ་བོ་དྦེ་སོགས་འབུལ་ཚན་དང་བཅས།བསལ་བཟང་སྟོན་པ་སྟོང་གི་སི་གཟུགས་འཛིན།།།སན་རས་གཟིགས་དབང་སོགས་སྐུ་བསྟོད་གསོལ་འདྦེབས་ཀི་ཚིགས་བཅད་སུ་བཅད་པ་ཞབས་བརན་འབུལ་བ་གནང་ངོ་།།།

གང་གི་ཚེ་རྦེ་཈ིད་ཀི་ཐུགས་ལ་བ་མ་དགྦེས་པའི་བྱ་བའི་མཆོག་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལྦེན་པ་཈ིད་དུ་
དགོངས་ནས།ད་ནི་ཁོ་བོ་སོན་མི་ལ་རས་པ་དང་།ལོ་རས་ཀི་དཀའ་བ་སད་པ་ལྟར།འཚོ་བ་བཅུད་ལྦེན་དང་།ན་བཟའ་རས་རང་ལ་བརྦེན།།མི་མྦེད་ཀི་ལུང་སྟོང་རི་ཁོད་<30a> འབའ་ཞིག་ཏུ་ངྦེས་པ་མྦེད་པར་འགྲིམ་ནས།།འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་གང་དུ་བཞུད།།གང་ན་བཞུགས་མཐོང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས།།ཐོས་པའི་མིང་ཡང་མི་འདུག།།།ཕལ་ཆྦེར་མྦེད་པ་འད་ཟྦེར་བ་དང་།།ཡང་བར་འགར་གངས་བྲག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ན་བཞུགས་པ་མཐོང་འདུག་ཟྦེར་བ་དང་།།གང་ན་ཡང་མི་འདུག་ཟྦེར་བ་སོགས།།སྐྱྦེ་བོ་ཐ་མལ་པའི་སོད་ཡུལ་དུ་མི་སང་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

38

བ།།ལའི་དང་སྲོང་ལྟ་བུ་ལོ་རས་ལས་མི་ཞན་པa

་ཞིག་བྱྦེད་དགོས།།ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀི་བསྟན་པ་ལུགས་
ག཈ིས་ཀི་འཕིན་ལས་རྒྱ་ཆྦེན་པོས་འཛིན་པ།།ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱྦེད་དགོས་གསུངས།།རྦེ་ཞིག་སྐུ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས་པའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་ནས།།འཇིག་རྦེན་ཕྱོགས་དང་འབྲྦེལ་བའི་འགན་ཁུར་བ་མ་དབུ་ཆྦེ་སོ་སོ་ལ་བཀལ་ཞིང་།།གདན་ས་ར་ལུང་དུའང་སྐུ་ཚབ་བསོ་བཞག་གནང་ནས།།ལྕགས་རི་བདུད་འདུལ་ཡང་དབྦེན་གི་བསམ་གཏན་ཁང་བུར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཐུབ་པའི་ཚུལ་ལ་བརྦེན་ཏྦེ།འཁོར་འདས་སོད་བཅུད་སོང་བའི་ལ་སགས་ཏིང་འཛིན་གི་རོལ་པར་སད་ཅིག་ཀང་གཡྦེལ་བ་མྦེད་པར་བཞུགས་སོ།།།

དྦེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལ་སྐུ་མཚམས་ལོ་གསུམ་མར་བཞུགས་ནས།།སན་གི་གཟིགས་ལམ་
དག་ཏུའང་ཐུགས་དན་བསྐུལ་གི་ཕྱག་བྲིས་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དན་པ་བརྦེན་ཅིག།།།ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དན་པ་བརྦེན་ཅིག།།།ཅྦེས་པའི་ཚུལ་ངག་ཀང་འགོད་པར་མཛད་ཅིང་།།཈ིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བལྟོས་མྦེད་བཞི་<30b> ལྡན་གི་བརོན་འགྲུས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དམིགས་རྦེན་བཟང་པོར་འགྱུར་ངྦེས་པ་གནང་སྟྦེ།རྦེ་཈ིད་ཀི་གསུང་ལས་ཀང་།ལོ་གསུམ་མའི་དུས་སོམ་རོལ་ཐབས་མང་པོའ་ིབརོམ་འགྲུས་ཆྦེན་པོ་བྱས།མ་བསོམས་བསམ་པ་མྦེད།།འོན་ཀང་ངྦེད་རང་འབྲུག་པ་ཟྦེར་བའི་ཚིག་འདི་མ་སོང་ཞིང་ཞྦེན་པས།།རགས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆྦེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀི་ཞིང་མང་པོ་མཐོང་ཟྦེར་བ་ནི་མ་བྱུང་།།འོན་ཀང་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་གནག་པའི་ནང་དུ་ལང་འཚེར་གི་ཕྱྦེ་མ་གཏོར་བ་ལ་཈ི་མའི་མདངས་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཞྦེས་ས་གཅན་གི་རླུང་སོགས་དབུ་མར་ཚུད་པའི་རགས་སང་དང་།།ཐིག་ལྦེ་ཐིག་ཕན་ཤར་ཚུལ་སོགས་ཐུགས་དམ་གི་཈མས་དང་རོགས་པའི་རིམ་པ་དག་དང་།།ལགས་བཟས་ཀི་གྲངས་ངྦེས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

དྦེར་ནང་གི་སྐུ་མཚམས་གྲོལ་འཕལ་སིན་སྲྦེག་གནང་བའི་སྟྦེགས་ལ་དགོས་པ་བྱུང་ནས།།རོ་
ལྦེབ་ཆྦེན་པོ་དཔང་མཐོ་བ་ཞིག་དབོན་ཆུང་ཡྦེ་ཤྦེས་པད་དཀར་ཟྦེར་བས་སྟོབས་དང་ཤུགས་བསྐྱྦེད་ནས་ལག་པ་ག཈ིས་དང་མགོ་བོས་བཏྦེག་ནས་ཕུལ་བས།ཕྱག་གཅིག་གི་བལ་འདབ་ལྦེན་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ་ལས་བཞྦེས་ཏྦེ།བཅུད་ལྦེན་དཀའ་ཐུབ་རང་བྱས་སྟོབས་ཤོར་ཡོད་སམ་ཡང་དགའ་རབ་འདུག་གསུངས།དྦེ་

a མི་ཞན་པ] em.,མི་ཞེན་པA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

39

སོགས་གྲུབ་རགས་དང་ནུས་མཐུ་བསམ་ལས་འདས་ཤིང་།།དྦེ་ཡང་རྦེ་཈ིད་ཀི་དགོངས་པ་རི་ཁོད་དབྦེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་གཏད་ཀང་།།ཡབ་རྦེ་བསྟན་པའི་཈ི་མའི་སྐུ་འད་རིན་པོ་ཆྦེས་གསུང་<31a> འབྱོན་པ་དང་།།ཐུགས་དམ་མནལ་ལམ་འོད་གསལ་གི་སང་བ་ལ་རྦེ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་སྐུ་དངོས་ཀི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བ་ཕྦེབས་ནས།།ལུགས་ག཈ིས་འཕིན་ལས་ཀི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་མཛད་དགོས་པ་དང་།།མཐར་རྒྱལ་སྲིད་ཀི་དབང་ཕྱུག་ལ་གནས་པའི་སོ་ནས་སྦེམས་ཅན་གི་དོན་རྒྱ་ཆྦེན་པོ་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན་དང་།།རང་བྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎིའི་དྲུང་དུ་ཐུགས་དམ་བརག་པ་གནང་བས་ཀང་དྦེ་བཞིན་དུ་ལུང་བསྟན།།ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་ཞིང་སྐྱོང་དྦེགས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པས་ཀང་བསྟན་པ་ལུགས་ག཈ིས་ཀིས་སོ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་མཛད་དགོས་པར་བསྐུལ་ཞིང་།།ཅི་བཅོལ་བའི་འཕིན་ལས་བསྒྲུབ་པར་ཁས་བངས་སོ།།།

དྦེ་ནས་ལུགས་ག཈ིས་བསྟན་པའི་ཁུར་བཞྦེས་དགོས་པའི་ཐུགས་ཐག་ལྦེགས་པར་ཆོད་ནས།།
ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་རྣམས་ལ་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་གི་གསུང་ཆོག་དར་འཕྱར་དུང་འབུད་སོགས་བསངས་མཆོད་རྒྱས་པ་གནང་ཞིང་།།དྦེའི་ཚེ་བསམ་ཡས་ཧས་པོ་རི་ནས་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀིས།།བོད་ཀི་ལ་འདྦེ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཤོག་གནང་བ་ལྟར།འདིར་ཡང་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་ལ་གནས་པའི་ལ་འདྦེ་མི་གསུམ་ཐམས་ཅད།དཔལ་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་མཐུ་ཆྦེན་དཔའ་བོ་འདིའི་བཀའ་཈ན་ཤིང་དམ་ལ་གནས་ནས།རང་རང་སོ་སོའ་ིཡུལ་ཕྱོགས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བཀའ་འབངས་སུ་འདུ་བ་དང་།གལ་ཏྦེ་བཀའ་ལ་མི་ ཈ན་ཞིང་དམ་ལས་འདས་ན།།ཆད་པ་<31b> དག་པོ་འབྦེབས་པའི་བཀའ་ཤོག།གཏོར་མ་དམ་རས་གནང་སིན་གི་ཚུལ་དང་བཅས་ཕོ་཈་བ་དག་ཆྦེད་དུ་མངགས་ནས།།ལོ་མོན་གི་རི་ག཈ན།།ནགས་ཚལ།།ཆུ་བོ་ཆྦེན་པོ་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་ལ་འདྦེ་གཙོ་ཆྦེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀི་སར་དར་ཅོག་དང་བཅས་བཏང་ངོ་།།།དྦེའི་ཚེ་གང་དང་གང་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འཇིགས་ཤིང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས།།རིམ་གིས་ས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པས་ལ་སྲིན་སྦེ་བརྒྱད་ལ་སིངས་ཡིག་བཏང་འདུག་ཅྦེས་གྲགས་སོ།།།

གཞན་ཡང་དྦེ་དུས་གཙང་རྒྱལ་བོན་ཚོས་བསྐུལ་ཏྦེ་བོད་ཀི་སགས་པ་མང་པོས་མངོན་སོད་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པས།།རྦེ་཈ིད་ཀི་མནལ་ལམ་དུ་ཁང་བཟང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་གཟིགས་ནས་ལྟད་མོ་ལ་བྱོན་གྲབས་མཛད་པས།།བུད་མྦེད་མཛེས་མ་ཞིག་བྱུང་ནས།།སྐྱྦེས་བུ་ཆྦེན་པོ་ཁྱོད་ཀི་འབྱོན་ས་དྦེ་མིན་ཟྦེར་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

40

བསྐུལ་ལྕགས་ཕུལ་བས་མནལ་སད་པ་དང་།།ཞབས་གཅིག་བྲག་སྟྦེང་གི་བུག་སོ་ནས་མར་རང་འདུག་པས།།དྦེ་མ་ཐག་ཐུགས་དགོངས་ལ་གཞན་གིས་ངན་བྱས་པར་མཁྱྦེན་ནས།།དཔལ་རོ་རྦེ་འཇིགས་བྱྦེད་ཀི་བསྐྱྦེད་རིམ་གསལ་ནས་ངན་བྱྦེད་དྦེ་རྭ་རྦེ་གཡས་པས་བངས་ཏྦེ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་འཕངས་པས།།སགས་པ་ཧཾ་ནག་མྦེ་འབར་ཁོ་ཁ་ནས་ཁག་སྐྱུག་ཧོམ་ཁུང་དུ་ཁ་བུབ་བྱས་ཤི་བས།།སགས་པ་གཞན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འདོགས་སངས་ཞུགས་ཏྦེ་འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་མཁྱྦེན་ཅྦེས་སྨྲྦེ་སགས་ཤོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀང་བྱུང་སང་ངོ་།།།དྦེར་རྦེ་ ཈ིད་ཀི་<32a> བཀའ་ལས།དུད་སོལ་ལ་མོ་འདི་གཞན་ལས་ག཈ན་ཆa

་ཆྦེ་ཞིང་འཕིན་ལས་མྱུར་བ་འདུག་
པས།།དགྦེ་འདུན་གི་སྦེའི་སྲུང་སྐྱོབ་ག཈ྦེར་གཏད་ཀང་འདི་ལ་བཅོལ་ཡིན་གསུངས་ཏྦེ།།དུས་རྒྱུན་གི་བསང་བའི་སྲོལ་འཛུགས་པས་ད་ལྟའི་བར་དུའང་ལ་མོ་སྦེར་གསོལ་ཞྦེས་ཐུགས་དམ་དུ་བཞྦེས་པ་འདིའོ།།།དྦེ་ལྟར་སྐུ་མཚམས་ལོ་གསུམ་ལས་བཞྦེངས་པའི་ཐོག་མར་རྦེན་འབྲྦེལ་གི་ཆྦེ་བར་དགོངས།།བདུད་འདུལ་ཡང་དབྦེན་གི་ཡར་ལམ་ལྕགས་རིའི་གཡས་སོར་ནས་ཕྦེབས་ཏྦེ་དུར་ཁོད་སང་དུ་ཕྦེབས་བསུའི་དགའ་སྟོན་གི་མཐར།།གཙུག་ལག་ཁང་ཆྦེན་པོ་ནས་བསུ་བ་གསྦེར་སྦེང་ཆོས་སྐྱོང་གི་རུ་མཚོན་ལ་དར་སོགས་འཕྱར་བཞིན་པས་ཞབས་བསུས་ཏྦེ་སྦེང་གྦེའི་ཁི་ཆྦེན་པོར་ཕྦེབས།།དྦེར་རིག་པ་འཛིན་པའི་དགྦེ་འདུན་དང་ལོ་མོན་ཁ་བཞིའི་སྐྱྦེ་བོའ་ིཚོགས་ཀིས་མཇལ་འབུལ་དང་།དགའ་སྟོན་མཚར་ཟས་ཀི་རྣམ་པ་མང་པོས་ཐུགས་ལག་པར་དགྦེས་ཤིང་ཞག་གྲང་མང་པོར་སྐུ་ངལ་གསོ་བའི་རྣམ་པས་བཞུགས།།

དྦེ་ནས་ལོ་རོང་དམུ་རོད་ཀི་ས་གཞིའི་རྒྱུད་འདི་དག་ཞབས་ཀིས་བཅགས་ཤིང་ཕྱོགས་རིས་མྦེད་
པའི་འགྲོ་དོན་ལ་དགོངས།།ཐོག་མར་འབྲུག་འཕིན་ལས་སང་དུ་ཕྦེབས།།སྟོད་པའི་དབུ་ཆྦེ་སིན་བདག་རྣམས་ཀིས་མཇལ་འབུལ་དང་ཚེ་དབང་བྱིན་རླབས་འབྲྦེལ་ཚད་དོན་ལྡན་བྱས་ནས།།ཤར་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་སྲས་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གི་གདན་ས་མཁོ་ཐང་གང་སར་བརྒྱུད་རྒྱ་ལའི་སིན་བདག་རྣམས་ཀིས་ཞུས་<32b> ངོར་ཕྦེབས།།དྦེར་རི་བཙན་པོ་བྱ་ར་སང་གི་ལོ་རྒྱུས་གསན་པས།།གལ་ཏྦེ་ལོ་རོང་འདི་ལ་བཙན་ས་མ་ཟིན་ན་བྱ་ར་སང་ལས་མྦེལ་ཚེལ་བགིས་ཏྦེ་རྒྱ་ཕྱོགས་རང་དུ་བྱོན་པའི་ཐུགས་དགོངས་ཀང་མཛད་སད་དོ།།།

a ག཈ན་ཆ] em.,ག཈ེན་ཆA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

41

སླར་སིན་བདག་ཝ་ཅན་ངག་དབང་པས་གདན་དངས་ཏྦེ་བྱོན།།དྦེ་ན་ཕ་ཇོ་གར་སྟོན་གི་བརྒྱུད་པ་ཁག་ག཈ིས་སུ་གྦེས་ནས་ཁང་ཞིང་གི་ར་བ་ནས་མ་འཆམས་པར་ནང་ཟིངས་ལངས་ཏྦེ་ཡུན་རིང་སོང་བས།།རྦེ་གོང་མ་སུས་ཀང་འདུམས་མ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཀང་།།རྦེ་཈ིད་ཀིས་ཞི་བར་མཛད་ནས་ཡུལ་ཕྱོགས་དྦེ་བསལ་པ་བཟང་པོར་གྱུར།།དྦེ་ནས་ཤར་ཕང་ཡྦེ་བྱ་བ་བརྒྱུད་ནས་རྦེ་ངག་དབང་གྲགས་པའི་གདན་ས་དར་རྒྱས་དགོན་པར་བྱོན།ཁྱོང་སྦེང་དོམ་ཁའི་སིན་བདག་དང་ཤར་ལུང་གི་སྐྱྦེ་བོ་ཕོ་མོའ་ིམཇལ་འབུལ་ཚད་མྦེད་ཅིང་།།དྦེ་དག་ལ་ཚེ་དབང་སོགས་ཆོས་ཀི་སིན་པ་གང་འདོད་དུ་སྩལ་ཞིང་།།དོན་ག཈ྦེར་འགར་ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་གི་ཁིད་སོགས་ཀང་གནང་སད་དོ།།གཞན་ཡང་དགའ་སྦེང་ནགས་སིང་ཡུལ་གསར་བརྒྱུད་ས་འདུལ་བྱིན་རླབས་མཛད་བཞིན་དུ།།དཔལ་ངག་དབང་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིགདན་ས་ཁུ་བྱུག་ལ་ཆོས་སྐྱོང་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྦེབས།།དད་འདུས་ཀི་སྐྱྦེ་བོ་རྣམས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྒྱུར་འགོད་བཞིན་གདན་ས་ལྕགས་རིར་ཕྦེབས།།རིན་པོ་ཆྦེ་ལ་དབང་བོ་གྲོས་དང་དགྦེས་པའི་གསུང་གྦེང་ཆོས་ཀི་བྱ་བས་དུས་འདའ་འོ།།

སབས་དྦེ་ནས་ཁ་བཞི་ལོའ་ིལ་འདྦེ་མི་གསུམ་ཐམས་ཅད་རང་དབང་མྦེད་པར་ཞབས་ལ་འདུད་པས།།གཞན་ཕྱོགས་<33a> ཀི་བ་མ་དཔོན་རིགས་ཚོའི་ཕ་དོག་གིས་རྒྱུ་རྦེན་བྱས་ལམ་བཀག་པ་དང་།།འབུལ་བ་ཞབས་ཏོག་ཞུ་མཁན་གི་ཡོན་བདག་དང་གྲྭ་རིགས་རྣམས་འཕོག་བཅོམ་བརྡུང་བ་སོགས་མི་འོས་པའི་སོད་ངན་ས་ཚོགས་བྱས་ཀང་ཕུག་གི་རྦེན་འབྲྦེལ་བཟང་པོ་དགོངས་ཤིང་།།གང་གི་ཚེ་ཐྦེད་ཐིམ་ས་གྲོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལོངས་ཐམས་ཅད་སར་སོར་ལ་ཕྦེབས་ཤིང་ཐུགས་རྦེའི་སན་རས་ཀིས་཈ྦེ་བར་གཟིགས་ཏྦེ།།ཞལ་མཇལ་གསུང་ཐོས་ཀི་འབྲྦེལ་བས་འགྲོ་བ་དཔག་ཏུ་མྦེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀི་སལ་བ་བཟང་པོར་མཛད་མོད་ཀང་།།ལ་ལའི་སབས་རང་ཡུལ་ནས་བྱོན་ཀང་དད་གུས་མི་སྐྱྦེ་ཞིང་ལོག་ལྟའི་དབང་གིས་ཚིག་ངན་ས་ཚོགས་བརོད་ཅིང་མཚོན་ཆ་དང་དུག་མདའ་འཕྦེན་པའི་ངན་སོད་རྣམ་པ་མང་པོ་དག་ནི།ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་ཀི་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོར་ལན་མང་དུ་བྱུང་བ་འདི་དང་འདི་ཞྦེས་བརོད་ཀི་མི་ལང་བས་ཕལ་ཆྦེར་གཏམ་བརྒྱུད་དུ་གསལ་བར་འདུག་པས་ཡི་གྦེ་མང་དོགས་མ་འབྲིa

་ཞིང་།།ཇི་སད་དུ།།སྐྱྦེ་བོ་ངན་པའི་མཚན་཈ིད་ལ།།།བརོད་
རྒྱུ་དུ་མ་ཡོད་མོད་ཀང་།།།ངན་སྐྱུག་ཁོན་པ་སུ་ཡིས་སློང་།།།ཞྦེས་པ་ལྟར་རོ།།།

a འབི] em.,འདིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

42

དྦེ་ནས་རྦེ་཈ིད་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་བཞྦེས་པའི་དུས་ཐྦེད་ཐིམ་གི་དབུས་སྲིན་མོ་རོ་ཁར་ཞྦེས་གྲགས་
པའི་སར།།ནང་འཁྲུགས་མྦེ་ལྟར་འབར་བཞིན་དུ་གསང་སགས་ཟབ་དོན་ཕོ་བྲང་གི་རྨང་གཏིང་ནས་ལས་ལ་ཞུགས།།དུས་རྒྱུན་ཕྱི་རོལ་ནས་བ་མ་ཁག་ལྔ་དང་དྦེའི་གྲྭ་ཡོན་ཚོའི་དམག་གིས་སོར་ནས་རྒྱགས་དང་ཆུ་བཅད་པ་སོགས་ཨ་ཅང་ཆྦེ།།<33b> སྐུ་སྲོག་ལ་བསོ་བའི་བསམ་པས་ངན་སོད་དགྲ་ཐབས་ས་ཚོགས་བཤམས་ཤིང་མི་བཏུབ་མི་རུང་བའི་གཏམ་ངན་མང་པོས་སན་གཙེསa

་ཐུགས་སུན་ཕྱུང་ཡང་།།འཇིགས་པ་
དང་བག་ཚ་཈མ་ང་མྦེད་པར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལས་བྱྦེད་གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ལ།།མཚན་མོ་ཕྱག་ཆྦེན་དང་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཀི་ཆོས་དང་཈ིན་མོར་ཐུགས་དམ་དགྦེ་བའི་ལས་ས་ཚོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་།།དྦེའི་ཚེ་རོར་གདན་ཕ་ཇོས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་དབང་བསོད་སོམས་མཛད་ཅིང་འབྲུ་མང་པོ་འབུལ་བ་དང་།།ལག་པར་བ་ཁག་ལྔའི་ཕྱོགས་གཏོགས་སིག་ཅན་འགས་གཡོ་ཁམ་བསྦེ་གཟན་བྱས་ཏྦེ་བ་སིངས་ནང་དུ་བོད་ཀི་ཆོས་ཞུ་མཁན་མང་པོ་མཚོན་ཁར་བཏང་ཞིང་།།ཝང་གང་མ་ལུང་པའི་བ་མ་དཔལ་ལྡན་ཟྦེར་བས་དཔུང་དྦེད་ཅིང་སོགསb

་བཙུགས་ཚེ།།དྦེར་རྦེའི་རིམ་གྲོ་པ་ཕ་དམ་པས་འཇགས་མའི་སོགས་ཀི་འཕྲུལ་འཁོར་བཙུགས་པས་ཁོང་གི་སོགས་བཅགསc།དྦེ་དུས་མྦེ་མདའ་འཕངས་པས་བ་མ་དཔལ་ལྡན་ལ་ཕོག་སྟྦེ་ཁོ་ཤི་བས་དཔུང་རྣམས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་།།རིམ་པར་གཙུག་ལག་ཁང་ཟུར་བཅུ་ག཈ིས་འཁྱམས་དང་བཅས་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་དགའ་སྟོན་ལ་བ་མ་ལ་དབང་བོ་གྲོས་ཡང་གདན་འདྦེན་ཏྦེ་མ཈མ་དུ་མཛད།།མི་རིང་བར་རྦེ་཈ིད་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལྕགས་ལུག་ལ་གསང་སགས་ཟབ་དོན་ཕོ་བྲང་དུ་རྒྱལ་བའི་སྲས་འཇམ་དཔལ་རོ་རྦེ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་།།བཙས་སྟོན་རྒྱ་ཆྦེར་གནང་ནས་ཟ་རྦེའི་བཅུ་ག཈ིས་ཀི་དུས་མཆོད་སྦེར་གསོལ་ཡང་འདིའི་ག཈ྦེར་ <34a> གཏད་ཡིན་སད།།

དྦེ་ལས་རིམ་པར་མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་ཞབས་཈ིད་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ག་བཞིའི་སབས་སུ་
ཞིང་གཤྦེགས་པར་དགོངས་ཏྦེ།།ཀུན་མཁྱྦེན་པདྨ་དཀར་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བསྦེན་རོགས་ཀི་སོམ་རྒྱུན་མི་ནུབ་པའི་ཕྱིར།།རྦེ་཈ིད་དགུང་ལོ་སོ་དགུའི་སབས་ལྕགས་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱལ་བའི་དུས་ཆྦེན་ལ་

a གཙེས] em.,བཙེརA

b སོགས] em.,བསོགསA cབཅགས] em.,ཆགA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

43

བསྦེན་པར་རོགས་ཤིང་།།ལས་བྱྦེད་པའི་སློབ་དཔོན་དགས་པོ་མཁན་པོ་ལས་འདུལ་བ་དང་ཤྦེར་ཕྱིན་གི་ལུང་སོགས་གསན།།བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའི་སོམ་པ་ནི་རང་བྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎིའི་དྲུང་དུ་བཞྦེས་པ་ཡིན་ཞྦེས་གསུངས་ཤིང་།།གཞན་ཡང་དྦེ་དུས་བ་མ་ལྔ་པོས་སྦེ་སྲིད་གཙང་པ་ལས་དམག་དཔུང་ནན་ཆྦེར་ཞུ་ཞིང་བོད་དམག་བསྐུལ་བར་བརམ།།འདིར་ཡང་གཡོ་ཐབས་ས་ཚོགས་ཀིས་ཐུགས་སུན་ཡང་ཡང་ཞུས་པས།།རྦེ་཈ིད་ཀིས་ཕུགས་སུ་བསྟན་པ་དར་བ་ངྦེས་ཀང་འཕལ་རྦེན་གིས་ཅི་འགྱུར་མི་ཤྦེས་པར་དགོངས།།རང་བྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎིས་གཙོས་ཁྱད་འཕགས་འགའ་ཝ་ཅན་རོང་དུ་གཏམས།རྦེན་གཞན་ཕལ་ཆྦེར་བྱ་ར་སང་ལ་གདན་དངས་པ།།ད་ལྟ་དབང་རོང་བ་མ་ལ་ཁང་གི་རྦེན་རྣམས་ཡིན་འདུག།།།

དྦེར་བོད་ནས་དཔུང་ཆྦེན་པོ་གཡོས་ཏྦེ་ས་གྲོ་ནས་དམག་ཁ་ག཈ིས་དང་།།ཁ་ཅིག་མགར་ས་ནས་
དགོན་ཞལ་ངོ་སྟོང་སྦེང་ཁར་དང་།།ལ་ལ་བདྦེ་ཆུའི་སོ་ཁ་ནས་ལྕགས་རི་རོར་གདན་ཚུན་གགས་ལྟ་ཞིང་།།དམག་འགའ་ཞིག་རིང་ལ་ཕྱོགས་ནས་ནགས་སིང་ཡུལ་གསར་དག་དང་།ཤར་ཕྱོགས་བུམ་ཐང་ནས་ཀང་དམག་དཔུང་<34b> ཆྦེར་གཡོས་པས་ཐམས་ཅད་སངས་ཤིང་སྐྲག་པར་གྱུར་ཅིང་།།དྦེ་དུས་བོད་ལ་གཏྦེའུ་འད་བཏང་དགོས་པའི་ཚུལ་རྦེ་཈ིད་ལ་ཞུས་པས།།དྦེའི་གྲལ་ང་དང་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་མ་བཅུག་གཞན་ཁྱྦེད་རང་ཤྦེས་གསུང་ཀང་།།རྦེ་ཞིག་རྦེ་཈ིད་ལས་གསང་སྟབས་ཀི་མི་སྦེར་ས་རྦེ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལུགས་བྱས་ཀང་།།བ་མའི་ཐུགས་རྦེ་དང་ཆོས་སྐྱོང་གི་མཐུས་གགས་མ་རྦེད་པའི་ཁར་བོད་ཀི་དཔུང་རྣམས་མགོ་འཐོམས་ཤིང་།དཔོན་འགོ་འགའ་ཡང་ལག་ཐལ་དུ་སོང་བ་ཕལ་ཆྦེར་བཙོན་དུ་ཚུད་པས་སར་མི་ས་གཏོང་བ་དྦེའང་འཕལ་དུ་ལོག་འཁོར་ཞིང་།།དྦེ་སབས་ངན་པའི་སྐྱྦེ་བོ་གྲྭ་བསིག་འགས་གསང་དམག་བཅུག་སྟྦེ་སྲིན་མོ་རོ་ཁའི་a

རོང་གཞན་སྦེའི་ལག་ཏུ་ཤོར་ཤིང་།།དགྲ་སྦེ་མ་རུངས་པའི་ཚོགས་ནོར་ལ་རུབ་ཅིང་ལྕྦེབ་པ་ན།།
ཆོས་སྐྱོང་སྦེ་བརྒྱད་ཀི་ཆོ་འཕྲུལ་མྦེ་མདའི་རས་ལ་གོ་བུར་དུ་མྦེ་ཟིན་ནས།།མྦེ་དག་ཏུ་འབར་བའི་ཤུགས་ཀིས་གནམ་ས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་ཙམ་གི་འུར་ས་དང་བཅས།།དགྲ་སྦེ་མ་རུངས་པའི་ཚོགས་རྣམས་སད་ཅིག་ལ་ཐོག་རིབ་པའི་འོག་ཏུ་ལྷུང་ནས་མིང་མྦེད་དུ་བཏང་ཞིང་།།དྦེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆྦེན་པོའ་ིགིང་ཕན་པུར་དྷུ་ཁ་ཞྦེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ནས་མྦེའི་མདའ་དང་།མྦེའི་སོགས་ཀི་འཕྲུལ་འཁོར་མྦེའི་རས་དང་བཅས་པ་འབུལ་བར།གིང་དྦེའི་རྒྱལ་པོའ་ིཕོ་཈་སོན་མ་མཐོང་བའི་མི་ཚུལ་དང་བྱད་མི་འད་བ་མང་པོ་རྒྱ་

a སིན་མོ་རོ་ཁའི] em.,སིན་མོ་དྷོ་ཁའིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

44

མཚོ་ཆྦེན་པོ་ལ་ཟ་བ་བཅུ་ག཈ིས་ཀི་གྲུ་རིང་བཏང་ནས།།རྒྱ་མཚོ་དང་཈ྦེ་བའི་ཡུལ་གྷོ་བ་ཞྦེས་<35a> བྱ་བ་དང་།ཨ་གཟིར་ཡ་དང་ཨཱ་ཟིར་ཀྦེ་ཞྦེས་བྱ་བའི་སྲིན་པོའ་ིཡུལ་གི་ཆ་ཤས་དག་འདས་ཏྦེ།།ཤར་ཕྱོགས་ཟ་ཧོར་རྒྱལ་ཁམས་བརྒྱུད།རྒྱ་གྷ་ཉ་ཁ་ནས་འོངས་ཏྦེ།སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེར་འབྱོར་ཞིང་།མྦེ་མདའ་མྦེ་སོགས་མྦེའི་རས་དང་བཅས་པ་དང་།།རྒྱང་རིང་པོ་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཕ་མོ་ཡང་དྲུང་ན་ཡོད་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཤྦེལ་མིག་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ཡོ་བྱད་ས་ཚོགས་ཕུལ་ཞིང་།།བ་མ་ཁྱྦེད་ལ་འགྲན་བདོ་བའི་དགྲ་ཡོད་ན།ངྦེད་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིཡུལ་ནས་དམག་དཔུང་ཆྦེན་པོ་འབོད་ཐུབ་ཅྦེས་ཟྦེར་ཡང་།ཀླ་ཀློའ་ིདམག་འདྦེན་པ་སོགས་རང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་ཅི་ལ་རུང་བསམ་ཁས་ལྦེན་མ་བྱས་གསུངས།།དུས་དྦེ་ཡན་དུ་མྦེ་མདའ་མ་དར་ཞིང་།སྲོལ་མྦེད་པས་སད་ཐོས་པ་ཙམ་གིས་དགྲ་སྦེའི་ཚོགས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པར་གྱུར་ཏོ།།།

དུས་དྦེ་ནས་རིམ་པར་དགོན་མགར་སའི་ཕྱོགས་ལ་བྱོན།།མཁར་སྟོད་གནམ་གི་སར་མ་ལྟ་བུའི་
འབུལ་བ་དང་ཞབས་ཏོག་མང་པོ་བཞྦེས།ཆོས་དང་དབང་གང་དགོས་བཀའ་དིན་དུ་སྩལ།དགོན་ཚེ་ཕུག་མ་རཱ་ཏི་ཀར་a

གྲགས་པའི་གནས་མཇལ་ལ་ཐུགས་དགྦེས་ཤིང་།།དགོན་ཞལ་ངོ་སང་རྒྱུད་ཀི་འབུལ་བ་ཕུད་དུད་
རྒྱ་ཆྦེར་བཞྦེས་ནས་དབང་ཆོས་བྱིན་རླབས་ཀི་འབྲྦེལ་བ་གནང་།།དྦེ་སབས་དགོན་མ་རཱ་ཏི་ཀར་གྲགས་པའི་བ་མ་དྦེ་ཤངས་འབའ་ར་བ་ཡིན་པ་ལས།།ཁོང་གིས་སར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེར་ཐུགས་སུན་ཞུས་པའི་དབང་ལས།།རྦེ་཈ིད་དྦེ་ཕྱོགས་སུ་<35b> ཕྦེབས་པ་ཙམ་གིས་ཁོ་རང་སྐྲག་སྟྦེ་ཡུལ་འཐོན་དུ་སོང་བའི་བ་བྲང་དྦེ་཈ིད་དུ་བཞུགས།།དྦེ་འཕལ་ཁོང་གི་མཐུའི་རགས་ལྟ་བུ་གནམ་ལྕགས་འད་ཞིག་བབས་ནས།།དྦེར་ཙན་དནb

་གི་སོང་པོ་ཡོད་པ་དྦེ་ཕྱྦེད་ཚལ་དུ་བཀས་པས་གཞན་དག་རོད་མ་བྲོ་ཡང་།།རྦེ་཈ིད་ཁྦེལ་རོད་གནང་ནས་ཤངས་ཆུང་ཁོ་རང་ཡང་དགའ་རབ་འདུག་གསུངས་ཤིང་།མཐར་གིས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་མཚོར་སོད་བཞིན་པས་གདན་ས་ལྕགས་རིར་ཕྦེབས།།

རིམ་པར་ཐྦེད་ཐིམ་སར་གསུམ་ཤར་ཚོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་སར་
སོར་ལ་ཕྦེབས་ནས།།ཇི་སད་དུ།།རི་བོ་གང་ཆྦེན་འགིངས་འདའི་ས་སྟྦེང་ན།།།སྐྱྦེས་བུ་རྣམ་རྒྱལ་ཞྦེས་བྱའི་

a མ་ར་ཏི་ཀར] conj.,མ་ར་ཏི་ཀརA
b ཙན་དན] em.,ཅན་དནA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

45

མཚན་ཅན་བྱོན།།།ཅྦེས་པ་ལྟར།།ཐྦེད་ཡུལ་གཞུང་གི་ས་ཆ་རི་བོ་གང་ཆྦེན་འགིངས་འདའི་ས་སྟྦེང་ཆུ་བོ་ག཈ིས་འདུས་ཀི་འཛོམ་དུ་བཞུགས་སར་ཕབ་སྟྦེ།།མྦེ་གང་ཟ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་བདྦེ་ཆྦེན་གི་འགྲམ་གཏིང་།ཡུལ་དྦེའི་གཞི་བདག་དགོན་བྲག་པས་བཀའ་འབངས་སུ་ཞུགས་ནས་ཅི་བཅོལ་བའི་འཕིན་ལས་སྒྲུབ་ཅིང་།།ཆུ་འཛོམ་སའི་མཚོ་སྨན་མོ་དྦེས་བྱྦེ་མའི་འོག་ནས་ཤིང་སོང་ཆྦེན་པོ་ཞིག་ཕུལ་བས།།ད་ལྟའི་འདུ་ཁང་འདིའི་ཀ་བ་ཤིང་བརྦེགས་ཁང་པ་སོགས་ཤིང་ཆའི་སོར་རྣམས་དང་།།དགྦེ་ག཈ྦེན་དགོན་བྲག་པའི་སྲིང་མོ་དང་རི་བཙན་ཞིག་གིས་རོའ་ིའཕིན་ལས་སྒྲུབ་པར་ཁས་བངས་པ་བཞིན།རིང་ཅན་པའི་རིའི་ཕྱོགས་ནས་རོའ་ིགཏྦེར་<36a> འཐོན་པ་ཆར་རུད་ཆུ་དག་གིས་བསྐྱལ་ཏྦེ་ད་ལྟའང་ཟད་པ་མྦེད་དོ།།།དྦེར་རྦེ་཈ིད་ནས་འདུ་ཁང་རྒྱ་ཁྱོན་དགྦེ་འདུན་དྲུག་བརྒྱ་ལག་ཙམ་བཞུགས་པའི་ཐིག་ར་འདྦེབས་པས།ཀུན་ཧ་ལས་ཏྦེ་འདི་འད་ཤིན་ཏུ་རང་ཆྦེ་ཞྦེས་ཡང་ཡང་ཞུས་པས།བཀའ་ལས།མ་འོངས་པ་ན་ནན་ཏར་འགོད་པའི་དུས་ཤིག་ཡོང་གསུང་སྟྦེ།།ད་ལྟའི་འདུ་ཁང་འདི་སོགས་རོང་གི་ལས་བྱྦེད་པར་ཞུགས་པས།།ལ་འདྦེ་མི་གསུམ་དབང་དུ་འདུས་པའི་རྦེན་འབྲྦེལ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆྦེན་པོ་འདི་གྦེགས་མྦེད་མྱུར་དུ་གྲུབ་སྟྦེ།འབྲུག་སྤུངས་ཐང་བདྦེ་བ་ཆྦེན་པོའ་ིཕོ་བྲང་ཞྦེས་མིང་དུ་གནང་།།ལུགས་ག཈ིས་ཀི་འཕིན་ལས་ཀི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བཞིན་པའི་རིང་ནས་རྦེ་ཞིག་ཐུགས་ཕྦེབས་པར་བཞུགས།།

ཡང་དྦེའི་ཚེ་ཐུགས་དགོངས་ལ་ལོ་རོང་གི་མི་རྣམས་ཁ་ཞྦེ་མི་མཐུན་ཞིང་ཆགས་སང་ཕྱོགས་
རིས་ས་ཚོགས་སུ་སོང་འདུག་པས་འདི་དག་ཐབས་ཀིས་མནན་པ་ལ།།ད་ལྟ་དབང་རོང་གི་ཐད་འདི་སའི་འགག་དམ་པས་དྦེར་རོང་བཙན་པོ་ཞིག་ཅིས་ཀང་དགོས་ཁྱད་འདུག་དགོངས།།དྦེ་ལ་སོན་ཕ་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་ལོའ་ིཁྱི་འབུརa

་ལ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཚེ།།དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོས་མཆོག་ཐུན་གི་དངོས་གྲུབ་ཕུལ་བ་ཡིན་འདུག་པ་བཞིན།།རྦེ་཈ིད་ཀང་རྦེན་འབྲྦེལ་གི་ཆྦེ་བར་བརྦེན།།དྦེར་བྱོན་ཏྦེ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པས།།མི་ནག་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་རི་གང་པོ་཈ལ་འདའི་ས་ལ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ན་རྒྱལ་ཁམས་དབང་དུ་འདུས་སོ་ཟྦེར་མི་སང་བར་གྱུར་ཏོ།།དྦེའི་ས་དོར་ཕྱག་གཡོག་ཞབས་འབྲིང་བ་འགའ་ལ།ཁྱྦེད་<36b> རི་ས་མ་གི་ལ་ཅི་འདུག་ལྟོས་ཤོག་ཟྦེར་ལྟ་བར་ཕྱིན་པས།།རི་ས་དྦེ་ལ་བྱ་རོག་བཞི་ཁ་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟས་ནས་འདུག་པ་ལ།།ཁོང་དྦེར་སླྦེབ་པ་དང་ལྡིང་སོར་བྱས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟས་ཏྦེ་འཕུར་སོང་བའི་ཚུལ་སན་དུ་

a ཁི་འབུར] em.,ཁི་འབུམA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

46

ཞུས་པས།།འོ་དྦེ་ཀ་རྦེན་འབྲྦེལ་བཟང་ངའི་ལས་མགོན་སྦེ་བཞི་ཡིན།།ཕྱོགས་བཞིར་ཁ་ལྟ་བ་དང་འཕུར་སོང་བ་དྦེ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་རྒྱས་པའི་རྦེན་འབྲྦེལ་ཡིན་པས།།ད་ནི་དྦེར་འགྲོ་གསུང་སྟྦེ་ཕྦེབས་ནས།།ས་སྟག་གི་ལོར་ཐྦེད་ཆུ་སོན་མོ་དང་ཤར་དངས་ཆུ་འཛོམས་སའི་མདོར།།གཞི་བདག་ཆུ་བདུད་དང་བྲག་བཙན་ཡོད་པ་དམ་ལ་བཏགས།།ས་འདུལ་བྱིན་རླབས་མཛད་ནས་གདན་སའི་མིང་ཡང་འབྲུག་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་དུ་གནང་།དྦེའང་གདན་ས་མ་བཏབ་གོང་ཙམ་ལ་ངས་ལོ་རོང་འདིར་གནས་གཞི་བཅའ་ནུས་སམ་སམ་པའི་ཐུགས་རོག་འགའ་དང་བཅས།ད་ལྟའི་མགོན་ཁང་གི་ཐད་ས་འབུར་དུ་ཅོག་པུ་མཛད་ནས་དབང་གི་སྒྲུབ་པ་གནང་བས་བསྦེན་གྲངས་ཚང་བ་དང་བསྟུན།།ར་མའི་ཕྱུག་པོས་བར་གྲོང་དང་སང་གི་ལྕགས་ཟམ་བཅད་དྦེ་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ཞིང་།དྦེ་ཚུན་ནས་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་འདི་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཆབ་འབངས་སུ་ངྦེས་པར་འགྱུར་བའི་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན་གསུང་ཞིང་།དབང་རོང་མགོན་ཁང་གི་མགོན་པོའ་ིསྐུ་དྦེ་དུར་ཁོད་བསིལ་བ་ཚལ་གི་རོ་ནག་ལ་མགོན་པོའ་ིསྐུ་རང་བྱོན་དཔལ་ར་ལོས་

a

གདན་དངས་པ།།རིམ་གིས་གདན་ས་འབྲུག་གི་མགོན་ཁང་ན་བཞུགས་པ་ལོར་ཕྦེབས་དུས་བསམས་བྱོན་པ་ཡིན་<37a> ཞིང་།།ལས་མགོན་དང་།།དུད་སོལ་ལ་མོ།།རྦེན་མདོས་རྣམས་ནི་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་རང་གི་ཕྱག་བཟོ་ངོས་མ་ཡིན་ནོ།།།

དུས་སབས་དྦེ་ཙམ་ན་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་དང་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་ཀང་རིམ་པར་གྲུབ་སྟྦེ་རབ་
གནས་ཀི་དགའ་སྟོན་ལྦེགས་པར་མཛད་ཅིང་།ཕོ་བྲང་ཡས་མས་རྣམས་སུ་རྦེན་གསུམ་བདྦེ་བར་གཤྦེགས་པའི་དཀིལ་འཁོར་བསམ་པའི་ར་བ་ལས་བརལ་བ་ཏིལ་གི་གང་བུ་ཁ་ཕྱྦེ་བ་ལྟར་བཞྦེངས་པའི་རྒྱུན་ཆད་མྦེད་དུ་འཛུགས་ཤིང་།།དྦེ་དག་གི་ལྦེགས་ཚོགས་ལ་བརྦེན་཈ི་མ་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀང་ཆབ་འོག་ཏུ་ཆུད་པའི་སོ་ལྦེགས་པར་དོད་དྦེ་རྒྱལ་སྲིད་ཀི་སྟོབས་འབྱོར་དར་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏོ།།།དྦེའི་ཚེ་གཞན་སྦེའི་ཚོགས་ལག་པར་ཞྦེ་སང་ཞིང་སྟོབས་ཅི་ཡོད་པས་འགྲན་ཀང་མ་ཐུབ་པའི་ཚེ།།གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་དམག་རོགས་དགོས་ཚུལ་ནན་ཆྦེར་ཞུ་བར་བྱས་མོད།།དྦེའང་གཙང་སྦེ་སྲིད་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་རྦེ་཈ིད་ཀི་སྐུ་དགྲ་ངོ་མb

་ཡིན་པས་སར་ནས་བསལ་ཟིན་ཚར།ད་ལྟ་གཙང་སྦེ་སྲིད་གཞོན་ནུ་ཀུན་དགའ་རབ་བརན་དང་།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་ནི་ཐུགས་ནང་ཤིན་ཏུ་དག་ཙང་ཁོང་རང་གི་ཐད་ནས་ཁ་ཞྦེ་མྦེད་པའི་

a རྒ་ལོས] conj.,ལྒྭ་ལོསA bངོ་མ] em.,ངོས་མA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

47

བཤགས་འབུལ་ཡང་ཡང་ཕུལ་བ་དང་།།ཇོ་ནང་རྦེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་ཀང་།།འབྲུག་པ་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་ཆྦེན་པོ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་མངའ་བརྦེས་པ་ཡིན་པས།དགོངས་པ་དང་མ་འགལ་བ་ལྦེགས་པའི་ཚུལ་གསོལ་བར་མཛད་ཅིང་།།དཔལ་ས་སྐྱ་པ་མཐུ་སྟོབས་དབང་<37b> པོས།།མཆོད་ཡོན་ལྦེགས་སོར་གི་དགོངས་པ་བཟང་པོ་གཏོད་ཅིང་།།ཕན་ཚུན་ལྦེགས་སོར་གི་ཕོ་཈་འགྲུལ་བ་ལ།།འདི་ནས་ཀང་གཏོར་ཁ་སྒྱུར་བ་སོགས་མཛད་ནས་ཐུགས་ནང་དག་པའི་བཀའ་ཁ་སྩལ་བ་ལ།འབྲུག་པ་ནང་ཚོགས་ཀི་བདྦེན་བཤགས་ཁ་ཐོར་བཀོད་པ་ལ་སོགས་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོར་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར་ཡིན་ནའང་།བ་མ་ལྔ་ཞུ་ནན་ཆྦེ་བ་དང་སྲིད་ཀི་ངོ་སྲུངa

་མ་

ཕོད་ཙམ་དུ་ས་ཡོས་ཀི་ལོར་དམག་དཔོན་སྦེ་པ་གོ་ལུང་པས་གཙོས་བོད་ཀི་དཔུང་ལོར་བཅུག་ནས་འོངས་པ་ན།རྦེ་཈ིད་ལྕགས་རིའི་མགོན་ཁང་དུ་ཕྦེབས་ཏྦེ།ཆོས་སྐྱོང་ལ་མི་དང་མི་ལབ་པ་བཞིན་བཀའ་སྩལ་ཞིང་།།ཕྱག་ནས་གནང་མ་ཐག།།།གོ་བུར་དུ་སན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་འགུལ་ཞིང་བསྐྱོད་པའི་ཟིལ་དཔག་ཏུ་མྦེད་པ་བྱུང་བ་དང་།།ནུབ་གཅིག་འབྲས་ལའི་ཕྱོགས་ནས་བཙོ་ཆྦེན་པོ་མྦེ་ཟིལ་འཐོར་བཞིན་དུ་འོངས་ནས།།བོད་དམག་གི་སར་དུ་བབས།།དམག་དཔོན་གི་གཙོས་ཐམས་ཅད་འཇིགས་ཏྦེ།།ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་མཚན་ནས་བརོད་ཅིང་།།སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་བྱྦེད་པའི་གཏམ་བོད་དུ་སླྦེབས་སོ།།།དྦེ་ནས་གཞུང་ཁིད་བྱས་དམག་ལོག་ཀང་།།ལམ་དུ་རླུང་དང་ཁ་བ་བུ་ཡུག་ཆྦེན་པོས་མི་མང་པོ་ཤི་བས།།ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པས་ཇོ་མོ་ལ་རི་ལ་སོགས་པའི་ལོ་བོད་མཚམས་ཀི་གཞི་བདག་རྣམས་ལ་བཀའ་བསོས་ཏྦེ།གནམ་ས་ཁ་སོར་བའི་ཚེ་འཕྲུལ་བཏང་བ་ཡིན་པ་འདུག་ཅྦེས་གྲགས་སོ།།།

དྦེ་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་དབང་<38a> འདུས་ཕོ་བྲང་དང་།།གདུང་རྒྱུད་ངག་དབང་
འཇམ་དཔལ་དང་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་སྤུངས་ཐང་དུ་བཞུགས་པ་ལ།།ལོ་དང་བོད་འདྦེས་མའི་དམག་དཔུང་གིས་དབང་རོང་དང་སྤུངས་ཐང་གི་཈ྦེ་སོར་དུ་དམག་སར་བཅས་ཏྦེ་ཡུན་རིང་དུ་བསད་པས།།རྦེ་཈ིད་ཀི་གསུང་ལས།།ཁོང་སྤུངས་ཐངb

་ལ་བཞུགས་མི་ཚོ་བྲྦེད་དངངས་རྦེ་འདུག་གིས།།ཁོ་བོས་ཐབས་ཤིག་བྱ་ཡི་གསུང་
སྟྦེ།།སྟོད་སྦེང་གྦེ་རྣམ་རྒྱལ་གི་སྲས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་འཛིན་ལ་ཕྱག་མདུད་ཅིག་དང་།།དཔུང་གཞན་མ་རྣམས་ལ་སིང་ཀར་ལགས་སགས་རྦེ་གནང་ནས་བཏང་བས།།ཕྱིའི་དམག་མི་ཚོས་ཁབ་ཅན་མའི་དཔུང་ཆྦེན་པོར་

a ངོ་སྲུང] em.,ངོ་བསྲུངA

b

སྤུངས་ཐང] em.,སྦུངས་ཐངA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

48

མཐོང་སྟྦེ་བྲོས་པས།།སྤུངས་ཐང་གི་དམག་རྣམས་ཀང་འཇིགས་ཤིང་རྐང་པ་ལམ་བར་དུ་མི་ཚུད་པ་བཏང་ནས།།ལོ་ཕྱོགས་བདྦེ་འཇམ་དུ་གྱུར་པ་འདིའོ།། གང་གི་ཚེ་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ལམ་རིང་པོ་ནས་འཁོར་བའི་ཚུལ་གིས་གཙང་གི་རྒྱལ་སྲིད་འཇིགས་པའི་དམག་འོང་བ་དང་།།རྦེ་཈ིད་བོད་དུ་ཆིབས་ཁ་མི་སྒྱུར་བར་ལོར་བཞུགས་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་།གཙང་པས་ཀང་ལོ་ཁ་བཞི་བཀའ་འབངས་སུ་ཕུལ་ཏྦེ་ཞབས་འཇུག་ལྦེགས་པར་བྱས་ཤིང་།རྦེ་཈ིད་ནས་ཀང་ཕན་ཚུན་ཐུགས་ནང་དག་པའི་བཀའ་ཤོག་ཞིབ་པར་གནང་བ་ཡིན་ནོ།།

དྦེ་ནས་ལྕགས་སྦྲུལ་ལོ་ལ་རོ་སོན་རོངa

་ད་ལྟ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་དུ་གྲགས་པ་རིས་བཞྦེས་ནས།།
དཔལ་རོ་རྦེ་འཇིགས་བྱྦེད་ཀི་དཀིལ་འཁོར་ཆྦེན་པོའ་ིསོ་ནས་མྦེ་དབང་བགྦེགས་བསྐྲད་བསྲུང་འཁོར་བཅས་གནང་བ་<38b>དང་།གཞན་ཡང་གནས་གཞི་མང་པོ་རིམ་པར་རིས་བཞྦེས་ནས་཈ིན་རྦེ་མངའ་ཐང་ཇྦེ་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏོ།། དྦེ་ལྟར་རྦེ་཈ིད་རང་དགུང་ལོ་ཞྦེ་དྲུག་གི་སབས་ནས་གཙང་པ་གཡོག་འཁོར་སོགས་བོད་འབངས་སི་དང་།།འབྲུག་པ་དཔག་བསམ་དབང་པོ་ཡང་ཞུ་ཡིག་མཇལ་འབུལ་དང་བཅས་ཞབས་ལ་འདུད་པ་དང་།།རྦེ་ཀརྨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རོ་རྦེསb

་ཀང་དཀར་བརྒྱུད་ནང་མཐུན་གི་དགོངས་པ་གཏད་ཅིང་།།ཞྭ་མཐོན་
མཐིང་གི་ཅོད་པན་འཛིན་པ་བཅུའི།། གྲངས་སུ་བ་མ་ཡི་འདྦེན་པ་ང་།། ལར་སྐྱྦེ་བ་འདི་ཁས་ཐ་མ་ཡིན།། གསུང་བ་སོགས་ཀང་རྦེ་཈ིད་ཀི་སན་དུ་གསན་ཏྦེ།།སན་རས་གཟིགསc

་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གི་སརd

་ཕྱག་བཟོ་
ངོ་མཚར་ཅན་ཡང་གནང་སྟྦེ།།ཡྦེ་ཤྦེས་རོ་རྦེའང་཈ིད་དུ་མི་སྡུད་པར་སྦེམས་ཅན་གི་དོན་མཛད་པར་བསྐུལ་བའི་ལྦེགས་སྐྱྦེས་ཀང་ཕུལ་བ་གནང་ངོ་།།།

གང་གི་ཚེ་ས་ཚོགས་ཆུ་ར་ལ་སར་སྦེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་བཀའ་བོན་ཕྱིས་སུ་གཙང་པའི་ཕྱག་མཛོད་པ་ནང་སོ་ཨའུས་བསྦེ་གཟན་བཀུག་ལུགསe

་བྱས།།སྐྱིད་ཤོད་པའི་སྲས་བྱང་ལོང་ཁར་ཡོད་པ་དང་ནང་གྲོས་
བསྟུན་སོག་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ལག་སྦེལ་ཏྦེ།།སོག་དམག་སིངས་ཅན་བཏོན་ནས་བོད་དབུས་གཙང་གི་ལོངས་

a རོ་སྔོན་རོང] em.,རོ་རོན་རོངA

b ཆོས་཈ིད་རོ་རེས] conj.,ཆོས་཈ིད་རོ་རེསA cསྤྱན་རས་གཟིགས] em., སྦྱན་རས་གཟིགསA

d

སར] em., སྦརA eལུགས] em., ལུགA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

49

ཐམས་ཅད་ཡི་དྭགས་དང་གཤིན་རྦེའི་གྲོང་ལྟར་བསྒྱུར་ཞིང་།།སྦེ་སྲིད་གཙང་པ་རྦེ་བོན་བཅས་རྒྱལ་སྲིད་ལས་ཕབ་སྟྦེ་གཡུལ་ངོར་དམག་མི་སྟོང་སྐྱིལ་ཀྲུང་དང་ཁི་ཀག་ལང་གི་བར་དུ་བསད་པ་སོགས་མཚོན་གི་བསལ་པ་ལྟར་གྱུར་ཅིང་།།དུས་སབས་དྦེ་ནས་བརམས་བོད་གངས་ཅན་སིའི་བ་མར་འབྲས་<39a>སྤུངས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་཈ིད་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའ་ིལུང་གིས་བཀོད་ཅིང་།སྦེ་སྲིད་ཁིར་ནང་སོ་ཨའུ་དང་སོག་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱྦེད་པ་བྱུང་སང་ངོ་།།

དུས་སབས་དྦེར་སྦེ་སྲིད་གཙང་པའི་དབུ་བ་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོར་གྲགས་པ་ཡང་བོད་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་བདྦེ་བར་མ་གྱུར་ཏྦེ།།ཁོང་གི་ཡབ་དྦེ་཈ིད་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པའི་སིན་བདག་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཞལ་འདིས་ལ་བརྦེན།།སྐུ་འཁོར་ཉུང་ངུ་དང་བཅས་པ་ཡང་དགོན་ལ་ཡག་ཕྱོགས་ནས་བྱོན་ཏྦེ།།རིམ་གིས་སྤུངས་ཐང་ལ་ཕྦེབས།།སྐུ་གཞོགསཆྦེན་མོར་མཇལ་ཞིང་།།ཕྱག་རྦེན་དུ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་ག཈ིས་ཀི་གསྦེར་ཐང་།།གནས་བཅུའི་ཐང་ཀ་རྒྱ་སྦུབས་དངོས་གཙང་།།དཀིལ་ཆོག་རོ་རྦེ་འཕྦེང་བའི་ཐང་ཀ་ད་ལྟ་བདྦེ་མཆོག་དགུན་ཟ་འབྲིང་པོའ་ིམཆོད་གྲལ་དུ་བཀམ་པ་དྦེ་སོགས་ཁྱད་ནོར་མང་པོ་འབུལ་བས།།རྦེ་཈ིད་ཀང་ཐུགས་ལག་པར་དགྦེས་པའི་གསུང་འཕོས་བཅས་཈ིན་རྦེ་བཞིན་ཞབས་པད་དུ་བཅར་ནས་བཞུགས་ཤིང་།སབས་ཤིག་རྦེའི་བཀའ་ལས།སར་ནས་འདིར་མཚན་཈ིད་ཀི་བཤད་གྲྭ་ཞིག་འཛུགས་དགོས་སམ་པ་ཡོད་ཅིང་།།དྦེ་ཡང་ཀུན་མཁྱྦེན་པདྨ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་མཚན་཈ིད་ཀི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཆྦེད་ཡིན་པ་སོགས་གསུང་ཞིང་།།དྦེའི་སློབ་དཔོན་ཡང་མཁན་ཆྦེན་཈ིད་ལ་མཛད་དུ་གཞུག་པའི་དགོངས་པ་གཏད་དོ།། དྦེ་ལྟ་ན་ཡང་བར་གི་མཚམས་སོར་བའི་དབང་<39b>ལས་སྟབསའགྲིག་མ་བྱུང་ཞིང་།།མཁན་ཆྦེན་཈ིད་ཀང་དབྦེན་པ་ཁོ་ནར་ཐུགས་ཕྱོགས་པས་བར་འགར་སྐུ་ཞབས་སུ་འོང་ཆོག་པ་དང་།།རྒྱུན་དུ་དབྦེན་གནས་གང་བདྦེར་བསད་ཆོག་པའི་དགོངས་ཡངས་ནན་ཆྦེར་ཞུ་བ་བཞིན་གནང་མོད་ནའང་།།དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སོ་ནས་ལོ་ནང་འདིའི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱྦེད་ཁོང་དང་འད་བ་མ་བྱུང་ངོ།།

དྦེར་སར་རྦེ་཈ིད་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་གསྦེར་མདོག་ཅན་གི་གྲྭ་སར་བྱོན་པ་ན།།དགྦེ་བཤྦེས་ཞིག་
གིས་རིགས་ལུང་བཏང་བ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་བྱུང་བར་བརྦེན།།གསྦེར་མདོག་ཅན་དུ་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

50

བཀའ་ཤོག་གནང་བས།ཁུ་ཁུ་སློབ་དཔོན་བྱ་བ་ཞིག་བྱོན་པ་དྦེ་ལས།།རྦེ་཈ིད་རང་ཡང་བསྡུས་ར་རིགས་ལུང་སོགས་གསན་པ་གནང་བས་བར་ཙམ་གིས་མཁྱྦེན་ཅིང་།།གཞུང་ལུགས་དག་ལ་རིགས་ལམ་དུ་དངས་པའི་བཤད་པ་མཛད་ཚེ།།ཡུན་རིང་སངས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་ཀང་འགྲན་མི་བཟོད་པ་཈ིད་དོ།། དྦེར་གྲྭ་སྦེ་ནས་བོ་གསལ་འགའ་བཏུས་ཏྦེ་སློབ་དཔོན་པ་དྦེ་ལ་གཏད་ནས་སློབ་ཏུ་བཅུག་པས་དགྦེ་བཤྦེས་ཀུན་ཤྦེས་སོགས་བྱུང་ཞིང་།དུས་ཕྱིས་འབྲས་ཡུལ་སྐྱྦེད་ཚལ་ནས་དགྦེ་བཤྦེས་ཀུན་དགའ་ནོར་བཟང་པའང་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།

དྦེ་ནས་ཡང་ཇི་སད་དུ།།སྦེམས་ཅན་ལས་ངན་སོད་པ་ལ།། སངས་རྒྱས་ཀིས་ཀང་ཅི་བྱར་ཡོད།།
གསུང་བ་བཞིན་བོད་བ་སྦེའི་གཡོ་ཐབས་དང་སོག་དམག་གི་དཔོན་པོ་དགྦེ་སོག་ཨོ་རོད་དག་ཀང་སར་དམག་དཔུང་ལས་ཡང་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྟོབས་དང་ང་རྒྱལ་<40a> ལང་ཤོརa

་གི་དབང་ལས།།ད་དུང་ཡང་
ཡུལ་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་མངའ་འབངས་སུ་བསྡུ་བའི་བསམ་པས།གཡོ་ཐབས་ཀིས་ཀ་ཝང་རོང་བསླུས་ཀང་།།ཆྦེར་མ་གནོད་ཅིང་འཁིས་ལ་བསདb

་པའི་དམག་དཔུང་ཆྦེན་པོ་འོངས་ནས།།གོ་ཁབ་སྟོང་ཕག་
མང་པོ་དང་།མྦེ་མདའ་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་ཆ་དང་།གུར་ཆྦེན་དག་དང་།ར་དྦེལ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མྦེད་པ་རིསc

་བཞྦེས་ཤིང་།།ཐུགསd

་བརྦེ་བས་དམག་དཔོན་རྣམས་ཤི་ཆད་མྦེད་པར་གཏྦེའུར་བཟུང་།།དམག་བྱིངས་རྣམས་ལོ་བོད་བར་ལ་སྐྱྦེལ་མིe

་དང་བཅས་རང་ཡུལ་དུ་བདྦེ་བར་སློག་ཀང་།།ལམ་དུ་མི་ཚུད་པ་ཙམ་
གི་འཇིགས་སྐྲག་ཏུ་གྱུར།།དམག་མི་ཐམས་ཅད་ཁ་འཆམ་པར་ཅི་བྱས་ཀང་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་མཐུ་ལ་བསོ་མ་ཚུགསཤིང་གགས་མ་རྦེད་པ་ཡིན་ཞྦེས།།རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུག་པ་མཐུ་སྟོབས་ཆྦེ་བའི་སན་གྲགས་ཀིས་ཁྱབ་པར་གྱུར།།ཡང་དྦེའི་ཚེ་མགོན་མངས་སྒྲུབ་མཆོད་གནང་བའི་སབས་ཤིག་རོང་གི་བདྦེ་ཡངས་ཕྱི་མར།ལོ་མོན་ཁ་བཞིའི་སྐྱྦེ་བོའ་ིཚོགས་འདུས་པའི་དབུས།རྦེ་཈ིད་རང་འཆམ་དཔོན་མཛད་ཅིང་།ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིརུ་མཚོན་རྦེ་གསུམ་མྦེ་རིས་འབར་བའི་བ་དན་སིན་ནག་འཁིགས་པ་ལྟར་ཕྱག་གིས་

a ལང་ཤོར] em., ལང་ཤེརA

b

བསྙད] em., བསྙངA cརིས] em., རསིA

d

ཐུགས] em., ཐུག་སA eསེལ་མི] em., སལ་མིA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

51

བཟུང་ཞིང་བཏྦེག་ནས།།ལས་མགོན་སྦེ་བཞི་དང་།།སོ་མཚམས་ལ་མོ།།སྦེ་བརྒྱད་མགོན་པོ་རྣམས་ཀི་འཆམས།།རོ་རྦེ་མངོན་སོད་རྣམ་པར་རོལ་པའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་གི་རྣམ་རོལ་<40b> ཆྦེན་པོས།།དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་གནག་པའི་དགྲ་བོ་རྣམས་ཀི་མིང་བྱང་ལིང་ག་དག་པོའ་ིཧོམ་ལ་བཞྦེས་ས་ཆྦེན་པོས་འབུལ་བར་གནང་བས།཈ྦེ་འཁོར་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་འཇིགས་ཤིང་སྐྱི་གཡའ་བའི་ཟིལ་ཆྦེན་པོ་གཡོས་སོ།།

དྦེའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཟ་ནང་ནས་གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟྦེ་བདྦེ་མཆོག་དང་མགོན་
པོའ་ིདབང་གི་སོ་ཕྱྦེ་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གནང་ཞིང་།རིམ་པར་སང་རི་ཟམ་པའི་མགོན་ཁང་དུ་འཇོག་པ་གནང་རྒྱུའི་མགོན་པོའ་ིསྐུ་བཞྦེངས་པའི་ཚེ་དང་།།སྤུངས་ཐང་དུ་མགོན་ཁང་ཆྦེན་མོ་ཞིག་བཞྦེངས་པའི་རིས་ཡིན་ཀང་།།ལ་བཟོ་བ་དཀོན་པའི་ཚུལ་གསུང་བ་ན།།མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ནས།།སྤྲུལ་སྐུ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པས།།ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྦེས་ཤིང་འཕལ་དུ་འབོད་མི་གནང་ནས།།མགོན་ཁང་ཆྦེན་མོ་འདིའི་རྦེན་བཞྦེངས་གནང་བའི་འགོ་བརམ་པ་ན།གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ནས།ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིཕྱག་མཚན་མི་ར་བཅུ་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་བསད་པའི་རལ་གྲི་གསྦེར་ཚགས་ཀི་འཆང་ཟུར་ཅན་ཞིག་འབུལ་བས།དག་པོའ་ིའཕིན་ལས་ཐོགས་མྦེད་འགྲུབ་པའིརྦེན་འབྲྦེལ་བཟང་པོར་དགོངས་ཤིང་།ཡང་དྦེ་དུས་མགོན་པོའ་ིསྲོག་འཁོར་དུ་དགོས་པའི་གྲི་སིང་གི་བཅའ་གཞི་གནང་བ་ན།མགོན་པོའ་ིཆོ་ག་ཞིག་གི་སབས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་པོའ་ིབར་ཕྱག་ངལ་བ་མྦེད་པར་རོལ་མོ་དག་བརྡུངས་དང་སན་དམིགས་ལྟ་སྟངས་མཛད་པས་ཟིལ་ཆྦེར་གཡོས་<41a> ཤིང་།།ཅི་ཡིན་ཐྦེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ན།།བྱ་རོག་གདོང་ཅན་གི་མི་གཅིག་ཁིད་འོངས་ནས་འཆམས་སྟབས་དང་བསྲྦེས་ནས་བསལ་སོང་གསུང་།།ནང་པར་དགོན་ཕྱོགས་སུ་དགྦེ་ལྡན་པའི་དམག་དཔོན་གཅིག་བསད་པའི་གྲི་སིང་གཏམ་སན་དང་བཅས་སྟྦེ་ཕུལ།དྦེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོའ་ིརྦེན་རས་སྒྲུབ་དཀའ་བ་རྣམས་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ལ་བཅོལ་ཡོད།བྱ་རོག་གདོང་ཅན་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱས་ཡོང་གསུང་ཞིང་།རིམ་པར་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིཐུགས་གསུང་སྐུའི་ལ་ཚོགས་སང་སྲིད་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་དཀིལ་འཁོར་ཚངས་མ།།རྒྱ་བོད་ཀུན་ན་སར་མ་གྲགས་པའི་མགོན་ཁང་ཆྦེན་མོ་འདི་བཞྦེངས་གྲུབ་པའི་སབས།།མགོན་པོ་གཙོ་བོ་཈ིད་བཞུགས་ཁང་དུ་བཅུག་པའི་ཚེ།།ས་དང་ལྟས་ཆྦེན་པོ་བྱུང་བས།།དྦེའི་ཚེ་རྦེ་ ཈ིད་ཀང་ཐུགས་ལག་པར་དགྦེས་ཏྦེ།།འོ་དྦེ་རང་ཡིན་གསུང་ཞིང་།།ཐུགས་དགྦེས་ཚོར་ཆྦེན་པོ་གནང་།།དྦེ་ནས་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་གཏང་རག་གི་དགའ་སྟོན་཈ིན་ཞག་མང་པོའ་ིབར་དུ་གནང་བར་མཛད་དོ།།

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

52

སབས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་ཤར་ཀོང་པོའ་ིཡུལ་ནས་གཏྦེར་བཏོན་སངས་རྒྱས་གིང་པའི་གདུང་དང་ཆོས་
བརྒྱུད་འཛིན་པ་དཔོན་སློབ་རིག་འཛིན་སིང་པོ་གདན་དངས་ཏྦེ།།བ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་ཆོས་སོར་སོགས་ཟབ་ཆོས་དཔག་ཏུ་མྦེད་པ་ཞིག་གཞན་ཕན་གི་དགོངས་པས་གསན་པ་གནང་ཞིང་།།དྦེ་ནས་ཡང་ཤིང་སྦེལ་གི་ལོ་ནས་རི་བོ་དགྦེ་ལྡན་པའི་སྦེ་སྲིད་བསོད་ནམས་<41b> ཆོས་འཕྦེལ་ལམ་ནང་སོ་ཨའུར་གྲགས་པས་དཔུང་ཆྦེན་ས་མ་བཅུག་ནས་ཡོད་པའི་སབས་དྦེར།རྦེ་རིག་འཛིན་སིང་པོའ་ིཕྱག་གཡོག་ཞིག་ལ་ཙེའུ་དམར་a

་ཕབ་པས་ཆོས་སྐྱོང་ཆྦེན་པོའ་ིཕྱག་ཏུ་རལ་གྲི་འཕྱར་ཏྦེ་བྱུང་བས།཈ྦེ་འཁོར་གི་མི་རྣམས་ལྟ་
ཅི་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཀང་དྦེར་བཞུགས་མ་ནུས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེར་ཕྱག་གསུམ།།རིག་འཛིན་སིང་པོར་ཕྱག་ཕབ་བྱས།།ཁག་ཟངས་རན་གང་གསོལ་མཐར།།བསྟན་པ་སི་སོས་ལུང་བསྟན་དང་།།ལག་པར་རི་བོ་དགྦེ་ལྡན་པའི་དམག་དཔུང་གིས་འབྲུག་བསྟན་ལ་གགས་མི་རྦེད་ཅིང་གོ་ཁབ་དང་མཚོན་ཆའི་འབུལ་བས་གྲོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་ཞུས་པ་ལྟར།།ལོ་ངོ་གསུམ་གི་བར་བསད་ཀང་ཁོང་རང་གི་མི་ནོར་ཟད་ཅིང་མཐར་ཆོས་སྐྱོང་གི་མཐུ་དང་ས་སྐྱོང་དགྲ་ཐབས་ལ་མཁས་པས།།བོད་ཀི་དཔོན་འགོ་ཐམས་ཅད་བཙོན་དུ་བཟུང་།དམག་བྱིངས་རྣམས་རིག་འཛིན་སིང་པོའ་ིསྐུ་ངོར་རང་ཡུལ་དུ་བདྦེ་བར་སློག།དྦེའི་ཚེ་ནང་སོ་ཨའུས་གཡོ་ཐབས་བྱས་ངྦེད་རང་བོད་འབྲུག་པའི་དབུ་ཆྦེ་རྣམས་འདིར་རྦེའི་སྐུ་ཞབས་སུ་བརངས་ནས་ཆིངས་ས་སྦེལ་བར་ཞུས་པ་བཞིན།གདན་ས་སྤུངས་ཐང་གི་འདུ་ཁང་ཆྦེན་མོའ་ིམདུན་དུ་སྦེང་གྦེའི་ཁི་ལ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་རང་ཕྦེབས།།དྦེར་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་དང་།།ག཈ྦེར་པ་གཡང་འཛིན་ག཈ིས་ཀིས་མགྲོན་ག཈ྦེར་བྱས།སར་གཞུང་གི་དམག་དཔོན་ནང་སོ་དངོས་གྲུབ་དང་།གཙང་གི་མདའ་དཔོན་བཀས་སང་ནས་ཀི་གཙོས་སྦེ་དཔོན་ཚོའི་གོ་ཁབ་<42a> དང་མཚོན་ཆ་རྣམས་རང་རང་གིས་ཐོགས་ཏྦེ་རིམ་པར་འབུལ་ཞིང་།།དྦེ་ལས་དམག་དཔོན་ག཈ིས་ཀའི་གོ་ཁབ་མཚོན་ཆ་འཁོར་གསུམ་བཅས་པ་རྣམས་རྦེན་འབྲྦེལ་གི་ཆྦེ་བར་དགོངས་མགོན་ཁང་དུ་མགོན་པོ་཈ིད་ཀི་བཞུགས་གདན་ལ་ཕུལ་ཞིང་།།གཞན་དགྦེ་སོག་ཨོ་རོད་ཀི་གསྦེར་ཁབ་དང་།།སྦེ་པ་འདོས་ཆུང་པ་སོགས་དམག་དཔོན་དང་ལྡིང་དཔོན་དག་ཤོས་ཚོའི་གོ་ཁབ་ནི་ད་ལྟ་མགོན་པོའ་ིདབང་ཆོག་སབས་སན་གཟིགས་སུ་བསིགས་པ་འདི་དག་ཡིན་ལ།དྦེ་ནས་མགོན་ཁང་འདིའི་མཚན་ཡང་གཡུལ་རྒྱལ་མགོན་ཁང་ཆྦེན་མོར་གསོལ་ཏྦེ་མཐའ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་

a ཙེའུ་དམར] conj., རེ་མ་རA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

53

དར་འཕྱར་དུང་འབུད་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་གི་གཏམ་སན་རྣམས་བོད་གཞུང་དུ་མ་ཟད་རྒྱ་ཧོར་ཀུན་ཏུ་ཡང་སར་གྲགས་སོ།།

དྦེར་བོད་དབུས་གཙང་བ་སྦེ་དཔོན་རིགས་རྣམས་མྱ་ངན་གི་མཚོར་བྱིང་ཞིང་།།བདྦེན་བརྫུན་ལྟ་བའི་ཆྦེདa

་དུ་ནང་སོ་ནོར་བུ་ཡང་ཕག་རིར་ཐུག་འོངས་པས་ཤྦེས་ཏྦེ་ལོག།།།ངྦེད་རང་འབྲུག་པ་ལ་དཀར་བའི་
བོད་ཀི་སྐྱྦེ་བོ་ཕོ་མོ་ཚོས།།བ་མ་ལོ་རུ་བཞུགས་འདུག།།།འབུལ་བ་ལོ་ལ་རྒྱབ་སོང་།། དངོས་གྲུབ་འབྲུག་པས་བསྡུས་འདུག།།།ནོར་བུས་བྱ་ར་བྱས་སོང་།། ཞྦེས་པའི་ཚིག་འདི་དག་གླུའི་དབྱངས་སུ་འཐྦེན་པས་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་གྲགས།།དྦེ་ནས་དཔོན་འགོ་རྣམས་གནང་སིན་དང་བཅས་བདྦེ་བར་བོད་དུ་འབྱོར་ནས།།ནང་སོ་དངོས་གྲུབ་པས་སར་གི་ལྦེ་ལན་དུ་གདན་ས་ར་ལུང་གི་རིས་ལྦེན་ལ་སླྦེབ།།དྦེ་དུས་གདན་སའི་ག཈ྦེར་པ་འབྲུག་རྣམ་པ་<42b> ཡིན་པས།།ཁོང་གིས་དངོས་གྲུབ་པས་བཟང་མི་བསམ་པར་ཤྦེས་ཏྦེ་རིས་སོད་བྱས་པའི་མཐར་བྲོས་ཏྦེ་སྤུངས་ཐང་དུ་འབྱོར་ཞིང་།།དྦེ་ཡང་ལོ་འདིར་མགྲོན་ག཈ྦེར་གི་ཐོག་མར་ཨོ་ལོ་ཕྱུག་པོ།།ག཈ྦེར་པ་གཡང་འཛིན།།ག཈ྦེར་པ་ཨ་ཅོ།།དྦེ་ནས་ག཈ྦེར་པ་འབྲུག་རྣམ་རྒྱལ་མགྲོན་ག཈ྦེར་དུ་བསོས་པས་བསྟན་པའི་འཕིན་ལས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

དྦེ་ནས་བ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཆྦེནb

་དང་རིལ་སྒྲུབ་གནང་བའི་དགོངས་པས།།དཔོན་སློབ་རིག་འཛིན་སིང་པོ་བཅས་ས་གྲོ་སྟག་ཚང་ཕྱོགས་ལ་ཆིབས་བསྒྱུརc

་གནང་།།དྦེ་ན་ས་དཔད་གཟིགས་
ཚེ་ཧཾ་རལ་བྲག་འདི་སྟག་ཚང་།ཆུ་མོ་ཕུག།རོང་བྲག་ལ་སོགས་གནས་མང་པོའ་ིདཀིལ་དུ་འདུག་པས་མཆོག་ཏུ་དགྦེ་བར་དགོངས་ཤིང་།།དྦེར་བྱོན་པས་ས་ཆ་དྦེ་བ་མ་ཧཾ་རལ་པ་ཚོའི་ཡིན་འདུག་པ་བཞིན།།ཁོང་གིས་ཀང་དད་པས་ཆོས་གཞིས་སུ་འབུལ་བ་དྦེར་བཞུགས་སར་ཕབ།།གཞི་བདག་ཧཾ་རལ་མགོན་པོས་ཕྱག་གང་འགྦེལ་བ་བཞིན་འཚལ་ནས་ས་ལུང་ཆུའི་མགོ་ཞབས་ཐམས་ཅད་མངའ་འབངས་སུ་ཕུལ།དྦེ་཈ིད་དུ་ལྟོ་འཕྱྦེའི་བརག་པ་ས་ཆོག་སྟ་གོན་བགྦེགས་བསྐྲད་ནས་བརམས་ལུགས་ག཈ིས་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་ཕོ་བྲང་གི་གཞི་གཏིང་ཞིང་།།དྦེ་ལ་གདན་ས་ཆྦེན་པོ་འབྲུག་རིན་ཆྦེན་སྤུངས་ཞྦེས་མིང་དུ་གནང་བ་དང་ལན་ཅིག།།།བ་

a ཆེད] em., ཆེངA

bསྒྲུབ་ཆེན] em., བསྒྲུབ་ཆེནA cབསྒྱུར] em., སྒྱུརA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

54

མ་དགོངས་འདུས་སྒྲུབ་ཆྦེན་རིལ་སྒྲུབ་བཅས་ཐུགས་སོ་བ་ཆྦེན་པོས་མཛད།དམ་རས་ས་གྲོའ་ིརིལ་བུའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་ལྟས་མཚན་བཟང་པོའ་ིངོ་མཚར་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི་རྣམ་ཐར་<43a> ཆྦེན་མོར་གསལ་བ་བཞིན་ནོ།། མཐར་གིས་སློབ་དཔོན་པདྨའི་སྒྲུབ་གནས་ཀུན་གི་གཙོ་བོ་སྟག་ཚང་དཔལ་ཕུག་ཏུ་བྱོན་ཏྦེ་ཀཱི་
ལ་ཡa
་རོ་རྦེ་ཕུར་པའི་བསྦེན་ཆྦེན་དང་།།ཚེ་དཔག་མྦེད་ཁོ་བོའ་ི཈མས་བཞྦེས་སོགས་མཛད་པར་གཟིགས་སང་དང་བྱིན་རླབས་རགས་མཚན་ནི་བརོད་ཀིས་མི་ལང་སྟྦེb

།གུ་རུ་཈ིད་ཀིས།ཨུ་རྒྱན་ང་དང་རག་ཏུ་བཀའ་
བགྲོས་མཛད།། དྦེ་དང་སུ་ཕད་བདྦེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱྦེ།། ཞྦེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ།། གཞན་ཡང་།།སྟག་ཚང་དང་པོ་དར་ཞིང་བར་དུ་རྒུད།། ཐ་མར་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་གཅིག་གིས་བདག།།།ཅྦེས་པས་ཀང་རྦེ་཈ིད་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དྦེ་ལས་གཟར་ཆྦེན་དགོན་པར་བ་མ་རོ་རྦེ་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྦེན་ཞུས་ཏྦེ་ས་ཕྱི་བར་ཀུན་ཏུ་འབུལ་ཆྦེན་དག་དང་ཁ་ཞྦེ་མྦེད་པའི་ཕྱག་ཕྱི་ཞུ་བས།།རྦེ་཈ིད་ནས་ཀང་ཆོས་འཇིག་རྦེན་གང་ལའང་ཐུགས་སྲས་སུ་གཟུང་།།རིམ་པར་ས་གྲོའ་ིདགོན་གནས་ཡུལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྦེ་བའི་སན་གིས་གཟིགས་ཤིང་ཞབས་ཀིས་བཅག་བཞིན་པའི་རིང་ནས།དད་གུས་ཀིས་མཇལ་ཕྱག་ཞུ་བ་དང་དངོས་པོའ་ིཡོ་བྱད་འབུལ་བ་རྣམས་ཀང་ཚོགས་ཀི་ཞིང་དུ་བཞྦེས་ཤིང་།།རང་རང་སོ་སོར་དབང་ཆོས་བྱིན་རླབས་འབྲྦེལ་པས་སལ་བ་བཟང་པོར་བྱས་ཏྦེ་གུ་རུ་རིག་འཛིན་སིང་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་པར་སྤུངས་ཐང་བདྦེ་ཆྦེན་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྦེབས།།མི་རིང་བར་རིག་འཛིན་སིང་པོ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡང་རྦེད་བཀུར་སྲི་ཞུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཞུས་<43b> ཏྦེ།།རང་གི་བསྟི་གནས་ག་ལ་བར་ཕྦེབས་ཞོར་བོད་ཀི་དཔོན་འགོ་ཁྱི་སོན་འད་བ་ཚོ་ཡང་བཙོན་ལས་བཏང་སྟྦེ་གནང་སིན་དང་བཅས་བདྦེ་བར་སློག་པའི་བཀའ་དིན་མཛད་དོ།།

ཡང་རྦེ་ཞིག་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ལྦེ་ལན་ལས་དགོན་མཁར་སྟོད་གནམ་གི་སར་མ་ལྟ་བུའི་སིན་
བདག་བུ་གཞིས་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡུལ་འཐོན་ཏྦེ་བོད་ཕྱོགས་སུ་གནས་བཅའ་བས་ད་ལྟའང་ཡུལ་འཐོན་པའི་ལུང་པ་ཟྦེར་བ་འདུག།།།མགར་སའི་ཕྱོགས་ནི་དགྦེ་ལྡན་པས་བསྲུང་སྟྦེ་དམག་འཁྲུགས་ཀིས་ཤི་བསད་ཡང་ཡང་བྱས་ཤིང་།རྦེ་཈ིད་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཤུལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟྦེ་རོང་དང་མི་ཚབ་ཀི་རིགས་ཚོ་

a ཀི་ལ་ཡ] em., ཀི་ལ་ཡA bསེ] em., སA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

55

ཆྦེན་ལས་འཐུ་ཞིང་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ།།དྦེ་བཞིན་གིང་བཞི་བཟང་པོའ་ིལོགས་ལའང་ཕར་ཤི་ཚུར་འགྦེལ་ཁག་དམར་ར་ཀློངa

་མང་དུ་འཁྲུགས་པའི་མཐར་རྒྱལ་བས་གིང་བཞི་གཡུལ་རྒྱལ་རོང་ཞྦེས་བཏགས།།གཞན་ཡང་དྦེ་སབས་དར་དཀར་ནངb

་སོགས་མཐའ་འཁོབ་པའི་ཡུལ་ཕལ་ཆྦེར་དུ་ཡུལ་འཐོན་ཨར་བའི་ཚང་བྱས་ཏྦེ།དྦེ་དག་དང་཈ྦེ་བའི་ཡུལ་གྲོང་ལམ་འགྲུལ་ཚོང་པ་དག་ཀང་བརྡུང་ཞིང་།།འཕོག་བཅོམ་བྱྦེད་པས།།རྦེ་཈ིད་ཐབས་མཁས་ཀི་མཛད་བཟང་དཔའ་རལ་པ་མདའ་མདུང་མཚོན་ཐོགས་མང་པོ་བཏང་སྟྦེ་རི་དང་ནགས་ཚལ་བྲག་གཡང་དག་ཏུ་མྱུལ་ཞིང་བཤལ་བས་ཚར་བཅད་དྦེ་ཡུལ་ཕྱོགས་བདྦེ་བར་བྱྦེད་པའང་མང་ངོ་།།།

ཡང་ས་ཕོ་བྱི་ལོའ་ིསབས་ཤིག་ཏུ་བོད་ཀི་ཡར་ལ་<44a> ཤམ་པོའ་ིལུང་བསྟན་ལས།ནཱ་རོའ་ིསྤྲུལ་པ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གིས།།།ལྟ་སོམ་སོད་འབྲས་བཞི་ཡི་སོ་དག་ནས།།།སང་སྲིད་ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་སྡུད་པ་ལ།།།འདྦེན་ཆུང་བོད་ཀི་བརས་སུ་ག་ལ་འགྱུར།།།ཁབ་ཆྦེན་དག་ལ་གད་བདར་མཁས་ན་ཡང་།།ངན་སགས་དུག་མདའ་བརྦེན་པ་ག་ལ་སྲིད།།འཇིག་རྦེན་ལ་ལ་གསོལ་མཆོད་རྦེམས་ན་ཡང་།།།ཡྦེ་ཤྦེས་ལ་ཡི་བཀའ་ཆད་ག་ལ་བཟོག།སྲ་ཞིང་མཁྦེགས་པ་རོ་རྦེ་ཕ་ལམ་ལ།།མཚོན་ཆ་རྣོ་ཡང་འཇིགས་པ་ག་ལ་སྲིད།།།ཕན་བུ་ཆུང་གི་དམག་རྣམས་སིང་རྦེ་རྦེ།།།དགྦེ་བྱས་སིག་བྱས་མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀུན།།།བསད་ཀང་ངན་སོང་གསུམ་དུ་ག་ལ་གཏོང་།།།རོ་རྦེ་འཆང་཈ིད་ཡིན་ངྦེས་དབུ་བསྙུང་བཞྦེས།།།གང་གི་ལོ་ལ་འགོང་པོ་སྤུན་དགུ་པོ།།།སྨོན་ལམ་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་སོལ་བར་ནུས།།།ཕག་གི་ལོ་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཐུགས་རྦེ་མྱུར།།།སལ་ངན་བོད་འབངས་མི་རྣམས་སིང་རྦེ་རྦེ།།།ཞྦེས་འབྱུང་བ་ལྟར།།བོད་འབངས་སིའི་ལས་ངན་ཐོག་ཏུ་བབས་པས་འགལ་བ་ས་གང་གི་ལོར་ནང་སོ་ཨའུས་དགྦེ་ལྡན་པའི་དཔུང་ཆྦེན་ག཈ིས་པ་དམག་དཔུང་ས་མ་ལས་ཀང་སྟོབས་ཆྦེ་བ་བརངས་ནས།།སོགས་དང་མྦེའི་འཁྲུལ་འཁོར་མང་པོས་ཟ་བ་གསུམ་བཞིའི་བར་དུ་གནོད་གང་ཚུགས་སྐྱྦེལ་ཡང་།།དགོངས་འདུས་ལས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ཆྦེན་བཞིའི་མཐོ་འཛུགས་མཛད་པས་གནོད་མ་ཚུགས་པའི་ཁར།།དམག་རྣམས་བྲོས་མ་སྟབས་སུ་ལོག་པ་ན།།ཆོས་སྐྱོང་དང་སྦེ་<44b> བརྒྱད་རྒྱུད་བསྐུལ་བའི་རྣམ་པས།བོད་ཀི་སར་ཤུལ་རྣམས་ལ་ཁོང་རང་ཚོས་མ་བཙུགས་པས་གོ་བུར་དུ་དུད་སིན་ཆྦེན་པོ་གཡོས་ཏྦེ་འབྲུག་པའི་དམག་གིས་གདོང་དུ་སླྦེབ་འདུག་ཅྦེས།།བརབས་ཆྦེན་པོ་

a རྦ་ཀོང] em., རྦ་གོངA
b

དར་དཀར་ནང] em., ད་དཀར་ནངA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

56

ཕོག་ནས་བོད་དམག་དཔུང་ལམ་དུ་མ་ཆུད་པ་ལྟ་བུར་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐོགས་ནས་འགྦེལ་བཞིན་དུ་གོ་མཚོན་དང་རྒྱགས་ཕྱྦེ་ཐམས་ཅད་སྐྱུར་ནས་མགོ་བོ་འགས་པ་ཙམ་དུ་བྲོས་པར་གྱུར།གོ་ཁབ་མྦེ་མདའ་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་ཆའི་འབུལ་བ་སྟོབས་ཆྦེན་ཕྱག་མཛོད་དུ་འབྱོར།།དམག་དཔོན་དང་ལྡིང་དཔོན་ཐམས་ཅད་བཙོན་དུ་བཟུང་།གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགའ་སྟོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་གཏང་རག་ཆྦེན་པོ་མཛད་དོ།།དྦེ་ནི་མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་ལས།།དཔལ་ལྡན་ནག་པོ་ཆྦེན་པོ་ནི།།།འདིས་ནི་ལ་མིན་འདུས་པ་ཡི།།།གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱྦེད་པ་ཡིན།།།ལ་སྲིན་སྦེ་བརྒྱད་མ་ལུས་པས།།།མཆོད་འོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན།།།ཅྦེས་དང་།།རྦེ་཈ིད་རང་གིས་ཀང་།།བདུད་དཔུང་འཇོམས་པའི་དཔའ་བོ་ང་།།ང་ནུས་བཟོག་པའི་མཐུ་ཆྦེན་སུ།།ཞྦེས་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར་རོ།།དྦེ་ཡང་རྦེ་཈ིད་ནི་ཕྱི་ལྟར་མི་བསུན་དགྲ་སྦེ་འགྲན་མཁན་གི་རིགས་ལ་ཆྦེར་གཏུམ་ཁོས་ཤིང་འཁྲུགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཡང་།།ནང་དུ་སིང་རྦེའི་བདག་཈ིད་ཅན་ཡིན་པས་བོད་ཀི་དཔོན་པོ་བཙོན་དུ་ཚུད་པ་ཐམས་ཅད་གནང་སིན་དང་བཅས་རང་ཡུལ་དུ་གཏོང་བར་མཛད་དོ།།

དུས་དྦེའི་ཚེ་སྐུ་ཞབས་སྤུངས་ཐང་དུ་མགོན་མངས་སྒྲུབ་མཆོད་ཆྦེན་མོ་ཐོག་<45a> མར་
འཛུགས་པ་དང་བསྟུན།།སྦེ་སྲིད་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོས་རང་གི་ཕ་ནོར་སིལ་སན་རྒྱ་མོ་ཆུ་བརྡུང་མ།།ད་ལྟ་དཀིལ་འཁོར་གི་ལོའ་ིཕྱོགས་ན་རྒྱས་པའི་མཆོད་རས་སུ་ཡོད་པའི་དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་སོགས་འབུལ་བར་བྱས་སོ།།།དྦེར་མགོན་པོ་ལ་མངས་སྒྲུབ་མཆོད་ཆྦེན་མོ་གྲོལ་ནས་རྡུལ་ཚོན་གི་དཀིལ་འཁོར་སར་ལས་མདངས་ལག་པར་གསལ་བ་སོགས་རགས་མཚན་བཟང་ཞིང་།གཙོ་བོའ་ིསྒྲུབ་ཐོད་ལ་རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་རྒྱལ་གི་དབུ་ཐོད་དང་།།མགོན་པོ་བཀའ་བརྒྱད་སོ་སོར་སྒྲུབ་ཐོད་ཁྱད་ཅན་ཡོད་པའི་ཐོད་པའི་བདུད་རི་རྣམས་འཁོལ་ཞིང་ལྦུ་འཕྦེང་ཟྦེགས་མ་འཐོར་བཞིན་དུ།།རྦེ་཈ིད་ནས་ཞབས་འབྲིང་དུ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གནང་སྟྦེ་སལ་བ་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོར་བྱས་ཤིང་།།ད་ཕྱིན་ཆད་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཕ་རོལ་གི་གནོད་པ་མྦེད་པ་ཡར་འཕྦེལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཞལ་བཞྦེས་ཀང་གནང་ངོ་།།།དྦེར་ཕྱིས་ནས་དགྦེ་ལྡན་པའི་དམག་ཡོང་མི་ནུས་སམ་ཞུས་པས།།ཚོད་མྦེད་པས་ད་རུང་ཡོང་།།ངྦེད་རང་ལ་གནོད་ནི་མི་ཚུགས།།ད་བྱུང་ན་གོ་མཚོན་གིས་ལངས་པ་འདུག་པས་ཇ་གོས་དར་རང་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་པ།།འཕལ་བཞད་གད་ཚུལ་དུ་གསུངས་ཀང་ཕུགས་ལུང་བསྟན་ལྟར་གྱུར་ཅིང་།།སབས་དྦེ་དང་ས་ཕྱི་བར་གི་དམག་ཁ་ལ་ཤི་བ་རྣམས་ཀི་དོན་དུ།།བྱྦེ་བ་མཆོད་རྦེན་གི་ཕྱག་ལས་རོལ་བ་ཆྦེན་པོས་ལ་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔའི་སྐུ་པར་ངོ་མཚར་ཅན་སྒྲུབ་ཅིང་ཕྱག་ཚྭ་

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

57

གནང་བས་཈ིན་མཚན་སྦེལ་བའི་བརོན་འགྲུས་ཆྦེན་<46b> པོའང་མཛད་དོ།།།དྦེར་ཐུགས་དམ་བྱྦེ་བ་མཆོད་རྦེན་གི་ཕྱག་ལས་ལ་བར་ཆད་སྦེལ་ཞིང་སྲུང་འཁོར་གི་རྦེན་དུ།།གཟུངས་པ་རྣམས་ལ་ཨུ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐུ་འད་གཏྦེར་བྱོན་མ་གནང་ཞིང་།།དགོངས་འདུས་ལས་བྱང་མྦེ་ཏོག་འཕྦེང་མཛེས་ཆོག་ཁིགས་ཁྱྦེར་བདྦེ་བཀོད་པ་བར་གཅོད་གཡུལ་རྒྱལ་ཞྦེས་པའི་གསུང་རོམ་མཛད་ནས།།ཨུ་རྒྱན་ཚེས་བཅུའི་མཆོད་པའང་བགིད་དུ་སྩལ་ཏོ།།།

གང་གི་ཚེ་རྦེ་཈ིད་ཆུ་ཕུའི་ཆབ་ཚན་ལ་ཕྦེབས་ཞོར་ར་སྤུངས་ཕྱུག་པོའ་ིཁྱིམ་དུ་གདན་འདྦེན་ཞུ་
ནས།།འབྲུ་ནོར་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སད་དཔག་མྦེད་འབུལ་ཞིང་ཚེ་དབང་བྱིན་རླབས་ཀི་འབྲྦེལ་བ་བཀའ་དིན་དུ་སྩལ།།རིམ་པར་ཚྭ་ཆུའི་རིངa

་དུ་སྐུ་ངལ་བརྦེན་པའི་ཚེ་ཐུགས་དམ་འོད་གསལ་གི་཈མས་ལ།།གུ་རུ་
པདྨ་཈ིད་ཀིས་བྲག་཈ི་ཟ་ཁ་སོར་གི་བར་དུ་ཚེ་ཆུའི་སལ་བ་ཡོད་པའི་ལུང་བསྟན་དང་བྱིན་གིས་བརླབས་པའི་གནང་བ་ཐོབ།།ཅི་ཞིག་ན་ཞབས་འབྲིང་དག་དང་བཅས་ཕྦེབས་ཤིང་བཙལ་བ་ན།།གང་ན་ཡོད་དགོངས་རོ་བ་ཆྦེན་པོའ་ིངོས་དག་ཕྱག་མཛུབ་ཀི་གྲས་པའི་རྦེས་ནི་ད་ལྟའང་གསལ་པོར་མཇལ་ཡུལ་དུ་སང་ངོ་།།སླར་སྤུངས་ཐང་འཁོར་ལོའ་ིམགོན་གི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྦེབས་ཏྦེ་བདྦེ་བར་བཞུགས་པ་ལས།དྦེ་ཡང་ལུགས་ག཈ིས་བསྟན་པའི་འཕིན་ལས་ཀི་ཁུར་ཕག་གོང་དུ་བཞྦེས་པའི་ཚུལ་ཐུགས་དམ་གི་རིམ་པ་དག་ནི་བརོད་ཀིས་མི་ལང་ཞིང་།།གཙོ་བོར་བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེའི་འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་བ།།དོན་ག཈ྦེར་གི་གྲྭ་བུ་སློབ་ཚོ་ལ་དབང་བཀའ་ཆོས།བསྐྱྦེད་རོགས་ཆོ་<46a> གའི་རྣམ་གཞག།།གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ།།ཡི་གྦེའི་འབྲི་ཀློག།།དཔྦེ་ཆ་པར་བརྐོས།ལ་ཁང་མགོན་ཁང་གསར་བཞྦེངས།བཀའ་འགྱུར་དང་ཕྱག་དཔྦེའི་གཅྦེས་སས།ཕྱོགས་སོ་སོའ་ིརོང་ཁ་དང་ཆོས་གཞིས་བཅད་པ།བོད་དམག་སོགས་ཕྱིའི་དགྲ་འདུལ།ནང་གི་ག཈ྦེན་སྐྱོང་དང་ཕྱོགས་གཏོགས་ཚོའི་བསྲུང་སྐྱོབ་མྦེལ་ཚེ།།འཇིག་རྦེན་པའི་ཟས་ནོར་ཡོང་སོ་ཐམས་ཅད་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་རྒྱུར་བསོ་བ།།བསྟན་དགྲ་གདུག་པ་ཅན་གི་རིགས་ཐབས་དང་མངོན་སོད་ཀིསb

་སོ་ནས་ཚར་
གཅོད་པ་སོགས།།མདོར་ན་ལོ་ཁིམས་མྦེད་ལ་ཁིམས་དང་ར་ལུང་མྦེད་ལ་ལུང་འདོགས་ནས་ཕན་བདྦེའི་ལམ་བཟང་མཆོག་ལ་འགོད་པའི་མཛད་པ་དྦེ་དག་གི་གོ་རིམས་ཀང་཈ིན་གཅིག་ག཈ིས་སོགས་མ་ཡིན་པར།།

a རིང] em., རངིA
b ཀིས] em., ཀིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

58

རག་པ་རྒྱུན་གི་འཁོར་ལོར་འཕིན་ལས་བཞིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དུས་གཅིག་ལ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་ན།།རྦེ་འདིའི་མཛད་པའི་ཕྱག་རྦེས་མཐའ་དང་གྲངས་ནི་སུས་ཀང་ཤྦེས་བརོད་ཀི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ངྦེས་པར་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་དཀའ་འོ།།
དྦེ་ཚུལ་རྦེ་཈ིད་ཀིས་ཀང་།།ངྦེད་རང་འབྲུག་པ་ཟྦེར་བའི་ཚིག་འདི་མ་ཕོད་པར་བརྦེན་སྐྱིད་ཆོས་དང་
སོམ་ལས་སུ་སོད་མ་མྱོང་གསུང་བ་དང་།།ངྦེད་འདིར་བྱྦེ་བ་མཆོད་རྦེན་གི་ལས་གཞི་ཆྦེ་བས།།དབུ་མཛད་དང་དྲུང་དམ་ཆོས་ཁྱྦེད་ག཈ིས་ཀིས་ཕྱི་ནང་གི་སིག་རྣམ་གཞགa

་དང་།།རྦེན་མཆོད་ཆས་སན་གཟིགས་
རྣམས་཈མས་པ་གསོ་ཞིང་གསར་བསྒྲུབ་བྱ་བ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་རླབས་ཆྦེན་པོར་བགི་དགོས་ཞྦེས་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར་རོ།།དྦེ་ཡང་དུས་ཀི་དམ་པ་<46b> དྦེར་བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆྦེ་དཔལ་ངག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཞབས་཈ིད་ནི་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་སུ་མ་ཟད་ཁམས་གསུམ་ས་དགུར་བཅས་པ་དབང་དུ་འདུ་བའི་རྦེན་འབྲྦེལ་མངོན་པར་གཟིགས་པས།།གང་གི་ཐུགས་གསང་བའང་བདྦེ་ཆྦེན་དཔིད་ཀི་རོལ་རྦེས་དུས་འདའ་ཞིང་།དྦེ་ལྟ་བས་ན་རྒྱལ་སྐུའི་མཆོད་སོང་ཡང་མཚན་དཔྦེའི་གཟི་འོད་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་གསྦེར་གི་ལྕུག་མ་ལྟ་བུའི་ཞལ་རྒྱུན་ཐུགས་ཀར་འཁྱིལ་བ།།ཕྱག་གཡས་པའི་མཐྦེ་བོང་ལ་དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ།།ཚེམས་ལ་ཐུབ་པའི་སྐུ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྦེན་རང་བྱོན་གསལ་ལ་དོད་པ་ཡོད་ཅིང་།།ལན་ཅིག་གསང་བའི་རོ་རྦེའང་རྦེའུ་བསགས་ཚུལ་དུ་སྦོས་པ་ལས།།མཐར་དཔལ་མགོན་ཡབ་ཡུམ་གི་སྐུ་རང་བྱོན་དུ་འཐོན་པའི་ཚུལ་དང་།དབུ་སྐྲ་རྦེ་རྦེ་ལའང་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་བྱྦེ་བ་འབུམ་སྦེས་འཁིལ་ཞིང་།།སན་གིས་ར་རའི་བུག་པ་ཕ་མོའང་གཟིགས་ཤིང་ཕ་རོལ་གི་སྦེམས་རྒྱུད་སོགས་དུས་གསུམ་ས་ལྦེར་མཁྱྦེན་པའི་སིབ་བྲལ་ཡྦེ་ཤྦེས་ཀི་ཕུང་པོ་ཅན།།བར་བར་དུ་ཞལ་གི་སོ་ནས་འོད་ཟྦེར་ས་ཚོགས་འཕོ་བ་སོགས་མཆོད་འོས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གིས་མཛེས་བཞིན་པར།སྤུངས་ཐང་བདྦེ་བ་ཆྦེན་པོའ་ིཕོ་བྲང་དུ་འཇིགས་བྲལ་སྦེང་གྦེའི་ཁི་ལ་ཆོས་ཀི་འཁོར་ལོའ་ིཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་པ་སོན་དུ་འགྲོ་བས་བཞུགས་པར་སང་ལ།ཇི་སད་དུ།དཔའ་བོ་ཆྦེན་པོ་གར་སྐྱྦེས་པར།།ཕུན་སུམ་ཚོགས་དོན་འབྱོར་གྱུར་ཅིང་།།དོན་གྲུབ་ཚོགས་ཀང་འགྲུབ་པ་<47a> སྟྦེ།།།ཞྦེས་དང་།།ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར།།།ཆོས་ཀི་རྒྱལ་མཚན་ལྦེགས་པར་འཛུགས།།།ཞྦེས་པ་ལྟར།།དྦེའི་ཚེ་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ཡར་ལྡན་འཕྦེལ་ཞིང་རྒྱས་

a སིག་རྣམ་གཞག] em., སིགས་རྣམ་གཞགA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

59

པའི་ལྦེགས་སོ་བཀ་ཤིས་ཞལ་དཀར་འབུལ་བ་ལ།།ཐོག་མར་གངས་ཅན་བསྟན་པའི་བྱྦེད་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་བ་དཔོན་སྐྱྦེ་བོའ་ིཚོགས་དང་།མངའ་རིས་དང་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་ཀང་དད་འབུལ་མང་པོ་རིམ་པས་འོང་ཞིང་།།རྒྱ་གྷ་ཉ་ཁའི་རཱ་ཛ་པདྨ་ནཱ་རཱ་ཡ་ཎས་ཀང་འབུལ་ཆྦེན་ག཈ིས་པ་ཕུལ་ཞིང་།།ཕྱིས་སྐུ་མཚམས་སབས་ལའང་འབུལ་ཆྦེན་གཏོས་ཆྦེ་བ་ཕུལ་བ་ཡིན་ནོ།།།གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་དང་།།བལ་པོའ་ིརྒྱལ་པོ་དག་ནས་ཀང་ཕུད་དུད་ཀི་སྐྱྦེས་འབུལ་ཚན་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་མང་པོ་བརོད་ཀིས་མི་ལང་བ་དང་།ཁྱད་པར་སྨན་ལོངས་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་འདིའི་ཤར་ཕྱོགས་གནམ་འཁོར་ལོ་རིབས་བརྒྱད་ཀི་འོག་ཁ་ལིང་གདུང་ཚང་རྒྱ་མཚམས་ལས་བརལ་བ་ཚུན་ཆད་ནས་དང་།།ལོ་བཀ་ཤིས་རགས་བརྒྱད་དར་དཀར་ནང་ཞྦེས་པའི་ཡུལ་ནས།།རྒྱ་ཆུ་བ་རཱ་ཛ་དང་།།རྒྱ་གར་བྱྦེ་མ་གིང་གི་བར་ནས་དང་།།ནུབ་རིན་ཆྦེན་ས་བདུན་སྤུངས་པའི་བང་མཛོད་ཕག་རི་དྷ་ལིང་ཁ་ཚུན་ཆད་ནས་དང་།།བྱང་བཀ་ཤིས་མཐོང་སྨོན་ནས་དབུས་གཙང་དྭགས་ཀོང་མདོ་ཁམས་རྒྱ་ནག་པོའ་ིབར་གི་ཁྱད་ནོར་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པ་སོགས།རང་རང་སོ་སོའ་ིཡུལ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པའི་ལོངས་སོད་འབུལ་ཚན་རིས་སུ་བཅད་པ་ལོ་དང་ཟ་བའི་བར་དུས་དུས་སུ་<47b> བརྒྱ་འབུལ་དང་སྟོང་འབུལ་ཆྦེན་པོ་དག་འབུལ་བའང་བྱས་སོ།།།

སབས་དྦེར་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་གི་ཐུགས་བྲྦེལ་ཞལ་བཀོད་ལྦེགས་པར་གནང་སྟྦེ་གསོལ་ཐབ་ཕྦེབས་པའི་འབྱོན་ལམ་འབྲུག་འཕིན་ལས་སང་ནས།།རོ་སྐྱོང་ལར་མ་འོངསa

་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རོ་བའི་ལོགས་
ལ་ཞབས་རྦེས་གསལ་པོ་བཀོད་དྦེ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་དུ་ཕྦེབས།།དྦེར་རྒྱལ་བ་ཚེ་དང་ཡྦེ་ཤྦེས་དཔག་ཏུ་མྦེད་པའི་སྐུ་འབུམ་བཞུགས་པའི་ལ་ཁང་དང་།།ཚེ་དཔག་མྦེད་ཀི་སྒྲུབ་མཆོད་ཆྦེན་མོ་ཚེའི་གཟུངས་འབུམ་ཕག་མང་པོ་བཟས་པའི་རྒྱུན་དང་།།ལག་པར་རྦེ་཈ིད་ཀིས་སིག་རོམb

་གནང་བའི་གཟུངས་གྲྭ་ལྔའི་རྡུལ་
རྡུལ་ཚོན་གིས་བཞྦེངས་ཏྦེ་ཁོམ་དབང་དུ་བསྐུར་ནས།ལོ་ལྟར་གི་བྱ་རྒྱུད་འབུམ་གཏྦེར་མང་པོའ་ིརིགས་དང་།།རོ་རྦེ་འཇིགས་བྱྦེད་སྒྲུབ་མཆོད་སོགས་དྦེ་ལོ་ནས་ཟ་དུས་ཀི་ངྦེས་པ་བཅས་འཛུགས་པ་དང་།།གཞན་ཡང་དབང་བཀའ་ཆོས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་སོགས་དགྦེ་བའི་ལས་ལམ་དཔག་མྦེད་མཛད་པའི་ཞོར་ལ་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་ཡུལ་གྲུ་དབང་དུ་འདུས་པའི་དར་འཕྱར་གཏམ་སན་ཞལ་དཀར་བཀ་ཤིས་ཡར་

a མ་འོངས] em., མ་འོངA bསིག་རོམ] conj., བསིག་ཚོམA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

60

འཛེགས་བཞྦེས་བཞིན་དུ།།སྟོན་཈ིན་མཚན་མ཈མ་དུས་དང་བསྟུན་བདྦེ་ཆྦེན་ཕུག་དང་སང་རི་ཟམ་པ་ནས་ལྕགས་རི་བདུད་འདུལ་ཕོ་བྲང་གི་མགོན་ཁང་དུ་མཆོད་བསྟོད་བསང་གསོ་རྒྱས་པ་གནང་ཞིང་།།བྲག་ར་མགྲིན་རང་བྱོན་གི་སྒྲུབ་གནས་ར་མགོ་དང་དཀར་སྦྦེa

་མཐུ་ལུང་སང་སོགས་བརྒྱུད་ནས།།སྤུངས་ཐང་བདྦེ་བ་
<48a> ཆྦེན་པོའ་ིཕོ་བྲང་དུ་ལ་མིའི་ཁོམ་དང་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིདཔུང་ཚོགས་ནག་པོ་སྟོང་གི་སྭ་ས་དང་བཅས་ཕྦེབས་པར་མཛད་དོ།།།

དྦེར་ཟ་བ་བཅུ་པའི་མར་ངོ་ལ་མདོས་ཆོག་གཏོར་རྒྱགb

་དང་བཅས་པ།།དྦེ་ནས་འཇམ་དཔལ་
མཚན་བརོད་འབུམ་གཏྦེར།བདྦེ་མཆོག་དང་མགོན་པོའ་ིསྒྲུབ་མཆོད་གྲོལ་ནས།ཆོ་འཕྲུལ་ཟ་བའི་དུས་ཆྦེན་ལ་དགྦེ་སློང་གི་བསླབ་པ་དགྦེ་ཚུལ་བསྦེན་རོགས་ལ་སོགས་ལྦེན་པའི་རྒྱུན་དང་།།དྦེའི་མར་ངོ་ལ་དམ་ཚིག་བསང་གསོ།།ཟ་བ་གསུམ་པར་རྦེན་མདོས་སོགས་སྲོལ་རྒྱུན་འཛུགས་ཤིང་།།ལག་པར་རྦེ་཈ིད་དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་བདུན་གི་སབས་ལ།།དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ་ལ་ལྔའི་དཀིལ་འཁོར་འབྲུ་ཚོན་ལས་བཞྦེངས་ཏྦེ་ལན་སྐྱྦེས་དུང་འཕྱུར་ཆྦེན་མོ་རྦེ་཈ིད་རང་ཚོགས་དབུར་ཕྦེབས་ནས་ཟ་བའི་རིང་ལ་ཤིན་ཏུ་རོལ་བ་ཆྦེན་པོས་བསྦེན་པའི་སབས།།བཞུགས་ཁིའི་སྟྦེང་ནས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ཆྦེར་སྩལ་བའི་ཚུལ།།རྦེ་཈ིད་ནས་མ་གསུང་ནའང་སྐྱྦེས་ཆྦེན་འགའི་཈མས་སང་ལ་གཟིགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།ཡང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དཀིལ་འཁོར་དུ་འཇའ་ས་ལྔའི་གུར་ཕུབ་པ་དང་།཈ིན་རྦེ་བཞིན་བྱ་འཇོལ་མོ་ཞིག་རྒྱ་མཐོང་ནས་འོང་སྟྦེ་དཀིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཤིང་།།སླར་ཕྱིར་འཐོན་པ་ནི་མ་མཐོང་ཞྦེས་གྲགས་ལ།།དྦེར་རིལ་སྒྲུབ་མཛད་པ་རྣམས་ཀང་ལན་སྐྱྦེས་རིལ་བུ་ཞྦེས་དིང་སང་གི་བར་ཡང་བྱིན་རླབས་ཆྦེ་བར་བསགས་ཤིང་།།དྦེ་ནས་དགྦེ་འདུན་སྦེའི་ནང་དུ་ཡང་ལན་སྐྱྦེས་རྒྱུན་གཏོར་བཙུགས་ཏྦེ་<48b> དུས་རྒྱུན་ཐུགས་དམ་གི་ལར་཈མས་སུ་བཞྦེས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཞིང་།གཞན་ཡང་སོན་དང་ཕྱིས་སུ་ཙཱ་རིའི་རོར་འཛིན་གངས་རིའི་རོར་འཛིན་སོགས་བྱོན་དུས་དབང་ཁིད་མན་ངག་རོགས་པ་ལན་གསུམ་བཞིའི་བར་དུ་གནང་བ་དང་།།སབས་སབས་སུ་འདི་ལྟ་བུའི་ལགས་བཤད་ཀང་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཚོགས་གཏམ་མཛད་དྦེ།བ་མ་གཞན་གི་གྲྭ་པ་ཡིན་ན་དབང་བཀའ་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཞུ་དགོས་ཞྦེས་བ་མ་ལ་གསོལ་བ་

a དཀར་སྦེ] em., དཀར་དཔེA bགཏོར་རྒྱག] em., གཏོར་བརྒྱགA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

61

བཏབ་པ་ཡིན།།ངའི་གྲྭ་སློབ་ཚོ་ལ་ངྦེད་རང་ནས་ཁོང་པ་ལ་དབང་ཆོས་འདི་དང་འདི་མ་སོང་བས་འདི་དག་སིན་དགོས་པ་ཡོད་བསམ་ཚོད་ཚོད་བྱས་བཤད་པ་མ་གཏོགས།དབང་བཀའ་ཆོས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་མཁན་རང་མྦེད་སོགས་ཐུགས་བརྦེ་བའི་ཞལ་གདམས་ཡང་གནང་བར་མཛད་དོ།།།

དྦེའང་ལན་སྐྱྦེས་སྒྲུབ་ཆྦེན་གི་དཀིལ་སྨད་ཙམ་ནས་རྦེ་཈ིད་སྐུ་ལྟྦེམ་མྦེ་བ་ཡོད་པ་ལས་མཐར་གིས་
བསྟན་པའི་བྱ་བཞག་རིམ་སྦེལ་མཛད་དྦེ་ཆུ་ཕུའི་ཆབ་ཚན་ལ་ཕྦེབས།ཕྱོགས་འདུས་སྐྱྦེ་བོ་ཕོ་མོའ་ིཚོགས་ལ་ཞལ་མཇལ་གསུང་ཐོས་ཀི་འབྲྦེལ་བས་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་བཞིན་པའི་རིང་ནས་སླར་གདན་ས་཈ིད་དུ་བཞུགས་ཏྦེ།ཟ་བ་ག཈ིས་པའི་མར་ངོ་ལ་དཔལ་ལ་མོའ་ིམདོས་ཆོག་གཏོར་བརྒྱག་གནང་བའི་ཚོགས་དབུར་ཕྦེབས་ཤིང་།།དྦེ་བསྟུན་གཞུང་མགྲོན་ག཈ྦེར་པ་འབྲུག་རྣམ་པ་ཡང་དཔུང་འགའ་དང་ལན་ཅིག་དར་དཀར་ནང་ཕྱོགས་རིས་ལྦེན་དུ་སོང་བས།།མི་རིང་བར་རྒྱལ་ཁམས་བདྦེ་འཇམ་དུ་བསྒྱུར་བའི་དར་འཕྱར་གཏམ་སན་ <49a> བཅས་པ་དཔལ་བདུད་འཇོམས་ཞབས་དང་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལན་རྒྱས་སུ་བཞུགས་པའི་སྐུ་མདུན་དུ་བསྟར་ཞིང་།།ཚུལ་དྦེ་བཞིན་ཤར་བཀ་ཤིས་སང་དང་ཁ་ལིང་།།ནུབ་དྷ་ལིང་དང་ཕག་རི།།བྱང་གིང་བཞི་དང་ལ་ཡག་སོགས་ཕྱོགས་བཞི་མཐའ་དག་ཐམས་ཅད་ཀང་དབང་དུ་འདུ་བའི་སོ་ལྦེགས་པར་དོད་ཅིང་ནང་གསྦེས་ཀིས་ཞལ་དཀར་འབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།།

དྦེ་ཡང་དུས་ཀི་ཡང་མཐའ་འདིར་ལོ་རོང་དམུ་རོད་གདུག་པ་ཅན་གི་རྒྱུད་འདི་ང་ཆྦེ་ང་གྲགས་སུས་ཀང་གདུལ་བའི་སབས་མ་དབྱྦེ་བ་ལ།།རྦེ་཈ིད་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྦེས་ལྦེགས་པར་བཏུལ་ཏྦེ་ཆོས་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་ལ།།གཞན་དག་བསམ་ངན་སོར་རྩུབ་ཕག་དོག་གིསརླུང་འཚུབ་སྟྦེ་ལོ་དང་བོད་ཕྱོགས་ནས།།བ་མ་ཁག་ལྔ་དང་སྦེ་སྲིད་རྦེ་བོན་ཚོས་བོད་སགས་པ་རྣམས་བཀུག་སྟྦེ་དུས་ཀུན་མནན་སྲྦེག་འཕང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་སོར་ཇི་ཙམ་བྱྦེད་ཀང་།།རྦེའདི་཈ིད་སྐུའི་བ་སྤུའི་ཁུང་ཙམ་ཡང་གཡོ་བར་མ་ནུས་པའི་ཁར་ཁོང་རང་འཆི་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྟྦེ།།བ་མ་སགས་མཁན་ཞིག་གི་རྨི་ལམ་དུ།།མི་ནག་པོ་བྱའི་མགོ་ཅན་ཞིག་འོངས་ནས།།ཁྱོད་ང་བོས་ནས་ཡོང་བ་ཅི་བྱྦེད་པ་ཡིན་ཟྦེར་གདོང་ལ་མཆུ་ཐོག་ཞིག་བརྒྱབ་པར་རྨིས་པས།སངས་ཤིང་ག཈ིད་སད་པ་ན་གོ་བུར་དུ་ཁོའ་ིགདོང་པ་ཐམས་ཅད་སྐྲང་ཞིང་སྦོས་ནས་ཐབས་གང་གིས་ཀང་མ་བཟོག་པར་ཤི་བའི་ཚུལ་དྦེ་ཀུན་གིས་ཐོས་པས།།གངས་ཅན་གི་<49b> སགས་པ་དང་བན་བོན་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

62

ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤྦེས་རྐུབ་ལས་འཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀང་མང་ངོ།།།དྦེ་བས་ན་རྦེ་཈ིད་ལ་ཞུ་ཡིག་འབུལ་བ་དག་ལས་ཀང་།།གྲུབ་ག཈ིས་ཐུགས་ལ་སྨིན་པའི་དག་སགས་ཀི།།།ར་གདོང་མྦེ་ལྕྦེ་འབར་བའི་གདངས་ཁ་ཡིས།།།འཐུང་བར་མི་སོབས་བསྟན་དགྲ་དུག་ཅན་མཚོ།།།སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྦེན་གར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།།དྦེ་ཕྱིར་དྦེ་཈ིད་པདྨ་ཀ་རa

་འམ།།།མཐུ་སྟོབས་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་གང་ཞིག་ཅྦེས།།།སོམ་཈ིའི་འཁྱོག་ལ་ཡུན་རིང་དཔངས་པའི་མཐར།།།ཆོས་རྒྱལ་ཁྱོད་཈ིད་ཁོ་ནར་ངྦེས་པ་རྦེད།།།ཅྦེས་པ་ལྟར།།མ་རུངས་བདུད་དཔུང་འཇོམས་པའི་དཔའ་བོ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞྦེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གི་དགྦེ་ལྦེགས་མངོན་པར་གཡོ་བས།།ད་དུང་ཡང་སིགས་མ་ལྔའི་དུས་འདི་གསང་བ་འོག་མིན་གི་ཞིང་དུ་བསྒྱུར་བའི་བྱིན་རླབས་ཟིལ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་འདིའོ།།།།

གང་གི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀིས་རྦེ་།཈ིད་རིམ་ག཈ིས་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་
ན་མཐའ་དམག་བཟོག་ཅིང་བསྟན་པ་འཕྦེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་ལུང་གིས་བསྐུལ་ཞིང་།དཔལ་མགོན་ལྕམ་དལ་ཆོས་སྲུང་དྦེགས་པ་སྦེ་བརྒྱད་ཚོགས་དང་བཅས་པས་ཀང་དྦེ་ལྟར་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པར་བརྦེན།།རྦེ་཈ིད་དགུང་གྲངས་ང་བརྒྱད་དུ་ཕྦེབས་ཤིང་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་ཧོར་ཟ་གསུམ་པའི་ཡར་གི་ཚེས་བཅུ་ལ།།བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་མགོན་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དྦེ་཈ིད་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་སབས་དྦེར་བཀའ་གནང་ལ།ད་ལམ་ཕྱི་ནང་གི་བཀའ་<50a> བོན་ལས་འཛིན་རྣམས་དང་།།གྲྭ་ཚང་གི་གནས་བརན་དབུ་མཛད་ཆོས་ཁིམས་སོགས་ཆྦེ་བགྲྦེས་དག་དང་།།གྲྭ་པ་དམངས་མ་སོགས་སི་སོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངྦེད་རང་ངོས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བྱྦེད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཁམས་ཀིས་མི་ལྕོགས་འདུག་པས།།དབུ་མཛད་ཁྱོད་ཀིས་སོ་སོ་ལ་དྦེ་ལུགས་བཀོད་འདོམས་ཁྱབ་པར་བྱྦེད་དགོས་ཞྦེས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ཕ་རགས་ཐམས་ཅད་བསླབ་སྟོན་ཞིབ་ལ་རྒྱས་པ་དང་།འདས་མ་འོངས་གི་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་ཞལ་ཆྦེམས་ཞིབ་པར་སྩལ་ནས་སྐུ་མཚམས་རིམ་ག཈ིས་ཀི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་སོ།།།

དྦེ་ནས་སྐུ་མཚམས་ནང་གི་བྱྦེད་དགོས་ཐམས་ཅད་དྲུང་དམ་ཆོས་པས་མཛད་གནང་བ་དང་།།ཕྱིའི་
སིག་རྣམ་གཞག་ཆོས་འཇིག་རྦེན་གང་ལའང་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་རང་གིས་ཐུགས་ཁུར་བཞྦེས་ནས།།ལོ་ལྔའི་

a པད་ཀ་ར] em., པད་ཀ་རA

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

63

རིང་ལ་ཆོས་བཞིན་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་པས་དིང་སང་གི་བར་དུ་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོའ་ིསིག་རྣམ་གཞག་ཅྦེས་ཀུན་གིས་མིག་ལྟོས་དཔྦེར་བྱྦེད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན།།སྦེ་པ་རང་གིས་ཀང་།།བྱ་བྱྦེད་ལ་རང་འདོད་མ་འཁིལ་ན།།།འཕལ་སིག་ཀང་ཕུག་ན་དགྦེ་བ་ཡོད།།།ཟྦེར་སྟྦེ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་རང་ནས་མ་བྱྦེད་ཅྦེས་གསུངས་ན་མ་གཏོགས།གཞན་སུས་ལབ་རུང་མི་཈ན་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཟྦེར་བཀའ་ཁིམས་དམ་པོར་བསམས་པས་ལོའ་ིཕྱོགས་འདི་དག་རན་མོ་གསྦེར་ཁུར་གི་ལུང་པར་བསྒྱུར་བ་དང་།དྦེ་ལས་རིམ་པར་སྤུངས་ཐང་ <50b> རོང་དཔོན་ལ་པད་དཀར་རབ་རྒྱས།དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་དུ་ཆོས་རྦེ་ནམ་མཁའ་རིན་ཆྦེན།།བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་དུ་ཨའུ་ཚེ་རིང་།།རིན་ཆྦེན་སྤུངས་སི་བར་ཆོས་རྦེ་ལ་སོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གྲགས།།ཆོས་འཁོར་རབ་རྦེའི་སི་བར་མི་འགྱུར་བརན་པ།།དར་དཀར་དུ་དཔོན་སློབ་བསྟན་པ་འཕིན་ལས།།གཞུང་གི་མགྲོན་ག཈ྦེར་གཡང་འཛིན་སོགས་ཕྱི་ལྟར་བསྟན་པའི་འཕིན་ལས་པ་རིམ་བྱོན་ཇི་སྦེད་ཅིག་དང་།ནང་བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་སྦེའི་མཁན་པོར་གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས།།ཆོས་སྲིད་཈ི་ཟ་ཟུང་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མྦེད་པར་ཤར་བས་སྨན་ལོངས་ལོའ་ིཕྱོགས་སུ་ཕུན་ཚོགས་སྦེ་བཞིའི་ལང་ཚོ་རོགས་ལྡན་ངོ་མར་སོད་པའི་ཚུལ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།།

དྦེ་ལྟར་སྐྱབས་མགོན་བ་མ་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་རིམ་ག཈ིས་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་པའི་རྦེན་འབྱུང་བཟང་པོའ་ིགཤིས་ལས།ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལུགས་ག཈ིས་ཀི་སོ་ནས་ཕྱོགས་མཚམས་མཐའ་དབུས་མྦེད་པར་རྒྱས་ཤིང་དར་བ་ནས།།གདན་སའི་གཙོ་བོ་ནི་སྤུངས་ཐང་བདྦེ་ཆྦེན།།ལྕགས་རི་བདུད་འདུལ་ཕོ་བྲང་།།དབང་འདུས་ཆོས་ཀི་ཕོ་བྲང་།།རྒྱལ་ཁབ་ཆྦེན་པོ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་།།ས་གྲོ་རིན་ཆྦེན་སྤུངས།།ཆོས་འཁོར་རབ་བརན་རྦེ།།དར་དཀར་བཀ་ཤིས་ཡང་རྦེ།།མགར་ས་བཀཤིས་མཐོང་སྨོན།།གིང་བཞི་གཡུལ་རྒྱལ་རོང་ལ་སོགས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ལུགས་ག཈ིསའཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བའི་ཕོ་བྲང་།།མ་འདིས་པའི་སྐྱྦེ་འགྲོ་མཐའ་དག་ལ་<51a> ཕན་བདྦེ་ཆྦེན་པོ་འབྱུང་བའི་སོ་གསར་དུ་ཕྱྦེ་བའོ།།།དྦེ་ཡང་གཙོ་བོར་དབུས་གཞུང་གི་སིན་བདག་ཚོ་ཆྦེན་བརྒྱད།།ཐྦེད་དར་ཐྦེག་བཅུ་གསུམ།།དགོན་མཁར་སྟོད་མཁར་སྨད།།ཤར་ཚོ་བརྒྱད།།རྦེ་རག་དུམ་བུ།།ས་ལུང་ཚོ་དར་བརྒྱད།།ལོ་དཔག་བསམ་ཁ།།དར་དཀར་ཡུལ་གིང་ཆྦེན་པོ་བརྒྱད།།ཤར་ཕྱོགས་ཀུ་རུ་ལུང་།།བུམ་ཐང་མང་འདུས་སོགས་ལུང་ཆྦེན་བཞི་དང་ལུང་ཕན་བཅོ་བརྒྱད།།གདུང་ཚང་ཁ་ལིང་ཁ་རྒྱ་གར་གི་དཔོན་རིགས་དང་བཅས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀང་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་ཞབས་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

64

འབངས་སུ་འདུད་ཅིང་གདུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་གྱུར་པའོ།།།ཚུལ་དྦེ་ལྟཪ་དཔལ་བདུད་འཇོམས་ཞབས་ཀི་ཐུགས་རྦེའི་གྲིབ་བསིལ་ལ་བརྦེན་ལོ་ཕྱོགས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་཈ིད་ཀང་།།དགྦེ་བཅུ་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁིམས་ཀིས་བདྦེ་བ་དང་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཡུལ་ལྟ་བུས་འཚོ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་཈ྦེ་ལམ་སལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ལ་འཛོམ་པའི་ཚུལ་དྦེ་དག་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པས་ན།འཛམ་བུའི་གིང་པ་རྣམས་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན་པའི་བསགས་བརོད་དད་པའི་མྦེ་ཏོག་འཐོར་ཞིང་སྦེམས་ཤོར་ཡིད་སྨོན་དུ་གྱུར་པའི་གཏམ་སན་པར་སྨྲ་བའང་མང་ངོ་།།།

དྦེ་ཡང་སྐྱབས་མགོན་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་཈ིད་ཞལ་བཞུགས་དུས་སྦེ་སྲིད་གཙང་པས་བོད་
ཀི་དཔུང་ཆྦེན་དམག་ཐྦེངས་གསུམ་དང་།དྦེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་ལྔ་པ།ནང་སོ་ཨའུ།སོག་པོའ་ིརྒྱལ་པོ་ལན་ཅིག་པས་དཔུང་ཕན་ཞིག་<51b> དང་དཔུང་ཆྦེན་ག཈ིས་བརངས་ཀང་གགས་མ་རྦེད་པའི་ཁར་རང་ཕྱོགས་མི་ནོར་བཅས་བརླག་པའི་སྦེམས་ཕམ་ཡིད་ཁུན་གི་ཞྦེ་བརྣག་དང་།།བོད་འབངས་ཁི་སོར་བཅུ་གསུམ་ལག་པའི་དམག་གིས།།ལོ་འབྲུག་པ་མི་གཅིག་ལ་མ་ཐུབ་ཅྦེས་པའི་གྲགས་པའང་བཟོག་པའི་ཆྦེད་དུ།།འབྲས་སྤུངས་ལྔ་པ་རང་གིས་བཀོད་པའི་བོད་ཀི་སྦེ་སྲིད་སིན་པས་ཡུན་རིང་དུ་གཡུལ་བཤོམ་གྲབས་སིག་ཅིང་ལོ་རོང་འོག་ཏུ་བསྡུ་བའི་བསམ་པས།།སོག་དམག་དང་བོད་འདྦེས་མའི་དཔུང་ཆྦེན་གསུམ་པ་སར་བས་ཀང་གཏོས་ཆྦེ་བ་བཅུག་པའི་འགོ་བརམ།།དྦེ་དུས་རྦེ་཈ིད་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ནས་མི་ལོ་ལྔ་ཙམ་སོང་བའི་གསྦེར་འཕྱང་མྦེ་མོ་བྱ་ལོ་ལ།།གཞིས་ཁ་རྦེའི་སྦེ་བདག་ནང་སོ་ནོར་བུ་དང་།གཙང་མདའ་དཔོན་བཀས་སང་ནས་ག཈ིས་ཀིས་དགྦེ་ལྡན་པའི་དཔུང་གི་རྒྱབ་བཟུང་།།ས་གྲོ་ཕྱོགས་ནས་དམག་དཔོན་སམ་པོ་ནས།།བཀ་ཤིས་བརྦེགས་པ།།དགོན་བ་མ་བདྦེ་མཆོག་མགོན་པོ་སོགས་དང་།།འབྲོག་གིང་བཞིའི་ཕྱོགས་ནས་གོང་དཀར་དྲུང་ཡིག།།།ཚ་གུར་ནས་སོགས་དང་།།བུམ་ཐང་ཕྱོགས་ནས་སྦེ་པ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ།།གདུང་ནག་པོ་སོགས་དང་།།བཀ་ཤིས་སང་ནས་ལ་རྒྱ་རས་པ་སོགས་དང་།།ཕག་རི་ནས་སྐྱ་གུར་ནས་སོགས་དམག་གི་དཔུང་ཆྦེན་པོས་ས་གཞི་རི་ལུང་ཐམས་ཅད་བཀང་སྟྦེ།།ཟ་བ་དགུ་ལག་པའི་བར་དགྲ་ཐབས་གཡོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་མང་པོས་཈ིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གནོད་ཅིང་འཚེ་བར་བྱས་ཀང་གགས་མ་རྦེད་ཅིང་།། <52a> ཁ་ལིང་གདུང་ཚང་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ཡང་འཐབ་རོད་ཆྦེན་པོ་བྱུང་སྟྦེ།།བོད་མི་དང་དུད་འགྲོ་གྲངས་ཀིས་མི་ཆོད་པ་རང་རོ་རང་གིས་སྐྱྦེལ་དུ་འོངས་པ་ལྟ་བུ་སིང་རྦེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའང་

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

65

མང་ངོ་།།མཐར་དཔུང་སའི་གཙོ་སམ་པོ་ནས་སོགས་འགའ་ཞིག་མཐར་བྱྦེད་དུ་བཏང་ཞིང་།།སྦེ་དཔོན་བཀ་ཤིས་བརྦེགས་པ་སོགས་དཔོན་འགོ་སུམ་ཅུ།།ལྡིང་དཔོན་དྲུག་ཅུ།།འབངས་འཁོར་སུམ་བརྒྱ་ལག་ཙམ་བཙོན་དུ་བཟུང་།དགོན་བ་མ་བྲོས་པས་གཟའ་གདོང་དང་ཐུག་ནས་འཕལ་དུ་གྲོང་།དཔུང་རྣམས་ཕལ་ཆྦེ་བྲོས་ས་དང་ཡིབ་སa

་མྦེད་ཅིང་ནམ་ཟའི་ཚད་པས་ཤི་བ་སོགས་བྱ་དཀའ་བའི་ལས་ལ་ཐུག་པར་བརྦེན།།ས་
ཆྦེན་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་ངོ་ཆྦེན་དུ་སན་ནས་ཁིད་ཀི་ཆིངས་ས་སྦེལ་ཏྦེ་བོད་ཀི་ལ་འབངས་ཐམས་ཅད་བདྦེ་བར་སློག་པའི་བཀའ་དིན་མཛད་དོ།།

དྦེ་ནས་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཙམ་དུ་བོད་དམག་མ་འཐོན་པར་གྲགས་ལ།།དྦེ་ལྟར་ཡུལ་གངས་
ཅན་གི་ལོངས་ཁི་སོར་བཅུ་གསུམ་གི་དམག་དཔུང་ཆྦེན་པོ་ལགས་ཀང་།།ལོ་ལྔ་དྲུག་གི་བར་ལོ་བོད་ཀི་རི་སྟོང་རྣམས་སུ་དགོས་མྦེད་རོང་མང་པོ་འདྦེབས་ཤིང་སོད་པ་མ་གཏོགས།།ལོ་ནང་གི་རོང་དང་཈ྦེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འོང་མ་ནུས་པས།།ལན་ཅིག་ལ་བརལ་བ་ཙམ་ལའང་མཐའི་འུ་ལག་པ་རའི་པགས་པ་གོན་པའི་མི་རྦེང་མང་པོས་ཕྱག་དང་ཁུས་བརྒྱབ་པ་ཙམ་ལ་དམག་མི་ཐམས་ཅད་སྐྲག་ཅིང་བུབ།།དམག་དཔོན་དམག་ལས་པ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་བཙོན་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་པ།།<52b> ཆུ་སྦུར་མིག་གིས་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་སྦེ་བརྒྱད་དྦེགས་པའི་དམག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་ཐམས་ཅད་ཀིས་སྨྲ་བར་བྱྦེད་དྦེ།མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་ལས།།བདུད་ཀི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཕམ་ཞིང་སྐྲག་སྟྦེ་མགོ་བོ་འགས་པ་ཙམ་དུ་བྱྦེར་བར་འགྱུར།།རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་འབྱྦེར་བར་འགྱུར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་ནས།ཆོས་སྐྱོང་གི་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་དར་འཕྱར་དུང་འབུད་བཅས་དགྦེས་ཤིང་སོ་བ་དང་།།སྐྱབས་མགོན་བ་མ་རོ་རྦེ་འཆང་རིམ་ག཈ིས་ཀི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་པའི་བྱིན་རླབས་རགས་མཚན།།ཆོས་སྐྱོངb

་བྲན་དུ་བཀོལ་བའི་ཟིལ་ཆྦེན་པོ་དགྲ་ག཈ྦེན་ཐམས་
ཅད་ཡིད་ཆྦེས་དད་པའི་གཏམ་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་ཀུན་ལ་འབྲུག་ལྟར་གྲགས་སོ།།།ཚུལ་དྦེ་དག་ཀང་གནས་སབས་སུ་འཇིག་རྦེན་རྒྱལ་སྲིད་ཀི་བྱ་བ་འདར་སང་མོད།།ཡངc

་དག་པར་ན་རྒྱལ་བ་ཞི་ཁོ་རབ་འབྱམས་ཧྦེ་
རུ་ཀའི་རིགས་འཕིན་ལས་ས་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་རོ་རྦེ་མངོན་སོད་རྣམ་པར་རོལ་པས།།སྦེམས་ཅན་གི་

a ཡིབ་ས] em., ཡིབསA
b Illegible in A.
c Illegible in A.

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

66

ཚོགས་ཆྦེན་པོ་ངན་སོང་ལས་ཡོངས་སུ་སོལ་བའི་རྒྱུ་དང་རྦེན་གི་བསྐུལ་མ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་བ་ན་མྦེད་པའོ།།།ཚུལ་དྦེ་ཡང་སྦེམས་ཅན་སི་མཐུན་གི་ལས་ཀི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀིས་ཀང་བཀག་མི་ནུས་ཏྦེ།སོན་ཐུབ་པ་ཆྦེན་པོའ་ིསན་སར།རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱྦེས་པོས་ཤཱཀའི་རིགས་བརྒྱད་ཁི་ལ་སོགས་བཀུམ་པ་བཞིན་ནོ།།།དོན་གི་གཙོ་བོར་སྐྱྦེས་བུ་དམ་པ་དག་དང་ངན་འབྲྦེལ་ཐོབ་པས་ཀང་མཐར་བྱང་ཆུབ་ཀི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་<53a> སྟྦེ།།སོན་གནོད་སིན་ཤ་ཟ་སྤུན་ལྔ་དང་།།རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་བཞིན་ལགས་པས།།རྦེ་པད་དཀར་ཞབས་ཀིས་ཀང་།།གནོད་པ་བགིས་ཀང་ཕན་བདྦེའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ།།།འབྲྦེལ་ཚད་དོན་དང་ལྡན་དྦེར།།ཞྦེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།།དྦེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུ་པད་དཀར་གསུམ་པ་གང་གི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་གང་ལ་ཡང་།།བྱང་ཕྱོགས་བདྦེ་འབྱུང་གི་ཁིར་རྒྱལ་པོ་ཟ་བ་བཟང་པོས་ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་ཁམས་སྐྱོང་བ་དང་།།ར་ཡབ་གིང་དུ་འཆི་མྦེད་མགོན་པོ་མཚོ་སྐྱྦེས་རོ་རྦེ་དང་རྣམ་པར་དབྱྦེ་བ་མྦེད་པའི་སྟོབས་དང་ཟིལ་མཚུངས་པ་མྦེད་པར་གྲགས་ཤིང་།གྲགས་པ་ལྟར་སང་སྲིད་དབང་བསྒྱུར་རིག་འཛིན་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའ་ིཚོགས་དཔོན་ཆོས་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་རྦེ་འཇིགས་བྱྦེད་ཆྦེན་པོ་ཧྦེ་རུ་ཀར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་མང་དུ་བརོད་ཅི་དགོས།།སངས་རྒྱས་ཀུན་གི་བདག་཈ིད་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆྦེས།།པདྨ་རྒྱལ་པོ་ཡྦེ་ཤྦེས་རོལ་པ་རལ།།།ཞྦེས་སོགས་མཚན་གསོལ་ཞིང་རིགས་རུས་མཛད་པ་འཕིན་ལས་བཅས་བསྟན་པའི་མཐར།།སགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་ཆོ་འཕྲུལ་རྒྱུན་ཆད་མྦེད།།།ཨུ་རྒྱན་ང་དང་རག་ཏུ་བཀའ་བགྲོས་མཛད།།དྦེ་དང་སུ་ཕད་བདྦེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱྦེ།།།ཞྦེས་གཏྦེར་ཁ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཡང་བསགས་ཤིང་ཆྦེད་དུ་བརོད་པ་ལྟར།།སྐྱོབ་པ་གཞན་གིས་གདུལ་དཀའ་བའི་ཞིང་ཁམས་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀི་ངོར།བདྦེ་བར་གཤྦེགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་དང་ཆོས་རྒྱལ་པོའའིཁོར་ལོ་བཅུ་ཟུང་དུ་སྦེལ་བས།།དངོས་<53b> དང་བརྒྱུད་པའི་སོ་ནས་ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་སྦེམས་ཅན་གི་དོན་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་སང་བའི་ངོ་མཚར་གི་མཛད་པ་འདི་ཀའོ།།།

སྐྱབས་མགོན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར།

67

དྦེ་ལྟར་བདག་ཅག་རྣམས་ཀི་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆྦེ་རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཞབས་དྦེ་཈ིད་དགུང་གྲངས་཈ྦེར་གསུམ་ལ་ལོར་ཆིབས་ཁ་སྒྱུར།།དྦེ་ནས་ང་བརྒྱདa

་བར་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་
ཙམ་གཞན་དོན་མཛད་ནས་སྐུ་མཚམས་རིམ་ག཈ིས་ཀི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས།།དྦེ་ནས་ད་ལྟའི་གནམ་ལོ་དབང་ཕྱུག་ཅྦེས་པ་མྦེ་མོ་གང་ལོ་འདི་ཡན་ལ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་཈ྦེར་དགུ་ཙམ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།།།
སངས་རྒྱས་སྟོང་བྱོན་བསལ་བཟང་འཛམ་བུའི་གིང་།།།ཞིང་མཆོག་དྦེ་ནང་ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན།།།རབ་རྒྱས་མཱ་ལ་ཡ་ཡི་མཆོད་སོང་ནི།།།སྤུངས་ཐང་འཁོར་ལོ་སོམ་པའི་ཕོ་བྲང་ནང་།།།
སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་ངག་གི་དབང་།།།ཚད་མྦེད་ཐུགས་རྦེའི་འོད་ཟྦེར་འཕོ་བཞིན་དུ།།།
ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་དཔུང་དང་ཐབས་ཅིག་པར།།།བཞུགས་པའི་ངང་ཚུལ་ཡིད་ལས་འཕོས་མ་གྱུར།།། ིབཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་རྒྱས་ཕྱིར་དུ།།།སྤྲུལ་པས་འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་འཕིན་ལས་ལ།།།ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་རྫུ་འཕྲུལ་མཐའ་ཀླས་པས།།།རྒྱུད་ལྔ་འཁོར་བའི་ལས་མཐའ་ཅིས་མི་བསྟུངས།།།འདི་ནི་ཆྦེར་རློམ་སུས་ཀང་མ་ཐུལ་བར།།།ཁྱོད་གཅིག་གིས་བཏུལ་གསང་ཆྦེན་གིང་བསྒྱུར་བས།།།དྦེ་ཚེ་ཞི་ཁོའ་རྒྱལ་བ་རབ་འབྱམས་ཀིས།།།ལྦེགས་སོའི་མྦེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་མདུན་སྤུངས།།། ིརྒྱལ་ཁིམས་གསྦེར་གི་ག཈འ་ཤིང་ལྟ་བུས་ལྕིད།།།རིག་གྲོལ་སྨྲ་བའི་དགྦེ་འདུན་ཁིམས་ཀིས་མཛེས།།། <54a> དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་བཀའ་ག཈ན་ཆྦེས་བཙན་པས།།།ཆོས་སྲིད་཈ི་ཟ་དུས་ལས་ཡོལ་ལམ་ཅི།།།།།

a ང་བརྒྱད] em., ཞེ་བརྒྱདA

69

ག཈ིས་པ་འབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་དྦེའི་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་མཁན་ཆྦེན་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་རིམ་པར་དར་ཚུལ་ལ།།དྦེ་ཡང་དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པའི་ཡྦེ་ཤྦེས་ཀི་སྒྱུ་མ་ཐུགས་རྦེ་ཆྦེན་པོ་སློབ་དཔོན་གི་སྐུར་སང་བ།མི་འཇིགས་བཞི་དང་རོ་རྦེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་ལ་མངའ་བརྦེས་པས།ཚེ་འདིར་ཆོས་བརྒྱད་ཀིས་མགོ་འཁོར་བའི་གང་ཟག་དང་།།དབང་ཁིད་སམ་པོ་དང།།ཚིག་བཤད་སམ་པོས་ང་རྒྱལ་བྱྦེད་པའི་དགྦེ་བཤྦེས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གིས་གནོན་པ།།གསང་བ་བདུད་དཔུང་འདུལ་བར་བྱྦེད་པ།།འཇིག་རྦེན་གསུམ་གིས་མཆོད་པའི་གཙོ་བོ།།ངྦེས་པ་དོན་གི་སྐྱབས་མཆོག་གཅིག་པུར་གྱུར་པ་དཔལ་ངག་དབང་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ་ཞྦེས།།སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྦེན་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའི་ལུང་སྒྱུར་ཞིང་ཕན་བདྦེའི་རྒྱལ་ཐབས་ཁོ་ན་ལ་སོད་པའི་འབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་རྒྱལ་པོ་དྦེས།཈ི་མ་ལོའ་ིཕྱོགས་འདིར་བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་དང་།།ཕྱིའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀི་སིག་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་གང་ལས་ཀང་ཕུལ་ཕྱིན་དུ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གཏད་དྦེ།།གདན་ས་ར་ལུང་ཐྦེལ་ནས་ཞབས་འབྲིང་དུ་འཁིལ་བའི་རབ་བྱུང་བཙུན་པའི་ཚོགས་དང་།།ལོ་ལུང་སོ་སོ་ནས་བཙུན་ཁལ་ཁ་ཤས་ཀང་བསྡུས་ཏྦེ་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་ཆྦེན་པོ་འཛུགས་པའི་གཞི་བརམ།།ལོ་ནང་འདིའི་མཁན་པོའ་ིཐོག་མར་གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་དང་།།ཕྱི་འཇིག་རྦེན་ལུགས་རྒྱལ་ཁིམས་<54b> བཅའ་བ་ལ་སྦེ་སྲིད་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོ་བསོསa

་པས།།ད་ལྟའི་བར་དུ་
ཆོས་བཞིན་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་སྲོལ་བཟང་཈མས་པ་མྦེད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།།གཞན་ཡང་སབས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་སྐྱབས་མགོན་བ་མ་཈ིད་ནས་ཆྦེ་བ་ག཈ིས་ལྡན་གི་གདུང་རྒྱུད་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་རོ་རྦེ་སྐུ་འཁྲུངས་ཀང་།།བསྟན་པའི་ཆགས་རྦེན་འགྲོ་སིའི་བསོད་ནམས་དམན་པས་མ་ཐྦེག་པ་ལྟ་བུས།།སྐུ་གཞོན་ནུ་ལས་གྲིབ་རྦེན་གིས་ཟིན་པའི་སྙུང་བ་ལ་བརྦེན་ཡུན་རིང་ཙམ་བཞུགས་པའི་མཐར་ཆོས་དབྱིངསb

་སུ་

གཤྦེགས་སོང་བས་རྦེ་ཞིག་གསོང་བའི་ལུགས་བགིསc

།།དིང་སང་གི་བར་དུའང་གདུང་རྒྱུདd

་རྦེའི་གསོལ་
གཟིམས་ལ་སོགས་བསོས་ནས་མཆོད་འབུལ་གི་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདིའོ།།།

a བསྐོས] em., བཀོདA

b དབྱིངས] em., དིབྱངསA cབགིས] em., ཀིསA

d

གདུང་རྒྱུད] em., གདུང་བརྒྱུདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

70

དྦེ་ལྟར་ཡིན་ཕྱིར་སབས་དྦེའི་ཚེ་དཔལ་འབྲུག་པའི་གདུང་འཛིན་གཅིག་པུར་གྱུར་པར་མ་ཟད།།རྦེ་
བ་མ་བདུད་འཇོམས་ཞབས་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབང་བཀའ་ཆོས་གཞན་ལ་སྦེལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ལྟ་བུ་ནི་རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཏྦེ།།དྦེའི་ལོ་རྒྱུས་a

ནི།།སོན་ཆོས་རྦེ་གཙང་པས་ལུང་བསྟན།།ཕ་ཇོ་཈ིད་ཀིས་
ལྦེགས་པར་བཟུང་བའི་གནས་ཆྦེན་ར་མགོ།ཕ་ཇོའ་ིརྒྱལ་ཚབ་དམ་པར་གྲགས་པས་རིང་ཞིག་འཛིན་པའི་མཐར་ནགས་ཚལ་དུ་སོང་སྟྦེ་མི་རབས་གསུམ་བཞི་ཙམ་འདས་པ་ན།།གྲུབ་ཐོབ་ཆྦེན་པོ་འབྲུག་པ་ཀུན་ལྦེགས་ལོ་རྒྱུད་དུ་གཞན་དོན་ལ་བྱོན་པ་ལས།ཐྦེད་ཡུལ་གཞུང་སྟོད་པ་ཁྱགས་ནགས་ནང་དུ་མཁའ་འགྲོའ་ིམཚན་ལྡན་གི་བུད་མྦེད་ནོར་བུ་འཛོམ་ཟྦེར་བ་དྦེ་ཕྱག་རྒྱར་བཞྦེས་པ་ལས།ཕ་ཇོའ་ིསྲས་<55a> གསང་བདག་གར་སྟོན་གི་སྤྲུལ་པ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཁྲུངས།།ཕྱིས་སུ་རང་གི་ཕ་ཞིང་དུ་ལས་བྱྦེད་ཚེ་རྨོསb

་

གང་གི་མཇུག་མ་བཅད་པས་ཁག་ཟགས་པའི་རྦེན་ལས་ར་ལུང་དུ་ཆོས་ལ་བྲོས།།རྦེ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་བ་མར་བསྟྦེན་ནས་རི་ཁོད་ཁོ་ནར་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས།།དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ཐོག་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོའ་ིལུང་གིས་ར་མགོའ་ིགནས་སོ་ཕྱྦེ་ནས་སྒྲུབ་སྦེ་འཛུགས།སྦྦེད་མྦེད་ཁྱུང་ཆུང་སྟྦེང་ཁ་བཟའ་མ་བདྦེ་ཆྦེན་དཔལ་མོ་ཟྦེར་བ་དྦེ་གསང་ཡུམ་དུ་བསྟྦེན་པ་ལས།སྲས་ཕ་ཇོའ་ིསྤྲུལ་པ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་འཁྲུངས།།དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་ཐོག་ཡབ་ཀིས་ཁིད་དྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིདྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་བྲྦེག།ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་དུ་མིང་བཏགས།།དབང་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་རོགས་པར་ཞུས་ཏྦེ་཈མས་རོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་དུ་མཛད་ལ།།སབས་དྦེར་སྐྱབས་མགོན་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་སྐུ་འཁོར་བཅས་པ་ལོ་རོང་འདིར་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ལས།།དྦེའི་ཚེ་ཡབ་཈ིད་ཀིས་རང་གི་གནས་གཞི་ལུས་ལོངས་སོད་དང་བཅས་པ་ལྟོས་མྦེད་དུ་འབུལ་བས།དྦེར་རྦེ་བ་མའང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྦེས་བཞིན་ར་མགོའ་ིགནས་ཀི་ཕུག་པར་བཞུགས།སབས་དྦེའི་ཚེ་ཡབ་དྦེས་རྦེ་བ་མའི་གསོལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ་གི་གོ་བཅད་པའི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་པ་སོགས་ཐོག་མཐའ་བར་ཐམས་ཅད་དུ་དིན་གཟོ་ལག་པར་དུ་ཆྦེ་བའོ།།

a The following account of Gyalse Tenzin Rabgay is plausibly based on his biography, authored by the sixth Je Khenpo, Ngawang Lhundrup, titled dPag bsam snye ma. This work is considered one of the great treasures of Bhutanese literature, distinguished by its highly refined language and the richness of its content. It is meticulously organized, tracing the life of the subject in a clear, chronological progression.
b རོས] em., སོསA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

71

དྦེ་ལྟ་བུའི་ཡབ་རྦེ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་དྦེ་ལས་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆྦེ་བ་སིན་པ་རྒྱལ་མཚན།།དྦེ་དང་<55b> ལྕམ་སྲིང་ག཈ིས་ཡུམ་མི་གཅིག་སྟྦེ་འདི་ག཈ིས་ཀི་ཡུམ་ནི་ཕ་ཇོའ་ིསྲས་཈ི་མའི་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་སང་ཁར་བ་མའི་སྲས་མོ་དམ་ཆོས་བསྟན་འཛིན་མར་གྲགས་པ་ལས།།ར་མགོ་ཆོས་དབྱིངས་རོང་དུ་འགྲོ་བའི་བ་མ་འདི་཈ིད་སྐུ་བལྟམས།།དྦེ་དུས་གདུང་རྒྱུད་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ལྕགས་རིར་བཞུགས་པ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀི་སབས།།མཚན་ཞུ་བར་བཏང་བས་ཕོ་཈་བ་ཆང་གིས་སྦིརa

་ཏྦེ་བསྟན་འཛིན་ཙམ་ལས་
བར་མ་འཕོད་ཟྦེར།།རིམ་གིས་སྐྱྦེད་བསྲིངས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་འཕགས་མཆོག་འདུས་སྦེའི་ཁོད་དུ་ཞུགས།།རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གི་ཞབས་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ།།ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཞྦེས་མཚན་གསོལ།།ངྦེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁིམས་ཀི་བསླབ་པ་དང་།།གསང་སགས་སྨིན་བྱྦེད་ཀི་དབང་དང་གདམས་པ་ལག་ལུས་མྦེད་པར་མཐར་ཆགས་སུ་གསན།།དྦེ་ནས་ཆོས་སོད་བཅུ་དང་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ཐུགས་རབ་བྱང་བ་སོགས་ཁྱད་པར་དུ་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་གི་གནས་བཅུ་ལ་ཞལ་རྒྱུན་ཕྱག་ལྦེན་གིས་བརྒྱན་པ་མཐིལ་ཕྱིན་དུ་སློབ།།཈ིད་ཀི་གཅྦེན་པོ་སིན་རྒྱལ་ལས་ཀང་ཁིད་ལུང་ཐམས་ཅད་ཡང་བསྐྱརb

་དུ་

ཞུས།།ཕྱིས་སུ་མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས།།བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་ལས་ཀང་དབང་ཆོས་མང་པོ་གསན།།སོས་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡོངས་འཛིན་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་ལས།།ཐུགས་དམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆྦེན་པོའ་ིདོན་གཏན་ལ་འབྦེབས་པ་སོགས་གསན་སོང་དུ་མ་དང་།།མངོན་སོད་མཐའ་སྡུད་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་ལྦེན་ཐམས་ཅད་གནང་བ་ནས།།དྦེ་ལྟ་བུའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་཈མས་<56a> བཞྦེས་མཛད་པའི་ཕྱིར་གདན་ས་ལྕགས་རི།ར་མགོ།སྤུངས་ཐང་སོགས་ལ་བ་སྒྲུབ།འཇམ་དཀར།བདྦེ་མཆོག།མགོན་པོའ་ིབསྦེན་ཆྦེན་སོགས་཈མས་བཞྦེས་མཛད་བཞིན་དུ།དགུང་ལོ་཈ི་ཤུའི་བར་དུ་འདུས་སྦེའི་ཁོད་དང་སྦེལ་བར་བཞུགས་ཤིང་།ཡྦེ་ནས་ཐུགས་དགོངས་རི་ཁོད་ལ་གཞོལ་ཡང་།སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོའ་ིལུང་གིས།རོར་གདན་མཐིལ་ནས་བསྟན་འཛིན་མིང་ཅན་འབྱུང།།།དྦེ་བཞུགས་རིང་ལ་ལོ་བོད་ཡུག་གཅིག་བདྦེ།།།ཞྦེས་པ་ལྟར་དང་།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ཀང་རྒྱལ་ཚབ་ཀི་དགོངས་གཏད་དུས་ལ་བབས་བཞིན།།དགུང་གྲངས་སོ་གཅིག་བཞྦེས་པའི་ཚེ་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བརན་པས་ཟུར་བཞུགས་སུ་དབུ་འཕང་བསྟོད་ནས།།ཞབས་

a སྦིར] em., བེརA
b

ཡང་བསར] em., ཡང་སརA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

72

དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་མཛད་པའི་འཕོ་དབང་དང་གདམས་པ་གནང་བ་དང་།།སྤུངས་ཐང་མགོན་ཁང་།།བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་།།མགར་ས།།རིན་ཆྦེན་སྤུངས།།ཆོས་འཁོར་རབ་རྦེ་ལ་སོགས་པའི་མགོན་ཁང་གསར་བཞྦེངས་དང་།།དྦེ་དག་གི་རྦེན་མདོས་རྣམས་ཀང་ཕྱག་བཟོ་ཕུལ་ཕྱིན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་རབ་གནས་ལྦེགས་པར་གནང་བ་དང་།མགོན་པོའ་ིམངོན་སོད་ནག་པོ་སྟོང་།ལས་དཀིལ།མདོས་ནག།མདོས་ཆྦེན་སོགས་ཕྱག་ལྦེན་དུ་བསྟར་ཏྦེ་ཚོགས་ཀི་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་དུ་མཛད་པའང་མང་ཞིག་གནང་བ་དང་།།

དྦེ་ལས་དགུང་གྲངས་ཞྦེ་གསུམ་བཞྦེས་པ་མྦེ་ལུག་གི་ལོ་རྒྱལ་ཟའི་ཚེས་གསུམ་ལ་ལུགས་ག཈ིས་
བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ།ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དགའ་ཆགས་གནས་ཆགས་ཀི་དབྱྦེ་བ་མྦེད་པར་བྱམས་བརྦེས་བུ་གཅིག་ལྟར་<56b> སྐྱོང་བའི་ཕྦེབས་སོ་སྩལ།།རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀི་སྦེལ་ཟ་ཧོར་ཟ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོའ་ིདུས་མཆོད་དགོངས་འདུས་ལས་བྱང་གསར་འཛུགས་དང་།།དྦེ་བསྟུན་ཚོ་ཆྦེན་སི་དང་ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་བཙུན་ཁལ་བསྡུས་ཏྦེ་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་ཆྦེན་པོར་སྦེལa

།།

མཚན་཈ིད་བཤད་གྲྭའི་སྦེའང་གསར་འཛུགས་གནང་།བཀའ་འགྱུར་གསྦེར་མ་དངོས་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ།།ཐུབ་པའི་གསྦེར་སྐུ་ཐོག་ཚད་གསུམ་མ།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐུ་འབག།།།གོས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་ཆྦེན་མོ།།སྤུངས་ཐང་དགྦེ་འདུན་གི་ཀུན་ར།ར་མགོའ་ིགཙུག་ལག་ཁང་ནང་རྦེན་བཅས་པ།སྟག་ཚང་དཔལ་ཕུག་ལ་སོགས་ཕྱོགས་སོ་སོའ་ིགནས་དང་རྦེན་ཞིག་གསོས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྦེས་ཤིན་ཏུ་མང་།

འདུས་སྦེ་ཚོགས་སུ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལྦེན་གར་ཐིག་དབྱངས་སོགས་ལྦེགས་པར་རལ་དུ་བཏོན།།ལན་
སྐྱྦེས་དུང་འཕྱུར།།གསོལ་འདྦེབས་འབུམ་སྦེ་སོགས་དགྦེ་རྒྱུན་རྒྱ་ཆྦེར་སྦེལ།།ནགས་མའི་ལོངས་པ་དག་དྦེ་དུས་ལས་སྐྱིད་པ་མ་བྱུང་ཟྦེར།།དྦེ་ནི་ལུང་ལས་ཀང་།།བདྦེ་སྐྱིད་ལ་ཡུལ་ལྟ་བུ་བཅུ་དྲུག་འཚོ།།།ཞྦེས་གསུང་ནའང་སར་བཤལ་དུ་བྱོན་སབས་སྲོག་གཅོད་མང་བའི་ལྦེ་ལན་གིས་ཁི་ལ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ལས་མ་བཞུགས་ཟྦེར་རོ།།།

དྦེའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཀུན་བྱང་ཆུབ་སར་སྨིན་པའི་དགོངས་པས་སར་བུམ་ཐང་སྦེ་བཞི་སོགས་ནས་རིམ་
པར་ཐྦེད་ཐིམ་སར་གསུམ་གི་ཡུལ་གྲུར་སར་ཤལ་ཡང་ཡང་བྱོན་ཏྦེ་འབྲྦེལ་ཚད་དོན་ལྡན་དུ་བྱས་ཤིང་།།

a སེལ] em., སྦེལA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

73

མགར་རོང་དུ་ཞལ་དཀར་བར་སང་ལ་འཇོག་པ་དང་།།སྟག་ཚང་དུ་དད་ལྡན་འགའི་<57a> ངོར་སྐུ་ག཈ིས་སུ་སྟོན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་གྲུབ་ག཈ིས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་རིག་འཛིན་ཆྦེན་པོ་དངོས་དང་མཚུངས་ཤིང་།།ཆོས་རྒྱལ་ཁི་སྲོང་གི་སྐྱྦེ་བའི་འཕྦེང་བར་གྲགས་སོ།།།དྦེ་ལྟར་ན་རྦེ་འདི་཈ིད་བསྟན་སྲིད་མཛད་པ་རླབས་ཆྦེ་བས་མཐའ་དག་བརོད་པས་མི་སོབས།ཟང་ཟིང་དངོས་པོའ་ིསིན་གཏོང་དང་དབང་བཀའ་ཆོས་ཀིས་ཀང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མྦེད་པས་སོ།།དྦེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་དིན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་པའི་མཐར་ར་མགོ་ཆོས་དངས་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྦེབས་ཏྦེ།།དགུང་གྲངས་ང་བརྒྱད་བཞྦེས་པའི་ལོ་ས་ག་ཟ་བའི་཈ྦེར་ལྔ་ལ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའ་ིརོལ་ས་དང་བཅས་དཔལ་རི་པདྨ་འོད་དུ་གཤྦེགས་སོ།།འདིའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་སྟྦེ།།དྦེས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཤོག་བུ་སུམ་བརྒྱ་ལག་ཙམ་ཡོད་པ་དང་།།དྦེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་པོ་རིམ་ན་གི་སབས་སུའོ།།།

ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆྦེ་དྦེའི་སྤུན་ཟའི་གཅྦེན་དང་བ་མར་གྱུར་པའི་གྲུབ་བརྦེས་སིན་པ་རྒྱལ་
མཚན་ནི།།རང་གི་ཡབ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལས་དབང་ལུང་ཕྱག་ཆྦེན་དོན་གི་ཁིད་སོགས་རོགས་པར་གསན་ཏྦེ།།སོམ་མ཈མ་རྦེས་འདྦེས་པའི་བར་དུ་བསྐྱལa

་བས་མཁྱྦེན་བརྦེ་ནུས་ལྡན་
གི་རོ་རྦེ་འཛིན་པར་གྲགས་པ་བཞིན།།གནས་ཆྦེན་སྟག་ཚང་གི་བ་མར་བསོས་ནས་སར་ལུང་དགོན་སྦེ་ཐམས་ཅད་དྦེ་ལ་སར་བ་ཕྱིས་ནས་སོ་སོར་གྦེས་པ་ཡིན།ལག་པར་སྐྱྦེས་མཆོག་འབའ་ར་བའི་གདན་ས་འབྲང་རྒྱས་ཁར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པས་དཔོན་སློབ་འབྲང་རྒྱས་པར་ཡང་གྲགས་ལ།<57b> ཕྱག་རྦེས་ཞབས་རྦེས་ཀང་སོ་སོར་བཞག་པ་དང་མངོན་ཤྦེས་ཐོགས་མྦེད་གཟིགས་པའི་ཐུགས་དམ་ཅན།།ཡུལ་དུས་སོ་སོར་གཞན་དོན་ཚད་མྦེད་སྦེད་མཛད་བཞིན་དུ་སྤུངས་ཐང་ནས་ས་གྲོ་ཕྱོགས་ལ་བྱོན་ཞོར་རོ་སྐྱོང་གསྦེར་གཞོང་གི་ལ་རྦེར་དཔིད་ཟ་ར་བའི་ཚེས་བཅུ་ག཈ིས་ལ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་སོ།།།དྦེའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་མཁས་གྲུབ་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་སྟྦེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་པོའ་ིསབས་སུའོ།།

གཞན་འགྲོ་ཕན་ནུས་པའི་སློབ་མ་ཆོས་མཛད་རས་ཆུང་པའམ།།འཕིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་གྲགས་པ།།
དཔོན་སློབ་སིན་རྒྱལ་ལས་དབང་ལུང་ཟབ་ཁིད་རོགས་པར་ཞུས་ཏྦེ་སོམ་སྒྲུབ་སབས་སུ།།རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་

a བསལ] em., བསལA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

74

པད་དཀར་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཚེ།།དྦེའི་ཟ་བོ་གོ་ཆོད་ཅིག་དགོས་པའི་ཞུ་ཡིག་གཞུང་དུ་ཕུལ་བས།།ཁོང་འོས་རིགས་སུ་གཟིགས་ནས་གཏོང་བ་ལ་བལ་ཡུལ་དུ་ཆོས་རྦེས་འབྲུག་པའི་ཕྱག་ཕྱི་ཅི་འགྱུར་ཞུས་ཏྦེ།།དྦེ་ནས་སྐྱ་ཁ་རོ་ཁ་སྐྱྦེར་གི་རི་ཁོད་དུ་བཞུགས་པས།།དྦེར་གྲྭ་རིགས་ཀང་མང་དུ་འཕྦེལ་ཏྦེ་དགོན་སྦེ་ཚུགས་པ་ལ།།ད་ལྟའི་བར་དུའང་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་འཛིན་རིམ་པར་བྱོན་པས་སོ།།།དྦེའི་སློབ་མ་ཐུགས་རྦེ་བྲག་གི་གྲུབ་ཆྦེན་ངག་དབང་བསྟན་པ།།མི་ཚེ་ཕལ་སོམ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོལ་བས་སན་པའང་ཅུང་ཟད་འཐོན།།དད་ལྡན་འགའི་གྲྭ་རིགས་ཀང་འཕྦེལ་བ།།རྦེས་སུ་དྦེ་཈ིད་ཀི་སྲིང་མོ་དམ་ཆོས་སོལ་མས་ཐོག་ཅིག་བསྐྱངས་སོ།།།

ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆྦེ་དྦེའི་སྐུའི་ལྕམ་དུ་གྱུར་པ་ཨ་མ་རྦེ་བཙུན་མའམ།།རྦེ་བཙུན་བསྟན་འཛིན་མར་གྲགས་པ་དྦེ་ནི་རོ་རྦེ་ཕག་མོའ་ིརྣམ་སྤྲུལ་དུ་གྦེང་།རྒྱལ་སྲས་<58a> བདུད་འཇོམས་ཞབས་དང་།།གྲུབ་མཆོག་སིན་རྒྱལ་ལས།།དཀར་བརྒྱུད་ཀི་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་དོན་ཁིད་བཅས་པ་ཞུས་ཏྦེ།།རོང་ཁའི་རི་ཁོད་དུ་སོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་ཡུན་རིང་བསྟྦེན་པས་ཐུགས་དམ་གི་ཀློང་བརོལ།།དྦེ་ནས་ཁ་བཞིའི་ཡུལ་དང་གནས་ཆྦེན་ཀུན་ཏུ་མཇལ་བར་ཕྦེབས་པ་དྦེ་དང་དྦེར་ཕྱག་རྦེས་ཞབས་རྦེས་སྒྲུབ་ཆུ་བཏོན་པ་སོགས་ཀུན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ།།ར་མགོ་ཆོས་དབྱིངསa

་ཕོ་བྲང་།།ཐྦེད་ཡུལ་མཆོད་རྦེན་སང་།།ཞག་
ཤུལ་དགོན་པ་སོགས་ལ་དབང་ཆོས་ཀི་འཕིན་ལས་ཡང་ཡང་རྒྱས་པ་དང་།།ཁྱད་པར་ལ་ལྕམ་ཀུན་ལྦེགས་ ཈ིད་ལ་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་ཕྱག་བཞྦེས་རྒྱུན་བཅས་ལྦེགས་པར་གནང་སྟྦེ།ར་མགོའ་ིགཙུག་ལག་ཁང་དུ་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ།ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་གི་རིང་ལ་རྦེ་཈ིད་ཀི་མཛད་པ་འཕིན་ལས་འཕོ་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་ནས།།དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་བཞྦེས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་ཧོར་ཟ་བཅུ་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས་སོ།།།དྦེ་ནས་རང་གི་ཡབ་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་རྦེ་བཙུན་མས་ཇི་ལྟར་དགོངས་གཏད་བཞིན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་མོ་ལ་ལྕམ་ཀུན་ལྦེགས་ཀིས་ཀང་།ར་མགོའ་ིགདན་ས་ཕན་ཚུན་སོགས་ལ་གང་འདུལ་གི་འགྲོ་དོན་རིམ་པར་མཛད་དྦེ་ཞི་བར་གཤྦེགས་པ་ལས་སླར་སྐུ་སྐྱྦེས་བྱོན་ནས་ད་ལྟའང་བཞུགས་པས་སོ།།།

a ཆོས་དབྱིངས] conj., ཆོས་ཀིA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

75

ཡང་རྦེ་དྦེའི་དངོས་སློབ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འབྲུག་བསྟན་འཛིན་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆགས་བྲལ་འཕགས་ <58b> ཆྦེན་དམ་པར་གྲགས་ལ།།ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་རི་མོ་མཁན་རྣམས་ཀི་ཏོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་།།སན་རས་གཟིགས་ཀི་གོས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་ཆྦེན་མོ་བཞྦེངས་པའི་བཀོད་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའ་ིདོན་གི་ཐུགས་དམ་རྒྱ་ཆྦེར་བཞྦེས་ཀིན།ཚངས་པར་སོད་པའི་ཚེ་ཡང་མཐར་ན་ནས་ར་མགོའ་ིགནས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ།།།ཡང་རྦེ་དྦེའི་ར་གྲྭ་ཤར་གི་རི་ཕྱོགས་སུ་བཤྦེས་ག཈ྦེན་ངག་དབང་འགྲུབ་པ།།ཐིམ་ཡུལ་གི་དུས་དགོན་པར་གྲུབ་ཆྦེན་དམ་པ་སོགས་ཀང་ངོ་།།།དྦེ་ལྟར་དོན་གི་བརྒྱུད་འཛིན་ཡོད་པ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།།ཆོས་དབང་གི་འབྲྦེལ་ཚད་བརོད་ན་ཡང་བསྐྱར་ཟོས་འགྲོ་བས་སོ།།།

ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆྦེ་དྦེའི་ཡོངས་འཛིན་ག཈ིས་པ་དྲུང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།
འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་གདན་ས་ཆོས་རོང་རང་གི་དགོན་སྐྱྦེས་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ར་ལུང་དུ་ཆོས་སོར་ཞུགས།།རྦེ་བསྟན་཈ི་ཡབ་སྲས་ག཈ིས་ཀའི་མཆོད་དཔོན་མཛད་ཅིང་།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་ཕྦེབས་དུས་ནས་སྐུའི་རིམ་གྲོ་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་པས།གསང་སགས་སི་དང་ཁྱད་པར་དག་པོའ་ིམངོན་སོད་ཀི་ལས་ལ།།རྦེ་ཡབ་སྲས་ག཈ིས་ཀའི་ལགས་ཁིད་མ་཈མས་པར་ཡོད་པ་དང་།།མདོ་སགས་གསན་པ་རྒྱ་ཆྦེ།།ཚུལ་ཁིམས་ཤིན་ཏུ་གཙང་བས་཈ྦེ་འཁོར་དུ་དི་བཟང་པོས་ཁྱབ་པ་དང་།།སྐུ་ཤ་ལ་དི་མས་མི་གོས་པ་ཤྦེལ་ལྟར་དྭངས་ཤིང་གསལ།།ཕྱིས་ནས་གསོལ་ཟས་རགས་པའང་མི་བཞྦེས་པར་འོ་མ་དང་སོ་འོད་ལྡན་གི་བཅུད་ལྡན་འབའ་ཞིག་ལ་བརྦེན་པས།།དབང་པོ་དྭངས་ཤིང་གཞོན་<59a> ཤ་ཆགས་པ་དང་སན་ལའང་སིབa

་པ་མྦེད་པ་གོས་སྐུ་
ཚེམས་དྲུབ་བསྦེའུ་བརྒྱག་པ་སར་སི་འགོད་པ་སོགས་གཞན་ལ་སློབ་པ་དང་།།རང་གིས་ཀང་ཕྱག་ལྦེན་དུ་བསྟར་བ་སྐུ་མ་གཤྦེགས་བར་དུ་མཛད་གནང་ལ།།ད་ལྟའི་མངོན་སོད་སན་གཟིགས་དང་རྒྱན་ཞྭ་གོས་ཕལ་ཆྦེར་འདིའི་ཕྱག་བཟོ།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་ཞལ་རྒྱུན་བཞིན་ནག་པོ་སྟོང།།ལས་དཀིལ་ལ་སོགས་པའི་བཅའ་གཞི་རྣམས་འདིས་མཛད་པར་གྲགས།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ཀང་།དཔོན་སློབ་རིག་འཛིན་སིང་པོ་ལ།།ངྦེད་ཀི་རིམ་གྲོ་པ་དམ་ཆོས་འདི་དཔོན་སློབ་པའི་གཟིགས་སང་ལ་ཅི་འད་ཞིག་དགོངས་པར་འདུག་གསུངས་པས།།དྦེར་དཔོན་སློབ་པས་ངྦེད་ཀི་མཐོང་སང་ལ་མི་ནག་པོ་མིའུ་ཐུང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་ག཈ིས་ཀིས་དྲུང་གར་བྱོན་ཞབས་ནས་བཏྦེག་སྟྦེ་ཁྱྦེར་བའི་མཐོང་སང་བྱུང་ཞུས་པས།།རྦེ་཈ིད་ནས་འདི་པ་ཚུལ་མཐུན་

a སིབ] em., འགིབA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

76

དམ་ཚིག་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་།།བདྦེ་མཆོག།།།མགོན་པོ།།ལ་མོ་སོགས་ལ་རྒྱུན་དུ་བརོན་པས་དྦེ་བཞིན་གི་གཟིགས་སང་བྱུང་བ་ཅིས་ཀང་བདྦེན་གསུངས།།

ཡང་སབས་ཤིག་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་ཞལ་ནས།།དམ་ཆོས་ཁྱོད་ཟན་ག་ནས་ཟོས།།གོས་སུ་
ནས་གོན་གསུངས་པས།།བདག་རང་གིས་ཟུར་ནས་ཕྱྦེ་རམ་རྦེ་བཙལ་ནས་ཟོས།།གོས་ཀང་གཞན་ནས་བསྒྲུབས་ཏྦེ་གོན་པ་ཡིན་ཞུས་པས་།།ཨ་པ་ངའི་རིམ་གྲོ་པ་བགིས་ནས་ལོ་འདི་ཙམ་སོང་ཡང་ལྟོ་གོས་ག཈ིས་ཀ་བྱིན་མ་བྱིན་གི་དོ་གལ་གཟུང་བ་རང་གཞན་གང་གིས་ཀང་མ་<59b> བྱུང་བས་སིང་རིང་དུ་ལུས་པ་འད་ཞིག་བྱུང་འདུག།།།཈ྦེ་གནས་པ་གཞན་ཡིན་ན་ལྟོ་གོས་ག཈ིས་ལ་ལོངས་སོད་པར་མ་ཟད་གཞན་བ་མའི་ཕྱག་རས་དངོས་པོ་ཆྦེ་ཆུང་ཅི་ནས་ཀང་གང་ཐོབ་བདག་གིས་བགིད་ཅིང་།།འཕལ་གི་བྱ་ལས་ཕན་བུ་ཙམ་ལ་ཡང་ངང་ཡུས་བྱྦེད་པའི་཈ྦེ་གནས་པ་མང་བ་འདུག་ཀང་།།ཁྱོད་ལྟོ་གོས་ལ་མཛངས་ཤིང་ལས་བཟང་ངན་གང་ལའང་རོལ་བ་ཆྦེ་ཞིང་མི་སྨྲ་བའི་ཚུལ་གི་འདུག་ལུགས་དྦེ་ལྟར་ན།།ངྦེད་ཀི་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་དམ་ཆོས་ཀི་བྱ་བ་དྦེ་རང་གི་ཆོག་པ་འདུག་གསུངས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྦེས་པ་དང་།།དྦེ་བཞིན་ཁོང་ལ་གཞན་གིས་ཕུལ་བའི་དངོས་པོ་ཆྦེ་ཆུང་ཅི་ཡོད་པ་ཕྱག་མཛོད་དུ་འབུལ་བ་དང་།།ག཈ྦེར་ཚང་ནས་གསོལ་ཚོགས་སྐུ་སལ་ཙམ་ཡང་མི་བཞྦེས་པ་ནི་སྐུ་ཞིང་མ་བརྦེའི་བར་གིས་མཛད་པའོ།།།

དྦེ་ཡང་དྦེ་དུས་ཀི་གཏམ་ལ་ཕྱི་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་པ།།ནང་དྲུང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་ཟྦེར་གྦེང་བ་
ལྟར།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་སྐུ་མཚམས་བཅད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་ཏྦེ་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོ་དང་སྦེ་པ་ལ་སོན་པ་ཞིང་གཤྦེགས་སུ་སོང་བ་ཚུན་དུ།།ཆོས་ཕྱོགས་ཐུགས་འགན་ཐམས་ཅད་བཞྦེས་ཏྦེ་ཕྱི་ནང་གང་གི་ཐད་ནས་ཀང་ཐབས་མཁས་ཀི་མཛད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་དོན་ལ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྲོག་ཤིང་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་སོ།།།སབས་དྦེའི་ཚེ་མི་འགྱུར་བརན་པa

་སྦེ་སྲིད་ཀི་ཁིར་བསོ་བཞག་གནང་མཁན་ཀང་དྲུང་དམ་ཆོས་པ་ལགས་ཏྦེ།།ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་<60a> བཀའི་སམ་ཉ་ཕྦེབས་པ་ཡིན་ཟྦེར།།མི་འགྱུར་བརན་པ་ཀོང་སའི་དཔོན་སློབ་ནས་སྦེ་པ་ཕྱག་མཛོད་པར་བསོས་པ་དྦེ་ལྟར་ཡིན་ཀང་།།ཁོང་སྦེ་སྲིད་མཛད་ཚར་བ་ནས་དྲུང་཈ིད་ལ་མི་འཚམས་པ་དུ་མ་བྱས་པས།།དྲུང་ལགས་ཀང་དགོངས་ཡངས་ཞུས་པར་བརྦེན།།

a བརན་པ] em., བསན་པA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

77

དྦེའི་ཚེ་རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀི་དགོངས་པ་ཡང་།།དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དྦེ་བ་མའི་བསྟན་པ་ལ་ཁོང་ལས་དིན་ཆྦེ་བ་མྦེད་ཀང་།།ད་ནི་དིན་ལོག་འཇལ་དུ་འདུག་པས་ཅི་ཞིག་ཡིན་སམ་དགོངས་པ་སོགས་མཆོད་ཡོན་ག཈ིས་དྦེ་དུས་རང་ནས་ཁོང་འགྲས་རྦེ་ཡོད་ཀང་བརྣག་པས་སོ།།།དྦེར་དྲུང་཈ིད་ཀང་ཟུར་བཞུགས་སུ་གདན་ས་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྦེབས་ཏྦེ་བཅུད་ལྦེན་ལ་བརྦེན་ནས་བཞུགས་པའི་མཐར་སྐུ་གཤྦེགས་སུ་཈ྦེ་བའི་ཚེ།བཀའ་ལས།ངྦེད་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གི་ཁྱྦེར་ཁས་ཅི་ལྕོགས་བ་མའི་བསྟན་པའི་ཕྱག་མ་ཞུ་བསམ་པའི་འགོད་པ་ནི་མྦེད།།འོན་ཀང་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆྦེ་ལ་སན་བརྒྱུད་ལ་མོ་བཅོ་ལྔའི་དབང་དང་།།མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀི་དགོངས་གསང་ཐོད་ནག་གི་ཕྱག་ལྦེན་ག཈ིས་འབུལ་མ་ཐུབ་པའི་འགོད་པ་ཙམ་མཆིས་གསུངས་ཏྦེ།།དབྱར་ཟ་ར་བ་སོན་གིa

་཈་བའི་ཚེས་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས་ཏྦེ།།སྤུར་སངས་དགོངས་
རོགས་ཀང་ཕྱག་མཛོད་ནས་ལྦེགས་པར་བགིས་སོ།།།

གཞན་ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆྦེ་དྦེའི་ཡབ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འབྲུག་ས་རྒྱ་མཚོའམ།<60b> དཔོན་སློབ་སྐུ་སྐྱྦེ་ཞྦེས་གྲགས་པ་དྦེའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་གང་ཅན།།ཡབ་གཏྦེར་བཏོན་པད་གིང་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྲས་བཞི་པ་དོན་གྲུབ་རོ་རྦེ།།ཡུམ་ངག་དབང་བུ་འཛོམ་གི་ལྷུམས་སུ་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལ་ཞུགས།མནལ་ལམ་དུ་མཁའ་འགྲོ་རིགས་ལྔས་ཕྱག་ཏུ་མདའ་དར་དང་བུམ་པའི་བདུད་རིས་ཁྲུས་གསོལ་ཞིང་དབང་བསྐུར་ཡང་ཡང་གནང་ནས།།མངལ་གི་ཁྱྦེའུའི་མིང་ཕ་ཇོ་པདྨ་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་སོགས་རྨི་ལམ་མཐོང་བ་བཞིན་ནས།།ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོར་འཁྲུངས།།གསུང་འབྱོན་པའི་ཐོག་མར་ངའི་མིང་ལ་ཕ་ཇོ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་ཟྦེར་བ་ཡིན།།དགོན་པ་ར་མགོ་ལ་སྐྱོལ་ཟྦེར་སོན་གནས་རྦེས་སུ་དན་པའི་ངོ་མཚར་གི་གྦེང་བ་མང་།།དགུང་ལོ་བཅུ་ག཈ིས་སབས་སློབ་ག཈ྦེར་གི་ཁྱད་བཅས་རིན་སྤུངས་སུ་བསྐྱལ།།སི་བ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀིས་མཚན་ཡང་འབྲུག་ས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ།།སློབ་ག཈ྦེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་སོན་རང་གི་སྲས་ཆྦེ་བ་དཔོན་སློབ་སིན་པ་རྒྱལ་མཚན་གི་དྲུང་དུ།།སྦེམས་ཁིད་དབང་ལུང་ཡོངས་རོགས་གསན།།དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་འདུས་སྦེར་ཞུགས།།མཁན་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་ལས་དགྦེ་ཚུལ་དང་ཕྱིས་སུ་བསྦེན་རོགས་ལ་སོགས་ཆོས་ཀང་མང་པོ་ཞུས།།གར་ཐིག་དབྱངསb

་གསུམ་ལ་ལྦེགས་པར་སངས།།སྟག་ཚང་བ་

a གི] em., གིསA
b

དབྱངས] em., ངབྱངསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

78

མ་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་ནས་ཤྦེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཀུན་མཛུབ་ཁིད་དུ་གསན།།ལོ་ནང་འདིར་དར་བའི་གསང་སགས་གསར་རིང་གི་དབང་<61a> ཆོས་རྣམས་མ་གསན་པ་མྦེད་ཅྦེས་གྲགས་ལ།།ཁྱད་པར་རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ལས་དབང་ཆོས་སན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་བར་ཡོངས་རོགས་ཐུགས་཈མས་སུ་བཞྦེས་ཏྦེ།།འགྲོ་དོན་ཐོག་མར་ཤར་ཕྱོགས་བཀ་ཤིས་སང་ཚུན་བྱོན་ནས་སྐྱྦེ་བོ་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བཀའ་ཆོས་མ་ཎི་བཛྲ་གུ་རུའི་ཆོས་ཀི་སིན་པ་ལན་ག཈ིས་བར་བཀའ་དིན་དུ་སྩལ།དུས་ལྟའི་བར་དུའང་ཤར་ཕྱོགས་ཀི་ལོངས་དག་ཏུ་དཔོན་སློབ་སྐུ་སྐྱྦེས་ཀི་གྲྭ་རྒྱུན་ཡིན་ཟྦེར་བ་མང་དུ་འདུག།།།སྒྲུབ་གནས་སྦེང་གྦེ་རོང་དང་རྩྭ་མཆོག་གྲོང་དུ་བྱོན་ཏྦེ་མཇལ་སྨོན་ཞུས་ནས།།སླར་བུམ་ཐང་སྐུ་རྦེས་སུ་གུ་རུa

་མཚན་

བརྒྱད་སྐུ་འད་གསྦེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་བཞྦེངས།།གང་འདུལ་གི་གདུལ་བྱ་འདྦེན་བཞིན་སྤུངས་ཐང་དུ་ཕྦེབས་ནས་གདན་ས་ཕན་ཚུན་ལ་ལོ་ཤས་བཞུགས་པའི་མཐར།།དུས་ཀི་འཕོ་འགྱུར་ས་ཚོགས་ནང་ཟིངb

་

ངན་པའི་རྦེན་ལས་རྦེ་ཞིག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྦེབས་པའི་འབྱོན་ལམ་སན་ལུང་སང་སྟྦེང་ཤར་དྲུང་པའི་གཞིས་ཁར་བཞུགས་ཞག་གནང་ཚེ།།སིག་ཅན་གི་སྐྱྦེ་བོ་འགའི་གཡོ་འཕྲུལ་ལས་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་བཞྦེས་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ་གི་ལོ་སོན་ཟའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤྦེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན།།དྦེར་སྤུར་སངས་བྱས་པའི་ཤུལ་ནས་བདུད་རིའི་ཆུ་མིག་རོལ་ཏྦེ་ད་ལྟའི་བར་དུའང་མི་གཙང་གྲིབ་ཀིས་འགགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆུ་དྦེས་བཀྲུསc

་པ་<61b> ཙམ་ལ་དག་པ་ཡིན་ཟྦེར་རོ།།།

གོང་གི་འཕོས་ལས་རིན་པོ་ཆྦེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟིམས་པའི་རྦེས་ཐོག་ཁོ་ནར།།སྦེ་སྲིད་དགྦེ་
འདུན་ཆོས་འཕྦེལ་ནང་བོན་བཅས་གྲོས་བཤོམས་ཏྦེ།།སྲས་མོ་མཚོ་སྐྱྦེས་རོ་རྦེ་ཁྱོ་བརྫུས་སུ་བྱས་ཁིར་བཏོན་ཡང་།།ཆོས་སྲུང་མ་དགྦེས་པའི་གཡོས་ནད་ཡམས་ཀིས་ལུང་པ་འགྦེངས་མཐར་ཁོང་རང་ཡང་སྐུ་ཚེའི་རྦེན་དུ་གྱུར་སོང་ཞིང་།དོན་དུ་བསྟན་པ་གདུང་གིས་འཛིན་པ་བས་སྤྲུལ་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་པ་དགའ་བར་འདུག་སམ་སྟྦེ།།ཅིའི་ཕྱིར་ན་བ་མ་དང་ཆོས་སྲུང་ཡྦེ་ཤྦེས་སན་ལྡན་རྣམས་ཀིས་གཟིགས་པས་སོ།།།

བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་ལས།།།བརྒྱུད་འཛིན་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྦེས་པའི་ཆབ།།།

a གུ་རུ] conj., འགུ་རུA

b ནང་ཟིང] em., ནང་ཟིངསA cབཀྲུས] em., བགྲུསA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

79

ཆོས་དཀར་ལྦུ་འཕྦེང་གཡོས་བཞིན་གདུལ་བྱ་ཡི།།།ཡིད་ཀི་འཛིན་མར་འབྦེབས་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སོས།།།

ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་གི་ཁི་འཛིན་ག཈ིས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
མཚན་ཞབས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།ཤར་ཕྱོགས་བཀ་ཤིས་སང་གི་ལོ་རྒྱུད་དུ་སོན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་འབྲུག་པ་ཀུན་དགའ་ལྦེགས་པས་ཞབས་ཀིས་བཅགས་ཤིང་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་ཚམ་འབྲོག་དགོན་པ་ཞྦེས་གྲགས་པ་ལ།།སོན་རང་གི་རྦེ་གོང་མ་མི་ཕམ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་ཡུལ་གིང་དྦེ་དག་ཏུ་གཞན་དོན་སར་སོར་ལ་ཕྦེབས་ཚེ།མཚན་ལྡན་གི་བུད་མྦེད་འགའ་ལ་སྲས་བསྐྲུན་པར་མཛད་པའི་གདུང་རིགས་རིམ་པར་མཆྦེད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྐྱྦེས་ཆྦེན་<62a གོང་མ> དབོན་པོ་རོ་རྦེ་ཡབ་དང་།ཡུམ་མཚན་ལྡན་གི་བུད་མྦེད་ཀརྨ་ལ་མོའ་ིལྷུམས་སུ་ཞུགས།།དྦེར་ལ་མོ་རྦེ་མ་ཏིས་བསྲུང་བ་དང་།།ཆོས་སྐྱོང་འགོ་བའི་ལྟས་མཚན་ཀང་མང་།།ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་ཧོར་ཟ་བཅུ་པའི་ཡར་ཚེས་ལ་཈ི་མ་རི་རྦེར་ཤར་བ་དང་ལན་ཅིག་སྐུ་འཁྲུངས།།མི་རིང་བར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་ཛོ་ཀིa

་ཧྦེ་རུ་ཀའི་ཆས་ཅན་ག཈ིས་བྱུང་ནས།།རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་བརྦེ་
བའི་མིག་གིས་བལྟས་པང་དུ་བངས་ནས།།སྐུ་ཁྲུས་ལན་དུ་མར་གསོལ།།གསྦེར་སྐྱྦེམས་ཕུད་ཀི་མཆོད་པ་དང་བཅས་མཚན་ཡང་གྷ་ན་པ་ཏི་ཞྦེས་གསོལ་ཏྦེ།།ཞག་བདུན་ཙམ་བསད་ནས་འགྲོ་དོན་འཕིན་ལས་རྒྱ་ཆྦེར་འབྱུང་བའི་ལུང་སྩལ་ཏྦེ་ཆ་མྦེད་དུ་གཤྦེགས་སོ།།།

དྦེ་ནས་རིམ་པར་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་པ་དུ་མར་སྟོན་པ་དང་།།བཀ་ཤིས་པའི་ཚིག་རིས་དག་ཀང་
ཐོལ་བྱུང་དུ་སོག་པའི་ཚེ།།ཡབ་ཀིས་ཁྱོད་གང་ཡང་མི་ཤྦེས་པར་འདི་འད་བྱྦེད་པ་ཅིའི་ལུགས་ཡིན་བྱས་པས།།ཏིལི་ང་ཡི་བྱྦེད་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན།།།སང་གནངས་འདི་རུ་མི་སོད་གདན་སར་འགྲོ།།།ཞྦེས་གསུངས་པས།།ཡབ་ན་རྦེ།།ཁྱོད་ཀི་གདན་ས་གང་དུ་ཡོད་བྱས་པར།།ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ཕྱག་མཛུབ་གཏད་དྦེ་སང་གནང་ང་ལྦེན་མཁན་ཞིག་སླྦེབ་འོང་གསུངས་པས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏོ།།།དྦེའི་ཚེ་སྤུངས་ཐང་འདུས་སྦེའི་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་དང་།།སྦེ་སྲིད་དགྦེ་འདུན་ཆོས་འཕྦེལ་བཀའ་བགྲོས་ཏྦེ་གཞུང་དུ་གདན་འདྦེན་ཞུས་པས།།དཔལ་ངག་གི་དབང་པོ་<62b> དངོས་སུ་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་སོ་ཐོབ་ཅིང་།རྦེ་ཞིག་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འབྲུག་ས་རྒྱ་མཚོ་གནས་ཀི་སློབ་དཔོན་དུ་བཅོལ།།སློབ་སངས་ཐམས་ཅད་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གིས་ཐུགས་

a ཛོ་ཀི] em., རོ་ཀིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

80

སུ་ཆུད།།མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་ཕྱག་ལྦེན་དང་བཅས་པ་཈མས་བཞྦེས་སུ་མཛད།།དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཚེ་ཐྦེག་ཆྦེན་སོ་ཐར་གི་བསླབ་པ་བཞྦེས་པ་དང་ལན་ཅིག་གཙུག་ཕུད་ཕུལ།དཔལ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཞྦེས་མཚན་དུ་གསོལ།།དཀར་བརྒྱུད་ཀི་གདམས་པ་ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཟབ་ཁིད་མཐའ་དག་ལ་གསན་སོང་མཛད།ཆོས་སྲིད་བསྟན་པའི་གཙོ་བོར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཁི་འདོན་ལྦེགས་བྱས་ཀི་དགའ་སྟོན་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བཞིན།གདན་ས་ཕན་ཚུན་ནས་གྲུབ་པའི་བསྟི་གནས་ལྕགས་རི་རོ་རྦེ་གདན་དུ་ཕྦེབས་ཏྦེ།།ཐོག་མར་བ་སྒྲུབa

།།རྦེན་འབྲྦེལ།།དགྦེ་སོར་བདུན་
པ།བདྦེ་མཆོག་དང་མགོན་པོའ་ིབསྦེན་ཆྦེན་གནང་ཞིང་།དྦེའི་བར་སྦེང་ལ་རྦེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ངག་དབང་བསམ་གཏན་ལས་འཁྲུལ་འཁོར་གི་ཕྱག་ལྦེན་རྣམས་ཀང་ལྦེགས་པར་མཛད།སབས་ཤིག་ལ་མོ་དུད་སོལ་མའི་བསྦེན་བསྒྲུབ་གནང་བས་ཞལ་གཟིགས་བརྦེས་པར་མ་ཟད།།ཕྱིས་སྲོལ་གཏོད་པར་མཛད་པའི་ལ་མོ་གཙོ་མོ་དང་འབར་མོའ་ིགར་འཆམས་ལ་སོགས་པ་ལ་མོ་཈ིད་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ཕུལ་བ་འད་སྟྦེ།།རྦེ་ ཈ིད་རང་མ་གཏོགས་ས་རབས་པ་ཇི་སྦེད་ལ་དྦེ་ལྟའི་སྲོལ་གཞི་ནས་མི་བདོག་པའི་<62a འོག་མ> ཕྱིར་རོ།།ཞྦེས་རྣམ་ཐར་ཞལ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་སོ།།།

དྦེ་ལྟར་སྐུ་མཚམས་ལས་བཞྦེངས་ནས་བཀ་ཤིས་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་དང་།།སྤུངས་ཐང་བདྦེ་བ་ཆྦེན་
པོར་ཕྦེབས་ཏྦེ།རྒྱལ་སྲས་འདུས་སྦེའི་ཚོགས་དང་སར་ནང་གཟན་གི་རིགས་ལ་དབང་བཀའ་ཆོས་རང་རང་གི་འདོད་བོ་ལྟར་སྩལ།།དུས་དུས་སུ་བདྦེ་མཆོག་དང་སྦེལ་བའི་མགོན་མངས་སྒྲུབ་ཆོག་གར་འཆམས་བཅས་གནང་བ་དང་།།གཞན་དུ་མངོན་སོད་ནག་པོ་སྟོང་།།ལས་དཀིལ།།ཅོག་རོགས་གཏོར་ཆྦེན་སོགས་ཀང་གནང་བས་སར་མ་གྲགས་པའི་ཟིལ་ཆྦེན་པོ་བྱུང་བ་ཀུན་གིb

་མཐུན་སང་དུ་གྲུབ།།དྦེ་བཞིན་སོན་ཁག་འཐུང་རྒྱལ་མོ་ཞལ་གཟིགས་ཀི་ལུང་ལྟར།།འབྲུག་བཀ་ཤིས་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་སྟོན་ཀའི་དུས་དང་཈ྦེ་བར་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་ལ་མོ་དུད་སོལ་མའི་སྒྲུབ་ཆྦེན་དབང་ཆོག་རྒྱས་པ།སྤུངས་ཐང་མགོན་པོའ་ིདབང་ཆོག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛུགས་པར་གནང་།།དྦེ་དུས་ནས་སྦེ་པ་ཕ་ཇོ་དང་རོང་དཔོན་བསྟན་པ་དབང་ཕྱུག་ནང་འཁོན་པས་

a བླ་སྒྲུབ] em., བླ་བསྒྲུབA bཀུན་གི] em., ཀུནA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

81

ཐུགས་ཀང་ངྦེས་པར་འབྱུང་ཞིང་།།སྦེ་སྲིད་པས་ཀང་ཕྱོགས་དང་རིས་སུa

་ཕྱྦེ་བས་རྦེ་ཞིག་བཀ་ཤིས་ཆོས་
རོང་གི་བ་མ་ལ་ཁང་དུ་བཅད་རྒྱ་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས།སབས་དྦེར་བཀའ་དིན་གསུམ་ལྡན་གི་དིན་ཅན་བ་མ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་དང་།།རྦེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ངག་དབང་བསམ་གཏན་ཀང་རིམ་པར་སྐུ་གཤྦེགས་པས།།ལག་པར་ཡང་ཐུགས་སྐྱོ་ཤས་ངྦེས་འབྱུང་གིས་བརྣངས་པའི་གསུང་མགུར་ཡང་འདི་ལྟར།།དིན་ཅན་<62b> སིང་གི་ནོར་བུ་དམ་ཆོས་མཚན།།།དད་ལྡན་སིང་གི་པད་མོར་རག་བཞུགས་ནས།།།ནམ་ཡང་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་ལ།།ཐུགས་རྦེ་ཆྦེན་པོའ་ིའོད་ཟྦེར་འགྦེད་དུ་གསོལ།།ཞྦེས་སོགས་དང་།ཐིམ་ཡུལ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་ས་རྦེ་འཚུབ།།།རྦེ་བཙུན་རྣམ་ག཈ིས་ཆོས་ཀི་དབྱིངས་སུ་གཤྦེགས།།།ངག་དབང་ཀུན་དགའ་སྡུག་བསལ་ཅི་ཡང་བྱུང་།།ཞྦེས་སོགས་ས་ཕྱི་བར་ཀུན་ཏུ་ཞལ་གདམས་ཀང་མང་ངོ་།།།

དྦེ་ཡང་སར་ནས་རིག་འཛིན་ཆྦེན་པོའ་ིརྣམ་སྤྲུལ་གཏྦེར་བཏོན་རོ་རྦེ་གྲོ་ལོད་ཀི་ཆོས་བདག་རྦེ་འདི་
཈ིད་ཡིན་ཕྱིར་རྦེན་འབྲྦེལ་འགྲིག་ན་བར་ཆད་ལས་རྒྱལ་ཡང་བར་གིས་མཚམས་སོར་བས་མ་འགྲིག་པ་དང་།།གཞན་ཡང་ཞབས་དྲུང་མ་ཆྦེན་སྐུ་མཚམས་གསང་མ་བརོལ་བར་དྦེ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་སྨན་ཡོན་ཆྦེ་ཡང་།།རྦེ་འདིས་གསང་བརོལ་བས་བསྟན་བསྲུང་མ་མ཈ྦེས་པའི་གཤིས་ལས་སྐུ་ཚེ་ལ་འགལ་རྦེན་བྱུང་བ་ཡིན་ཀང་ཟྦེར་རོ།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་མྦེད་ན་ཁོང་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་ལ་བར་ཆད་མི་ཚུགས་པས་རྒྱུ་དྦེས་ཡིན་སམ་ཞིང་།།རྦེན་སར་ནས་ལོག་སྨོན་འགྲུབ་པའི་བདུད་བོན་ཚོས་དག་ཏུ་སང་བའི་མཐར་ཁི་ལས་ཀང་ཕབ་སྟྦེ་གདན་ས་དབང་རོང་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག།།དྦེ་ལའང་མི་འཚམས་པའི་སོད་ངན་ས་ཚོགས་བགིད་པར་བརྦེན།།རྦེ་཈ིད་ནས་ཀང་གཅིག་པུར་རི་ཁོད་དུ་འབྱོན་པའི་དགོངས་པས།།ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་ཧོར་ཟ་བཅུ་པའི་ཚེས་དགུ་ལ་སུས་ཀང་མ་ཚོར་བར་ཤར་ཁོ་ཐང་གི་རི་སུལ་ཞིག་ཏུ་བྲོས་ནས་བཞུགས་ཀང་།།ཤ་བོ་ཁྱི་འདྦེད་ཀི་ཚུལ་དུ་བྱུང་སྟྦེ་གཡུང་<63a> དྲུང་སྐྱིད་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་ལ།།དྦེར་ཡང་གསོལ་ངན་ཡང་ཡང་དངས་པའི་རྦེན་ལས་དགུང་ལོ་཈ྦེར་ལྔ་བཞྦེས་པ་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་ཧོར་ཟ་བཅུ་ག཈ིས་པའི་ཚེས་཈ྦེར་བདུན་ལ་ཞི་བ་ཆྦེན་པོའ་ིདབྱིངས་སུ་གཤྦེགས་སོ།།།

a ཕོགས་དང་རིས་སུ] em., ཕོགས་དང་རིགས་སུA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

82

རྦེ་འདི་ལ་དབང་ཆོས་ཀིས་སྨིན་པའི་སློབ་མ་མང་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་ཤཱཀའི་རིགས་འཁྲུངས་ལ་
དྭགས་རྒྱལ་སྲས་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་སྟྦེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་པོའ་ིསབས་སུའོ།།གཞན་སགས་འཆང་རྒྱལ་བྱྦེད་ཚལ་པ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི།།ཀུན་མཁྱྦེན་པདྨ་དཀར་པོའ་ིགདན་ས་བཀ་ཤིས་མཐོང་སྨོན་སགས་གྲྭའི་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་བཞུགས་ཚེ།།བོད་ཀི་སྦེ་སྲིད་གཙང་པ་ཕབ་པའི་རྦེས་ལ།།འབྲས་སྤུངས་སྤྲུལ་སྐུ་དང་སྦེ་པ་སངས་རྒྱམ་པས་ཀར་འབྲུག་གི་བསྟན་ལ་གནོད་པ་སྐྱྦེལ་དུས་གཙུག་ལག་ཁང་དྦེ་ཡང་ཁོང་གིས་འཕོག་བཅོམ་བྱས་པས་ན།།དྦེ་ལས་བྲོས་བྱོན་ཏྦེ་སྤུངས་ཐང་འདུས་སྦེའི་ཁོད་དུ་ཞུགས་ནས་ཡོད་པའི་ཚེ།།རང་གི་ར་བའི་བ་མ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གི་མནལ་ལམ་དུ།མི་ནག་པོ་གཅིག་གིས་བྦེ་ཏའི་འབྲས་བུ་ག཈ིས་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ཏྦེ།།དྦེ་ལས་གཅིག་ནང་པར་ལས་ཅན་ཅིག་ཡོང་བ་ཡོད་པས་དྦེ་ལ་བྱིན་ཟྦེར་བ་བཞིན།།ཐོ་རང་སང་ས་བར་བྦེ་ཏའི་འབྲས་བུ་ག཈ིས་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བྱུང་བ་ན།།དགྦེ་སློང་རྒྱལ་བྱྦེད་ཚལ་པ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཞབས་རར་ཡོང་དོན་ཞིག་བྱུང་ནས་འོངས་པ་འགྲིག་པས།།མནལ་ལམ་གི་དོན་གསལ་འདྦེབས་པ་ལྟར་གྱུར་ཏྦེ།།དྦེ་<63b> ཐོག་རང་བྦེ་ཏ་གཅིག་ཁོང་ལ་གནང་ནས་ཁྱོད་རང་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིབསྦེན་པ་ཕྱི་ནང་གསང་བ་མཐར་ན་པ་ཞིག་གིས།།བསྟན་པ་ལའང་ཕན་པ་ཆྦེན་པོ་ཡོང་སྲིད་ཅྦེས་གདམས་ཤིང་ཆས་རྦེན་དག་ཀང་སྩལ་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་སོར་བས།།ཕྱིས་བསྟན་དགྲ་སོལa

་བའི་དཔའ་བོ་སགས་འཆང་རྒྱལ་བྱྦེད་ཚལ་
པ་ཞྦེས་མཐུ་སྟོབས་ནུས་པ་ཆྦེ་བའི་དཔྦེརb

་ཀུན་ལ་གྲགས།།ལོ་ནང་འདིར་དཀིལ་འཁོརc

་སློབ་སང་གི་གཙོ་
བོ་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་གི་གནས་རབ་འབྱམས་ལ་བཀའ་དིན་ཆྦེ་བར་མཛད་པའི་མཐར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས།།རྦེ་ཀུན་དགའི་ཞབས་ལ་སློབ་མ་གཞན་ཕན་ནུས་པ་དྦེ་ཙམ་མོ།།།།།།

རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་གསུམ་པ་ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།འཕགས་མཆོག་
གྲུ་འཛིན་བདག་པོ་སྲིད་པ་གཞན་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྦེ་སྨོན་ལམ་གི་དབང་ལས།།དར་དཀར་བཀ་ཤིས་ཡང་རྦེའི་ཆབ་འབངས་སུ་དར་དཀར་སོན་དུས་ཞྦེས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྲུ་དྦེར།།ཡབ་ཡྦེ་ཤྦེས་བསྟན་འཛིན་དང་།།ཡུམ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མོའ་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས།།དྦེའི་ཚེ་ལྟྦེ་བའི་ཐག་པ་སོམ་ཐག་གི་ཚུལ་དུ་འདུག་པར་ཀུན་ ི

a སོལ] em., བསོལA

b དཔེར] em., དབེརA cདཀིལ་འཁོར] em., ངཀིལ་འཁོརA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

83

གིས་མཐོང་།།དྦེ་ལས་སོན་གི་སྐྱྦེ་བ་དན་པའི་ཚུལ་གསུང་འབྱོན་ཤྦེས་ཙམ་ལས་སྤུངས་ཐང་རོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་།།ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ངའི་བུ་ཡིན་གསུང་བ་དང་།།ངྦེད་སྤུངས་ཐང་དུ་ཡིན་ན་ཕྱག་མཛོད་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་བྱ་བ་ཡོད་ཅྦེས་སྦེ་པ་དབུ་<64a> མཛད་ཀི་མིང་སོགས་གསལ་པོར་བརོད་པ་དང་།།གཞན་ཡང་ངོ་མཚར་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་བྱུང་བས་གཅིག་ནས་ག཈ིས་སུ་བརྒྱུད་སའི་བདག་པོ་འབྲུག་རབ་རྒྱས་ཀི་སན་དུ་སོན།།དྦེ་཈ིད་ནས་ལྦེགས་པར་བརག་གཞིག་བྱྦེད་བཅུག་པས་ཡིད་ཆྦེས་གནས་སུ་གྱུར་པས།།རིམ་གིས་དགུང་ལོ་དྲུག་གི་ན་ཚོད་ཙམ་ན་གདན་ས་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དངས།སྦེ་སྲིད་བཀའ་བོན་བཅས་པས་དགའ་སྟོན་གི་ཐོག་ནས་བསུས།ཕྱིས་ནས་སྦེ་པ་དགྦེ་བཤྦེས་སུ་གྲགས་པ་དྦེ་སློབ་དཔོན་དུ་བཅོལ།།ཡི་གྦེའི་ཕྱི་མོ་ཀ་ཁ་སློབ་དུས་ངའི་ཐད་དུ་ང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞྦེས་འདོན་བཞིན་དུ་ཤངས་ལ་ཕྱག་མཛུབ་བཙུགས་པ་དང་།།ཡང་བསོད་ནམས་དཔལ་གི་བུ་ཁིད་ངའི་ཨ་མ་ཡིན།།བསྟན་པའི་཈ི་མ་ཨ་པ་ཡིན།།ལ་དབང་བོ་གྲོས་ངའི་བ་མ་མིན་རི་ཤི།།གསུང་བ་སོགས་སྐྱྦེ་བ་དན་པའི་གྦེང་བརོད་མང་ཞིག་འདུག་ཀང་འདིར་ཉུང་བསྡུས་སུ་བཀོད།།ཚུལ་དྦེ་དག་ཀང་དང་སྲོང་བདྦེན་པའི་ཚིག་གྲུབ་པ་དགྲ་བཅོམ་ཆྦེན་པོ་ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀིས་མཛད་གནང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་ངོ་།།།

དྦེ་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་དངོས་སློབ་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་ཆྦེན་པོ་བཟོད་པ་པད་དཀར་རི་ཁོད་
ལས་གདན་དངས་ཏྦེ།།ཆུ་འབྲུག་ཟ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུའི་སབས་དགྦེ་ཚུལ་གི་བསླབ་པ་བཞྦེས།།རྒྱུད་སྦེ་བཞིའི་གསང་སགས་སྨིན་བྱྦེད་ཀི་དབང་ལུང་རྣམས་རོགས་པར་ཞུས།།སློབ་དཔོན་དགྦེ་<64b> བཤྦེས་པས་ཆོས་སོད་བཅུ་དང་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་ཡོན་རྣམས་ཕུལ་ཕྱིན་དུ་གྲུབ་པའི་ཞབས་བསྐུལ་ཡང་དག་བགིས་པ་དང་།།སློབ་དཔོན་པད་དཀར་རྣམ་རྒྱལ་ལས་ཆོ་གའི་ཕྱག་ལྦེན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་བྱས་ཤིང་།།ཁྱད་པར་ཆོས་རྦེ་ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ་ལས།།ཕྱག་ཆྦེན་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་སོར།།ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་སོགས་སན་བརྒྱུད་ཀི་གདམས་པ་ཀུན་཈མས་བཞྦེས་སུ་མཛད།།ལྕགས་རིར་རོ་རྦེ་འཇིགས་བྱྦེད་ཀི་བསྦེན་པ་གནང་ནས།།སྤུངས་ཐང་དུ་བྱྦེ་བ་མཆོད་རྦེན་སྐུ་པར་གི་ཕྱག་ཚ་བཏབ་པའི་གཙོ་བོར་ཕྦེབས།།དྦེ་ལོའ་ིསྟོན་ཀ་ལ་གདན་ས་ཟབ་དོན་ལྷུན་རྦེ་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་དགའ་སྟོན་གི་དུས་བཟང་པོ་ལ།དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྦེ་ཞྦེས་མཚན་གི་དགྦེ་ལྦེགས་དང་བཅས་ཁི་འདོན་བཀ་ཤིས་མངའ་གསོལ་འབུལ་ནོད་བོཅས་མི་འཁྱུད་པ་ཙམ་དུ་བྱས།དྦེ་ནས་གཞུང་ཕན་ཚུན་དུ་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

84

ཞབས་བརན་པའི་རིང་ལ་དིན་ཅན་ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ་ལས།།བསྦེན་པར་རོགས་པའི་སོམ་པའང་ལྦེགས་པར་བཞྦེས་ཤིང་།།གསང་ཆྦེན་རིང་མའི་ཆོས་སོར་མང་པོ་ཞིག་དང་།རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ཡོངས་རོགས་ཀི་ལུང་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་གསན་ནས་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རོགས་པར་མཛད།དྦེ་ནས་ལྕགས་རིར་བ་སྒྲུབ།བདྦེ་མཆོག།མགོན་པོའ་ིཕྱི་ནང་གསང་བའི་བསྦེན་པ་གྲུབ་པའི་རགས་<65a> མཚན་ཞལ་ཕྱག་མཇལ་བ་སོགས་ཐོབ་ནས།།སླར་གཞུང་དུ་སན་རས་གཟིགས་གོས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་གི་རབ་གནས་ལ་ཕྦེབས།།སབས་དྦེར་སྨལ་ཟའིa

་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགྦེ་འདུན་སི་ཚོགས་དང་བཟོ་རིགས་སར་ལྟོ་གཟན་
བཅས་ལ་དབང་དང་ཟབ་ཁིད་མང་པོ་ཟ་བའི་ཁོངས་སུ་གནང་།།དྦེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོར་སྨན་ཡོན་ཚད་མྦེད་སྦེད་མཛད་པའི་མཐར་གདན་ས་ཟབ་དོན་ལྷུན་རྦེ་ལ་རྦེན་འབྲྦེལ་རབས་བདུན་མའི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་པའི་སབས།།བསྟན་པ་སི་སོས་ཀི་ལས་དང་ཆག་རྦེན་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་ནང་ཟིངས་གཡུལ་འཁྲུགས་དག་པོ་གཡོས་ཏྦེ་ས་སྐྱོང་རན་པོ་རྦེ་བོན་བཅས་པའང་མཐར་འཆི་བདག་གི་ཁར་བཀུམ་མོ།།།

དྦེའི་རྦེན་ལས་རྦེ་ཞིག་རྦེ་བཙུན་འདི་཈ིད་ཀང་གཞན་མའི་ཞོར་བརབས་ལས་ས་གྲོ་ཧས་གང་ཆུ་
ཚུན་བྲོས་ཐབས་ཀིས་ཕྦེབས་སོང་བ་བདས་ཟིན་པའི་ཚེ།།ཤིན་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་བའི་གསུང་གིས།།ངས་སོན་བ་མ་ལྔ་པོ་ཡུལ་བཏོན་ནས་བོད་ལ་སྤྱུགས་པའི་རྣམ་སྨིན་ད་རྦེས་འཁོར་བ་ཡིན་པ་འདུག་ཅྦེས་གསུངས་ཤིང་།།སླར་རིན་སྤུངས་སུ་འཁྱུས་ཏྦེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལས་སྤུངས་ཐང་དུ་གདན་འདྦེན་ནས།།འབྲུག་འཕིན་ལས་སང་དུ་གཟིམས་ཞག་གནང་བའི་སབས།།ནམ་ཕྱྦེད་ཙམ་ན་དང་སྲོང་བདྦེན་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་ལ་གོམས་པ་ཅན་ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་པ་ཧར་ལངས་མཛད་དྦེ།།བ་མ་ཁྱོད་ལ་སྐྱྦེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་པ་དང་།།ལ་ལས་<65b> ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ཁོ་ནའོ་ཞྦེས་ག཈ིས་སུ་སྦེམས་པ་མཆིས་ལགས་པར།།གནས་འདི་ལ་བདག་ཅག་རྨི་ལམ་དུ་དང་།།རྦེ་རང་སད་པའི་གནས་སབས་འད་བ་ལགས་པས།།བཀའ་དང་པོར་སྩལ་དུ་གསོལ་ཞྦེས་ཞུས་པས།རོ་རྦེའི་གསུང་འདི་སད་དུ།གནས་འདི་ལ་ངས་བྱིས་པའི་དུས་ཀང་ཁས་འཆྦེས་འདུག་ཅིང་།།ད་ལྟའང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན་བསམ་པ་མ་གཏོགས་མིན་བསམ་པ་མྦེད་ཅྦེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།ཞྦེས་གསུངས་པས་དགའ་མགུ་ཡི་རངས་ཤིང་།རང་ཐད་ནས་ཀང་དྦེ་དྦེ་བཞིན་

a སལ་ཟླའི] em., སྨྲལ་ཟླའིA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

85

ལགས་ཀང་།།ཇི་སད་དུ།།སྦེམས་ཅན་མོས་པ་ས་ཚོགས་པ།།།ཐམས་ཅད་མགུ་བ་སུས་ཀང་དཀའ།།།ཞྦེས་སམ།།གནམ་ཐིག་དང་པོར་བཏབ་པ་ན།།།ཡ་ཡོ་ཅན་གི་སྦེམས་ལ་གཟན།།།ཅྦེས་པ་ལྟར་སང་བས་སོ།།།

དྦེ་ནས་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་དུ་བ་མ་སྐུ་མཆྦེད་དང་མཇལ་ཕད་མཛད་ནས།།རང་ཡུལ་དར་དཀར་
གི་ཕྱོགས་སུ་དགོངས་པ་ར་གྲོལ་ཞུས་ཏྦེ།།ཧོར་ཟ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་དབང་རོང་དུ་འབྱོན་ལམ་གི་ཞག་བབས་བཞུགས་པའི་ཚེ།།སླར་ཡང་སྐྱྦེ་འགྲོའ་ིལས་ངན་བཟོད་དཀའ་བ་ལངས་ཏྦེ་ནང་ཟིང་སར་བས་དོས་དག་ལ་དཀྱུས་རིང་བའི་མཚོ་མོ་ཁོལ་བས།།རྦེན་དྦེས་རྦེ་འདི་཈ིད་ཀང་གདན་ས་ཕན་ཚུན་དུ་ལོ་ཤས་བཞུགས་དགོས་བྱུང་བའི་རིང་ལ་ལ་མགོན་གི་དབང་ཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་ཁུར་བཞྦེས།།དྦེ་དུས་ཁོ་བོས་ཆོས་ཀི་རྦེ་ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ་<66a> ཞབས་ཀི་རོགས་བརོད་མཛད་པར་བསྐུལ་བ་ལྟར་ལོ་ནང་འདིར་སར་མ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོ་མཛད།།གཞན་ཡང་སོན་དང་ཕྱིས་སུ་རྦེ་཈ིད་ཀི་གསན་ཡིག་སོགས་ལྦེགས་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་རོམ་པའང་མང་དུ་མཆིས།།དུས་དྦེར་རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀི་ཅོད་པན་དུ་འཐོན།།སན་ངག་ལ་དབྱངས་ཅན་གི་གོ་འཕང་གྲུབ་པ་དགྦེ་བའི་དབང་པོ་ལྟར་གྲགས་པས་སོ།།།

རྦེ་ཞིག་རྦེན་དབང་གིས་གསང་སྟབས་སུ་བྲོས་ནས་ས་གྲོའ་ིཕྱོགས་སུ་ཕྦེབས།དཔོན་སློབ་འབྲུག་
དོན་གྲུབ་འབངས་འཁོར་བཅས་པས་ཞབས་ལ་གཏུགས།།ལག་པར་བོད་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀིས་ཀང་སོ་གསུམ་དད་པའི་ཕྱག་རྦེན་ངོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་འབུལ་བའི་ལྦེགས་སྐྱྦེས་སུ།།སན་ངག་སྦེབས་སོར་ཡིག་རིགས་རྒྱན་གིས་མཛད་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་བས།མི་དབང་཈ིད་ཀང་དད་པའི་སན་ཆབ་དང་བཅས་གངས་ཅན་གི་མཁས་པ་ཀུན་ལའང་ངོམས་པར་བྱས་ཞྦེས་གྲགས་ལ།།གང་དུའང་཈ན་བཤད་སོམ་པའི་བྱ་བ་སོགས་བསྟན་འགྲོའ་ིཐུགས་དམ་རྒྱ་ཆྦེར་མཛད་ཟིན་ནས།མཐར་དམ་སྦེལ་གི་རྦེན་ལས་སྐུའི་སྙུང་གཞི་བག་ཙམ་ལ་བརྦེན་ལགས་དབུགས་ཐིམ་རན་ཁར།།ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་དང་།།སློབ་དཔོན་པད་དཀར་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་མྱུར་འབྱོན་གི་ཞལ་ཆྦེམས་བཞག་ནས།དགུང་ལོ་཈ི་ཤུ་ར་དགུ་བཞྦེས་པ་ཧོར་ཟ་བཞི་པའི་཈ྦེར་གཅིག་ལ་མྱང་འདས་ཆོས་<66b> དབྱིངས་སུ་གཤྦེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ།།།

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

86

འདིའི་སློབ་མའི་འཁོར་འགྦེད་ནི་ལན་ཅིག་སྤུངས་ཐང་ཀུན་རའི་ནང་དུ་ཆོས་གསུང་བའི་ཚོགས་
གྲལ་ལའང་།།མཁན་ཆྦེན་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་དང་མི་དབང་དགྦེ་བཤྦེས་གཙོས།།བྱམས་མགོན་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛ།།རྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས།།བསྟན་འཛིན་དོན་རྣམས་གྲུབ་པ།།རྒྱལ་སྲས་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ།།སགས་འཆང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།།དགྲ་བཅོམ་ངག་ཕུན་པད་རྣམ་ནས་དགྦེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་དང་།།བཀའ་བོན་ཆྦེ་ཕ་སོགས་སྐྱྦེ་བོ་མཆོག་དམན་ཤ་སྟག་དུས་གཅིག་ལ་རྦེ་བཙུན་གང་གི་ཞབས་རར་འདུས་ཏྦེ་ཆོས་཈ན་གི་སལ་བཟང་བྱས་ན་མང་དུ་བརོད་ཅི་དགོས།།

ཡང་རང་཈ིད་ཀིས་ཐོས་པ་དང་ཡིད་ཤྦེས་སྐྱྦེས་པ་དང་པོར་སྨྲྦེང་ན།།སོན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་
སྐུ་མཚམས་གསང་བརོལ་བའི་སབས།།ཏིང་འཛིན་དུ་བཞུགས་པ་ལས་བཞྦེངས་མ་ཐག་ཏུ།།སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལས་འོད་ཟྦེར་གསུམ་འཕོས་ཏྦེ།།འབྲས་ལོངས།།དར་དཀར་ནང་།།བོད་ཀི་དབུས་གྲྭ་ནང་ཞྦེས་པ་གསུམ་དུ་ལྷུང་།དྦེ་ལས་སྐུའི་སྤྲུལ་པ་འབྲས་ལོངས་རྒྱལ་པོའ་ིསྲས་སུ་འཁྲུངས།དྦེ་ནི་དྦེ་སབས་རང་དྦེ་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐྱྦེ་བ་འདུག་ཅྦེས་གྲགས་ཤིང་།།ལག་པར་སྤུངས་ཐང་རོང་དཔོན་དགོན་རོགས་ལྡན་ཟྦེར་བ་དྦེ་ནང་ཟིང་གི་རྦེན་ལས་འབྲས་ལོངས་མོན་མཚམས་སུ་ཡུན་རིང་སོད་པ་སླར་འདི་ཕྱོགས་སུ་སླྦེབ་དུས།།ཁོང་གི་གཏམ་འཕོས་ལའང་།།རང་ཅག་གི་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐུ་སྐྱྦེ་འབྲས་ལོངས་རྒྱལ་པོའ་ིསྲས་སུ་ <67a> ངྦེས་པར་འཁྲུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡང་གྦེང་བ་ཕལ་ཆྦེར་གིས་ཀང་ཐོས།།དྦེ་ལྟར་ཡིན་ཀང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དྦེ་ནང་ཟིང་བར་མའི་སབས་ལས་སྐུ་གཤྦེགས་འདུག་གོ།།།གསུང་གི་སྤྲུལ་པ་ནི་དར་དཀར་ནང་དུ་འཁྲུངས་པ་ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏྦེ་གོང་དུ་སྨོས་པ་བཞིན་ནོ།།།ཐུགས་སྤྲུལ་པ་ནི་དབུས་གྲྭ་ནང་དུ་འཁྲུངས་པ་ད་ལྟའི་སྐྱབས་མགོན་ཞབས་དྲུང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འདི་཈ིད་དོ།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་ལུང་བསྟན་ཀང་སྦེ་པ་དགྦེ་ཁིའི་སབས།།གཏྦེར་བཏོན་དཔག་བསམ་པས་སློབ་དཔོན་཈ིད་ལས་གནང་བ་ཐོབ་ཅྦེས་འབྱུང་བས་སོ།།།དྦེ་ལྟའང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ལོ་རོང་དམུ་རོད་རྒྱུད་གདུལ་དཀའ་བ་འདི་ཐབས་ས་ཚོགས་ཀིས་འདུལ་བའི་རྣམ་སྨིན་བཞྦེས་པ་ལྟ་བུས།།དྦེང་སང་སྤྲུལ་སྐུ་བྱོན་པ་རྣམས་ཀང་འཕལ་རྦེན་མང་ཞིང་སྐུ་ཚེའི་འཕྦེན་པ་ཐུང་བའང་དྦེས་ཡིན་སམ་མོ།།།

རྣམ་ཐར་དང་སྲོང་བུ་མོ་གཟུགས་ཀི་཈ི།།།དང་སྲོང་བདྦེན་པའི་ཚིག་གིས་སིན་པ་ལ།།།

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

87

ཕྱོགས་འཛིན་བདུད་མོའ་ིབསླུ་བྲིད་འཕྲུལ་ཆྦེ་བས།།ཇི

a

་ཞིག་ཕམ་ཀང་ཐ་མར་རྒྱལ་ཞྦེས་གྲགས།།

རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་བཞི་པ་ནི་རྒྱལ་སྲས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཞྦེས་སམ།།དཔལ་མི་ཕམ་འཇིགས་མྦེད་
ནོར་བུའི་སྦེའོ།།།དྦེ་ཡང་ཀོང་སའི་ཆབ་འོག་ཏུ་མང་འདུས་ལུང་པའི་ནང་ཚན་བོན་སྦིའི་ཡུལ་དུ་རིགས་རུས་ནི།།ཁོང་གི་ཡབ་མྦེས་སང་སྟྦེང་བ་མ་བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་དོན་པའི་རྣམ་ཐར་ལས།།སོན་ཆོས་རྒྱལ་ཁི་སྲོང་གི་སྲས་ཟུར་དུ་འཁྱར་བ་ཞིག་ལས་བརྒྱུད་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་<67b> འདུག་པས།།དྦེས་ན་ཡུལ་ཕྱོགས་དྦེར་ཡབ་ར་མགྲིན་དང་ཡུམ་བུ་དར་གི་སྲས་སུ་བ་མ་སྐུ་མཆྦེད་མཆོད་ཡོན་རྣམ་ག཈ིས་སྐུ་འཁྲུངས།།སོན་གི་སྐྱྦེ་བ་དན་པའི་ཚུལ་ནི་གསུང་གི་ཐོག་མ་ནས།།ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ངའི་ཡབ་ཡིན་གསུང་བ་སོགས་གདུང་བརྒྱུད་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ནས་རིམ་པར་སྐྱྦེ་བ་བཞྦེས་པའི་འཁྲུངས་རབས་ངྦེས་ཤྦེས་འདོངས་པར་བཤད་ཅྦེས།།སྦེ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར།།བ་མ་དབོན་སྲས།།ཡབ་ཡུམ་ཚོས་གསལ་པོར་སོག་པ་དང་།ཡང་སང་སྟྦེང་ལ་བཞུགས་སབས་ཤིག།ཏིལི་པའི་བཀའ་ལ་མ་཈ན་ན་ཚར་གཅད་རྒྱུ་ཡིན་གསུང་ནས།།ཏིལི་པའི་བཞུགས་སྟངས་མཛད་དྦེ་བསྟན་པ་སོགས་ཨུ་རྒྱན་གི་ལུང་བསྟན་པ་དང་།རྦེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གི་རྣམ་ཐར་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའོ།།།

དྦེ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་གི་མཛད་པ་ཡང་ཡང་སྟོན་པས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་
སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བྱོན་འདུག་ཅྦེས་ཆྦེར་གྲགས་པས།།དྦེ་དུས་སྦེ་སྲིད་ཕ་ཇོས་སར་སྐུ་ཚེ་གོང་མའི་སབས་ཞྦེ་འཁོན་ལས་ད་དུང་ཡང་གསོད་སོར་གི་ཐབས་ལ་བརོན་པས་ན།།ཆོས་སྲུང་ཁོས་པའི་མཐུ་དང་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་དུས་བབས་རྦེན་ལས།།ནད་རིམས་དང་ནང་ཟིངས་གཡུལ་འཁྲུགས་དག་པོ་དུས་མཐའི་མྦེ་ལྟར་བསྐྱོད་པའི་མཐར།།རྦེ་བ་མ་སྐུ་མཆྦེད་རྣམ་ག཈ིས་ཀང་སང་སྟྦེང་ནས་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་བརྒྱུད་སྤུངས་ཐང་རོ་རྦེ་གདན་གི་སྦེང་གྦེའི་ཁིར་མངའ་གསོལ།རྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་སློབ་དཔོན་དུ་བསོསb

།།བྱམས་ <68a> མགོན་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་གི་ཞབས་པད་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ།།དཔལ་མི་
ཕམ་འཇིགས་མྦེད་ནོར་བུའི་སྦེ་ཞྦེས་མཚན་གསོལ།།དགྦེ་ཚུལ་དང་བསྦེན་རོགས་བཞྦེས།།དཔལ་འབྲུག་པའི་གདམས་ངག་སོང་པོ་གསུམ་དིལ་དང་།རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ཡོངས་རོགས་རྣམས་ཀང་གསན།འབྲུག་པ་

a ཇི] em., ཇA
b བསྐོས] em., བཀོདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

88

ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་པོ་ལས།།ས་སན་སོགས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་དང་།།ལ་རིས་སོགས་སངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད།།བདྦེ་མཆོག་བསྦེན་ཆྦེན་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་དམ་ཀང་བརོན་པ་ཆྦེན་པོས་གྲུབ་ནས།དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ།མགོན་པོའ་ིདབང་ཆོག།དུད་སོལ་ལ་མོའ་ིདབང་གི་སྒྲུབ་མཆོད་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་དབུར་ཕྦེབས་ཏྦེ།།གསུང་ཆོག་དང་སྐུ་འཆམས་གནང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་གི་མཛད་པ་དུ་མར་བསྟན་ཏྦེ་བུ་སློབ་ཐམས་ཅད་སལ་བ་བཟང་པོས་ཚིམ་པར་ཡང་བྱས་ཤིང་།དྦེ་ལྟར་ཡིན་ཀང་སྦེམས་ཅན་སི་མཐུན་གི་ལས་སང་དུས་གཅིག་ལ་བཀོལ་བ་ལྟ་བུས་ནད་མཚོན་གི་རྒྱུན་དབྱར་སིན་ལྟར་འཁོལ་བ་ལས།།དྦེ་དག་གི་཈མས་གྲིབ་཈ྦེར་ལྦེན་གི་དབང་ལས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་཈ིད་ཀང་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས།།དྦེ་ཡང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཁིར་ཕྦེབས།།ལོ་ངོ་དྲུག་བསྟན་པ་བསྐྱངས་སོ།།།།།

རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་ལྔ་པ་ནི་མི་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་རྣམ་སྤྲུལ།།རྦེ་བཙུན་མི་ཕམ་དབང་
པོ་གོང་ས་མིའི་དབང་པོའ་ིཁི་ནས་གསྦེར་ཁིར་འཛེག་པ་འདི་སྟྦེ།

a རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆྦེའི་གཅྦེན་པོ་ཡིན་
ཕྱིར་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་<68b> ཡབ་ཡུམ་ནི་གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟར་ལས།།དྦེ་ཡང་སྐུ་ཚེ་འདིའི་སོན་དུ་དར་དཀར་ནང་དུ་སྐྱྦེ་བ་བཞྦེསb

་འདུག་ཀང་སྐུ་ཚེའི་བར་ཆད་དུ་སོང་བ་ལས།སླར་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
རྦེ་བཙུན་མི་ཕམ་དབང་པོའ་ིམཚན་དུ་འཁྲུངས།སྐུ་སྐྱྦེ་ངོས་འཛིན་ནི་མ་བུ་ཕད་པ་ལྟར་གསལ་བར་གྲགས་བཞིན་པ་ནས།།དགུང་ལོ་བཅུའི་སབས་སོགས་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཞུགསc

།།ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་
རྒྱལ་ལ་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ།།བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་དུ་མཚན་གསོལ།།མཁན་ཆྦེན་བཟོད་པ་འཕིན་ལས་ནས་དགྦེ་ཚུལ་གི་བསླབ་པ་ནོད།།སགས་འཆང་རྒྱལ་བྱྦེད་ཚལ་པ་སློབ་དཔོན་ལ་བསྟྦེན།།སྐུ་ཡོན་རྣམས་སངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས།།སང་སྟྦེང་བ་མ་བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་དོན་གི་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་དྦེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བྱོན།།པད་གིང་ལུགས་སོགས་གསང་ཆྦེན་རིང་མའི་ཆོས་སོར་མང་པོ་དང་།།རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ཡབ་སྲས་ལས།།དགྦེས་རོར།།རོ་རྦེ་གྲོ་ལོད་ཀི་ཆོས་སོར་སོགས་གསན་ནས་བཞུགས་པའི་སབས།།གཞུང་སྤུངས་ཐང་དུ་

a A brief biography of him by the learned and revered tenth Je Khenpo Shākya Rinchen exists, sKal bzang rna rgyan.

b བཞེས] em., བཞེངསA cཞུགས] em., ཞུ་གསA

རྒྱལ་ཚབ་ཁི་འཛིན།

89

འཁྲུགས་ཟིངས་ལང་ནས་གོང་ས་མིའི་དབང་པོའ་ིཁིར་ཕྦེབས་དགོས་པ་བྱུང་།དྦེར་མཁན་ཆྦེན་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་དྦེས།།མཚན་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་མི་ཕམ་དབང་པོ་ཞྦེས་གསོལ།།བདྦེ་མགོན།།རོ་རྦེ་ཕུར་པའི་དབང་སོགས་དང་།།ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ཁིད་རིམ་པར་གསན།།སློབ་དཔོན་པདྨ་དང་སྐྱྦེ་བའི་ལས་འབྲྦེལ་གིས་མནལ་ལམ་ལུང་<69a> བསྟན་དང་།།གཟིགས་སང་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སོར་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་།གཤིན་པོའ་ིརྣམ་ཤྦེས་བར་སྲིད་ཀི་གཟུགས་གཟིགས་ཤིང་མངོན་མཁྱྦེན་ཐོགས་མྦེད་མངའ་བ་སོགས་སངས་ཤུགས་སད།མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ཞི་བར་གཤྦེགས་པའི་དགོངས་རོགས་སུ།།བ་མ་དག་པོའ་ིདཀིལ་འཁོར་བོས་བསླང་།སན་རས་གཟིགས་གསྦེར་སྐུ་ཐོག་ཚད་གསུམ་ཙམ་བཞྦེངས་པའི་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་སོགས་དགྦེ་ལས་ཁོ་ན་མཛད་པ་ལྷུར་ལྦེན་ཏྦེ།།ལོ་ངོ་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་སོང་བའི་ཚེ་དུས་ཀི་འགྱུར་ལྡོག་ལས་བོད་གཞུང་དུ་བྱོན་པའི་དགོངས་པ་གཏད་ནས་ལ་ས་དང་བསམ་ཡས་སོགས་རྦེན་ཆྦེན་རྣམས་མཇལ་སྨོན་དུ་བགིས་པ་གནང་།།ཨུ་རྒྱན་ང་འད་མ་ལ་ཕྱག་ཟུར་ནས་ཕུལ་བས་དྦེ་ཕྱོགས་སུ་ཞལ་སོར་ཞིང་གཟིགས་པའི་རགས་མཚན་སོགས་ངོ་མཚར་མང་དུ་བསྟན་ཏྦེ།།སླར་ལོ་ལོངས་འདིའི་སྐྱབས་མགོན་དཔལ་འབྲུག་པའི་གདན་རབས་སྦེང་གྦེའི་ཁིར་ཕྦེབས་ཤིང་།།དྦེར་ཡང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་ནས།།དབང་ལུང་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་ཡོངས་རོགས་གསན་ཞིང་།།སིགས་དུས་ཀི་སྐྱྦེ་བོ་སྡུག་བསལ་ལས་སྐྱོབ་བཞིན་པའི་རིང་ནས།།འཁུ་ལྡོག་དམ་སྦེལ་གི་ཁར་གསོལ་ངན་ཞུས་པའི་རྦེན་གིས་སྐུ་ཡུན་རིང་ཙམ་སྙུང་བ་ནས།།ར་མགོ་གྲུབ་པའི་གནས་མཆོག་ཏུ་ཕྦེབས་ཏྦེ་དགུང་རིང་གང་སྟྦེ་བགྲང་བྱ་སུམ་ཅུའི་ཧོར་ཟ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས་སོ།།།རྦེ་འདི་ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ཤཱཀ་རྒྱལ་མཚན་དང་གུ་རུ་པཎཌི་ཏ་ལ་<69b> སོགས་ལོ་ནང་འདིའི་སྐྱྦེས་ཆྦེན་མང་པོ་ཞིག་ཆོས་ཀི་བདུད་རི་འཐུང་བའི་སློབ་མར་ཡང་གྱུར་ཏོ།།།།།

རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་དྲུག་པ་ནི་ད་ལྟ་མིའི་འཇིག་རྦེན་དུ་འཚོ་ཞིང་གཞྦེས་པ་རྒྱལ་སྲས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་ཞབས་དྲུང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་཈ི་ཟ་ཟུང་སྦེལ་དུ་བཞུགས་པ་འདི་སྟྦེ།།དྦེ་ལས་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆྦེ་སྐུ་གཤྦེགས་མ་ཐག་སླར་བསྟན་འགྲོའ་ིདོན་ལ་དགོངས་ནས།ཤར་ཕྱོགས་ཨུ་རྒྱན་གི་སྦས་ཡུལ་དུ་པད་གིང་གདུང་དུང་དཀར་ཆོས་རྦེའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་པ།།གཞུང་ནས་གདན་དངས་ཏྦེ་གསྦེར་ཁིར་ཕྦེབས།།མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས།།རྒྱལ་སྲས་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ།།ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན་རྣམས་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

90

ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་རོགས་པར་མཛད་ནས།།དགྦེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་དང་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཆོས་མང་པོ་བཀའ་དིན་དུ་སྩལ་ནས།གདན་ས་ལྕགས་རིར་སྐུ་མཚམས་ལོ་བཞིའི་ཁོངས་ལ་ཐུགས་དམ་གི་རིམ་པ་ཀུན་གྲུབ་སྟྦེ།།སླར་གཞུང་ཕན་ཚུན་དུ་སྒྲུབ་མཆོད་ཆྦེན་མོ་རྣམས་ཐུགས་ཁུར་བཞྦེས་ཤིང་།།ལག་པར་དགྦེ་འདུན་གི་ཀུན་རའི་ཐོག་ཏུ་གནས་བརན་ལ་ཁང་།།རང་བྱོན་ལ་ཁང་གི་ཞིག་གསོས་ཀུན་གི་དཔྦེར་འོས་པ་དང་།།མགོན་ཁང་དུ་དཔལ་མགོན་ལྕམ་དལ་ལ་སོགས་བཞྦེངས་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ལ་སྲི་ཞུ་ཡང་དག་པར་མཛད་བཞིན་དུ་ཞབས་བརན་པར་བཞུགས་པ་དང་།།

ཡང་ཞབས་དྲུང་སྤྲུལ་སྐུ་ནི་གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟར།།སོན་ནས་ཀང་བོད་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་དྲུང་གི་ <70a> སྤྲུལ་ཡོད་ཚུལ་གྦེང་བ་བཞིན།།གོང་ས་མི་ཕམ་དབང་པོས།།རྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་ལ་ཆྦེད་མངགས་ཀིས་གསུངས་པ་བརོལ་བ་ལས།།རྦེ་ཤོད་རིམ་པར་བགྲོས་ནས་ལོ་ནང་འདིར་གདན་དངས་ཏྦེ་གསྦེར་ཁིར་བཀོད།།རྒྱལ་སྲས་རིནa

་པོ་ཆྦེའི་ཞབས་པད་དུ་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ།།དཔལ་ངག་དབང་འཇིགས་མྦེད་
གྲགས་པ་ཞྦེས་མཚན་གསོལ།།མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན་ལས།།ཚུལ་ཁིམས་ཀི་བསླབ་པ་བཞྦེས།།ཆོས་སོད་རིག་གནས་སི་དང་།།དབང་ཁིད་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས་ནས།།ལྕགས་རི་རོ་རྦེ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཁང་པར་སྐུ་མཚམས་ལོ་གསུམ་བཅད་རྒྱ་གྲོལ་ཏྦེ།།གདན་ས་ཕན་ཚུན་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཕག་གོང་དུ་བཞྦེས་ནས།།སྲིན་མོ་རོ་ཁ་གསང་སགས་ཟབ་དོན་ཕོ་བྲང་དུབཞུགས་ཏྦེ།།དྦེའི་འདུ་ཁང་ལོགས་བྲིས་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་གསྦེར་སྐུ་ངོ་མཚར་ཅན་གིས་གཏམས་པ་སོགས།།ཚོགས་ག཈ིས་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་པར་རོལ་བཞིན་ཟབ་ལྷུན་དཔལ་གི་ཁང་བཟང་མཆོག་ན་ཞབས་བརན་པར་བཞུགས་སོ།།།

གཏད་རབས་གསྦེར་གི་ཁི་འཛིན་གྲུབ་རིགས་ཁྱུའི།།ངང་ཚུལ་རྒྱུད་མངས་འཁོལ་བའི་སན་འགྱུར་འབུམ།།།

སྲིད་པར་སོན་པའི་དབྱངས་ཅན་ང་ཡིན་སམ།།དགའ་བ་ཡིད་འཕོག་རྦེད་པའི་ནོར་བཟང་བཞིན།།

a རིན] em., རནིA

91

དྦེ་ཡང་གཙོ་བོར་སྐྱབས་མགོན་བ་མ་རིན་པོ་ཆྦེའི་བཤད་སྒྲུབ་ག཈ིས་ཀི་བསྟན་པའི་གཞི་མ་ནི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པའི་དགྦེ་འདུན་ལགས་ཤིང་།།དྦེ་དག་གི་བང་དོར་རྣམ་པར་འབྱྦེད་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མཁན་ཆྦེན་དགྲ་བཅོམ་རིམ་བྱོན་དུ་<70b> གྲགས་པ་འདི་དག་སྟྦེ།།དྦེ་ལས་དང་པོ་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།ཕ་ཇོ་འགྲོ་མགོན་གི་སྲས་཈ི་མའི་རིགས་ལས་ཆོས་རྦེ་སང་ཁར་པར་གྲགས་ལ།།ཡུལ་དྦེར་ཡབ་ཚེ་བརན་དང་།།ཡུམ་བཙན་སྐྱབས་བུ་ཁིད་ཀི་མངལ་དུ་འཁྲུངས།།གཞོན་ནུ་ནས་ལས་འཕོ་སད་དྦེ་ཆོས་མཛད་པར་གདན་ས་ར་ལུང་དུ་བྱོན།།རྦེ་མི་ཕམ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་དང་།།རྒྱལ་སྲས་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞབས་དྲུང་དུ་སྐྲ་ཕུད་འཐོར།།པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ཞྦེས་མཚན་དུ་གནང་།།ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཀི་ཁིད་དང་།།དབང་ལུང་མན་ངག་བཅས་པ་ཞུས་ཏྦེ་ལྦེགས་པར་སངས་ཤིང་།།སམ་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་ནས་དགྦེ་ཚུལ་དང་བསྦེན་རོགས་ཀི་སོམ་པ་བཞྦེས།།གང་དུ་བཞུགས་པར་ཚུལ་ཁིམས་ཀི་དིས་ཁྱབ་པ་དང་།།བྱང་ཆུབ་སྦེམས་འབྱོངས་པས་ས་ལམ་གི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་ཕྦེབས་པའི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་ཏྦེ་ཅི་གསུང་གི་བཀའ་སྒྲུབ་པ་དང་།རྦེ་཈ིད་ནས་ཀང་དགོངས་པ་གཏད་པའི་ཕྱིར་འདུས་སྦེའི་མཁན་པོར་བསོསa

།།དྦེ་སབས་ཀུན་རའི་ནང་ཚོགས་དབུར་གཟིམས་པ་མ་
གཏོགས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཟིམས་ཁང་མྦེད།།གཞན་བསླབ་པ་སིན་པ་དབང་བསྐུར་ཆོས་བཤད་སོགས་ལ་ཕྱི་ནང་མྦེད་པའི་ཆྦེ་ཕ་ཀུན་གིས་གཏུགས།།ཕྱིས་སུ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས།།མཁན་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་སོགས་སྐྱྦེས་ཆྦེན་དམ་པ་དུ་མའི་རོ་རྦེ་འཆང་དུ་གྱུར་པ་དང་།།ཚོགས་མཆོག་འདུས་སྦེའི་ཚོགས་ལ་འདུལ་ཁིམས་གཙང་མའི་སིག་སྲོལb

་དང་བྱང་སྦེམས་<71a> ཀི་བསླབ་བྱ།གསང་བ་ཆྦེན་པོའ་ིདབང་དང་
རིམ་ག཈ིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆྦེ་བ་དོན་ངོ་སོད་དང་བཅས་པ།རང་རང་སོ་སོའ་ིའདོད་བོ་ལྟར་རིམ་པར་གདམས་ཏྦེ་བསྟན་སྲིད་སི་ལ་བཀའདིན་ཆྦེ་བ་དང་པོ་཈ིད་དུ་མཛད་ནས།།དགུང་རིང་འབྲུག་སྟྦེ་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རྦེ་དགུའི་སབས་ཐིམ་ཡུལ་དུ་གསོལ་ཐབས་ཕྦེབས་ཚེ་ལྕང་གིང་མའི་ཐང་དུ་སྐུ་ངལ་བརྦེན།འགའ་ཞིག་ནས་མཆོད་རྦེན་དྦེ་ལ་ཐུགས་ཐིམ་པ་ཡིན་ཡང་ཟྦེར།གང་ལྟར་དྦེར་རོང་དཔོན་ཨའུའི་

a བསྐོས] em., བཀོདA
b སིག་སོལ] em., སིགས་སོལA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

92

ཆིབས་བསུ་ཡོངས་བ་ལ་ཆིབསa

་བརབས་ཤོར་བས་ཕྱག་གི་ཐུར་མ་བཅག་པའི་རྦེན་ལས།།ཧོར་ཟ་གསུམ་
པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས་སོ།།།།།

མཐུ་སྟོབས་མངའ་བདག་གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི།bའཁྲུངས་ཡུལ་དཀར་སྦེའི་ནང་ཚན་བསྦེ་ལུང་དུ།ཡབ་ཕ་ཇོའ་ིགདུང་རབས་ཞལ་ངོ་འགུ་རུ་དག་པོ་དང་ཡུམ་ཆོས་཈ིད་རྒྱལ་མོའ་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས།།དགུང་ལོ་བཅུ་ཙམ་ནས་གདན་ས་ལྕགས་རིར་བྱོན།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ ིཆྦེར་གཙུག་ཕུད་ཕུལ།།མཚན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་དུ་བཏགས།།ཐུགས་ག཈ྦེར་ལ་རོལ་བ་ཡོད་སབས་ཡུལ་དུ་ཡབ་དང་སྐུ་མཆྦེད་དག་གྲོངས།།ཡུམ་གི་ངག་མ་ཆོག་པར་ཁྱིམ་སོ་བཟུང་ཡང་རྦེ་཈ིད་ཆོས་ལ་ཐུགས་ཕྱོགས་པས།བཟའ་ཚོ་བྲལ་ནས་ལྕགས་རིར་རྦེ་ལ་དབང་གྲོས་ལས།།དགྦེ་ཚུལ་དང་བསྦེན་རོགས་བཞྦེས།།སྨིན་བྱྦེད་ཀི་དབང་དང་།།ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་཈མས་ཁིད་བསྐྱངས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལས་ཀང་དབང་ཆོས་རོགས་པར་<71b> གསན།།ཕག་མོ་ལ་ཐུགས་དམ་མཛད་པས་བདྦེ་དོད་རང་འབར་བྱུང་།།གྲྭ་ཚང་གི་དགྦེ་བསོས་ཀང་མཛད་ནས་གསྦེར་བཏུལ་བར་བཞུགས་པས་གསྦེར་འཕྦེལ་ཞིང་གསྦེར་མདངས་ལྦེགས་པའི་དཔྦེར་བརོད།དྦེ་ནས་ཤར་ལུང་སིའི་བ་མར་མངའ་གསོལ་ནས་དབང་རོང་དུ་བྱོན།།གསྦེར་བཏུལ་བའི་རོ་གཏུན་ལ་ཕྱག་རྦེས་གསལ་པོ་བྱུང་།།དབྱར་ཐོག་ག཈ིས་ཙམ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས།ཀླུ་གདོན་དག་པོའ་ིཆོ་འཕྲུལ་སྦྲུལ་ཆྦེན་པོ་གཅིག་གིས་སྐུ་ལུས་ཐམས་ཅད་དཀིས་ཀང་ཡ་ངc

་མྦེད་
པར་ཟིལ་གིས་གནོན།།ཡུལ་ཤར་ནུབ་སྦེ་བཞིའི་ལ་ཁང་དང་ཁྱིམ་དང་སྐྱྦེ་འགྲོ་ཚོ་ལ་འདྦེ་གདོན་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་བགྦེགས་བསྐྲད་གནང་བ་ཙམ་གིས་གཏན་ནས་འཇོམས་པ་དང་།།རོ་བའི་ལོགས་ལ་ཕྱག་རྦེས་དང་ཞབས་རྦེས་དབུའི་རྦེས་དོད་པོར་བཏོན་པ་ད་ལྟའི་བར་དུ་གསལ་བར་གྲགས་ལ།།ལམ་གདོང་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མཆོད་རྦེན་ལ་རབ་གནས་མཛད་པས་མྦེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས།།གཏོར་བརྒྱག་མཛད་དུས་ཅིག་ཤིང་སོང་ཆྦེན་པོ་ལ་གནས་པའི་ལུང་བདུད་ཀིས་གཏོར་ལམ་དགག་ཏུ་བྱུང་བ་ཟོར་མདའ་འཕྦེན་པས་ཤིང་དྦེ་

a ཆིབས] em., ཕིབསA b A verse biography, the ’Dod ’jo’i ’khri shing, of the second Je Khenpo Sonam Ozer written
by Ngawang Palzang in a beautiful kavya style is extant.
c ཡ་ང] em., ཡངA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

93

འཕལ་དུ་སམ་པ་སོགས་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར།།དྦེ་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པར་བརྦེན།།སའི་བདག་པོས་ཁོ་དང་སོད་ལུང་སྒྲུབ་སྦེའི་བ་མར་བསོས།།བ་བྲང་གསར་བཅོསa

་

མཛད་པ་དང་ལས་ཅན་སྨིན་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་སོགས་བཀའ་དིན་ཤིན་ཏུ་ཆྦེ།མནལ་ལམ་དུ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་མཛད་པ་ལྟར།སྦེ་པ་མི་འགྱུར་པས་གཞུང་དུ་གདན་དངས་ནས་མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་སྐུ་གཤྦེགས་<72a> པའི་ཁིར་བཀོད།།དགྦེ་འདུན་གི་སྦེའི་སིག་རྣམ་གཞག་སོགས་རུས་འཐོན་དུ་གནང་།།

བདྦེ་ཆུའི་བདུད་མོ་དང་སང་བཙན་དྦེས་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་གནོད་པ་གཟིགས་ནས་དམ་ལ་
བཏགས།གཞན་ཡང་རྦེའི་ཐུགས་དམ་དག་པོ་ཀཱི་ལ་ཡའི་ཐང་ཀ་ཞིག་ལ་རབ་གནས་མཛད་དུས་འཇའ་འོད་མྦེ་ཏོག་གི་ཆར་བདུད་རི་འཁོལ་བ་སོགས་བྱུང་།།འབྲུག་རིན་ཆྦེན་སྤུངས་ཀི་ལ་ཁང་ནང་ལའང་རབ་གནས་མཛད་ཚེ་ཇོ་བོའ་ིལྷུང་བཟྦེད་དུ་ནས་རོག་གསུམ་ལྷུང་བ་མྱུ་གུ་ཆྦེར་སྐྱྦེས་པ་དང་།།སག་སའི་ལ་ཁང་གི་སོ་ཐྦེམ་ལ་ཞབས་རྦེས་བྱུང་བ་དང་།།དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་གནོད་འཚེ་ཅི་བྱུང་ཡང་རྦེ་཈ིད་ཀི་མཚན་ཙམ་བསགས་པས་མིང་ཙམ་ཡང་མྦེད་པར་ཞི་བ་སོགས་གྲུབ་རགས་ངོ་མཚར་སྟོན་པ་ནི་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་བོ།།།

ལག་པར་གཞན་གིས་ཕུལ་བའི་དངོས་ནོར་དག་ནི་སྨོས་མ་དགོས།།ཐ་ན་སྐུ་སལ་གི་ཤིང་འབྲས་
རྣམས་ཀང་བུར་ཐུད་དང་ཟན་ལག་རྣམས་དང་བརྦེ་བ་གནང་སྟྦེ་དགོན་སྦེའི་རིགས་ལ་བཞྦེས་ཐུག་དང་ཚོགས་འཁོར་གི་རྒྱུར་སར་སྟྦེ་མ་ཎི་བགྲང་དུ་བཅུག་པ་རང་ཡང་དུང་ཕྱུར་བཅུ་གསུམ་ཙམ་སོང་བ་དང་།།གཞན་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཚོགས་འཁོར་དང་མང་སོལ་ནི་ལོ་རྦེས་བཞིན་ཡིན་པས་བགྲང་བར་མ་འཚལ་ཏོ།།།དབང་ཆོས་ཀི་འཕིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་རིམ་པར་བསྐྱངས་ནས་གདུལ་བྱ་རག་འཛིན་ཅན་རྣམས་མི་རག་སྒྱུ་མར་བསྐུལ་བའི་སླད་དུ།།གདན་ས་སྤུངས་ཐང་དུ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་བཞྦེས་པའི་དཀར་པོས་སྦྲུལ་གི་ལོ་ཆོ་འཕྲུལ་ཟ་བའི་཈ྦེར་བདུན་ལ་བཟང་སོད་སྨོན་ལམ་ཞལ་འདོན་གནང་བཞིན་པར་ཟབ་གསལ་ <702b> ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་པའི་དབྱིངས་སུ་གཤྦེགས་པར་གྱུར་ཏོ།།

a བཅོས] em., གཅོསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

94

རྦེ་འདིའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་བྱམས་མགོན་རྣམ་སྤྲུལ་མཚུངས་མྦེད་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་ཏྦེ་དྦེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི།aའཁྲུངས་ཡུལ་དགོན་ཤར་རིར་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཨ་མུ་རི།།ཡབ་ནི་ཇོ་བོ་ཤཱཀ་མུ་ནྦེ་བོད་དུ་བྱོན་སབས་སྐུ་ག཈ྦེར་ལྡྦེ་མར་གྲགས་པའི་རིགས་ལ་ལྡན་མ་རྦེ་མངb

་དང་།།དགྦེ་བཤྦེས་ར་
ཐང་པ།།གྲུབ་ཆྦེན་གཏྦེར་ཁུངས་སོགས་བྱོན་པའི་གདུང་རབས་ལ་བ་མ་ངག་དབང་རབ་བརན།།ཡུམ་ནི་ཞལ་ངོའ་ིསྲས་མོ་བྱ་མ་བུ་ཁིད་ག཈ིས་སྲས་སུ་འགལ་བྱྦེད་ལྕགས་མོ་ཕག་ལ་འཁྲུངས།།ཡབ་ཡུམ་གིས་སྤུངས་ཐང་དུ་གདན་དངས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་མཇལ།།འབྲུག་དཔལ་འབྱོར་ཞྦེས་མཚན་དང་སི་བོར་ལགས་སགས་གནང།།དགུང་ལོ་བཅུ་ཙམ་ནས་སློབ་དཔོན་གསང་སགས་གིང་པའི་དྲུང་དུ་འབྲི་ཀློག་ཆོས་སོད་སོར་དང་།།དྲུང་ཡིག་གཟིམས་ཆྦེན་ཚེ་དབང་རོ་རྦེ་སོགས་ལས་ལཉྩ་ཝརྟུ་སོགས་ཡིག་རིགས་མང་པོ་དང་།།རིས་དཔོན་འབྲུག་དཔལ་འབྱོར་ནས་རིས་དཀར་ནག་སོགས་སངས།།།

སྦེ་པ་ལ་སོན་པའི་བཀས་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་གྲྭ་སྦེར་ཞུགས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐུ་
མཚམས་བུག་སོ་ནས་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ།།ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་ཞྦེས་མཚན་སྩལ།།མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ལས་དགྦེ་ཚུལ་གི་སོམ་པ་བཞྦེས།དཀིལ་ཆོག་མང་པོའ་ིཐུགས་འཛིན་གནང་བ་ནས་དུས་འཁོར་བསྡུས་རྒྱུད་ཀང་ཚོགས་རྒྱུགས་ཕུལ།།གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་མཐིལ་ཕྱིན་དང་།།རྦེ་<73a> པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་ནས།།སན་ངག་མྦེ་ལོང།།སའི་མཚམས་སོར།།སུམ་རགས་སོགས་སངས།།རྦེ་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་མཁན་པོའ་ིཁིར་ཕྦེབས་ནས།བསྦེན་པར་རོགས་པའི་སོམ་པ།ཕྱག་ཆྦེན་གི་཈མས་ཁིད།།གཞན་ཡང་དབང་དང་གདམས་པ་དཔག་ཏུ་མྦེད་པ་གསན།།སྦེ་སྲིད་མི་འགྱུར་བརན་པ་ཕབ་པའི་ནང་ཟིང་གི་རྦེན་ལས་ཡབ་དྦེ་རྒྱལ་ཁིམས་ཆད་པས་བཀོངས།ཡུམ་སྲས་སྐུ་མཆྦེད་དག་མཐའ་ལ་སྤྱུགསc

་པ་སོགས་མི་སྲིད་
པའི་སྡུག་བསལ་ཆྦེན་པོ་བྱུང་བ་ལམ་དུ་ཁྱྦེར།།དཀིལ་འཁོར་བའི་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས།།སྤུངས་ཐང།།རིན་

a There are two biographies of this master. The first is by the first Sungtrul, Phyoglas Namgyal (1708–1736), titled rBa rlabs mngon g.yo. The second is an extensive biography, in seventeen chapters, by one of his principal disciples, Shākya Rinchen, titled Thams cad mkhyen pa’i rol mo. For a comprehensive biography of this master in English, see Dargye et al., 2008.

b ལྡན་མ་རེ་མང] conj., ལྡེ་མ་བཙན་མA cསྤྱུགས] em., སྦྱུགསA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

95

སྤུངས།།ཆོས་འཁོར་རབ་རྦེ།།བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་རྣམས་ཀི་རྦེན་མདོས།།གོས་གཏོར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་ལྦེན་མཛད།།དམ་ཅན་སོ་བདུད་ཆྦེན་པོས་ཅི་གསུང་བའི་བཀའ་དངོས་སུ་བསྒྲུབས།སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེ་ཁིར་ཕྦེབས་པ་ལས་དབང་ཆོས་ཀང་གསན།།

དྦེ་ནས་དགུང་ལོ་ཞྦེ་ག཈ིས་བཞྦེས་པའི་སབས་ལ་ཁམས་སྦེ་དགྦེའིa

་རྒྱལ་པོའ་ིདབུ་བར་བྱོན།
རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཁོར་བཅས་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་ནས།།ཚུར་འབྱོན་ལམ་དུ་ལ་སའི་ཇོ་ཤཱཀ་དང་རྦེ་ཞྭ་ནག་པ་ཡྦེ་ཤྦེས་རོ་རྦེ་སོགས་མཇལ་ཏྦེ་གཞུང་དུ་ཕྦེབས་ཤིང་འབུལ་ནོད་མཐའ་ཡས་པས་ཕྱག་མཛོད་བསང་།།ལོ་ཤས་གཞུང་ཕན་ཚུན་དུ་བཞུགས་ནས་ཁོ་དང་སོད་ལུང་གི་བ་མར་བསོས།།གྲུབ་མཆོག་ངག་དབང་བསམ་གཏན་དང་།ཞབས་དྲུང་མངའ་བདག་པ་ལས་དབང་ཆོས་ཀང་གསན།མི་རིང་བར་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གི་གདུང་རིགས་སྲིད་ན་མངོན་པར་མཐོ་བ་སྟོད་ལ་དྭགས་<73b> རྒྱལ་པོའ་ིདབུ་བར་ཕྦེབས།དྦེར་རྒྱལ་པོ་཈ི་མ་རྣམ་རྒྱལ་འབངས་འཁོར་བཅས་པ་དབང་ཆོས་ཀི་རྦེས་སུ་གཟུང་ནས་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས།།གར་ཞb

་འཕགས་པ་རང་བྱོན།།པྲྦེ་ཏ་པུ་རི།།ཁ་ཆྦེར་ནཱ་རོ་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་མཇལ་བ་
སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་སྐུའི་བཀོད་པ་ས་ཚོགས་སྟོན་པའི་སན་གྲགས་ཀིས་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཁྱབ་བཞིན་ནས།།འབྱོན་ཞོར་གངས་ཏི་སྦེ་སོགས་ནས་ཕག་རིར་ཟ་བ་བརྒྱད་བཙོན་དུ་བཞུགས།།གཞུང་ཁིད་འགྲིག་ནས་སྤུངས་ཐང་ཕྱག་མཛོད་དུ་གསྦེར་དངུལ་དི་བཟང་གི་འབུལ་བས་བསང་།།གདན་ས་ཕན་ཚུན་དུ་བཞུགས་པའི་བར་ས་གྲོའ་ིདཔོན་སློབ་ལོ་འཁོར་ཙམ་མཛད་ནས།དབང་རོང་དུ་སྒྲུབ་ཆྦེན་ཡྦེ་ཤྦེས་རོ་རྦེ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གི་ལུང་གསན།།དྦེ་ནས་སྦེ་བ་ལའི་དབྦེན་གནས་རྣམ་རྒྱལ་རྦེའི་ཤར་ཕྱོགས་རི་འདབསc

་ལ་ཆོས་འཁོར་རོ་
གདན་གི་གཟིམས་ཁང་བཏབ་ནས་བཞུགས།།།

ཕྱོགས་འདུས་ཀི་དད་ཅན་མང་པོ་དང་།།དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་ལས་ཀང་ལོ་རྦེ་བཞིན་ཆོས་ཞུ་མང་པོ་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་སྨིན་གྲོལ་གི་གདམས་པ་སྩལ་བཞིན་པ་ནས།།རྦེ་བ་མ་སྐུ་མཆྦེད་རྣམ་ག཈ིས་གསྦེར་ཁིར་ཕྦེབས་པའི་དབུ་བར་གདན་དངས།དབང་དང་ཆོས་བཀའ་ཡོངས་རོགས་སུ་འབུལ་བ་གནང་།དྦེའང་རྦེ་འདི་

a སེ་དགེའི] em., བདེ་དགའིA

b

གར་ཞ] em., གར་ཞྭA cརི་འདབས] em., རི་འདེབསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

96

ནི་དུས་རྒྱུན་ཐུགས་དམ་རིམ་ག཈ིས་ལས་གཡོ་བ་མྦེད་ཀང་གཞན་ཕན་སྨོན་ལམ་གི་ཞལ་འདོན་གཙོ་བོར་མཛད།།ཆོས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཛུལ་ན་཈ིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་ཏུའང་ཐུགས་སྐྱོ་ངལ་མྦེད་པར་དགྦེས་བཞིན་གསུང་འཕོས་གནང་ཞིང་།བཀའ་ལས་ཀང་།གསུང་རབ་སོག་པ་དང་།ཆོ་ག་བཏང་ནས་སགས་བཟས་པ་དང་།།ཆོས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་བྱྦེད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཁྱད་མྦེད་ཅྦེས་གསུང་<74a> ཞིང་།།ཁོ་བོའང་རྣམ་རྒྱལ་རྦེའི་བ་མར་འཁོད་དུས་རྦེ་འདི་཈ིད་ལས་དབང་ཁིད་ཀི་ལགས་བཤད་དང་།།ཆོས་ཀི་ཐ་མ་མདོ་མངa

་ཀི་ལུང་སྩལ་
བའི་མཐར།བདག་ལ་སན་ཆྦེར་རྦེ་གཟིགས་ནས།ཁྱྦེད་ཀིས་བཀའ་འགྱུར་གི་ལུང་ཞིག་བཙལ་ཏྦེ་གཞན་ལ་སྦེལ་ཚུགས་ན་ཕན་ཡོན་འདི་རང་ཆྦེ་བས་སོགས་གསུང་གི་བདུད་རི་སྩལ།།གཞན་ཡང་ཕྱག་རས་དངོས་པོ་ཅི་ཡོད་དགྦེ་ཕྱོགས་ལ་སར་བ་ལས་མ་ཎི་དུང་ཕྱུར་བཅུ་ག཈ིས་ཇོ་དར་ཁི་ཕག་བ་མཆོད་དང་མི་འཁྲུགས་པ་འབུམ་སྦེ་སོགས་རྦེ་རྦེ་ནས་བརོད་མི་ལང་།།མདོར་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་བ་ལ་རྒྱལ་བ་ལྟར་བསགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་གི་མཐུན་སང་དུ་གྲུབ་པ་སོགས།ལྔ་བརྒྱའི་ཡང་མཐའ་འདིར་བཀའ་དིན་ཆྦེ་བའི་གནས་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་མཛད་ཟིན་ནས།།ཆུ་ཕོ་བའི་ལོ་རྦེ་཈ིད་ཀིb

་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ག་དྲུག་བཞྦེས་པ།།
ཆུ་སྟོད་ཟ་བའི་ཚེས་བཞིའི་སྐྱ་རྦེངས་དང་པོའ་ིཚོད་ཙམ་ན་ཞི་བ་མྱང་འདས་ཆྦེན་པོའ་ིདབྱིངས་སུ་གཤྦེགས་སོ།།།

རྦེ་འདིའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་དཔལ་ལྡན་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན་ཏྦེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་པོའ་ིསབས་སུའོ།།
རྦེ་཈ིད་ཀི་རིགས་དབོན་ཆོས་སྲས་གདན་སའི་རྒྱལ་ཚབ་ནི་ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་པ་སྟྦེ།།འདིས་ཆོས་འཁོར་རོ་རྦེ་གདན་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་ཐོག་སོ་ག཈ིས་ལག་ཙམ་པ་བཞྦེངས།།ད་ལྟའང་དགྦེ་རྒྱུན་རིམ་པར་འཛུགས་ཏྦེ་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སལ་བ་བཞིན་ཆོས་སྟོན་ཏྦེ་འཚོ་ཞིང་གཞྦེས་པས་སོ།།།གཞན་ཡང་རྦེའི་ཞལ་སློབ་འགྲོ་ཕན་ནུས་པའི་སྐྱྦེས་ཆྦེན་གདན་ས་ལྕགས་རིར་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་སིན་པ་དོན་ག཈ིས་གྲུབ་པའི་ངང་ནས།།སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་མཆོད་སོང་འགྲོ་བའི་཈ྦེར་འཚོར་བཞུགས་པ་གང་དང། <74b> རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་གི་གནས་བཅུ་དང་ཤྦེས་བྱའི་དྦེ་཈ིད་གཟིགས་པ་སགས་འཆང་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་མཚན་དངོས་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ།།ས་སན་གི་སློབ་དཔོན་ཟ་བ་གྲགས་པ།།སྐྱྦེས་ཆྦེན་སིན་འབྲུག་

a མདོ་མང] em., མདོ་མངསA
b ཀི] em., ཀིསA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

97

དང་སིན་དར་རྣམ་ག཈ིས།།ཆོས་རྦེ་འཕིན་རྒྱལ།།སོམ་བརོན་ངག་འཕིན།།གྲུབ་ཆྦེན་དམ་ཆོས་སོགས་སློབ་རྒྱུན་འཛིན་པའང་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ།།སྟོད་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ།།ཁམས་སྦེ་དགྦེའི་རྒྱལ་པོ་ནས་ལོ་ལུང་ཀུན་ཏུ་རྦེ་འདིའི་དབང་ཆོས་ཀིས་མ་ཁྱབ་པ་མྦེད་དོ།།

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་དག་དང་དབྱྦེར་མྦེད་ཅིང་བར་སབས་སུ་ཆོས་ཀི་བཀའ་དིན་ཆྦེ་བའི་དྲུང་
འཕིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།འཁྲུངས་ཡུལ་དགོན་སྟོང་བསིལ་ཁར་སི་དཔོན་ནོར་བུའི་སྲས་སྐུ་ཆུང་ངུ་ནས་འདུས་སྦེར་ཞུགས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལས་དགྦེ་ཚུལ་གི་སོམ་པ་སོགས།དབང་བཀའ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའ་ིཚུལ་དུ་གསན།ཐུགས་རབ་ཆྦེ་བས་སོ་ཐར་འགྲྦེལ་ཆྦེན།།བསྲྦེ་འཕོ་འགྲྦེལ་ཆྦེན་སོགས་རྒྱུད་སྦེ་མང་པོའང་ཐུགས་འཛིན་གནང་སྟྦེ་ཚོགས་རྒྱུགས་ཕུལ།།གནས་བརན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ལས་བསྦེན་རོགས་བཞྦེས།།འཁོར་ལོ་སོམ་པ་ལན་སྐྱྦེས་ལ་ལྔའི་སིང་པོ་དུང་འཕྱུར་མང་དུ་སོང་སྟྦེ་གྲུབ་ག཈ིས་ཐུགས་ལ་སྨིན་པས།དག་པོའ་ིམངོན་སོད་ལས་ལ་ནུས་མཐུ་ཐོགས་མྦེད་དུ་སྟོན་པ་དང་།།བསྐྱྦེད་རོགས་གང་གི་ཐད་ལའང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་ཞལ་རྒྱུན་མ་཈མས་པ་ཡོད་པས་འདུས་ཚོགས་སི་ནས་བ་མར་བཀུར་བ་བཞིན།དབང་བཀའ་ཆོས་ཀང་མང་དུ་གནང་བའི་མཐར་དབྦེན་པ་ལ་ཐུགས་ཕྱོགས་པས་དགོན་གནས་རྣམ་རྒྱལ་རྦེར་ཕྦེབས་ཞོར་ཨལ་ཏོག་གྦེན་ལ་བྱོན་ཟིན་པ་དང།ཕཉ་དག་པོའ་ིསོ་ནས་འཕོ་བ་གནང་སྟྦེ་དགུང་རིང་སྦེལ་ང་དགུ་བཞྦེས་པའི་ར་ལོ་དབོ་ཟའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས་<75a> སོ།།།།

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་མཁས་གྲུབ་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།དཀར་སྦེ་སྲི་ལུང་བྲག་གོང་
དུ་ཡབ་ཕ་ཇོའ་ིརིགས་བརྒྱུད་ལས་མཆྦེད་པ་ཞལ་ངོ་འབྲུག་བསྟན་འཛིན།ཡུམ་སྲས་མོ་བུ་འཛོམ་གི་མངལ་ལས་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོར་སྐུ་འཁྲུངས།།དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་སིག་ལ་ཞུགས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་བུག་སོར་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ།།པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་ཅྦེས་མཚན་གསོལ།།མཁན་པོ་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ལས་སོམ་པ་དང་དབང་ལུང་མང་པོ་གསན།།དྲུང་ཡིག་ཚེ་དབང་རོ་རྦེ་ལས་ཡིག་རིགས་ལཉྩ་སོགས་བསླབ།།གྲུབ་ཆྦེནa

་ཟ་བ་སྦེང་གྦེ་ལས་རིག་གནས་སི་དང་བྱྦེ་བྲག་ལ་སངས་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་འཐོན།།

a གྲུབ་ཆེན] em., སྒྲུབ་ཆེནA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

98

མཁན་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་ལས་བསྦེན་པར་རོགས།།ཁྱད་པར་གྲུབ་མཆོག་སིན་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཕྱག་ཆྦེན་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་སོར་཈མས་ཁིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ།།རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ལས་ཀང་དབང་ལུང་མན་ངག་ཟབ་ཁིད་མཐའ་དག་རོགས་པར་གསན།རྦེ་ཞིག་སྟག་ཚང་ཆོས་སྦེའི་བ་མར་བསོས།དྦེར་གཙང་མཁན་པོ་ལས་དུས་འཁོར་དང་།རོ་རྦེ་ཕུར་པའི་དབང་ལུང་སོགས་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་ནོད།།གཞན་ཡང་སང་སྟྦེང་སྤྲུལ་སྐུ་ནས་བ་མ་དགོངས་འདུས་སོགས་གསང་ཆྦེན་རིང་མའི་ཆོས་སོར་མང་པོ་གསན་པ་དང་།།སར་ལུང་ཆུའི་མགོ་ཞབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་དང་དབང་གི་འགྲོ་དོན་ནི་བརོད་མི་ལང་།།གནས་ཆྦེན་ཆུ་མོ་ཕུག་ཏུ་རྦེ་གཅིག་པའི་ཏིང་འཛིན་ལ་བཞུགས་པས་ཨུ་རྒྱན་དངོས་སུ་མཇལ་བའི་གསུང་མགུར་གནང་བ་སོགས་ཐོག་མཐའ་བར་ཀུན་ཏུ་ངྦེས་པར་འབྱུང་བའི་ཞལ་གདམས་<75b> ཀང་མང་དུ་གནང་ངོ་།aདྦེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀི་སོད་པ་རྒྱ་མཚོར་སྟོན་བཞིན་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ཐོག་དགྦེ་འདུན་གི་མཁན་པོའ་ིཁིར་མངའ་གསོལ།དྦེ་ནས་འདུས་ཚོགས་དག་ལ་གཞི་ཚུལ་གཙང་གི་ཁར་ཐོས་བསམ་སོམ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ལགས་བཤད་རྒྱས་པར་གསུངས་པས།།ཕལ་ཆྦེར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་འགོད་པར་མཛད་པས་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་མིང་ཙམ་དུ་མ་ལུས་པར་ཕྱག་ལྦེན་དུ་བཏབ།།མི་རིང་བར་གོང་ས་རིན་པོ་ཆྦེ་སྙུང་བ་ཐྦེབས་ནས་ར་མགོའ་ིགནས་སུ་གཤྦེགས་པས་ཐུགས་ཀང་ལག་པར་འཕྦེང་བཞིན་བཞུགས་པ་ལས།རྦེ་཈ིད་སྐུ་ལའང་སྙུང་གཞིས་ཟིན་པར་བརྦེན་མཁན་པོའ་ིགོ་ས་ལས་དགོངས་པ་བཀོལ་ཏྦེ་སྤུས་མོ་བདྦེ་ཆྦེན་ཆོས་འཁོར་དུ་ཕྦེབས།།དྦེར་ཡང་ཕྱོགས་འདུས་སྐྱྦེ་བོ་མཆོག་དམན་རྣམས་ལ་དབང་ལུང་ཟབ་ཁིད་རང་རང་གི་འདོད་བོ་བཞིན་སྩལ་ནས།།རྣམ་པར་གཡྦེང་བའི་སོས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུངས་ནས་བསམ་གཏན་གི་ཁང་བུར་འདག་སར་ཚེ་མཚམས་ལ་བཞུགས།།དྦེ་ནང་བསྦེན་བསྒྲུབ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཇལ་གསུང་ཐོས་ཀི་མཚན་མ་ཐོབ་པ་རང་ཡིན་ཅྦེས་གསུངས་ནས།།རྦེ་཈ིད་ཀི་཈ྦེ་གནས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལ་དགོན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་རྒྱལ་ཚབ་བཅོལ་ཏྦེ།།དགུང་གྲངས་ང་དགུ་བཞྦེས་པའི་ས་ཡོས་ལོ་དབྱུག་པ་ཟ་བའི་཈ྦེར་གསུམ་ལ་ཐབས་ཀིས་སོལ་བའི་སྐུ་མཁའ་ཁྱབ་ཞིང་དུ་བསྡུ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ།།རྦེ་འདི་ནི་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་གི་སྲས་ཁི་ཐོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གི་སྐྱྦེ་བར་ཡང་གྲགས་སོ།།།

a These spiritual songs and advice are collected together as rNa ba’i bcud len.

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

99

གང་གི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་རྦེ་བཙུན་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་ཏྦེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་པོའ་ིསབས་སོ།།གདན་སའི་རྒྱལ་ཚབ་ནི་སློབ་དཔོན་<76a> བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ཏྦེ་འཁྲུངས་ཡུལ་ཤར་གད་གིང་པ།།བ་མའི་ཐུགས་འཛིན་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་རོགས་པའི་སློབ་མ་དམ་པའོ།།།དྦེས་ནི་ཞལ་ཆྦེམས་བཞིན་གདན་ས་གྲྭ་ཡོན་བཅས་ལྦེགས་པར་བསྐྱངས་པས་སྤུས་མོa

་བདྦེ་ཆྦེན་ཆོས་འཁོར་ཞྦེས་དྦེང་
སང་གི་བར་དུ་གྲགས་པས་སོ།།།ཡང་རྦེ་དྦེའི་དངོས་སློབ་བ་མ་ཤྦེས་རབ་དར་རྒྱས་ཡིད་ཅན་འདྦེན་པའི་དྦེད་དཔོན་དྦེས་ཀང་།།ཤར་ཕྱོགས་བཀ་ཤིས་སང་ཚུན་ཆོས་དང་དབང་གི་ལུང་བསྒྱུར་ཏྦེ།།གཞུང་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་ལའང་སྲི་ཞུ་ཡོན་འགྦེད་བཅས་ཡང་ཡང་ནོད་པ་འདི་ལས་གཏོས་ཆྦེ་བ་མྦེད་དོ།།།ཡང་རྦེ་དྦེའི་དངོས་སློབ་དགྦེ་སློང་ཤཱཀ་ཞྦེས་པས་ཀང་སྤུངས་ཐང་ཆུ་འཛོམས་སར་གསང་སོད་བཏང་བས་ལ་འདྦེའི་འཚུབ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཟིལ་གིས་གནོན་པ་དང་།།རོ་ལྦེགས་ལར་རོ་ལའི་བདུད་མོ་བཏུལ་བ་སོགས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་།།ཡང་ར་ཁོད་གངས་ཁོད་དུ་རས་རང་ཁོ་ནར་ལོངས་སུ་སོད་ཅིང་རླུང་སྦེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལ་སོགས་མང་ངོ་།།།

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལོ་རྒྱུས་ནི།bརྒྱལ་བ་རོད་ཚང་པའི་ཐུགས་སྲས་ཞྦེ་བཅད་རང་མ཈མ་གྲུབ་ཐོབ་སིལ་དཀར་བའི་དབོན་སྲས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ལས།དཔའ་བོ་རོ་རྦེ་ཞྦེས་པས་གཟར་ཆྦེན་གདན་ས་བཏབ་པ་ལས་མཆྦེད་དྦེ་བྱུང་བ་ཡབ་རོ་རྦེ་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་མོའ་ིསྲས་སུ་འཛིན་བྱྦེད་མྦེ་ཕོ་ལོར་རྦེ་འགྲོ་བའི་བ་མ་འདི་཈ིད་སྐུ་བལྟམས།།དགུང་ལོ་ལྔའི་སབས་རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་མཇལ།།གཙུག་ཕུད་བྲྦེགས།།དམ་ཆོས་པད་དཀར་ཞྦེས་མཚན་དུ་སྩལ།།དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཞུགས་ཏྦེ་སློབ་སངས་<66b> ཐམས་ཅད་དཀའ་ཚེགས་མྦེད་པར་གྲུབ།དཔལ་ངག་གི་དབང་པོ་ལས་སྨིན་གྲོལ་གི་བཀའ་དབང་ལག་ལུས་མྦེད་པར་གསན།མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ལས་ཚུལ་ཁིམས་ཀི་བསླབ་པ་དང་།།ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་སོགས་མང་དུ་གསན།།གྲུབ་མཆོག་ངག་དབང་བསམ་གཏན་གི་དྲུང་དུ་ཐུགས་ཇི་ལྟ་བའི་གནས་ལུགས་ངོ་སོད་པར་མཛད་ནས།།གདན་ས་

a སྤུས་མོ] em., པུས་མོA b There are two biographies of this master by Kunga Gyaltshen (1689–1713). The first one is
the Nor bu’i dkyil ’khor and the second one is the Thugs chen dri bsung.

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

100

ལྕགས་རིར་ལོ་གསུམ་གི་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བརན་པོས་ས་ལམ་གི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན།།ཐུགས་དམ་གི་གྦེགས་སྦེལ་བོགས་འདོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཆྦེན་རོ་རྦེ་ཆོས་དབང་པས་གནང་།།གྲུབ་ཆྦེན་དྦེ་ལས་ཁིདa

་སོར་
དང་འཁྲུལ་འཁོར་གི་ཕྱག་ལྦེན་རྣམས་སངས།།དྦེ་ནས་གོང་སའི་བཀས་བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏྦེ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་སོགས་གནས་མཇལ་ཞུས།།ཚུར་ལོག་འབྱོན་པའི་ཕྦེབས་ལམ་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱུད་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་དུ་འབྱོར།།མི་རིང་བར་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་བྲག་གི་འདྦེན་པར་ཕྦེབས་ཏྦེ་དགོན་པའི་ཞིག་གསོས་ཀང་མཛད།།དྦེར་ལོ་ཤས་ཤིག་བཞུགས་ཏྦེ་གྲྭ་ཡོན་རྣམས་སྨིན་གྲལ་ལ་བཀོད་ནས་སླར་གཞུང་དུ་ཕྦེབས།།རྦེ་ཞིག་རང་གི་དགོན་གནས་སུ་དབྦེན་པ་བསྟྦེན་ཏྦེ་བཞུགས།།དྦེ་ནས་སྟག་ཚང་གི་བ་མར་བཀོད་ཅིང་མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་ནས་དབང་ཆོས་མང་དུ་གསན་པས་ཕུར་པའི་དབང་གི་སབས་མཁན་པོའ་ིརྦེན་འབྲྦེལ་བསིག་པས་ལྦེགས་པར་འགྲིག།།།

རྦེ་཈ིད་དགུང་ལོ་རྦེ་ག཈ིས་ལ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཁན་པོའ་ིཁིར་མངའ་གསོལ།ལོ་ངོ་བཅུ་
ག཈ིས་བར་དགྦེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཆོས་ཀི་འཁོར་ལོ་རིས་མྦེད་དུ་བསོར་བས་བཤད་<77a> སྒྲུབ་འཛིན་པའི་སློབ་མས་ས་སྟྦེང་བཀང་།།ལག་པར་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གི་དབུ་བར་ཡང་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་ཡོངས་རོགས་བཀའ་དིན་མཛད་པ་དང་།།དགྦེ་འདུན་གི་རྦེན་དུ་སྟོན་པ་རོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསྦེར་སྐུ་མི་ཚད་ལས་བརལ་བ་དང་།།སངས་རྒྱས་ཀི་འཁྲུངས་རབས་བརྒྱ་པ་སོགས་བཞྦེངས་ཤིང་།།ལོ་འཁོར་བསགས་པའི་ཕྱག་རས་གང་ཡོད་སོང་དག་བྱས་ནས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐུ་མཆོད་ཞག་གསུམ་མ་གནང་བ་སོགས་དགྦེ་རྒྱུན་མཛད་པའང་ཚད་མྦེད་དོ།།།

དོན་དུ་རྦེ་཈ིད་མཆོག་གི་གྲུབ་པ་བརྦེས་པས་མངོན་ཤྦེས་རྫུ་འཕྲུལ་སྐུ་མི་སང་བ་དང་སྤྲུལ་བསྒྱུར་
ནུས་པ་ནི་ཀུན་གི་མཐུན་སང་དུ་གྲུབ།།བལ་ཡུལ་དུ་གནམ་ལྕགས་རོ་རྦེའི་ཐོག་དག་པོ་མགོར་ལྷུང་ཡང་བ་སྤུའི་རྦེ་ཙམ་ཡང་མ་བསྐྱོད་ཅིང་།མོད་དྦེ་ཁར་རོ་རྦེ་གཏུམ་པོའ་ིལ་ཚོགས་།཈ྦེར་གཅིག་གིས་ཞལ་གཟིགས་པར་གྲགས་ན་མང་དུ་སྨྲྦེང་ཅི་དགོས།།ཐམས་ཅད་དུ་རྦེ་བཙུན་མི་ལའམ།།རོད་ཚང་པའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས་

a ཁིད] em., ཁིA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

101

ལ།དྦེ་ལྟར་དངོས་ཀི་གདུལ་བྱ་རོགས་ཟིན་ནས་དགུང་གྲངས་དོན་གསུམ་བཞྦེས་པའི་ས་ཕོ་ལོའ་ིསྨིན་དྲུག་ཟ་བའི་ཚེས་བཅུ་ལ་གཟུགས་སྐུ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་མོ།།།

རྦེ་འདི་ལ་གྲུབ་རིགས་ཀི་སློབ་མ་བགྲང་ཡས་ཀང་གཙོ་བོ་ནི་མཁས་གྲུབ་ཆྦེན་པོ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་སྟྦེ་དྦེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི།aའཁྲུངས་ཡུལ་ས་གྲོ་ལུང་པའི་ནང་ཚན་དགྦེ་དགོན་ཁར།།ཡབ་སར་མཁས་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་གི་ཚ་བོ་བྲྦེ་སྲང་དང་།ཡུམ་བཙན་གདོང་གཟའ་མ་བུ་འཛོམ་མའི་མངལ་དུ་ལྕགས་ཕོ་སྦེའུའི་ལོར་ཞུགས་ནས་སྐུ་བལྟམས།<77b> སྟག་ཚང་དུ་རྦེ་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་མཇལ་ཞིང་བྱིན་རླབས་ཞུ།།སྲིའུ་གསོ་བའི་ཕྱིར་མཚན་བུ་མོ་སྲི་ཐར་དུ་གསོལ།།བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་བཟོb

་རིག་པའི་གྲྭར་བཞུགས།།ཡི་
གྦེ་དབུ་ཅན་དང་ལཉྩ་སོགས་ཡིག་རིགས་བཅུ་གསུམ་རྣམས་ཀང་མ་བསླབ་པར་གཞན་གིས་བྲི་བ་གཟིགས་པ་ཙམ་གིས་ཐུགས་སུ་ཆུད།།དཔྦེ་ཆ་གང་ལའང་གཞན་གི་ལན་རྦེར་སྐྱོར་བས་ཐུགས་སུ་ཟིན་པ་སོགས་སོན་ནས་ཡོངས་སྨིན་གི་བག་ཆགས་སད།།དྦེར་རིན་པོ་ཆྦེའི་བཀས་སིག་ལ་བཅུག་སྟྦེ་སྐྲ་ཕུད་བཞྦེས།།བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ཅྦེས་མཚན་དུ་གསོལ།།མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་ལས་བསླབ་པ་བཞྦེས།།དབང་ཆོས་ཀང་མང་དུ་ཞུས།།རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་མཁན་པོའ་ིཁིར་ཕྦེབས་ནས།ཕྱག་ཆྦེན་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་སོར་ཆ་ལག་བཅས་཈མས་སུ་བསྟར་བ་སོགས།སིང་པོ་དོན་གི་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལུང་ཟབ་ཁིད་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའ་ིཚུལ་དུ་གསན།དགུང་གྲངས་཈ི་ཤུར་སོན་ཚེ་ཐུབ་དབང་ག཈ིས་པ་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་བསྦེན་པར་རོགས།གཞན་ཡང་དྦེ་དུས་བ་མ་དམ་པ་འགའ་ལས་ཀང་དབང་ཆོས་རིམ་པར་གསན་ཏྦེ་རྒྱུན་པར་ཞུས་དག་མཛད་ཀིན་བཞུགས།།དྦེ་ནས་གདན་ས་ལྕགས་རིར་ཕྦེབས་ཏྦེ་ཟ་བ་བཞི་ལྔའི་གསོལ་རྒྱགས་ཆུར་མོ་བྲྦེ་ལྔ་ལ་བརྦེན་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཡང་ཡང་གནང་།དྦེ་ནི་རྦེ་཈ིད་ཀིས།བ་མས་སྦེམས་ངོ་སོད་པ་ནས་སྦེམས་རང་བཞིན་གི་རྣམ་པར་མི་རོག་པའི་ཡྦེ་ཤྦེས་འཆར་བའང་འདུག་གསུངས་པ་ལྟར།།སབས་དྦེ་དག་ཏུ་ཆོས་཈ིད་བདྦེན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་གཅིག་ཤྦེས་ཀུན་གྲོལ་གི་བ་མ་རོ་རྦེ་འཆང་དུ་གྲུབ་ནས།<78a> མངོན་ཤྦེས་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ཐོགས་མྦེད་སྟོན་ནུས་ཀང་སོམས་ཆུང་གི་ཚུལ་བཟུང་།།དྦེ་ནས་ཟབ་དོན་ལྷུན་རྦེར་གདན་དངས་ཏྦེ།།སྦེ་སྲིད་འབྲུག་རབ་རྒྱས་མཆོད་ཡོན་བཅས་

a His biography, the Klu dbang rol mtsho, by the author of this history, is extant.
b བཟོ] em., བཟེA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

102

པས་ཞབས་ལ་གཏུགས།གཞུང་ཕན་ཚུན་དུ་བཀའ་འགྱུར་གི་ཏོག་བཞྦེངས་པ་དང་ཞུས་དག་གནང་བའི་སབས་བདག་ལ་སོགས་པར་ཕྱག་ཆྦེན་གི་཈མས་ཁིད་ས་ཕྱི་རིམ་པར་གནང་།།ཤར་ཀོམ་འཕང་དུ་ས་ཕྱི་རིམ་པར་ཕྦེབས་ནས།།དྦེར་ཆོས་རྦེ་ཤྦེས་རབ་འབྱུང་གནས་སོགས་དད་དད་འདུས་ཡོངས་ལ་དབང་ཆོས་ཀི་སོ་ཕྱྦེ།།ཆོས་རྦེ་འཕིན་རྒྱལ་བས་མཁོ་ཐང་དུ་རབ་གནས་ལ་གདན་འདྦེན་ཞུས།།ཤར་ལུང་འདུས་པའི་ཁོམ་ལ་ཆོས་དབང་གིས་འབྲྦེལ་ཚད་དོན་ལྡན་དུ་བྱས།།གཞུང་སྤུངས་ཐང་དུ་ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དགྦེ་འདུན་ལ་དབང་གནང་བའི་རིམ་གྲོ་བགིས་པ་དང་།།ཡི་དམ་ལའི་ཞལ་མཇལ་གཟིགས་སང་བྱུང་ཡང་གཞན་ལ་མི་གསུང་ཞིང་།རྒྱུན་པར་གཤིན་པོའ་ིབར་སྲིད་དང་ཡི་དྭགསa

་རྒྱུ་བ་གཟིགས་པས་ཐུགས་སིང་རྦེ་སྟྦེ་མ་ཎིའི་ཆུ་སིན་རང་གནང་བ་དང་།།འདྦེ་གདོན་གིས་བརླམས་པའི་སྐྱྦེ་བོ་ཀུན་ལ་རྦེ་཈ིད་ཀིས་བདྦེན་པ་བརོད་པ་ཙམ་གིས་ཞི་ཞིང་།།མདོར་ན་དུས་དྦེའི་ཚེ་འཇིག་རྦེན་གི་མགོན་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།།རྦེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན།།དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ།།མཁན་ཆྦེན་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ལ་སོགས་སྲིད་པའི་སྐྱྦེས་ཆྦེན་ཀུན་ཐབས་ཅིག་པར།།རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལོན་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆྦེན་པོ་ཞྦེས་བསགས་ཤིང་གཟྦེངས་བསྟོད་པ་དང་།གཞན་ཡང་དཀའ་འགྲྦེལ་དུ་མ་རོམ་པ་དང་།།ཕྱོགས་ཀི་བུ་སློབ་ལ་ཞལ་གདམས་གནང་བ་<78b> དང་།།ཡི་དམ་ལའི་བསྟོད་པ་སོགས་འཕལ་འཕལ་དུ་གནང་བའང་མང་དུ་མཆིས།།གདན་སའི་གཙོ་བོ་ནི་ལྕགས་རི་རང་དུ་མཛད་ནས་བསྟན་འགྲོའ་ིཐུགས་དམ་རྒྱ་ཆྦེར་གྲུབ་པའི་བཀའ་དིན་སྩལ་ཏྦེ།དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞྦེ་དགུ་རྒྱལ་གི་ཟ་བའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ལ་བདྦེ་ཆྦེན་དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤྦེགས་སོ།།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་བ་མ་དམ་པ་འདི་ནི་དགའ་རབ་རོ་རྦེ་ནས་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གི་སྐྱྦེ་མཐར་པདྨའི་ལུང་གིས་བསྟན་ཏོ།།།རྦེ་འདི་ལ་སློབ་མ་ཚུལ་ལྡན་གི་དགྦེ་སོང་འབྲུག་པད་དཀར།།དབང་རོང་གནས་བརན་ས་རི་འབྲུག་གྲགས་སམ་མཚན་དངོས་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ།།བདག་པཎྜི་ཏ་ལ་སོགས་སོ།།།།

ཡང་རྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གི་དངོས་སློབ་ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་སམ།།ངག་དབང་པད་
དཀར་ནི་ཕ་ཇོའ་ིརིགས་རུས་ལས་འཁྲུངས་པ་འདུས་སྦེར་ཞུགས་ཏྦེ།རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་སྦེམས་ཀི་ངོ་སོད་སོགས་དབང་ཆོས་ཡོངས་རོགས་གསན།།དུས་རྒྱུན་ཐུབ་པའི་཈ན་ཐོས་཈ྦེ་བ་འཁོར་རམ།།ར་ཐུལ་བཞིན་དུ་ཚངས་པ་སོད་པའི་ཚེ་མཐར་ཕྱིན་པ།།བར་སབས་སུ་དཔལ་ནཱ་རོ་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་

a ཡི་དྭགས] em., ཡི་དགསA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

103

གི་ཞབས་ཕྱི་སྲོག་དང་བསོས་ནས་སྒྲུབ་པའི་དགྦེ་སོང་ཆྦེན་པོ་དྦེ་཈ིད།།ད་ལྟའང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་གཅིག་པུར་གྱུར་ཏྦེ་རིགས་ཅན་གསུམ་གི་འགྲོ་ལ་ཆོས་སྟོན་བཞིན་པར་ཐྦེད་ཡུལ་ཕུ་གིང་གསུམ་གི་རི་བོའ་བྱ་སྐྱིབས་སུ་བཞུགས་སོ།།།ཡང་མཚན་཈ིད་སློབ་དཔོན་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་ཆོས་཈ིད་རོ་རྦེ།།སློབ་ ིདཔོན་བསོད་ནམས་སོགས་ཀང་མང་ངོ་།།།ཡང་རྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གི་ཐུགས་སྲས་དགྦེ་སློང་རྒྱལ་བྱྦེད་ཚལ་པ་ནི་སྐུ་ཚེ་ཧིལ་<79a> པོར་གདན་ས་ལྕགས་རིར་ཚེ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་མཐར་ཞི་བར་གཤྦེགས་སོ།།།

ཡང་རྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གི་དངོས་སློབ་འདྦེན་མཆོག་ངག་དབང་དར་རྒྱས་ཞྦེས་སམ།།རྦེ་
མཚམས་པ་ཆྦེན་པོར་གྲགས་པའི་སྐྱྦེས་བུའི་ཁྱུ་མཆོག་དྦེ་ནི་སྐུ་ཆུང་ངུ་ནས་སིག་ལ་ཞུགས།།པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་མཁན་ཆྦེན་རིམ་པར་བསྦེན།།རྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཕྱག་ཆྦེན་གི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ།།ཀུན་དགའི་མཚན་ལས་ཀང་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན།།སོམ་སྒྲུབ་འདག་སར་ལ་མི་ཚེ་བསྐྱལ་བས་བ་མ་མཚམས་པར་གྲགས།།ཤར་ལུང་སྦེ་བཞི།།རྦེ་རག་དུམ་བུ།།དར་དཀར་ནང་།།ས་གྲོའ་ཕྱོགས་ཐམས་ ིཅད་ལ་འགྲོ་དོན་འཕིན་ལས་རྒྱ་ཆྦེ།།སྐུ་གཤྦེགས་པའི་སབས་ཀང་ཐུགས་ལགས་སན་གསུམ་བཞག་པ་སོགས་གྲུབ་པའི་ངོ་མཚར་ཅི་ཡང་བསྟན་ཏོ།།རྦེ་དྦེ་ལ་བརྒྱུད་འཛིན་གི་བུ་ནི་གཟར་ཆྦེན་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པུཎྜ་རཱི་ཀa

་ཡིན་ལ།།དྦེའང་ནང་ཤྦེས་བྱའི་བོ་གྲོས་རྒྱས་ཤིང་སོམ་བྱུང་གི་ཤྦེས་རབ་བརོལ་ཏྦེ།།ཇི་སྦེད་པའི་གདུལ་བྱར་ཆོས་སྟོན་བཞིན་དུ་ད་ལྟའང་སྦས་ཡུལ་མཁན་པོ་ལུང་ན་ཞབས་བརན་པར་བཞུགས་སོ།།།

ཡང་དམ་ཆོས་རྦེའི་དངོས་སློབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ་དགྦེ་སློང་རྒྱལ་ཆྦེན་ནམ་མཚན་དངོས་པད་དཀར་དབང་ཕྱུག་ནི།།འདུས་སྦེའི་ཁོད་ལ་ཞུགས་ནས་མཚན་཈ིད་ཀི་བཤད་གྲྭ་ལ་ཐོས་བསམ་སངས།།རྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་དབང་ལུང་སི་དང་སྦེམས་ཆོས་སྐུར་ངོ་སོད་ཀི་གདམས་པ་ཀུན་ནོད།།གང་ལའང་ཆགས་ཞྦེན་མྦེད་པར་རི་ཁོད་དག་ཏུ་བསོམས་པའི་མཐར་ཡང་།།རྦེ་མི་ལས།།ང་རས་<79b> གིན་རི་ཁོད་ཇྦེ་མཐོར་བཏང་།།གསུང་པ་བཞིན་བལ་པོའ་རྣམ་དག་ལུག་ཕུག་གི་རི་བོར་རྦེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་ལ་ ི

a པུཎྜ་རི་ཀ] em., པུཎྜ་རི་ཀA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

104

རོལ་ཞིང་།།དྦེའི་རིང་ལའང་ལས་ཅན་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་འཁོར་ལོ་བསོར་བཞིན་ད་ལྟའང་བཞུགས་སོ།།།

གཞན་ཡང་དམ་ཆོས་རྦེའི་དངོས་སློབ་ས་གྲོའ་ིཕྱོགས་སུ་སློབ་དཔོན་པད་དཀར་རྣམ་རྒྱལ།དགྦེ་
སློང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབར།།ཤར་ཕྱོགས་སུ་སློབ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕྦེལ།།ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་བསོད་ནམས།།རི་ཐང་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་བཟོད་པའི་མཚན་ཅན་སོགས་དྦེ་དག་ཀང་བརྒྱུད་འཛིན་སློབ་དང་བཅས་པའོ།།ལོ་ནང་འདིར་བྱོན་པའི་བ་མ་ལ་རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་འདི་འཕིན་ལས་རྒྱ་ཆྦེ་བར་གྲགས་སོ།།།

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་བཟོད་པ་འཕིན་ལས་ལོ་རྒྱུས་ནི།འཁྲུངས་ཡུལ་ས་གྲོའ་ིཆ་དོལ་པོ

a

་སྟྦེང་མ་
ལུས་ཁྱུ་སང་ཁ་བྱ་བ་ན།།ཡབ་གུ་རུ་ར་མགྲིན་དང་།།ཡུམ་ཁྱུང་འདུས་དཔལ་འཛོམ་གི་སྲས་སུ་འཁྲུངས།།དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཞུགས།།མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་།།འདོན་ཆོས་བརོད་དཀིལ་ཆོག་གི་སོར་ཐམས་ཅད་མྱུར་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད།།མཁན་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་ལས་བསྦེན་པར་རོགས་ཤིང་དབང་ཆོས་ཀང་མང་དུ་ཞུས།།རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ལས་ཀང་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་རོགས་པར་གསན།།དཔལ་འབྲུག་པའི་ཆོས་སོད་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་ཕྱག་རྒྱ་པད་སོར་སོགས་ཕྱག་ལྦེན་ཀུན་མིག་ལྟོས་དཔྦེར་འདྦེན།།དུས་རྒྱུན་ཐུགས་དམ་ལས་གཡོ་བ་མྦེད་པར་བཞུགས་པས།།སྦེ་སྲིད་དགྦེ་འདུན་ཆོས་འཕྦེལ་གིས་ཀང་ཞབས་ལ་འདུད་ནས་ཅི་དགོས་ཕུལ།།དྦེ་ནས་སྤྲུལ་<80a> པའི་སྐུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གི་སློབ་དཔོན་ཡང་མཛད།ཕྱིས་སྦེ་སྲིད་འབྲུག་རབ་རྒྱས་ཀིས་མཁན་པོའ་ིཁིར་མངའ་གསོལ།ལོ་ལྟར་གི་བསླབ་པ་སིན་པ་དང་སིག་རྣམ་གཞག་སོགས་བཅའ་ཡིག་ཆྦེན་མོ་དང་བསྟུན་ནས་སང་བང་འཛོལ་མྦེད་བྱྦེད་ཅིང་།།ནང་གི་གྲྭ་རིགས་ཀུན་ལ་དབང་ཆོས་ཀིས་ཚིམ་པར་ཡང་བྱས།།ཚུལ་དྦེ་ལྟ་བུས་བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་སྐྱོང་བཞིན་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་སོང་བ་དང་།མཁའ་འགྲོའ་ིལང་བསྟན་ལས།།ནགས་རིན་ཁྱོད་བཙན་ས་གཟུང་ན་ལྦེགས།།།དལ་བར་འདུག་ན་ར་ཀློང་འཁྲུགས།།།ཅྦེས་པའི་ས་བྱུང་བར་བརྦེན་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལ་གདན་ས་ལྕགས་རིར་ཟུར་བཞུགས་སུ་ཕྦེབས།།གདུལ་བྱ་དཔག་

a དོལ་པོ] conj., དོས་པོA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

105

མྦེད་འདྦེན་བཞིན་དུ་ལོ་ངོ་དགུ་ཙམ་བཞུགས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་ག་ལྔ་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས་སོ།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་འདི་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ནགས་རིན་དང་།།འཕགས་པའི་གནས་བརན་ནགས་ལ་གནས་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པར།གཏྦེར་བཏོན་འབྲུག་ས་རོ་རྦེར་མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་པ་ལས།།ལོ་མའི་རི་ཕུག་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱའི་དབུས།།།ར་ཡབ་སིག་མཛུབ་བསྦེང་ཞིང་ཁོ་ནའི་དོན།།།ལྷུག་པར་སྐྱོང་ཞིང་ནགས་ལ་གནས་ཞྦེས་པའི།།།ཧ་ཤང་བ་མཆོད་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་ཀང་།།།སྤྲུལ་པས་ཞིང་འདིར་མཆོག་གསུམ་འདུས་པ་སྐྱོང་།།ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མིན་འཁྲུགས་པར་མ་ཚུདa

་ན།།།འདིར་ཡང་བདྦེ་བར་འཚོ་ཞིང་འཕོས་པ་ནས།།།
འགྲོ་དོན་ཕྱོགས་མྦེད་དཔལ་གི་རི་ལ་རྒྱས།།།ང་ནི་ཌཱ་ཀི་ཀུན་གི་དབྱིངས་སུ་གཤྦེགས།།།ཞྦེས་འབྱུང་བ་ལྟར།།རྦེ་དྦེ་཈ིད་ཀང་སྐུ་གཤྦེགས་རན་ཁར།།ད་ང་རྒྱ་གར་རང་<80b> དན་པ་འདུག་གསུངས་ཤིང་།།ཕྱི་མའི་མཐའ་མཁྱྦེན་པའི་གསུང་འཕོས་ཀང་ཡང་ཡང་བྱུང་ངོ་།།རྦེ་འདིའི་སློབ་མ་ནི་ད་ལྟར་གི་མི་རྦེ་ཤྦེས་རབ་དབང་ཕྱུག།།མཁན་ཆྦེན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་དྦེ་དུས་དགྦེ་འདུན་བརྒྱ་ཕག་མང་པོ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།།

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ལོ་རྒྱུས་ནི།ཕ་ཇོ་འབྲུག་སོམ་ཞིག་པོའ་ིགདུང་བརྒྱུད་
ཆོས་རྦེ་སང་ཁ་པའི་རིགས་སུ།།ཡབ་འབྲུག་རྣམ་རྒྱལ་དང་།།ཡུམ་ངག་དབང་ལ་མོའ་ིསྲས་སུ་འཁྲུངས།མཚན་པད་དཀར་འབྲུག་རྒྱལ།།དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་གྲྭ་ཚང་ནང་ལ་བྱོན།།དཔལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀིས་དབུ་སྐྲའི་ཆུན་པོ་ཕྱག་གིས་བཞྦེས་པའི་ཕུད་རྦེན་གསུམ་ལ་གཏོར།།ཡི་དམ་སིང་པོ་འཇམ་དཀར་ལ་གིས་གསུངས་ནས།།ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ཅྦེས་མཚན་གསོལ།།ཆོས་སོད་འདུལ་སགས་ཕྱག་ལྦེན་ལ་ལྦེགས་པར་སངས།།དྲུང་ཡིག་ཚེ་དབང་རོ་རྦེ་ནས་ཡིག་རིགས་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན།།བཤྦེས་ག཈ྦེན་ངག་དབང་འགྲུབ་པ་ནས་ས་དང་སན་ངག་སྦེབས་སོར་སོགས་མཁས་པའི་ལོ་ཙཱ་བར་གྱུར།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སོམ་རྒྱུན་འཛིན་པ་དགྦེ་སོང་ཆྦེན་པོ་ཤཱཀ་འོད་ཟྦེར་ལས་བསྦེན་པར་རོགས།།ཁྱད་པར་རྦེ་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆྦེ་ལས་གསང་སགས་ཀི་དབང་དང་ཕྱག་ཆྦེན་཈མས་ཁིད་སོགས་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་ཡོངས་རོགས་གསན་པ་དང་།།གདན་ས་ཕན་ཚུན་དུ་རིམ་གྲོ་པ་མཛད་ནས་ལོ་ཤས་ལྦེན་པའི་ཚེ།།བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆྦེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟིམས་པས་ཐུགས་སྐྱོ་ཤས་ངྦེས་འབྱུང་གིས་བསྐུལ་བའི་ཞལ་གདམས་

a ཚུད] em., ཆུདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

106

དང་།<81a> སློབ་མ་དག་ལ་གནང་བའི་གསུང་རོམ་ཡང་མང་དུ་མཆིས།།དྦེ་ནས་གྲུབ་པའི་བསྟི་གནས་ར་མགོའ་ིརི་ཁོད་དུ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཡོད་ཚེ།གོང་སའི་བཀས་སྤུངས་ཐང་དུ་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོར་མངའ་གསོལ།དྦེ་དུས་མཁན་པོ་རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་དབང་ཆོས་རོགས་པར་གསན།།དྦེར་གཞན་དབང་གི་སྟྦེས་ལས་རྦེ་ཞིག་ཁུ་བྱུག་ལ་ཆོས་སྐྱོང་ཕོ་བྲང་གི་འདྦེན་པར་བྱོན།།ར་ལང་དགོན་སྦེའི་མིང་ཡང་བཀ་ཤིས་འབྲུག་རྒྱལ་དུ་གནང་།།དགོན་སྦེ་ཕན་ཚུན་དུ་རྦེན་བཞྦེངས་དང་དབང་ཆོས་འགྲོ་དོན་ཕྱོགས་བརྒྱར་ཕྱྦེ་བའི་འཕོར།།དཔལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀི་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོ་བརམས།a དགོན་གནས་དྦེར་ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་ཏྦེ་དྦེ་ནས་དབྱར་ས་བྱང་ཆུབ་ཆོས་གིང་གི་རི་ཁོད་དུ་འདག་སར་ཚེ་མཚམས་ལ་བཞུགས་རིས་གནང་ཡང་།།སྐུའི་སྙུན་གཞི་མ་འཕོད་པར་བརྦེན་འཇག་མའི་གདན་ས་ཕུན་ཚོགས་དགྦེ་གིང་དུ་གདན་ཕབ་ནས་བཞུགས།།དྦེ་སབས་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐུ་སྐྱྦེས་ཀང་སང་སྟྦེང་གསང་སགས་ཆོས་གིང་དུ་ཕྦེབས་ཞོར་མཇལ་སོའ་ིདགའ་སྟོན་གནང་།གང་གི་ཟ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་འབྲུག་བཀ་ཤིས་ཆོས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དངས་ཏྦེ་རྒྱལ་སྲས་འདུས་སྦེའི་མཁན་པོ་རིམ་བྱོན་གི་ཁིར་མངའ་གསོལ།ལ་ར་འཆག་པ་ནས་བཟུང་།དཔལ་ལ་མོའ་ིདབང་ཆོགཨུ་རྒྱན་ཚེས་བཅུ་སོགས།རིམ་པར་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་དུ་མགོན་པོའ་ིསྒྲུབ་ཆྦེན་གི་གཙོས་མཁན་པོའ་ིབགི་འོས་རྣམས་དང་།ལག་པར་འདུས་ཚོགས་ལའང་བསྐྱྦེད་རོགས་ཀི་བཤད་པ་དང་འདུལ་ཁིམས་཈ིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་བསླབ་བྱ།།སོམ་<81b> གསུམ་རྒྱན་གི་བཤད་པའང་གནང་།།དབང་ཆོས་དང་སྦེམས་ཁིད་ཞུ་མཁན་ནི་ཚད་ལས་འདས་ཤིང་།།ལག་པར་སྤུངས་ཐང་ར་རའི་ནང་ལ་མི་གཅིག་ཤི་བའི་ཚེ།།གཟིམས་ཁང་ནང་ནས་འཕོ་བ་གནང་བས་རོ་དྦེ་ཁྲུ་གང་ཙམ་དུ་འཕར་བ་དང་།།ཨ་ཅོ་ཁམས་པ་ཟྦེར་བ་ཞིག་འབྲུམ་ནད་ཀིསb

་ཟིན་པ་ལ།།དྦེ་མ་ཐག་དཔལ་ལ་མོ་ལ་དམོད་
བོར་བས་འཕལ་དུ་དྭངས་པ་སོགས་མངོན་ཤྦེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་མངའ་བརྦེས།དྦེའི་ཚེ་མཁྱྦེན་རབ་དང་ཐུགས་རྦེ་ཆྦེ་བའི་གྲགས་པས་ས་སྟྦེང་ཐམས་ཅད་ཁྱབ།།ཚུལ་དྦེ་ལྟ་བུས་ལོ་ངོ་བདུན་གི་རིང་ལ་འདུས་ཚོགས་རིན་པོ་ཆྦེ་སྐྱོང་ཞིང་སྲི་ཞུ་ལག་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ།།དྦེ་ཡང་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རོགས་པ་དང་བསྟན་འགྲོའ་ིཆག་རྦེན་ལས་ནད་མཚོན་གཡུལ་འཁྲུགས་དག་པོས་བསྟན་སྲིད་འདིར་ཡང་འགྱུར་ལྡོག་ས་

a This is the dPag bsam snye ma.

b

འབྲུམ་ནད་ཀིས] em., འབྲུམ་ནག་གིསA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

107

ཚོགས་སྟོན་པས།།རྦེ་཈ིད་ཀང་ངྦེས་པར་འབྱུང་སྟྦེ་དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་ཧོར་ཟ་བཅུ་གཅིག་པའི་ ཈ྦེར་བརྒྱད་ལ་མཁའ་སོད་ཆྦེན་པོར་གཤྦེགས་སོ།།

རྦེ་འདིའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་རྦེ་བཙུན་མི་ཕམ་དབང་པོ་སྟྦེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་གོང་དུ་སོང་ཟིན།།།གཞན་བ་མ་སྟོབས་སྟངས་པ་ནི་ཕྱི་ཚད་མa

་ཤྦེས་བྱ་རིག་པའི་བཤྦེས་ག཈ྦེན།།ནང་རྦེ་འདིའི་གདམས་པས་ཐུགས་
རྒྱུད་འགྦེངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་གདན་ས་ཐིམ་ཡུལ་གི་ཨུ་རྒྱན་རྦེ་མོ་ན་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆྦེར་མཛད་ནས་ཞིང་དུ་གཤྦེགས་ཚར།།།ཡང་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་སགས་འཆང་བི་ཛ་ཀརྨ་དང་།།གསང་གིང་རྣམ་སྤྲུལ་དཔལ་ངག་དབང་དར་རྒྱས་ད་ལྟ་སྟག་ཚང་གི་འདྦེན་པ།།གངས་རིའི་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་བརོན་འགྲུས་མཐར་ཕྱིན།།ཡས་མའི་ཟྦེར་ཡོངས་འཛིན་<82a> བཛྲའི་མཚན་ཅན།།དགོན་སྦེ་བཀ་ཤིས་འབྲུག་རྒྱས་སུ་དགྦེ་སློང་འབྲུག་བཀ་ཤིས་ཞྦེས་པ་བྷུ་སུ་ཀུའི་སོད་པ་སྐྱོང་བ་དྦེ་སོགས་མང་ངོ་།།།རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་བདག་པཎཌི་ཏས་བྱས་པའང་ཡོད་དོ།།b

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་ལོ་རྒྱུས་ནི།cའཁྲུངས་ཡུལ་ཤར་ཝ་ཅན།ཕ་ཇོའ་ིསྲས་གར་སྟོན་གི་རིགས་བརྒྱུད་དུ་ཡབ་ཞལ་ངོ་ར་མགྲིན་རྒྱལ་པོ་དང་།།ཡུམ་བདྦེ་སྐྱིད་དཔལ་མོ་ག཈ིས་སྲས་སུ་འཁྲུངས།།ཅུང་ཟད་སྐྱྦེས་པ་ན།།སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེས་བཙུན་ཁལ་བསྡུ་བའི་སྦེབས་སུ་ཆུད་ནས་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཞུགས།།མཁན་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་ནས་དགྦེ་ཚུལ་སོམ་པ་ནོད།།འབྲི་ཀློག་ཆོས་སོད་སོགས་ལྦེགས་པར་སངས།།སློབ་དཔོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཐིག་ར་སོགས་བསླབས།།རིན་པོ་ཆྦེས་བོ་གསལ་བར་གཟིགས་ནས་མཚན་཈ིད་གྲྭ་ཚང་དུ་བཅུག།།།སློབ་དཔོན་ཤཱཀ་རབ་རྒྱས་ལས་བསྡུས་ར་རིགསd

་ལུང་དང་གཞུང་བཤད་རྒྱུགས་འབུལ་མཛད།།སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེ་ནས་དབང་དང་ཟབ་ཁིད་གནང་བ་ཀུན་རོགས་པར་ཞུས།།གྲུབ་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་ལས་ཀང་དབང་ལུང་མང་དུ་ཐོབ།།རྦེ་དྦེ་཈ིད་ཞིང་

a ཚད་མ] em., ཆད་མA b This work is either lost or currently inaccessible.
c An extensive biography of him, titled rTse dga’i ’khri shing, by his disciple Shākya Rinchen, whom he ordained, is extant.

d རིགས] em., རིགA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

108

གཤྦེགས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མཁས་གྲུབ་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་མངའ་གསོལ།རྦེ་དྦེ་ལས་ཕྱག་ཆྦེན་དང་ཆོས་དྲུག་གི་཈མས་ཁིད་སོགས་དབང་དང་གདམས་པ་ཞུས་ནས་བཀའ་དིན་གསུམ་ལྡན་གི་བ་མར་བསྟྦེནa

།།དྦེའི་
ཚེ་བ་མ་རིན་པོ་ཆྦེའི་ཞལ་ནས་ངའི་ཆོས་འདིའི་བདག་པོ་ཁྱོད་ལ་རྦེ་བ་ཡིན་པས་ཆོས་བདག་པོ་གིས་ཤིག་གསུངས་ཏྦེ་དབུགས་དབྱུང་།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་ཞལ་སློབ་ཤཱཀ་འོད་ཟྦེར་ལས་བསྦེན་པར་རོགས།།མི་རིང་བར་<82b> རིན་པོ་ཆྦེ་ཟུར་བཞུགས་གནང་ཞིང་།།རྦེ་པད་ལྷུན་ཞབས་ཀང་དབྦེན་པར་གཞོལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ།།རྦེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་མཁན་པོའ་ིཁིར་ཕྦེབས།རྦེ་དྦེས་ཐུགས་གཙིགས་ཆྦེ་བ་གནང་ནས་དབང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀའ་དིན་དུ་སྩལ།བར་སབས་སུ་དགྦེ་བསོས་ཀང་མཛད།དྦེ་ནས་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་བྲག་གི་བ་མར་བྱོན།།དྦེར་ཐུགས་དམ་མ཈མ་རྦེས་འདྦེས་པའི་བར་དུ་སོམ།སོན་དང་ཕྱི་མཐའ་མཁྱྦེན་པ་སོགས་ངོ་མཚར་གི་གཟིགས་སང་མང་།།རྦེན་བཞྦེངས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོས་མང་པོ་མཛད།།བུམ་ཐང་སྦེ་བཞིའི་གྲྭ་ཡོན་བཅས་པས་ཨུ་རྒྱན་པདྨ་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་མོས་གུས་སྐྱྦེས།།དྦེ་དག་ལ་རང་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་ཆོས་དང་དབང་གིས་ཚིམ་པར་བྱས་ནས།།ཁོ་དང་དགོན་པར་ཟུར་བཞུགས་མཛད།།དྦེ་ནས་ཁུ་བྱུག་ལ་དང་ར་ལང་ཁའི་འདྦེན་པར་ལོ་གསུམ།།ས་གྲོ་སྟག་ཚང་དུ་མཚན་བརྒྱད་ལ་ཁང་དང་དབང་ཆོས་འགྲོ་དོན་གཏོས་ཆྦེ།།སླར་ཁོ་དང་དུ་ལོ་ག཈ིས་ཙམ་ནས་གཞུང་དུ་རྒྱལ་སྲས་འཇིགས་མྦེད་ནོར་འི་སློབ་དཔོན་དུ་མཛད།།རྦེ་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛའི་ཞབས་ནས་དབང་ཆོས་མང་དུ་གསན།།མཁན་ཆྦེན་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ཞིང་དུ་གཤྦེགས་ནས་མཁན་པོའ་ིཁིར་མངའ་གསོལ།འབྲུམ་བུའི་ནད་འཛེམས་ཀི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་དང་ལན་ཅིག་སྦེ་ལར་ཕྦེབས།།སིགས་མའི་ལང་ཚོ་བདོ་བས་ལོ་ནང་འདིར་ནང་ཟིང་མགོ་མྦེད་ར་མྦེད་ནས་ལོང་།།དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་ཡང་འཐོར་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་པ་རྦེ་཈ིད་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་བརླིང་པོརབཞུགས་པས་བསྟན་པ་ལ་སྐྱོན་མྦེད།སོ་ཐར་གི་སོམ་པ་གནང་བ་སོགས་མཁན་པོའ་ིབྱ་བ་རྣམས་<83a> སར་སྲོལ་ལྟར་བསྐྱངས།།མི་འཁྲུགས་པའི་དངུལ་སྐུ་དངོས་གཙང་དང་།།རིན་པོ་ཆྦེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསྦེར་གིས་བཞྦེངས་ཏྦེ་དགྦེ་འདུན་ལ་ཕུལ།།རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆྦེ་ཞིང་བརྦེ་བ་དང་།།གོང་ས་མི་ཕམ་དབང་པོ་བོད་ཕྱོགས་ནས་སླར་ཕྦེབས་ཚེ།ཐུགས་བཞྦེད་བཞིན་དབང་ཆོས་རྒྱ་ཆྦེར་ཕུལ།མཁན་པོའ་ིཁིར་རྒྱལ་སྲས་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་

a བསེན] em., བརེནA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

109

བཀོད་ནས་རྦེ་཈ིད་རང་ཁོ་དང་དུ་ཕྦེབས་ནས་བཞུགས་ཐོག།།།རིན་པོ་ཆྦེ་ཞིང་བརྦེས་པའི་ཚུལ་གསན་ནས་མཆོད་འབུལ་གནང་།།གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་ཕྦེབས་ནས་དབང་ཆོས་ཞུ་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན།།ཐུགས་བཞྦེད་ལྟར་གི་དབང་ཆོས་ཀུན་འབུལ་བཞིན་སྤུངས་ཐང་དུ་ཕྦེབས།།རྦེ་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་གི་ཐུགས་རྦེན་དངུལ་དཀར་ལས་གྲུབ་པ་བཞྦེངས།།གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆྦེ་བོད་དུ་ཕྦེབས་པ་ནས་རྦེ་཈ིད་ཀང་ཁོ་དང་དུ་བྱོན།།མི་རིང་བར་དམ་སྦེལ་ཞིག་གི་རྦེན་ལས་སྙུན་དག་པོ་ཞིག་གིས་ཟིན་ནས་ལོ་ཤས་བར་གདངས་སུ་མ་འདོད།།ཇི་སད་དུ།།སྡུག་ན་ཀུན་གི་སྡུག་བསལ་ཁུར།།།སྡུག་བསལ་རྒྱ་མཚོ་སྦེམས་པར་ཤོག།།།གསུང་པ་ལྟར།དྦེ་དུས་བསྟན་འགྲོའ་ིཆག་རྦེན་དང་ལས་ངན་གི་ཁུར་རྣམས་བཞྦེས་པ་འད་སྟྦེ།།དྦེ་ཚུལ་གཏམ་དུ་བསྐྱར་ཡང་ཡིད་བརྣངས་ཤིང་བཟོད་པའི་སབས་མྦེད་ལ།།བསྟན་པ་཈ག་ཕ་དུས་བཀའ་དིན་དུ་མཛད་གནང་བ་དྦེ་དག་ནི་སོན་ལ་བ་མ་ཁུ་དབོན་དང་མཚུངས་ཏྦེ་བརོད་དཀའ་འོ།།།དྦེ་ལྟར་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རོགས་ཟིན་ནས་དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལ་རབ་མཐའ་ལས་མྱ་ངན་འདས་སོ།།།

རྦེ་འདི་ལ་སློབ་མ་རྦེ་བཙུན་<83b> མི་ཕམ་དབང་པོ།།གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཀི་གཙུག་རྒྱན་
གྲུབ་དབང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ།།འབྲུག་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་པོ།།རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་ཤྦེས་རབ་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་དགྦེ་འདུན་གི་གྲྭ་རིགས་ནི་ཆྦེས་མང་ལ།།རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྦེ་ཤཱཀའི་མཚན་གིས་མཛད་པའང་ཡོད་དོ།།

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།མང་བཀུར་རྒྱལ་བརྒྱུད་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ལས་བར་སབས་སུ་བུ་རམ་ཤིང་པའི་བརྒྱུད་དང་ཤཱཀའི་བརྒྱུད་ག཈ིས་སུ་གྦེས་པ་ལས།།ཤཱཀའི་རིགས་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སྦེང་གྦེ་རྣམ་རྒྱལ་གི་དབོན་བརྒྱུད་དུ་སྦྲུལ་ལོར་འཁྲུངས།།སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་རྦེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་གིས་གདན་དངས་ཏྦེ་ལོར་ཕྦེབས།སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གི་ཞབས་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ།།ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་ཞྦེས་མཚན་གསོལ།།མཁན་ཆྦེན་བཟོད་པ་འཕིན་ལས་ནས་དགྦེ་ཚུལ་དང་བསྦེན་རོགས་བསླབ་པ་བཞྦེས།།ཁྱད་པར་དཔལ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དཀིལ་ཆོག་གི་དབང་ཡོངས་རོགས་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་བཅས་པ་དང་།།ཕྱག་ཆྦེན་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

110

ཆོས་དྲུག་གི་཈མས་ཁིད་བ་སྒྲུབ་རྦེན་འབྲྦེལ་སོགས་ཟབ་ཁིད་མ་ལུས་པ་ནན་ཏན་དུ་ཞུས་པས།།རྦེ་དྦེས་ཀང་སྲས་ཀི་ཐུ་བོར་གཟུང་།།སགས་འཆང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས།།དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིལས་ཚོགས་ཀུན་ལ་དཔིས་ཕྱིན་པར་སངས།།དཔལ་མགོན་ལྕམ་དལ་གི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་བསྦེན་པ་ཚང་བར་གནང་།།སྦེ་སྲིད་འབྲུག་རབ་རྒྱས་ནས་མཐོང་སྲོལ་བདག་<84a> རྦེན་བཟང་པོར་བསྟོད།།རྦེ་ཞིག་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་གནས་བརན་ག཈ིས་པའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས།།བྱམས་མགོན་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་དང་།།ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ག཈ིས་ལས་བཀའ་འགྱུར་གི་ལུང་རོགས་པར་གསན།ལོ་ལོངས་བསྟན་སྲིད་ནང་རྦེན་འཕོ་འགྱུར་ཆྦེར་འབྱུང་བས།།རྦེ་཈ིད་ཀང་ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་ལྡན་གི་དཔོན་སློབ་རོ་རྦེ་འཆང་ལོ་གསུམ་ཙམ་མཛད་ནས་གཞུང་དུ་བྱོན།།རྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་ཀིསa

་རྒྱལ་ཚབ་མཁན་པོའ་ིཁིར་མངའ་
གསོལ།མི་རིང་བར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རྒྱལ་སྲས་འབྲུག་གྲགས་རྣམ་རྒྱལ་གསྦེར་ཁིར་ཕྦེབས།དྦེ་ལ་དབང་བཀའ་ཆོས་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་ཕུལ།།འཕགས་མཆོག་འདུས་པའི་ཚོགས་ལའང་དབང་དང་ཟབ་ཁིད་སོགས་རང་རང་གི་བོ་འདོད་ལྟར་ཚིམ་པར་སྩལ་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གི་རིང་བཞུགས་ཏྦེ།།དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་དུས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་རན་ཁར།ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་བསུ་བར་བྱོན་པ་གཟིགས་ཤིང་དྦེ་དང་མ཈མ་དུ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤྦེགས་སོ།།།རྦེ་འདིའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་མི་ཕམ་ཧཾ་ས་རོ་རྦེ་དང་ཚོགས་ན་སོད་པའི་ངུར་སྨྲིག་འཛིན་པ་འབའ་ཞིག་གོ།

གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི།bའཁྲུངས་ཡུལ་ལོ་ལོངས་ཤར་གི་ནང་ཚན་རུས་པ་སྦེམས་སྐྱོང་བྱ་བར།།ཡབ་ཚེ་དབང་རིག་འཛིན།།ཡུམ་ཨུ་རྒྱན་བུ་ཁིད་ག཈ིས་ཀི་སྲས་སུ་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལ་སྐུ་བལྟམས།།སྲིའུ་གསོ་ཕྱིར་མཚན་ཡང་འབྲུག་སྲི་ཐར་དུ་གསོལ།།སྐྱྦེ་བ་འདིའི་ས་མ་དགྦེ་སློང་ཚུལ་གཙང་ཞིག་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་ཤུགས་དག་པོ་བྱིས་པའི་དུས་ནས་འཁྲུངས།དགུང་<84b> ལོ་

a ཀིས] em., ཀིA
b An extensive autobiography, titled sNyan pa’i yan lag, comprising thirteen chapters, is extant. The final four chapters were supplemented by his two eminent disciples, Kunga Gyatso and Yonten Thaye, the twelfth and thirteenth Je Khenpo, respectively. His collected works span multiple volumes. The current author is preparing a detailed catalog of his works.

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

111

བཅུ་ནས་མགར་སའི་རོང་དུ་ཕྱིན།།སློབ་དཔོན་ངག་དབང་རིན་ཆྦེན་ལས་འབྲི་ཀློག་བྱང་པa

་དང་ལ་བྲིས་
བསླབས།།དྦེ་བཞིན་གཤྦེགས་པའི་གསུང་རབ་ཚིག་རྦེར་ཐོས་པས་ཀང་ལུས་ཞིག་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་དད་པ་ཡོད།།སྒྲུབ་པ་སིང་པོ་བྱྦེད་རིས་ཀིས་ལན་ག཈ིས་ཙམ་བྲོས་ཀང་བདས་ཟིན།།ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སྤུངས་ཐང་དུ་བྱམས་མགོན་ཆོས་རྦེ་དང་མཇལ།།སྐྲ་ཕུད་ཕུལ།།འབྲུག་ཆོས་འཕྦེལ་ཞྦེས་མཚན་གསོལ།།སངས་རྒྱས་དངོས་ཀི་འདུ་ཤྦེས་ཤར།།དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔར་སྦེ་བ་ལར་རྦེའི་ཞབས་པད་དུ་ཕྱིན།།བ་མ་རིགས་དྲུག་པའི་སྨིན་བྱྦེད་དབང་བཞི་གནང་ནས།།ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་སོགས་཈མས་ཁིད་དང་དཀར་བརྒྱུད་གདམས་པ་ཡོངས་རོགས་སུ་གསན།།གཅུང་ངག་དབང་པད་དཀར་ལས་ནཱ་རོ་དྲུག་སོར་སོགས་བསླབ།།རིན་པོ་ཆྦེ་ལས་དགྦེ་བསྦེན་དགྦེ་ཚུལ་གི་སོམ་པ་བཞྦེས།།ཤར་ཁོ་དང་དུ་བཤྦེས་ག཈ྦེན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དབང་ཆོས་དུ་མ་ཞུས་ནས།།རྦེ་བ་མའི་ཞབས་ཕྱི་བྱས་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་དུ་ཕྱིན།།དབྱར་ཐོག་དྦེར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མང་དུ་སོག།།།སབས་ཤིག་མནལ་ལམ་དུ་རྦེ་཈ིད་རྦེ་བཙུན་རས་ཆུང་པའི་སྐྱྦེ་བ་ཡིན་ཚུལ་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བྱུང་བ་ན།།དྦེ་འཕལ་རྦེ་བ་མའི་སན་དུ་གསོལ་བས་དགྦེས་པའི་ཞལ་འཛུམ་གནང་ཞྦེས་ཐོས་ལ།།དྦེ་ནི་བདྦེན་ཏྦེ།རྦེ་཈ིད་རང་གིས་ལྕང་ལོ་ཅན་གི་སྟོན་པ་ནས་རྒྱ་བོད་དུ་འཁྲུངས་ཚུལ།འཇའ་ཚོན་སྐུ་ཅན་རས་ཆུང་ཞབས་ནས།།གངས་ཅན་གི་ཤིང་ར་ཆྦེན་པོ་དཔལ་ཤཱཀ་མཆོག་ལྡན།།འཇམ་པའི་དབྱངས་གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ།།རྦེ་བཙུན་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན་དི་མྦེད་ལྦེགས་པའི་བར་གི་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདྦེབས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མཛད་སང་བས་ཀང་ཤྦེས་སོ།།དྦེ་<85a, གོང་མ> ནས་རྦེ་བ་མ་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛའི་བཀས་འདུས་སྦེར་ཞུགས་ཏྦེ་དབྱངས་ཆོག་སིག་སོགས་སློབ་སངས་ཐམས་ཅད་ཡུད་ཙམ་གིས་མཁྱྦེན།དྦེ་ལོར་དབང་རོང་དུ་བཞུགས་སབས་རྦེ་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟིམས་པས་ཐུགས་ལ་ངྦེས་འབྱུང་དག་པོ་འཁྲུངས།།མཁན་ཆྦེན་ངག་དབང་འཕིན་ལས་ནས་བསྦེན་རོགས་སོམ་པ་བཞྦེས།།སློབ་དཔོན་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་སན་ངག་སོགས་རིག་གནས་ལ་སངས།།དྦེ་སབས་ནས་རྦེ་བ་མའི་རྣམ་ཐར་ཡང་

བརམས།།

ཙཱ་རིར་ཕྦེབས་བཞྦེད་ཆོས་སྲུང་གི་གཙོ་བོ་རོ་རྦེ་གཡུ་སོན་མ་བསྟྦེན།།བོད་ཕྱོགས་ལ་གནས་སོར་དུ་བྲོས་ན་པས་ནང་ཟིང་དང་ཐུག་ནས།།སྐུ་སྲོག་ལ་཈ྦེན་པའི་སྡུག་བསལ་དག་པོ་བྱུང་ཡང་སིང་རྦེའི་ཀློང་དུ་

a བྱང་པ] em., བྱང་པོA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

112

བསྒྱུརa

།།བཙོན་བྱས་དབྱར་ཐོག་ཅིག་སྐྱ་ཁ་རིག་ཆྦེན་ཁའི་གཞི་ཁར་བཞུགས་ཚེ།།གསུང་རབ་ཀློག་པས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱྦེས་དགྲར་འཁྲུངས་ཚུལ་དན།།མཚམས་བྲག་ནང་ལ་བྱོན་ཏྦེ་བ་མ་ངག་དབང་འགྲུབ་པ་ལས་དབང་ཆོས་ཀི་འབྲྦེལ་བ་ཞུས།།བྲག་ཕུག་སྦེང་གྦེ་རྒྱལ་མཚན་ནས་མཐར་གིས་རིན་པོ་ཆྦེ་བོད་ནས་བྱོན་གྲུབ་པའི་ཞབས་རར་བསྦེན།།མི་རིང་བར་རྦེ་཈ིད་ཞིང་གཞན་དུ་གཤྦེགས་པ་ན།སའི་བདག་པོས་རྦེ་཈ིད་ར་མགོའ་ིབ་མར་བསོས།།གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆྦེ་གཞུང་དུ་བྱོན་པས་མཇལ་བར་ཕྦེབས།།དབང་ཆོས་ཞུ་བ་དང་སོ་འདོགས་བཅད་པ་དུས་མ཈མ་དུ་བྱས།།གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་ཐབས་གཅིག་པར་བོད་ཕྱོགས་ལ་ས་བསམ་ཡས་སོགས་གནས་མཇལ་མང་པོ་ཞུས།།སླར་གྲུབ་པའི་དབྦེན་གནས་ར་མགོར་བྱོན་ནས་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་པའི་དུས།།རྦེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་མཇལ་བ་དང་།།པཎ་ཆྦེན་ཤཱཀ་མཆོག་ལྡན་གི་འཁྲུངས་རབས་ཐམས་<85b> ཅད་ཐུགས་ལ་གསལ་པོར་ཤར།།དགོན་གནས་དྦེར་ལོ་བཞི་ཙམ་ལོན་ཚེ་མི་རྦེ་ཤྦེས་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་བཀས་ས་ག་ཟ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་མཁན་པོའ་ིཁིར་མངའ་གསོལ།བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་བཤད་དང་སྒྲུབ་པའི་སོ་ནས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད།།གནས་བཅུའི་གོས་ཐང་ཆྦེན་མོ།།མགོན་མངས་སན་གཟིགས་སོགས་བསྟན་སྲིད་མཛད་པའང་མཐའ་མི་མངོན་ཞིང་།དོན་དུ་རྦེ་བཙུན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མས་སྐྱྦེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་རྦེས་སུ་འཛིན་ཅིང་འདིར་ཡང་ནམ་འདོད་དུ་ཞལ་གཟིགས་བྱིན་གིས་རློབས་པ་དང་།།ཞིང་སྐྱོང་གི་དབང་མོས་ཅི་བསོ་བའི་འཕིན་ལས་སྒྲུབ་པ་སོགས་མཛད་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོར་གསལ་བས་སོ།།གཞན་ཡང་ཐུབ་བསྟན་བྱ་རོད་ཕུང་པོ།།དཔལ་ནཱ་ལནྡཱb

།།སང་གསལ་དགོན་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་
གཙུག་ལག་ཁང་རྦེན་བརྦེན་པར་བཅས་བཞྦེངས་ཤིང་།།དྦེ་ལྟར་ན་རྦེ་འགྲོ་བའི་བ་མ་འདིས་དགྦེ་འདུན་གི་མཁན་པོའ་ིཁིར་ལོ་ངོ་བཅུ་ག཈ིས་ཙམ་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས།སླད་དུའང་ཐུབ་བསྟན་བྱ་རོད་ཕུང་པོ་དང་།ཤི་ནཱ་ལནྡཱ་སྦེལ་ཏྦེ་བསྟན་འགྲོའ་ིདོན་རིམ་པར་མཛད་ཅིང་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགྦེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ལོ་བསོར་བཞིན་ད་ལྟའང་ཞབས་བརན་པར་བཞུགས་སོ།།།

a བསྒྱུར] em., བསྐྱུརA

b

ནཱ་ལནྟཱ

] em., ན་ལནྡA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

113

རྦེ་འདི་ལ་སློབ་མ་མི་ཕམ་འབྲུག་གྲགས་རྣམ་རྒྱལ།།ངག་དབང་འཇིགས་མྦེད་གྲགས་པ།།རིན་པོ་
ཆྦེའི་རྣམ་སྤྲུལ།།ཕྱོགས་ལས་སྤྲུལ་སྐུ།།རས་ཆྦེན་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་སྤྲུལ་པའི་སྐྱྦེས་མཆོག་དུ་མའི་འཁོར་སློབ་དང་།བཤད་གྲྭའི་སློབ་དཔོན་སྦེ་སོད་འཛིན་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས།སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཀུན་<85a, second> དགའ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དགྦེ་འདུན་ཁི་ཞུའི་སོར་ཚད་མྦེད་ཅིང་།ཕྱོགས་འདུས་སློབ་མ་གཞན་ཡང་གྲངས་ལས་བརལ་བ་ཙམ་མོ།།དྦེས་ནི་མཁན་པོ་རིམ་བརྒྱུད་ལས་གྦེས་པའི་ཆོས་རྒྱུན་བྱུང་བ་བསྡུས་ཏྦེ་བཤད་པའི་སབས་སོ།།།།།།

ཡང་འདུས་སྦེའི་ཚོགས་ཀི་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་བྱོན་པའི་རབས་ཀང་།།དང་པོ་ནི་དྦེ་འདའི་ཐ་སད་
མྦེད་ཅིང་།།མཁན་པོ་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་སྐུ་རས་པར་བརྦེན།།རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་དུ་མཚན་གསོལ་ཏྦེ།།བདྦེ་མཆོག་དང་མགོན་མངས་དབང་ཆོག་སོགས་གནང་བ་ལས་ཕྱིས་སུ་དྦེ་འདའི་སད་ཆ་མྦེད།།རྦེས་སུ་རྦེ་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་མཛད་སབས་ནས་རྒྱུན་ཚུགས།།དྦེ་ལས་སགས་འཆང་རྒྱལ་བྱྦེད་པ།།མཆོད་དཔོན་ངག་དབང་ཚེ་རིང་།།སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་པ།།སགས་ནག་རྣམ་འཕིན།།ཆོས་རྦེ་འབྲུག་ཚེ་བརན།།གུ་རུ་པཎྜི་ཏ།།སགས་འཆང་གསང་གིང་།།སློབ་དཔོན་འཇིག་དབང་གི་བར་དུའོ།།

ཡང་འབྲུག་པའི་ཕྱག་བཞྦེས་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་དཀིལ་འཁོར་པ་དང་གཏོར་མའི་སློབ་དཔོན་ནི།།དང་པོ་
ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་དྲུང་དམ་ཆོས་པ་ནས།།བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕྦེལ།།རྦེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན།།སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བྱྦེད་པ་ནས་སོ།།

ཡང་གདངས་དབྱངས་ནི་རྒྱུད་གཞུང་ནས་ར་དངས་ཏྦེ།།ཀུན་མཁྱྦེན་པདྨ་དཀར་<85b> པོས་
དབྱངས་ཡིག་དི་ཟའི་རྒྱུད་མངས་བརམས།།ལོ་ནང་འདིར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཀིས།།དབྱངས་རིང་དང་དབྱངས་ཐུང་བཅད་མཚམས་བར་གདངས་ཚིག་ལྷུག་པའི་འགྲོས་སོགས་ཡང་ཡང་བཅོས་ཤིང་བཟོ་བ་དང་།།ལག་པར་ཆོ་གའི་གདངས་ལའང་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་མཛད་གནང་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆྦེ་བ་བྱུང་འདུག་སམ་ཞིང་།།དྦེའི་འཕོ་དབུ་མཛད་མི་ཕམ་དར་རྒྱས་ནས།།ཕྱིས་སུ་སློབ་དཔོན་གསུང་དར་གིས་བསྐྱངས་པས་བཀའ་དིན་ཆྦེ་བར་འཁུམས་སོ།།

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

114

ཡང་གར་འཆམས་ནི་གོང་མའི་ཡིག་ཆ་དང་བསྟུན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་དབུ་མཛད་ཀིས་
བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟར་ལས།།ཟོར་འཆམས།།འབག་འཆམས།།ར་འཆམས་སོགས་སོས་པ་ཡིན་ལ།།མཁས་པ་བུ་སྟོན་གིས་ཀང་རྒྱུད་གཞུང་སོ་སོ་ནས་བཤད་པའི་འཆམས་ཡིག་དང་དཔྦེའུ་རིས་ཚང་མའང་ཡོད་པར་སང་ངོ་།།

འབྲུག་གཞུང་བསྟན་པའི་ཁུར་འཛིན་སྤྲུལ་སིང་ལོན།།།སློབ་དང་ཡང་སློབ་བཅས་པའི་གྲིབ་བསིལ་ཁོངས།།འགྲོ་ཀུན་བདྦེ་བར་འཚོ་བའི་རྣམ་ཐར་འདི།།།དོན་མཐུན་སྐྱྦེa

་བའི་གྲོགས་སུ་མི་འགྱུར་རམ།།

གཞན་ཡང་སྨན་ལོངས་འདིར་དཀར་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆྦེའི་དོན་གི་བརྒྱུད་པ་སོ་སོ་ནས་རིམ་པར་
བྱོན་ཚུལ་ལ།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་མ་ཕྦེབས་སོན་དུ་གྲུབ་མཐའ་ས་ཚོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་བ་ནི་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ།།བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་བྲག་ལ་རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པས་དགྦེ་སློང་བསྦེན་རོགས་བསླབ་གཙང་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་ལ་཈ིན་གཅིག་ཏུ་བདྦེ་མཆོག་འཁོར་ལོའ་ིདབང་བསྐུར་བའི་ཚུལ་དང་།ཁི་<86a> ཐོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གིས་དཀར་སྦེb

་སང་རི་ཟམ་པར་དབང་ཡོན་དུ་ར་བརྒྱའི་འབུལ་ནོད་དང་།།ཀ་ཐོག་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པས་ཤར་ལུང་ཚོ་ལ་དབང་གནང་ཚེ།།཈ིན་གཅིག་ལ་ར་ནོར་གི་འབུལ་བ་བརྒྱ་ཕག་ལ་སོགས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གིས་ཀང་ཤྦེས་སོ།།།དྦེས་ན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་ཆིབས་ཁ་སྒྱུར་གྲུབ་ནས་ཀང་རྦེ་཈ིད་ཀི་ཡོངས་འཛིན་མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་གྲོས་ནས།།མཁན་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར།།རྦེ་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛ།།དཔལ་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན་དི་མྦེད་ལྦེགས་པའི་བོ་གྲོས་ལ་ཕྱག་ཆྦེན་དོན་གི་བརྒྱུད་པའོ།།།
ཡང་རྦེ་ལ་དབང་ནས།།བྱ་གཏང་པད་དཀར་བཀ་ཤིས་སམ།།འཁྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ཡང་གྲགས་
པ་དྦེ་ལ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཅིང་།།དྦེ་ནི་འཁྲུངས་ཡུལ་བོད་དཔལ་སང་ནས་ལ་དབང་གྲོས་ལོར་ཕྦེབས་ཚེ་གསོལ་ཁ་བ་བྱས།།ཕྱིས་ཡང་དབྦེན་རྣམ་རྒྱལ་རྦེར་སས་དང་གདན་སངས་ཏྦེ་སོམ་པས་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་གྲགས།།དྦེ་ལ་ཆོས་རྦེ་ཀོམ་འཕང་པ་ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ་ཀིས་གཏུགས།།དྦེ་ནི་ས་ཚོགས་ཆུ་ར་ལ་སྐུ་བལྟམས།།གཞོན་དུས་གྲུབ་ཆྦེན་ཟ་བ་སྦེང་གྦེ་ལ་སྐུ་ཡོན་ཐམས་ཅད་སློབ།།འདུས་སྦེ་ལ་ཞུགས་ནས་མཁན་པོ་པད་དཀར་

a སེ] em., སོA bདཀར་སེ] em., དཀར་དཔེA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

115

འབྱུང་གནས་ལས་སོ་ཐར་དང་བྱང་སོམ་བཀའ་ཆོས་ཀང་གསན།དབྦེན་གནས་རྣམ་རྒྱལ་རྦེར་འཁྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ལས་ཕྱག་ཆྦེན་ངོ་སོད་སོགས་ཟབ་ཁིད་ཀུན་གསན།།གཞན་དུ་གསང་སགས་གསར་རིང་གི་བ་མ་ཀུན་ལས་རིས་མྦེད་དབང་ཆོས་བཞྦེས་པས་གསན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆྦེ།།རྒྱུན་དུ་ཐུགས་དམ་ཁོ་ན་ལ་བཞུགས་པས་སོམ་<86b> བྱུང་གི་ཀློངa

་བརོལ།།མཚན་བསགས་པ་ཙམ་གིས་གདོན་བགྦེགས་འཇོམས་པ་སོགས་
གསང་བའི་བདག་པོའ་ིརྣམ་སྤྲུལ་དུ་གྲགས།ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་ཏུ་འགྲོ་དོན་རིམ་པར་མཛད་པའི་མཐར།།ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གི་དབུ་བར་ཡང་གྱུར་ཏྦེ།།དྦེ་ལ་ཕྱག་ཆྦེན་གི་དོན་ཁིད་སོགས་གདམས་པའི་མཛོད་ཀུན་གནང་བས་དྦེ་ལས་གྦེས་པ་མང་ངོ་།།དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ་དྦེའི་རིགས་དབོན་ཆོས་ཀི་སྲས་ཆོས་རྦེ་ཤྦེས་རབ་འབྱུང་གནས་ནི།།རྦེ་དྦེ་ལས་དབང་དང་ཕྱག་ཆྦེན་གི་ངོ་སོད་སོགས་ཟབ་ཁིད་ཀུན་གསན།།འདུས་སྦེར་ཞུགས་ཏྦེ་མཁན་ཆྦེན་བཟོད་པ་འཕིན་ལས་ནས།།སོ་ཐར་གི་སོམ་པ་དང་།།སྨིན་ལམ་དབང་དང་ཆོས་ལུང་རོགས་པར་ཞུས་ནས་གདན་ས་ལྕགས་རིར་ཕྱིན།།རྦེ་རྒྱལ་བའི་ཁྱབ་བདག་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལས་ཀང་དབང་ཁིད་སོ་འདོགས་དུ་མ་བཅདb

་ནས།།དབྦེན་པའི་རི་བོར་རས་རང་ལ་བརྦེན་
ལོ་བཅུ་ཕག་གི་བར་སོམ།།དྦེ་ནས་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་བྲག་གི་བ་མར་བྱོན།།སར་རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་མཚོར་མཛད་ནས།།སླར་རང་ཡུལ་ཤར་ཀོམ་འཕང་གི་རི་མགུལ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྒྲུབ་སྦེ་རྒྱས་པར་བྱས་ཤིང་།།སྐུ་གཤྦེགས་པའི་ཚེ་ཕཉ་དག་པོ་རྒྱབ་ནས་བདྦེ་བ་ཅན་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ལ།།འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སྤྲུལ་པར་མཁའ་འགྲོའ་ིལུང་གིས་བསྟན་ཞིང་།རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་ཁོ་བོས་བྱས་པའང་ཡོད་དོ།།།

ཡང་འཁྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ནས།།རྦེ་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛའི་གཅུང་བ་མ་ངག་དབང་པད་དཀར་ལ་ཕྱག་ཆྦེན་དོན་ཁིད་སོགས་དབང་ཆོས་རོགས་པར་གནང་།།རི་ཁོད་དུ་<87a> ཟུང་འཇུག་གི་དོན་མངོན་གྱུར་གི་བར་སོམ།།སྦེ་བ་ལའི་བ་མ་ཡུན་རིང་མཛད་ནས།།རིང་མའི་དགོན་འཛིན་དངོས་གྲུབ་ཆུའི་དགོན་སྦེ་རང་གི་འོག་ཏུ་བཅུག་པ་དང་།།ས་གྲོ་སྟག་ཚང་གི་འདྦེན་པའང་མཛད་ནས་འགྲོ་དོན་འཕིན་ལས་མང་དུ་བསྐྱངས།།རྦེ་འདིས་རང་གི་ར་བ་འཁྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆྦེའི་རྣམ་ཐར་མཛད་པའང་ཡོད་དོ།།།

a

ཀོང] em., གོངA
b

བཅད] em., དཔྱདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

116

ཡང་རྦེ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་ནས།།འབྲུག་གྲགས་རས་ཆྦེན།།དྦེའི་དབོན་གྲུབ་ཆྦེན་རོ་རྦེ་ཆོས་དབང་།།
དྦེས་ཀུན་བཟང་རས་ཆྦེན་ལ་ཕྱག་ཆྦེན་དོན་ཁིད་སོགས་གདམས་པའི་མཛོད་གཏད།།སྒྲུབ་པ་ལ་བརོན་པས་ལོ་བོད་ག཈ིས་སུ་བ་མ་རས་ཆྦེན་ཞྦེས་ཐོག་གཅིག་ལ་གྲགས་པ་ཆྦེ།།དྦེ་ལ་རི་ཁོད་འགྲིམ་པའི་སློབ་མ་ཆྦེས་མང་བས་ད་ལྟའང་བརྒྱུད་འཛིན་གི་སློབ་སྐྱོང་མཁན་འགའ་རྦེ་སང་བས་སོ།།
ཡང་གྲུབ་ཆྦེན་དྦེ་ལ་ཆོས་རྦེ་པད་དཀར་དོན་ལྡན་གིས་ཀང་གཏུགས་ཏྦེ་དོན་གི་མཆོག་གཟིགས་
ཤིང་སྟག་ཚང་བ་མའང་མཛད་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆྦེའོ།།།ཡང་དགྦེ་སློང་བདྦེ་ཆྦེན་ལྷུན་གྲུབ་བཅས་པ་འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོད་པའི་ས་ནས།།ར་ལུང་དུ་ཆོས་མཛད་པར་བྱོན།།རྦེ་བསྟན་཈ི་ལས་ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག་གི་཈མས་ཁིད་སོགས་དབང་ཆོས་རོགས་པར་གསན་ནས།།དབྱར་སའི་རི་ཁོད་དག་ཏུ་སོམ་པས་ཕྱག་ཆྦེན་གི་རོགས་པ་འཁྲུངས།།ཕྱིས་ནས་འཁོར་སློབ་མང་དུ་འཕྦེལ་ཏྦེ་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེའང་དར་རྒྱས་ཆྦེ།།དྦེ་ནི་སྟོད་པ་ཕན་སྟྦེང་ཁའི་ལྟག་པར་སོམ་ལྡན་དགོན་པ་ཞྦེས་གྲགས་ལ།།ད་ལྟའི་དགྦེ་འདུན་གི་འཁར་ར་འདི་ཡང་དྦེ་ལས་བྱུང་ཞྦེས་ཐོས་སོ།།།དྦེ་ལ་གྲུབ་པའི་དབང་<87b> ཕྱུག་ངག་དབང་བསམ་གཏན་གིས་གཏུགས།།དྦེ་ནི་དང་པོ་སྤུངས་ཐང་དུ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེར་གཙུག་ཕུད་བྲྦེགས།།ངག་དབང་བསམ་གཏན་དུ་མཚན་གསོལ།།དབང་ཆོས་ཀང་མང་དུ་ཞུས།།ལག་པར་དགྦེ་སློང་བདྦེ་ཆྦེན་ལས་ཕྱག་ཆྦེན་཈མས་ཁིད་དང་ཟབ་ཆོས་ཀུན་གསན་ནས་རི་ཁོད་དུ་སོམ་པ་མཐར་བསྐྱལ།།དྦེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བརན་པའི་བ་གཟིམས་གོ་བཅད་ནས།།གདན་ས་སྤུངས་ཐང་དང་།།བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་།།ཆོས་འཁོར་རབ་རྦེ་ལ་ལོ་཈ྦེར་དགུ་ཙམ་བཞུགས།།དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ཐོག་ཆོས་རྒྱལ་དྦེ་།཈ིད་ཟུར་བཞུགས་ནས་སྐུ་གཤྦེགས་པའི་བར་གི་ཞབས་ཞུས་ཏྦེ།།གཡོ་བ་མྦེད་པའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་ལ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པའི་མཐར་ཀློང་རོགསa

་དགོན་སྦེའི་འདྦེན་པར་བཀོད།།སོན་
ནས་རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གི་ར་བའི་བ་མ་ཡིན་ཕྱིར།།འདིར་ཡང་གཞུང་གདན་ས་ཕན་ཚུན་དུ་གདན་དངས་ནས་ཟབ་ཆོས་བཀའ་འབུམ་མང་པོ་ཞུས།དྦེ་ལས་དགུང་གྲངས་དོན་དགུའི་བར་དུ་སལ་ལྡན་གི་གདུལ་བྱ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་བཞིན་པའི་མཐར་ནུབ་ཕྱོགས་བདྦེ་ལྡན་ཞིང་དུ་གོམ་པ་གཅིག་གིས་བྱོན་ནོ།།དྦེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཆོག་དྦེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆྦེན་པོའ་ིདོན་བརྒྱུད་རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལ་གདམས།དྦེ་

a ཀོང་རོགས] conj., གོང་རོགསA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

117

ལས་མགོན་པོ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ཀིས་གསན།དཔལ་ལྡན་རོ་རྦེ་སྦེམས་དཔའ་དྦེས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བཀའ་དིན་དུ་མཛད་དོ།།

གཞན་ཡང་རྦེ་མི་ཕམ་ཆོས་རྒྱལ་དངོས་སློབ་ཕ་དམ་པ་ངག་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་གི་སྐུ་སྐྱྦེ་དཔོན་
སློབ་འཕིན་ལས་དཔལ་འབར་ནི།།སྐུ་ཆུང་ངུ་ནས་སིག་ལ་ཞུགས་ཏྦེ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ནས་དབང་ <88a> ཆོས་རོགས་པ་དང་།།དྲུང་ཡིག་ཚེ་དབང་རོ་རྦེ་ནས་ཡིག་རིགས་སོགས་བསླབས།།སོམ་སྒྲུབ་ལ་རལ་སངས་པས་མཐུ་སྟོབས་དཔག་མྦེད་མངའ།།རོ་ལུང་དགོན་སྦེའི་བ་མར་བསོས་པས་དགོན་སྦེའི་ཞིག་གསོས་རླབས་ཆྦེ།།དབང་ཆོས་ཀི་འགྲོ་དོན་ཡང་འཁོར་མོར་གནང་བས་སྒྲུབ་སྦེ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་བཀའ་དིན་ཅན་ཡིན་ཀང་ད་ལྟ་བརྒྱུད་འཛིན་ནི་མ་རྦེད་དོ།།

ཡང་རིགས་ལྡན་བུ་མོ་སང་གསལ་གི་བ་མར་གྲགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཤྦེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ནི།།ཆུང་
ནས་སིག་ལ་ཞུགས་ཏྦེ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་དབང་ཆོས་ཀུན་གསན་ཞིང་།།མཐར་ཁུ་བྱུག་ལ་དང་ར་ལང་དགོན་སྦེའི་བ་མར་བསོས།།གཙུག་ལག་ཁང་ནང་རྦེན་དང་གྲྭ་པ་གསར་བཅད་སོགས་ཐྦེད་ཐིམ་ག཈ིས་ཀར་བསྟན་པའི་འཕིན་ལས་མཐའ་རྒྱས་སུ་བཏང་།སོད་ལྡན་གི་གདུལ་བྱ་མང་དུ་སང་ཡང་བརྒྱུད་འཛིན་ནི་རོགས་པ་འདའོ།།གཞན་ཡང་ལོ་ལོངས་འདིའི་ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་རི་ལུང་དགོན་གནས་སོ་སོར་འབྲུག་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་གི་གྲྭ་བཙུན་མང་དུ་འདུག་ཀང་བརགས་ན་སིང་པོ་ཆྦེར་མི་སང་བས་རྦེ་ཞིག་དྦེ་ཙམ་མོ།།།

གང་ལས་འཕོས་པ་དྦེ་ཡང་སིར་ཐུབ་པའི་རིང་ལུགས་པ་མཐའ་དག་མ་ཟད།དཀར་བརྒྱུད་རིན་པོ་
ཆྦེར་བྱོན་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་སྦེལ་གི་སོ་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཆོག་བརྦེས་པ་ཡིན་ལ།།དྦེས་ན་རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པ་ཀུན་མཁྱན་པདྨ་དཀར་པོ་ནས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་དགོངས་གཏད་བཞིན་དུ།།མཚན་཈ིད་བཤད་གྲྭའི་སྲོལ་གཏོད་ཀང་དར་རྒྱས་ཆྦེར་མ་བྱུང་ཞིང་།།སྦེ་སྲིད་ལ་སོན་པའི་སབས་ཀུན་མཁྱྦེན་སངས་རྒྱས་འཕྦེལ་གི་གདན་ས་འབྲས་<88b> ཡུལ་སྐྱྦེད་ཚལ་བའི་ལུགས་འཛིན་པ།།འཁྲུངས་ཡུལ་ཡར་ལུང་དྲུང་རམསa

་པ་ཀུན་དགའ་ནོར་བཟང་གདན་དངས་པ་དྦེ་ལ།ཚད་མ་སྦེ་བདུན་སོགས་཈ན་བཤད་འཛིན་པའི་གསལ་མང་དུ་སྦེལ་བ་དང་།།ལག་པར་གཞུང་ཆྦེན་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་ཤཱཀ་རབ་རྒྱས།།ཆོས་཈ིད་རོ་

a དྲུང་རམས] em., དྲུང་རམA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

118

རྦེ།།སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་པ་སོགས་མང་དུ་འཕྦེལ་ལ།།དྦེ་ཚུན་མཚན་཈ིད་བཤད་གྲྭ་དང་དགྦེ་འདུན་སྒྲུབ་གྲྭ་བྱིངས་ལན་ཅིག་ཏུ་ཀུན་རའི་ནང་ལ་ཡིན་ཀང་།།སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེས་མཚན་཈ིད་བཤད་གྲྭའི་སྦེ་ཞྦེས་ཟུར་དུ་ཕྱུང་བ་ནས།དྦེང་སང་གི་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་དཔལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་འདིའི་བར་དུ་བྱོན་པ་དག་ཡིན་ལ།།སློབ་དཔོན་འདི་ནི་སྦེ་སོད་གསུམ།།རྒྱུད་སྦེ་བཞི།།རིག་གནས་ལྔའི་བཤད་སྲོལ་ཀུན་འདུ་ཞིང་།།འདུ་བའང་གཞན་རྒྱུད་དང་སར་ནས་སྟོན་རིགས་པའི་ཀུན་གཟིགས་བརྦེ་ལྡན་གི་དཔལ་ཡོན་མངའ་བ་ཅན་ནོ།།།

ཡང་ཕྱིས་པཎྜི་ཏ་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པས།།དྲུང་ཡིག་ར་མགྲིན་
དབང་རྒྱལ་ལས་དག་ཡིག་སན་ངག་སོར་དང་།།བོད་ནས་ཀང་བ་མ་ཙནྡྲ་པ་གདན་འདྦེན་ཞུས་ཏྦེ།།ས་ཀ་ཙན་སོགས་ལ་ལྦེགས་པར་སངས་ནས།།དུས་ཕྱིས་ཆོས་རྒྱལ་དགྦེ་བཤྦེས་སུ་གྲགས་པས་ས་སན་ངག་པའི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས།།དྦེའི་སློབ་དཔོན་དུ་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་བ་བསོས་དྦེ་ས་སན་གི་བསྟན་པ་ཆྦེས་དར་ལ།།དྦེའི་སློབ་མ་བཤྦེས་ག཈ྦེན་འབྲུག་པ་ལོ་ཙཱ་བའམ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་པོས།།བོད་དབུས་གཙང་དུའང་ས་ཙནྡྲ་པའི་བཤད་སྲོལ་གསར་དུ་སྦེལ་བ་སོགས་ལོ་བོད་<89a> ག཈ིས་སུ་བསྟན་པའི་དིན་ཆྦེ།།ད་ལྟའང་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱངས་ནས་དར་རྒྱས་ཆྦེའོ།།།།།

ད་ནི་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་སུ་གཞན་གི་གྲུབ་མཐའ་དར་བའི་ཚུལ་ལ།དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་དང་
ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པ་ནི་སོན་ནས་མཆོད་ཡོན་འབྲྦེལ་བས་ན།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་ཕྦེབས་དུས་ཁོང་ནས་ཀང་འབུལ་ནོད་ཞབས་འཇུག་དང་།།རྦེ་཈ིད་ནས་ཀང་ཁོང་ལ་སར་ལུགས་བཞིན་བདྦེ་བར་སོད་ཆོག་པའི་བཀའ་ལུང་ལྦེགས་པར་སྩལ་བ་ལྟར།དིང་སང་གི་བར་དུ་ཡང་ཕང་ཡྦེ་སི་བ།ཤར་ཝང་བ་མ།སི་ཞིངa

་བ་

མ།།རི་ཚོགས་བ་མ་སོགས་བསྟན་རྒྱུན་མ་཈མས་པར་བྱོན་པ་འདི་དག་གོ།།

ཁྱད་པར་དྦེ་དུས་བ་ཁག་ལྔ་དང་དྦེའི་ཕྱོགས་གཏོགས་འགས་བསམ་ངན་སོར་རྩུབ་ཀིས་རོལ་བའི་སོབས་པ་སྐྱྦེས་ཀང་།།སྦེང་གྦེ་གཅིག་གིས་རི་དྭགས་ཀུན་འཇོམས་ཤིང་སྐྲག་པ་ལྟར།།རྦེ་཈ིད་ཀི་མཐུ་དང་ཟིལ་མ་བཟོད་པར་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་བྲོས་ཤིང་།།དྦེ་ལས་རིམ་པར་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་ལས་གདན་

a སྤྱི་ཞིང] conj., སི་ཞིངA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

119

ས་སྤུངས་ཐང་གྲུབ་པའི་ཚོད་ཙམ་ལ།།བོད་དབུས་གཙང་དུ་དུས་ཀི་འཕོ་འགྱུར་ཆྦེར་བྱུང་ནས་གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་སྐུ་འཁོར་བཅས་པ་ཡང་ནགས་མའི་ལོངས་སུ་ཕྦེབས་ལ།།རྦེ་འདིའི་ཡབ་ཡུམ་཈ྦེ་འཁོར་རྣམས་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པ་རང་གི་སིན་བདག་ཏུ་གྱུར་པས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་རང་ནས་ཀང་མཐོང་སྲོལ་དང་ཞྦེ་ས་བཀུར་སྟི་སོགས་འཇོག་ཆྦེ་བར་གནང་།།དྦེ་ནི་གངས་ཅན་གི་ལོངས་ཆྦེན་པོ་དྦེར་མཁས་དང་གྲུབ་པ་རྣམས་རྦེར་འཛེག་ནས།།གཙང་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་<89b> བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་དབུའི་མཆོད་གནས་སུ་བཀུར།།འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ནས་ཁ་ཆྦེའི་པཎ་ཆྦེན་ཤཱཀ་ཤི་སོགས་རྒྱ་གར་རོ་རྦེ་གདན་དང་།།ནཱ་ལནྡཱ་གདན་རབས་ནས་བརྒྱུད་པའི་མཁན་པོ་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་སོགས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ཆོས་ཁི་ཆྦེན་པོར།།ཞབས་སྦེན་གི་པདྨོa

་མངོན་པར་བཀོད་ནས་ཆོས་འཁོར་ལོའ་ིའབྲུb

་ལ་ལགས་ལན་བརྒྱར་བསྐྱངས་པའི་
སྐྱྦེས་བུ་ཆྦེན་པོ།ཡོངས་རོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་འཇམ་པའི་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྦེ་ཞྦེས་རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པ་ལྟར་གྲགས་པ་དོན་དང་ལྡན་པའོ།།འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་཈ིད་རང་གིས་སར་བ་ཆྦེས་དར་བ་འདུག་པས་འདིར་ཆྦེད་དུ་སོ་མ་དགོས།c

ལོ་ནང་འདིར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ཀང་རྒྱལ་ཚབ་ལྟ་བུའི་དགོངས་གཏད་གནང་བ་བཞིན།།
ལོའ་ིཕྱོགས་འདིར་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་འདྦེན་གི་འཕིན་ལས་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ཤིང་རའི་སྲོལ་འབྱྦེད་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཐོག་མར་སྲས་སུ་ཆྦེ་བ་ལ།།ཇོ་བོ་རྦེའི་དངོས་སློབ་ཕུ་ཆུང་བ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་གི་རྣལ་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་གྲགས་པའམ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི།dདགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་སྨན་ཆུའི་ནགས་སུ་གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་མཇལ་ནས་བྱང་སྦེམས་སོམ་པ་དང་།།དུས་འཁོར་སོར་དྲུག་གི་཈མས་ལྦེན་སོགས་དབང་ཆོས་རིམ་པར་གསན།།མཁན་ཆྦེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར་ལས་བསྦེན་རོགས་ནོད།།གོས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་ཆྦེན་མོ་དང་།།སྟག་ཚང་དཔལ་ཕུག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞྦེངས།།སྨན་ཆུའི་ནགས་དང་རིན་སྤུངས་

a པདོ] em., པད A
b

འབྲུ] em., འབྲུལA c This is referring to the two-volume autobiography, titled sGo mang phye ba’i gtam, of this

master.

d A biography of this master in five chapters, titled Kun tu dga’ ba’i zlos gar, by Shākya Rinchen, is extant.

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

120

དགོན་པ་སྦེལ་ཏྦེ་སར་གཞུང་གི་སྐྱྦེ་བོ་མང་པོ་ཆོས་ལ་བཀོད།གདུང་དང་རྒྱ་བར་ནང་སོགས་མཐའ་<90a> བཞིའི་ཡུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་གིང་དུ་བསྒྱུར་ཏྦེ་དགོན་སྦེ་ཡང་བཏབ་ཅིང་བ་མ་ཆོས་཈ིད་པ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཀོད་ནས།།དགུང་གྲངས་དོན་བཞི་ཕག་ལོ་སྨིན་ཟའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཞི་བར་གཤྦེགས་སོ།།འདི་ལ་གཞུང་མཁན་ཆྦེན་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ཀིས་ཀང་གཏུགས་ཏྦེ།།རང་ཅག་རྣམས་ལའང་ཕུར་པའི་དབང་ལུང་འདི་ལས་སོ།།གཞན་ཡང་འགྲོ་ཕན་ནུས་པའི་སློབ་མ་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོ།།གྦེར་ལིང་བ་མ།།བ་མ་བརོན་འགྲུས།།བ་མ་བོ་གྲོས་སོགས་སར་ལུང་གི་རི་ཁོད་བས་མཐའི་གནས་དག་ཏུ་ད་ལྟའང་འགྲོ་བའི་཈ྦེར་འཚོར་བཞུགས་པ་དག་ཀང་ངོ་།།རྦེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཞལ་གདམས་བཅས་ལན་རྒྱས་སུའང་ཡོད་དོ།།།

ཡང་དྲུང་ཡིག་ར་མགྲིན་དབང་རྒྱལ་ནི།།གཙོ་བོ་སྤྲུལ་སྒྱུར་ཡང་ནུས་པ་ནགས་པའི་གྲུབ་ཆྦེན་ཡོན་
ཏན་དཔལ་བཟང་ལས་རིང་མའི་དབང་ཆོས་དོན་ཁིད་དང་།།གཙང་མཁན་ཆྦེན་ནས་རིག་གནས་ལྔ་དང་སྦེ་སོད་བཞི་ལ་སང་བས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆྦེ།།ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་སན་ངག་དང་ཆབ་ཤོག་ཡིག་བསྐུར་ལ་ཕུལ་དུ་འཐོན་ཞིང་།།ཕྱིས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་དགྦེ་ཁི་དང་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་སོགས་འཆད་པའི་འཕིན་ལས་ཀང་མང་དུ་སྦེལ་ཞིང་།།཈ིད་ཀི་ར་གྲྭ་དང་དབོན་དུ་གྱུར་པ་བ་མ་སྲི་ཐར་སོགས་འདུག་ཀང་བརྒྱུད་པ་ནི་མྦེད།a གདན་སའང་གནས་ཆྦེན་སྟག་ཚང་དུའོ།།།

ཡང་བཤྦེས་ག཈ྦེན་ངག་དབང་འགྲུབ་པ་ནི་ཆུང་ནས་སིག་ལ་ཞུགས་ཏྦེ་རབ་ཏུ་བྱུང་།།བོ་རྣོ་བར་མཐོང་སྟྦེ་སྨན་ཆུའི་ནང་ལ་གཙང་མཁན་པོའ་ིཞབས་རར་བརངས།།ས་ཀ་བཙནb

་སོགས་རིག་གནས་ཀུན་
ཁོང་དུ་ཆུད་པས་རྒྱ་གར་གི་པཎ་ཆྦེན་ལྟ་བུའི་མཁྱྦེན་དཔོད་དང་གྲགས་<90b> པ་ཆྦེ།།དྦེ་ལས་མཁན་ཆྦེན་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ཀིས་ས་དང་སན་ངག་སྦེབས་སོར་སོགས་ལྦེགས་པར་མཛད་དོ།།།
ཁྱད་པར་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེའི་རྒྱལ་ཚབ་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་མཁས་གྲུབ་ཆྦེན་པོ་གསང་སགས་རྒྱ་
མཚོའི་སྦེ་སྟྦེ།།མཁན་ཆྦེན་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ་དང་།།སྨན་ཆུའི་ནགས་སུ་རྦེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་བཤད་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་མ་པ་གང་བྱོའ་ིཚུལ་དུ་གསན་ནས།སོམ་པ་གསུམ་དང་

a །] em., ་A
b ཀ་ཙན] em., ཀ་བཙནA

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

121

ཟུང་འཇུག་཈མས་ལྦེན་གི་རིམ་པ་རྣམས་ཀང་ཚངས་པའི་དང་སྲོང་ལྟར་དཀའ་ཐུབ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཞིང་།།མཐར་འཆི་མྦེད་མགོན་པོས་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་མཐའ་བྲག་རི་བོའ་ིཁོངས་ན་དགའ་ལྡན་ག཈ིས་པའི་གདན་ས་བཅས་ཏྦེ།།མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་དང་།།སྒྲུབ་པ་཈མས་ལྦེན་དུ་འཛིན་པའི་བུ་སློབ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་འདུས་ཏྦེ་དིང་སང་གི་བར་དུ་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདིའོ།།།

དྦེའང་གདན་སའི་རྒྱལ་ཚབ་ནི་མཁས་གྲུབ་བ་མ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོས་རིང་ཞིག་བསྐྱངས་ནས།།ད་ལྟ་ནི་རྦེ་བཙུན་དྦེ་཈ིད་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བྱོན་ཏྦེ་ཡབ་སྲས་ལན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ།གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་བཟོད་པའི་མཚན་དང་།།བསོད་ནམས་དཔལ་ལྡན།།བོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཤད་ཀ་འཛིན་པའི་སློབ་མའང་ཆྦེས་མང་ལ།།དོན་དུ་བསལ་བཟང་སོན་མ་བཞི་པའི་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ་ལྟ་ནི་དགྦེ་བཤྦེས་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོར་གྲགས་པ་སྟྦེ།དགོན་ཞལ་ངོའ་ིརིགས་སུ་འཁྲུངས་ནས།།རྦེ་དྦེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས།།ཆོས་སོད་རིག་གནས་སི་དང་བྱམས་ཆོས་མངོན་གཞུང་སོགས་ལ་ཕ་དང་མ཈མ་པའི་སངས་པ་མཛད།།གྲུབ་འབྲསa

་

ཀིས་<91a> བསྟན་པའི་དམིགས་རྦེན་དང་འཆད་཈ན་གི་སློབ་མའང་མང་དུ་སྦེལ་ཞིང་།།ཁོ་བོའང་དྦེ་཈ིད་ལས་མངོན་རོགས་རྒྱན་དང་།།ཆོས་མངོན་མཛོད་སོགས་བཤད་པའང་཈ན་ནོ།།།

ཡང་ལོ་ལོངས་ཤར་གི་རྒྱུད་དུ་གཏྦེར་བཏོན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་གིང་པས་ལུང་བསྟན་ཏྦེ།།མགར་བའི་བུ་
ཙུན་དའི་སྐྱྦེ་མཐའ་རིག་འཛིན་པདྨ་འཕིན་ལས་ཀིས་སང་སྟྦེང་གསང་སགས་ཆོས་གིང་བཏབ།།དྦེའི་སྐྱྦེ་སྲིད་བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་པའི་དོན་གྲུབb

་ཀིས་བསྐྱངས་པས་མཐའ་བཞིའི་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མྦེད་པ་འདུས།རྦེན་
གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཆོས་འཕིན་ལས་རྒྱ་ཆྦེ།།དྦེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་གོང་ས་མི་ཕམ་དབང་པོས་ཀང་མཛད་ལ།།སླར་བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་དོན་རང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་བྱོན་ནས་བཞུགས་པའི་ཚེ།།རང་཈ིད་ཀིས་ཀང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་།རིང་མའི་རྒྱུད་འབུམ་གི་ལུང་ཡོངས་རོགས་཈ན་པའི་སལ་བཟང་ཡང་བྱས་སོ།།

a གྲུབ་འབས] em., སྒྲུབ་འབསA
b An extensive biography of this master in thirteen chapters, titled Nor bu’i mchod sdong, by the author of this history, is extant.

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

122

ཡང་བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་དོན་དྦེ་ལ་མཚམས་བྲག་བ་མ་ངག་དབང་འགྲུབa

་པས་གཏུགས།།དྦེ་ནི་
རྦེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཀང་གསར་མའི་ལུགས་ཀུན་གསན་པས་ཕྱག་རོགས་དབྱྦེར་མྦེད་ཀི་རོ་རྦེ་འཛིན་པར་གྲགས།཈ིད་ཀི་སྐུ་ཐོག་རང་གཙུག་ལག་ཁང་དཔྦེ་མྦེད་དང་བཀའ་བསྟན་རབ་འབྱམས་སོགས་རོ་རྦེ་གདན་དང་དབྱྦེར་མྦེད་པ་བཞྦེངས་ཤིང་།།དྦེ་དག་གི་བར་སྦེང་ལ་དད་འདུས་སྐྱྦེ་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་ཆོས་སིན་འགྦེད་པ་ཚད་མྦེད།།བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་དོན་པའི་འཕིན་ལས་ལ་འདི་རྒྱ་ཆྦེ།།རང་གི་དབོན་གྲྭ་ཚང་དུ་ཡོད་པ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསོས་<91b> ནས་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོར་མཚན་གསོལ།།དྦེ་ནི་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་འཕིན་ལས་ནས་ཀང་ཕྱག་ཆྦེན་཈མས་ཁིད་དབང་ལུང་ཀུན་དང་།།རྦེ་འདི་ལས་གདོང་དཀརb

་

སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་ག཈ིས་དང་ཐབས་གཅིག་པར་གསང་ཆྦེན་རིང་མའི་སོར་མ་ལུས་པ་གསན།།རྦེ་ཞིང་གཤྦེགས་པའི་དགོངས་རོགས་སུ་འཇིག་རྦེན་གི་དཔྦེར་འོས་པའི་དངུལ་འབུམ་མཆོད་རྦེན་སོགས་དགྦེ་བའི་ལས་ལམ་དང་།།དབང་ཆོས་རྒྱུན་ལྦེགས་པར་སྦེལ་བའི་མཐར་཈ྦེར་ཞིར་གཤྦེགས་པ་ལས།།ད་ལྟ་ནི་འདིའི་གཅུང་མཚན་཈ིད་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་རིས་མྦེད་གྲུབ་མཐའ་རོགས་པའི་བཤྦེས་ག཈ྦེན་དཔལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ས་ལྦེགས་པར་འཛིན་ཏྦེ་བཞུགས་སོ།།།

དྦེའང་གཏྦེར་ཆྦེན་པདྨ་གིང་པ།cདྦེའི་སྲས་ཟ་བ་རྒྱལ་མཚན།

d ཙུན་དའི་སྐྱྦེ་མཐའ་པདྨ་འཕིན་
e

ལས་ལ་པད་གིང་ཡབ་སྲས་གསུམ་དུ་གྲགས་ཏྦེ།།པད་གིང་ནི་གསུང་སྤྲུལ་ཚུལ་ཁིམས་རོ་རྦེ།།ར་མགྲིན་རྣམ་སྤྲུལ་སྲས་ཟ་རྒྱལ་ནི་ཐུགས་སྲས་ཆྦེན་མོ།།པདྨ་འཕིན་ལས་ནི་བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་དོན་དུ་སྐྱྦེ་བ་བརྒྱུད་ནས་ལོ་བོད་ག཈ིས་སུ་འགྲོ་དོན་སོ་སོ་མཛད་པ་ཡིན།།དྦེ་ཡང་བོད་ན་ལ་ལུང་།།ལོ་ན་སང་སྟྦེང་།།བུམ་ཐང་།།གདུང་ཚང་ཁ་ལིང་སོགས་ན་ཆོས་རྒྱུན་ལྦེགས་པར་དར་བས་ན།།ལོ་རྒྱུད་དུ་ཨུ་རྒྱན་པདྨའི་འཕིན་ལས་ལ་སོན་གི་དུས་ཀ་ཐོག་པ་དང་།།ཕྱིས་ནས་པད་གིང་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆྦེ་བས་སོ།།

a An extensive biography of this master in five chapters, titled Rig ’dzin zlos gar, by the author of this history is extant.

b གདོང་དཀར] em., སོང་དཀརA c For an introduction and critical edition of his autobiography, see Phuntsho 2015. d For an edition of his biography, see Phuntsho (et al) 2015. e For an edition of his biography, see Gyeltshen (et al) 2015.

གནས་བརན་མཁན་ཆྦེན།

123

གཞན་ཡང་ལོ་ནང་འདིར་གསང་སགས་རིང་མའི་བསྟན་འཛིན་དུ་བྱོན་པ་ནི་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་སྐྱྦེ་མཐར་བསགས་པ་གདོང་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ་ཡབ་སྲས་རིམ་བྱོན་དང་།།ཨཱ་ཙཱརྱ་ཡྦེ་ཤྦེས་དབྱངས་ཀི་<92a> སྤྲུལ་པར་ལུང་གིས་ཟིན་པ་གནས་ཕུའི་སྤྲུལ་སྐུ་དག་དང་།པདྨའི་ལུང་ཟིན་མདའ་སྟོང་བ་མ་རབས་སུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀང་དང་པོ་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོར་ཡིན་ནའང་།།སྤྲུལ་སྐུ་བྱོན་པའི་ས་ཕྱི་ལས་དྦེང་སང་གི་ཆོས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ནི་པད་གིང་ཡབ་སྲས་ལ་ཐུག།།

ཡང་གཏྦེར་བཏོན་རོ་རྦེ་གིང་པའི་གདུང་དང་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་ཤར་དྭངས་ཆུའིa

་བ་མ་འཇམ་

དབྱངས་སྐུ་མཆྦེད་དུ་གྦེས་པ་ནས།།གཞན་ཡང་དང་པོ་ནི་སྟོན་པ་གཤྦེན་རབb

་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཟྦེར་ཡང་ཕྱིས་
སུ་གསར་ལུགས་དང་འདྦེས་པའི་བ་མ་སྐུ་འབུམ་པའི་དགོན་འཛིན་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་དང་།།གཏྦེར་སྟོན་དི་མྦེད་གིང་པའི་ལུགས་འཛིན་཈ི་ཟྦེར་སང་བ་མ་རིམ་པར་བྱོན་པ་ལས།།ད་ལྟའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཕིན་ལས་རབ་རྒྱས་འདི་཈ིད་ཀི་སབས་ནས་འབྲུག་ལུགས་ངོ་མར་གྱུར་པའོ།།

ཞིང་མཆོག་འདི་ན་ཆོས་ལུགས་མང་དར་ཡང་།།།འདིར་ནི་སྐྱབས་མགོན་རྦེ་ལ་མངོན་བཏུད་པའི།།།

ལོ་རྒྱུས་ཟུར་ཙམ་ཡིན་མོད་ཤྦེས་ལྡན་དག།།།ཀུན་གི་རྣ་བར་འདི་སད་སོག་པ་བབས།།།།།

a ཤར་དྭངས་ཆུའི] conj., ཤར་དངས་ཆུའིA
b གཤེན་རབ] em., གཤན་རབA

125

གསུམ་པ་ལུགས་ག཈ིས་དབང་བསྒྱུར་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ་ལ།།མི་བདག་ཁི་པ་རིམ་བརྒྱུད་ཀི་ལོ་རྒྱུས།aའབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིབཀའི་ཁིམས་ཡིག་དང་།ཞར་ལ་བཟོ་རིག་པ་སིའི་ཁུངས་ཙམ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།།དང་པོ་ནི།།སྐྱབས་མགོན་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ནས།།ནང་ཕྱག་མཛོད་ག཈ྦེར་པ་དང་འཇིག་རྦེན་གི་སིག་རྣམ་གཞག་བྱྦེད་མཁན་ཐམས་<92b> ཅད་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོར་བཅོལ་བས།།སོན་གི་རྒྱལ་ཁིམས་མ་཈མས་པའི་ཁར་ཆོས་ཁིམས་གཙང་མའི་སྲོལ་བཟང་ཟུང་དུ་སྦེལ་ཏྦེ་སིང་སྟོབས་དཔུང་པས་མནན་ཅིང་། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་རང་གི་བཀའ་དང་བསྟུན་ཕྱོགས་མཚམས་མཐའ་དབུས་མྦེད་པ་ཐམས་ཅད་དཔལ་འབྲུག་པའི་བཀའ་འབངས་སུ་བསྡུས་ཏྦེ་དཀར་པོ་ཆོས་ཀི་སང་བས་ཁྱབ་པར་བྱས་པས་ན།།དྦེང་སང་གི་བར་དུའང་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོའ་ིསིག་རྣམ་གཞག་ཅྦེས་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མིག་ལྟོས་དཔྦེར་བྱྦེད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཡིན་པ་ལྟར་དྦེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི།།
འཁྲུངས་ཡུལ་དགོན་འོབས་མཚོ་ཡུལ་གསར་དུ་འབྲུག་པ་རང་གི་དབུ་ཆྦེའི་རིགས་སུ་ལྕགས་
ཡོས་ལ་བལྟམས།།དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ར་ལུང་དུ་ཆོས་ལ་བྱོན།།དཔལ་འབྲུག་པ་ཡབ་སྲས་ཀིས་སྐྲ་ཕུད་བྲྦེགས།།བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱས་ཞྦེས་མིང་གནང་། བཅོ་ལྔ་ལ་དགྦེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏྦེ་གསང་སགས་ཀི་ཕྱག་ལྦེན་ཀུན་དང་གར་ཐིག་དབྱངས་སོགས་ལྦེགས་པར་སངས།཈ི་ཤུ་ནས་དབུ་མཛད་དང་ཕྱག་མཛོད་ཀི་ག཈ྦེར་སགས་མ་མཛད།།མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་གྲོས་ནས་དཀར་ནག་རིས་གཞུང་ཀུན་ལ་སོ་འདོགས་ཆོད་པའི་བར་དུ་བརོན་པས།།ད་ལྟའི་དུས་འཁོར་བ་ཀུན་གི་བཤད་པའི་རྒྱུན་ཡང་ཁོང་ལ་ཐུག་པ་དང་། ལག་པར་གཡུལ་རྒྱལ་དབྱངས་འཆར་གི་རིས་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས།།གཞན་སྦེའི་དཔུང་ཚུར་འོང་ངམ་རང་ཕྱོགས་ཀིས་ཕར་འཇུག་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམག་ཇུས་རྒྱལ་བ་འབའ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡང་དྦེས་ཡིན་ཟྦེར།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་མྦེ་<93a> འབྲུག་གི་ལོར་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ནས་བཟུང་། ཤིང་མོ་ལུག་ལོར་ཤར་ཕྱོགས་ཁ་ལིང་ཚུན་འབྲུག་ལུང་དཀར་མོར་སྒྱུར་བའི་བར་དུ་སྦེ་སྲིད་ཐུགས་ཁུར་བཞྦེས་ཏྦེ།།ལོའ་ི

a For a comprehensive book-length study on the sources, lives, contributions, and analyses of the successive Druk Desis, refer to the dPyod ldan dgyes pa’i do shal.

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

126

ཕྱོགས་འདིར་ལ་གནས་དགྦེ་གསུམ་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མྦེད་པར་མཛད་དྦེ།།མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྲོལ་གཏོད་ནས་ལོ་ཁིམས་མྦེད་ལ་ཁིམས་ཀིས་བདྦེ་བ་དང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་ཅིང་། གཞན་དུ་དུས་སབས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོའ་ིགྲོང་བཤལ་དུ་བྱོན་སབས་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཆིབས་སའི་ས་གོང་ལ་ཕ་རོལ་པོས་དུག་མདའ་འཕངས་པ་ཡང་ཡང་ཟུག་པ་དང་།ལ་ལའི་སབས་སྦེ་སྲིད་རང་གཞན་ཕྱོགས་པས་གཟུང་སྟྦེ་དམར་གསོད་དུ་གཏོང་རིས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀང་འདུག།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་སིང་སྟོབས་དང་དཀའ་སད་དག་པོ་ཁུར་དུ་བཞྦེས་ཏྦེ་བསྟན་པའི་ལ་རྒྱ་མཛད་པའི་ཚུལ་རོགས་པ་ནི་བརོད་མི་ལང་ཞིང་། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ནས་ཀང་། དགྦེ་འདུན་བཙུན་གསར་རྣམས་ལ་འཕལ་དགོས་ཆོས་ལུང་ཡང་རྒྱ་ཆྦེར་གནང་ཞིང་། དྦེ་ལྟར་ན་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་བར་ཆོས་འཇིག་རྦེན་གང་ནས་ཀང་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་དིན་ལག་པར་དུ་ཆྦེ་བ་མཛད་ནས།མྦེ་སྦེལ་ལོ་ལ་གདན་ས་ལྕགས་རིར་དབྱར་཈ི་ལྡོག་གི་གསུང་ཆོག་གནང་བའི་཈ྦེར་དགུ་བར་སྟོན་གི་སབས་ཚོགས་དབུར་སྙུན་མྦེད་དུ་ཞི་བར་གཤྦེགས་པ་ལས།།སྐུ་སྤུར་ཡང་མྦེ་མཆོད་མ་ཕུལ་བར་དྦེ་཈ིད་རང་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ་ལས།།དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཡང་ལག་འགྦེད་རས་བཟང་སུམ་ཅུའི་རིས་མ་ཎི་དུང་ཕྱུར་སོགས་དགོངས་རོགས་ཀང་ <93b> གཏོས་ཆྦེ་བ་བསྒྲུབས།།སྐུ་སྤུར་ཡང་ཕྱིས་ནས་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀིས་སོང་བར་བྱས་སོ།།

སྦེ་སྲིད་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོ་དྦེའི་རྒྱལ་ཚབ་ནི།།ཆོས་རྦེ་ལ་སོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གྲགས་ཏྦེ།།ཁོང་པ་ཞབས་དྲུང་བསྟན་པའི་཈ི་མའིa

་ཟུར་སྲས་ཡིན་པར་ཡང་གྲགས་པ་ལྟར།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་
ཞལ་གི་རྣམ་པ་འད་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཟྦེར་ཞིང་། དྦེ་ནི་གདན་ས་ར་ལུང་དུ་རྦེ་ཡབ་སྲས་ལས་དབང་ཆོས་རོགས་པར་ཞུས།།གཞན་དུ་ཡང་རིག་གནས་ལ་ལྦེགས་པར་སངས་པའི་རྦེན་འབྱུང་ལས།།འདིར་ཡང་ཡོན་ཏན་གང་དང་གང་ལའང་ཐུགས་དགྦེ་ཚོར་ཆྦེ་བས་རིག་གནས་དང་བཟོ་གྲྭ་ཕལ་ཆྦེར་འདིའི་སབས་ལ་བཙུགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་ཚད་མ་ལ་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཀུན་ཤྦེས་དང་ཀ་བཅུ་པ་ག཈ིས་ལ་བརྦེན་ནས་མཚན་཈ིད་བཤད་གྲྭ་ཡང་འཛུགས་པ་དང་། སྐྱྦེས་ཆྦེན་རྣམས་ནི་སྦེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དྦེ་ལ་བརོན་པ་ཆོས་཈ིད་ཡིན་པས།།འཚོ་མཛད་སྨན་པའི་རིགས་ལ་ལག་པར་དགྦེས་པས་སྨན་གི་རིགས་མང་པོ་

a ཈ི་མའི] em., ཈་མིའིA

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད།

127

བསགས་ཏྦེ།།གངས་ཅན་བོད་ཀི་སྨན་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་ལའང་སྨན་འགྦེད་ལན་ག཈ིས་ཙམ་གནང་བ་མཛད་ལ།།བྱ་བ་ལས་ཀི་འཁོར་ལོའ་ིཕྱག་རྦེས་ཀང་། སྤུངས་ཐང་དུ་དགྦེ་འདུན་གི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཀ་བ་སུམ་ཅུའི་ཁྱོན་དང་ཚོན་རི་ས་ཚོགས་ཀིསa

་བཀ་བས་མཛེས་པ་དྦེ་ནི་ད་ལྟ་ཀུན་ར་རིང་པ་ཟྦེར་བ་དྦེར་འདུག།།།ཕྱོགས་བཞིའི་ལས་སོ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་འབུལ་དངོས་ཟས་ནོར་ཐམས་<94> ཅད་ཆུད་མི་འཛའ་བར་བ་མའི་དགོངས་རོགས་སུ་དམིགས་ཏྦེ།།བདྦེ་བར་གཤྦེགས་པའི་མཆོད་རྦེན་བརྒྱད་གཙོ་བོར་བཀ་ཤིས་སོ་མངས་ཐོག་སོ་གསུམ་ལག་ཙམ་དང་། གཞན་རྣམས་ཐོག་སོ་ག཈ིས་མ་བཅས་རིན་པོ་ཆྦེ་ས་ཚོགས་ཀིས་ཕས་མཛེས་པ་ད་ལྟ་དངུལ་འབུམ་མཆོད་རྦེན་དུ་གྲགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཙན་དན་དཀར་དམར་གི་རྒྱུ་ལས་མཆོད་རྦེན་བརྒྱད་ཀི་བཟོ་གྲྭ་དང་།རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་གསྦེར་ལས་བཞྦེངས་པ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་ཁོར་མོར་སྒྲུབ་ཅིང་། ལག་པར་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེའི་ཁོད་ལས་ཤྦེས་རབ་ཅན་དབང་རྣོན་དག་གིས་སོམ་གསུམ།།བརག་ག཈ིས།།ར་རྒྱུད་སོགས་དགྦེ་འདུན་གི་ཚོགས་དབུས་སུ་རྒྱུགས་འབུལ་མཁན་རྣམས་ལ་མང་ཇ་དང་། དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་དང་། གཞུང་ཆྦེན་པོའ་ིཚོགས་རྒྱུགས་འབུལ་མི་ལ་མང་ཇ་དང་ལྦེ་ཚན་གནང་བའི་སྲོལ་བཙུགས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་དམིགས་རྦེན་མཆོག་ཏུ་མཛད་ཅིང་།།དྦེ་བཞིན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཁྱྦེན་དཔོད་མངའ་བས་རང་འབངས་ཆོས་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བ་དང་། གཞན་སྦེ་ཕ་རོལ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་དགྲ་ཐབས་ཀི་འཕྲུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་དཔའ་བས།ཁོང་གི་སབས་གངས་ཅན་བོད་ཀི་སྦེ་དཔོན་འགས་བསྦེ་གཟན་བཀུག་ལུག་བྱས་བོད་ཁམས་འབྲུག་པའི་མངའ་ཞབས་སུ་བཅུག་པའི་ནང་གྲོས་ཡོད་ཀང་ཟྦེར་བའི་སྦིར་གཏམ་འགའ་རྦེ་སང་ཞིང་། གང་ལྟར་དཔལ་འབྲུག་པའི་གདུང་དུ་གཏོགས་ཤིང་མཛད་པའི་ཕྱག་རྦེས་ཀང་རླབས་ཆྦེ་བས་མཐའ་དང་གྲངས་མི་<94b> མངོན་པའི་སོ་ནས།།སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་ཐུགས་ཁུར་བཞྦེས་ཏྦེ་ལོ་བཅུ་ག཈ིས་ཙམ་སོང་བའི་མྦེ་ལུག་གི་ལོ་དབོ་ཟའི་ཚེས་ལྔ་ལ་གནམ་དུ་གཤྦེགས་པ་ལས།།འདུས་སྦེའི་ཚོགས་ལ་རས་བཟང་བཅུ་ཕག་ག཈ིས་མའི་རིས་མ་ཎི་དུང་ཕྱུར་སོགས་དགོངས་རོགས་ལྦེགས་པར་བགིས་སོ།།

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་གསུམ་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བརན་པའམ།།མཚན་གཞན་དམ་ཆོས་ལྷུན་
གྲུབ་ཏུ་གྲགས་སྟྦེ།།འཁྲུངས་ཡུལ་བོད་སྨིན་འཁྱུད་པ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཞུགས་ཏྦེ་དབུ་

a ཀིས] em., གིསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

128

མཛད་ཀི་ཐུགས་འགན་ཀང་བཞྦེས་པ་དང་།།དྦེ་ལས་དར་རྒྱས་དགོན་པའི་གནས་གཞི་བཟུང་བ་རིམ་པར་ཤར་ཕྱོགས་མི་སྦེ་ཐམས་ཅད་འབངས་སུ་བཅུག།།།འབྲུག་ཆོས་འཁོར་རབ་བརན་རྦེ་ནས།།བཀ་ཤིསa

་སང་

གི་བར་རོང་ཆྦེན་དྲུག་ལ་སོགས་བཏབ་པའི་བྱས་པ་ཆྦེ་བར་བརྦེན།།ཀོང་སའི་དཔོན་སློབ་ནས་ཕྱག་མཛོད་ཀི་ཁིར་ལུང་སྩལ་བའི་བཀའི་སམ་ཉ་ཕྦེབས་ཐོག་ཏུ།།ཐུགས་དགོངས་ལ་སར་ཆོས་རྦེ་ལ་སོན་པའི་སབས་ཞབས་དྲུང་ཡབ་སྲས་ཀི་སྐུ་གཞོགས་སུ་མ་ཐར་བས་ཕྱིའི་མཛད་སྟབས་ཅི་རིགས་སུ་མི་བདྦེ་བའི་ཚུལ་དག་དན་ནས།།དྦེ་འཕལ་སྦེ་པས་བདག་ལ་འདི་འདའི་འོས་བབས་མི་འདུག་ཀང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བཟོག་ཐབས་མ་ནུས།།འོན་ཀང་བསྟན་པའི་བྱ་བཞག་འགངས་ཆྦེ་ཆུང་གང་ལའང་ངྦེད་ཀི་བོ་གྲོས་ཕ་མོས་མི་ལྕོགསb

་

པས།།གོང་ས་ཡབ་སྲས་ག཈ིས་ཀའི་སྐུ་ཞབས་སུ་ངྦེད་རང་ཡོང་ཆོག་པ་ཞིག་ཅིས་ཀང་ཞུ་དགོས་ཞྦེས།།དབང་མི་ལ་མ་གཏད་པར་གསྦེར་རི་ལྟར་བརླིང་བའི་བརིད་ཀིས་མནན་ཏྦེ།།ཕྱི་ཚོ་ཆྦེན་<95a> བརྒྱད་སོགས་འཇིག་རྦེན་སིའི་སིག་རྣམ་གཞག།།།ནང་འཕགས་པའི་དགྦེ་འདུན་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་། གསང་བ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་མཆོད་འབུལ་འཕིན་བཅོལ་སོགས།།རྒྱལ་སྲས་བདུད་འཇོམས་ཞབས་དང་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོའ་ིབཀའ་ཁིམས་མ་཈མས་པར་བསྐྱངས་པས།ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་དཔལ་འབྲུག་པའི་ཆོས་སྲིད་ཀི་བསྟན་པ་གངས་ལ་཈ི་མ་ཤར་བ་ལྟར་བྱུང་བས་ན་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བརན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་གི་ཕོ་བྲང་དབུ་རྦེ་ཆྦེན་མོ།།གསང་སགས་ཟབ་དོན་ཕོ་བྲང་། གིང་བཞི་གཡུལ་རྒྱལ་རོང་། ནུབ་བར་ལིང་རོང་སོགས་དང་། ཐྦེད་ཐིམ་ས་གྲོའ་ིཕྱོགས་ཀི་རི་མགུལ་དང་ཡུལ་ལོངས་རྣམས་སུ་ཆོས་སྦེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་བཏབ་པ་དང་། གཞུང་གི་ལམ་བར་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་རྦེ་ཆྦེན་པོའ་ིའཕིན་ལས་མཎ་ཐང་མཆོད་རྦེན་གི་བཀོད་པས་མཛེས་ཤིང་། ཁྱད་པར་གསང་སགས་དཀིལ་ཆོག་གི་སོར་དང་ཁིད་ཡིག་མང་པོ་དང་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་པར་དུ་བརྐོས་པ་སོགས་སིགས་དུས་རོགས་ལྡན་ངོ་མར་བསྒྱུར་བའི་མཛད་པའང་བོས་མི་འཁྱུད་ཅིང་། ཡང་སོས་སུ་ཤར་བཀ་ཤིས་སང་ནས་ནུབ་བར་ལིང་ཁ་ཚུན་ཆད་དཔལ་འབྲུག་པའི་གདུལ་ཞིང་དུ་ལུང་དང་དབང་བསྒྱུར་ཆོག་པ་ནི་འདིའི་མཛད་པའི་དིན་ཡིན་པར་ཤྦེས་དགོས་སོ།།

a བཀྲ་ཤིས] em., བཀྲིསA
b མི་ལོགས] em., མི་ལོགA

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད།

129

དྦེ་ཡང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སབས་ཕྱི་ནང་གི་ཐུགས་བྲྦེལ་ཆྦེ་གཤིས་ཐུགས་བསམ་བཞྦེས་ལོང་གར་ཡོད་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་སོང་བ་ལས།།ཕྱིས་ཀི་རྒྱལ་བོན་ཚོས་མཛད་ན་གང་<95b> མཛད་པ་དྦེ་རང་ཡིན་ཀང་སྐྱྦེ་བོ་ངོ་དགའི་ཕྱིར་རམ་མ་མཁྱྦེན་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནམ།ཡང་རྒྱལ་པོའ་ིསྟོབས་དང་ང་རྒྱལ་གིས་ཐལ་སོང་བ་ཡིན་ཀང་རུང་མ་ལྦེགས་པའི་སྲོལ་ཞིག་འདུག་པས།།དྦེ་ཡང་གང་ཞྦེ་ན་ནག་པོ་སིག་ལས་཈ྦེས་དམིགས་ཀུན་གི་ར་བ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏྦེ།།ལུང་ལས་ཀང་། སྲོག་གཅོད་གོང་ན་སིག་གཞན་མྦེད་ཅྦེས་དང་། སོམ་པ་ལྦེན་པའི་ཐོག་མར་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་སངས་ཏྦེ་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་སླར་ལོག་པ་སོགས་དང་། འཇིག་རྦེན་གི་ཁིམས་ལུགས་མི་དགྦེ་བ་བཅུའི་ཐོག་མར་ཡང་སྲོག་གཅོད་བཀག་པ་སོགས་རྣམ་སྨིན་གི་ར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཀང་། ལོ་ནང་འདིར་བསད་ཤས་འཚོ་བ་འདི་རང་གཙོ་བོར་བསྟྦེན་འདུག་པ།།འདི་རིགས་ས་ཐོག་ནས་རྒྱ་བོད་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་ཚོགས་འཁོར་བསོར་བའི་ཚོགས་ཤའང་དམ་ཚིག་གི་རས་ཙམ་རྦེ་སིན་པའི་སྲོལ་བཙུགས་བཞག་ན་རང་ཤུགས་ལས་གྲུབ་ཀང་།རྒྱལ་ཁབ་ཀུན་ཏུ་ཤ་ཆང་གི་ལོངས་སོད་གཙོ་བོར་བྱྦེད་པས་ན།།དྦེའི་ལྦེ་ལན་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཆག་རྦེན་དང་བར་དུ་ནང་འཁྲུགས་དམྦེ་འཐབ་ཡོང་བའང་འདིས་ལན་སམ་ཞིང་། ད་ལྟའི་དུས་ཤ་ཆང་གི་ཡོ་ལང་བཀག་དགོས་ཟྦེར་ན་འགལ་ཚབ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཡང་སམ་མོ།།འོན་ཏྦེ་གཞན་གིས་བརི་བར་མི་ནུས་པའི་སྐྱྦེས་བུ་སྟོབས་ལྡན་མི་འདུལ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་དག་བྱོན་ན་ཅི་འད་ཡོང་མི་ཤྦེས་སོ་ཞྦེས་འཕོས་ལས་སྨྲས་སོ།།
དྦེ་ལྟར་ཆོས་རྒྱལ་མིའི་དབང་པོ་དྦེས་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གི་བར་ཕྱག་མཛོད་ཐུགས་ཁུར་བཞྦེས་ཏྦེ།།མ་འོངས་པའིབསྟན་འཛིན་རིམ་པར་འབྱོན་པ་<96a> རྣམས་ཀི་དམིགས་རྦེན་ལ་མཆོག་ཏུ་ཕན་པར་མཛད་པའི་མཐར།།ཇི་སད་དུ།།སྐྱྦེས་བུ་དྦེ་ནི་གང་དང་གང་འགྲོ་ཡང་།།།ལས་ནི་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རྦེས་འབྲངས།།།གསུངས་པ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་དྦེ་཈ིད་སོན་ཁི་ཐོག་ཏུ་འཁོད་ཚེ།།རོ་རྦེ་འཛིན་དབང་དྲུང་དམ་ཆོས་པར་དིན་ལོག་འཇལ་གི་རྦེནa

་འབྲྦེལ་ལྡོག་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་དཔོན་པོ་སོགས་བསད་བརྡུང་མང་བའི་
ལན་ཆགས་ཀི་རྒྱུ་དང་།རྦེན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་དང་མནའ་ཚིག་ཆད་རོ་ལས་འགོངས་པའི་འབྲས་བུ་སྨིན་པས་རྒྱུད་བསྐུལ།།བདུད་ཀིས་དཀྲུགས་པའི་སྐྱྦེ་བོ་འགས་ཟིང་རྦེན་གཡུལ་བཤོམས་ཀིས་རྦེན་དག་པོས་ཁི་ལས་ཕབ་སྟྦེ་གདན་ས་ལྕགས་རིར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་པའི་ལོ་ངོ་དྦེ་རང་དུ།།དགུང་རིང་གང་སྟྦེ་དྲུག་ཅུ་རྦེ་

a རེན] em., རོནA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

130

བརྒྱད་ལ་བདྦེ་བ་ཅན་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མྦེད་དན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཞི་བར་གཤྦེགས་ལ།།དིན་ཅན་གི་ཆོས་རྒྱལ་དྦེ་ལ་མི་འཚམ་པའི་ལས་དྦེ་ལྟར་བྱས་པས་ཕྱིས་ནང་ཟིང་བྱུང་བ་རྣམས་ཀང་འདིའི་རྦེན་འབྲྦེལ་ཤར་བ་ཡིན་ཀང་ཟྦེར་ཞིང་། ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་དྦེ་བས་མིག་ལྟོས་ངན་པ་དང་གནོད་ཚབས་ཆྦེ་བ་མ་བྱུང་ཞྦེས་ཡ་རབས་ད་མའི་རིགས་མོལ་བསྡུར་བ་ཐོས་ཏྦེ།དགོངས་རོགས་བཀའ་འགྱུར་གསར་བཞྦེངས་ཀང་བྱས་ཟྦེར་རོ།།།

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཞི་པ་ནི་སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེ་སྟྦེ་ལོ་ནང་སིའི་བ་སྦེ་ལན་རྒྱས་མཛད་ནས།།
དགུང་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ཆོས་སྲིད་བསྟན་པ་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས་ཏྦེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་གོང་དུ་སྨོས་པ་བཞིན་ནོ།།
<96b>

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་ལྔ་པ་ནི་དགྦེ་འདུན་ཆོས་འཕྦེལ་ཏྦེ།།ཡུལ་སིན་བདག་དཀར་སྦེ་གོང་མ།

a དང་
ཐོག་཈ིད་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་བསམ་པའི་སིང་སྟོབས་ཅན།།གདན་ས་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་གི་ཞིག་གསོས་དང་ཆུ་ཆྦེན་གི་ཟམ་པ་འཛུགས་ཤིང་། གཡུལ་ལས་དང་དགྲ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་མི་འདུལ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བའི་དཔའ་བོ་ཡིན་ཕྱིར།ལོ་བོད་ཀི་གཞུང་ཁིད་ཀང་མང་དུ་བསིགསb

་པ་དང་། བོད་
ཕྱོགས་སུ་ཡང་གཏྦེའུར་སོང་ནས་བསྟན་པའི་བྱས་པ་ཆྦེ་ཞིང་། སྤུངས་ཐང་རོང་དཔོན་རང་ཡང་ལོ་཈ྦེར་གཅིག་ལག་ཙམ་བགིས་ནས་དབང་རོང་དུ་བཞུགས་སབས་ཨོ་རོག་དངོས་སུ་འོང་ཏྦེ་ཁོང་གི་ལག་པ་ནས་ཤ་ལྦེན་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་ལས་ཀི་མགོན་པོའ་ིབསྦེན་རགས་སུ་མངོན་ཞིང་། མི་རིང་བར་གོང་ས་སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེ་སྙུན་ཐྦེབས་ཏྦེ་ར་མགོར་ཕྦེབས་ཤུལ་སྦེ་སྲིད་ཁིར་བཀོད།གོ་ལོག་གི་སིང་རྦེར་བསྟན་པའི་བསམ་ཁུར་ཡིན་ཟྦེར་ཕྱོགས་རིས་ཆགས་སང་ཕྱྦེ་ནས།།ཞྦེ་སང་སྲོག་བཀུམ་དུ་མའི་དབང་གིས་ནད་མཚོན་ཡང་ཕྱད་པར་ལྟ་བུར་འབར།གཞན་ཕྱོགས་ཀང་སྦེ་སྲིད་དགྦེ་འདུན་ཆོས་འཕྦེལ་ཟྦེར་དཔའ་གཏུམ་འཇིགས་པའི་ང་རོ་ཆྦེ།།ལོ་བདུན་ཙམ་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ནས་ནང་ཟིང་གི་རྦེན་ལས་འདས་སོ།།།

a །] em., ་A bབསིགས] em., བསིགA

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད།

131

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་དྲུག་པ་ནི་སྦེ་པ་དྲུང་ཡིག་གམ་ངག་དབང་ཚེ་རིང་སྟྦེ།།ཡུལ་ཀར་སྦེ་གོང་མ་
ཆུང་ངུ་ནས་སིག་ལ་ཞུགས་ཏྦེ་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་གི་རོང་དཔོན་ནས་སྦེ་སྲིད་ཁིར་འཁོད།།བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་གི་བཀའ་འགྱུར་གསྦེར་མ་དང་། འདུ་ཁང་ནང་<97a> གི་རྦེན་གཙོ་རྒྱལ་བ་ཚེ་དཔག་མྦེད་གསྦེར་སྐུ་ཆྦེན་མོ་དང་། སར་ལོ་ནང་འདིར་མ་དར་བའི་གསུང་རབ་བསྟན་འགྱུར་ཚང་མ་བོད་གཞུང་ནས་གདན་དངས་པ་སོགས་ཆོས་རྒྱལ་དམ་པའི་མཛད་པ་ཡང་བགིས་ནས་ལོ་གསུམ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་སོ།།

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བདུན་པ་ནི་ཞབས་དྲུང་གི་དབོན་པོa

་དབུ་མཛད་དཔལ་འབྱོར་ལགས་ཏྦེ།།
བསྟན་པ་ལ་ཕན་གནོད་གང་ཡང་མྦེད་ཀང་སྐུ་སལ་བཞྦེས་ཀིན་ལོ་འཁོར་གསུམ་ཙམ་རོད་བྲོ་བསྟན་ཏོ།།སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱད་པ་ནི་འབྲུག་རབ་རྒྱས་ཏྦེ།།ཝང་ཡུལ་སྲིན་མོ་ནས་གདན་ས་ཕན་ཚུན་དུ་བཞུགས་ཏྦེ།།མགར་ས་བཀ་ཤིས་མཐོང་སྨོན་གི་མཱཾ་སའི་ག཈ྦེར་དུ་བཅོལ།།དམ་ཅན་སོ་མོ་དང་ཕ་བུའི་བརྦེ་དུང་ལྟ་བར་གྱུར་ཅིང་། མཐར་གཞུང་མགྲོན་གི་གོ་ས་ནས་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་གི་རོང་དཔོན་དུ་བཞུགས་པའི་རིང་ལ།སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བརྦེན་ནས།སྤུངས་རོང་བསྟན་པ་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་ཕམ་པ་ལས་ཁོང་རང་སྦེ་སྲིད་ཁིར་འཐོན་ནས་ཀང་བྱ་མགོ་ག཈ིས་མའི་དཔྦེ་ལྟར།།བ་སྦེ་མཆོད་ཡོན་ཀང་འགྲས་གཞིར་གྱུར་པ་སོགས་ལས་དཀར་ནག་གི་རྦེའུ་སྤུངས་པ་མང་ནའང་ཐག་཈ྦེ་ཞིང་གསལ་བས་ཤྦེས་ནུས་ཏྦེ།།མི་རིང་བར་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྱོགས་རྣམ་པ་གདན་དངས་ནས་གསྦེར་ཁིར་བཀོད་ཅིང་། མཛད་པའི་ཕྱག་རྦེས་ཀང་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་ཚེ་དཔག་མྦེད་ལ་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་། འཛམ་གིང་ན་བཞྦེངས་དཀའ་བའི་བྱྦེ་བ་མཆོད་རྦེན་གི་གཙོས་རྦེན་གསུམ་འབྱམས་ཀླས་པ།།གསོལ་འདྦེབས་འབུམ་གཏྦེར།།ལན་<97b> སྐྱྦེས་དུང་འཕྱུར་སོགས་མང་། ལོ་བཅུ་གསུམ་སྦེ་སྲིད་ཁི་རང་དང་ལོ་བཅུ་ཙམ་ཟབ་དོན་ལྷུན་རྦེར་བཞུགས་རིང་ལ།།འཕགས་པའི་དགྦེ་འདུན་ལན་ག཈ིས་ཙམ་གདན་འདྦེན་ཞུས་ཏྦེ་ཞབས་ཏོག་སར་བའི་མཐར་ཕྱག་འགྦེད་དངུལ་གི་མྦེ་ཏོག།།ཐྦེར་སམ་གི་སྐུ་ཆོས་རྦེ།།བཞུགས་སྟན་ལུག་ལྤགས་རྦེ་དང་། ཁ་བཞི་ལོའ་ིཆབས་འབངས་རྣམས་ལའང་དངུལ་ཉཾ་རྦེ་མའི་གནང་སིན་སོགས་དགྦེ་བའི་མཆོད་སིན་ཡང་རྒྱ་ཆྦེ།།ཕྱིས་སུ་བཀའི་ཁིམས་ཡིག་གསར་པ་བཀོད་ཅིང་དྦེ་དང་བསྟུན་པའི་སིག་རྣམ་

a དབོན་པོ] conj., དབང་པA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

132

གཞག་དམ་པོར་བསམས་པས་འཇིག་རྦེན་བདྦེ་བར་ཡང་བགིས་པ་ལས།།རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་མྱོང་བྱར་གྱུར་པ་ཆོས་཈ིད་ཡིན་པ་བཞིན།།དུས་དྦེར་ནད་མཚོན་གཡུལ་ལས་ཀི་རྦེན་དག་པོས་རྦེ་བོན་བཅས་པ་འདས་ཚུལ་སྟོན་པ་ལས།།ལོ་ནང་འདིར་ཡང་ནད་རིམས་འཐབ་རོད་ཀིས་དུས་འདའ་ཞིང་བསྟན་པའང་཈མས་དམས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ངོ་།།

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་དགུ་པ་ནི་སྦེ་པ་འབྲུག་རབ་རྒྱས་རང་གི་ཞང་དབོན་སྦེ་པ་དགྦེ་བཤྦེས་སམ་
ཆོས་རྒྱལ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོར་གྲགས་པ་ཏྦེ།།འཁྲུངས་ཡུལ་ཝང་འཚག་ལུང་ནས་སྐུ་གཞོན་ནུར་སིག་ལ་ཞུགས།།དཀིལ་ཆོག་དང་རིག་གནས་སོར་ཕལ་ཆྦེར་སློབ།།བ་མ་ཙནྡྲ་པ་ནས་ས་སོགས་དབང་ལུང་ཡང་ཅི་རིགས་གསན།།དྦེས་ཕྱིས་སུ་ཕྱག་མཛོད་ཁིར་འཁོད་པའི་ལུང་བསྟན།།དྦེ་ནས་ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གི་སློབ་དཔོན་མཛད།།མི་རིང་བར་སྦེ་པ་འབྲུག་རབ་རྒྱས་ཟུར་བཞུགས་གནང་<98a> སྟྦེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསོས།།ཐུགས་བསྐྱྦེད་རྨད་དུ་བྱུང་བས་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེའི་ཁིམས་དང་ཕྱག་ལྦེན་ཐམས་ཅད་དངོས་གཙང་བར་སྒྱུར་ཞིང་། པཎ་ཆྦེན་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་སློབ་དཔོན་དུ་བསོས་ནས་ས་པའི་སྦེ་གསར་དུ་འཛུགས།།སྤུངས་ཐང་དུ་བཀའ་འགྱུར་སྐྱ་པོད།འཇམ་དབྱངས་དང་སློབ་དཔོན་པདྨའི་གསྦེར་སྐུ་མི་ཚད་ལས་བརལ་བ།།སན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་གོས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་ཆྦེན་མོ་དང་། བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་དུ་རྒྱ་བོད་ལོ་པཎ་ཚང་མའི་ཐང་ཀ།།འགུ་རུའི་འཁྲུངས་རབས་ཚང་མའི་ཐང་ཀ།།ལྕགས་རི་བདུད་འདུལ་ཡང་དབྦེན་དུ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་གསྦེར་སྐུ་ཆྦེན་མོ་སོགས་ལྦེགས་པར་བཞྦེངས་ཤིང་། རྦེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་མགུར་འབུམ།།རིན་པོ་ཆྦེ་ཏོག་གཟུངས།།མདོ་མངས་འཕོ་འཐུད་དང་། དུས་འཁོར་རྣམ་བཤད་ཀུན་མཁྱྦེན་གིས་མཛད་པ་སོགས་པར་དུ་བརྐོས།།ཨུ་རྒྱན་གི་སྒྲུབ་གནས་ཀུན་ཏུ་གསོལ་འདྦེབས་འབུམ་གཏྦེར།།ལན་སྐྱྦེས་དུང་འཕྱུར་སོགས་དགྦེ་སྒྲུབ་ཕ་རགས་རིས་ལས་འདས་པ་མཛད་བཞིན་ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་ཆོས་སྲིད་བསྐྱངས།།དྦེ་ནི་གཏྦེར་བཏོན་དཔག་བསམ་པས་ལ་སྲས་མུ་ཁི་བཙན་པོའ་ིསྐྱྦེ་མཐར་ལུང་བསྟན་ཅིང་། བར་ཆད་ལས་རྒྱལ་ན་བསྟན་འགྲོའ་ིདོན་མཐའ་ཡས་འགྲུབ་པ་འདུག་ཀང་། ཞང་དབོན་ནང་འཁུ་ཞིང་ཆོས་སྐྱོང་རད་བསྐུལ་འཁུ་ལྡོག་གི་རྦེན་ལས་ག཈ིས་ཀའང་བརྣག་དཀའ་བའི་ལས་དུས་ལ་བབས་ཏྦེ་གཤྦེགས་པར་གྱུར་ཅིང་། དྦེ་ལྟར་ཡང་དུས་དྦེར་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་<98b> སྦེམས་དཔའ་དགྦེ་བཤྦེས་ཞྦེས་འཇིག་རྦེན་ན་མངོན་པར་གྲགས་པས་སོ།།།

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད།

133

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་པ་ནི་རིན་པོ་ཆྦེའི་རྣམ་སྤྲུལ་གོང་ས་མི་ཕམ་དབང་པོ་སྟྦེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་གོང་
དུ་སྨོས་པ་ལྟར།།རྦེ་ཁོང་རང་སྦེ་སྲིད་ཀི་ཐུགས་བཞྦེད་མྦེད་ཀང་། དྦེ་དུས་བསྟན་པ་ནང་གས་ཀི་དོགས་བསྟན་འགྲོའ་ིསྲོག་ཤིང་དུ་བ་སྦེ་ཐུན་མོང་མ་མཛད་ཀ་མྦེདa

་བྱུང་ངོ་།།།

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་གཅིག་པ་ནི་བ་མ་སྐུ་མཆྦེད་ཀི་ཁུ་བོ་དཔལ་འབྱོར་དུ་གྲགས་པ་སྟྦེ།།རྒྱལ་
སྲས་སྐུ་མཆྦེད་གཞུང་དུ་གདན་འདྦེན་གྲུབ་ནས་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆྦེའི་གཟིམས་དཔོན་མཛད།།གོང་ས་མི་ཕམ་དབང་པོ་བོད་དུ་ཕྦེབས་ཤུལ་སྦེ་སྲིད་ཁིར་བཀོད།འཇིག་རྦེན་ན་ལོ་ལྦེགས་པ་སོགས་དགྦེ་བའི་མཚན་མ་ཤུགས་ལས་གྲུབ།གདན་ས་ལྕགས་རི་མྦེས་འཚིག་པའི་ཞིག་གསོས་དངུལ་འབུམ་མཆོད་རྦེན་སོགས་སར་བས་མི་དམན་པ་བཞྦེངས་ཏྦེ་གསྦེར་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཀང་བཀལ།།རྦེ་མི་ཕམ་དབང་པོས་བསྒྲུབས་པའི་སན་རས་གཟིགས་གསྦེར་སྐུ་ཆྦེན་མོའ་ིའཕོ་མཐུད་ཀང་ལྦེགས་པར་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་པའི་དམིགས་རྦེན་བཟང་པོ་བསྟན་རིང་ནས།།ལོ་གསུམ་ཙམ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏྦེ་ད་ལྟའང་ཤར་བོན་སྦི་རིའི་དགོན་གནས་སུ་བདྦེ་བར་བཞུགས་པས་སོ།།

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་ག཈ིས་པ་ནི་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་ཏྦེ།།སྦད་མྦེད་ཡུལ་གི་ནང་ཚན་
འགྲམ་རོ་ནས་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་སྦེ་རིགས་སུ་ཞུགས་ཤིང་། དྦེའི་ནང་ལས་ཀང་དཔའ་ཞིང་བོ་གྲོས་ཆྦེ་བར་འཐོན་ཏྦེ་བར་ལིང་ཁའི་རོང་དཔོན་<99a> དུ་བསོས།།དྦེ་ལས་རིམ་པར་གཞུང་དུ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང་གི་དཔོན་དུ་ཆྦེད་མངགས་བགིས་པའི་ཚེ།།ལོ་ནང་འཁྲུགས་ཀི་ཁར་བོད་དམག་དཔུང་ཅན་རོལ་བའི་དཔའ་བོར་ཡང་གྱུར་པ་བཞིན་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟྦེ།།མི་རིང་བར་སྦེ་སྲིད་ཁིར་འཁོད་པ་ནས།།རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆྦེའི་ཁི་འདོན་དང་མ཈མ་དུ་ལོ་ནང་སིb

་ལ་གནང་སིན་སྩལ།།གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འགྱུར་གསར་བཞྦེངས་
དང་འགུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་གོས་སྐུ་ཚེམས་དྲུབ་མ་སོགས་བཞྦེངས་ཤིང་། དགྦེ་འདུན་ལ་གསོལ་འདྦེབས་འབུམ་སྦེ།།མ་ཎི་འཛུགས་པ་ཡང་ཡང་བགིད་བཞིན་པའི་རིང་ནས་ལོ་གསུམ་རྒྱལ་སྲིད་བྱ་བ་རླབས་ཆྦེར་མཛད་དོ།།

a ཀ་མེད] em., དཀའ་མེདA
bསྤྱི] em., སྤྱིརA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

134

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་གསུམ་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཤྦེས་རབ་དབང་ཕྱུག་སྟྦེ།།དྦེ་ནི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཁ་
གསར་དུ་སྐུ་ཆུང་ནས་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར་ཞུགས།།མཁན་ཆྦེན་བཟོད་པ་འཕིན་ལས་ནས་བསླབ་པ་ནོད་ཅིང་། དཔལ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གིས་ཤྦེས་རབ་དབང་ཕྱུག་ཅྦེས་མཚན་གསོལ།།ལོ་བཅུ་ཕག་ཕྱྦེད་གསུམ་གི་བར་འདུས་སྦེའི་སིག་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྒྱུག་པ་ལས།།ལོ་ནང་སིའི་ལས་ལོངས་པ་ལྟ་བུས་རྒྱལ་སྲས་འདུས་པའི་ཚོགས་དང་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནང་འགལ་ཞིང་འཁྲུགས་རོད་མཐར་ཤར་ཕྱོགས་བྷངྒ་ལའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་ལ་མགྲོན་ག཈ྦེར་གི་ཚུལ་དུ་བྱོན།།ཟིང་རྦེན་བར་མའི་སབས་ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་ཐམས་ཅད་དུ་གཡུལ་འགྦེད་དཀའ་ལས་ཀི་ཁུར་བངས་པའི་བདྦེན་མཐུ་སྨིན་པ་བཞིན་ས་གྲོའ་ིསི་བར་འཁོད། <99b> དྦེར་རྒྱལ་བའི་ལ་ཁང་ཆྦེན་མོའ་ིརྦེན་བཞྦེངས་ཀང་མཛད་ཅིང་ལོ་བོད་བདྦེ་ཐབས་ཚུལ་ཀང་ཡང་ཡང་བགིད་པ་དང་། སབས་དྦེར་རང་འདོད་ཀིས་ཕྱོགས་རིས་ཆགས་སང་ཆྦེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའི་ཚུལ་ལྟར་ཕམ་ཁ་རང་གིས་ལྦེན་ཅིང་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་བྱིན་ནས་རྦེ་ཞིག་ཟུར་བཞུགས་སུ་གནང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ཚེ་རིང་གནམ་གི་ཤྦེ་མོང་དང་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མས་རྒྱུད་བསྐུལ་ཏྦེ་གདན་ས་སྤུངས་ཐང་ཆྦེན་མོར་འབྲུག་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ།ཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་རིམ་པར་སྐྱོང་བ་ལས་བགྲང་བྱ་བཅུ་གསུམ་གི་བར་ནད་མཚོན་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མྦེད་ཅིང་བདྦེ་བར་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་།།གཏྦེར་བཏོན་འབྲུག་སའི་ལུང་བསྟན་ལས།རྣོ་ངར་ལྡན་གི་རལ་གྲི་ཤུབས་མྦེད་དྦེ།།མི་གང་སིང་གི་ལག་པས་འཛིན་སྲིད་ན།།དགྲ་ཇི་ལྟར་མཐུ་ཡང་སོལ་ངྦེས་པས།།།ཕྱོགས་འདི་ལ་ས་མཚམས་གཟུང་བ་གཅྦེས།།།ཞྦེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ས་སྐྱོང་དྦེ་཈ིད་ཁིར་འཁོད་པ་ནས་བདྦེ་ལྡན་དུ་ཡོང་བའི་དོན་ཏྦེ་ཀུན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བས་སོ།།དྦེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོའ་ིལུང་གིས་ར་མཆོག་རོལ་པའི་བྱིན་རླབས་ཞུགས་པ་གཅིག་གིས་ལོ་ཁ་བཞི་འདུལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀང་། མི་རྦེ་འདི་཈ིད་ཡིན་སམ་སྟྦེ།ཇི་ལྟར་ཞྦེ་ན།སྟོབས་དང་མངའ་ཐང་བརྟུལ་ཞུགས་འཕིན་ལས་སོགས་འདི་བས་གཏོས་ཆྦེ་བ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དྦེ་ཡང་མཛད་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་བརོད་མི་ལང་གཙོ་བོར་བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེར།།མ་ཎི་གསོལ་
འདྦེབས་འབུམ་གཏྦེར་ལན་སྐྱྦེས་དུང་ཕྱུར་དང་། སོང་དག་ཆྦེན་མོའ་ིསབས་ཞལ་གྲངས་རྦེ་ལ་དངུལ་ཉཾ་བཅུ་ <100a> བདུན་རྦེ་དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་པདྨའི་གོས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་ཆྦེན་མོའ་ིརབ་སྟོན་གི་སབས་དགྦེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་རྦེ་ལ་དངུལ་ཉཾ་བཅུ་ཕག་རྦེ་དང་། ཡང་ལོ་ནང་འདིར་སར་མ་གྲགས་པའི་དབུ་རྦེའི་

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད།

135

རྒྱ་ཕིབས་ཆྦེན་མོ་བཀལ་གྲུབ་པའི་བར་སྟོན་ལ་དངུལ་ཉཾ་བརྒྱད་ཀི་རིས་ཁར་འབུལ་བ་སོགས་མང་། ལག་པར་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་ཀི་མི་ཁྱིམ་རྦེ་ལ་དངུལ་ཉཾ་རྦེ་མའི་གནང་སིན་ལན་གསུམ་དུ་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་གོས་ཐང་ཚེམས་དྲུབ་མ།།ཏི་ཧྲུག་ཁལ་ཆྦེན་ལག་པའི་སྐྱབས་མགོན་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་དངུལ་སྐུ།།སྤྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སམ་པོ་ཡུམ་བོན་བཅས་པའི་དངུལ་སྐུ་གཡུ་སང་གིས་མཛེས་པ་སོགས་མང་། མདོར་ན་འབད་རོལ་མྦེད་པར་དྦེ་བཞིན་གཤྦེགས་པའི་ཚེམས་དངོས་དང་འཕྦེལ་གདུང་མང་པོ་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་གསྦེར་མ་དང་། རྦེན་རང་བྱོན་དང་གཏྦེར་མའི་རིགས་མང་པོ་དང་ནོར་བུའི་རིགས་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བ་ནི་ཆྦེས་མང་ཞིང་། ཐུགས་བསྐྱྦེད་ཅི་དང་མི་འད་བས་དགྦེ་འདུན་སི་ས་དང་རོང་ཁ་སོ་སོར་ཉཾ་གོས་ཡུག་ཇ་ཀོ་མང་པོ་ཚྭ་མཛོད་འབྲུ་མཛོད་བཅས་གཏྦེར་དུ་བཅུག་པ་སོགས།།རྒྱས་པ་ནི་དྦེ་དག་འགྱུར་མྦེད་ཀི་དྦེབ་ཡིག་ཆྦེན་མོ་བཀོད་པ་ལས་ཤྦེས་སོ།།།

དོན་དུ་འཇིག་རྦེན་སྐྱིད་སྡུག་རྒྱལ་ཕམ་ཁ་མཆུ་དྦེ་རང་གཙོ་བར་དགོངས།།བསླབ་བཞིའི་སོར་
བདྦེན་བརྫུན་གསལ་པོར་ཕྱྦེ་བའི་དང་གཏམ་དཔང་འཛུགས་བཀའ་ཁ་སྩལ་ཞིང་། མདོར་ན་བདག་ལྟ་བུ་ལའང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ཡོངས་རོགས་ཀི་ལུང་<100b> ཞུ་བར་བརངས་ཏྦེ་ལྟོ་རྒྱགས་ཡོན་འབུལ་བཅས་གནང་བ་སོགས།།སོན་བྱོན་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀི་མཛད་སྲོལ་མ་཈མས་པར་སྐྱོང་བས་དུས་འདའ་བཞིན་དུ་གདན་ས་ཕན་ཚུན།བ་ལིང་རིན་ཆྦེན་ཁང་བཟང་། དཔལ་ཀུན་གསལ་ཕོ་བྲང་དག་ཏུ་རིམ་པར་ཕྦེབས་བཞུགས་གནང་སྟྦེ་ད་ལྟའང་཈ི་ཟ་ལྟར་འཇིག་རྦེན་གི་སོན་མར་འཚོ་ཞིང་བཞྦེས་པ་འདི་཈ིད་ལགས་སོ།།།དྦེས་ནི་ལོ་ནང་འདིའི་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་བྱོན་གི་མཛད་པའི་ཕྱག་རྦེས་ཅུང་ཟད་གསལ་བའི་སབས་སོ།།།

མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་ཁིམས་མ་཈མས་རྒྱུན།།།མྦེས་དབོན་ཆོས་སྲིད་ལུང་གིས་མཛེས་འབར་བ།།།

སྨན་ལོངས་འཛིན་མའི་གཞི་ལའང་ལྦེགས་བསྒྱུར་བས།།།བདྦེ་སྐྱིད་ནུབ་མྦེད་རོགས་ལྡན་རི་ལ་འཁུ།།།།།།

137

ག཈ིས་པ་འབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིབཀའི་ཁིམས་ཡིག་བཤད་པ་ལ།

a

དྦེ་ཡང་སྤྲུལ་པའིb

་སྐུ་གོང་
ས་མི་ཕམ་དབང་པོ་གསྦེར་ཁིར་འཛེག་པ་ནས།ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་གོང་མའི་བཀའ་ཁིམས་ལྟར་ལུགས་ག཈ིས་ཀིས་བདྦེ་བར་སྐྱོང་བའི་དགོངས་པ་གཏད་དྦེ།བཀའ་གནང་ལ་ཁྱྦེད་ཀིས་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་རྒྱལ་མྦེས་དབོན་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེར་བརྒྱུད་པའི་ཁིམས་ཡིག་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་སོགས་ཀིས་མ་཈མས་པར་བསྐྱངས་པའི་ཁིམས་ལུགས་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཅིས་ཀང་གིས་ཤིག་ཅྦེས་གསུང་པ་ལས།།།ངྦེད་ཀིས་ཀང་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་།། སྲོང་བཙན་སམ་པོ།།།ཁི་སྲོང་ལྡྦེ་བཙན།།།ཁི་རལ་ཅན།།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ།སྦེ་པ་དབུ་མཛད་སོགས་བཀའ་ཁིམས་ཇི་ལྟར་རྦེད་པ་རྣམས་<101a> ཟིན་བྲིས་སུ་བགིས་ཏྦེ་ཕུལ་བ་ཡིན་ཏྦེ།།།དྦེ་ནས་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་བྱོན་གི་ལོ་རྒྱུས་རྦེས་སུ་བཀའི་ཁིམས་ཡིག་འདི་཈ིད་ཀང་བཤད་པ་སབས་སུ་བབས་ཤིང་།།ལག་པར་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་འཛིན་རིམ་པར་འབྱོན་པ་ཚོའི་ངྦེས་རྒྱུ་དམིགས་རྦེན་མཆོག་ལ་ཕན་ཕྱིར་འདིར་ཡང་བཀོད་པ་ལས་དྦེ་ཡང་འདི་ལྟར།།།

དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིབཀའ་ཁིམས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཏམ།།།ཆོས་སྲིད་ཕན་བདྦེའི་ལུགསc

་བཟང་པོས།།།།སྨན་ལོངས་ལྦེགས་ལམ་གིས་
འཚོ་བའི།།།།དཀར་བརྒྱུད་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་དཀིལ།།།།མཐུ་ཆྦེན་འཇིགས་མྦེད་གྲགས་དྦེས་སྐྱོངས།།།།དགྦེ་ལྦེགས་རབ་བྱམས་ཆོས་ཀི་འཁོར་ལོའ་ིདབྱངས།།སྐུ་གསུམ་རྒྱ་ཆྦེར་བཤད་པའི་ངྦེས་ལྦེགས་ཀླུང་།།ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོར་སོད་མཁས་ཟས་གཙང་སྲས།།།།མཆོག་གསུམ་སན་པའི་འཕྦེང་བཅས་གཙུག་ན་རྒྱལ།།།།རླབས་ཆྦེན་ཚོགས་གསུམ་སྨོན་འཇུག་ཡྦེ་ཤྦེས་ཀུན་བཟང་སོད་པའི་ཀླུ་དབང་གིས།།།སྒྱུ་འཕྲུལ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཡོངས་འགྦེངས་ཕྱོགས་བཅུའི་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར།།།ལྦེགས་ལམ་ཟབ་རྒྱས་རིན་ཆྦེན་མཆོག་དྦེ་ཆར་དུ་སིལ་ལ་འགྲན་བྲལ་ཁྱུ།།།།དཀིལ་འཁོར་ཀུན་གི་རྣམ་རོལ་གཅིག་འཆང་དཀར་

a This chapter examines the legal code drafted in 1729 (the Female Bird year) under the directive of the tenth Druk Desi, Mipham Wangpo (1709–1738), by the tenth Je Khenpo Tenzin Chogyal. The late Michael Aris studied this code extensively, editing and translating, with notes, on two occasions: first in his doctoral dissertation, pp. 670–740, and later in his book, Sources for the History of Bhutan, pp. 122–168. For further details, refer to Aris, Michael Vaillancourt, 1978 and 1986.

bསྤྲུལ་པའི] em., སྤྲུལ་བའིA cལུགས] conj., ལུངA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

138

བརྒྱུད་པ་ཞྦེས་གྲགས་ལ་འདུད།།།།མཁྱྦེན་རོགས་བརྦེ་བའི་ནུས་ལྡན་རིགས་གསུམ་གིས།།།།བསིལ་བའི་ལོངས་དྦེར་མི་ནུབ་ཕན་བདྦེའི་ལུང་།།གཞལ་མྦེད་བཀའ་དིན་གཏྦེར་གིས་ས་སྐྱོང་བ།།ཆོས་རྒྱལ་མྦེས་དབོན་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་འདུད།།།།ཁྱད་<101b>པར་ངྦེས་གསང་སིང་པོའ་བསྟན་པ་ཡིས།།།།འདབ་ ིཆགས་རོད་ཀིས་཈ིན་མོར་སྦེད་བརོལ་བ།།།།སན་པའི་བ་དན་ཆྦེར་བསྐྱོད་སིན་གི་དབྱངས།།།།བརྒྱུད་པར་བཅས་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བགིའོ།།།།བསྟན་ལ་གནོད་བྱྦེད་མ་རུངས་གཡུལ།།།།མཐར་བྱྦེད་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་ལྕམ་དལ།།།།མངོན་སོད་རལ་གྲིའི་འཁོར་ལོའ་ིམཚོན།།།།དགྲ་སྲོག་གཅོད་ལ་དམ་བཞྦེས་དགོངས།།།།རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ཕན་བདྦེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་།།རྒྱལ་ཁིམས་ཆོས་བཞིན་བཅའ་ལ་རགས་ལས་ཕྱིར།།རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་ཀི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ལུང་།།།།རྒྱལ་བསྟན་ཚད་མར་འཛིན་ལས་གཞན་དུ་ཅི།།།།དྦེ་ཕྱིར་ཐུབ་གཞུང་གསྦེར་གི་མངལ།།།།ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་སྦེ་བཞིའི་འཕིན།།།།རྣམ་དཔོད་མང་བཀུར་སྒྱུར་རྒྱལ་གིས།།བསོད་ནམས་ཆྦེན་པོར་ལོངས་སུ་སོད།ཅྦེས་པ་ལྟར།སིར་ནམ་མཁའ་དང་མ཈མ་པའི་སྦེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་བདྦེ་སྐྱིད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གང་དུ་དར་བ་དྦེ་཈ིད་ལ་རག་ལས།བྱྦེ་བྲག་ཏུ་བདག་ཅག་ལྔ་བརྒྱ་པ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀའི་རྒྱལ་པོའ་བསྟན་པའམ།།།སྟོན་པ་དྦེ་཈ིད་ཀིས་བཅས་པའི་ ིཁིམས་ཡིན་ཅིང་།། དྦེ་ཡང་།།།཈ན་ཐོས་ཀི་ཁིམས།།།བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའི་ཁིམས།།།བདྦེ་བར་གཤྦེགས་པའི་ཁིམས་ལུགས་ཞྦེས་བསགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་འདི་཈ིད་འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་ཞིང་བསྲུང་བ་ལས།།།ཕྱི་ལྟར་ལུགས་བཞིན་སོད་པའི་རྒྱལ་ཁིམས།།།ནང་དུ་བཤད་སྒྲུབ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགྦེ་འདུན།།།གསང་བར་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་ཀིས་དངོས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གི་མཐུས་རིམ་པར་སྐྱོང་ཞིང་བསྲུང་བ་ལས།།།དྦེང་སང་གི་བར་དུ་མ་<102a> ཈མས་པ་མཐོ་རིས་དལ་འགྲོའ་ིརྒྱུན་བཞིན་ཡོད་པ་འདིའོ།དྦེ་ལ་དགོངས་ཏྦེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀིས་ཀང་གསྦེར་འོད་དམ་པའི་མདོར།།།བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་ཕྱིར།།།།ཡང་དག་ཆོས་ཀིས་ཡུལ་བསྐྱང་བྱ།།།།གཡོ་སྒྱུ་བྱྦེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན།།།།ཆོས་བཞིན་ཆད་པས་བཅད་པར་བྱ།།།།ཞྦེས་གསུངས་པ་ལྟར།།།སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དར་རྒུད་རྒྱལ་ཁིམས་ལྕི་ཡང་གི་ཁྱད་པར་གཙོ་ཆྦེ་ཞིང་།། རྒྱལ་ཁིམས་རྒྱལ་བརྒྱུད་རིམ་པའི་ལུགས་སྲོལ་མ་཈མས་པར་བྱྦེད་དགོས་པས།།།དྦེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆྦེའི་རྒྱལ་རབས་ཀི་ཁུངས་ཀང་།། སོད་བཅུད་མ་ཆགས་པའི་སོན་འོད་གསལ་ལའི་གཞལ་ཡས་ཀི་ཁང་པར་ལས་སང་རང་བྱུང་གི་ཚངས་པ་ཆྦེན་པོ་གསྦེར་མངལ་ཅན་དུ་བསྐྲུན།།།དྦེ་ལས་ཁམས་གསུམ་པའི་འོད་གསལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན།།འདོད་ལ་རིགས་དྲུག་གི་ཆོས་཈ིད་རིམ་པར་གདལ་བའི་མཐར་འཛམ་བུའི་གིང་དུ་བབས་པ་ལས།།།བདག་རྦེན་གིས་ཐོག་མར་ས་བ་མང་བཀུར་

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

139

རྒྱལ་པོ།།།དྦེ་཈ིད་ཀི་རིགས་སུ་སོན་གི་རྒྱལ་པོ་ལྔར་གྲགས་པ་དང་།། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་སྦེ་ལྔ་།།།དྦེའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀི་རབས་སུ་རྒྱུ་མཚན་གི་སོ་ནས་བུ་རམ་ཤིང་པའི་བརྒྱུད་དང་ཤཱཀའི་བརྒྱུད་དུའང་འདོགས་ཤིང་།། དྦེ་ལ་མང་བཀུར་རྒྱལ་པོ་ནས་སྲས་ས་གཅན་འཛིན་གི་བར་རྒྱལ་རབས་ས་ཡ་གཅིག་དང་འབུམ་ཁི་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་འདུལ་བ་ལས་གསུངས།།།དྦེ་ལས་དུ་མར་གྦེས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མྦེད་ནས་རིམ་པར་བོད་ཡུལ་གི་རྒྱལ་པོར་ས་བ་ག཈འ་ཁི་བཙན་པོ།དྦེའི་རྒྱལ་རབས་སུ་གནམ་<102b> ལ་ཁི་བདུན།།།སྟོད་ཀི་ལྟྦེང་ག཈ིས།།།བར་གི་ལྦེགས་དྲུག།།།།ས་ལ་ལྡྦེ་བརྒྱད།།།འོག་གི་བཙན་གསུམ།།།ཞྦེས་གྲགས་པའི་རྒྱལ་རབས་཈ི་ཤུ་ར་བདུན་ན།འཕགས་པ་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་སྤྲུལ་ལ་ཐོ་ཐོ་རི་སན་བཙན་བྱོན་པས་དམ་པ་ཆོས་དབུ་བརྦེས།།དྦེའི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པར་འཇིག་རྦེན་དབང་ཕྱུག་སྲོང་བཙན་སམ་པོ་བྱོན་ནས།།དྦེ་བཞིན་གཤྦེགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་དང་།ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིའཁོར་ལོ་བཅུ་ཟུང་དུ་འབྲྦེལ་བས་སྐྱོང་བཞིན་པར།འཇམ་པའི་དབྱངས་ཁི་སྲོང་ལྡྦེའུ་བཙན་ཡབ་སྲས་ན་རིམ་ནས།གསང་བ་པའི་ཚོགས་ཀི་གཙོ་བོ་མངའ་བདག་ཁི་རལ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པས།།བོད་ཡུལ་ལ་ལྡན་གི་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་དམ་པ་ཆོས་ཀིས་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱས་ཤིང་།།དྦེར་མ་ཟད།།།རྒྱ་གར།།།རྒྱ་ནག།།།ཁ་ཆྦེ།།།ལི་བལ་ནོར་འཛིན་གི་ཆར་ཡང་།། རྒྱལ་ཁིམས་འཁོར་ལོའ་ིརིབས་སུ་རྒྱལ་བསྟན་ནོར་བུའི་གདུགས་དཀར་བཀོད་པས་དགྦེ་ཞིང་ཡུན་རིང་གནས་པ་ནི།།།ལུང་ལས།།།མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་བཟང་པོ་དྦེ།།།།དམ་པ་ཆོས་ཀི་གཞི་མ་ཡིན།།།།གཞི་ལྡན་ཆོས་ལ་སོད་པ་དྦེ།།།།བདྦེ་ནས་བདྦེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།།།ཞྦེས་འབྱུང་བ་ལྟར།།།རྒྱལ་ཀུན་སིང་རྦེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་སན་རས་གཟིགས་དབང་དྦེ་཈ིད་ཆོས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སམ་པོར་སྤྲུལ་ཞིང་།།ཁིམས་ལུགས་ཇི་སྦེད་པའི་སོ་ནས་སང་བང་གསལ་བར་འགོད་ཅིང་བོད་ཁམས་དག་པའི་ཞིང་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་།།དྦེ་མཚུངས་དྦེ་ཡི་རྣམ་སྤྲུལ་མཚན་དངོས་ཡྦེ་ཤྦེས་རོ་རྦེར་གྲགས་ཤིང་།།།ལ་མིའི་<103a>འགྲོ་བའི་མཆོད་གནས་གདུང་དང་ན་བཟའི་མཚན་ཅན་ཆོས་ཀི་རྦེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་དྦེ་཈ིད་ཀི་རིགས་སུ་ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་གདུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་ཡོད་ཅྦེས།།།མ་འོངས་པ་ན་རང་཈ིད་འབྱོན་པའི་བརར་ཕ་ཇོ་འབྲུག་སོམ་ཞིག་པོར་ལུང་གི་གནང་བ་སྩལ་ཏྦེ།།།཈ིད་ཀི་གདུང་བརྒྱུད་དི་མ་མྦེད་པར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་཈ིད་དུ་བསམ་བཞིན་སྐྱྦེ་བ་བཞྦེས་པ་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཇིགས་མྦེད་གྲགས་པའི་སྦེའི་མཚན་དུ་བྱོན་པ་དྦེ་ལ།།།ཁག་འཐུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་དྦེགས་པའི་དཔུང་དང་བཅས་པས། ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་ཆྦེན་པོ་འདི་཈ིད་ཆོས་གཞིས་ཚུལ་དུ་ཕུལ་ནས་འཕིན་ལས་བསྒྲུབ་པའི་བཀའ་ནོད་ཅིང་།རིག་འཛིན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀིས་ཀང་།ལོ་བྷ་གའི་སྦུགས་སུ་ཡུལ་བཏབ་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

140

ནས།།།སོ་བཏགས་སུ་ཆུ་བོ་ཕྱོགས་བཞིར་འགྦེད།།།ཅྦེས་ལུང་བསྟན་པ་ལ་དགོངས།།།དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་རྒྱལ་སྲས་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེའི་གདུལ་བྱ་འཕིན་ལས་བཞིའི་ཆིབས་ཀི་ཁ་ལོ་སྨན་ལོངས་ཀི་གྲོང་ཁྱྦེར་ཆྦེན་པོར་བསྒྱུར་ཏྦེ།།མ་རུངས་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ངོ་རྨྦེག་མྦེད་དང་བཅས་པ་བཅོམ་ཞིང་།། ལུགས་ག཈ིས་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་དི་མ་མྦེད་པའི་འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་གསུམ་ལ་མངའ་དབང་བསྒྱུར་ནས།རྦེན་གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་ཅིང་།། ལོ་ཕྱོགས་ནོར་འཛིན་གི་ཡུལ་གྲུ་མཐའ་དག་཈ིད་ཀི་བཀའ་འབངས་སུ་བསྡུས་ཏྦེ།ལོ་ཁིམས་མྦེད་ལ་ཁིམས་དང་།། ར་ལུང་མྦེད་ལ་ལུང་བཏགས་ནས།།།ཆོས་ཁིམས་<103b> དར་མདུད་བཞིན་དུ་བསམས།རྒྱལ་ཁིམས་གསྦེར་གི་ག཈འ་ཤིང་ལྟ་བུའི་ལིད་ཀིས་གནོན་ཏྦེ།ལུགས་ག཈ིས་བཀའ་ཁིམས་ཆྦེན་མོ་བཅའ་བ་ནས་བརམས།མི་བདག་རིམ་བྱོན་གིས་ཀང་། ཆོས་བཞིན་རྒྱལ་ཁིམས་ཀི་སྲོལ་མ་཈མས་པར་སྐྱོང་བས།།ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་བདྦེ་ཞིང་སྐྱིད་པའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སོད་ཆོག་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་།། ཡིན་པ་དྦེ་བཞིན་རྒྱལ་བརྒྱུད་ས་མའི་ཕྱག་ལྦེན་མ་཈མས་པ་ཞིག་བྱྦེད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན།།
དྦེ་ཡང་སོན་ཆོས་རྒྱལ་ཆྦེན་པོའ་ིཁིམས་ཡིག་གི་ཐོག་མར།སྲོག་མི་གཅོད་པའི་ཁིམས་གཤིན་
སྟོང་དང་གསོན་སྟོང་།། མ་བྱིན་པར་མི་ལྦེན་པའི་ཁིམས་དཀོན་མཆོག་གི་ནོར་བརྐུས་ན་བརྒྱ་འཇལ།།།རྒྱལ་པོའ་ིནོར་ལ་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ།འབངས་ཀི་ནོར་ལ་བརྒྱད་འཇལ་དུ་བཅས།བདག་པོ་ཅན་གི་ཆུང་མར་ལོག་གཡྦེམ་མི་བྱྦེད་པའི་ཁིམས་རྨད་འཇལ་དང་བྱི་ཆད་བཅས།།།བརྫུན་སོང་བའི་ཁིམས་ལ་སྲུང་ཆོས་སྐྱོང་དཔང་དུ་བཞག་ནས་མནའ་བསག་པ་སོགས་ཀི་ཁིམས་དང་། སིར་མི་དགྦེ་བཅུ་སོང་བའི་སྟྦེང་དུ་ཕ་ལ་ཕར་འཛིན་པ།།།མ་ལ་མར་འཛིན་པ།།།དགྦེ་སོང་དང་བྲམ་ཟྦེ་ལ་དགྦེ་སོང་དང་བྲམ་ཟྦེར་འཛིན་པ།།།རིགས་རན་རབས་ལ་ཕུད་དུ་བཀུར་བ།།།རང་ལ་གཞན་གིས་ཕན་བཏགས་པའི་བྱས་པ་དིན་དུ་གཟོ་བ།།།བྲྦེ་དང་སྲང་ལ་སོགས་པའི་ངན་པའི་གཡོ་སོང་བ་སྟྦེ་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ཁིམས་སུ་བཅའ་བ་འདི་མཛད་འདུག་ཅིང་།།དྦེ་བཞིན་ལོ་ཕྱོགས་ཀུན་བཟོད་ཀི་ཁྱོན་འདིར་ཡང་ས་ཐོག་ཏུ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སིག་རྣམ་གཞག་ཅྦེས་ལུགས་ག཈ིས་<104a> བཀའ་ཁིམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་དཔྦེར་བྱྦེད་འདུག་ཀང་།། བར་སབས་སིག་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆྦེར་སོམས་ལས་རང་གར་སོད་འདུག་པར།།།འདི་རིགས་དྦེ་ལམ་དུ་བཞག་ཚེ།།།བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁིམས་མི་འོངས།།།ཁིམས་མྦེད་ན་སྦེམས་ཅན་ལ་བདྦེ་སྐྱིད་མི་བྱུང་།། སྦེམས་ཅན་ལ་བདྦེ་སྐྱིད་མྦེད་ན་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པས་ལུགས་ག཈ིས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་དོན་མྦེད་ཅིང་།།།།དྦེས་ན་བསྟན་

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

141

པ་རིན་པོ་ཆྦེ་སིང་ལ་བཅང་ཞིང་཈ྦེ་འགངས་ཕྱོགས་ལྷུང་མྦེད་པའི་དང་ཐིག་སོར་བཞག་གི་ཁིམས་ལུགས་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མ་སྲོང་བཙན་སམ་པོ་ལྟ་བུ་བྱྦེད་དགོས།།།དྦེ་ཡང་།། འགྲོ་བའི་བདྦེ་སྐྱིད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་།།།།བསྟན་པ་དྦེ་ཡང་བསྟན་འཛིན་སྐྱྦེས་བུར་རག།།།།ཅྦེས་བྱུང་བ་ལྟར།།།བསྟན་འཛིན་གི་སྐྱྦེས་བུ་ནི་སྦེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་བུ་གཅིག་པ་ལྟར་བསམ་པའི་ལུགས་ག཈ིས་ཀི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་གཏན་ལ་དབབ་པས་བསྟན་འགྲོའ་ིབདྦེ་སྐྱིད་ཚུགས་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ཀང་།ད་སབས་སོ་སོ་ནས་ལོག་པའི་དན་འཁྲུལ་ཚོད་འཛིན་མྦེད་པའི་ངན་པ་ག཈འ་རྦེངས་ཁོ་ནས་བཀའ་ཁིམས་ག཈ན་པོ་རས་སུ་བོར།དགྦེ་སིག་རྒྱུ་འབྲས་སང་བང་སད་ཅིག་ཀང་མི་བསམ་པར།།ནོར་ཕྱིར་སད་བཏགས་ཀིས་བརྡུང་ཐག་བཀིགས་ཐག་འོག་ཁང་ལ་བཅུག་པ་སོགས་ཆད་པ་འཕལ་བཀོག་བྱས་ནས།།།སིན་བདག་ཀུན་མི་ཡུལ་གི་ཡི་དྭགས་དངོས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་།། གྲོས་མི་སི་དཔོན་སོགས་ནོར་ཡོད་ངོ་ཅན་འགས་ཀང་།། གཡོན་ཅན་སན་པར་སྨྲ་སྟྦེ་དཔོན་ལ་གུས་ཚུལ་གིས་ནོར་སུག་སོགས་མགོ་བསོར་<104b>འབའ་ཞིག་དང་།ལ་ལས་བདྦེན་བརྫུན་ས་ཚོགས་གཞུང་སར་འཕྦེན་པའི་འབངས་གྦེན་ལོག་སོགས།།།བསྟན་ལ་མི་འཚམས་པའི་སོད་ངན་བྱྦེད་པ་མང་པོས་རྒྱལ་ཁིམས་ཕན་བདྦེའི་རོལ་མཚོ་རོག་པར་འདུག་པས།།།གཙོ་བོ་ཁིམས་ཀི་བདག་པོས།།།འདི་ཡིན་འདི་མིན་གི་རད་གཅོད་ཞིབ་མོར་བཏང་ནས།།།ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྱྦེད་པའི་ཁིམས་སྲོལ་བཟང་པོ་གཏོད་དགོས་པ།།།ཇི་སད་དུ།།རྒྱལ་པོ་ཀུན་ལ་མཁས་པ་ཡིས།།།།བྲན་གཡོག་ལྦེགས་པར་བརག་པར་བྱ།།།།བདྦེན་དང་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་ཡིས།།།།རག་ཏུ་ཡུལ་འཁོར་བསྐྱང་བྱ་ཞིང་།།།།ཞྦེས་པ་ལྟར།།།རྒྱལ་ཁིམས་ཆོས་བཞིན་བསྐྱང་དགོས་པས་ཆོས་འགལ་གི་ལས་ནག་བྱྦེད་པ་བཀག་ཅིང་།། རང་འདོད་ཁོང་འཚང་བག་མྦེད་སོ་སོད་དམ་ཚིག་ག཈ན་པོ་ཁྱད་གསོད་཈མས་པ་བདུན་དང་ཞིང་བཅུ་ཚང་བའི་རིགས་ཚར་བཅད་རྦེས་སུ་འཛིན་པ་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་།།རྒྱལ་བ་཈ིད་ཀིས་ལུང་ལས།།།འདི་དག་བསལ་བར་བྱས་ནས་ནི།།།།དམྱལ་བའི་གནས་སུ་ཡུན་ཐུང་འགྱུར།།།།རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་ལ་བར་ཆད་མྦེད།།།།ཐྦེག་པ་ཆྦེན་པོའ་ིམཐུ་དར་ཞིང་།།སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར།།ཞྦེས་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ཕྱོགས་སཱ་ལའི་སྨན་ལོངས་སུ་སོན་ནས་བྱོན་པའི་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་བྱང་སྦེམས་ཤ་སྟག་བཀའ་དིན་གི་གནས་ཡིན་མོད།།ཕྱིས་སྦེ་སྲིད་ཁ་ཅིག་ཀུན་སློང་ཞྦེ་གནག་གི་ཕྱོགས་འཛིན་དམ་པོས།།ཀར་འབྲུག་ག཈ིས་མགོ་གནོན་གང་ཐུབ་དང་འདི་པ་ཚོའི་རིང་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་ཕྱིར་བསྣུབ་པར་བྱྦེད་སོགས་པའི་ཁིམས་ཡིག་འདོད་སར་བྱས་པའང་འདུག་ཅིང་།།དྦེ་འད་<105a> ནི།།།ཅྦེ་སང་དྦེགས་པའི་སད་འབྱིན་ཡང་།།། རི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སིང་རྦེ་སྐྱྦེས།།།།ཞྦེས་སམ།།།སྐྱྦེས་མཆོག་རང་གི་སྐྱོན་ལ་བལྟ།།།སྐྱྦེ་བོ་ངན་པ་གཞན་སྐྱོན་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

142

འཚོལ།།ཞྦེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།དྦེ་བཞིན་ལོ་ལོངས་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་འདིར་ཡང་འགའ་ཞིག་རང་འདོད་དུ་ལྷུང་བས།།།ཆོས་སྲིད་བསྟན་པའི་འདབ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཟུམ་དུས་སུ་཈ྦེ་ཞིང་།། དྦེའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་རང་མདུན་རས་སུ་བོར་བར་མི་བཟོད་པའི་བསམ་ཁུར་སིང་ཁོང་རུས་པའི་དཀིལ་ནས་གཞྦེན་བཏབ་སྟྦེ།།ཆོས་སྲིད་འཕིན་ལས་གདུགས་དཀར་འདི་཈ིད་འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་ཞིང་བསྲུང་བ་ལ།།།རྒྱལ་སྲས་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ་ཁི་སྲོང་ལྡྦེ་བཙན་གི་མཁྱྦེན་རབ་དང་སིང་སྟོབས་རྦེས་སུ་འཇུག་དགོས།།།ཞྦེས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་སིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གྦེང་གཞི་ཐོག་མར་དགྦེ་བའི་བཀ་ཤིས་དང་པོ་འཇིག་རྦེན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག།།།།།།།

བདྦེ་དང་ཕུན་ཚོགས་འཇིག་རྦེན་ལ།། རྒྱལ་ཐབས་སོད་པའི་ལུང་འཆང་བ།། སྐྱྦེས་ཆྦེན་མ་ལ་ཡ་
རླུང་གི།། མཛད་པའི་དི་བཟང་འདི་ནས་སྦེལ།། ད་ནི་ལུགས་ཟུང་བསྟན་པའི་སོན་མྦེ་ཁིམས་ལུགས་འཕིན་ལས་བདག་པོ་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་པའི་བགི་འོས་གཙོ་བོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀིས་མདོར། རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་དགའ་བར་གྱུར་ན་ནི།། ཚེ་རབས་ག཈ིས་ཀར་བདྦེ་བའི་ལམ་འདི་ཡིན།། རྒྱལ་པོས་སོད་བཞིན་དུ་ནི་འབངས་ཀང་སོད།། དྦེ་བས་ཆོས་བཞིན་ས་ལ་གནས་པར་སློབ།། ཅྦེས་དང་།།<105b> རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པ་ཆྦེན་པོས། ཕ་མའི་བརྒྱུད་དག་འབངས་ཀིས་འཁུར་མཁན་མང་།། སོད་པ་ཡ་རབས་མནའ་ཐོ་ཆད་ལ་འཛེམ།། མངའ་ཐང་སྐྱོ་ཤྦེས་དགྲ་འཇོམས་དཔུང་པ་ཅན།། མི་ཆྦེན་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལ་དགོས་པ་ཡིན།། ཞྦེས་པ་ལྟར། ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་འདི་཈ིད་མ཈མ་མྦེད་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་འདུལ་ཞིང་ཡིན་པས།།རྒྱལ་བའི་ཁྱབ་བདག་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིཞབས་ཀི་པདྨོ་གཙུག་ཏུ་མཆོད་པའི་སོ་ནས་བསྟན་པ་དང་སྐྱྦེ་འགྲོའ་ིབདྦེ་སྐྱིད་ལ་ཐུགས་བསྐྱྦེད་མི་དམན་པ་དགོས་ངྦེས།སངས་རྒྱས་བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་ཡིན་ཕྱིར་གར་བཞུགས་བཀུར་སྟིའི་བཟོས་སོ་ཅི་འགྱུར་བྱྦེད་པའི། ཆོས་སོད་བཅུ་དང་གར་ཐིག་དབྱངས་སོགས་བསྐྱྦེད་རོགས་཈མས་ལྦེན་ལ་ཞབས་བསྐུལ་ཡང་དག་བྱྦེད། ས་སན་པ་དང་མཚན་཈ིད་གྲྭ་སྦེའི་སློབ་སང་གི་དཔྦེ་རྒྱུགས་འཕལ་འཕལ་དུ་ལྦེན་ནས་དྦེབ་དང་བསྟུན་པའི་གནང་སིན་སྩལ།གདན་ས་མཐའ་དག་གི་དངོས་པོའ་ིཕྱག་རས་ཅི་ཡོད་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་སོགས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་རས་དང་དགྦེ་འདུན་གསོ་བ་ལས་གཞན་དུ་ཆུད་ཟོས་མི་གཏོང་བའི་བཀའ་ཁྱབ་ལོ་ལྟར་བཞིན་ཕྦེབས། བཟོ་རིགས་གྲྭ་སྦེ་དང་། སར་ནང་གཟན་གི་རིགས་ལའང་། ཡི་གྦེ་འབྲི་མཆོད་སིན་པ་དང་སོགས་ཆོས་སོད་བཅུ་གཙོ་བོར་འདོན་

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

143

པའི་སོ་སོའ་ིལས་ཁ་དང་བསྟུན་པའི་རྒྱུགས་ལྦེན་ཅིང་བསྟན་པའི་ཞབས་འདྦེགས་གང་འགྱུར་དུ་འཇོག ཈ིན་རྦེ་བཞིན་མངའ་འབངས་སིའི་སྐྱིད་སྡུག་དི་རད་བྱས་པའི་འཐུས་མ་འཐུས་སབས་འཕལ་དུ་བདྦེ་བའི་ཐབས་ཁོ་ནར་བཀོད། ཡུལ་གྲུ་<105a> སོ་སོར་སྲོག་གཅོད་རྐུ་འཕོག་སངས་པའི་རི་རྒྱ་ཀླུང་རྒྱ་བསམས་པ་སོགས།།ཆབ་འབངས་དགྦེ་བཅུའི་ཁིམས་སུ་སོར་བའི་བོ་གྲོས་ཤྦེས་རྒྱ་འདས་མ་འོངས་དཔད་ཚུགས་པ་དགོས། འཇིག་རྦེན་སྐྱིད་སྡུག་རྒྱལ་ཕམ་ཁ་མཆུའི་གཅོད་སོམ་དང་ཁལ་འུ་ལག་དོས་སྐྱྦེལ་དྦེ་རང་གཙོ་བས། དག་ཞནa

་སུ་ཐད་ནས་ཀང་ཟས་ནོར་ངོར་བལྟས་པའི་཈ྦེ་རིང་ཕྱོགས་ལྷུང་ཡོད་མྦེད་རྒྱུན་དུ་རད་གཅོད་དག་པོར་བཏང་།རོང་མགྲོན་སི་བ་སོགས་ནོར་ཡོད་ངོ་ཅན་འབའ་ཞིག་དང་཈ྦེ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་བའི་རང་འདོད་ཞུས་དབང་དུ་མི་བཏང་བར་རྒྱལ་ཁིམས་དབང་ཐུབ་གཙོ་བོར་བཏོན་ངོས།མཐའ་བཞིའི་ས་མཚམས་ལས་འཛིན་རྣམས་ཀང་། དབུས་ཀི་བདྦེ་སྐྱིད་མཐའ་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན། རང་སྦེས་གཞན་ཕྱོགས་སུ་ཨར་ཇག་དགྲ་རྐུན་ཤོར་ནས་རང་ཁིམས་མི་བཙན་པར་བྱས་ཤིང་། ཆིངས་དན་གི་ཁ་འགལ་དུ་འགྱུར་ན། དྦེའི་ལན་ར་རང་ལ་ཐུག་པར་མ་ཟད་བསྟན་འགྲོ་སིའི་འགལ་ཚབ་ཏུ་འགྱུར་བས། དྦེ་བཞིན་མི་འགྱུར་བར་བདྦེ་འཇམ་ད་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྱབ་ཡང་ཡང་གནང་།།

ལག་པར་རོང་ཁགb

་གར་ཡང་རྩྭ་ཁལ་ཤིང་ཁལ་དྦེས་སིན་བདག་སྡུག་པོ་རང་ཞིག་འདུག་པ།
འདི་རིགས་ལ་རའི་རིས་བདག་དང་རྩྭ་ཁལ་འདི་ཐོབ་ཀི་རིམ་པར་སར་ཁྱུན་བཞིན་བྱྦེད་དུ་བཅུག་དགོས། མདོར་ན་མངའ་འབངས་བདྦེ་ཐབས། ནང་ལས་ཚན་སིའི་དཔངc

་འཇོག།།།དོན་སྐྱབས་གསུམ་འདུས་སྦེལ་བའི་མཛད་བཟང་འཕིན་ལས་བཞིའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་དབང་བསྒྱུར་བའི་བོ་གྲོས་཈ིན་མོར་བྱྦེད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཤྦེས་དགོས་པ། མཐུ་ཆྦེན་སྦེང་གྦེའི་<106b> ང་རོ་ལས། དབུས་ཟླུམ་ཞི་བ་ཕྱི་གྲུ་བཞི།།དུང་བཞི་འཕིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་།།ཁམས་གསུམ་དབང་སྡུད་ང་རོའ་ིས།།མངོན་སོད་རལ་གྲིའི་འཁོར་ལོ་བསོར།།།ཞྦེས་དང་། བསྟན་དགྲ་འཇོམས་པའི་སྤུ་གྲི་ལས།།།གང་ཞིག་སྐྱྦེ་བོ་མི་བསྲུན་པ།།།མཐུ་ནི་བུ་ལོན་ལྟར་སྦེག་པ།།།དྦེ་ལ་མངོན་སོད་ལས་ཀི་མཐུ།།།གནམ་ལྕགས་འད་བ་འདི་ཕོབ་ཅིག།། ཅྦེས་

a དག་ཞན] em., དག་ཞེནA

b རོང་ཁག] em., རོང་ཁA cདཔང] em., དབངA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

144

བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར། བཟང་པོ་བཟང་ཐོག་ཏུ་སྲོལ་གཏོད། ཈ྦེས་པ་཈ྦེས་ཐོག་ཏུ་ཚར་མ་བཅད་ན། རྒྱལ་ཁིམས་ཆོས་བཞིན་དུ་སྦེལ་མི་ནུས་པས། རྒྱལ་ཁིམས་དང་པོར་བཅད་པ་རྒྱལ་པོའ་ིདགོངས་དོན་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། དྦེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་གཅྦེས་པ་ཁིམས་ཟྦེར་བ་བཞིན། རྒྱལ་པོ་གཅིག་གིས་རྒྱལ་ཁིམས་དང་པོར་སྐྱོང་བར་བྱྦེད་ན་དྦེའི་འབངས་རྣམས་཈ིན་གཅིག་ལ་བདྦེ་བར་བཀོད་ནུས་ཤིང་། དྦེ་ནི་སོན་དུས་ཆོས་རྒྱལ་མྦེས་དབོན་རིམ་པས་བསིལ་ལྡན་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཆོས་སྲིད་ལུང་གིས་འཚོ་བས་དང་།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་དམུ་རོདa

་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད་འདི་འདུལ་སོང་ནུས་པའང་རྒྱལ་ཁིམས་ཆོས་བཞིན་
བསྐྱངསb

་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ།།

སིར་རྒྱལ་ཁིམས་བཅའ་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཡུལ་གྲུ་སོ་སོའ་ིརྒྱལ་འབངས་བདྦེ་བའི་ཆྦེད་཈ིད་དང་།
སོས་སུ་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་པའི་འདུལ་ཁིམས་བསྟན་ར་དགྦེ་འདུན་གི་འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་ཕྱིར་བཅས་པ་ཡིན་འདུག་ཀང་།།བར་སབས་སུ་རྣམ་པར་དབྱྦེ་བས་འཕོངས་ཏྦེ།།དགྦེ་སློང་སོམ་཈མས་སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལྦེན་སོགས་བསྟན་པའི་ཕུང་གཞི་བྱྦེད་ཀང་རད་གཅོད་མི་གཏོང་། དྦེས་ནི་མིག་ལྟོས་ངན་པ་མ་ཟད་བསྟན་འགྲོའ་ིལྦེགས་ལམ་ནུབ་པར་<107a> ལུང་བསྟན་ལས། འདུལ་ཁིམས་཈མས་པས་དམ་཈མས་ལུང་པ་གང་།། དྦེ་ཡི་རྒྱུ་ལས་སྐྱྦེ་འགྲོའ་ིབདྦེ་སྐྱིད་ནུབ།། ཅྦེས་དང་། ཆོས་ཁིམས་ཞྦེར་བས་མ་མགོན་དབྱིངས་སུ་གཤྦེགས།།།།དམ་སྲི་སྤུན་གི་ཁ་རླངས་དུམ་བུར་འཕོ།། མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་ཞྦེར་བས་ལ་རྣམས་ ཈མས།། ནག་པོ་བདུད་ཀི་རིགས་རྣམས་ཧ་ཧར་རོད།། ཅྦེས་སོགས་དང་། ལག་པར་དྦེ་བཞིན་གཤྦེགས་པ་཈ིད་ཀིས་཈ི་མའི་སིང་པོའ་ིམདོར། ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཁིམས་ཀང་། རྒྱལ་ཁིམས་དང་བསྟུན་པར་གསུངས་པ་བཞིན། རང་ཕྱོགས་བོས་མ་བཟོད་པར་འདུག་པའི་ད་ཆ་ནས་གཟུང་། དགྦེ་སློང་བསླབ་པར་སྐྱོན་ཚད་འདུལ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཆད་པར་གཅོད་ཅིང་། རགས་དང་ཆ་ལུགས་བསྐྱུར་དགོས་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་བདུད་ཀིས་ཡོ་ལང་བཤམས་པའི་ཟས་ངན་ཐ་མ་ཁ་ཟྦེར་བ་འདི་ད་ལྟར་སར་ལྟོ་གཟན་སོགས་མི་ནག་སྐྱྦེ་བོ་ཀུན་གི་཈ིན་མཚན་དུ་སོད་པར་འདུག་མོད། འདིས་ནི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་གྲིབ་ཀིས་ནོན་པར་མ་ཟད། སྟྦེང་ལ་཈མས། བར་བཙན་འཁྲུགས། འོག་ཀླུ་ལ་གནོད་

a དམུ་རྒོད] em., རྨུག་རྒོདA
b བསངས] em., བསངA

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

145

ཅིང་། རྒྱུ་དྦེས་འཇིག་རྦེན་ཁམས་སུ་ནད་མཚོན་མུ་གྦེའི་བསལ་པ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བར། སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་པདྨས་ལུང་བསྟན་མང་པོ་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར། རོང་མགྲོན་སྐུ་ཚབ་ལས་ཚན་གྲོས་མི་སི་དཔོན་ཚོས། ཡུལ་ཕྱོགས་གར་ཡང་ཕུང་ཟས་ཐ་མ་ཁའི་཈ོ་ཚོང་དང་འཐུང་མི་བྱུང་ཚེ། རད་གཅོད་དག་པོར་མ་བཏང་ན་རང་རང་སོ་སོའ་ིསྟྦེང་ཁར་ཡོང་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་དང་།རྒྱ་དྲུང་ཚོས་ཀང་ལས་སོ་རང་ནས་བཀག་པ་སོགས་དྦེ་ལུགས་<107b> རིས་བདག་བྱྦེད་པ་གལ་ཆྦེ།།

དྦེ་བཞིན་སིགས་མའི་ཡིད་ཅན་གི་ལས་དབང་ལྟ་བུས། ད་ལྟའི་སབས་འདིར་ཆབ་འབངས་
སྐྱིད་སྡུག་མི་སོམས་པའི་མཐོ་དམན་ས་ཚོགས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་ཚེ། བདྦེ་ཐབས་ཡོད་བཞིན་སོམས་ལས་སུ་བསྐྱུར་ན། བདུད་ཀི་རྒྱལ་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། རང་གཞན་སུ་ཐད་ནས་ཀང་། དང་གསུམ་འཁར་བ་མདུན་བཙུགས་དཀོན་མཆོག་དཔང་གསོལ་མ་གཏོགས། ཁ་མཆུའི་བསླབ་དོན་ཁལ་འུ་ལག་སོགས་ལ་཈ྦེ་རིང་རྒྱབ་མདུན་བྱས་འདུག་ན་དག་པོའ་ིཁིམས་ལ་སར་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཞིང་།།དྦེ་བཞིན་བྱྦེད་དགོས་པ་ལུང་ལས་ཀང་། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱང་བ་དང་།། སང་བའི་དགྲ་རྣམས་འདུལ་བ་དག།། འབངས་ལ་རྦེ་བ་མ་འཇོག་པར།། ཞལ་བཞུགས་ཚེ་ན་མྱུར་དུ་མཛོད།། ཅྦེས་དང་། རྩུབ་པས་རྩུབ་པ་ཐུལ་འགྱུར་གིས།། ཞི་བས་འདུལ་བ་ག་ལ་ནུས།། ཞྦེས་གསུངས་པ་བཞིན། རག་ཏུ་དཀར་པོ་དགྦེ་བའི་ལས་ལ་བརོན་ཞིང་ལས་འབྲས་ར་བ་ཆོད་པ་དགོས་ནའང་།།མ་ཡིན་མ་འཐུས་པའི་ནག་ཅན་ལ་སིང་རྦེར་མ་བཞག་པར་སྲོག་ལུས་ཙ་ར་ཕྱིས་ལམ་ཁྦེགས་པ་དགོས།།དྦེ་ཡང་ངོ་ཚ་དང་སིང་རྦེའི་དབང་དུ་བཞག་ཚེ་བོ་བསམ་མི་བསྲུན་གི་རིགས་རྣམས་ཇྦེ་འཕྦེལ་དུ་སོང་ན་རྒྱལ་པོར་གཅྦེས་པ་ཁིམས་དང་། དྦེ་འོག་ནས་འཚང་རྒྱ་ཟྦེར་བ་བཞིན་ཡིན་པས། རོང་སོད་སྐུ་ཚབ་རིམ་པས་རང་འབངས་རྣམས་ལ། རྒྱལ་ཁིམས་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་མི་སྐྱོང་སན་ལམ་དུ་གསན་སན་གིས་གཟིགས་པའི།།བྱུང་མ་བྱུང་གི་སབས་འཕལ་འཕལ་དུ་ཚར་བཅད་རྦེས་སུ་འཛིན་པ་<108a>ནི་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་བྱོན་གི་མཛད་པར་ཤྦེས་དགོས་སོ། དྦེ་ཡང་།།།དམ་པ་དཔོན་དུ་བསོས་གྱུར་ན།། དོན་གྲུབ་པ་དང་བདྦེ་སྐྱིད་ཐོབ།། ཅྦེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཁི་ཐོག་ཏུ་འཚང་རྒྱ་བ་དྦེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

146

བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་པོ་དྦེ་཈ིད་ཞལ་ལུང་འཆང་བ་མགྲོན་ག཈ྦེར། གདན་སའི་རོང་དཔོན། སི་
བ་རྣམ་གསུམ། དྦེའི་བྱ་བཞག་གི་རིམ་པ། རྒྱལ་དབང་ཀུན་མཁྱྦེན་འབྲུག་པས། ཡས་ཀི་་རྦེར་གུས་མས་འབངས་ལ་བྱམས།། སོད་པ་མཛངས་ཐོན་ཁ་འཇམ་ཞྦེ་མི་གནག།། འཁྲུགས་ན་དཔའ་ལ་གཞན་ཞིག་ཆོག་ཤྦེས་ལྡན།། རྒྱལ་པོའ་ིགནང་ཆྦེན་བྱྦེད་ན་དགོས་པ་ཡིན།། ཞྦེས་པ་ལྟར། ལྔ་བརྒྱ་པ་རྣམས་ཀི་གཙུག་རྒྱན་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་རྒྱལ་སྲས་ངག་གི་དབང་པོའ་ིཆོས་སྲིད་ཞབས་འདྦེགས་སི་དང་།ཁྱད་པར་ས་དབང་ཆྦེན་པོའ་ིབཀའ་ལུང་སི་བོར་ནོད་པའི་གུས་བཏུད་མཛེས་ཁྱད་སོན་དུ་སོང་བའི།རྒྱལ་སྲིད་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་དུ་དགྦེ་སྐྱོན་སོ་བཞག་གི་བབས་ཡུལ་བྱུང་དུས་རྒྱུ་མཚན་ཞུ། སར་རྒྱུན་བསྟན་འགྲོའ་ིསྐུ་རིམ་དང་ལུང་པའི་བདྦེ་ཐབས་ཀི་རིས་སོམས། མཐའ་མཚམས་ཀི་ཞུ་ས་འགངས་ཆྦེན་རིགས་སན་འབུལ་ཞིབ་པར་ཞུ་དགོས། ཁ་མཆུའི་སོར་ཕག་ཏུ་ནོར་སུག་དང་ཁ་དག་ཤྦེད་ཡོད་དབང་དུ་མ་བཏང་བར། བདྦེན་བརྫུན་གསལ་པོར་ཕྱྦེ་བའི་དང་གཏམ་ལུགས་མཐུན་སན་དུ་འབུལ། རྒྱ་བལ་བོད་སོགས་གྲུབ་མཐའ་མི་གཅིག་པའི་རིགས་ཀིས་ཞུ་ཡིག་དང་ངོ་མ་མཇལ་དགོས་བྱུང་ཚེ། དྦེ་རང་དུ་ཞིབ་རད་དིས་པའི་དྦེ་བསྟུན་གི་བདག་རྦེན་སོད། བསྟན་ལ་བྱས་པ་ཅན་གི་རིགས་ཕམ་དུ་མ་བཅུག་པར་གོང་སར་སན་གསན་ཕབ་ནས་ <108b> ལས་ཚན་གང་འོས་སུ་བཏོན། ག཈ྦེར་ལས་འཛིན། བཟོ་རིག་ཆིབས་བཞོན། སར་ལྟོ་གཟན་གི་ནང་ཁིམས་རྒྱུན་དུ་རད་གཅོད་གཏོང་ཞིང་སར་ལུགས་ཀི་ཐུན་ཁར་བཙུད། ཆྦེ་ཕ་གང་ལ་ཡང་བཟང་ཁ་རང་ ཈ིད་ཀིས་བྱས་པའི་ངན་ཁ་གཞུང་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཅས་པར་མི་བཅོལ།།གཞུང་དོན་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གྱུར་པར་རང་དོན་དང་ཁྱད་མྦེད་ཀི་རུ་ང་གྲུབ་རོལ་གང་ཆྦེར་བྱྦེད་དགོས་ཤིང་། གལ་ཆྦེན་དོན་ཡོད་རིགས་རྣམས་བསླབ་སྟོན་མ་ཞུས་པར་རང་཈ིད་ཀིས་བོས་བཅད་མི་བྱྦེད། ནག་པོ་སིག་ལས་དང་གལ་ཆུང་དོན་མྦེད་རིགས་ཞུ་ཞུ་མང་བ་ཐུགས་དམ་གི་སད་རྒྱུར་འདུག་པས་ཐག་གཅོད་པ་ལས་འོས་མྦེད།མངའ་འབངས་སིའི་སྐྱིད་སྡུག་བལྟ་ཞིང་དགྦེ་བཅུའི་ཁིམས་ལ་སོར་བའི་སན་བསྐུལ་སོགས། རླབས་ཆྦེན་སོད་པའི་བགི་བ་དུས་གཅིག་ལ་འཕིན་ལས་བཞི་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་བཀའ་ནོད་ཅིང་། ལག་པར་མཐའ་ཟད་སྦུགས་རལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རོང་གི་གད་བདར། ནང་མཛོད་གསོག་འཇོག། བར་ཁབ་མཚོན་གི་བསྒྲུབ་ལུགས། དགྲ་ནམ་འོང་མྦེད། གྲབ་ཐུང་མྦེད་ནས་གིས་དཔྦེ་བཞིན། གང་ལ་ཡང་རིང་ཐུང་མྦེད་པའི་ས་མཚམས་སུ་མིག་གིས་བལྟས། རྣ་བས་཈ན་པའི་དགྲ་ཟོན་ལ་གཡྦེལ་བ་མྦེད་པ་གཅིག་དགོས་རྒྱུ་ཡིན།།།

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

147

ཡང་། དག་པོ་གཡུལ་གི་ལས་ལ་ཞུགས་དགོས་ཚེ། སྐྱབས་གནས་ངོ་བོ་བ་མ་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་
བསྟན་དོན་ཁོ་ནར་བསམ་པའི་སིང་སྟོབས།དཔའ་མཛངས་དྦེས་གསུམ་ཅང་རིག་ཁྱུག་གསུམ་བརན་བརླིང་བཀྦེལ་ཆྦེའི་ཐབས་ཚུལ་གི་སོ་ནས། གཅན་གཟན་གི་ཁོངས་ན་སྦེང་གྦེ་ལྟར་<109a> བརིད་པའི་དཔའ་གདྦེངས་ཆྦེན་པོས། འཁོར་གསུམ་མདོ་དྲུག་ཚང་བའི་དམག་མི་དམག་གྲལ་དུ་འཁོད་པར།།ལོངས་སོད་ག་ནོམ་པ་བསྟབ་པའི་མཐར།སབས་དང་བསྟུན་པའི་བཀོད་བཤམས་རང་སྦེ་དཔའ་ནུས་བསྐྱྦེད་ཅིང་དགྲ་དཔུང་ཀླདa

་འགྦེམ་ནུས་པའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཏྦེ། དགྲ་སྦེ་ཐལ་བར་རློག་ཀང་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་ལ་མྦེ་བརྒྱག་པ། བཤིག་ཅིང་བརྡུངས་པ་ལ་སོགས་མཚམས་མྦེད་ལས་ཡིན་པས་དང་ཐོག་ནས་བཀག།། དམག་གྲལ་ཐོབ་རིགས་ཐོབ་མཁན་གིས་ཁྱྦེར་ཆོག།། མཚོན་ཁ་སོད་དུས་སྟོབས་ལྡན་བརྒྱ་ཐུབ་ལ་གཡུ་དང་ཁང་གཞིས་སྩལ་བའི་བཀའ་ཁྱབ།མི་གསད་རྦེ་ག཈ིས་མར་དཔའ་དར་རྒྱབ་བཀབ་སོགས་གང་འོས་བྱྦེད་པའི།དམག་དཔོན།མདའ་དཔོན།ལྡིང་དཔོན།སར་ག཈ྦེར།གོ་མཚོན།དམག་མི་སོགས་དག་པོ་གཡུལ་གི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་བཀོད་པ་བཤམས་ལུགས་མང་ཡང་སབས་ཐོག་དང་སར་བ་གནད་ཆྦེའོ།།།

གཙོ་ཆྦེན་རྒྱལ་སྲིད་ཀི་བྱ་བ་ལ་རྦེ་དང་འབངས་བར་དུ་ལྦེགས་ལམ་གི་མཚམས་སོར་སིག་ཤྦེས་
དགོས་པ།།ཇི་སད་དུ།།བོན་པོ་བོ་ལྡན་དང་པོ་ཡིས།།།རྦེ་དང་འབངས་ཀི་དོན་ཀུན་འགྲུབ།།།ཅྦེས་དང་། བོ་ཆུང་གྲོས་཈ྦེས་འཁྲུགས་པའི་ཚེ།།བོ་ལྡན་ཐབས་ས་བདྦེ་བར་གསོ།།ཞྦེས་པ་ལྟར།རོང་མགྲོན་བཀའ་བགྲོས་པའི་རིགས་དང་ཞབས་འཁིལ་སྐུ་གཞོགས་པ་སུས་ཀང་། ཕྱིའི་བྱ་བཞག་ནང་དུ་མ་དགོངས་པའི་རིགས་སྦ་གསང་མྦེད་པར་སན་དུ་ཞུ་ཞིང་། ནང་གི་སད་ཆ་ཕྱིར་སྐྱྦེལ་མྦེད་པའི་བོ་ངག་ཤིན་ཏུ་དམ་པོར་བྱྦེད།།བོ་<109b> གསལ་ངག་ཉུང་཈ྦེ་གནས་ཏྦེ།།།ཕ་མ་འཇུག་ན་སྟོར་ཤིང་ཡིན།།།ཞྦེས་དང་། གསང་གྲོས་ཐུབ་པ་གྲོགས་ཡིན་ཏྦེ།།།གཞན་ལ་འཆད་ན་ཟངས་ཐལ་ཡིན།།།གསུངས་པ་བཞིན་གསོལ་གཟིམས་སོགས་ཐུགས་ནང་དག་དགོས་དྦེ་བཞིན་མ་བྱས་ན།།ཆྦེན་པོ་རྣམས་ལ་དགྲ་བས་ཀང་།།།རང་གིས་འཁོར་གིས་གནོད་པ་མང་།།།དྦེ་བཞིན་གཟིམས་འགག་པས་཈ིན་མོ་བག་མྦེད་དང་ས་ཕྱི་གུ་ཡངས་པོ་སོགས་མི་བྱྦེད་ཅིང་ལུས་ངག་ཡིད་ཀི་ཀུན་སོད་ཆོས་དང་རྦེས་སུ་མཐུན་པ་དགོས།།དྦེས་ན་རྒྱལ་སྲིད་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གི་སིག་རྣམ་གཞག་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིབཀའ་ཁིམས་སང་བང་འཛོལ་མྦེད་བྱྦེད་དགོས་ཚེ།

a ཀད] em., ཀེདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

148

ཆུ་འགོ་ནས་རོག་ན་མི་དྭངས་པ་བཞིན།།རྒྱལ་པོ་཈ིད་ཀིས་མ་རིས་ན།།།ཐམས་ཅད་མཁྱྦེན་པའང་བཀུར་མི་འགྱུར།།།ཞྦེས་པ་ལྟར།།གཙོ་བོ་ཁིམས་ཀིས་བདག་པོ་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་གོང་དུ་མཚུངས་པ་ལས།།གཞུང་ཕན་ཚུན་གི་རོང་དཔོན་སི་བ།།གངས་རིའི་རོར་འཛིན་སོགས་ལ་བདག་རྦེན་མཐོང་སྲོལ་ཁྱད་མྦེད།།རོང་དཔོན་མགྲོན་ག཈ྦེར་གསོལ་བ་ཐབ་ཚང་དུ་ལན་ཅིག་བཞྦེས་དགོས་རྒྱུ།།ག཈ྦེར་ལས་འཛིན་གང་གི་ཐད་ལའང་སར་རྒྱུན་ལས་བདག་རྦེན་གསར་བཅོས་མི་བྱྦེད།གསོལ་བ་དཀར་མོའ་ིརིགས་དང་འབྲྦེལ་ཚད་ས་ཕྱི་རིམ་པར་ཕྱྦེ་བའི་གསོལ་བསོར་བྱས་མི་ཆོག།ཕྱོགས་མཚམས་ཀི་རོང་དཔོན་མཐའ་དང་། རྒྱ་དྲུང་ཤར་ནུབ།།གཞན་ཡང་ཕྱི་མགྲོན་གི་རིགས་སྐུ་ཚབ་ཆྦེ་ཆུང་གང་ཡིན་རུང་། གཞི་ལྦེན་གི་རྣམ་པའི་མཐོང་སྲོལ་མ་གཏོགས་གཞན་གསོལ་བ་དཀར་མོའ་ིགྲལ་དུ་ཡིན།གཞུང་དོན་ཁ་མཆུ་བཅད་པ་དང་འགྲོ་དགོས་ཀི་རིགས་ལ་བོད་<110a> གསུམ་བཞི་ལས་ལག་པ་མི་འཁིད།།རོང་ཁ་ཆྦེ་ཕ་སོ་སོར་ལྟོ་གཟན་གསར་རིང་འཇུག་བཏོན་གི་སོར་དང་ཆོས་གཞིས་ནས་འབྲུ་འདི་ཐོན་དང་། སིན་བདག་ནས་ཁལ་དང་དབང་ཡོན་འདི་ཡོང་ལྟོ་གཟན་གྲངས་དང་བསྟུན་པའི་མགྲོན་འཐུད་ཀི་སྟྦེང་ནས།ལོ་ལྟར་གི་འབྲུ་དང་ཟོང་ནོར་བཀའ་རྒྱ་རྦེ་བཅུག་པའི་གསལ་ཆ་གོང་སར་དགོས་རྒྱུ།།ཕྱོགས་མཚམས་གར་ཡང་ལྡྦེ་མིག་ག཈ྦེར་པ་ངོ་བོ་རང་མ་གཏོགས།།རང་གི་ཟ་བོར་མི་བཅོལ།།བཟོ་རིག་གི་སྦེབ་མ་གཏོགས་དག་ཞནa

་སུ་ལའང་ཕོགས་བྱིན་མི་
ཆོགརོང་ཁ་སོ་སོའ་ིའབྲུ་མཛོད་དང་ག཈ྦེར་ཚང་གི་སོར་ཡུན་རིང་བཞག་ཀང་ཆུད་ཟོས་སུ་འགྲོ་བས།།གོང་སར་སན་སོན་ཞུས་པའི་ལོ་ལྟར་བཞིན་མངའ་འབངས་སུ་སིན་གཏོང་སོགས་བདྦེ་བའི་ཐབས་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་བྱྦེད་པ་ལ།གངས་ཅན་སྐྱྦེ་བོའ་ིསྐྱིད་སྡུག་ལན་གསུམ་སོམས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་མུ་ནྦེ་བཙན་པོ་དང་ཁི་རལ་པ་ཅན་གི་རྦེས་སུ་འཇུག་དགོས།།ཞྦེས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིཆོས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་བཀའ་བོན་སིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གཞུང་དོན་བར་དུ་དགྦེ་བའི་བཀ་ཤིས་ག཈ིས་པའི་འཇིག་རྦེན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག།།།།།།

རྒྱལ་ཕན་བྱྦེ་བས་མངོན་བཏུད་རལ་པའི་ཁིར།།།ལོངས་སུ་སོད་པ་གང་གི་བཀའི་ཐམ་ཀ།།བསྲྦེལ་
འོས་ལས་འཛིན་དུ་མའི་བང་དོར་གི།།།རྣམ་དབྱྦེ་སོན་གི་རབས་བཞིན་འདིར་བརོད་བྱ།།།གང་ཡང་བཀོད་

a དག་ཞན] em., དགས་ཞེནA

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

149

པའི་མི་དང་འཛུགས་པའི་ཤིང་དུ་གྦེང་བ་ལྟར།།ལུང་པ་རྦེ་ལ་ཁིམས་བདག་རྦེ་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྦེས།<110b> དིང་སང་སྦེམས་ཅན་གི་སྐྱིད་སྡུག་སྐུ་ཚབ་ལས་ཚན་གི་རིགས་གཙོ་ཆྦེ་བ་འདུག་པར།།དྦེ་དག་གི་སང་བང་སིག་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་བའི་ངྦེས་རྒྱུ་འདི་ལྟར།།སྐུ་ཚབ་ཚོ་ག཈ིས་མ་དང་། བ་ག཈ྦེར་སྦེལ་མ་རྣམས་ལ་བོད་ག཈ིས་དང་ཨ་དྲུང་རྦེ།།སྐུ་ཚབ་ཡོངས་ལ་བོད་རྦེ་དང་ཨ་དྲུང་རྦེ།།དྦེ་ལས་ལག་པའི་ཟུར་གསོས་གཞིས་ཀར་འདུག་ཚེ།།བཀིགས་ཐག་དང་། སྐུ་ཚབ་ལ་ཕོགས་བཅད།།ལས་ཚན་གི་རིགས་འགྲོ་འགྲུལ་མང་པོ་དྦེས་སིན་བདག་ཀུན་ལ་གཟན་སོ་ཆྦེར་འདུག་པས།།ད་ནས་སོ་འཇོག་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་གོམ་གང་ཡངa

་སད་བཏགས་བྱས་འགྲོ་མི་ཆོག།།།ཆུར་མོ་བརྡུང་ཆག་སོད་དགོས་རིགས་སྦེབ་བསགས་
ཀིས་སོད་པ་ལས།།རྒྱུན་པར་མི་སོད།།དྦེ་ཡང་རྒྱུས་གང་ལྡང་ལས་ལག་པ་མི་ལྦེན།།སོན་དུས་ཀི་མཆོད་གཞིས་འགངས་ཅན་མིང་དུ་ཐོགས་པ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས།།གཞན་མ་སིན་བདག་ཡུལ་བབས་དང་བསྟུན་པའི་བསྡུ་ཐུན་ལ་གཏོང་། མི་སྦེར་ལ་གསྦེར་གཡུ་ཁོ་ཟངས་ར་ནོར་མཆོད་ཆས་སོགས་དངོས་པོའ་ིརིགས་ཚོང་ལ་སད་པའི་སྤུས་བཙུག་བྱས་མི་འཕོག།།།ཕྱག་མདུད་རྒྱབ་བཀབ་བྱིན་ནས་ནོར་མི་སློང་། ལུང་པའི་སྦེ་ཐང་གིས་བཅད་པའི་཈ོ་ཚོང་མ་གཏོགས།།དབང་ཚོང་བྱས་མི་ཆོག།།།ཚྭ་མར་མི་སོད།།བལ་འཐག་མི་སོད།།ལུག་རྒྱབ་མི་སློང་། རོང་ཁ་སྐུ་ཚབ་མགོན་སྦེའི་བ་མས་སིན་བདག་ལས་བསོད་སོམས་རྒྱུགས་རིགས་གྲང་བཤལ་སོགས་ད་ནས་རད་གཅོད།།ཆུག་ཁོལ་཈ོ་ཚོང་བྱས་མི་ཆོག།།།མ་ངྦེས་པའི་཈ོ་འཚོང་བྱྦེད་མི་བྱུང་ཡང་ལུང་དཔོན་ལ་བརའ་སད་པའི།དྦེས་ཀང་གོང་མ་<111a> གཙོ་བོར་སན་སོན་དགོས་རྒྱུ།།ཚྭ་ཆུ་སྨན་ཆུའི་སོར།།ཡས་ཕྱིན་མཆོག་ཕྦེབས་ཞོར་དང་། འཕགས་པའི་དགྦེ་འདུན་གོང་བཀུར།གྲུབ་མཐའ་མི་གཅིག་གང་འོས།།གཞུང་ཕན་ཚུན་དང་སི་བ་སོགསb

་ཀིས་མཚོན་ལས་འཛིན་ཆྦེ་ཕ་ལྟོ་གཟན་སོགས་ན་ཚ་དོས་དགས་
མིག་ཟིན་རིགས་རྣམ་པ་ལྟ་རྒྱུ་ཙམ་ལས།།གཞན་ཚྭ་སྨན་སོར་ལ་རང་རས་དང་མཐུན་འཚོལ་མ་གཏོགས་ག཈ྦེར་ཚང་དང་དོས་འུལ་ཞག་བབས་ལྟོ་ཆང་སོགས་རད་གཅོད་ཡིན།།ཚྭ་སྨན་འགྲོ་འདུག་ལ་བརྦེན་གཟན་ར་ནས་བསྐྱལ་མི་ཆོག།།།རང་དོན་དུ་སོང་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིར་ཤར་རྒྱག་འགྲོ་བ་ལས་རོང་དུ་འཐོན་མི་ཆོག།།།ཡོངས་ཀང་རྒྱགས་མཐུན་མཇལ་གསོས་སོགས་སིག་ཀིས་བྱིན་མི་ཆོག།དྦེ་ཕྱིན་ལམ་བསྲུང་བཀའ་རྒྱ་

a ཡང] em., ཀངA
b བླ་སོགས] em., བླསོགསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

150

ཡོད་ན་མ་གཏོགས།།གཞན་ཚྭ་སྨན་འཕོད་རྦེན་གི་འགྲོ་འདུག་མི་བཀག་ཅིང་སོ་སོར་དགོངས་ཁོལ་བྱས་གཏོང་ཆོག།།།གཞན་ཡང་དོས་འདྦེད་ཀི་རིགས་རོང་ཁ་སྐུ་ཚབ་གང་ཡིན་ནས།།དོས་འདི་སོང་གི་ཞུ་ཡིག་གོང་སར་དགོས་རྒྱུ་དང་། ས་རིམས་ཚིགས་སོ་སོ་ནས་ཀང་། ཟ་ཚེས་འདི་ལ་མི་འདིའི་དོས་འདི་སོང་གི་འཛིན་ཐོ་གོང་སར་དགོས་རྒྱུ།།དྦེ་ལྟར་མྦེད་པའི་དོས་འདྦེད་བྱུང་ཚེ།།ཙར་ནག་ཆད་སོ་སོར་ཡོངས་རྒྱུ།།སྐུ་ཚབ་པས་རིས་ར་གཅིག་དང་རོང་ནས་གསོ་ར་རྦེ་སོད་འདུག་ན་དང་། དྦེ་སྟྦེང་འབུལ་བ་ཉཾ་ཀ་བརྒྱ་སོར་ཐུད་ལས།།ར་རྦེ་འགོ་དཔོན་གཙོ་བོར་ཞུས་ནས་གསོ་བ་མ་གཏོགས།།ཟུར་རས་ས་ར་ནོར་གསོས་མི་ཆོག།།།གསོ་མཁན་བྱུང་ན་རོང་ཁར་འཕོག།།།དྦེ་བཞིན་ར་གསུམ་ཚུན་གསོ་བ་ལས།།སྐུ་ཚབ་པས་སིན་<111b> བདག་ནས་རྩྭ་ཁལ་ཤིང་ཁལ་དོས་སྐྱྦེལ་འུ་ལག་གི་རིགས་བསྐྱལ་མི་ཆོག།།།འབུལ་ཐུས་ཀི་རའང་཈ོ་འཚོང་བྱྦེད་པར་ལས་སོར་མི་སྦེར་བཏང་མི་ཆོག།།།སྐུ་ཚབ་པས་ཁལ་པའི་ཁ་མཆུ་གཅོད་པའི་ཆང་སྐྱྦེལ་ལ།།མིང་དོན་མཐུན་པའི་ཆང་ཟོ་རྦེ་མ་གཏོགས།།ཆྦེ་བ་མ་ཉཾ་དང་ཆུང་བ་སྨན་ཁབ་ཙམ་ཡང་ལྦེན་མི་ཆོག།།།དྦེ་བཞིན་ཐུག་གཤྦེར་གི་རིགས་རོང་ཁ་རང་ལ་སྐྱྦེལ་བ་མ་གཏོགས།།ཆྦེ་ཆུང་གང་ཡང་སྐུ་ཚབ་པས་ཐག་བཅད་མི་ཆོག།།།སྐུ་ཚབ་པས་ལོ་ཐོག་བསྡུ་བཏབ་ཞིང་ཚིགས་བསོར་བ་སོགས་ལ་སད་བཏགས་ཀིས་གྲོང་བཤལ་གི་རིགས་བྱྦེད་མི་ཆོག།།།སྐུ་ཚབ་པས་ཞིང་ཚིགསa

་རྩྭ་ཕན་ཐོག་ཕན་བཟའ་ཤིང་སོགས་ལས།ངྦེས་མྦེད་མི་
སྦེར་གི་ར་ཕྱུགས་ཕན་བུའི་ཁ་ཐལ་ཅུང་ཟད་ལའང་། ཟ་འདོད་སད་གཙེས་ཆད་ལས་འོས་མྦེད་མི་བྱྦེད།།སྐུ་ཚབ་ལས་ཚན་འགན་ཡོད་རིགས་ཀིས་སོ་ཟས་ཀི་ཆང་འཐུང་བ།།བུད་མྦེད་བརྦེན་པ།།ཁྱད་པར་བདག་ཅན་གི་བུད་མྦེད་ལ་ལོག་པར་གཡྦེམ་པ་སོགས།།བསྟན་པའི་རུ་ཏྲརb

་འདུག་པས་སྐུ་ཚབ་ལས་ཚན་ནས་འཕལ་
འདོན་བྱྦེད།།ཤ་ཁལ་མར་ཁལ་བསྡུ་ཁལ་ལc

་སོགས་པ་ཁལ་རྒྱུག་གི་འཛོམ་འཛོམ་བྱྦེད་དགོས་རིགས།།སྐུ་
ཚབ་རང་གི་གཞིས་ཀར་རྦེད་པོd

་སི་དཔོན་རྣམས་འཛོམ་ཏྦེ།།དཔ་འདི་ཕོག་གི་ཞིབ་རིས་བསྡུར་ནས་འགོ་
དཔོན་གཙོ་བོར་སན་སོན་ཕུལ་ནས་རྒྱུག་པ་མ་གཏོགས།།སིན་བདག་ནས་སི་སྦེར་གི་ཁལ་རིགས་རྒྱུགས་

a ཚིགས] em., ཚིགA

b

རུ་ཏྲར] em., རུ་དརA cལ] om., A
dརྒེད་པོ] conj., རྒད་པོA

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

151

མི་ཆོག།།།ས་མཚམས་ཞག་བབས་རྣམས་སུ་མགྲོན་འཐུསa

་བཞག་ཀང་། མགྲོན་བབས་སིན་བདག་ལ་བསྐྱལ་འདུག་པ་འཐུས་རྒྱུ་མིན།།གཞན་ཡང་སིན་བདག་ལ་མ་ངྦེས་པའི་ལྟོ་<112a> འབབ་རིགས།།བདག་ཡོད་མགྲོན་ལ་སར་བ་ལས་ཇ་ཆང་ཤ་ལ་སོགས་པའི་སོས་པ་མི་བྱྦེད།།ལྟོ་འཐུད་གཞི་ཁད་ལྦེན་མི་ཆོག།།།སྐུ་ཚབ་པས་ཞུ་རྦེན་ཕྱག་མཇལ་སོགས་ལྦེན་ནས།དཔའ་གཟས་ཆད་འཐུས་འུ་ལག་ཁལ་རྐང་སོགས་ཡང་མི་ཆོག།།།སྐུ་ཚབ་པས་ཤི་གསོན་གི་སྟོན་མོའ་ིཕུད་མི་ལྦེན།ག཈ྦེན་དགའ་བྲལ་དགའ་སོམ་བྱྦེད་པ་ལ་ཕྱག་མཇལ་ལྦེན་མི་ཆོག།།།མར་ཁལ་ལྟ་བུ་ལས་མཚན་ཕྱིན་དགོས་རིགས་ལ།།བོད་དང་སི་དཔོན་གསུམ་འཛོམ་གིས་གོ་བཅད།དྦེར་རྦེན་གི་ཁལ་རིགས་མྦེད།ནོར་དང་རི་བོའ་ིཕྱག་མཇལ་མི་ལྦེན།རུ་པ་ཕོ་མོ་གཅིག་ལས་མྦེད་ན་ཤྦེ་མ་གཅིག་དང་རི་བོ་གཅིག་གཞན་བཟའ་ཚངb

་ལས་ཕྦེར་བཅས་ཡོད་ན་ཤྦེ་མ་རི་བོ་རད་
གཅོད།།འུ་ལག་ཆད་འཐུས་འུ་ལག་རང་བསྐྱལc

་བ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་དངོས་མི་ལྦེན།།གྲོལ་མི་སི་དཔོན་བ་མ་
ཞལ་ངོd

་ལས་སྦེར་སླྦེབས་པ་རྣམས་ཀིས་གཞུང་སོགས་བྱྦེས་འགྲོའ་ིརིགས་ལ།མི་སྦེར་ནས་ཟ་བོ་མི་
འཁིད།།ཕྱག་མཇལ་ལ་སད་པའི་ཁལ་བསྡུད་བྱྦེད་མི་ཆོག།།།གཞི་ནས་ལས་ཚན་འགན་ཡོད་ཆྦེ་ཕ་རྣམས་ན་རས་དབང་པོས་མ་ལྕོགས་པ་དང་ནད་ཅོང་གིས་ཟིན་པ་མིག་མཐོང་རིགས་གང་འོས།།གཞན་དགོངས་པ་གྲོལ་རིགས་རོང་དུ་ཞག་གསུམ་ལས་ལག་པ་སོད་མི་ཆོག།།།ལུང་པར་མི་རིགས་མི་གཅིག་པ་བྱུང་ཚེ།།ལུང་དཔོན་གང་ཡིན་ལ་མ་སོད་པར་མི་བཏང་། དྦེ་དག་གི་ས་ལྦེན་གདོང་བསུ་མི་བྱྦེད།།ཨར་ཇག་གི་གནས་ཚང་བྱུང་ན་རྐུན་མོ་དང་ཁྱད་མྦེད་པའི་ནག་ཆད།ཁོལ་བྲོས་཈མས་མི་དགའ་བའི་རིགས།བབས་ཡུལ་ངྦེས་ཅན་རྣམས་ཀིས་འཛིན་<112b> འཆང་མ་བྱས་པར་གཏོང་ཚེ་ཁོལ་ཚབ་སིགས།།འཛིན་འཆང་བྱས་པའི་ཁོལ་ཇོར་འབྱོར་ཕད་བྱུང་ཚེ།།ས་ཐག་རིང་ཐུང་ཞག་ཡུན་སོགས་དང་དཔགས་པའི་ལྟོ་རན་ལུང་པའི་སྦེ་ཐང་བྱིན།།གཞན་ཡང་སིན་བདག་བུ་ཡོད་པ་བུ་དང་། བུ་མོ་ཡོད་པ་བུ་མོས་ཟ།།དྦེ་ཡང་ཁལ་རྐང་ག཈ིས་སྦམ་བྱྦེད་མི་ཆོག།།།སིན་བདག་བུད་མྦེད་དང་གཡོག་རིགས་མྦེད་པའི་རན་རོན་སོགས་ཡོད་ཚེ།།ངོ་བོ་མ་ཡོལ་བར་དུ་སམ་ཁལ་གང་འབྱོར་རྦེ་བྱྦེད་བཅུག།།།ངོ་བོ་ཡོལ་ཚེ་ཤ་རུས་གང་཈ྦེའི་མི་ཕོས་ཡོད་པ་ནས་ཁལ་རྐང་ར་

a མགོན་འཐུས] conj., མགོན་འཐུདA

b ཚང] em., ཚདA cརང་བསལ] em., རང་བཀོདA

dཞལ་ངོ] em., ཞལ་ངོསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

152

ལོངས་བྱྦེད།ཕ་མ་མི་དགའ་བའི་ག཈ྦེན་མི་བྱ།གཞན་མ་ཁལ་ཞིང་ཁལ་ཁྱིམ་དངོས་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ།ཁལ་པ་ག཈ིས་གསུམ་སྦམ་ཞིང་། དྦེ་ཡང་སམ་ཁལ་ལ་ཚབ་འཐུསa

་ཀིས་བསྒྱུར་ནས།།ཡོངས་ལ་གནོད་པའི་
དཔྦེ་ངན་གཅིག་འདུག་པ།།དྦེ་རིགས་ཀང་དྦེ་རང་ལ་བུ་དང་བུ་མོའ་ིཕོས་ཡོད་ན་ཁལ་རྐང་སོ་སོར་བཙུགས།མི་ཕོས་མྦེད་ན་རང་གིས་བོས་འཕོས་པའི་མི་ཕོས་ཡོད་པ་ལ།།ཁལ་འུ་ལག་དམག་ཚོ་རྦེས་འཕྦེལ་ངྦེས་བཅུག།།།གཞིས་ཁང་བཟུང་ནས་གྲོང་ཁར་ཁལ་མྦེད་ཡོད་ཚེ།།གཞིས་དང་དཔག་པའི་ཁལ་འུ་ལག་གང་ཕྦེར་རྦེ་བཅུག།།།མི་ཤིའི་སོར་སྲོག་གཅོད་མང་དུ་བྱྦེད་པ།ཤི་གསོན་ག཈ིས་ཀར་མ་བཟང་འདུག་པ།།ད་ནས་མྦེ་བཏང་བ་མའི་གདོང་ལྦེན་དཀར་དོ་བྱྦེད་ན་འགབ་འདུག་པའི་དཀར་དོ་བྱྦེད་ཚེ།།གཞུང་གི་སྐུ་སལb

་མགོ་ཟུག་
ཚབ་ལ་ད་ཉཾ་གི་གོང་། བ་མའི་སྐུ་སལ་རས་ཡུག་གི་གོང་། ཡང་། གཤིན་པོའ་ིཟས་<113a> བསོས་ཙམ་ལས་དཀར་དོ་མ་འབྱོར་ཚེ།།གཞུང་དང་བ་མའི་སྐུ་སལ་གོང་བཞིན།།གསུང་ཆོག་པའི་ཤ་སལ་ཚབ་ལ་ཆུར་མོ་ཕུལ་བཞི་རྦེ་ཟོང་བྱིན་ཀང་དྦེ་རིས་བྱྦེད།།།

ཡང་། སྲོག་གཅོད་མ་བྱྦེད་ཀ་མྦེད་རང་བྱུང་ཚེ།།སྲོག་གཅིག་བཅད་ནས་གཞུང་དང་ཆོ་ག་པ་སོགས་཈ྦེ་བ་འཛོམས་རིགས་གདོང་ལྦེན་དྦེས་ཁྱབ་པར་བྱྦེད།།དྦེ་ལས་ལག་པའི་སྲོག་གཅོད་བྱྦེད་མི་ཆོག།།། ཈ྦེ་བའི་ལྟོ་བྱིན་དང་རས་བཀབ་ཀི་ཤ་དྦེ་བཅད།།དགྦེ་བ་ཡུལ་ཚན་དྦེ་རང་ལས་གཞན་དུ་མི་སོས།།སྟོང་རི་ཞབས་ཏོག་གི་རྒྱུའང་སམ་རློན་གང་འབྱོར་སིན་བདག་རང་གི་འདོད་སར་བྱྦེད།།དགོན་སྦེའི་བ་མས་སྦེར་དབང་གི་མི་ཤིའི་ཕུང་པོ་དབྱར་ཀ་ཞག་གཅིག་དང་དགུན་ཀ་ཞག་ག཈ིས་མ་འགངས་པར།།མྦེར་བཏང་དགོས་པའི་ཆོ་ག་པའི་གྲངས་དང་ཡོ་བྱད་སོགས་གཞུང་དང་ཆ་འད་ཡང་། བ་མ་ངོ་བོ་བྱོན་མ་ཚུགས་པ་དང་དུས་འགངས་པ་སོགས་བྱུང་ཚེ།།བ་མ་གཞུང་ནས་དགྦེ་རའི་ཆོ་ག་བཙུགས་སོར་སིན་བདག་རང་གི་ཡོ་བྱད་གང་འབྱོར་མཚན་མ་རྦེ་དགོན་པར་སྐྱྦེལ་བ་ལས་ཡུལ་དུ་བཙུགས་མི་ཆོག།།།ཆོས་པའི་ལྟོ་སལ་ས་ཞིང་བཅད་ནས་བཙོང་མི་ཆོག།།།འཇིག་རྦེན་པས་ཆོས་པའི་རྒྱགས་མི་བཅད།།ཆོས་པ་རང་རྐང་ཅན་གྲང་བཤུལ་སིན་བདག་཈ྦེ་གནས་ཤ་ཚས་དགྦེ་བར་གང་འགྲོ་བྱྦེད།།ལྟོ་གཟན་ཟུར་བཞུགས་ཆོས་པའི་རིགས་གྲོང་རྦེས་

a ཚབ་འཐུས] conj., ཐབ་འཐུསA bསྐལ] em., བཀལA

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

153

སུ་རྦེན་མཆོད་ཆས་རྣམས་གོང་སར་དགོངས་རོགས་སུ་ཕུལ།།དྦེ་ལག་དགྦེ་བར་གང་འགྲོ་བྱྦེད།།ཆོས་པའི་མཚམས་ཁང་བརྡུང་དགོས་རིགས།།ཆོས་སྦེའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་གྲོང་ལྟག་རི་བསུལ་གང་བྱུང་<113b> བརྡུང་མི་ཆོག།།།དགོན་སྦེར་ཕོ་མོ་སོམ་པའི་བུ་ཚ་བཅས་བྱུང་ཚེ།།འཇིག་རྦེན་བྱྦེད་པ་གྲོང་ཁར་ཡིན་པས།།ཡུལ་དྦེའི་ཁལ་ཚབ་དགོས་པར་བཅུག།།།གྲྭ་རིགས་བསོད་སོམས་དོན་སོད་བ་མའི་བྲྦེལ་བ་གོང་དུ་ཕུད་པའི།།བག་མྦེད་གུ་ཡངས་ལ་ཟ་ཕྱྦེད་བརལ་ཚེ།།ཁྱིམ་པ་སོ་ནམ་གི་བྲྦེལ་བས།།ཡུལ་བབས་སྐུ་ཚབ་པས་དོས་སྐྱྦེལ་འུ་ལག་སྐྱྦེལa

།།དྦེ་བཞིན་བ་མའི་དགོན་སྦེའི་བ་མ་ཚོའང་། ལོ་དུས་དབང་ཆོས་ཚེས་བཅུ་མ་ཎིའི་བྲྦེལ་
བ་གོང་དུ་ཕུད་པའི་བཅད་རྒྱ་ཁོ་ནར་བཞུགས་དགོས་རྒྱུ།

ཡུལ་སྦེ་རྣམས་སུ་བསླབ་ཤྦེས་ཀི་རིག་གནས་ཁུངས་ཐུབ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས།།གང་དན་གླུར་
བངས་ཀིས་གཞན་མགོ་བསོར་བའི་མོ་རིས་སགས་བན་སྨན་པ་སོགས་བཀག།།།གཞུང་པ་རོང་ཁའི་མ་ཎི་བས་མཚོན།།མ་ཎི་བའི་རིགས་ལ།།དད་འབུལ་མ་གཏོགས།།ཁལ་རིགས་བསྐྱལ་མི་ཆོག།།།མི་ངན་འཁྲུལ་ལག་ཅན་གཞུང་ནས་བསྐྲད་པར་ཆྦེ་ཕ་སུས་ཀང་བརྦེན་བརི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱྦེད་པ་མྦེད།།ཁྱད་པར་རྐུན་མ་ངྦེས་ཅན་རྐུ་ཐོག་ཏུ་བསད་པ་ལ།།ནག་ཆད་དགྦེ་སྟོང་མྦེད།།གྲི་འབལ་ལ་གྲི་ཆད།།འཐབ་ན་འཐབ་ཆད།།གསོད་རྦེས་བྱུང་ན་ཤི་གསོན་མ཈མ་སགས།།མ་ཐུབ་ཚེ་ནམ་ཟིན་ལ་དམར་གསོད་གཏོང་བའི།།བུ་གཞིས་རྣམས་ཚེ་རབས་སུ་རང་ཡུལ་ལས་གཏིང་འདོན་མཐའ་ལ་བསྐྲད།

ཡང་། ལམ་བརྡུང་ཇག་ཆོམ་རྐུན་མ་གཡོ་ཁམ་ངྦེས་ཅན་གསོད་པ་དང་། ཡུལ་གྲུར་གནོད་པའི་
གཅན་གཟན་གསོད་པ་དང་། དགྲ་ཕྱོགས་ལས་ཐོབ་པ་ཕུལ་བྱུང་ན་ཕྱག་མདུད་རྒྱབ་བཀབ་སོགས་གང་འོས་བྱྦེད།།ལས་སོ་སོ་<114a> སོའ་ིཟོང་རིགས་སར་ལུགས་ལྟར་སྤུས་དག་དགོས་རྒྱུ་དང་། ལས་སོའ་ིའགོ་པ་དོ་དམ་གང་བཀོད་དྦེས་ཀང་ཚད་ལྡན་དང་། ཚོང་པ་སོགས་སུ་ཐད་ནས་ཀང་དྦེ་ཀའི་ངག་འཁིལ་དགོས་རྒྱུ་དང་། དོན་གི་སིང་པོར་ཆྦེ་ཕ་སུ་ཐད་ནས་ཀང་། འདི་དོན་ལ་མི་རི་བའི་ངན་པ་མཚང་རོལ་བྱུང་བ་དང་། བཀའ་ཤོག་གི་རིགས་ལ་འད་བརྫུས་འབྲུ་ལོག་དང་། ས་རིམ་གིས་གཏོང་བར་འཐྦེན་ཐོགས།།གཏན་ཚིགས་བཀམ་པའི་དོན་ལས་འགལ་བ་སོགས་མི་འཚམ་པའི་བྱ་བ་བྱྦེད་མཁན་བྱུང་ན།།རྐྦེ་མིག་སྲོག་

a སེལ] em., བཀལA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

154

གསུམ་རང་ལ་གཏོང་ངྦེས་ཡིན་ཞིང་། དྦེ་བཞིན་གཙོ་བོ་མི་རྦེ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་ནས་བཟུང་། བ་དཔོན་སྦེ་རིགས་ལས་ཚན་ཆྦེ་རིམ་རྣམས་ལ་དྦེ་ལུགས་ཁུར་བཞག་མྦེད་ཅིང་། མངའ་འབངས་སྐྱིད་སྡུག་མི་བལྟ།རང་འོག་མི་ནོན།།རྒྱུ་འབྲས་ཁྱད་གསོད་ནག་པོ་སིག་ལས་བྱ་བ་བྱས་པ་ཕྱོགས་མཚམས་མཐའ་བཞི་གང་ནས་བྱུང་ཞིང་ཐོས་ཀང་། འདི་ལ་མངོན་སོད་མི་མཛད་ན།།།དམ་ཅན་སྲུང་མས་ཅི་ཞིག་བྱ།།།ཞྦེས་སོགས་དང་།།དགྦེ་བ་སུ་སོད་སུན་འབྱིན་པ།།།འདི་འད་བསལ་བའི་འོས་ལགས་སོ།།།ཞྦེས་པའི་ལུང་བཞིན་དུ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིདམར་རྒྱན་རང་དུ་འབུལ་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་ཡིན་པས།དྦེར་མ་སོང་བའི་རང་རང་སོ་སོའ་ིཐད་དུ་གོ་ཤྦེས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་མུ་ནས།།ལ་དཔང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། མི་དཔང་ཕྱག་མཛོད་རང་དུ་བཅོལ་བའི་བསྟན་པ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གི་ཞབས་འདྦེགས་ཅི་འགྱུར་དང་ཕན་རླབས་གང་ཆྦེ་བྱས་ཤིང་། མཐའ་ན་ལུས་<114b> སྲོག་གི་སྟྦེང་ཁར་བབས་ཀང་ཅི་གསུང་སྒྲུབ་པའི་སིང་སྟོབས་གོ་ཆ་གོན་ཏྦེ།།ཆོས་དང་སྲིད་ཀི་བསླབ་སྟོན་འགན་བཞྦེས་ཆོས་བོན་མགར་ལྟ་བུའི་ཕྱག་ཕྱི་ཞུ་དགོས།།ཞྦེས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་ཕྱོགས་མཐར་སྦེལ་བའི་ལས་ཚན་སིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཡན་ལག་ཐ་མར་དགྦེ་བའི་བཀ་ཤིས་གསུམ་པ་འཇིག་རྦེན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག།།།།།།
གང་འདིར་ཆོས་སྲིད་ལུགས་བརྒྱའི་བུམ་བཟང་གཙོ།།
ཕན་བདྦེའི་ལུང་གི་རིན་ཆྦེན་མ་཈མས་པར།།།

རྒྱལ་བརྒྱུད་ལ་དབང་དགྦེས་པའི་མཆོད་སིན་དུ།།།
འགྲོ་གསུམ་མཐོ་རིས་རྦེན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན།།།
ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོར་དགྦེ་ལྦེགས་རབ་འབྱམས་ཁུངས།།།

བདྦེ་འབྱུང་ནོར་བུའི་ཁིར་འཛེགས་ཆོས་རྒྱལ་དུ།།།

ལོངས་སུ་སོད་ཆོག་དམ་པའི་ལྦེགས་བཤད་འདི།།།ས་སོད་དུ་མའི་རྒྱན་དུ་ཅིས་མི་གཟུང་།།།

བཀའ་ཡི་ཁིམས་ཡིག

155

སྲིད་པར་རླབས་ཆྦེན་འཇུག་པའི་རྣམ་ཐར་འཕྦེང་།།། ཈ིན་གཅིག་བཞིན་དུ་སོད་ཅིང་ངྦེས་འདོད་ན།།།བོ་ལྡན་གང་ཞིག་འདི་ལ་ཆྦེ་བཞིར་དང་།།།
རྒྱལ་པོ་ཁི་ཐོག་སངས་རྒྱས་཈ིད་དུ་འགྱུར།།།
དྦེ་ལྟའི་མཐུ་ལས་འཇིག་རྦེན་ཁམས་ཀུན་ཏུ།།།
དཔལ་ལྡན་དབྱར་རའི་ཆོས་སྲིད་རབ་རྒྱས་ཏྦེ།།།
གནས་སབས་མཐར་ཐུག་མི་བསླུ་ཕན་བདྦེའི་འབྲས།།།
རོགས་ལྡན་ངོ་མར་སོད་པས་འདའ་གྱུར་ཅིག།
ཅྦེས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིབཀའ་ཁིམས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཏམ་འདི་ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་གོང་མའི་ཁིར་སོན་གི་སྨོན་ལམ་རྦེན་འབྱུང་གིས་གྲུབ་པ།།བདག་ངག་<115a> དབང་བསྟན་འཛིན་མི་ཕམ་དབང་པོའ་ིསྦེས།རྒྱལ་བའི་གོང་བུ་ངག་དབང་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ་འཕིན་ལས་བཞིའི་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བའི་གཞལ་མྦེད་ཁང་།།འབྲུག་སྤུངས་ཐང་བདྦེ་བར་ཆྦེན་པོ་ལུགས་ག཈ིས་དགྦེ་བར་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས།།རབ་བྱུང་ཞྦེས་པ་ས་མོ་བྱའི་ལོ་རྒྱལ་བས་གསང་སགས་ཆོས་འཁོར་སྟོན་པའི་དུས་ཀི་ཟ་བའི་ཡར་ཚེས་བཟང་པོར་བྲིས་པ་དགྦེ་ལྦེགས་སུ་གྱུར་ཅིག།།།ཅྦེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བོ་ལྡན་བསྟན་ལ་བརྦེ་ཞིང་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞྦེད་ལུགས་ག཈ིས་སྐྱོང་བ་རྣམས་ལ་སྨན་འགྱུར་ཆྦེར་སྲིད་སམ་ནས་འདིར་དཀའ་ཡང་དང་དུ་བངས་པའོ།།།།

157

གསུམ་པ་ཞར་ལ་བཟོ་རིག་པ་སིའི་ཁུངས་ཙམ་བཤད་པ་ལ།།དྦེ་ཡང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ལོར་ཕྦེབས་གྲུབ་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་རབ་འབྱམས་སི་དང་། ཁྱད་པར་བ་མ་ལ་ཁང་དང་མགོན་ཁང་ལ་སོགས་པའི་རྦེན་བཞྦེངས་མཛད་དགོས་དགོངས་ཀང་། ལ་བཟོ་བ་མཁས་པ་རྦེ་཈ིད་ཀི་ཐུགས་བཞྦེད་ཁྦེངས་པ་ཞིག་མ་འབྱོར་བར་ལུས་པའི་སབས།།སྤྲུལ་སྐུ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་གསན་པས་དྦེ་འཕལ་ཕོ་཈་བར་མངགས་པ་བཞིན་སྐུ་ཞབས་སུ་འབྱོར།དྦེ་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་སྤྲུལ་པར་གྲགས་ལ།ལ་བཟོའ་ིརིག་བྱྦེད་སོགས་ཀང་མ་སངས་པར་མཁྱྦེན་པ་དང་། ཁོང་གི་བཞྦེངས་པའི་ལ་ཁང་ལ་རབ་གནས་རང་གྲུབ་ཡིན་ཞྦེས་རྦེ་ཀརྨ་པས་ཀང་བསགས་ཤིང་། འདིར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ཡང་ཐུགས་དགྦེས་ཏྦེ་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་དང་གསོལ་དཔང་བཞུགས་སྟན་ཁྱད་མྦེད་གནང་། མཚན་཈ིད་ཀི་ཡོན་ཏན་ཐོས་བསམ་དང་།།<115b> སོམ་བྱུང་གི་ཤྦེས་རབ་ལའང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན།།སྤུངས་ཐང་མགོན་ཁང་བཞྦེངས་སབས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་ནས་དམ་རས་ཁྱད་ལྡན་གི་སྒྲུབ་རིལ་ཤོག་ཐུམ་ཞིག་གནང་ནས།།འདི་ནང་མ་རྦེ་མ་ཆག་པར་བཞྦེས་དང་བར་ཆད་ཀིས་མི་ཚུགས་པ་ཡིན་གསུང་བ་བཞིན།། སྤྲུལ་སྐུས་ཀང་དྦེ་ལྟར་དུ་བཞྦེས་པ་ལས་སྐུ་གཤྦེགས་རྒྱུའི་཈ིན་ས་དོ་཈ྦེ་གནས་པར་བྱིན་རླབས་ཁྱྦེར་ཤོག་གསུང་། དྦེར་཈ྦེ་གནས་པས་ད་རིལ་བུ་འདི་རང་གིས་རོགས་པ་ཡིན་འདུག་ཅྦེས་ཕུལ་བས།།ཅི་ཟྦེར་འབྲུག་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆྦེས་ངྦེད་ཚེ་ཚད་འདི་ཙམ་ཡིན་པ་དགོངས་ཏྦེ་གནང་བ་ཡིན་མོད་གསུངས།།རིལ་བུ་འདི་བཞྦེས་མ་ཐག་ས་དང་ས་གཡོ་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་པོ་དང་བཅས་སྐུ་གཤྦེགས་པ་ཡིན་ལ།།དྦེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་སྐུ་རིང་ནས་སློབ་རྒྱུན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཐོས་ཤིང་། ད་ལྟའི་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཕྱུག་སྨད་ཆོས་རྦེ་ནས་སྤྲུལ་སྐུ་འབྲུག་ཆོས་འཕྦེལ་དང་སློབ་དཔོན་བྲག་དཀར་ར་སོ་ནས་མཆྦེད་དོ།།།

དྦེ་བཞིན་བྲིས་འབུར་ག཈ིས་ལ་མཁས་པའི་རྦེར་སོན་པ་སྤྲུལ་སྐུ་མགོན་པོ་དང་སྨན་ལུགས་རི་མོ་
ཕུལ་ཕྱིན་ར་ལུང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕུན་ཚོགས།།ཆོས་མཛད་ལུ་པ་སོགས་བྱོན་འདུག་ཀང་། ད་ལྟའི་ལ་བྲིས་པའི་སློབ་དཔོན་དང་པོ་ནི་སྤྲུལ་སྐུ་མི་ཕམ་ཆོས་འཕྦེལ་བོད་ནས་བྱོན་པ་ཡིན་ཅིང་། སྨན་ལུགས་དང་མཁྱྦེན་ལུགས་ག཈ིས་ཀ་ཕུལ་ཕྱིན་དུ་གྱུར་པས་རི་མོའ་ིཁྱུན་ཡང་འདྦེས་མར་བསྟན་པས་ན།དྦེང་གི་ལ་རིས་པ་ཀུན་ཀང་གང་མཛེས་དྦེ་ལྟར་དུ་བགིད་པ་འད་སྟྦེ།།མི་ཕམ་ཆོས་འཕྦེལ་གི་སློབ་མ་དགྦེ་སློང་འབྲུག་བསྟན་འཛིན་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

158

དང་། ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས།།དྦེའི་སློབ་མ་འབྲུག་ནོར་བུ་ནས།།ལ་དར་དང་ད་ལྟའི་སློབ་དཔོན་ཚེ་དབང་ནས་ལ་བྲིས་<116a> པའི་སློབ་རྒྱུན་ཆྦེས་དར་རོ།།

ཡང་བོད་ཡིག་ལ་འགྲན་ཟ་མྦེད་ཅིང་ལོ་ནང་འདིར་དང་པོའ་ིསློབ་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་དྲུང་ཡིག་གཟིམས་ཆྦེན་པ་དང་འབྲི་སྙུག་ག཈ིས་ནས།། དག་པོ་རྒྱལ་དང་སློབ་དཔོན་དབང་འདུས་སོགས་ཡི་གྦེ་དབུ་ཅན་གི་རྒྱུན་ད་ལྟའི་སློབ་དཔོན་ཕུན་ཚོགས་བར་ལྦེགས་པར་དར་བ་དང་། ཚེ་དབང་རོ་རྦེ་ནས་ལཉྩ་ཝརྟུ་སོགས་ཡིག་རིགས་དུ་མའི་སྲོལ་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་དང་རྣམ་རྒྱལ་འབྲུག་པ་ནས་སློབ་དཔོན་མཐར་ཕྱིན་གི་བར་དང་།།

གསོ་བ་རིག་པ་ནི་ཐོག་མའི་སློབ་དཔོན་ཚེ་རིང་བསམ་འགྲུབ་འཁྲུངས་ཡུལ་བོད་པ་གངས་རིའི་
རོར་འཛིན་ཀང་འཁོར་ནས་བྱོན་པ།།དྦེ་ལས་རིམ་པར་ངག་དབང་དར་རྒྱས་ནས་ད་ལྟའི་སློབ་དཔོན་ཚེ་དབང་གི་བར་དང་།།

བ་མཁྱྦེན་རིས་པ་ནི་དང་པོར་མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་བོ་གྲོས་ནས་རིམ་པར་སློབ་དཔོན་ཤལ་ངང་པ་
དང་བསྟན་པ་ནས་ད་ལྟའི་སློབ་དཔོན་འབྲུག་རྒྱལ་པོའ་ིབར་དང་། དྦེ་ལ་ལོ་ཆྦེན་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་པོས་ཚིག་ཉུང་རོགས་སླའི་རལ་དུ་བཏོན་པ་ཡང་བྱས་ཤིང་།།

ཨུ་རྒྱན་གི་རྦེས་འཛིན་གཙང་རོང་ཆུང་བརྒྱུད་པ་བ་མ་གསང་སགས་གིང་པར་གྲགས་པས་ཀང་
ཆོས་སྐྱོང་གི་ཞལ་འབག་ཞི་ཁོའ་ིགདོང་བརན་ས་ཚོགས་ལ།དྦེ་དང་བསྟུན་པའི་ཞལ་བཀོད་ཕྱག་བཟོ་འགྲན་ཟ་དང་བྲལ་བ་ད་ལྟ་སྤུངས་ཐང་སྒྲུབ་ཆོག་གི་གཡྦེད་སྟོན་མཁན་དྦེ་དག་དང་། གཞན་སྤྲུལ་པའི་བཟོ་ཆྦེན་བ་ལིང་པ་དང་། ཚག་དང་བལ་པོའ་ིབཟོ་རིགས་ས་ཚོགས་སོགས་གང་དགོས་རྣམས་རྒྱ་ནག་སྟོང་ཁུན་རྒྱལ་པོའ་ིམདུན་ས་ལྟར་སྤུངས་ཤིང་འཕྱུར་བས་ན།ཕྱི་ནང་གང་ལའང་ལོ་འབྲུག་པ་ཞྦེས་རྒྱ་<116b> བོད་ཧོར་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་སན་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་གི་དིལ་སོག་ཅིང་། མི་འདུལ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་ལ་གནམ་ཀ་བ་མྦེད་པའི་འོག་ན་སྦེང་གྦེ་དཀར་མོ་སྲབ་མྦེད་དུ་འཕྱོ་བ་དྦེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།།།།

159

བཞི་པ་དོན་དུ་བསྟན་པ་སྲུང་སྐྱོབ་མཛད་མཁན་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་སྦེར་གསོལ་ངོ་ཐོག་བཅས་ཀི་རོགས་བརོད་ལ།དྦེ་ཡང་བདག་ཅག་ལྔ་བརྒྱ་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་དིན་ལག་པར་དུ་མཛད་པའི་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་རོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀ་སྦེང་གྦེས།།ལོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སྦེང་གྦེའི་ཁི་ཆྦེན་པོར་གསང་སགས་ཆོས་འཁོར་བསོར་བའི་དུས་ལ་འབབ་པའི་ཚེ།།དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ་དང་།།།མགོན་པོ་བྱ་རོག་མའི་གསང་བ་རྒྱུད་ཀི་ཏནྟྲ་འདིས།།སིར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་ཁྱད་པར་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ལྡན་གི་ལོངས།ཡང་སོས་ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་འདི་དག་འདུལ་བའི་ག཈ྦེན་པོར་གསུངས་པ་ལས།འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། མཆོག་གཟིགས་ཏིལི་ནཱ་རོའ་ིཞབས་ཀིས་ཀང་དབུས་འགྱུར་ཚལ་ཀུན་ཏུ་ཆོས་འདིས་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མྦེད་པ་སྨིན་པར་མཛད་ནས།།དོན་གི་གཙོ་བོར་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་དཀར་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆྦེ་རྣམས་ཀིས་཈མས་བཞྦེས་གདམས་ངག་གི་སིང་པོར་རྦེས་སུ་གནང་བ་བཞིན་དུ།།དྦེ་དག་གིས་ཀང་཈མས་སུ་བངས་པས་ཚེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་གྲུབ་པའི་སློབ་མའི་ཁྱུས་འཛམ་གིང་ཀུན་བཀང་བར་བྱས་པའི་མཐར།། མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས།།ལྔ་བརྒྱ་པ་ཡི་དུས་ཀི་མཐར།།ཤིན་ཏུ་གདུག་ཅིང་རྩུབ་པ་ཡི།།མི་བསྲུན་པ་ཡི་དུས་ཚེ།།དྦེ་ཚེ་མགོན་པོའ་ིབསྟན་པ་<117a> འབྱུང་།།།ཞྦེས་དང་།།རྦེ་ཀུན་མཁྱྦེན་འབྲུག་པས།།མི་ཁྱོད་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཕྱག་བཞི་པར།།།སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཁུར་བབས་གསུངས།།།དྦེ་མ་བརྦེད་སིང་ལ་བྲིས་པའི་ཕྱིར།།།དུས་ད་ལྟ་ཆགས་སང་གི་ཚེར་དོང་དུ།།།ཟུག་རྔུ་ལ་མ་འཛེམས་བསྟན་པ་སྦེལ།།།ཅྦེས་ལུང་བསྟན་པ་དུས་ལ་བབས་པར་གཟིགས་ནས།།རྒྱལ་བ་ཀུན་གི་མཐུ་སྟོབས་ནུས་པའི་གོང་བུ་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དྦེ་཈ིད་ལ།།འཕིན་ལས་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིདཔུང་ཚོགསa

་དང་ཐབས་གཅིག་པར་ལོ་རོང་དམུ་རོདb

་གདུག་པ་ཅན་གི་ཁ་
གནོན་ལ་གཤྦེགས་པར་གྱུར་པ་དྦེའི་ཚེ།།ལུགས་ག཈ིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ང་།།།ང་ནི་ཀུན་གི་སྐྱབས་སུ་བཟང་།།ཞྦེས་དང་།བདུད་དཔུང་འཇོམས་པའི་དཔའ་བོ་ང་།།ང་ནུས་བཟོག་པའི་མཐུ་ཆྦེན་སུ།།ཞྦེས་བཀའ་ལུང་སྦེང་གྦེའི་ང་རོ་ཆྦེར་སོག་པས་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་ས་ཆྦེན་པོ་འདི་ཡང་གཡོས་ཤིང་འགུལ་བ་དང་།།།དྦེར་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་འདྦེ་སྲིན་མ་རུངས་གདུག་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀང་དུས་གཅིག་ཏུ་རབ་རབ་པོར་

a ཚོགས] em., ཆོགསA
b དམུ་རྒོད] em., དམུག་རྒོདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

160

ཞབས་ཀི་པདྨོ་ལ་བཏུད་དྦེ་ཕྱག་བགིས་ནས།།རང་རང་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་གནས་ལུས་ལོངས་སོད་གཡོག་ཏུ་བཅས་པ་མཆོད་པའི་རྦེན་འབྲྦེལ་དུ་འབུལ་བར་བྱས་ཤིང་།།།རིམ་པར་སྤུངས་ཐང་བདྦེ་ཆྦེན་གི་གཙོས་ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་རོང་ཆྦེན་རོང་ཆུང་གི་རིགས་ཐམས་ཅད་དུའང་།དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིསྐུ་གསུང་ཐུགས་རྦེན་གིས་གང་བའི་མགོན་ཁང་དང་།།།དྦེ་ལ་མཆོད་པའི་བསང་རྒྱུན་པ་དང་བཅས་ཏྦེ་ནུབ་མྦེད་སྲོལ་ཀི་གཏོད་ཅིང་།།།ལག་པར་ལོ་ལྟར་བཞིན་དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ་དང་།།<117b>ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་རྣམས་ཀི་སྒྲུབ་ཆྦེན་཈ིན་ཞག་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་མཛད་པ་སོགས།ལོའ་ིལོངས་འདི་དག་ཏུ་རྒྱལ་བ་཈ིད་ཀིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིབསྟན་པ་རིས་མྦེད་དུ་རྒྱས་པས་སོ།།

ཚུལ་དྦེས་ན་བ་མ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ།།ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ།།ཆོས་སྐྱོང་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་
གསུམ་གིས་བརྦེ་བས་འཛིན་ཅིང་སྐྱོང་བའི་རྦེན་འབྲྦེལ་ལས།།ལོ་ཕྱོགས་ནགས་མའི་ལོངས་འདིར་ཡང་ཕུན་ཚོགས་ངོ་མཚར་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།།དྦེ་ལྟར་བས་ན་ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བུ་བརྒྱུད་ཀིས་ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་སོམ་པ་དང་།།།ཆོས་སྐྱོང་ཕྱག་བཞི་པར་བཅོལ་ན་བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་ཤིང་འཕིན་ལས་མཐའ་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་ན།སྐྱབས་མགོན་བ་མ་རིན་པོ་ཆྦེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟིམས་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཀང་།།།ཆོས་སྲུང་ཡྦེ་ཤྦེས་སན་ལྡན་ཁྱྦེད་རྣམས་བཞུགས་མཆིས་སམ་སམ་བདག་ནི་ལག་པར་ཡང་སོ་བ་སྐྱྦེས་ཏྦེ།།དཔལ་མགོན་ལྕམ་དལ་ཚོགས་ཀི་གསང་བའི་རོགསa

་པ་ཅུང་ཟད་ཕྱྦེ་བར་
འདོད་དོ།།།

དྦེ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱྦེད་ན་མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་཈ྦེར་བཞིར་གྲགས་པའི་གཞུང་དྦེ་དག་
དང་པོ་སྟོན་པས་གསུང་ཚུལ།བར་དུ་སྡུད་པ་པོས་བསྡུས་ཚུལ།།དྦེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་དར་ཚུལ།།དྦེ་ནས་བོད་དུ་བྱོན་ཚུལ་རྣམས་ནི་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་རྦེ་གཙང་པས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསྦེར་གི་ཡང་ཞུན་ལས་ཤྦེས་སོ།།འདིར་ནི་ཀུན་གིས་གོ་བའི་ཕྱིར་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོའ་ིསྐྱྦེ་བརྒྱུད་དང་ཞིང་ཁམས་འདི་཈ིད་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་སྲུང་ལ་སྤྲུལ་པ་བྱོན་ཚུལ་ཙམ་བརོད་པ་ག཈ིས་ལས།།དང་པོ་ནི།།མགོན་<118a>པོའ་ིར་རྒྱུད་ཐུགས་རྦེ་འབྱུང་བ་ལས།།སོན་འདས་པའི་དུས་བསལ་པ་དག་པོ་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པ་ཞྦེས་བྱ་བ་ལ།།

a རོགས] em., རོགA

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

161

སངས་རྒྱས་ཞི་བའི་འོད་ཏོག་གི་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྦེན་དུ་བྱུང་ནས།།དྦེའི་བསྟན་པ་ལ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱྦེད་ཀི་གནས་སུ་བདུད་ཀི་རྒྱལ་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གིས་བདུད་ཀི་སྤྲུལ་པ་དབང་ཕྱུག་མཧཱ་དྦེ་བ་དང་།ལ་མོ་ཨུ་མ་དྦེ་ཝི་ག཈ིས་སུ་སྤྲུལ་ནས།།དྦེ་ག཈ིས་ཀིས་ཀང་འཇིགས་བྱྦེད་དང་དུས་མཚན་ག཈ིས་སུ་སྤྲུལ་ནས།།དྦེ་དག་གི་འཇིག་རྦེན་ཁམས་ཀི་སྦེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གསོད་པའི་ལས་ཀིས་ཟད་ཅིང་བརླག་པར་བྱས་ནས་སྟོངa

་ལ་ཐུག་པའི་ཚེ།།སངས་རྒྱས་ཞི་བའི་འོད་ཀིས་བདུད་བཞི་པོ་དྦེ་དག་བཏུལ་ཡང་མ་ཐུལ་བས།།དཔལ་བདྦེ་བ་ཆྦེན་པོས་བདུད་འདུལ་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་གིས་ལ་མོ་ཨུ་མ་ལ་དགྦེས་པའི་གད་རྒྱངས་བཅུ་ག཈ིས་ཀིས་སོར་བ་བྱས་པ་ལས།།དྦེ་དག་ལ་བུ་རོ་རྦེ་སྲིན་པོ་རབ་ཏུ་འཇིགས་པ་དག་སྐྱྦེས་པར་གྱུར་ཏོ།།།།

དྦེའི་ཚེ་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་འགུལ་ཞིང་ལྡྦེག་པར་གྱུར་པ་
ལས།བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་ཡིད་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ནས།འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་ཏྦེ།ལ་མ་ཡིན་གི་དམག་བསྡུས་ནས།ནམ་མཁའ་ལ་ཐོག་དང་མྦེ་དང་འབྲུག་དང་།།།གོག་དག་པོའ་ིཆོ་འཕྲུལ་ཆྦེན་པོ་བཅུ་དྲུག་གིས་སྲིད་པ་གསུམ་འགུལ་འགུལ་ཤིག་ཤིག་བྱྦེད་པ་ལ།དྦེའི་ཚེ་རོ་རྦེ་སྲིན་པོ་རབ་ཏུ་ཁོས་པ་ལས།བདུད་ཀི་ཞལ་བཞི་ནས་དག་པོའ་ིསྐུ་བྱུང་བས།དྦེ་འདུལ་བ་ལ་གསང་བའི་ལ་མོ་བཞི་སྤྲུལ།ཁོའ་ིམིག་ལ་དུག་བཞི་ཡོད་པ་ལས།དྦེ་འདུལ་བ་ལ་འཕིན་ལས་<118b>ཀི་ཕྱག་བཞི་སྤྲུལ་ཞིང་།དུག་ཞི་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་ཡང་སྤྲུལ།སྐྱྦེ་མཆྦེད་དྲུག་ལ་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲུག།རྣམ་པར་ཤྦེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་ལ་མགོན་པོ་བཀའ་བརྒྱད།རིག་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་ལ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུ།དབང་གི་བཞིན་འཛུམ་བཅུ་དྲུག་ལ་མགོ་བརན་བཅུ་དྲུག།།།སྐུའི་བཀོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་གིང་ཆྦེན་བཅོ་བརྒྱད།།ཁོས་པའི་ང་རོ་཈ི་ཤུ་ར་གཅིག་ལས་ཕོ་བདུད་཈ི་ཤུ་ར་གཅིག།ཆགས་པའི་གར་཈ི་ཤུ་ར་བརྒྱད་ལས་དབང་ཕྱུག་མ་ ཈ི་ཤུ་ར་བརྒྱད།སན་གི་འགྱུར་ལྡོག་སུམ་ཅུ་ལས་དྦེགས་པ་སུམ་ཅུ།འཕིན་ལས་འོད་ཕུང་བདུན་ཅུ་ལས་དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ།།ཞལ་གི་མདངས་བྱད་བརྒྱ་ལས་རོ་ལངས་བརྒྱ།།།སན་གི་འགྱུར་ལྡོག་སྟོང་ལས་ནག་པོ་སྟོང་།།།ཞབས་སྟངས་སྟབས་ཁི་ལས་གནོད་སིན་ཁི།།དབང་གི་གར་སོད་འབུམ་ལས་མ་མོ་འབུམ།།བ་སྤུའི་འོད་ཟྦེར་བྱྦེ་བ་ལས་ཤ་ཟ་བྱྦེ་བར་སྤྲུལ་ནས།དག་པོ་འཇིགས་བྱྦེད་དང་དུས་མཚན་དམར་མོའ་ིལུས་ལ་དབང་བྱས་ནས་སྟན་དུ་གཏིང་།།།ལ་ཆྦེན་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དུ་བཀོད།འཁོར་ཚོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་

a སོང] em., སོངསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

162

དབང་དུ་བསྡུས་ནས་བདུད་དམག་ཀི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བརླག་པར་བྱས་སོ།།།དྦེས་ན་ཡབ་ནི་ཁག་འཐུང་ཆྦེན་པོ་ཧྦེ་རུ་ཀ་ཡིན་ལ།།མ་ནི་ཨུ་མ་དྦེ་ཝི་ཞྦེས་བྱ་བ་དྦེ་ཡིན་ཏྦེ།།དྦེ་དག་ག཈ིས་ལས་རོ་རྦེ་སྲིན་པོ་སྐྱྦེས་སོ།།།དྦེ་ནས་རོ་རྦེ་སྲིན་པོ་དྦེས་བདུད་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྡུས་ཏྦེ་཈ིད་ཀི་སྐུ་ལས་སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་རང་ཐིམ་པར་གྱུར་ཏོ།།།དྦེ་཈ིད་ཀང་དཔལ་ཧྦེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་ཏོ།།།ཚུལ་དྦེ་ཡང་།།།སོན་གི་བསལ་པའི་དང་པོ་ལ།།།བདུད་རྒྱལ་ལ་ཆྦེན་འཇིགས་བྱྦེད་དུ།།།ནས།།རྒྱལ་<119a>བ་ཞི་བའི་འོད་ཀིས་སན།།།སོགས་དང་།།།འཁོར་ལོ་སོམ་པའི་སོར་མཚམས་ནས།།།སངས་རྒྱས་ཀུན་གི་མཐུ་སྟོབས་གཟུགས།།།ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་སོགས་ཀང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ཤིང་།།།

ཡང་རྒྱུད་དྦེར།།སོན་བྱུང་འདས་པའི་དུས་བསལ་པ་བཟང་རྒྱན་ལ་སངས་རྒྱས་ཞི་བའི་འོད་ཅྦེས་བྱ་
བ་འཇིག་རྦེན་དུ་བྱུང་།།།དྦེ་ལ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་བྱང་ཕྱོགས་ཨོ་ཌའི་ཡུལ་དུ་གཤྦེགས་པ་ལས།།དྦེ་ན་སིག་སོད་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་དཔལ་ཞྦེས་བྱ་བ་དྦེས།སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་དུག་རིའི་ཁང་པར་བཅུག་སྟྦེ་བཀོང་རིས་བྱས།དྦེའི་ཚེ་ཁོང་རང་གི་ལ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་ཡབ་ཡུམ་ལ་དམོད་བོར་བས།དྦེ་མ་ཐག་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་རྫུ་འཕྲུལ་གིས་མཁའ་ལ་གཤྦེགས་སོང་བ་ལས།དྦེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀི་འཁོར་དགྦེ་སློང་ཕོ་མོ་བྱྦེ་བ་དུང་ཕྱུར་ལག་པས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ།།སྐྱྦེ་བ་འདིའི་འོག་ཏུ་གནོད་སིན་གདུག་པ་སྲིན་པོའ་ིརིགས་སུ་སྐྱྦེས་ནས་སིག་སོད་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བརླག་པར་གྱུར་ཅིག།།ཅྦེས་སྨོན་ལམ་བདྦེན་པའི་མཐུ་ལས།།རི་རབ་རི་ཡི་རྦེ་མོར་ལ་ཆྦེན་དབང་ཕྱུག་དང་།།།བཙུན་མོ་ཨུ་མ་དྦེ་ཝི་ལ་བུ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆུང་ཤོས་ནི་ནག་པོ་ཆྦེན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ་སྟྦེ།།སྲིད་པར་དབང་ཆྦེ་ཞིང་འཇིག་རྦེན་གསུམ་པོ་ཟ་བར་བྱྦེད་པ་ཁམས་གསུམ་བརླག་པ་དང་།།།བདུད་ཀི་བུ་བཞི་ཡང་བསལ་ནས་གསང་བའི་ཡུམ་བཞི་ལ་སོར་བ་ལས།།བྱ་རོག་གདོང་ཅན་སྦེ་བཞིའང་སྐྱྦེས་ནས་གནམ་སའི་ལ་སྲིན་ཀུན་ལ་དབང་བྱྦེད་པའི་དཔོན་དུ་གྱུར་ཏོ།།།

དྦེའི་ཚེ་སྨོན་ལམ་སྐྱྦེ་དན་གིས་བསྐུལ་བས།སིག་སོད་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་དཔལ་འཁོར་བཅས་དུག་རིའི་ཁར་བསལ་ཏྦེ་སིང་དང་ནང་<119b>ཁོལ་མཁལ་མ་ཤ་རྣམས་བཅད་ཅིང་ཟོས་པ་དང་།།།སྲིན་ཡུལ་ལངྐའི་གྲོང་ཁྱྦེར་བདུན་འབུམ་ཙམ་བརླག་ཅིང་སིང་ཁག་འཐུང་བ་དང་།།།ལ་མ་ཡིན་གི་བུ་མོ་གོག་མ་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

163

སིནa

་བསད་ནས་མགོ་འཕྦེང་བྱས་པ་སོགས་སྟོབས་རལ་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པས་མི་འཛད་དྦེ།།རྒྱུད་ལས་ཀང་།།།ཕྱག་བཞི་པ་དང་ཕྱག་ག཈ིས་པ།།།ནག་པོ་དུ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར།།།ཅྦེས་པ་ལྟར།།དཔལ་མགོན་པོ་ ཈ིད་དང་ལས་ཀི་མགོན་པོའ་ིསྐྱྦེ་བརྒྱུད་སྦེལ་མར་བཤད་པའོ།ཡང་ཡྦེ་།ཤྦེས་མགོན་པོ་཈ིད་ལ་འཇིག་རྦེན་དང་མཐུན་པའི་སྐྱྦེ་བརྒྱུད་ནམ་མཁའ་དང་མ཈མ་པའི་རྒྱུད་རྒྱལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ལས།ཕ་ནི་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་ཡིན།།།མ་ནི་དུར་ཁོད་པྦེ་ཏཱ་ལི།།།བུ་ནི་ནག་པོ་ཆྦེན་པོ་སྟྦེ།།།ཕས་བྱིན་གཡས་ན་གྲི་གུག་སྟྦེ།།།མས་བྱིན་གཡོན་ན་ཐོད་ཁག་འཛིན།།།གཞན་ཡང་འཁོར་གིས་བྱིན་པ་ནི།།།རལ་གྲི་དང་ནི་ཁ་ཊཾ་འཛིན།།།མར་མྦེ་མཛད་ལ་སྦེམས་བསྐྱྦེད་ནས།།།དྦེ་བཞིན་གཤྦེགས་པར་ལུང་བསྟན་པ།།།མི་མཇྦེད་འཇིག་རྦེན་ཁམས་སུ་ནི།།།སངས་རྒྱས་ཤཱཀ་ཐུབ་པ་འབྱུང།།།དྦེ་ཡི་བསྟན་པ་ཁྱད་ཀིས་བསྲུངས།།མུ་སྟྦེགསb

་གནོད་
པ་ཁྱོད་ཀི་ཐུལ།།ཞྦེས་པས་བསལ་པ་བཟང་པོའ་ིསངས་རྒྱས་ཀི་བསྟན་སྲུང་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་བཤད་དོ།།།

ག཈ིས་པ་ནི།སྤུ་གྲི་ཀླད་གཟྦེར་ནག་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་བཀའ་རྒྱུད་དུ།།དྦེའི་ཚེ་དཔལ་ཆྦེན་
པོ་རོ་རྦེ་སྲིན་པོས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་དགོངས་ཏྦེ།།ནས།།དང་པོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གང་གིས་བསྲུང་ན།བདུད་ཀི་རྒྱལ་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་<120a>གིས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ནི་བསྣུབས།།ལོག་འདྦེན་གི་སོད་པ་དར་དུ་བཅུག་ནས་ཡོད་པ་ལ།།འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་མུན་པའི་ནང་ན་གནས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་མྱུ་གུ་སྐྱྦེ་མི་སྲིད་པས།།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀིས་དྦེགས་པ་ཅན་རྣམས་ཐུལ་བར་མ་གྱུར་ནས།དཔལ་ཆྦེན་པོ་རོ་རྦེ་སྲིན་པོར་སྐུ་སྤྲུལ་ཏྦེ།ནམ་མཁའ་འབྲུག་གིས་བཀང་།བར་སང་གོག་གིས་བཀང་།།།ས་གཞི་མྦེ་ཕུང་དང་ཁོ་ཆུང་གི་སྦེར་བས་བཀང་ནས།།གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བརྒྱལ་ཞིང་མྱོས་པར་གྱུར་ནས་དཔའ་བོ་ཆྦེན་པོས་དབུགས་ཕྱུང་བའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་ལ་སོམས་པར་ཞུགས་སོ།།དྦེ་ནས་དྦེགས་པ་ཅན་རྣམས་བརྒྱལ་བ་སངས་པས།།དྦེགས་པའི་གཙོ་བོ་དྦེ་རྣམས་ན་རྦེ།།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀིས་བཀའ་སྩོལ་ཅིག།ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་བཀའ་བཞིན་བྱྦེད་དོ་ཟྦེར་ནས་བྱང་ཆུབ་སྦེམས་ལ་བཀོད་དོ།།བར་དུ་དཔའ་བོ་ཆྦེན་པོ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་ལ་སོམས་པར་ཞུགས་པས།།དྦེའི་ངང་ལས་ཆུའི་

a སིན] em., སིནA
bམུ་སེགས] em., མུ་སེགA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

164

ཆུ་ལྦུར་གི་ཚུལ་དུ་གྱུར་ཏྦེ་ལྦེགས་ལྡན་ཆྦེན་པོ་ཕྱག་བཞི་པའི་སྐུར་གྱུར་ནས།།དུས་ངན་བསྟན་པ་བྱུང་བའི་ཚེ།།།སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་཈མས་པར་འགྱུར།།།མཧཱ་ཀཱ་ལ་ནག་པོ་ཆྦེ།།།འདི་ཡིས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་བྱྦེད།།།ཅྦེས་སོགས་གསུངས་ལ།མཐའ་མར་དཔའ་བོ་ཆྦེན་པོའ་ིཐུགས་ཀི་དཀིལ་ནས་དག་པོ་ཚ་རབ་རམས་པའི་འོད་ནག་པོ་གཅིག་འཐོན་པར་གྱུར་ཏོ།།འོད་ཟྦེར་དྦེས་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་ལན་གསུམ་དུ་དཀྲུགས་ཏྦེ།།སླར་དཔའ་བོ་ཆྦེན་པོའ་ིཐུགས་ཀར་ཐིམ་མོ།ཐིམ་པ་དང་ཞལ་ལྡྦེག་པའི་ངང་ནས་ཧཾ་ཧཾ་<120b>ཕཉ་ཕཉ་ཅྦེས་རམས་པའི་ས་སོག་པས།།ཐུགས་ཁ་ནས་མིའི་ལུས་ལ་བྱ་རོག་གི་གདོང་པ་ཅན།།ཕྱག་གཡས་གྲི་གུག་འཕྱར་བ།།གཡོན་ན་ཐོད་ཁག་ཞལ་དུ་རྔུབས་པ།།སྐུ་ལས་གདུག་པའི་འོད་ཟྦེར་རབ་ཏུ་འཕོ་བ།།རྐང་པ་ས་ལ་བརབས་པས་ཐམས་ཅད་རྡུལ་དུ་རློག་པ།།སད་ཅིག་གིས་སྟོང་གསུམ་བརླག་པར་མཛད་པ།།ལོག་འདྦེན་ཅན་རྣམས་བརྒྱལ་ཞིང་ཁག་ཏུ་སྐྱུགས་པ།དག་པོའ་ིབཙན་དུག།སྲོག་གི་སྤུ་གྲི།དམ་཈མས་སྲོག་གཅོད།བཀའ་ཡི་བསྟན་སྲུང་།ཡྦེ་ཤྦེས་སན་ཅན།ནག་པོ་ཆྦེན་པོའ་ིསིང་ཏིག་འདི་འཐོན་པར་གྱུར་ཏོ།འཐོན་པ་དང་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འགུལ་འགུལ་ཤིག་ཤིག་གྱུར་ཏྦེ།།ཞལ་ནས་ཚིག་འདི་སད་སྟོན་ཏོ།།བསྟན་ལ་སང་བའི་དམ་཈མས་དང་།།།ཞྦེས་སོགས་རང་གི་ལས་སོར་ཀང་བསྟན་པ་འདིས་ལས་མགོན་སྤྲུལ་ཚུལ་བཤད་དོ།།གཞན་ཡང་སྟོན་པ་཈ིད་དྦེར་སྤྲུལ་ཏྦེ་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་ར་བའི་རྒྱུད་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་གསུངས་པས་ཀང་ཤྦེས་སོ།།།

ལས་མགོན་ནི་གཙོ་བོ་ཕྱག་བཞི་པའི་ཐུགས་དཀིལ་ནས་འཐོན་པ་དག་ཡིན་ལ།།འཇིག་རྦེན་དང་
མཐུན་པའི་ལུགས་ནི།།ཐུགས་རྦེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་དུ།།ཁྱོད་ནི་དང་པོ་དུས་ཀི་སོན་རོལ་ཚེ།།།བྲམ་ཟྦེའི་བུ་ནི་བ་མར་སྐྱྦེས་པའི་ཚེ།།།གནོད་སིན་འབྲོག་གནས་བཟང་པོ་ལ།།།གདུག་པའི་སྦེམས་ཀི་ནོར་བུ་བརྐུས།།།འགོད་པའི་སྦེམས་ཀིས་སླར་གཏད་པ།།།མི་འདོད་ཚུར་ལ་སིན་པ་བཏང་།།།མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་དྦེ།།།འབྲས་བུ་མི་བསླུ་སོན་ཡང་བསལ་པ་བརྒྱར།།།རྦེ་རྦེ་ལའང་བསོད་ནམས་བསགས་ལས་<121a> སྐྱྦེས།།།རྣམ་གཟིགས་མར་མྦེ་རིན་ཆྦེན་གཙུག།།།བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྦེམས་བསྐྱྦེད་པས།།།བྲམ་ཟྦེའི་སགས་གྲུབ་འདི་཈ིད་དུ།།ལས་ཀི་མགོན་པོའ་ིལུས་བངས་ནས།།།དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀི།།།བསྟན་པ་གཙུག་ལག་བསྲུངས་ནས་ཀང་།།།ནུབ་ཕྱོགས་ཐལ་བ་ཅན་ཞྦེས་པའི།།།རྣམ་པར་དག་པའི་འཇིག་རྦེན་དྦེར།།།ཁྱོད་ནི་ཐལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག།།།བདྦེ་བར་གཤྦེགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས།།།ལུས་ཅན་ཁྱོད་ཀིས་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

165

གསད་པ་རྣམས།།།ཞིང་དྦེར་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འགྱུར།།།ཞྦེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ།།སོན་སངས་རྒྱས་མར་མྦེ་མཛད་ལ་སྦེམས་བསྐྱྦེད།།དྦེའི་དུས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་ཁས་བངས་པ་ལས་མགོན་པོ།།བྲམ་ཟྦེའི་བ་མས་དྦེའི་ལས་བྱྦེད་དུ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ལས་མགོན་ཡིན་ནོ།།།ཡང་ཁ་ཏན་ཏྲའི་རྒྱུད་ལས།།རྒྱལ་པོ་ཆྦེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་཈ིད་ལས་མཧཱ་ཀཱ་ལ་བྱ་རོག་གི་རོ་རྦེ་ཅན་དུ་སྤྲུལ་ནས་ཞྦེས།།དཔལ་མགོན་པོ་཈ིད་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀི་བུར་བཤད་དོ།།།ཁྱད་པར་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་འདི་཈ིད་དུ་ཇི་ལྟར་སང་བ་ནི།།ལ་དབང་ཕྱུག་ཆྦེན་པོ་ལ་བུ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆུང་ཤོས་ནག་པོ་ཆྦེན་པོ་སྟྦེ།།གྲི་གུ་བརྦེགས་པར།།ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ས་བཅུ་ཡི།།།དབང་ཕྱུག་ཅྦེས་དང་།།།ལས་མགོན་དུར་ཁོད་བདག་པོ་ནི།།།འཇིག་རྦེན་གནས་པ་ས་དྲུག་པ།།།ཞྦེས་དང་།།།པད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཀང་།།།དྦེའི་ཚེ་དབང་ཕྱུག་ཆྦེན་པོ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆུང་ཤོས་ནག་པོ་ཆྦེན་པོ་དབང་ཡོན་དུ་ཕུལ་ལོ།།དྦེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་<121b>ཀིས་དབང་བསྐུར་ནས་དྦེ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་ནས་སར་ཕྱི་རོལ་པའི་ནག་པོ་ཡིན་ཡང་ད་ཕྱིན་ཆད་སངས་རྒྱས་པའི་ནག་པོ་འཇིག་རྦེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།།ཞྦེས་བཤད་པས་སོ།།།དོན་ལ་འདུལ་བྱྦེད་ཀི་ངོར་དྦེ་དང་དྦེར་སང་བས་གཅིག་དུ་མར་སོང་བ་ཞྦེས་བྱ་ཞིང་།།།དྦེ་བས་ན་སྐྱྦེ་བརྒྱུད་བཤད་པར་ཡང་ཆོས་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ་཈ིད་སྤྲུལ་པར་བསྟན་ནོ།།།དོན་དྦེས་ན་རྦེན་འབུལ་དུ།།དྦེ་ཕྱིར་གཙོ་འཁོར་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ།།།འགལ་མྦེད་བསམ་གཏན་རོ་རྦེའི་པྲ་སྦེ་ནས།།།བསགས་པ་མིན་གི་ཀུན་གིས་བོར་མི་འཆྦེལ།།།ཞྦེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།།

དྦེ་ལས་གཞན་ཡང་དཔལ་མགོན་པོ་཈ིད་ལ་བྱ་རོག་མིང་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱུ་མཚན།།སོན་བདྦེ་
མཆོག་འཁོར་ལོའ་ིདཀིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་ཚེ་མྦེ་ཏོག་ཕོག་པའི་ལ་ཁྭ་གདོང་མ་ལ་བབས།གསང་མཚན་དྦེ་ལས་དངས་ཏྦེ་བྱ་རོག་མར་བཏགས་པས་བྱ་རོག་མིང་ཅན་དུ་གྲགས།།གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལས།།སོན་ཚེ་ལ་མིན་བཏུལ་བའི་ཚེ།།།བྱ་རོག་དག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་ནི།།།ཞྦེས་དང་།།།སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་སྐྱོང་བའི་ཚེ།།།བྱ་རོག་ཆྦེན་པོས་བསྲུང་བར་བྱྦེད།།།ཅྦེས་པས་ཀང་མགོན་པོ་བྱ་རོག་མ་དང་།།།འཕགས་ཡུལ་དུ་མགོན་པོ་གྲི་གུག་མའང་ཟྦེར་མཐུ་ཆྦེ་བར་གྲགས་ལ།།དྦེས་ན་དཔལ་འབྲུག་པའི་ཐུགས་དམ་཈མས་བཞྦེས་ལས་ཀང་བྱ་རོག་བསྟན་སྲུང་གི་སོར་ཞྦེས་སྒྲུབ་ཐབས་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་དངས་པ་ཡིན་ལ།དྦེ་ཡང་མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་཈ྦེར་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ལས།།སྦེམས་ཅན་མོས་པ་ས་ཚོགས་འདུལ་བའི་རྦེན་ངོར་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་།།།

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

166

དུར་ཁོད་<122a>བསིལ་བ་ཚལ།།རི་རབ་ཀི་ཟོམ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཆྦེན་ཀུན་ཏུ་སྤྲུལ་བཤད་མཛད་པའི་གིང་གཞི་ཀུན་ཀང་འདིར་འདུ་བས་སོ་སོར་བཤད་མ་དགོས།།དངོས་གྲུབ་འབྱུང་རྒྱུད་ལས་ཀང་།།།བསམ་པ་གང་དང་གང་དག་གིས།།།མི་རྣམས་སྦེམས་དང་མཐུན་པར་འཇུག།།།དྦེ་དང་དྦེ་ཡི་གཟུགས་སྤྲུལ་ཏྦེ།།།ཞྦེས་གསུངས་པས་སོ།།།ཁྱད་པར་དམ་ཅན་རྒྱ་ཚོའི་འཆར་གཞི་འཇིགས་བྱྦེད་ཆྦེན་པོ་ཧྦེ་རུ་ཀ་ཕྱག་བཞི་པ་འདི་཈ིད་ལས།།དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ར་ལྔར་འཕོས་པ་ཐུགས་གསུང་སྐུའི་ལ་ཚོགས་ས་ན་མྦེད་པའི་ལས་རིམ་ཆྦེན་པོ་དང་།།།མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་དང་སར་བའི་འགྲྦེལ་ཆྦེན་རྣམ་བཤད་རོ་རྦེའི་སིང་པོ་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ཀུན་མཁྱྦེན་རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པ་པདྨ་དཀར་པོས་མཛད་པ་སྟྦེ།།དྦེས་ན་དྦེའི་འཕོས་ལས།།དྦེ་བས་ན་དཀིལ་འཁོར་ཆྦེན་པོ་འདིར་དཔལ་གི་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་ནས་སྲིད་པ་ཕོ་བརྒྱུད་མོ་བརྒྱུད་ཅི་ཡང་མ་ཚོགས་པ་མྦེད་དོ།།འདི་ལ་འབོདa

་ན་མི་ཁོམ་པའི་མགྲོན་མྦེད་དོ།།།འདིར་ནི་སང་སྲིད་ཐམས་ཅད་
དཀིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་བས་སོ་ཞྦེས།།གསུངས་ཤིང་།དྦེ་ལས་གཞན་ཡང་མགོན་པོའ་ིའཁོར་དུ་རོ་ལངས་བརྒྱ།།ནག་པོ་སྟོང་།།།ཤ་ཟ་འབུམ།།མ་མོ་བྱྦེ་བ།།གནོད་སིན་ཁི།།རྒྱུ་སར་཈ྦེར་བརྒྱད།།འཇིགས་བྱྦེད་དགུ།།མ་བདུན།།སྲིང་བཞི།།འབར་མ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ནི་མགོན་རིང་ཆོ་གའི་གཞུང་ཚིགb

་ཏུ་བཀོད་འདུག་ཅིང་རྒྱས་བཤད་རྒྱུད་ལས་ཤྦེས་པར་བྱའོ།།དྦེ་ཡང་མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་དྦེ་དག་སྦས་བཤད་ཀི་<122b> དབང་དུ་སོང་བས་བཀའ་འགྱུར་གི་གྲས་ལ་མ་བཅུག་པ་སྟྦེ།འདི་ལ་བོད་མཁས་པ་འགས་ཅལ་གཏམ་སོམ་཈ིར་གྱུར་པ་ལ་ཡིད་ཆྦེས་ལུང་དང་རྒྱུ་མཚན་བཅས་ཁོ་བོའ་ིབཀའ་འགྱུར་གི་གསན་ཡིག་ཏུ་བྱས་ཡོད་དོ།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་དཔལ་མགོན་རོ་རྦེ་སྲིན་པོ་དྦེ་ནི་རང་ཅག་དང་མཐུན་པའི་ངོར་རོ་རྦེ་གདན་དུ་བདུད་དམག་བྱྦེ་བ་དུང་འཕྱུར་བཟོག་པ་དང་།།།དཔལ་ན་ལནྡར་མུ་སྟྦེགས་རོལ་བས་བསྟན་པ་འཇིགས་ལ་ཁད་པའི་ཚེ།།ཐུགས་ཀ་ནས་བྱ་རོག་སྤྲུལ་ཏྦེ་དཔལ་གི་རི་ལས་མུ་སྟྦེགས་འཇོམས་པའི་དཔའ་བོ་གདན་དངས་ནས་བསྟན་པའི་སྲོག་འཐུད་པ་དང་།།།གཞན་དུ་ཡང་མུ་སྟྦེགས་ཀི་རོལ་བ་དང་ཕྱི་རོལ་བའི་དམག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དགྦེ་འདུན་གི་སྦེ་དང་བཅས་པ་མང་དུ་འཇིགས་པའི་ཚེ།།གོང་བཞིན་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་ཏྦེ་སླར་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་དྦེ་འད་ནི་ཐུབ་བསྟན་གནས་པ་ཇི་སྲིད་དུ་ཡིན་

a འབོད] em., བོདA
b ཚིག] em., ཆིགA

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

167

པས་བརོད་ཅི་ལ་ཚར།།བོད་ཡུལ་དུའང་སློབ་དཔོན་པདྨས་འདྦེ་སྲིན་རྣམས་བཏུལ་བའི་འཕིན་ལས་བཅོལ་བས་བོད་ཁམས་དཀར་པོར་བསྒྱུར་བ་དང་།།དྦེ་བཞིན་དཔལ་མགོན་ཕྱག་བཞི་པའི་ལས་རིམ་མན་ངག་མང་པོ་གཏྦེར་དུ་སྦས་པ།ཕྱིས་སུ་མངའ་བདག་མྱང་཈ི་མ་འོད་ཟྦེར་གིས་གཏྦེར་ནས་བཏོན་ཏྦེ་དར་བའི་སབས།།ཁོང་ལ་འགྲན་བདོ་བ་དང་མཐའ་མིའི་གནོད་པ་རིང་དུ་བསྲུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀང་མང་ཞིང་།གཞན་ཡང་སྐྱྦེ་མྦེད་ཞང་ཞྦེས་པས་མགོན་པོ་བྱ་རོག་མ་ལ་བརྦེན་ནས་ཧོར་སོག་ལོ་བཅུ་ག཈ིས་ཙམ་བཟོག་པའི་ལུང་བསྟན་གནང་བ་སོགས་བསྟན་པ་བསྲུང་སྐྱོང་མཛད་པའི་མཐུ་སྟོབས་རྫུ་འཕྲུལ་<123a> བསམ་ལས་འདས་ཤིང་།།ལག་པར་དུ་བདུད་འཇོམས་དཔའ་བོ་མཐུ་ཆྦེན་འབྲུག་པ་གདུང་དྦེས་དམུ་རོད་གདུག་པའི་གཤྦེད་དུ་སིང་རྦེ་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བའི་ཚེ།།ནང་དུ་ངོ་ལོག་པ་དམ་཈མས་ཚོས་ཤི་སྲོག་ལའང་མི་བལྟ་བར་དམར་བཅོམ་དུ་མགོ་བརངས་ཤིང་ཕྱི་རོལ་ནས་བོད་ཁི་སོར་བཅུ་གསུམ་གི་ཁར་སོག་དམག་འབུམ་སྦེ་བཀལ་ཏྦེ་འོངས་རུང་གོ་མཚོན་དང་མགོ་ལག་ཤོར་ཞིང་བཙོན་དུ་ཚུད་པ་རྣམས་ཀང་དཔལ་ནག་པོ་ཆྦེན་པོ་འདིའི་མཐུ་སྟྦེ།།དུས་སབས་དྦེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའང་ཆོས་སྐྱོང་ཆྦེན་པོ་཈ིད་ཀི་དིན་དུ་འཁུམས་ཤིང་།།།དྦེ་དང་དྦེར་བསྟན་པའི་འཕིན་ལས་མཛད་པའི་ངོ་མཚར་གི་ལོ་རྒྱུས་བརོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཏྦེ།ཚོ་ཆྦེན་བརྒྱད་ཀི་དཀིལ་སར་དུ་དཔའ་རལ་པའི་སྭོ

a

་ས་སོག་པར་ཡང་།།།ཆོས་སྐྱོང་ཞིག་ཞུ་ན་
ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལས་ཞུས་ཞྦེས་པ་ལྟར་དུ།།འཇིག་རྦེན་གསུམ་གི་མཆོད་པའི་གཙོ་བོ་དཔལ་བདུད་འཇོམས་ཞབས་཈ིད་ཀང་བོ་བདྦེ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས།།ཆོས་སྲིད་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་འདི་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལ་གཏད་དྦེ།།ཆོས་དབྱིངས་བདྦེ་ཆྦེན་ཞིང་དུ་ཐུགས་བདྦེ་བས་བཞུགས་པར་མཛད་དོ།།།དྦེ་དག་ནི་ཁག་འཐུང་རྒྱལ་པོ་བྱ་རོག་མཚན་ཅན་གི་གསང་བའི་རོགས་པb

་ཅུང་ཟད་ཕྱྦེ་བའི་སབས་སོ།།།།།

ཆོས་སྐྱོང་ཆྦེན་པོ་དཔལ་ལས་ཀི་མགོན་པོ་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་གི་རོགས་བརོད་ལ།།གཙོ་བོར་ཡྦེ་
ཤྦེས་མགོན་པོ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆྦེར་གོང་དུ་སོང་ཞིང་།།།ད་དུང་ཡང་ངོ་ཐོག་རང་དུ་རྣམ་པར་སོས་པའི་<123b> ཚུལ་ལྟར་ན།།བྱ་རོག་གདོང་གི་བཞི་སིང་གསང་བ་སྲོག་གཟྦེར་སྦས་པའི་རྒྱུད་ལས།དུར་ཁོད་ཆྦེན་པོ་གཏུམ་དག་འབར་བ་ཞྦེས་བྱ་བ་དྦེ་ན།མཁའ་འགྲོ་མ་དང་།མ་མོ་དང་།

a སོ] em., སོA

b རོགས་པ] em., རོག་པA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

168

ལ་དང་།།།ཀླུ་དང་།།།གནོད་སིན་དང་།།།གཤིན་རྦེ་དང་།།།བདུད་དང་།།།རྒྱལ་པོ་དང་།།།སྲིན་པོ་དང་།།།རོ་ལངས་ཚོགས་རྣམས་འདུས་ཏྦེ།།སྦེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་རིགས་མང་པོ་དང་།།།ཐོག་དང་སྦེར་བ་དང་གོག་དང་།།།དཔུང་དམག་བྱས་ཏྦེ་སྦེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརླག་པར་བྱས་པའི་ཚེ་ན།།བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་ཧྦེ་རུ་ཀ་འཇིགས་པར་བྱྦེད་པའི་གར་བྱྦེད་པ་དྦེའི་ཚེ།།ཐུགས་ཁ་ནས་རིག་པའི་སྤྲུལ་པ་འདི་དག་འཐོན་པར་གྱུར་ཏོ།།།མིའི་ལུས་ལ་བྱ་རོག་གི་གདོང་པ་ཅན་མཆྦེ་བ་གཙིགས་ཤིང་གར་བསྒྱུར་བའི་སྤྲུལ་པ་བཞི་བྱུང་ནས་ལ་མ་སྲིན་སྦེ་བརྒྱད་པོ་དྦེ་དག་དབང་དུ་བྱས་སོ།།དྦེ་ནས་རོ་རྦེ་མཁའ་འགྲོ་མས་འདི་སད་སྨྲས་སོ།སྟོན་པའི་གཙོ་བོ་ཧྦེ་རུ་ཀ།།ཁྱོད་ཀི་སྤྲུལ་པ་གང་ཕྱིར་སྤྲུལ།།།དྦེ་ཡིས་ལས་དང་བྱ་བ་གང་།།།བཞི་རུ་བྱུང་བའི་དགོས་པ་ཅི།།ཕན་དང་གནོད་པ་ཇི་ལྟར་བྱྦེད།།ཅྦེས་ཞུས་པ་དང་།རོ་རྦེ་འཛིན་པས་བཀའ་སྩལ་པ།།སྤྲུལ་པ་གདུག་པ་འདུལ་ར་སྤྲུལ།།།ལས་དང་བྱ་བ་བསྟན་པ་བསྲུང་།།།བཞི་རུ་བྱུང་བ་འཕིན་ལས་བཞི།།།ཕན་དང་གནོད་པ་ས་ཚོགས་བྱྦེད།།།ཅྦེས་པ་ནས།།རུ་ཉ་གདུག་པ་བསལ་དོན་དུ།།།ང་ཡི་སྤྲུལ་པ་རྣམ་བཞི་ཡིས།།དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་བསྲུང་བའི་ཐབས།།དྦེ་བས་ལས་མཐའ་བསྟན་པར་བྱ།།ཞྦེས་སོགས་རྒྱུད་རོགས་པར་གསུངས་ཤིང་།།།ཡང་ལས་མགོན་ཡུམ་བཅས་<124a> ཀི་བྱུང་ཚུལ་སྲོག་གཅོད་དམར་མོ་ར་འཇིབ་མ་དུག་རླངས་ཁོལ་མས་བསད་པའི་རྒྱུད་ལས།།དུར་ཁོད་ཆྦེན་པོ་བསིལ་བའི་ཚལ་ཞྦེས་བྱ་བ།།མི་རོ་སམ་རློན་བརྦེགས་པའི་ནས།།ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཤིང་འདར་བའི་གནས་དྦེ་ན།།བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིགས་བྱྦེད་ཧྦེ་རུ་ཀ་ལ།འཁོར་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞྦེས་པ་ནས།བགྦེགས་རྣམས་ཀིས་བསོར་ནས་བཞུགས་སོ།དྦེའི་དུས་ན་ཡབ་གནོད་སིན་ནག་པོ་དུག་གི་མཆུ་ཅན་དང་།།།ཡུམ་ཀླུ་བདུད་ནག་མོ་ཁག་གི་རལ་པ་ཅན་ཡབ་ཞྦེ་སང་གི་མྦེ་འབར་བ་དང་།།།ཡུམ་འདོད་ཆགས་ཆུ་འཁོལ་བ་ག཈ིས་འདོད་ཆགས་རང་གར་སད་པས།།ཞག་གསུམ་གི་ནང་པར་འདོད་ཆགས་དང་ཞྦེ་སང་འཁིག་པའི་འབྲས་ལ།།དུག་གི་སོ་ང་ནག་པོ་རླངས་སིན་ལྟར་འཁྱུག་པ་གཅིག་དང་།།།ཁག་གི་སོ་ང་ལོག་ནད་འོད་ཟྦེར་འཕོ་བ་ཞིག་སྐྱྦེས་སོ།།།དྦེའི་ཚེ་དཔལ་འཇིགས་བྱྦེད་ཧྦེ་རུ་ཀས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀི་གར་ཆྦེན་པོ་དགུས་ཕོ་མོ་ག཈ིས་པོ་དྦེ་ཟིལ་གིས་མནན་ཏྦེ།།ཕྱག་མཚན་གསྦེར་གི་རོ་རྦེ་རྦེ་དགུ་པ་དྦེས་དུག་ཁག་གི་སོ་ང་ག཈ིས་བཅག་པའི་ནང་ནས།།དུག་གི་མི་རྦེངས་ནག་པོ་ལ་བྱའི་མཆུ་ཡོད་པ་ཁ་ནས་ནད་སྐྱུགས་པས་སྲིད་པ་གསུམ་཈མས་ཐག་གཅོད་པ།།཈ིན་གི་ལས་སུ་ཕོ་བརྒྱའི་སྲོག་ཟ་བ།།མཚན་གི་ལས་སུ་མོ་བརྒྱའི་སིང་ཁག་འཐུང་བ།།ལུས་ལ་ལ་མ་སྲིན་སྦེ་བརྒྱད་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

169

རགས་མཚན་ཚང་བ་ཅིག་བྱུང་ངོ་།།ཁག་གི་སོ་ང་དྦེ་བཅག་པའི་ནང་ནས།།བུད་མྦེད་དམར་མོ་ཁག་གི་མིག་ཅན་ཁ་ནས་དུག་གི་ཆར་པ་འབབ་པ།།཈ིན་མཚན་དུ་<124b> སྐྱྦེས་པ་དང་བུད་མྦེད་སྲོག་ཟ་བ།།སྐྱྦེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བརླག་པར་བྱྦེད་པ་ཅིག་བྱུང་ངོ་།།།དྦེའི་ཚེ་དཔལ་འཇིགས་བྱྦེད་ཆྦེན་པོ་དྦེས།།ཧྦེ་རུ་ཀའི་གད་རྒྱངས་ཆྦེན་པོ་བཅུ་ག཈ིས་སོག་པས།།བདུད་གནས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས།།བདུད་ཀི་གནས་ཐམས་ཅད་འགུལ་ཞིང་ལྡྦེག་པ་ལས།།བདུད་ཀི་སྤྲུལ་པ་ག཈ིས་འབོག་ཅིང་བརྒྱལ་ནས་ས་ལ་འགྦེལ་བར་འགྱུར་ཏོ།།།དྦེ་ནས་སླར་དན་པ་རྦེད་ནས་ཕྱོགས་བཅུར་བལྟ་ཞིང་ཕྱག་འཚལ་ཏྦེ།དཔའ་བོ་ཆྦེན་པོ་བདག་ཅག་དབུགས་དབྱུང་དུ་གསོལ།བདག་ཅག་ག཈ིས་ཀི་ལུས་འདི་དཔའ་བོ་ཆྦེན་པོའ་ིགདན་དུ་འབུལ་ལགས་སོ།།ཞྦེས་ཁས་བངས་ཤིང་།།།དྦེའི་ཚེ་དཔལ་ཆྦེན་པོས་དབང་བསྐུར་ནས་ཕོའ་ིལག་ཏུ་གྲི་གུགམོའ་ིལག་ཏུ་རལ་གྲི་གཏད་དྦེ་ཁར་བདུད་རི་སིན་ནས།།དམ་ཚིག་འདས་ན་སིང་ཁག་འཛག་པར་ཁས་བངས་ཏྦེ།།ཧྦེ་རུ་ཀའི་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་དམ་བཅས་ནས།གསང་བའི་མཚན་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་དུ་བཏགས་སོ།།ལས་ཀི་མ་མོའ་ིམིང་ཡང་ཙིཎྜི་ཀ་དམར་མོ་འབར་བའི་གདོང་དང་།།།དམར་མོ་ར་འཇིབ་ཁག་འཐུང་རྐང་བལྡག་མར་བཏགས་ཤིང་།།།གསང་བའི་མཚན་ནི་གནོད་སིན་ལྕམ་དལ་དུ་བཏགས་སོ།།།

དྦེ་བཞིན་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ཤ་ཟ་བརྦེགས་པའི་རྒྱུད་དང་།།།རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀང་མང་དུ་
གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སང་བ་སྟྦེ།།གཅིག་པུས་ས་ཚོགས་ལར་འཆར་བ།།།ཆུ་ཟའི་གར་གིས།།ཞྦེས་པ་ལྟར།།གནས་སབས་སུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལས་ཚེ་བདག་སྲོག་བདག་འཆི་བདག་དྦེ་ལ་ཡུམ་གསུམ་<125a> དང་།།།གཞན་དུ་ལས་མགོན་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་སྦེ་ལྔར་ཕྱྦེ་བ་ཡང་བདུད་པོ་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་བསན་པ་ཡིན་ལ།།དྦེ་ནི་མགོན་རིང་ཆོ་ག་དང་གཏོར་མ་བརྒྱ་རར་ཡང་དངས་པ་རྒྱུད་སྦེའི་བཤད་ཚུལ་ལས་བྱུང་ངོ་།།དྦེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལས་ཀི་མགོན་པོ་འདིའི་འཁོར་དུ་མ་གཏོགས་པའི་སང་སྲིད་ལ་སྲིན་དྦེགས་པ་ཕོ་མོ་གང་ཡང་མྦེད་པས་ན།།དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་དག་པོ་མངོན་སོད་ལས་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ།།དཀིལ་སར་དཔོན་པོ་ལྟ་བུ་ནི་འཇིགས་བྱྦེད་ལས་མགོན་པོ་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་འདི་སྟྦེ།།རྒྱུད་ལས་ཀང་།།།ལས་མགོན་པོར་རབ་ཏུ་གྲགས།།།ཀངྐ་བྱ་ཁྱུང་ཁྭ་ཏ་འགྦེད།།།ཡྦེ་ཤྦེས་སྦེམས་དཔས་མ་ཐུལ་བ།།།མ་རུངས་གདུལ་དཀའ་དྦེས་འདུལ་བས།།བྱ་རོག་གདོང་ཅན་དག་པོ་ཆྦེ།།ཞྦེས་བསགས་པ་དང་།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ཀང་།ལས་གང་བསྒྲུབ་དཀའ་བ་རྣམས་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ལ་བཅོལ་ཡོད་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་གིས་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

170

བྱྦེད་ཡོང་གསུངས་པས་ན།།དཔལ་འབྲུག་པའི་ཆོས་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་པའི་ལས་བྱྦེད་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ཁོ་ནའོ།།།དྦེའི་ཡང་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱྦེད་པ་ནས་འཚང་རྒྱའི་བར་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་སོ།།།དྦེས་ནི་དཔལ་ལས་མགོན་པོ་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་གི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སབས་སོ།།།།།

ཁག་འཐུང་དུད་སོལ་ལ་མོ་ཁམས་གསུམ་བདག་མོའ་ིརོགས་བརོད་ལ།ལ་མོ་཈ིད་ཀི་རྒྱུད་མྦེ་ལྕྦེ་
འབར་མ་ལས་བསྡུས་ཏྦེ་བཤད་ན།།སོན་མཐོ་རིས་ལའི་ཡུལ་ན་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དཔག་བསམ་ཡོང་འདུ་ར་བ་ནི་ལ་མིན་ཡུལ་ནས་སྐྱྦེས།།རྦེ་མོ་ནི་ལ་ཡུལ་དུ་འདོད་འབྲས་<125b> སྨིན་པའི་རྦེན་དྦེས་ལ་དང་ལ་མིན་ག཈ིས་འཐབ་པ་ལས་ལ་ཕམ་ཞིང་ལ་མིན་རྣམས་རྒྱལ་ཏྦེ་ལའི་ཚོགས་ཟད་ལ་ཁད་དུ་ཡོད་ཙ་ན།།རོ་རྦེ་འཆང་གིས་དགོངས་ཏྦེ་དྦེ་཈ིད་ཀིས་ལ་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།།དཔལ་བྦེའུའི་དབུས་ནས་ཧཾ་མཐིང་ནག་ཅིག་སྤྲུལ་ཏྦེ།།ལ་བི་ན་ར་རིའི་དཔྲལ་བར་ལྕགས་ཀི་འཛེར་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ།།འཛེར་པ་དྦེ་བརོལ་བའི་ནང་ལས་བུད་མྦེད་སོ་བསངས་མ་མཚན་དཔྦེའི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་བས་དྦེ་ནི་ལ་མོ་ཨུ་མ་དྦེ་ཝི་ཡིན་ཏྦེ།།དྦེ་དུས་ཙ་ན་འཛམ་གིང་ནུབ་བྱང་མཚམས་དུར་ཁོད་དུ་ལ་ཆྦེན་དབང་ཕྱུག་དྦེ་དགྦེ་སློང་གི་ཆ་ལུགས་སུ་འགོག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་བཞུགས་པའི་སབས་སུ།།ལ་མོ་ཨུ་མ་དྦེ་ཝི་དྦེར་འཁིད་ནས་དྦེ་དང་སོར་དུ་བཅུག་པ་ལས་མིང་སྲིང་ག཈ིས་སྐྱྦེས་ཏྦེ།།མགོན་པོ་ལྦེགས་ལྡན་དང་ལ་མོ་དུང་སྐྱོང་མའོ།།།དྦེ་ག཈ིས་ཀས་སྤྲུལ་པ་བཀྦེ་སྟྦེ་ལ་མིན་གི་དམག་མང་པོ་འཇོམས་པ་དང་།ཡང་ལ་མོ་ཙིན་ཀའི་ལྟྦེ་བར་ལ་དམག་མང་པོའ་ིརོང་བཅས་ཏྦེ་ལ་མིན་རྣམས་ཕམ་དུ་བཅུག་པ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་གི་བཀོད་པ་མང་།།།དྦེ་ནས་དུང་སྐྱོང་མས་པརྣ་ཤ་ཝ་རིའི་གཟུངས་ལོ་བདུན་བཟས་ཏྦེ།།ཀླུ་དུང་གི་འཛེར་པ་ཅན་ལ་གནོད་པའི་བྱ་ཁྱུང་ཀ་རུ་ཎའང་བཏུལ་ནས་ཀླུའི་འཇིགས་པ་སྐྱོབ་པ་དང་།།།དྦེ་ལས་རི་རབ་རྦེར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་བཞུགས་པའི་སབས་ལ།སྲིན་པོའ་ིརྒྱལ་པོ་ད་ཤ་གི་ཝས་རང་གི་སྲིང་མོ་ས་ལ་རྦེ།ལ་མཧཱ་དྦེ་ཝ་ལ་ཕུལ་ཞིང་དྦེ་ག཈ིས་འཁིག་པ་ལས།།བུ་མོ་ཅིག་སྐྱྦེས་པ་ལ་ཕྱག་ན་རོ་རྦེས་ལ་མོ་རྦེ་མ་ཏི་ཞྦེས་དང་།།།དུང་སྐྱོང་མས་ <126a> དམར་ནག་ཕུར་པའི་ལ་གསྦེར་ཅན་བྱ་བར་མིང་བཏགས་སོ་དྦེ་ནས་སྲིན་པོ་ད་ཤ་གི་ཝ་དང་།།།སྲིང་མོ་ས་ལ་རྦེ་དང་།ཁོལ་མོ་རྦེ་མ་ཏིས་བསླུས་ཏྦེ་ལ་མོ་དུང་སྐྱོང་མ་དྦེ་སྲིན་པོའ་ིཆུང་མར་དབང་མྦེད་དུ་སོང་བ་དང་།།།དྦེའི་ཚེ་ཨུ་མ་དྦེ་ཝིས་དམོད་བོར་བ་ལ།།ང་ཡི་བུ་མོ་དུང་སྐྱོང་མ་འདི་ང་ལ་གསང་སྟྦེ་སྲིན་པོའ་ིཆུང་མར་སོང་བས་ན།།ཕྱིན་ཆད་བུ་མོ་ཁྱོད་ཀང་སྲིན་དང་འགྲོགས་ཤིང་མི་ཤ་ཟ་བའི་སྲིན་མོ་སོགས་དང་།།།

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

171

དྦེ་ཡི་ཁོལ་མོ་རྦེ་མ་ཏི་ཁྱོད་ཀང་ངའི་བུ་མོ་བསླུས་ཏྦེ་སྲིན་ལ་བྱིན་པས་སོགས་དམོད་མོ་བཅུ་ག཈ིས་བོར་བས།།དྦེ་མ་ཐག་ལའི་ཁ་དོག་཈མས་ཏྦེ་མཐིང་ནག་འཇིགས་རུང་གི་སྲིན་མོར་གྱུར་པ་ལས།།སྲིན་དང་སོར་ཞིང་སྲིན་པོའ་ིཕྲུག་གུ་ཟ་བ་སྦེང་གྦེ་སོགས་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་སྐྱྦེས་པའི་མཐར་ཁྱོ་འདར་ཤ་གི་ཝ་ཤིའོ།དྦེ་ནས་དུང་སྐྱོང་མ་དང་ཁོལ་མོ་རྦེ་མ་ཏི་ག཈ིས་སྨོན་ལམ་ལས་བདུད་ཀི་ཡུམ་དང་གཤིན་རྦེའི་ལྕམ་མོར་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ནི་འདིའི་བཤད་འཕོར་ཡོད་དྦེ།།བར་སབས་སུ་ཕྱག་ན་རོ་རྦེའི་གསང་སགས་བྱྦེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བཟས་ཏྦེ་མཁའ་འགྲོའ་ིཏིང་ངྦེ་འཛིན་ཀང་བསྒྲུབས་སོ།།

དྦེ་ནས་དགྦེ་བ་སད་པའི་མཐུས་བྱང་ཆུང་སིང་པོའ་ིཤིང་དྲུང་།སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀ་
ཐུབ་པ་བཞུགས་པའི་སན་སར་ཕྱིན་ནས།།ཐུགས་བསྐྱྦེད་ཅིང་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་ཁས་བངས།།གསང་བའི་དཀིལ་འཁོར་ག཈ྦེན་པོར་བཅུག་སྟྦེ་དབང་དང་རྒྱུད་གསང་ཆྦེན་ཡོངས་སུ་རོགས་པའི་བདག་མོར་བཀོད་དོ།།།གཞན་ཡང་ཧྦེ་རུ་ཀ་དང་ཕྱག་ན་རོ་རྦེས་ལ་མོ་དཔོན་གཡོག་ལ་དབང་བཞི་བསྐུར་<126b> སྟྦེ་ལུས་ངག་ཡིད་ཧྦེ་རུ་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གིས་བརླབས་ཏྦེ།།གསང་མཚན་ཀང་ཤི་མཧཱ་ཀཱ་ལི་དང་ཁོལ་མོ་རྦེ་མ་ཏིའི་མིང་ཡང་གནོད་སིན་གཤན་པ་ནག་མོར་གསོལ་ནས།།སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྲུང་བའི་ག཈ྦེར་གཏད་དོ།།།ལ་མོ་དཔོན་གཡོག་གིས་ཀང་རང་རང་གི་སིང་པོ་ཕུལ་ནས་བསྟན་བསྲུང་དུ་དམ་བཅས་སོ།།དྦེ་ནས་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏྦེ་འདོད་པ་ཁམས་བདག་མོར་འཁོད་པའི་ཚེ།།ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ཁྱབ་འཇུག་དང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པས་སྐུའི་རྒྱན་ཆ་དང་ལ་མིའི་རྒྱལ་སྲིད་ལོངས་སོད་ཀུན་འབུལ་བར་ཡང་བྱས་སོ།།དྦེ་ཡང་རྒྱུད་གྦེང་གཞིའི་འཕོར།།ཀྦེ།།བཅོམ་ལྡན་འདས་གསང་བའི་བདག་པོ།།འདོད་པ་ཁམས་དབང་ཕྱུག་མ་འདི།།དང་པོ་ལའི་བུ་མོར་བྱུང་བ་དང་།།བར་དུ་སྲིན་པོའ་ིཆུང་མར་གྱུར་པ་དང་།།།།ད་ལྟ་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱུག་མར་གྱུར་པ་འདི་སོན་རྒྱུ་རྦེན་ཅི་ལས་གྲུབ་པ་ལགས།།ཞྦེས་གསོལ་བ་དང་།གསང་བའི་བདག་པོས་བཀའ་སྩལ་པ།བརྒྱ་བྱིན་཈ོན་ཅིགད་ལྟར་གི་དཔལ་ལ་མོ་ནག་མོ་འདི།།སོན་སངས་རྒྱས་གསྦེར་ཐུབ་ཀི་བསྟན་པ་ལ་ལ་མོ་འོད་ཟྦེར་ཅན་དུ་གྱུར་ཏྦེ་དགྦེ་བ་བཅུ་ཤ་སྟག་སད་དོ།།།དྦེ་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་བསྟན་པ་ལ།།ལ་མོ་ནམ་མཁའི་དཔལ་མོ་བསྟྦེན་ཞྦེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏྦེ་ཞྦེ་སང་རང་གར་སད་དོ།།།དྦེ་ནས་སངས་རྒྱས་མར་མྦེ་མཛད་བསྟན་པ་ལ།།ལ་མོ་ཛུ་ཞྦེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏྦེ།།དུས་དྦེ་ཙ་ན་ཤཱཀ་ཐུབ་པ་ནི་དགྦེ་སློང་<127a> དབང་ཕྱུག་དཔའ་བོ་ཞྦེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ།།།དགྦེ་སློང་དྦེ་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

172

ལ་ལ་མོ་ཛུ་དྦེས་མཆོད་གནས་བྱས་ཤིང་སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟྦེ།།ཁྱྦེད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀི་ཡུམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏྦེ།།ཁྱྦེད་ཀི་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་གྱུར་ཅིག།།ཅྦེས་སྨོན་ལམ་མང་དུ་བཏབ་པའི་མཐུ་ཡིན་ནོ།།བརྒྱ་ན་཈ོན་ཅིག།།ད་ལྟ་ནི་ལ་མོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་གསུམ་གིས་རང་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པས།།ཤཱཀ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་བསྲུང་བ་ལ་དགྦེ་ར་དུས་གཅིག་ལ་སྨིན་པ་སྟྦེ།།ནག་མོ་ཕྱག་བཞི་མ་དང་།།།ཕྱག་ག཈ིས་མ་དང་།།།དམར་མོ་ར་འཇིབ་མ་དང་།།།རལ་གཅིག་མ་དང་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ།།།ལ་མོ་འདི་དང་པོ་མཧཱ་དྦེ་ཝའི་བུ་མོར་སྐྱྦེས་པ་ནི་དང་པོ་དགྦེ་བ་སད་པའི་མཐུའོ།།བར་དུ་སྲིན་པོའ་ིཆུང་མར་གྱུར་ཅིང་ལྕྦེབས་པ་ནི་ཞྦེ་སང་སད་པའོ།།ཐ་མ་ད་ལྟ་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱུག་མར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀིས་དབང་བསྐུར་ཏྦེ།།ཤཱཀ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་བསྲུང་བ་ནི་སོན་ཤཱཀ་ཐུབ་པ་ལ་སིག་པ་བཤགས་ཤིང་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུའོ།།ཁོལ་མོ་རྦེ་མ་ཏི་ནི་གསང་སགས་ཀིས་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པའོ་ཞྦེས་གྦེང་གཞི་ནས་བརམ།རྒྱུད་རོགས་པའི་ལྦེའུར།མཁའ་འགྲོ་ལ་མོ་ནག་མོ་འདིས་བསལ་པ་མང་པོའ་ིསོན་རོལ་ནས།དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཞལ་མཐོང་ནས།།དམན་པའི་ཞིང་འདིར་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིས།།ལ་མོའ་ིཚུལ་དུ་སྐུ་བསྟན་ཏྦེ།།འགྲོ་བའི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་བརོན།།཈ོན་མོངས་སིབ་པ་རབ་ཏུ་སངས།།།ད་ལྟ་ཤྦེས་བྱའི་སིབ་པ་སོང་།།།དྦེ་ཡི་ཁོལ་མོ་རྦེ་མ་ཏི།།།སྨོན་ལམ་དབང་<127b> གིས་འགྲོ་དོན་བྱྦེད།།།བསོམ་པའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་ནས།།།ད་ལྟ་཈ོན་མོངས་སིབ་པ་སོང་།།འདི་ནས་འདས་དུས་མའི་ཚེ།།མཁའ་འགྲོ་ལ་མོ་ནག་མོ་འདི།།བྱང་ཤར་ནགས་འདབ་དུར་ཁོད་ན།།།པདྨ་རྣམ་པར་རོལ་པ་དྦེར།།ཡང་དག་རོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི།།།པདྨ་དམ་པའི་དཔལ་ཞྦེས་པར།།།ངས་ནི་ལ་མོ་ལུང་བསྟན་ནོ།།ལ་མོའ་ིགཡོག་མོ་རྦེ་མ་ཏི།།པདྨ་ཅན་གི་ཞིང་ཁམས་དྦེར།།དྦེའང་བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའ་ནི་།།བོ་གྲོས་ཆྦེན་པོ་བཤྦེས་ག཈ྦེན་ཞྦེས་བྱ་བར་ངས་ནི་ལུང་བསྟན་ནོ།།།ཞྦེས་གསུངས་པས་ན།།དཔལ་དུད་སོལ་མ་དང་ལ་མོ་རྦེ་མ་ཏི་འདི་ཡང་སྨོན་ལམ་གིས་སྦེལ་བས་ཏྦེ་དཔྦེར་ན་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་དང་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ལྟ་སང་བས་སོ།།གཞན་ཡང་དཔལ་ལ་མོའ་ིརྒྱུད་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་དང་།།།ཁག་མཚོ་ཁོལ་མ་སོགས་འདིའི་རྒྱུད་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས།།བཤད་ཚུལ་དུ་མར་སང་ཡང་སིང་པོ་ནི་འདིར་འདུས་པས་སོ།།།

དྦེའང་དཔལ་ཁག་འཐུང་གི་རྒྱལ་མོ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་དུ་གྲུབ་ཆྦེན་བིར་ཝ་པ་ནས་ཏིལི་ནཱ་རོའ་ིཆོས་
སྲུང་གི་གཙོ་བོར་བརྦེན་པ་ལས།།བྱང་རྒྱུད་གདུལ་བྱའི་སླད་དུ་རྦེ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་ལ་གནང་ནས།།བསྟན་བསྲུང་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

173

བརྒྱ་དང་ར་བརྒྱད་ལས།།།ཁྱད་པར་དུད་སོལ་ལ་མོ་མཆོག།།ཅྦེས་དང་།།།བུ་ཚ་བོ་ཡང་ཚའི་དོན་དུ་ནི།།།ལོ་ཙཱ་ངa

་ཡིས་སན་དོངས་ལ།།།ཞྦེས་གསུངས་པ་ལྟར།།རྒྱལ་བ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་སྲས་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུའི་བར་དུ་འཕིན་ལས་བདག་མོར་གྱུར་པ་བཞིན།ལོའ་ཕྱོགས་འདིར་ཡང་བསྟན་སྲིད་སི་དང་ཁྱད་ ིཔར་དགྦེ་འདུན་གི་<128a> སྦེའི་ག཈ྦེར་གཏད་པས་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བའི་བརྦེ་དུང་མཛད་པར་ཀུན་ལ་གྲགས་སོ།།།འདི་ལ་འཁོར་ནག་མོ་འབུམ་སྦེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ནི་མདོས་ཆོག་ཏུ་དང་།།རྒྱས་པར་ནི།།སྟོང་ཁམས་མ་ལུས་སིན་གི་ཚོགས་ལྟར་གཏིབས།།།སྲིད་གསུམ་གཡོ་བར་མཛད་ལ།།ཞྦེས་འབྱུང་ཞིང་།།།བར་ཚིགས་ནང་གི་འདྦེ་ཅུང་རྦེའང་འཁོར་གྲངས་ལས་འདས་ན་སྲིད་ཞིའི་དབང་མོ་འདི་ལ་བརོད་ཅི་དགོས།།དྦེས་ན་ཁོང་ལ་མིའི་འགྲོ་དོན་བས་ལ་འདྦེའི་འགྲོ་དོན་ཆྦེ་བསམ་ཞིང་ཅི་སྟྦེ་ཞྦེ་ན་དྦེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་འཚང་རྒྱ་བའི་ཞིང་དུ་སྐྱྦེ་བར་འགྱུར་བ་དང་།།།དྦེར་མ་ཟད་ཆོས་སྐྱོང་གིས་བསལ་བའི་སྦེམས་ཅན་རྣམས་ཀང་རྦེས་སུ་ཁོང་རང་འཚང་རྒྱ་བའི་ཞིང་དུ་སྐྱྦེ་བར་མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།།དྦེས་ནི་དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་ལ་མོ་དུད་སོལ་མའི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སབས་སོ།།།།།

དྦེ་ལྟར་ན་མགོན་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ནས་སྦེ་བརྒྱད་མགོན་པོ་རྣམས་ཀི་བར་རྦེ་རྦེའང་སྐྱྦེ་བརྒྱུད་
གསུང་ཚུལ་ནས་བོད་དུ་དར་ཚུལ་གི་བར་དཔལ་མགོན་ཕྱག་བཞི་པ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི།།ས་དགྦེ་རིང་ལུགས་སོགས་རང་རང་གཙོ་བོ་གང་བརྦེན་པ་དྦེའི་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆྦེ་བས་ན།།མགོན་པོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཚན་ཀང་བོས་མི་འཁྱུད་དྦེ་ས་དགྦེའི་གུར་ཕྱག་རིང་མའི་མགོན་པོ་མ་ནིང་བཞིན་ནོ།།།ལའི་མགོན་པོ་སོགས་སྦེ་བརྒྱད་མགོན་པོའ་ིརོགས་བརོད་ཙམ་ནི་སྦེ་བརྒྱད་རང་གི་མདོས་ཆོག་ལས་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་ནུས་ཤིང་།།།འདིར་ནི་ཟུར་དུ་བཀར་བའི་སྦེར་གསོལ་ངོ་ཐོག་རྣམ་སྲས་ཚེ་རིང་གཡུ་སོན་ནས་བརམས་བརོད་<128b> པར་སོ་སྟྦེ།།དྦེ་ལས་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་རྣམ་སྲས་རོགས་བརོད་ལ།།སོན་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྕང་ལོ་ཅན་གི་ཕོ་བྲང་ན་བཞུགས་དུས།།གནོད་སིན་གི་སྦེ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་ཡང་དག་ཤྦེས་ཀིས།།བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་ཅིའི་སླད་དུ་རྣམ་ཐོས་སྲས་བགི།།དྦེ་བཞིན་དུ་ངལ་བསོས་པོb

་

a ལོ་ཙ་ང] em., ལོ་ཙ་ནA
b ངལ་བསོས་པོ] em., ངལ་གསོ་པོA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

174

དང་།།།གནས་བསྲུང་པོ་དང་།།།ལུས་ངན་པོ་ཞྦེས་བགི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཞུས་པས།།སྟོན་པས་ཕྱག་ན་རོ་རྦེ་ལ་ཤོད་ཅིག་ཅྦེས་པའི་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར།གསང་བའི་བདག་པོས་སྦེ་དཔོན་ཡང་དག་ཤྦེས་ལ་སོགས་འདུས་པའི་འཁོར་ཚོགས་ལ།།ཁྱྦེད་ཀིས་ལའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་འདི་མཐོང་ངམ།།འདི་ནི་རྣམ་པར་སང་མཛད་དྦེ་བཞིན་གཤྦེགས་པའི་ཐུགས་ལས་སྤྲུལ་པ་སྟྦེ།།སངས་རྒྱས་མཛད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཛད་པའོ།།།ཞྦེས་སྤྲུལ་པས་བསྟན་པ་བསྲུང་ཚུལ་ཡང་བཤད་ནས།།སྐུའི་སྐྱྦེ་བརྒྱུད་ཀང་ལའི་ཡུལ་ན་དང་སྲོང་ཆྦེན་པོ་རྣམ་མང་ཐོས་དང་སྲོང་གི་སོད་པ་མཛད་དོ་ཞྦེས་གྲགས་སོ།།།དྦེ་ལ་ལའི་རྒྱལ་སྲིད་བརན་པ་དང་མི་རྣམས་རྦེ་བ་སོང་བའི་ཐབས་སུ་བསམས།།ཚངས་པ་ཁྱད་པར་སྦེམས་ཀིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བསྐུལ་ཏྦེ།།ལ་མོ་དཔལ་དང་སྲོང་ལ་ཕུལ་ལོ།དྦེས་ཀང་དང་སྲོང་རྣམ་མང་ཐོས་དཀའ་ཐུབ་ལས་བཟོག་སྟྦེ་ལན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལས།ཟ་བ་བཅུ་ན་ཁྱྦེའུ་མཚན་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་མོ་དཔལ་བཙུན་མའི་ཕང་དུ་བརྫུས་ཏྦེ་བྱུང་ངོ་།།མིང་ཡང་སྲིད་གྲུབ་ཅྦེས་བཏགས་སོ།།།དྦེ་ནས་ཆྦེར་སྐྱྦེས་པ་དང་།།།རྒྱལ་ཆྦེན་བཞིའི་ལ་རྣམས་ཀིས་ལྕང་ལོ་ཅན་གི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕུལ་ཏྦེ།།ས་གསུམ་པའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་རོ།།དྦེའི་<129a> ཚེ་བར་སང་ལ་གནས་པའི་ལ་རྣམས་དང་།།།ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་།།།འཕགས་སྐྱྦེས་པོ་དང་།།།མིག་མི་བཟང་དང་།།།གནོད་སིན་ལག་ན་རོ་རྦེ་ལ་སོགས་པས་རིན་པོ་ཆྦེའི་ཤིང་ར་བཀ་བ་ཕུལ་ནས་བསྟོད་པ།།ལ་དང་མི་ཡི་མགོན་གྱུར་ལ་ཡི་ལ།།།བདྦེ་མཛད་སྲིད་གྲུབ་རྣམ་མང་ཐོས་པའི་སྲས།།སྨོན་ལམ་ཐུགས་རྦེའི་མཐུ་མངའ་རིན་ཆྦེན་མང་།།རྣམ་མང་ཐོས་པའི་སྲས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།།ཞྦེས་བསྟོད་དྦེ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལས་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཞྦེས་མིང་དུ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ།།།

དྦེ་ལས་ལ་དང་ལ་མིན་རྣམས་འཐབ་པའི་ཚེ།།ལ་མིན་གི་དབང་པོ་བཞི་སྟྦེ།།དང་པོ་ས་གཅན་འཛིན་གི་གཡུལ་བཟོག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐོས་སྲས་཈ིད་རི་རབ་རྐྦེད་པ་ལ་ངལ་བསོ་བ་ལྟར་བཞུགས་པས།།དྦེའི་གཟི་བྱིན་ས་གཅན་དཔུང་དང་བཅས་པས་མ་བཟོད་དྦེ་སླར་རིན་པོ་ཆྦེའི་མྦེ་ཏོག་ས་ཚོགས་ཀིས་གཏོར་ཏྦེ་བསྟོད་པས་ངལ་བསོས་དགྦེ་བ་ཞྦེས་གྲགས་པ་དང་།།།ག཈ིས་པ་ལ་མིན་རྒྱལ་པོ་མགུལ་འཕྦེང་དཔུང་དང་བཅས་པས།།རྒྱལ་ཆྦེན་རིགས་བཞི་དང་ལྕང་ལོ་ཅན་རྣམས་འཕོག་ལ་ཐུག་པའི་ཚེ།།རྒྱལ་པོ་འདིས་ལའི་གནས་རྣམས་བསྲུངས་ཏྦེ་ལ་མིན་རྣམས་ཕམ་པར་བྱས་པས།།སླར་མགུལ་འཕྦེང་གིས་གོས་རིན་པོ་ཆྦེ་ས་ཚོགས་ཀིས་གཏོར་ནས་བསྟོད་པས་མགོན་པོ་གནས་བསྲུངས་པོ་ཞྦེས་གྲགས་པ་དང་།།།གསུམ་པ་ལ་མིན་རྒྱལ་པོ་རབ་དགོད་དཔུང་དང་བཅས་པས་ལའི་གྲོང་ཁྱྦེར་ལྟ་ན་སྡུག་ཚུན་གཞོམ་ལ་ཐུག་པའི་ཚེ།།ལའི་དབང་པོས་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

175

ཀང་སན་ཏྦེ་བསྐུལ་བ་ལས།།རྣམ་ཐོས་སྲས་཈ིད་བཻ་ཌཱུརྱའི་ལུས་ལ་གསྦེར་ཁབ་ཀིས་བརྒྱན་ཏྦེ་གཡུལ་ལ་འཇུག་པས།།རབ་དགོད་དཔུང་དང་བཅས་པ་ཕམ་སྟྦེ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ་།།<129b>དྦེའི་ཚེ་སུམ་ཅུ་ར་གསུམ་པའི་ལ་རྣམས་ངོ་མཚར་སྐྱྦེས་ཏྦེ།།ཀྦེ་མ་ལུས་ངན་པ་འདི་འད་བས་ལ་མ་ཡིན་གི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ཞྦེས་དང་།།།ལག་ཏུ་཈ྦེ་དབང་སུམ་ཅུ་ར་ག཈ིས་ཀིས་རིན་པོ་ཆྦེའི་མྦེ་ཏོག་དུ་མས་གཏོར་ཏྦེ་བསྟོད་པ།།ལ་ཡི་ནང་ན་རྒྱལ་པོ་ནོར་ལ་ཁྱོད།།།ཡིད་བཞིན་རྦེ་བ་ཀུན་གི་སྐྱབས་གྱུར་པ།།།ལུས་ངན་པོས་ནི་ལ་མིན་བྱྦེ་བ་བཏུལ།།཈ོན་མོངས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།ཞྦེས་བསྟོད་དྦེ།རྒྱལ་པོ་ལུས་ངན་པོ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞྦེས་བརོད་པས་དྦེའི་ཕྱིར་ལུས་ངན་པོ་ཞྦེས་གྲགས་སོ།།ཞྦེས་མདོར་བསྡུས་ཤིང་རྒྱས་པར་གནོད་སིན་གར་མཁན་མཆོག་གི་བརག་པ་ཕྱི་མ་ལས་སོ།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་འོད་ཡངས་ཚ་བོ་དྦེ་ནི་སྦེམས་ཅན་སྨིན་རོགས་མཛད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རིན་ཆྦེན་མང་གི་སྤྲུལ་བསྒྱུར་ཏྦེ།།རྒྱུད་དྦེའི་འཕོར།།བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའ་རིན་ཆྦེན་མང་།།རྣམ་སང་དཔལ་འཕྦེང་ཐུགས་ལས་སྤྲུལ།།དྦེ་སྒྲུབ་ཆོ་ག་འདི་ལྟ་སྟྦེ།ཞྦེས་སོགས་གསུངས་པས།།གནོད་སིན་ར་བདག་བརྒྱད་དང་ནོར་ལ་བྱྦེ་བའི་ཚོགས་སུ་སྤྲུལ་ཏྦེ་སྦེམས་ཅན་གི་རྦེ་འདོད་སོང་བ་དང་།།།སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནམ་གནས་བར་དུ་བསྲུང་སྐྱོང་མཛད་པའི་ཚུལ་རོགས་པར་ནི་བརོད་དཀའོ།།

གཞན་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་བཞི་དང་།།།མདོ་སྦེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས།།དང་སྲོང་ཀྦེ་ན་ཡ་ཀ་དང་།།།དྦེའི་ཚ་བོ་དང་སྲོང་རི་བོ་ག཈ིས་འདུལ་བའི་ཆྦེད་དུ་སྟོན་པས་རྒྱལ་པོ་ཆྦེན་པོ་བཞི་ལ་དགོངས་ཏྦེ་མཚོ་དལ་འབབ་འགྲམ་དུ་ཕྦེབས་པ་ན།།རྒྱལ་ཆྦེན་བཞི་པོ་འོངས་ཏྦེ།།སྟོན་པའི་སྐུ་གཡས་གཡོན་དང་མདུན་རྒྱབ་ཏུ་རིམ་པར་རང་རང་གི་འཁོར་ཚོགས་རྒྱ་མཚོས་བསོར་ཏྦེ་འཁོད་པ་ལ།།ཡུལ་འཁོར་བསྲུང་<130a> དང་འཕགས་སྐྱྦེས་པོ་ཡུལ་དབུས་དང་།།།སན་མི་བཟང་དང་།།།རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་པའི་སད་ཀིས་ཆོས་བསྟན་པས།།རྒྱལ་ཆྦེན་རིགས་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་པས་བདྦེན་པ་མཐོང་།།།དྦེའི་དུས་དགྦེ་སློང་རྣམས་ཀིས་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་སོན་གི་བྱུང་བ་ཞུས་པས།།སོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཀི་དུས་ཡུལ་འཁོར་བསྲུངས་དང་འཕགས་སྐྱྦེས་པོ་ག཈ིས།།ཀླུ་དབུགས་དང་དབུགས་ཆྦེན་པོ་ག཈ིས་ཞྦེས་པར་སྐྱྦེས།།མིག་མི་བཟང་དང་།།།རྣམ་ཐོས་ཀི་བུ་ག཈ིས་ནམ་མཁའ་ལྡིང་ས་སན་དང་ས་ཆུང་ངུ་ཞྦེས་བྱ་བར་སྐྱྦེས་ནས་ཀླུ་ལ་གནོད་པར་བྱྦེད་པ་ན།།ཀླུ་དྦེ་ག཈ིས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་ཡིབ་པའི་དུས་ལན་ཅིག་གི་ཚེ།།སངས་རྒྱས་འོད་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

176

སྲུངས་ལ་སྐྱབས་འགྲོའ་ིབསླབ་གཞི་ནོད་པས།འཇིགས་པ་དང་བྲལ་ཏྦེ་རྒྱ་མཚོའི་སྟྦེང་དུ་འཐོན་ཀང་།ནམ་མཁའ་ལྡིང་གིས་གནོད་པར་མ་ནུས་ཏྦེ།།རྒྱུ་མཚན་དིས་པས་ཀླུ་ག཈ིས་ཀིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟྦེ་བསླབ་པ་ནོད་པའི་ཕན་ཡོན་དུ་རིག་ནས།།བྱ་ཁྱུང་དྦེ་ག཈ིས་ཀའང་དད་པ་སྐྱྦེས་ཏྦེ།།སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསླབ་གཞི་ནོད་པས།ཀླུ་དང་ཁྱུང་ཕན་ཚུན་མཛའ་བོར་གྱུར།དྦེ་དག་ཤི་འཕོས་ནས་རྒྱལ་ཆྦེན་རིགས་བཞིའི་ལར་སྐྱྦེས་སོ་ཞྦེས་སོན་རབས་བཀའ་སྩལ་ཞིང་།རིང་དལ་འབབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སན་སར་ཆོས་ཐོས་པས་བདྦེན་པ་མཐོང་རྒྱུན་ཞུགས་ཀི་འབྲས་ཐོབ།།རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་པས་དང་སྲོང་ཀྦེ་ན་ཡ་སོགས་དང་སྲོང་གི་འཁོར་སྟོང་ཁི་ཁག་སྦེད་བདྦེན་པ་ལ་བཀོད་དོ།།དྦེ་ཡང་རྒྱལ་ཆྦེན་བཞིས་དུས་འདིར་བདྦེན་པ་མཐོང་ཚུལ་དང་སོན་གི་བྱུང་བ་གསུངས་པ་མ་<130b> གཏོགས།།དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ནས་བཟུང་ཡང་ཡང་སྟོན་པའི་ཞབས་འབྲིང་དུ་ཆོས་ཐོས་པ་སོགས།།ལྟྦེང་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཀི་གཏམ་དང་།།།ཤྦེར་ཕྱིན་གི་མདོར་ཡང་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན།།རྒྱལ་ཆྦེན་རིགས་བཞིའི་ལ་རྣམས་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་འོངས་ནས་ཆོས་ཐོས་པ་དང་།།།གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་དང་།།།འདུས་པ་རིན་པོ་ཆྦེ།།སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་གཟུངས་སོགས་རྒྱལ་ཆྦེན་བཞི་ལ་གསུངས་པའི་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་དོ།།།

མདོ་རྒྱུད་ཐུན་མོང་ནས་ནི་རྒྱལ་ཆྦེན་བཞི་པོ་འདི་བདུད་རྒྱལ་པོ་བཞི་འཇོམས་པའི་ག཈ྦེན་པོར་
གསུངས་པ་ཡིན་ལ།།རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་བསྲུང་ཞིང་སྦེལ་བ་དང་།།།དཀར་ཕྱོགས་ལ་གུས་པ་རྣམས་བདྦེ་བའི་འཕིན་ལས་མི་གཡྦེལ་བར་མཛད་པས།།དྦེ་ལ་དགོངས་སྟོན་པས་ཀང་རྒྱལ་ཆྦེན་བཞི་ལ་ཁྱྦེད་རྣམས་ཀིས་ཀང་ཕྱོགས་བཞི་ནས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་གིས་ཤིག་ཅྦེས་བཀའ་སྩལ་པས།རྒྱལ་ཆྦེན་བཞིས་ཀང་ཆོས་མིན་བྱྦེད་པ་རྣམས་ལ་ཆད་པ་གཅོད་ཅིང་།།།དཀར་ཕྱོགས་ཆོས་མཛད་དག་གི་བསྲུང་སྐྱོབ་མཛད་བཞིན་ད་ལྟའང་རི་རབ་ངོས་བཞིར་བཞུགས་པར་སང་ངོ་།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོ་ཆྦེན་པོ་དྦེ་ནི་ལ་ལར་སངས་རྒྱས་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱང་སྦེམས།ནོར་ལ།ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ཅི་དང་ཅིར་གང་འདུལ་དུ་སང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཟུང་དཀའ་སྟྦེ།སྦེམས་ཅན་གི་དོན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་དྦེ་ལྟར་མཛད་པ་ཆོས་ ཈ིད་ཡིན་པས་སོ།།།རྒྱ་བོད་ཀུན་ཏུ་འདིའི་སྒྲུབ་སོར་ཡང་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ།།ཆོས་རྦེ་<131a>

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

177

འབྲུག་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་ནོར་ལ་ཆོས་སྲུང་གི་གཙོ་བོར་ཤུགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།དྦེས་ནི་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སབས་སོ།།།།།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་བཀ་ཤིས་ཚེ་རིང་མའི་རོགས་བརོད་ལ།།སོན་རྣལ་འབྱོར་གི་དབང་ཕྱུག་རྦེ་
བཙུན་བཞད་པ་རོ་རྦེ་ཞྦེས་གྲགས་པ་དྦེས།།ཚེ་རིང་མཆྦེད་ལྔ་རང་ལ་དིས་པའི་ལན་འབུལ་ལས།།ངྦེད་ཅག་འཇིག་རྦེན་གནོད་སིན་མོ།།།རིགས་ནི་ཨ་ཛི་དྷ་ར་སྟྦེ།།།དུར་ཁོད་རྒྱུ་བའི་སྨ་ཤ་ན།།།འཇིག་རྦེན་མིག་སྒྱུར་ཌཱ་ཀི་ཡིན།།།ཅྦེས་པ་དང་།།།སྒྲུབ་ཐབས་གཞུང་ཚིག་རྣམས་ཀང་ཇོ་མོ་མཆྦེད་ལྔས་རྦེ་བཙུན་ལ་འབུལ་བ་ཞལ་རྒྱུན་རིམ་པར་འོངས་པ་ལས།།ཁྱོད་ཀི་ཆོ་དང་འབྲང་སྨོས་ན།།།ཡབ་ནི་ལོ་ལ་འཐྦེང་པོ་ཡིན།།།ཡུམ་ནི་འབྲང་ཡུམ་སྨན་གཅིག་མ།།།མིང་པོ་བདུན་ལ་སྲིང་མོ་ལྔ།།།ལྔ་ཚིགས་དབུས་ཀི་གཙོ་མོ་སྟྦེ།།།ཞྦེས་འབྱུང་བས་དྦེ་ཡང་དམ་བཞག་ཏུ།སོན་ཚེ་དུར་ཁོད་བསིལ་ཚལ་དུ།།མཁའ་འགྲོ་སྦེང་གྦེའི་གདོང་ཅན་དང་།།བར་དུ་མཁའ་ལ་རོང་སོ་རུ།།དང་།ཐ་མ་སྨན་ལུང་ཆུ་བར་དུ།།ཞྦེས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།།སོན་གི་དུས་འཛམ་གིང་འདིའི་ལོ་ཕྱོགས་དུར་ཁོད་ཆྦེན་པོ་བསིལ་བའི་ཚལ་དུ་གནམ་གི་ལ་དང་སའི་ཀླུ་མོ་ག཈ིས་སྲིད་པ་ལས།།གནོད་སིན་ཨ་ཛི་དྷ་ར་ཞྦེས་ལ་བས་དམན་ཞིང་ཀླུ་བས་མཐོ་བའི་རིགས་བརྒྱུད་བྱུང་བ་ལ།།ཡབ་ནི་ལོ་ལ་འཐྦེང་པོ་དང་ཡུམ་ནི་འབྲང་ཡུམ་སྨན་གཅིག་མ་སྟྦེ་དྦེ་ག཈ིས་བཤོས་པའི་གསང་རུམ་ནས།།མིང་པོ་བདུན་དང་སྲིང་མོ་ལྔའི་ཚུལ་དུ་སྐྱྦེས་པའི་ཚེ།།དྦེ་ལ་ལ་སྨན་རྒྱལ་མོ་ལྔ་ཞྦེས་འཇིག་རྦེན་ན་གྲགས་ཤིང་དགྦེ་ <131b> སིག་ས་ཚོགས་སྟོན་པའི་ལས་བྱྦེད་མོར་གནས་པའི་སབས་སུ།སིང་ཧ་ལའི་དུར་ཁོད་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྦེང་གྦེའི་གདོང་ཅན་དང་།།།ཏ་མ་ལ་རི་ཁོད་མ་དང་།།གཏུམ་མོ་སོ་བསངས་མ།།རྣལ་འབྱོར་མ་བྷི་ན་བཛྲ་ལ་སོགས་པའི་སན་སར་སྐྱབས་འགྲོ་སྦེམས་བསྐྱྦེད་ནོད་ཅིང་དབང་ཡང་ཐོབ་པ་དང་།།།མཐར་གིས་གདུལ་བྱའི་དོན་གང་དུ་ཡོད་གཟིགས་ཤིང་བསྟན་པ་བསྲུང་བའི་སྨོན་ལམ་གི་རྦེན་འབྲྦེལ་ལས་བྲིན་གི་སྨན་ལུང་ཆུ་བར་དུ་གནས་འཆའ་བས་བོད་སྐྱོང་བསྟན་མ་བཅུ་ག཈ིས་ཀི་གཙོ་མོར་གྱུར་པ་ལས།།ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་མངའ་བདག་ཁི་སྲོང་གིས་ཨུ་རྒྱན་པདྨ་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ།བསྟན་མའི་ཚོགས་ཀིས་ཁ་ལ་རོང་སོ་དང་དཔལ་མཚོའི་ར་བ་སོགས་སུ་སོན་བསུས་ནས་ཐོ་འཚམས་ཤིང་གགས་ལྟ་བ་ལ།།སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོས་ཐུགས་དམ་བདྦེན་པའི་བྱིན་གིས་བཀར་བཏགས་ནས།བོད་ཁམས་མུ་སྟྦེགས་དགག་པའི་སོ་བསྟན་མ་ཆྦེན་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

178

མོ་བཅུ་ག཈ིས་ཞྦེས་མཚན་དུ་གསོལ་ཞིང་།།།གསང་བ་ཡྦེ་ཤྦེས་བསྐྱྦེད་པའི་རིག་མའང་མཛད་ནས་སོ་སོར་གསང་མིང་དང་དང་ངྦེས་ཆོས་གསུང་ཞིང་཈ན་པའི་སལ་ལྡན་མོར་གྱུར་པའོ།།།

ཚུལ་དྦེས་ན་མཁའ་སོད་རིག་འཛིན་གི་རྣལ་འབྱོར་མར་གྲུབ་ཀང་འཇིག་རྦེན་གི་ལས་དང་མཐུན་
པར་ཞུགས་པའི་ཇོ་མོ་ཚེ་རིང་མཆྦེད་ལྔ་ཞྦེས་དཀིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མཆོད་འབུལ་གི་གར་མཁན་མ།།དོན་དུ་ཞི་ཁོའ་ིརྒྱལ་བ་རབ་འབྱམས་གསང་བ་གསུམ་གི་བདག་མོར་བཞུགས་པ་ལས།དུས་ཕྱིས་རྣལ་འབྱོར་གི་དབང་ཕྱུག་རྦེ་བཙུན་ཆྦེན་པོ་མི་ལ་<132a> རས་པ་ཧྦེ་རུ་ཀའི་བརྟུལ་ཞུགས་སོད་པ་སྐྱོང་བཞིན་ཆུ་བར་དཔལ་གི་དབྦེན་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་ཚེ།།མིག་སྒྱུར་གི་ཌཱ་ཀི་མ་ལྔས་ཐོག་མར་གགས་ལྟ་ཞིང་དོད་མྱུལ་བ་སོགས་ཀིས་཈མས་སད་ནས།མཐར་བཀའ་འབངས་སུ་ཞུགས་ཏྦེ་རྦེས་སུ་འཛིན་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས།།རྦེ་བཙུན་ཆྦེན་པོ་ཡང་མ཈ྦེས་ཏྦེ།།བཞིན་བཟང་མ་རྣམས་ཁྱྦེད་རང་དང་མཐུན་པའི་དངོས་གྲུབ་ས་རྦེ་ང་ལ་ཕུལ་ལ་སོ་སོ་རང་རང་གི་མིང་ནས་བརོད་ཅིག་ཟྦེར་གསུངས་པ་ལས།།ཁོང་རྣམས་སོ་བ་སྐྱྦེས་ཏྦེ་ཐལ་མོ་སར་ནས་མདོངས་གསོལ་བ།།ལྔ་ཚོགས་ཀི་དབུས་ན་གཙོ་མོར་འོས་པ་ཞིག་ན་རྦེ།།བདག་ནི་འདི་རྣམས་གཙོ་མོ་ལགས་ཏྦེ།།བདག་གི་མིང་ནི་བཀ་ཤིས་ཚེ་རིང་མ་ཞྦེས་བགི།།སྲིད་བསྲུང་རིགས་བརྒྱུད་འཕྦེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་འབུལa

་བ་ལགས་སོ་ཟྦེར་སད།གཙོ་མོའ་ིགཡས་ལོགས་ཀི་བུད་མྦེད་གཅིག་
ན་རྦེ།།བདག་གི་མིང་ནི་མཐིང་གི་ཞལ་བཟང་མ་ཞྦེས་བགི།།སང་གསལ་པྲའི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟྦེར་སད།།དྦེའི་གཡས་ལོགས་ན་འཁོད་པ་ཞིག་ན་རྦེ།།བདག་གི་མིང་ནི་ཅོད་པན་མགྲིན་བཟང་མ་ཞྦེས་བགི།།བང་མཛོད་ནོར་གི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟྦེར་སད།གཙོ་མོའ་ིགཡོན་ལོགས་བུད་མྦེད་གཅིག་ན་རྦེ།།བདག་གི་མིང་ནི་མི་གཡོ་གང་བཟང་མ་ཞྦེས་བགི།།སྨ་གཡང་ཟས་ཀི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟྦེར་སད།།ཡང་དྦེའི་གཡོན་ལོགས་ན་འཁོད་པ་ཞིག་ན་རྦེ།།བདག་གི་མིང་ནི་གཏད་དཀར་འགྲོ་བཟང་མ་ཞྦེས་བགི།།རྐང་བཞི་དུད་འགྲོ་འཕྦེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟྦེར་སད།།དྦེ་ནས་རྦེ་བཙུན་གིས་ <132b> ཀང་ཁོང་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྦེམས་བསྐྱྦེད་ཀི་སོམ་པ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ།།ནང་སྦེམས་཈ིད་དོན་གི་ངོ་སོད།།དབང་རིག་གཏད་སོགས་མང་དུ་གནང་བ་དང་།།།ཡང་རྦེ་ཞིག་བཀ་ཤིས་ཚེ་ཡི་དབང་ཕྱུག་མ་དྦེ་གྲིབ་སྦེལ་གི་རྦེན་ལས་སྙུང་གཞི་དག་པོས་ཟིན་པ་ལ་དྦེ་཈ིད་ལས་ཐར་བར་མཛད་པའི་བཀའ་དིན་ལག་པར་

a འབུལ] em., ཕུལA

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

179

དན་ནས།།བྱང་ཆུབ་བར་གི་སྐྱབས་གཏད་དང་མཇུག་དག་པའི་སྨོན་ལམ་བཅས་ནན་གིས་ཞུས་པ་ལས།།དྦེའི་ཚེ་རྦེ་བཙུན་ཆྦེན་པོས་གསང་སགས་མཐར་ཐུག་སན་བརྒྱུད་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་མའི་དབང་དང་།།།རྦེ་ས་སྒྱུར་མར་པའི་ཐུགས་བཅུད་བར་དོའ་ིའཕང་སོལ་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱྦེར་དང་།མྱུར་ལམ་ཕྱག་རྒྱའི་ཟབ་ཆོས་སོགས་གནང་བ་སྟྦེ་རྒྱས་པར་མགུར་འབུམ་དུའོ།།།

དྦེ་དག་གི་སབས་སུ་ཇོ་མོ་ཚེ་རིང་མཆྦེད་ལྔ་པོས་རང་རང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་ལས་ཚོགས་མང་པོ་
རྦེ་བཙུན་ལ་འབུལ་བ་བཞིན་ད་ལྟའི་བར་དུ་དར་བ་དང་།།།དྦེང་ནས་བཟུང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བསྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བ་དང་།།།བསྟན་པ་དྦེ་འཛིན་གི་སྐྱྦེས་བུར་མ་ཟད་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་སུ་ལྦེགས་཈ྦེས་ཀི་ལྟས་དང་ཕན་བདྦེའི་འདོད་དགུ་སིན་པ་ལ་བསླུ་བ་མྦེད་པའི་མ་མ་གཅིག་པུར་གྲགས་ལ།།མདོར་ན་རང་གིས་དམ་ཚིག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་ཞིང་བརྦེན་ན་ཚེ་འདི་ལ་རོ་རྦེ་སྦེམས་དཔའི་དངོས་གྲུབ་ཀང་མྱུར་བར་སྩོལ་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས་སོ།།།འདི་ནི་སི་ཡོངས་ནས་བོད་ཁམས་དཀར་པོར་སྐྱོང་བའི་དཔལ་ལ་འཆི་མྦེད་ཚེ་སྩོལ་ནོར་སིན་དབང་མོར་ཡང་བཟུང་ཞིང་།རང་ལུགས་ཚེ་དཔག་མྦེད་ཀི་བཀའ་སྲུང་མོ་འདིའི་དབང་ཡང་ཚེ་དབང་དང་སྦེལ་བར་གསུངས་ལ།།བསྟན་མ་བཅུ་<133a> ག཈ིས་ཀི་ནང་དུ་གསང་མཚན་རོ་རྦེ་ཀུན་བཟང་མ་སྟྦེ་ཚེ་བདག་རྒྱལ་ཡུམ་གོས་དཀར་མོའ་ིསྒྱུ་འཕྲུལ་གང་འདུལ་གི་སྐུར་འཆར་བས་སོ།།ལོ་ཙན་དན་ནགས་མའི་ལོངས་འདི་རུ།།།ལས་མཐུ་སྟོབས་རྫུ་འཕྲུལ་མྱུར་བའི་གཏམ།།།འབྲུག་ལྕྦེ་བརྒྱ་འབྦེབས་པའི་འུར་ས་བཞིན།།།གནས་སྲིད་པའི་ཁམས་སུ་ཤོངས་སམ་ཅི།།།དྦེས་ནི་དབྱིངས་ཀི་རིགས་ལྡན་མོ་བཀ་ཤིས་ཚེ་རིང་མཆྦེད་ལྔའི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སབས་སོ།།།།།།

དཔལ་ལྡན་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ་རོ་རྦེ་གཡུ་སོན་མའི་རོགས་བརོད་ལ།གཤིས་སྐྱྦེ་བ་མྦེད་པ་མཆོག་
ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདྦེ་བ་ཆྦེན་པོའ་ིརང་རལ་ལམ།གདངས་འགག་མྦེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་཈ིད་ནི།།ཡྦེ་ཤྦེས་དང་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་མ་མོ་ཐམས་ཅད་འཆར་གཞི་ཡིན་པས།།ཆོས་སྐུ་ཡྦེ་ཤྦེས་མཁའ་འགྲོ་མ་དཔལ་རོ་རྦེ་ཡན་ལག་མ་འམ།དབྱིངས་ཡུམ་ཆྦེན་ཨྦེ་ཀ་ཛཱ་ཉི་དང་དོན་གཅིག་ལ།དྦེ་ ཈ིད་དབྱིངས་ཀི་མ་མོ་ཅིར་ཡང་རྫུ།།ཞྦེས་གསུངས་པ་ལྟར།།གང་འདུལ་གི་གཟུགས་སྐུར་སང་བའི་ཚུལ་ནི།།སོན་འཛམ་གིང་འདིར་དག་པོ་འཇིགས་བྱྦེད་ཁྱོ་ཤུག་ཡུལ་཈ྦེར་བཞི་དང་དུར་ཁོད་ཆྦེན་པོ་བརྒྱད་དུ་གནས་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

180

པའི་ལ་བཞི།།དི་ཟ་བཞི།།གནོད་སིན་བཞི།།སྲིན་པོ་བཞི།།ཀླུ་བཞི།།ལ་མ་ཡིན་བཞི།།མིའམ་ཅི་བཞི།།མ་མོ་བཞིའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏྦེ་དབང་སྒྱུར་བའི་སབས་སུ་ཡུལ་཈ྦེར་བཞིའི་ནང་ཚན་ཙཱ་རི་ཏྲའོ།།།<133b> ཧི་མ་ལ་ཡ་ཞྦེས་བྱ་བ་ས་སོད་ཀི་གནས་ཀི་ཕྱི་མ་དྦེ་སྐྱོང་བའི་སྲིན་མོ་དྦེ་ནི་ཞིང་སྐྱོང་གི་དབང་མོ་འདི་཈ིད་ཡིན་པས།།ཀུན་མཁྱྦེན་ཆྦེན་པོས།།ལག་པར་ཁོས་པ་མགོ་དགུ་སྲིན་མོའ་ིབྱིན།།ཞྦེས་དང་།ཤིན་ཏུ་ཁོས་ཚེ་རག་གདོང་མ།།།ཞྦེས་གསུངས་པ་དག་པོ་འཇིགས་བྱྦེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདུལ་བའི་ཆྦེད་དུ་འོག་མིན་གི་ཞིང་ནས་དཔལ་ཧྦེ་རུ་ཀ་རི་རབ་རྦེར་བྱོན་པ་ལ།།རིགསa

་ལྔའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀིས་ཕོ་བྲང་དང་འཁོར་མཆོད་
པའི་ལ་མོ་རྣམས་སྤྲུལ་ཏྦེ་ཕུལ་བས།།རིགས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་དཀིལ་འཁོར་ཆྦེན་པོར་གྲུབ་པ་དྦེར།།དག་པོ་འཇིགས་བྱྦེད་འཁོར་བཅས་ལོངས་སོད་པ།།དབང་དུ་བྱྦེད་པ།།ཐིམ་པའི་ཚུལ་གིས་བཏུལ་ནས་དཔལ་ཧྦེ་རུ་ཀའི་དཀིལ་འཁོར་ཆྦེན་པོའ་ིལ་ཚོགས་སུ་གྱུར་པ་དྦེའི་ཚེ་ནི།ཞིང་སྐྱོང་གི་དབང་མོ་འདི་཈ིད་བརོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་བདག་཈ིད་བྱ་གདོང་མ་ཞྦེས་བྱ་བ་དྦེ་཈ིད་ཡིན་ལ།།འདིའི་གནད་ཀིས་བདྦེ་མཆོག་རོ་རྦེ་མཁའ་འགྲོའ་ིརྒྱུད་ལས་ཀང་།།།བོད་ཡུལ་དུ་ནི་ལན་སྐྱྦེས་ཏྦེ།།།ཆུ་སྲིན་རྒྱལ་མཚན་ལག་ན་ཐོགས།།།ཞི་ཞིང་གསལ་བའི་གཟུགས་ཅན་ཏྦེ།།།ཡུལ་དྦེར་གནས་པའི་ལ་མོ་ནི།།།བྲག་གི་མ་ལ་བརྦེན་ཏྦེ་གནས།།།ཞྦེས་འབྱུང་ཞིང་།།།རྒྱུད་འདི་ལས་གསུངས་པའི་བོད་ཡུལ་ཙཱ་རི་ཏྲ་དང་།།།བྲག་གི་ཁྱིམ་ཅིག་ཅར་མཁའ་འགྲོ་རོའ་ིསིང་ཕུག་དང་།ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་མ་རོ་རྦེ་གཡུ་སོན་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི།ཁག་འཐུང་ཆྦེན་པོའ་ིགྲོང་ཁྱྦེར་ཙཱ་རི་ཏྲའི།།།ཙིཏྟའི་དབྱིབས་འཆང་རོ་བའི་ཕུག་ནང་ནས།།།ཞིང་<134a> སྐྱོང་མ་མོའ་ིགཙོ་མོ་གཡུ་སོན་མ།ཞྦེས་དང་།བཀའ་཈ན་ཆྦེན་མོ་ཞི་ཚེ་ལ་མོའ་ིཚུལ།།ཞིང་སྐྱོང་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་མ་གསང་བའི་མཚན།།།ཞྦེས་དང་།།།ཨྦེ་ཀ་ཛཱ་ཉི་མཐུ་མོ་ཆྦེ།།།བོད་སྐྱོང་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་མ་སྟྦེ།།།ཞྦེས་སོགས་ཚིག་དོན་ལ་བརགས་པས་ཤྦེས་པར་ནུས་ལ།།དྦེ་བས་ན་རོ་རྦེ་འཆང་ཆྦེན་པོས་རྒྱུད་ལས་བསགས་ཤིང་།།།དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པའི་འཁོར་གི་ལ་མོར་གྲུབ་པ་དྦེའི་ཚེ།།བདྦེ་མཆོག་ར་རྒྱུད་རང་ནས།།གསང་བ་མཆོག་གི་དགྦེས་པ་ན།།།ཐམས་ཅད་བདག་཈ིད་རག་ཏུ་བཞུགས།།།ཞྦེས་སམ།།དྦེ་ཕྱིར་གཙོ་འཁོར་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ།།།འགལ་མྦེད།།ཅྦེས་གསུངས་པས་ན་འཇིག་རྦེན་དྦེགས་པ་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤྦེས་པར་བྱའོ།།།

a རིགས] em., རེགསA

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

181

དྦེ་ནས་རོད་ལྡན་གི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀི་བཀའ་དང་དམ་ལ་བཏགས་ནས།།བོད་ཁམས་སྐྱོང་བའི་བསྟན་མ་བཅུ་ག཈ིས་ཀི་གཙོ་མོར་དབང་བསྐུར་ཞིང་།།།བསྟན་མའི་ནང་ཚན་ཀོང་བཙུན་དྦེ་མོའ་ིཚུལ་བཟུང་བར་མཛད་ལ།།དྦེའི་རྦེས་སུ་གངས་ཅན་གི་མགོན་པོ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པས་ཙཱ་རིའི་གནས་སོ་འབྱྦེད་པའི་ཚེ།སིང་པོའ་ིབསྟན་པ་གཡྦེལ་མྦེད་དུ་སྐྱོང་བར་ཁས་བངས་པ་ནས་བརམསa

་ཏྦེ་དཔལ་འབྲུག་པའི་ཆོས་སྲུང་གི་གཙོ་མོར་གྱུར་ཅིང་།།།ཁྱད་པར་ཀུན་མཁྱྦེན་པད་དཀར་
ཞབས་སྐུ་ཇི་ལྟར་བལྟམས་པ་ནས་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ཏྦེ།།མི་དང་མི་ལབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཅི་བཅོལ་བའི་འཕིན་ལས་ཐོགས་མྦེད་དུ་མཛད་པས་ན།།ནང་གསང་བའི་སྒྲུབ་སོར་ཡང་<134b> མང་དུ་མཛད་གནང་བ་ནས།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ཀང་སྲུང་མའི་གཙོ་བོར་བསྟྦེན་ནས་དིང་སང་གི་བར་ཡང་མཆོད་འབུལ་གི་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདིའོ།།།

གཞན་ཡང་གཏྦེར་བཏོན་ཀློང་ཆྦེན་རབ་འབྱམས་པས་ཀང་ལ་མོ་འདི་དང་ག཈ིས་མྦེད་དུ་འདྦེས་
ཤིང་།།།ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད་པའང་མང་ཞིག་མཆིས་སོ།།དྦེ་ལས་རང་གི་རྣམ་རོག་ཏུ་ཤར་བ་ལ་སོན་བོད་ཁམས་སུ་རྒྱལ་པོ་གྦེ་སརb

་ཞྦེས་གྲགས་པ་བྱུང་བའི་ཚེ།།དྦེས་ནི་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་གཡུལ་ངོར་ཞུགས་པ་དང་འདྦེ་སྲིན་རྣམས་ཁ་བཏགས་པའི་སབས་སུ།།ཨ་མ་དགུང་སྨན་རྒྱལ་མོ་ཞྦེས་ལྦེགས་཈ྦེས་བརག་པ་སྨྲྦེང་བས་འཕལ་དུ་སྟོན་ཞིང་སྟོངས་གྲོགས་བྱྦེད་མཁན་དྦེ་ཡང་རོ་རྦེ་གཡུ་སོན་མ་འདི་ཡིན་སམ་ཞིང་།།།ཇི་ལྟར་ཞྦེ་ན།།བོད་ཁམས་མཚོར་ཡོད་པ་བསམསc

་ཏྦེ་འདྦེ་དང་སྲིན་པོས་གང་བའི་དུས་སབས་ན།།
དཔལ་མཐུ་སྟོབས་རོ་རྦེ་འཆང་བས་དྦེ་དག་བཏུལ་བའི་ཆྦེད་དུ་རྒྱལ་པོ་གྦེ་སར་དུ་སྤྲུལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་།།།དྦེའི་སྟོངས་གྲོགས་བྱ་ར་བྱྦེད་པའི་དགུང་སྨན་རྒྱལ་མོ་དྦེ་ནི་ཨ་ལྕྦེ་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་མ་འདི་སྟྦེ།།ཡིག་རིང་གི་ཆོ་ག་ལས་ཀང་།།དགུང་སྨན་རྒྱལ་མོ་འབུམ་གི་གཙོ་མོ་སྟྦེ།།།ཞྦེས་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱྦེད་ཀི་ངོར་ཅི་ཡང་སང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ཚོའི་ཐུགས་བྲྦེལ་དྦེ་རང་ལགས་པས་མང་དུ་སྨོས་ཏྦེ་ཅི་བྱའོ།།།

a བརམས] em., ཕུལA

b གེ་སར] conj., གད་སརA cབསྐམས] em., སྐེམསA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

182

དྦེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་སྐྱོང་གི་དབང་མོ་འདི་ལ་ཞི་བ་དང་ཁོ་མོའ་ིཚུལ་ག཈ིས་བྱུང་བ་ལས།དང་པོ་ནི་རོ་རྦེ་མཁའ་<135a> འགྲོའ་ིརྒྱུད་ལ་བརྦེན།ག཈ིས་པ་ནི་མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་ཁག་མཚོ་ཁོལ་མའི་ལྦེའུ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས།དྦེ་ནས་ཡང་དག་བཤད་བྱ་བ།།ཧྦེ་རུ་ཀ་དཔལ་བཛྲ་ཝཱ་རཱ་ཧཱི།།ལས་བྱྦེད་མཁའ་འགྲོ་ཟ་བྱྦེད་གདོང་།།ཙཱ་རི་ཏྲ་ཡི་པརྤ་ཐའི།།བཀའ་བསྲུང་ཕོ་཈་བྱ་ར་བྱྦེད།།ཅྦེས་སོགས་མངོན་རོགས་དང་ལས་ཚོགས་རིམ་པ་དག་ཀང་བསྟན་ཞིང་།།།ཁོ་མོ་འདི་ལ་དབུ་དགུ་ཡོད་པ་ལ་བཞྦེད་ཚུལ་མི་འད་བ་ག཈ིས་འདུག་པ་ནི།།རྒྱུད་དྦེའི་མཆན་གི་ཡིག་ཆུང་དུ།།འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་ཝ་པའི་བཞྦེད་པས་མགོ་བརན་དུ་གསུང་སྟྦེ།།དྦེ་ཡང་གང་ཞྦེ་ན།།སྦེང་གྦེ།།སྟག།།དོམ།།དྦེད།།ཕག་པ།།གཟིག།།ཕག་རོད།།བྱི་བ།།ལྕྦེ་སང་དང་དགུའི་གདོང་ངོ་།།།ཞྦེས་བཞྦེད་པ་ལྟར།རྒྱུད་དྦེའི་ལྦེའུ་དོན་བརྒྱད་པ་ལས།མཁའ་འགྲོའ་ིལུས་ལ་ཟ་བྱྦེད་གདོང་།།སྟག་གི་ཞལ་གིས་བ་ཚེ་འཕོག།སྦེང་གྦེའི་གདོང་གིས་རལ་གསུམ་ལྡན།།དོམ་གིས་དགྲ་བོའ་ིསིང་ལ་གཟིར།།དྦེད་མོས་དོན་སིང་སར་གིས་འདྦེབས།།།ཕག་པས་རྒྱུ་མ་འདྦེན་ཅིང་ཟ།།གཟིག་གིས་ངར་སད་དག་པོ་སོག།།།ཕག་རོད་མཆྦེ་བས་ཆོམ་ཆོམ་ཟ།།།བྱི་བས་དབང་ཐང་ནུས་པ་འཕོག།།།ལྕྦེ་སང་མྦེ་འབར་ཀླད་པ་འཇིབས།།།དམ་ ཈མས་དགྲ་བོའ་ིསྲོག་དབུགས་ལྦེན།།ཅྦེས་གསུངས་ཤིང་།སློབ་དཔོན་ནག་པོ་སོད་པ་ནི་སྲིན་མོ་ཁོས་པའི་ཞལ་དགུར་བཞྦེད་པ་ཡིན་ཏྦེ་ད་ལྟའི་ཆོ་ག་དག་དང་མཐུན་པས་སོ།།།དྦེས་ནི་དཔལ་ལྡན་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོའ་ིགསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཕྱྦེ་བའི་སབས་སོ།།།།<135b>

དམ་ཅན་ཆོས་སྐྱོང་ལས་གཤིན་ཅིག་ཅར་དམར་པོའ་ིརོགས་བརོད་ལ།གཙོ་བོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་དཔལ་རོ་རྦེ་཈ིད་འགྲོ་བའི་ལས་སོང་སྲིད་པར་དགྦེ་སིག་གི་ཤན་ཐང་འབྱྦེད་པའི་ཆྦེད་ཁོ་ནར།།འདི་ནས་ལོ་ཕྱོགས་ས་འོག་དགུའི་ཐོད་པ་ལྕགས་ཀི་གྲོང་ཁྱྦེར་དུ་གཤིན་རྦེ་ཆོས་རྒྱལ་གི་སྐུར་སྤྲུལ་པ་བསྟན་ཏྦེ་བཞུགས་པ་ལས།།དྦེ་དང་དྦེའི་འདུལ་སོང་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་སུ་དགོངས་ནས།།ལོ་ཕྱོགས་ཙཱ་རི་ཏྲའི་ཞིང་དུ་ཅིག་ཅར་དམར་པོའ་ིསྐུར་སྤྲུལ་ཞིང་།དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པའི་རྒྱུད་ཀི་སྲུང་མ་དང་།བསྟན་འགྲོའ་ིབདྦེ་སྐྱིད་ལ་གནོད་པའི་ལོག་འདྦེན་རྣམས་ཚར་གཅོད་པའི་བྱྦེད་པོར་གནས་པ་ཡིན་ལ།དྦེ་ཡང་ས་འོག་རིམ་པ་དགུའི་གཤིན་རྦེའི་ཁབ།།རྩུབ་འགྱུར་གི་ཚལ།།རི་མ་ལ་ཡ་དང་།།།ཙཱ་རི་ཉ་ཅིག་ཅར་དཔལ་གི་ནགས་ལོངས།ཕོ་བྲང་དྦེའུ་བྲག་དམར་སོགས་ལ་རྦེན་བཅའ་བས་ཏྦེ།གཏོར་ཆོག་ལས།།ལོ་ཕྱོགས་ཙཱ་རི་ཉ་དང་ས་འོག་དགུའི།།།ཐོད་པ་ལྕགས་ཀི་གྲོང་ཁྱྦེར་ཆྦེན་པོ་ནས།།།ལས་ཀི་གཤིན་རྦེ་འཁོར་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

183

བཅས།།ཞྦེས་སྤྲུལ་ཚུལ་དང་།།།འཇིག་རྦེན་ལོ་ཡི་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ།།།སྦེ་བརྒྱད་ཀུན་གི་དམག་དཔོན་མཛད།།།ཅྦེས་འབྱུང་བས་སོ།།དྦེ་ལྟ་བུའི་ཙཱ་རི་ཉ་རང་བྱུང་གི་གནས་དྦེ་ཐོག་མ་མྦེད་པའི་དུས་ནས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སོམ་པའི་ལ་ཚོགས་རྦེན་བརྦེན་པར་བཅས་པ་རང་བཞིན་གིས་བཞུགས་པ་ཡིན་ཀང་གདུལ་བྱའི་སོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར།།དུས་ཕྱིས་ལས་ཅན་<136a> དུ་མའི་བགོ་སལ་དུས་ལ་བབས་པ་ལྟར།།འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་ལུང་བསྟན་གི་བསྐུལ་ཏྦེ་ཙཱ་རིའི་གནས་སོ་ཕྱྦེ་བར་བྱོན་པ་ན།།དང་ཐོག་ནས་ཆོས་སྐྱོང་འདིས་གནས་མཆོག་དྦེ་དང་བསྟན་པའི་སྲུང་མར་ཞལ་བཞྦེས་མཛད་པ་དང་།།།དྦེ་བཞིན་སོས་སྐྱ་པ་སྦེང་གྦེ་རིན་ཆྦེན།།ཙཱ་རིའི་རོར་འཛིན་ལ་ས་བ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ནས།།རྒྱལ་སྲས་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུའི་བར་དུ་བཀའི་འཕིན་བཅོལ་བསྟན་པའི་བྱ་ར་གཡྦེལ་མྦེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རགས་མཚན་མངོན་གྱུར་གཞན་ལས་ཆྦེས་ལག་པས་ན།།འབྲུག་པའི་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་རོ་རྦེ་གཡུ་སོན་མ།།ཅིག་ཅར་དམར་པོ།།ཁྱབ་འཇུག་རཱ་ཧུ་ལ།།ཇག་པ་མྦེ་ལྦེན་ལ་སྦེར་གསོལ་བཞི་ཞྦེས་ཆྦེད་དུ་གསོལ་ཁའི་ག཈ྦེར་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ།།།དྦེ་ཡང་ཀུན་རོབ་དང་དོན་དང་བསྟུན་ན་ཆོས་སྐྱོང་ཅིག་ཅར་དམར་པོ་འདི་ལ་སྐྱྦེ་བརྒྱུད་ཀང་ཡོད་པ་འད་སྟྦེ།།རོ་རྦེ་གཡུ་སོན་ལ་ཨ་ལྕྦེ་ཞྦེས་དང་།དྦེ་ནས་ཞིང་སྐྱོང་སྦེང་གྦེའི་གདོང་ཅན་ནམ།ཀུན་དགའ་གཞོན་ནུ།དྦེའི་གཅུང་ཅིག་ཅར་དམར་པོ་ཡིན་པར་མཚོན་ཏྦེ།།ཆོག་གཞུང་ལས།།དཔལ་ལྡན་ཞིང་སྐྱོང་དབང་པོ་ཡི།།།མཆྦེད་གཅིག་གནས་ཆྦེན་བདག་པོ་ནི།།།ཅིག་ཅར་དམར་པོ།།ཞྦེས་འབྱུང་བས་གོང་མའི་ཡིག་ཆ་དག་ཏུའང་ཡབ་ཡུམ་གི་ངོས་འཛིན་མ་མཐོང་བས་རྦེ་ཞིག་དྦེ་ཙམ་མོ།།དྦེ་ནི་དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོ་ཅིག་ཅར་དམར་པོའ་ིགསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཕྱྦེ་བའི་སབས་སོ།།།།།<136b>

ལ་ཆྦེན་ཁྱབ་འཇུག་རཱ་ཧུ་ལ་དང་སྲོང་གཟའི་རོགས་བརོད་ལ།།དྦེ་ཡང་སིར་བཏང་ལ་ལ་སྲིན་སྦེ་
བརྒྱད་མགོན་པོ་འདི་དག་ཀང་།གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱྦེད་ཀི་ངོར་བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའ་བརྒྱད་ཀི་སྤྲུལ་གཞིར་ངྦེས་པ་ལས།གཟའ་བདུདa

་དུག་གི་སྤུ་གྲི་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་པདྨའི་གཏྦེར་གཞུང་གི་ཆོ་ག་ལས།།ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོའ་ིསྤྲུལ་པ་སྟྦེ།།ཞྦེས་སམ།ལ་ལར།རོ་རྦེ་འཆང་དབང་ཐུགས་ཀི་སྤྲུལ་པ་ལས།།ཡང་སྤྲུལ་མི་བཟད་འབར་བའི་སྐུར།།དང་འགའ་ཞིག་ཏུ།ཧྦེ་རུ་ཀ་ཡི་སྤྲུལ་པར་གྲགས།།ཨྦེ་ཀ་ཛཱ་ཉའི་ཕོ་཈་བ།།ཞྦེས་པའང་གདུལ་བྱའི་ངོར་རི་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་཈ི་མ་བཞིན་སང་བས་སོ།།།སྤྲུལ་ཚུལ་དྦེ་ལྟར་ཡིན་ཀང་

a གཟའ་བདུད] em., བཟའ་བདུདA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

184

འཇིག་རྦེན་ཀུན་རོབ་སྐྱྦེ་བརྒྱུད་དང་བསྟུན་ན།སོན་བསལ་པ་མང་པོའ་ིགོང་དུ་སྲས་མཆོག་གཟའ་བདུད་འདི་ ཈ིད་དགྦེ་སློང་དང་སྲོང་ཞྦེས་བྱ་བར་གྱུར་ནས།།ཚུལ་ཁིམས་དང་ཏིང་འཛིན་གི་ཕུང་པོ་རོགས་པས་སྐྱྦེ་བོ་ཀུན་གིས་བཀུར་སྟི་བགིས་པ་ན།།སབས་དྦེར་ཡུལ་དྦེའི་རྒྱལ་པོས་ཀང་དགྦེ་སློང་དང་སྲོང་དྦེ་མཆོད་གནས་སུ་བཏྦེག་པ་ལས།།བཙུན་མོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་དད་དྦེ་དགྦེ་སློང་དྦེ་ལ་བསྦེན་བཀུར་ཞིང་ཆོས་཈ན་པས་རྒྱལ་པོ་མིག་སྦེར་དང་ཕག་དོག་སྐྱྦེས་ནས།།དགྦེ་སློང་དྦེ་཈ྦེས་མྦེད་དུ་ཁིམས་ལ་སར་བ་ལས།།དགྦེ་སློང་དྦེས་ཅིས་ཀང་མ་཈ྦེས་བསམས་ལོག་པའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ལས།།ཡུན་མི་རིང་བར་འཇིག་རྦེན་ཕུང་བར་བྱྦེད་པའི་གཟའ་བདུད་དུག་གི་སྤུ་གྲི་འདི་བྱུང་<137a>ཞིང་།བཙུན་མོ་བཞི་ཡང་སྲིང་མོའ་ིཚུལ་དུ་སྐྱྦེས་ནས་བདུད་བགྦེགས་མ་རུངས་པ་རྣམས་ལ་དབང་བྱྦེད་པས།།དྦེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བསད་ཅིང་ཤ་ཁག་ཟས་སུ་རོལ་བཞིན་སྐྱྦེ་འགྲོ་གཞན་ཡང་ཟད་ལ་ཁད་པ་ན།།དྦེ་དུས་ཀི་བསལ་པ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་ཆྦེན་སིང་པོ་བྱོན་པ་ཡིན་ཏྦེ།རྒྱལ་བ་དྦེའི་བཀའ་ནན་ཐོག་ཏུ་བབས་པས།གཟའ་བདུད་཈ིད་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་པར་ཡང་སངས་སོ།།དྦེ་ནས་མཐར་གིས་རྒྱལ་བ་སྟོང་རིམ་པར་བྱོན་པའི་བསལ་བཟང་འཛམ་བའི་གིང་འདིའི་ནང་ཚན་ལངྐ་པུ་རིའི་ཡུལ་དུ།།ཡབ་ནི་སྲིན་པོ་གོག་འཕྦེང་ཅན་དང་། ཡུམ་སྦལ་མགོ་ཁག་མིག་མའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས།སྐུ་ལུས་ཀི་སྟོད་སྲིན་པོའ་ིགཟུགས་ཅན་ལ།མགོ་བོ་དགུ་བྱ་རོག་གི་གདོང་དང་བཅུ་ཡོད་པ།།སྐུ་སྨད་སྦྲུལ་མཇུག་ཆྦེན་པོར་འཁྱིལ་ཞིང་།།།སྐུ་མདོག་ཐམས་ཅད་དུད་ཁ་ལ་མིག་གི་གང་བ།།མགྲིན་པ་དང་ལྟྦེ་བའི་ཐད་ནས་མི་ཟད་པའི་ཁ་རྦེ་གདངས་པ།།འཇིགས་ཤིང་རམས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཆ་ལུགས་ཅན།།ས་ཆྦེན་གཡོ་འགུལ་ནུས་པའི་ངར་ས་སོག་པ།།སང་ཞིང་སྲིད་པའི་ལ་སྲིན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གིས་གནོན་ཅིང་དྦེ་དག་གི་དཔོན་པོར་རང་ཤུགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཚེ།ལ་མིན་དབང་པོ་རྣམས་ཀིས་འདུད་པའི་ངོར་ལ་མིན་གཡུལ་གི་དམག་དཔོན་མཛད་པས།།ཕྱོགས་གར་ཡང་རྒྱལ་བའི་རུ་མཚོན་ཐོགས་ཤིང་རཱ་ཧུ་ལ་ཞྦེས་འཇིག་རྦེན་གསུམ་<137b> ན་སོག་གོ།།།ལའི་བདུད་རི་བརྐུས་ཤིང་ལ་དམག་བཟོག་པའི་ཚེ་ཁྱབ་འཇུག་ཆྦེན་པོ་ཞྦེས་གྲགས་ལ།།འཇིག་རྦེན་ཐམས་ཅད་གསོད་ཅིང་བསལ་བ་ལ་ཆས་པའི་མིང་ཀི་ཀང་ཆྦེན་པོ་ཞྦེས་གྲགས་པ་ལྟར།ཡུན་རིང་གི་བར་གསོད་སོར་གི་ལས་མཐའ་མྦེད་ལ་ཞུགས་པས་སྐྱྦེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཟད་ལ་཈ྦེ་བས་ན།།དྦེའི་ཚེ་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྦེ་གཤྦེད་ཁོས་ནས་འཁོར་ལོ་འཕངས་པས་དྦེ་ལ་ཕོག་སྟྦེ་ལུས་དུམ་བརྒྱད་དུ་སིལ།དྦེ་ཡང་ལ་ཆྦེན་གཟའ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཏྦེ།ལ་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

185

སྲིན་སྦེ་བརྒྱད་ཀུན་གི་དམག་དཔོན་དུ་གྱུར་པས་སྦེམས་ཅན་ལ་གནོད་ཅིང་འཚེa

།།དྦེ་ནས་དཔལ་ཕྱག་ན་རོ་
རྦེས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་དབང་བསྐུར་ཏྦེ་གསང་སགས་རྒྱུད་ཀི་བཀའ་ག཈ྦེར་དུ་བསོས།ལག་པར་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་སན་སར་དམ་ཚིག་ག཈ན་པོའ་ིཆད་རོ་བངས་ཤིང་།རྒྱལ་བས་ཀང་ལྔ་བརྒྱའི་མཐར་ཐུག་པར་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་འདི་བཅོལ་བ་སོགས།སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་཈ྦེ་བའི་ཚེ།ཞལ་ནས་འོད་ཟྦེར་འཕོས་ཏྦེ་ཁྱབ་འཇུག་ལ་ཐུབ་པ་རྣམ་པར་སང་མཛད་གངས་ཅན་མཚོ་བཞྦེངས་པའི་སིན་བདག་ཏུ་བསྐུལ་བ་སོགས་དོན་རྒྱལ་བའི་གསང་བ་ཀུན་འཛིན་པས་སོ།།དྦེ་ལྟར་དུ་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་འགྲྦེལ་ལས།གཟའ་ནི་ནང་དུ་མུན་ཅན།ཕྱིའི་ས་གཅན།ལ་མ་ཡིན་གི་སྦེ་དཔོན་ཀང་ཡིན་ལ།ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་འགྲྦེལ་ལས།།དྦེ་དག་གི་གཙོ་བོ་མཆོག་རབ་ནི་ཐགས་བཟང་རིས་ལ་བཤད་ཀང་།།།འཆི་བདག་བདུད་པོ་མངོན་སུམ་རྒྱུ་བ་རཱ་ཧུ་ལ།།འདིས་ཀི་ཀཾ་དུ་བཞག་པ་<138a> དང་།།།ཞིབ་མོར་བརགས་ན་འཆར་ཀ་ནག་པོ་ཡང་འདི་ཀའོ་ཞྦེས་བ་མའི་གསུང་ངོ་།།འཇིག་རྦེན་ཁམས་ན་དག་ཤུལ་ཆྦེ་ལ།ཕྱི་རོལ་གི་རྦེས་གཟའ་དག་ཀང་དོན་དྦེ་དག་རྣམ་པ་སོ་སོ།གཟའ་དགུར་བྱྦེད་པའི་མཇུག་རིངས་ཀང་འདིའི་མཇུག་མར་བསྡུ་ལ།།ཤིན་ཏུ་མྱུར་བར་ལས་བྱྦེད་པས་མྱུར་མགོགས་ལ་སྲིན་སྦེ་བརྒྱད་དོ།།།ཞྦེས་བཤད་པ་ལྟར།།མདོས་ཆོག་ལས་ཀང་།གཟའ་ཡི་རྒྱལ་པོ་པ་ཝ་སངས།།ནས།སར་བདུད་ལ་སོགས་གཟའ་ཀུན་དང་།།གིང་གཞིའི་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བ་ཡི།།སྨིན་དྲུག་ལ་སོགས་རྒྱུ་སར་ནི།།ནས།འཇིག་རྦེན་དུ་ནི་ཟད་འཕྦེལ་དང་།།དུས་དང་ལོ་ཚིགས་མཚམས་སོར་བྱྦེད།།ཅྦེས་པས་གཟའ་དང་སར་མ་དུས་སོར་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་འཇུག་གི་སྤྲུལ་གཞིར་བྱྦེད་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ལགས་ཤིང་།།།དྦེ་བཞིན་སྦེ་བརྒྱད་མགོན་པོ་རྦེའང་བདྦེན་ག཈ིས་ཀི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཚེ་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཡིན་པར་ངྦེས་ཤྦེས་སྐྱྦེས་པས་སོ།།།

དྦེ་ཡང་སློབ་དཔོན་པདྨ་཈ིད་ཚང་ཚིགས་འཁིགས་པའི་དུར་ཁོད་ན་བཞུགས་པ་ལས།།གནས་དྦེའི་
སྦྲུལ་ནག་ཁ་གདངས་པ་འད་བ་ནས་མྦེ་དང་རླུང་ནག་འཚུབ་པ་གཟིགས་ཏྦེ།།བསྦེའི་གའུ་སྦྲུལ་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་གཅིག་གི་ནང་ནས།།སོས་རྒྱུད་བྱ་རོག་མགོ་བརྦེགས་ཀི་ཀཾ་རོ་ཏིའི་རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་བྱུང་ཞིང་།།གཞན་ཡང་རྒྱ་བོད་དུ་སློབ་དཔོན་཈ིད་ཀིས་ཁྱབ་འཇུག་རང་ནས་དངོས་སུ་གསན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀང་འདུག་གོ།།།<138b>དྦེས་ན་ཕྱི་རབས་བསྟན་སྲུང་གི་ཆྦེད་དུ་འདིའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་ལས་ཚོགས་མང་

a འཚེ] em., འཚེརA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

186

པོ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སོ་ནས་སྦེལ་ཞིང་།།གཏྦེར་ཁ་གོང་འོག་སོ་སོར་སྦས་ཏྦེ་བཞག་པ།།ཕྱིས་བྱོན་གི་སགས་ནག་དང་རིག་འཛིན་གི་གཏྦེར་བཏོན་ཚོའི་མངོན་སོད་ཀང་འདི་ལ་བརྦེན་པ་མང་ཞིང་།།།འབྲུག་ལུགས་སུའང་དྦེ་ལྟ་བས་སོ།།།དྦེས་ན་འགུ་རུ་཈ིད་ཀིས་ཀང་།།བདག་འད་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀིས།།།ལྔ་བརྒྱ་དུས་ཀི་ཐ་མ་ལ།།།དང་སྲོང་གཟའ་ཡི་བསྟན་པ་འབྱུང་།།དྦེ་དུས་མཆོད་བསྒྲུབ་སུ་བརོན་པ།།བསྲུང་སྐྱོང་སྲི་ཞུ་བུ་ལྟར་བྱྦེད།།།ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྱུར།།།འཕིན་ལས་གང་བཅོལ་བྲན་ལྟར་཈ན།།།དྦེ་ཕྱིར་དབང་བསྐུར་དམ་པ་འདི།།།སིང་གི་བུ་ལ་བཞག་པ་ཡིན།།།ཅྦེས་གསུངས་ཤིང་འདིའི་གནས་ཀི་གཙོ་བོ་ནི་རི་རབ་ཆྦེན་པོའ་ིཟོམ་དང་།གཞན་རྒྱལ་བསྟན་གར་གནས་སུ་བཞུགས་ཏྦེ་དྦེའི་མྦེལ་ཚེ་བྱ་བར་བཤད་དོ།།དྦེས་ནི་ལ་ཆྦེན་ཁྱབ་འཇུག་དང་སྲོང་གཟའི་གསང་བ་ཅུང་ཟད་ཕྱྦེ་བའི་སབས་སོ།།།།།

དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོ་སོང་ཁའི་ཀླུ་བཙན་གི་རོགས་བརོད་ལ།།དྦེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྦེ་གཤྦེད་
཈ིད་ཀླུའི་མགོན་པོ་ནཱ་ག་རཀྵར་སང་སྟྦེ་བཞུགས་པ་ལས།།གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གནས་ཆྦེན་དྦེ་ཝི་ཀོ་ཉ་ཞྦེས་སམ།།ལོ་བྲག་མཁར་ཆུར་གྲགས་པ་དྦེའི་གཏྦེར་སྲུང་མངའ་བདག་ཆྦེན་པོར་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏྦེ།ཇི་སད་དུ།།དངོས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆྦེ་ན་བཞུགས།།།སྤྲུལ་པ་དྦེ་ཝི་ཀོ་ཉར་འཆར།།།སོང་ཁའི་རྦེ་བཙུན་མཐུ་བོ་ཆ།།།ཞྦེས་པས།།དྦེ་ནི་དང་པོ་གཏུམ་རམས་གདུག་<139a> པ་ཅན་གི་རིགས་སྦེམས་ཅན་ལ་གནོད་ཅིང་སྲོག་འཕོག་པར་བྱྦེད་པས་ན།།དཔལ་གསང་བདག་ཧྦེ་རུ་ཀས་མཐུ་སྟོབས་རོ་རྦེ་སི་བོར་བཞག་ནས་བསྟན་པའི་སྲུང་མར་བཀོད་ཅྦེས་གྲགས་ལ།།འདི་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི།།སོན་རྦེ་བཙུན་ཆྦེན་པོ་མི་ལས།།རས་ཆུང་ཞབས་ལ།།བདྦེ་ཆྦེན་གསང་བའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་ཁྱོད་ཀི་ཐ་མའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པས་རྦེས་སུ་གཟུང་ཞིགགསུང་བ་ལྟར།དུས་ཕྱིས་འཇའ་ཚོན་སྐུ་ཅན་དྦེ་཈ིད་སང་པོའ་ིཚུལ་དུ་ཀུན་གིས་མཐོང་བར་བྱོན་ནས།འཇམ་པའི་དབྱངས་ཆོས་ཀི་གྲགས་པ་ལ།།བདྦེ་མཆོག་སན་བརྒྱུད་སོར་ཟ་བ་གསུམ་གི་རིང་ལ་གསུངས་ཤིང་།།འདི་ལ་སན་བརྒྱུད་ཕྱི་མའམ་རས་ཆུང་སན་བརྒྱུད་དུའང་གྲགས་ཏྦེ་ཟབ་པའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞྦེད།།སན་བརྒྱུད་འདིའི་ཆོས་བདག་ཏུ་ཁས་འཆྦེ་བ་ནི་དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོ་སོང་ཁ་འདི་཈ིད་སྟྦེ།།སན་བརྒྱུད་ཡིག་ཆའི་སོར་ལས།།ཆོས་བདག་དགྦེ་བསྦེན་སོང་ཁའི་གཏོར་ཆོག་དང་ལས་ཚོགས་མང་ཞིག་ཁོ་རང་གིས་འབུལ་བ་ཆོས་གྲགས་ཀིས་ཟིན་བྲིས་བཏབ་པ་ལས།དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོའ་ིསྒྲུབ་ཐབས་ལ་ལོ་རྒྱུས་དང་།།གདམས་པ་ག཈ིས་ལས།།དང་པོ་ནི་འདིའི་ཡབ་བདུད་དང་ཡུམ་ནི་ཀླུ་མོ་ཡིན།།དྦེ་ག཈ིས་ལས་འཁྲུངས་པས་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

187

ཤིན་ཏུ་མི་བསྲུན་པ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ།།དང་པོར་སློབ་དཔོན་པདྨས་དབང་བསྐུར་ནས་དམ་ལ་བཏགས།།དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོར་མངའ་གསོལ།<139b>བར་དུ་རས་ཆུང་རོ་རྦེ་གྲགས་པས་རོ་སོམས་ཀི་གཏྦེར་བདག་ཏུ་བསོས་ཤིང་དམ་ལ་བཏགས།།ཐ་མ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀིས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་།།།ཁྱད་པར་ས་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་ཧོར་ཟ་ལྔ་པའི་ཡར་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་རོངས།།ཨུ་རྒྱན་པདྨས་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་བཀ་ཤིས་མཐོང་སྨོན་གི་གཟིམས་ཆུང་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱྦེད་དུ་ཆོས་གྲགས་རང་གི་གསལ་སང་ལ།།ནང་ཐམས་ཅད་སིན་ནག་པོས་ཁྦེབས་པ་ཞིག་བྱུང་།།།སིན་གི་དཀིལ་ནས་ཁ་གདངས་ཤིང་མཆྦེ་བ་གཙིགས་པ།།རོ་སྟོད་ཡན་འཐོན་པ་ཅིག་བྱུང་བ་ལ།རོ་རྦེ་གཏུམ་པོའ་ིབསྐྱྦེད་རིམ་གསལ་བཏབ་པས།དྦེར་གཟུགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།།བདྦེ་མཆོག་སན་བརྒྱུད་འདིའི་ཆོས་བདག་བྱྦེད་པར་ཁས་བངས།།རང་གི་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་སྲོག་སིང་དང་བཅས་པ་འབུལ་བ་ཡིན་ཅིང་འདི་཈ིད་བཀའ་ག཈ན་པར་འདུག་རུང་།སློབ་མ་རྣམས་ཀིས་བསྐུལ་བ་དང་།།།གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡི་གྦེར་བཀོད་པ་དང་།།།གདམས་པ་དངོས་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྒྲུབ་ལུགས་དང་ལས་ཚོགས་ལ་སོགས་མང་དུ་བཤད་པའི་མཐར།།ཞྦེས་པ་འདི་཈ིད་ཡི་གྦེར་མི་བཀོད་པའི་ལུགས་སུ་བགིས་པ་ཡིན་ནའང་།།།སློབ་མས་ནན་དུ་བསྐུལ་བ་དང་།།།རྨི་ལམ་དུའང་དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོ་ལན་ལྔའི་བར་དུ་བྱོན།།བ་མ་རས་ཆུང་པའང་བྱོན་ནས།།ཁྱོད་ཀི་སྐྱྦེ་བ་ས་མ་རྣམས་གདམས་ངག་རོགས་པར་སྟོན་ན།འཕིན་ལས་ད་ལྟའི་འདི་བས་ཀང་ཆྦེ་ཞིང་།ཞི་རྒྱས་དབང་དག་ལ་མངའ་བརྦེས་པ་གཅིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་<140a> པ་ལ་མ་བསྟན་པས་ལན་པ་ཡིན།།ད་སིགས་མ་ལྔ་ནི་བདོ།།མ་རུངས་པ་མང་བའི་དུས་ཁྱོད་ལ་མིང་ནས་སྨོས་པའི་དགྲ་བགྦེགས་སྐྱྦེ་བ་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་།།།ཚེ་འདི་ལའང་སྒྲུབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འདུག་པས།།དཔྦེ་ཆ་འདི་ཚགས་བྱས་པ་ཙམ་གིས་ཞི་བར་འདུག་པས་ཡི་གྦེར་བཀོད།།ཅྦེས་སོགས་སན་བརྒྱུད་དུ་དགྦེ་བསྦེན་སོང་ཁའི་སྒྲུབ་སོར་ལས་སོ།།འདི་ནི་སྦེ་བརྒྱད་ཐུ་བོ་ཆྦེ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་དུ་སློབ་དཔོན་པདྨའི་གཏྦེར་བྱོན་སྒྲུབ་སོར་ཀང་དུ་མར་ཡོད་པ་འད་སྟྦེ་འདི་ཕྱོགས་སུ་མ་དར་བས་སོ།།འདིའི་གཏོར་ཆོག་རྒྱས་པ་ཆོས་གྲགས་ཀིས་མཛད་པ་དང་།།།དྦེ་ལས་ཀང་ཁྱྦེར་བདྦེ་཈མས་འགྱུར་ལྡན་པའི་ཆོ་ག་ཀུན་མཁྱྦེན་ཆྦེན་པོས་མཛད་གནང་བ་བཞིན་དུ།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ཀང་ཆྦེད་ག཈ྦེར་གིས་གསོལ་ཁ་གཏོད་པ་འདིའོ།།།དྦེས་ནི་དགྦེ་བསྦེན་སོང་ཁའི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སབས་སོ།།།།།།

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

188

ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་པྦེ་ཧ་རའི་རོགས་བརོད་ལ།།ཀུན་མཁྱྦེན་རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པས་མཛད་པའི་ཆོས་
སྐྱོང་དགྦེས་པའི་མཆོད་སིན་ལས།།ཝ་ལྦེར་བསམ་པའི་སད་ཅིག་རྦེར།།།ཁྱོད་སྐུས་ཞིང་ཁམས་ཀུན་བཀང་ནས།།རྒྱལ་བ་མ཈ྦེས་པའི་མཆོད་སིན་འགོད།།སྦེམས་དཔའ་ཆྦེན་པོར་དྦེ་ཡིས་ངྦེས།།ཞྦེས་འབྱུང་བ་ལྟར།བྱང་ཆྦེན་ཀུན་བཟང་གི་ཟོས་གར་ལས་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་ཤིང་བྱ་ཅན་འདི་བྱོན་པར་གྲགས།།དྦེ་཈ིད་ལས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕིན་ལས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྔར་འཆར་ཞིང་།།།དྦེ་ལ་ཡུམ་ཆྦེན་ལྔ་དང་ཕྱི་བོན་ནང་བོན་སོགས་འཁོར་།<140b> ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་རང་ཤུགས་ལས་གྲུབ་པ་ནི་སྤྲུལ་པའི་སང་ཚུལ་ཏྦེ།ཀ་དག་དབྱིངས་ནས་སྐུ་བསྐྱོད་ནས།།དུར་ཁོད་མ་མོའ་ིཚོགས་རྦེ་མཛད།།ཅྦེས་པ་དང་མཐུན་པར་སང་ལ།འཇིག་རྦེན་དང་བསྟུན་པའི་སྐྱྦེ་བརྒྱུད་ནི།།སོན་གནམ་གི་ཡ་སྟྦེང་ལའི་ཕོ་བྲང་པདྨ་ཤྦེལ་གི་ལྡིང་ཁང་དུ།།ཡབ་ནི་མུ་ལྦེ་ཐོད་པ་དང་ཡུམ་ཟ་གཟའ་འོད་དཀར་མོའ་ིགསང་རུམ་ལས་གཡུའི་སོ་ང་སོན་པོ་གཅིག་བྱུང་བ་བརོལ་བའི་ནང་ནས།།རྒྱལ་པོ་གཡུ་ཐོག་སོན་པོ་ཞྦེས་བྱ་བ་ཤིང་བྱ་ཅན་འདི་འཁྲུངས།།དྦེས་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྦེ་ཞིང་བྱམས་པས་ཀུན་གིས་པྦེ་ཧར་རྒྱལ་པོ་ཞྦེས་མཚན་དུ་གསོལ།།དྦེ་ནས་ཁ་ཤ་ལིའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏྦེ་སྐུ་ལྔའི་ཆོ་འཕྲུལ་མཐའ་ཀླས་པར་སྟོན་པ་དང་།དྦེའི་ཚེ་ཡུམ་ཤནི་རོ་གཟན་མ་དང་མོན་བུ་པུ་ཏྲ་བྷ་ད་སྲིང་དང་གནོད་སིན་ཙེའུ་དམར་སོགས་སང་སྲིད་དྦེགས་པའི་ཚོགས་འཁོར་དུ་འདུས་ཤིང་།དྦེ་ལས་བྷ་ཏ་ཧོར་གི་དགྲ་ལར་ཞུས་པ་ལྟར་ལྕང་ར་སྨུག་པོའ་ིསོམ་ར་དང་དངུལ་གི་བྱ་བའི་བདག་མཛད་བཞིན་དུ་དྦེ་ཚོའི་དགྲ་ལར་བཞུགས་པར་སང་ལ།།རིང་མའི་གཞུང་རྒྱལ་པོའ་ིལོ་རྒྱུས་དག་ལས།དྦེ་སབས་དཔལ་ཕྱག་ན་རོ་རྦེས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་དམ་ཚིག་ཀང་ནོད་ཅྦེས་ཟྦེར་ལ།གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོའ་ིསྐྱྦེ་བརྒྱུད་ཀང་མི་འད་བ་མང་དུ་འདུག་པས་སོ།།དྦེ་ནས་དུས་ཕྱིས་བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཀི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྲུབ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞྦེངས་གྲུབ་པའི་ཚེ།།འདིའི་བདག་པོ་ཞིག་དགོས་པར་དགོངས།མཁན་སློབ་རྣམ་ག཈ིས་དང་རྒྱལ་བོན་ཐམས་ཅད་བཀའ་བགྲོས་པས་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་ནང་<141a> བཀ་ཤིས་ལ་སིང་཈ྦེ།ཕྱི་རུ་དཔའ་ཞིང་གཏུམ་ལ་མཐུ་རལ་ཆྦེ་ལ་འཕིན་ལས་མྱུར་བས་འདི་ཁོ་ནར་འོས་པར་ཞལ་མཐུན།དྦེ་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་སན་དངས་ཚུལ་ནི།མངའ་བདག་གི་སྲས་མུ་ཁི་བཙན་པོས་རང་གི་ཞང་པོའ་ིབུ་བསད་པའི་཈ྦེས་པར་ལོ་གསུམ་བྱང་སོ་ཁའི་བསྲུང་བྱར་ཕྦེབས་སུ་འཆའ་བའི་སབས།སློབ་དཔོན་པདྨས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་འཁོར་བཅས་བོད་འབངས་ཀུན་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་བར་བཀུག་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

189

སྟྦེ་འདིའི་ལས་ག཈ྦེར་གཏད་པ་བཞིན་དུ།།ལ་སྲས་ཀིས་ཀང་བྱང་སོ་ཁ་ནས་དཀོར་བསྲུང་ཆྦེན་པོ་འདི་཈ིད་གདན་འདྦེན་པར་ཆས་པའི་ཞར་ལ།།གྲུ་གུ་དང་།།།རྒྱའི་དཔུང་རྣམས་བཏུལ།།ཧོར་གི་རྒྱལ་པོ་འབངས་བཅས་ཟིལ་གིས་གནོན་ཅིང་སོམ་གྲྭ་བར་པ་བཅོམ་སྟྦེ།།གཡུའི་ཐུབ་པ་དང་དཀོར་ཆ་རྣམས་འཁྱྦེར་ནས་འོངས་པས།།དྦེའི་རྦེས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀང་བྱོན་པ་བསམ་ཡས་དཔྦེ་ཧར་གིང་དུ་རྦེན་བཙུགས།།གཙུག་ལག་ཆོས་འཁོར་དཀོར་ནོར་སོགས་བོད་ཁམས་གནམ་ས་དང་བཅས་པའི་ག཈ྦེར་གཏད་པ་ཡིན་ལ།།ཇི་སད་དུ།མངའ་བདག་ཁི་སྲོང་ལྡྦེ་བཙན་དང་།།ཨོ་རྒྱན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀིས།།སོམ་ར་བཅོམ་ནས་སན་དངས་པ།།།དྦེ་ཚེ་མིང་དང་མཚན་བཏགས་པ།།།དཀོར་བསྲུང་ཆྦེན་པོ་ཞྦེས་པའོ།།།ཞྦེས་པས་གསུངས་ཤིང་།།།དྦེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་འདིས་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་ལ་ཡང་ཡང་ཐོ་འཚམས་པའི་ལན་དུ་གནད་ལ་གཟིར་བས་སྲོག་སིང་དང་བྲན་དུ་ཁས་བངས་ཅི་བཅོལ་བའི་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་།།།རྒྱལ་<141b> པོ་཈ིད་ནས་ཀང་རང་གི་རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པ་སློབ་དཔོན་ལ་འབུལ་ཞིང་།།།མ་
འོངསa
་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་གཏྦེར་དུ་སྦ་བ་སོགས་ཆོས་སྲུང་རྒྱ་མཚོའི་གཙོ་བོར་མངའ་གསོལ་བས་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་པྦེ་ཧ་ར་ཞྦེས་གནམ་སའི་ཁོངས་ན་གཡྦེང་འཐོན་པ་འདི་བྱུང་ངོ་།།ཕྱིས་སུའང་ཀུན་མཁྱྦེན་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་།།།དཔལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་འཕིན་ལས་གང་དགོས་ཐོགས་མྦེད་དུ་བསྒྲུབས་པ་ནས།།ལོ་ནང་འདིར་ཡང་ཇ་གོས་དར་སོགས་ལས་སོའ་ིཁྱད་ནོར་འབད་མྦེད་དུ་བཀྦེ་བའི་ཚུལ།ཆོས་སྐྱོང་འདི་཈ིད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེའི་སྐུ་ཞབས་སུ་སོས་དཀར་གི་དི་དང་བཅས་ཡང་ཡང་འོངས་པའི་ཚུལ་དང་།།།ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་ཀང་ཇ་ནག་རྦེའི་དུད་པ་བཏང་ཞིང་གསོལ་མཆོད་ཀང་འཕལ་འཕལ་དུ་བྱས་ཞྦེས་མོལ་དུ་གྦེང་བསླང་བས་སོ།།དྦེས་ནི་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་པྦེ་ཧ་རའི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སབས་སོ།།།།།

བཙན་ཆྦེན་དགྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཇག་པ་མྦེ་ལྦེན་གི་རོགས་བརོད་ལ།།དྦེ་ཡང་འདི་ནི་དཔལ་ཆྦེན་ར་
མགྲིན་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྲིད་པའི་ལས་སོར་དུ་ཤར་བ་སྟྦེ།།ཇི་ལྟར་ཞྦེ་ན།།འདིའི་གཏོར་ཆོག་སློབ་དཔོན་པདྨས་མཛད་གནང་བ་ལས།།ར་མཆོག་རོལ་པའི་ཐུགས་ཁ་ནས།།།འགྲོ་དོན་ཆྦེན་པོ་སྐུ་བཞྦེངས་ཤིག།།ཅྦེས་

a མ་འོངས] em., མ་འོངA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

190

པ་ལྟར།།འདི་཈ིད་ཀི་འབྱུང་ཁུངསa

་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ།།ད་ལྟ་གངས་རིའི་ཁོད་འཇམ་པའི་དབྱངས་རྦེ་གྲུབ་
དབང་འགྲོ་འདུལ་རོ་རྦེས་མཛད་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྡུས་པ་བཤད་ན།།དང་པོ་ལག་ན་རོ་རྦེའི་ཐུགས་སྤྲུལ་ཁྱབ་འཇུག་རཱ་ཧུ་ལ་དྦེ་཈ིད་<142a>གནོད་སིན་སྲིད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡཀྵ་འབར་བྱྦེད་ཅྦེས་སམ།།གནོད་སིན་ཟངས་ཀི་རལ་པ་ཅན་བྱ་བར་སྤྲུལ་ལ།།དྦེ་དང་སྲིང་མོ་དམར་ཤམ་སིང་འཕོག་མ་འམ།།ཁག་རལ་ཅན་ཞྦེས་བྱ་བ་ག཈ིས་཈ི་མ་བྱང་ཤར་མཚམས།མྱ་ངམ་གི་ཐང་མ་རུ་རྦེའི་དུར་ཁོད་ཅྦེས་བྱ་བར་ལན་ཅིག་དགའ་མགུར་སད་པ་ལས།།ལོ་དུས་སུ་བྱུ་རུའི་སོ་ང་གཅིག་དང་བསྦེའི་སོ་ང་གཅིག་སྟྦེ་ག཈ིས་བྱུང་ངོ་།།དྦེ་ག཈ིས་ཀི་ནང་ནས་སྲོག་བདག་ཡབ་ཤུད་དམར་པོ་གནོད་སིན་ཟངས་ཀི་བྦེག་རྦེ་ཅན་དུ་གྲགས་པ་དང་།སྲིན་མོ་སྲིད་པའི་བུ་མོ་གདོང་དམར་མ་ཞྦེས་རིག་པའི་ལ་མོར་འབོད་པ་དྦེ་བྱུང་ལ།།མཧཱ་དྦེ་ཝ་དང་།།།ཨྦེ་ཀ་ཛཱ་ཉིས་དམ་ལ་བཏགས་ནས་བཀའི་ཕོ་཈་བར་བཞག་གོ།།།གནོད་སིན་ཡབ་ཤུད་དམར་པོ་ནི་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྦེ་གཤྦེད་ཀི་གསུང་སྤྲུལ་ཡིན་ཟྦེར་ལ།།དྦེ་ལྟར་ན་སྲིད་པའི་བཙན་རོད་ཐམས་ཅད་ཀི་མྦེས་པོར་གྱུར་པ་གནོད་སིན་ཡབ་ཤུད་དྦེ་དང་།སྲིང་མོ་གདོང་དམར་མ་ག཈ིས་ནུབ་ཕྱོགས་བཙན་ཡུལ་ཟངས་ཐང་དམར་པོར་གྲགས་པ་དྦེར་སོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས།།ཟ་གྲངས་ཐྦེམ་པ་ན་ཟངས་ཀི་སོ་ང་དམར་པོ་གཅིག་སྐྱྦེས་ཏྦེ།།དྦེ་ ཈ིད་བཅག་ཅིང་བརོལ་བའི་ནང་ནས།།དཔལ་ར་མགྲིན་གི་ཐུགས་ལས་སྤྲུལ་པའི་བྲག་བཙན་དམར་པོ་འཇིགས་སུ་རུང་བ།།དབུ་སྐྲ་དམར་སྦེར་འབར་ཞིང་འཁྲུགས་པ།།སྨ་ར་དང་སྨིན་མ་ལྕགས་ཀྱུ་ལྟ་བུ་འོད་ཀི་པ་ཏྲ་ཚོམ་བུར་འཁྱིལ་བ།།སན་ར་དམར་པོ་མྦེ་ལྟར་འབར་བ།།ཤངས་ནས་རླུང་ནག་འཚུབ་མ་གཡོ་བ།།ལགས་གོག་དམར་ལྟར་འཁྱུག་ཅིང་།།།བ་སྤུ་འཚེར་མ་ལྟ་བུ་ལས་བསལ་པའི་མྦེ་དཔུང་<142b> འཁྲུགས་ཤིང་སར་མདའ་འཕོ་བ།དར་དམར་གི་འཇོལ་བྦེར་དང་བསྦེ་ཆས་གོན་པ།འཁོར་གསུམ་སྦེདb

་ལ་བཏགས་

ཤིང་བསྦེ་ཕུབ་ཁུར་བ།།བཙན་གི་ར་རོད་མི་གཟན་ཅང་ཤྦེས་མདོག་དམར་རྫུ་འཕྲུལ་མྱུར་མགོགས་རལ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཞོན་པ་གོག་ལྟར་རྒྱུག་པའི་ཚུལ་ཅན།མཐོང་བ་ཙམ་གིས་སྲོག་འཕོག་པ།དཔའ་རལ་དང་ལྡན་ཞིང་཈ི་མ་འབུམ་གིས་གཟི་བརིད་ལྟར་བཟོད་པར་དཀའ་བ།ལག་ན་མདུང་དམར་དང་བཙན་ཞགས་མི་སིང་ཐོགས་པ་ཞིག་བཙས་སོ།།དྦེ་ལྟར་བཙས་པའི་བཙན་རོད་གཏུམ་པོ་མྦེ་ལྟར་འབར་བ་དྦེ་ནི་གདུག་པ་སིང་

a འབྱུང་ཁུངས] em., བྱུང་ཁུངསA
b སྐེད] em., སྐདA

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

191

འབྱིན་ནམ།།ཨ་བསྦེ་དམར་པོ་འམ།།སྲོག་གཟན་དམར་པོ་ཞྦེས་ཀང་མཚན་དུ་གྲགས་ལ།།དྦེས་ན་བཙན་གི་མགོན་པོ་བྦེག་རྦེ་དང་སྲིན་མོ་གདོང་དམར་མ་ནི་དགྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཇག་མྦེ་འདིའི་ཡབ་དང་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།།

སྐུ་བལྟམས་པའི་སད་ཅིག་དྦེ་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལས་སྤྲུལ་པའི་གཤན་པ་གསུམ་དང་།།།དྦེ་ལས་
ཤར་ཕྱོགས་དི་ཟའི་བཙན་མི་དཀར་ར་དཀར་བརྒྱ།།ལོ་ཕྱོགས་གཤིན་རྦེའི་བཙན་མི་སོན་ར་སོན་བརྒྱ།།ནུབ་ཕྱོགས་ཀླུ་དབང་གི་བཙན་མི་དམར་ར་དམར་བརྒྱ།།བྱང་ཕྱོགས་གནོད་སིན་གི་བཙན་མི་སྦེར་ར་སྦེར་དྲུག་ཅུ་སྟྦེ།།བཙན་འཁོར་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའམ།།བཙན་འཁོར་སྦེ་བཞིར་ཡང་གྲགས།དྦེ་དག་ལས་སྤྲུལ་པའི་བཙན་འཁོར་སྦེ་བརྒྱད་དུ་བྱུང་སྟྦེ།ལ་བཙན།ཀླུ་བཙན།གཟའ་བཙན།སྲིན་བཙན་སོགས་དང་།གནམ་བཙན་ཐོག་རྦེ་སྐྱ་རིགས་འབྱུང་བ་ལྔའི་བཙན་རྣམས་དང་།།།གཞན་ཡང་གཡང་བཙན་དཀར་<143a> པོ།།བྲག་བཙན་སྨུག་པོ་སོགས་བཙན་གི་སྦེ་རིགས་དཔག་ཏུ་མྦེད་པས་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་བོ།།ཇག་མྦེ་འདིའི་ལྕམ་སྲིང་མོ་ཀླུའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སྨན་མོ་མཆྦེད་ལྔ་དྦེ་ཡང་ཡོད་པ་གཙོ་བོའ་ིས་ཕྱི་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་གསལ་ཁ་འདི་གའི་རྒྱུད་སྒྲུབ་སོར་ཕལ་ཆྦེར་དུ་མི་སང་ཡང་།།།གཙོ་མོ་ཡིད་འཕོག་མཛེས་མ་སྐུ་མདོག་དཀར་མོ་གཡས་མདའ་དར་ས་ལྔ་པ་དང་།གཡོན་མྦེ་ལོང་འཛིན་པ།མཆྦེད་བཞི་ཀའང་མཐིང་སྦེར་དམར་ལང་བ་ཐམས་ཅད་གཡས་མདའ་དར་ས་ལྔ་པ།གཡོན་རིམ་བཞིན་སྦྲུལ་ཞགས་བསྦེ་སོམ་ཟས་གཞོང་སྤུ་གྲི་རྣམས་ཐོགས་པ།།དར་དང་རིན་པོ་ཆྦེས་བརྒྱན་ཅིང་མིག་གི་བདུད་རིར་གྱུར་པའོ།།།

གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་ཇག་མྦེའི་གསང་ཡུམ་སྨན་མོ་འདི་཈ིད་ཇག་མྦེ་རང་གི་ཨ་ལྕྦེ་ཡིན་པར་
གསུང་སྟྦེ་གདུལ་བྱའི་སང་ཚུལ་ཐ་དད་པས་གཅིག་ཏུ་མ་ངྦེས་ཞྦེས་གསུངས་ཤིང་།།།དུས་དྦེ་དག་གི་ཚེ་བཙན་རོད་འབར་བ་གྲངས་དང་ཚད་མྦེད་པས་སྐྱྦེ་འགྲོའ་ིསྲོག་ལ་དབང་བྱས་ཏྦེ་འཇིག་རྦེན་སྟོངས་སུ་཈ྦེ་བ་ཙམ་དུ་གདུག་རྩུབ་ཆོ་འཕྲུལ་ཅིར་ཡང་འགྦེད་པ་བྱྦེད་པ་ན།།དྦེའི་ཚེ་འོག་མིན་གི་ཞིང་ནས་བདྦེ་གཤྦེགས་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པར།།མ་འོངས་པའི་སྦེམས་ཅན་ལ་ཐུགས་བརྦེ་བས་གཟིགས་ཏྦེ།།ཁོ་རྒྱལ་ར་མཆོག་རོལ་པའི་སྐུར་བཞྦེངས་ནས།།བཙན་རོད་མ་རུངས་པ་དྦེ་དག་སྲོག་གི་ལག་མ་ཙམ་དུ་མཛད་པའི་མཐར་དབུགས་དབྱུང་སྟྦེ།།གསང་བའི་དཀིལ་འཁོར་ག཈ན་པོར་བཅུག་སྟྦེ་དམ་ཚིག་ཕོག།།གསང་བའི་མིང་རོ་རྦེ་དགྲ་འདུལ་མགོགས་<143b> བྱྦེད་དག་པོ་རལ་དུ་བཏགས།།དག་པོ་ལས་སྒྲུབ་དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོར་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

192

མངའ་གསོལ་ཞིང་།ལག་པར་ཡང་གཟྦེངས་བསྟོད་དྦེ་བསྟན་པ་བསྲུང་བའི་མཚོན་ཆར་གྱུར་ཏོ།དྦེ་མ་ཐག་འཇིག་རྦེན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དགྦེ་ཞིང་བཀ་ཤིས་པའི་ལྟས་ཀིས་གང་བར་གྱུར་ཅིང་།།།དུས་དྦེའི་ཚེ་དཔལ་ཆྦེན་མོའ་ིཡུམ་རོ་རྦེ་བདྦེ་བྱྦེད་མས་ཞུས་པའི་ངོར།།སིང་སྲོག་འབར་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་བཙན་ཆྦེན་འདིའི་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་ཇི་སྦེད་ཅིག་གསུངས་ཏྦེ།དྦེ་ནི་ཡྦེ་ཤྦེས་ཀི་མཁའ་འགྲོ་རོ་རྦེ་བདྦེ་བྱྦེད་མས་འཕྲུལ་གི་ཡི་གྦེ་ལ་བཏབ་སྟྦེ།།དུར་ཁོད་མྦེ་རི་འབར་བའི་མཚོ་འགྲམ་དུ་སྦས་སོ།།དུས་ཕྱིས་སློབ་དཔོན་པདྨས་དུར་ཁོད་དྦེར་བྱོན་ཙ་ན།།བཙན་རོད་འཁོར་བཅས་ཀིས་ཐོག་མར་གགས་ལྟ་ཞིང་ཐོ་འཚམས་པའང་།།།སློབ་དཔོན་གིས་དབང་དུ་བསྡུས་ཏྦེ་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་།།།དྦེས་ཀང་རང་རང་གི་སྲོག་སིང་སྒྲུབ་ཐབས་བཅས་པ་མདོངས་གསོལ་དུ་ཕུལ།།དྦེ་དག་ཀང་ཕྱི་རབས་དོན་དུ་གཏྦེར་ཁ་སོ་སོར་སྦ་བ་ལས།།ཕྱིས་ནས་རྒྱ་ཞང་ཁོམ་དང་།།།པདྨ་ལས་འབྲྦེལ་རལ་སོགས་ཀིས་སན་དངས་པ་མང་ངོ་།།།

དྦེ་ནས་ཨོ་རྒྱན་པདྨ་཈ིད་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཚེ་གཤན་དམར་འདིས་ཀང་ཡང་ལྦེ་ཤོད་བྲག་ཕུག་ཏུ་
དངོས་སུ་གཟུགས་སྟོན་ནས་བསྟན་པ་གར་གནས་སུ་བཀའི་བསྲུང་མ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ལས།།ཁྱད་པར་གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱྦེད་ཀི་དབང་ལས་འདིའི་གནས་གཙོ་བོ་ནི།།དཔལ་འབྲུག་པའི་གདན་ས་ཐིམ་ཡུལ་བདྦེ་ཆྦེན་ཕུག་ཏུ་གདན་ཆགས་པ་སྟྦེ།།དཔལ་<144a> མཆོག་ནཱ་རོ་ཏ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སྦེང་གྦེ་དྦེ་཈ིད་འབྲུག་བདྦེ་ཆྦེན་ཕུག་གི་གནས་གཞི་གཟུང་བར་ཕྦེབས་དུས།།བསྲུང་མའི་དབང་པོ་འདི་཈ིད་ཀིས་ཀང་རང་གཟུགས་བསྟན་ནས་བཀའི་འབངས་སུ་ཞུགས་པའི་སབས།།གནས་མཆོག་བདྦེ་ཆྦེན་ཕུག་ཏུ་བཙན་ཆྦེན་ཇག་པ་མྦེ་ལྦེན་གི་དཀིལ་སར་དུ་ཆགས་པ་ལས།།ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་སྲུང་འཕིན་ལས་བདག་པོར་ཡང་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར།།དྦེ་ནས་འབྲུག་ཆྦེན་རིན་པོ་ཆྦེ་ཡབ་སྲས།།རོ་རྦེ་འཛིན་དབང་ཆོས་མགོན།མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་རྒྱལ་པོའ་ིསན་སར་ཡང་ཅི་བཅོལ་གི་འཕིན་ལས་ཐོགས་མྦེད་སྒྲུབ་པས་ན།།སྲིད་གསུམ་ཟིལ་གནོན་དགྲ་དཔུང་འཇོམས་པའི་དམག་དཔོན་ཆྦེན་མོར་དཔའ་བོའ་ིདར་ཆྦེན་ཕྱག་ཏུ་འལ་བར་བྱས་སོ།།

འདིའི་རྒྱུད་དང་ལས་ཚོགས་གོང་མས་མཛད་པ་ཅི་རིགས་འདུག་ཀང་ཕྱག་ལྦེན་དང་ལུང་རྒྱུན་ནི་ཆད་པ་འདའོ།།དོན་དུ་བསྲུང་མའི་དབང་པོ་འདི་཈ིད་སང་མཐའ་ར་མཆོག་དབང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་ཡི་དམ་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

193

གི་ལར་བསྦེན་ནས་བསྒྲུབ་ཀང་ཆོག་པ་ལུང་རིགས་ག཈ིས་ཀས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅིང་།།།གལ་ཏྦེ་ཡྦེ་གདོད་མ་ནས་དྦེགས་པ་རང་ག་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་དུ་ཟད་ན་ཡང་།།།དཔལ་ར་མགྲིན་དང་།།།སློབ་དཔོན་པདྨས་གསང་བ་ཆྦེན་པོའ་ིདཀིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་སྟྦེ་དབང་བསྐུར་ནས།།དམ་ཚིག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་བར་དམ་མནོས་ནས་ཡུན་དྦེ་ཙམ་ཞིག་སོང་སང་བས།།དྦེ་ནི་དམ་ཚིག་ལྔ་པ་ལས།།མ་སོམ་གྱུར་ཀང་ལྟུང་མྦེད་ན།།།<144b> སྐྱྦེ་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ།།།ཅྦེས་གསུངས་པས་ད་ལྟར་ནི་ངྦེས་པར་རོ་རྦེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྦེས་པ་དོན་མི་ཟ་ལ།།གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདི་཈ིད་བྲག་བཙན་སྲོག་གཟན་དམར་པོ་ཞྦེས་དྦེགས་པའི་སྦེ་དཔོན་སུམ་ཅུའི་ནང་ཚན་དུ་བཞུགས་ཤིང་།།།སྦེ་དཔོན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀང་མཆོད་བསྟོད་དྦེགས་པའི་དཀིལ་འཁོར་གི་ལ་ཚོགས་སུ་བཞུགས་པས་ན།དཔལ་ཆྦེན་པོའ་ིཡྦེ་ཤྦེས་རོལ་པ་ཤ་སྟག་གོ།དྦེ་ལྟ་བས་ན་སློབ་དཔོན་པདྨས།།སྟོན་པ་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྦེའི་བསྟན་པ་ལ།།།བཟང་ངན་མཐོ་དམན་འབྱྦེད་ན་སགས་པ་འཁྲུལ།།།གནད་དང་ལྡན་ན་འཇིག་རྦེན་གྲོང་རྒྱུའི་འདྦེས།།།མཆོག་ཀང་སྩོལ་ནུས་གདམས་པའི་གསང་མྦེད་ན།།།ཡྦེ་ཤྦེས་ལས་ཀང་དངོས་གྲུབ་སྩོལ་བ་དཀའ།།།དྦེ་ཕྱིར་ང་ཡི་རྦེས་འཇུག་སལ་ལྡན་རྣམས།།།ཇི་སད་བསྟན་ལ་ཐྦེ་ཚོམ་མ་ཟ་བར།།།ཞྦེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དྦེས་ནི་བཙན་ཆྦེན་དགྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཇག་པ་མྦེ་ལྦེན་གི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སབས་སོ།།།།།།

དམ་ཅན་སོ་བདུད་ཆྦེན་པོ་ལྕགས་རལ་ཅན་གི་རོགས་བརོད་ལ།།དཔལ་གསང་བ་ཀུན་བདག་གོས་སོན་འཆང་བ་དྦེ་཈ིད་཈ྦེ་དང་རིང་བའི་སོ་ནས་སྦེམས་ཅན་གི་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ལ་སོར་བའི་ཐབས་དུ་མར་སྟོན་པའི་ཕྱིར།།ཁྱབ་འཇུག་ལ་མིན་དབང་པོ་ས་གཅན་འཛིན་ཐུགས་ལས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ལ།།ཡབ་དྦེ་དང་ཡུམ་ཀླུ་མོ་ཁག་མིག་མའི་མངལ་ནས་ཆུ་སྲིན་རྒྱལ་མཚན་ཅན་རང་཈ིད་སྒྱུ་མ་<145a> དམ་ཅན་སོ་མོ་འདི་བསྐྲུན་པར་མཛད་དོ།།དྦེ་ལས་སྲིད་པའི་ཁམས་སུ་མི་བསྲུན་གི་རིགས་ཇི་སྦེད་ཅིག་ལ་དབང་སྒྱུར་ཞིང་གནས་པ་ལས།།འགུ་རུ་མཚོ་སྐྱྦེས་རོ་རྦེ་ཁ་བ་ཅན་པའི་ལ་འདྦེ་མི་གསུམ་གི་བ་མར་བྱོན་པའི་སབས།།དམ་ཅན་འདི་ལའང་དབང་དང་དམ་ཚིག་ག཈ན་པོའ་ིཆད་རོ་སིན་པས་སོ།དྦེས་ན་ས་རབས་སུ་འདིའི་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་གིས་མཛད་པ་ཡོད་མནོ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ནི་མ་ཐོས་ཤིང་།།གང་ལྟར་དོན་དངོས་གཞི་དུས་ཕྱིས་འདི་ཀོ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་གཟིགས་ནས།།འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀིས།།཈ིད་ཀི་སློབ་མའི་མཆོག་གཏྦེར་ཁུང་པ་ལ།།ད་ཁྱོད་འདི་ནས་཈ི་མ་ནུབ་བྱང་གི་མཚམས་སུ་བྱང་འབྲོག་གི་གིང་སྲིན་མོ་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

194

གན་རལ་འགྦེལ་བ་འད་བའི་ལྟྦེ་བ་ན་དུག་མཚོ་ནག་པོ་འཁོལ་བ།།ཐ་མ་ན་དུག་གི་ཆུ་མིག་བརྒྱ་ར་བརྒྱད་ཡོད་པ་ན།གཟའ་དང་ཀླུ་གཤོས་པའི་སྲས་གཟའ་བདུད་གདུག་པ་ཅན་གནས་ས་དྦེར་སོང་ལ་སྒྲུབ་པ་ནན་ཏན་གིས།།ཁྱོད་ནད་ལས་ཐར་རོ་གསུངས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་ལྟར།།གཏྦེར་ཁུང་པས་སོ་མོ་བའི་བ་མཚོ་དྦེའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་།།།མཚོ་དྦེ་ནས་མར་རིབ་ཙམ་འོངས་པ་ན།།བོད་ནས་ཁམས་སུ་འགྲོ་བའི་གཞུང་ལམ་དུ་གྲགས།།ལམ་དྦེ་ལས་སུ་འགྲུལ་རུང་སྲོག་ཆགས་ཀི་རིགས་དམར་གསོད་དུ་བྱས་མ་མཆོདa

་ན་

འཕལ་རང་ལ་ཁག་སྐྱུགས་ནས་ཤི་བ་དང་།ནམ་མཁའ་ལས་བྱ་འཕུར་ཡང་དུག་རླངས་ཀིས་མྱོས་ནས་མཚོར་ལྷུང་བ་ཡིན་ཟྦེར་ཞིང་།།།དྦེ་ལྟར་དུ་<145b> བཟོད་དཀའ་བའི་དུག་མཚོ་དྦེའི་འགྲམ་དུ་ཕ་བོང་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་གཏྦེར་ཁུང་པ་཈ིད་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པས།།ཞག་བདུན་གི་཈ི་མ་ནུབ་སྨད་ཙམ་ལ།།མཚོ་དྦེའི་དཀིལ་ནས་རླུང་ནག་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་སས་གནམ་ས་འགུལ་བ་དང་བཅས་ལངས་ཏྦེ་བྱུང་།།།མཚོ་དང་ཆུ་མིག་རྣམས་ཀང་འཁོལ་ནས་དཔག་ཚད་ལྔ་ཙམ་དུ་འཕགས།།རླུང་ནག་གིས་ནི་ས་དང་བར་སང་ཐམས་ཅད་སིབ་ནས་གནམ་ས་བ་ལོག་བརྦེ་བ་ཙམ་དུ་གྱུར།མཚོའི་ར་རླབས་སར་མདའ་བཞིན་དུ་འཐོར།ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཤིང་དན་པས་མི་ཟིན་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་ནའང་།།།བ་མའི་གདམས་པ་ཏིང་འཛིན་ལས་མ་གཡོས་པས་བར་ཆད་མ་གྱུར།།ནུབ་གསུམ་གི་བར་དྦེ་བཞིན་སྟོན་པའི་ཡང་དྦེའི་ནུབ་དང་པོ་ལ།།ལྕགས་རོ་ནག་པོའ་ིརང་ཐག་ཁ་སོར་ལ་འདོམ་བཞི་ཅུ་ཙམ་རྦེ་ཡོད་པ།གཡས་གཡོན་ལ་ལྕགས་མུ་འཁྱུད་འདོམ་བརྒྱད་ཀིས་འཁོར་བ་ཙམ་ཞིག་བོན་སོར་དུ་བསོར་ཞིང་འོངས་པའི་ས་ནི་འབྲུག་སྟོང་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྡིར་བའི་སས་ཀང་དཔག་པར་མི་ནུས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟྦེ།།རང་ཐག་དྦེའི་ཡ་འཁོད་ཀི་ནང་དུ་རྒྱལ་ཆྦེན་རིས་བཞིའི་ལ་ནས་སུམ་ཅུ་ར་གསུམ་མན་ཆད་གསལ་བར་སང་།།།མ་འཁོད་ནང་དུ་མནར་མྦེད་དམྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སང་ནས།།འཁོར་ལོ་བཞིན་བསོར་བར་གྱུར་པའི་ནང་དུ་ང་རང་ཡང་ཚུད་ལ་ཁད་པའི་཈མས་ཞག་གསུམ་བྱུང་སྟྦེ།།དྦེས་ཀང་གཡོ་མ་ཐུབ།།ཡང་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རླུང་ནག་ཆྦེན་པོ་ལང་ནས་མཚོ་ལ་བརབས་པས་<146a> མཚོ་འཁྲུགས་ཏྦེ་ནམ་མཁའ་ལ་ལང་ཞིང་རླུང་ནག་དྦེ་དང་འཐབ་པའི་ནང་ལས།།མི་ནག་པོ་སྦོམ་ཁྱད་རི་ཙམ་ཡོད་ལ་རལ་པ་ནག་པོ་སི་བོར་བཅིངས་པ།།ཁ་ནས་མི་ཁག་དང་ར་ཞག་འཛག་པ།།དཔྲལ་བའི་མིག་ནས་མྦེ་འབར་བ།།མདོག་སོལ་བའི་ཕུང་པོ་ལྟར་ནག་པ།།མགོ་བོ་མིག་གིས་གང་

a མ་མཆོད] em., མ་ཆོདA

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

195

བ།།མིག་རྦེ་རྦེ་ནས་ཀང་རྦེག་དུག་གི་རླངས་པ་འཐོལ་བ།།མགོ་ཚངས་པའི་ཡུལ་དུ་སླྦེབས་པ།།སྤུས་མོ་མན་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ནུབ་པ།ལག་པ་གཡས་ན་རཱའི་མདའ་གཞུ་ཁྱྦེར་བ་ལས་གོག་དམར་འཁྱུག་པ།གཡོན་དུ་སྦྲུལ་ནག་པོའ་ིཞགས་པ་ཐོགས་ཤིང་།།།ཁ་ནས་དུག་རླངས་ནག་པོ་འཕྱུང་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མི་བསྲུན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གིས་བརྒྱལ་བར་བྱྦེད་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཅིག་བྱུང་ནས།།བན་ཆུང་ཁྱོད་ང་ལ་འགྲན་བཙལ་བ་ཨ་ཧ་ཧ་ཨ་ལ་ལ་ཞྦེས་ལག་པ་ས་ལ་བརབས་པས།གནམ་ས་གོ་བཟོག་སྟྦེ་཈ི་ཟ་གཟའ་སར་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ལྷུང་།།།ས་གཞི་རི་རབ་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཤིང་།སྲིད་གསུམ་གི་སྦེམས་ཅན་཈མ་ཐག་ཅིང་སད་ངན་ས་ཚོགས་འདོན་པས་ཆོ་ངྦེ་བཏབ་པ་ཞག་གསུམ།།དྦེ་ནས་མི་ནག་པོ་འཇིགས་རུང་ཆ་ལུགས་སར་དང་འད་བ་ཞིག་བྱུང་སྟྦེ།།བན་ཆུང་ཁྱོད་ང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བརས།།ངའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་ཅིས་མི་འཇིགས།།དྦེ་ལྟར་ཁྱོད་ང་ལ་མི་འཇིགས་པའི་གདྦེང་ཡོད་ན།།འོ་སོལ་ག཈ིས་མཐུ་རལ་འགྲན་ནོ།།ཆྦེ་བ་རི་རབ་ཙམ་དུ་འགྲན།།ངས་འགྲན་མ་ཐུབ་ན་ཁྱོད་ཀིས་ང་མིད་ཅིང་།།།ཁྱོད་ཀིས་མ་<146b> ཐུབ་ན་ངས་ཁྱོད་མིད་དོ་ཟྦེར་བྱུང་བས།།དྦེར་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པས།།ཆྦེ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ཁོ་ཆྦེ།།ཆུང་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ང་རང་ཆྦེ་བར་བྱུང་།།།དྦེར་ཁོས་མཐྦེ་བོང་ཙམ་ལས་སྤྲུལ་མ་ཐུབ།།ངས་རྡུལ་ཕན་ཙམ་དུ་སྤྲུལ་ནུས་པ་བྱུང་།།།ཡང་ཁོས་བན་ཆུང་ཁྱོད་ཀིས་ང་མིད་ཅིག་དང་ངས་ཆུང་ངུར་སྤྲུལ་ལོ་ཟྦེར།འོ་ན་དྦེ་ལྟར་བྱ་ཟྦེར་བས།ཁོའ་ིསྦེམས་ལ་ང་མིད་ཚར་བ་དང་།།།སྲོག་ར་ནས་བསྡུས་ཏྦེ་སྲོག་དང་ཕལ་ལོ་སམ་ནས།།ངས་ཁོ་མིད་པ་དང་ང་ལུས་མི་བདྦེ་བ་དུག་ཆུ་འཐུང་པ་ལྟར་སིད་པ་ཆིལ་ལི་བྱུང་ཚེ།གཏུམ་མོའ་ིའཁྲུལ་འཁོར་བྱས་པས།ཁོའ་ིལུས་ལས་ཆུ་ལྦུར་མང་དུ་བརོལ་ཏྦེ་མ་བཟོད་ནས།།ཀྦེ་མ་བོན་ཆུང་དགོངས་པ་ལོད་པར་ཞུ།།།བདག་ནི་གདུག་པ་ཀླུ་ཡི།།།དུག་ལྔ་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ལས།།།ཐུགས་དང་འགལ་བ་གྱུར་སྲིད་པས།།།བཟོད་པ་བཞྦེས་ལས་བདག་སྐྱོབ་འཚལ།།།རང་རགས་སྲོག་གི་སིང་པོ་འབུལ།།།ཁྱོད་ཀིསa

་ཅི་གསུང་དང་དུ་
མཆིས།།།བདག་ཅག་རྦེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།།།ཞྦེས་ཟྦེར་ནས་མདུན་དུ་བྱུང་སྟྦེ།།ད་ངས་ཀང་ཁྱོད་མིད་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པས།ཁྱོད་མིད་དོ་ཟྦེར་ཏྦེ།དྦེར་ཆོས་རྦེས་ཁོ་ལ་མིད་བཅུག་པས།ཁོའ་ིབསམ་པ་ལ།བན་ཆུང་འདི་དབུགས་བསམས་ཏྦེ་གསོད་སམ་ནས།།དྦེར་ཁོས་མིད་པས།།ཐུགས་཈མས་ལ་རི་ཆྦེན་པོས་མནན་ཅིང་བཙིར་བ་དང་ནམ་སྲོས་པ་དུས་སམ་བྱུང་སྟྦེ།།སད་ཅིག་མ་ལ་ཏིང་ངྦེ་འཛིན་གསལ་ཐྦེབས་ཏྦེ།།

a ཀིས] em., ཀིA

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

196

རང་཈ིད་རོ་རྦེ་གཏུམ་པོ་མྦེ་<147a> འབར་བ་གཡས་རོ་རྦེ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གིས་ཁོའ་ིསྲོག་ར་ནས་བཟུང་།གཡོན་སིག་མཛུབ་བགྲད་པས་ཁོའ་ིཁོག་པ་བསངས།ཞབས་ཁོའ་ིཁལ་ཁུང་ག཈ིས་སུ་བསད།སྐུ་ལས་མྦེ་འབར་བར་གསལ་བས།།དྦེར་ཁོས་མ་བཟོད་པར་སྲིད་རྦེ་ནས་དམྱལ་ཁམས་ཡན་རྒྱུག་ཀང་མ་གྲོལ་བས།།གདུང་བའི་སྨྲྦེ་སགས་འདི་ཕུལ་ལོ།།ཀྦེ་མ་ཀྦེ་མ་ཐུགས་རྦེ་ཅན།།།མ་རིག་མུན་འཇོམས་ཡྦེ་ཤྦེས་མྦེ།།།ཞྦེ་སང་དུག་འཇོམས་སྨན་གི་མཆོག།།།འཁོར་བ་ལས་སོལ་འདྦེན་མཆོག་དཔལ།།།བདག་ནི་དང་སྲོང་གཟའ་ཡི་བུ།།དྦེང་ནས་བཟུང་སྟྦེ་བྱང་ཆུབ་བར།།།ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་དོང་ལགས་པས།།།སྲོག་གི་སིང་པོ་འདི་འབུལ་གིས།།།བཞྦེས་ནས་བདག་ཅག་སྐྱབས་སུ་གསོལ།།།ཞྦེས་སྲོག་གི་སིང་པོ་འབུལ་བར་བྱས་པས།།དཔལ་ཕྱག་ན་རོ་རྦེའི་དཀིལ་འཁོར་དུ་དབང་རོགས་པར་བསྐུར་ཏྦེ།།དམ་ཚིག་གི་རོ་རྦེ་སི་བོར་བཞག།།།གསང་མཚན་དག་པོ་རལ་དུ་བཏགས།།ཡོངས་གྲགས་སུ་དགྦེ་བསྦེན་ལ་ཆྦེན་འབར་བྱ་བར་གསོལ།།དྦེའི་ནང་པར་཈ི་ཤར་ཙམ་ལ་ཁྱྦེའུ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་སགས་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་གར་འོང་བ་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་ཞིང་འཁོར་དུ་མ་དང་བཅས་ནས།།ཨིནྡྲ་ནཱི་ལའི་མཎྜལ་ལ་རིན་པོ་ཆྦེ་ས་ཚོགས་ཚོམ་བཀོད་པ་ཅིག་སྐུ་མདུན་དུ་ཕུལ་ནས་ཆོས་ཞུ་དགོས་ཟྦེར་བས།།དྦེར་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་ངྦེས་ཀི་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་སུ་གསུངས།།རོ་རྦེ་ཕག་མོ་དང་།།།གཏུམ་པོའ་ིདབང་སོགས་གང་འདོད་དུ་སིན།དྦེ་ནས་དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོས་ཁོང་རང་གི་བཞུགས་ས་མཚོའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་<147b>ཆོས་རྦེ་཈ིད་གདན་དངས་ནས་རིན་ཆྦེན་དུ་མ་བརྦེགས་པའི་གསྦེར་ཁིའི་ཁར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན་ལ།།དྦེ་ཡང་འདིའི་ཕོ་བྲང་ལྕགས་མཁར་ནག་པོ་ཟུར་དྲུག་ཞྦེང་ལ་དཔག་ཚད་དགུ་དཔངས་སུ་བཅུ་ག཈ིས་ཡོད་པ།།ཕྱི་དུར་ཁོད་ལྟར་རམས་པ།།ནང་རིན་པོ་ཆྦེ་ས་ལྔ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡོན་ཏན་བརོད་ལས་འདས་པ་དང་།།།ཕོ་བྲང་དྦེའི་ནང་གི་བྱང་ཤར་དུ་ཡབ་རཱ་ཧུ་ལ་དང་བྱང་ངོས་སུ་ཡུམ་ཀླུ་མོ་ཁག་མིག་མ་འདུག་ཅིང་།།།ཕོ་བྲང་གི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཕྱི་བོན་ནང་བོན་ཕོ་཈ར་བཅས་པ་཈ི་ཟྦེར་གི་རྡུལ་ལྟར་དུ་འདུག་ཟྦེར།།ཕོ་བྲང་གི་ཕྱི་སོར་ལས་ཡུལ་ལོངས་གྲོང་ཁྱྦེར་གནམ་གི་སར་མ་བས་ཀང་མང་བར་གནས་པ་དྦེ་དག་གི་རྦེ་བོ་ནི་དགྦེ་བསྦེན་ལ་ཆྦེན་འབར་འདིའོ་ཞྦེས་ས་གྲགས་སོ།།དྦེར་ཆོས་རྦེས་ཞག་གསུམ་བཞུགས་རིང་ལ་གཟའ་བདུད་ཡབ་སྲས་ཚོགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་ལ།བ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་རིམ་པར་བསོར་ནས།དམ་ཅན་འདིའི་ཡི་དམ་ལ་རོ་རྦེ་གཏུམ་པོ་གནང་བ་སོགས་བཀའ་དིན་ཚད་མྦེད་པ་དང་།དྦེའི་ཚེ་དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོས་ཀང་རྒྱལ་བསྟན་དཀར་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་།།།ཡང་སོས་སུ་ཆོས་རྦེའི་རྦེས་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

197

འཇུག་རྣམས་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བར་དམ་བཅས་ཤིང་།།དུས་དྦེ་ནས་ཆོས་རྦེ་཈ིད་སྐུ་མ་གཤྦེགས་བར་ཕྱག་གཡོག་ཏུ་བརྫུས་ནས་ཞབས་ཕྱིར་འབྲྦེངས་པ་ནི་ཀུན་མཐུན་སང་དུ་གྲུབ།།དྦེ་བས་གཏྦེར་ཁུང་པའི་གདན་ས་ལོ་ཕྱོགས་སུ་མགར་ས་དང་སྦེ་ལའི་རྣམ་རྒྱལ་རྦེ།།གཏྦེར་ཁུང་པའི་གདུང་རུས་ལས་བརྒྱུད་པ་ཕྱིས་སྦེ་པ་དབུ་མཛད་དང་།།།དགོན་བ་མ་<148a> སོགས་ལ་དམ་ཅན་སོ་མོ་འདི་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དྦེ་ལྟར་ལགས་ཤིང་།།།ཆོས་རྦེ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཡབ་སྲས་ནས་གདན་ས་ར་ལུང་གི་ག཈ྦེར་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་།།།རྒྱལ་སྲས་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུའི་བར་དུ་ཅི་བཅོལ་གི་འཕིན་ལས་སད་ཅིག་ཀང་གཡྦེལ་མྦེད་དུ་སྒྲུབ་པས་གཏོར་ཆོག་ཀང་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང་།།།ཡང་དྦེའི་ཕྱིས་སུ་བྱམས་མགོན་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛ་འཇིག་རྦེན་ལ་འཚོ་ཞིང་གཞྦེས་པའི་སབས་ཀང་དངོས་སུ་ཕོ་཈་བར་བསྟན་ཏྦེ་ཕན་ཚུན་དུ་ཕིན་ཡིག་སད་ནས་དོན་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཆྦེས་མང་ལ།།ཚུལ་དྦེ་ལྟ་བུ་ནི་སོན་གྲུབ་བརྦེས་གང་ཟག་གི་ངོར་མ་གཏོགས་དངོས་སུ་མིར་བརྫུས་ཏྦེ་དོན་སད་མཁན་ནི་གར་ཡང་མྦེད་མོད།།འདི་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་གསལ་ཞིང་རང་཈ིད་ཀང་ཡིད་ཆྦེས་དད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སོ།།

ལར་ནི་གསང་བདག་སྒྱུ་མའི་རོལ་རྦེ་དམ་ཅན་གཟའ་བདུད་འདི་གཅིག་པུ་ལའང་ལ་འདྦེའི་འཁོར་
དབང་ཆྦེན་སའི་རྡུལ་སྦེད་ལྟར་འདུག་པ་ཡིན་ལ།།དྦེས་ན་དྦེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀང་དམ་ཅན་འདིའི་དིན་ལས་ས་ལམ་རིམ་པར་སངས་ནས་འགྲོ་བ་མང་པོའ་ིདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན།བདྦེ་མཆོག་ར་རྒྱུད་ཀི་ལྦེའི་ཐ་མར།།མོས་པ་དུ་མའི་སྦེམས་ཅན་ལ།།།སོད་པ་ས་ཚོགས་སྟོན་མཛད་དྦེ།།།ས་ཚོགས་ཚུལ་གི་གདུལ་བྱ་བ།།།ཐབས་ནི་ས་ཚོགས་སྟོན་པ་ཡིན།།ཟབ་མོའ་ིཆོས་ནི་སྟོན་པ་ལ།།གལ་ཏྦེ་མོས་པ་མ་གྱུར་ཀང་།།ཆོས་཈ིད་བསམ་མི་ཁྱབ་དན་བྱ།།།གང་གི་འདིར་བདག་ཡུལ་མིན་པ།།།གང་གིས་ཆོས་཈ིད་མི་ཤྦེས་<148b> ཡིན།།།རོགས་སངས་རྒྱས་དང་དྦེའི་སྲས་ནི།།།བདག་཈ིད་ཆྦེན་པོ་རྣམས་ཀིས་མཁྱྦེན།།།སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་ཏམ།།།མ་བྱུང་ན་ཡང་རྣམ་ཀུན་ཏུ།།།བསམ་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་཈ིད་ནི།།།འཕྦེལ་འགྲིབ་སངས་པས་གནས་པ་ཡིན།།།དྦེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞལ་ནས་ཀང་།།།འཇིག་རྦེན་པ་ཀུན་ཡོངས་མི་དམད།།།དྦེ་ཡི་བགྲོད་པ་བསམ་ཡས་ཤིང་།།།སངས་རྒྱས་རོལ་པའང་བསམ་མི་ཁྱབ།།།ཅྦེས་དང་།།།འཇམ་དཔལ་ར་རྒྱུད་ལས་ཀང་།།།འདུལ་བའི་སྦེམས་ཅན་ལ་བརྦེན་ནས།།།ཕན་པའི་སོད་པའང་བསམ་མི་ཁྱབ།།།བྱང་ཆུབ་སྦེམས་དཔའི་སོད་པ་རྣམས།།བསམ་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན།།ཅྦེས་གསུངས་པས་གང་ཞིག་སྐྱྦེ་བོའ་ིལོག་རོག་འབྱུང་

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

198

སྲིད་ཀང་འདིས་ཞར་ལ་ཁྦེགས་སོ།།།དྦེས་ནི་དམ་ཅན་སོ་མོ་ལ་ཆྦེན་འབར་གི་གསང་བའི་རོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཕྱྦེ་བའི་སབས་སོ།།།།།།།

དྦེ་ལྟར་ན་དཔལ་འབྲུག་པའི་ཆོས་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ནི་མགོན་མངས་དཀིལ་འཁོར་ཐུགས་གསུང་
སྐུའི་ལ་ཚོགས་སུ་ཚང་ཞིང་དྦེ་ལ་མ་ཐུས་པ་མྦེད་ཀང་།རྦེ་གོང་མ་འགའ་དང་ཁྱད་པར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེས་དྦེ་ལས་ཀང་ཐུགས་ལ་཈ྦེ་བ་དག་ཆོ་གའང་རྒྱས་ཙམ་མཛད་ནས་སྦེར་གསོལ་ངོ་ཐོག་ཅྦེས་གཏོར་གྲལ་དུ་བསིགས་པར་བརྦེན།།རྒྱལ་བའི་གོང་བུ་མཐུ་ཆྦེན་བདུད་འཇོམས་ཞབས་།཈ིད་དགོངས་པ་རོགས་ཤིང་།།།བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་འབྱུང་ཁུངས་རྣམ་པར་དབྱྦེ་བ་རོགས་པའི་ཕྱིར་དང་།།།ལག་ཏུ་སྐྱྦེ་བའི་འཕྦེང་བར་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་སན་རས་ཀིས་བཙའ་བའི་དིན་<149a> འབུལ་དགྦེས་དགུའི་མཆོད་སིན་དུ་བརམས་ཤིང་།།།གདན་ས་ར་ལུང་དང་འབྲུག་ཕུ་མདའི་གཞི་བདག་ཡབ་ཡུམ་རིགས་བརྒྱུད་གསལ་ཁ་ནི་མ་རྦེད་གཞན་དཔྦེ་ཚིག་ཏུ་བལྟས་པས་ཤྦེས་སོ།།

རྒྱུ་འབྲས་རྦེན་འབྲྦེལ་ཁྱད་པར་སྨོན་ལམ་གིས།།།ལོ་ཕྱོགས་འབྲས་སྤུངས་སྦེང་གྦེའི་ཁིར་ཕྦེབས་ཏྦེ།།།གསང་ཆྦེན་རིགས་བརྒྱའི་རོགས་བརོད་཈མས་འགྱུར་འབུམ།།།རོགས་ལྡན་དགའ་བ་རྒྱལ་བའི་བུ་འདིས་བངས།།།

དྦེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་འདི་ཡང་ལྕགས་ཕག་སྨིན་ཟའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ཕུར་རྒྱལ་འགྲུབ་སོར་གི་དུས་བཟང་
པོར་སྤུངས་ཐང་འཁོར་ལོའ་ིམགོན་གི་ཕོ་བྲང་དུ།ཞབས་དྲུང་མ་ཆྦེན་རིན་པོ་ཆྦེ་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་ཞལ་དཀར་གསོལ་ཇ་བཟང་པོས་བཀང་ནས་ཆོས་འདི་བརམ་པའི་དབུ་འཛུགས་ཤིང་།།དྦེ་བཞིན་གཡུལ་རྒྱལ་མགོན་ཁང་ཆྦེན་མོའ་ིནང་དུ་དཔལ་མགོན་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་ཡང་ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་སིན་ཕུང་བསྟར་བར་བྱས་ཏྦེ།།རིམ་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་཈ིད་རོམ་པ་ལགས་ཤིང་།།།དྦེ་ནས་འདི་གྲུབ་པའི་དུས་ཁྱད་པར་ཡང་།།།རོགས་བརོད་དཔག་བསམ་འཁི་ཤིང་ལས།།ས་གའི་དཀར་ཕྱོགས་ཤར་བ་ན།།།རྒྱལ་བ་སྐྱྦེ་བའི་དགའ་སྟོན་ཚེ།།དཔག་བསམ་འཁི་ཤིང་འདི་བྱས་སོ།།ཞྦེས་འབྱུང་བ་ལྟར།མྱོས་ལྡན་ཅྦེས་པ་ས་མོ་ཡོས་ལོ་ས་ག་ཟ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་།།སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འཇིག་རྦེན་གི་མགོན་པོར་སྐུ་བལྟམས་ཤིང་དོན་རྣམས་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་གི་དུས་དགྦེ་བ་ལ།ཐིམ་ཡུལ་གི་སའི་ཆ་འབྲུག་ཟབ་དོན་ལྷུན་རྦེ་བདུད་འདུལ་བྱྦེ་བ་མཆོད་རྦེན་གི་གཙུག་<149b> ལག་ཁང་ཆྦེན་པོར།།ཤཱཀའི་དགྦེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྲོ་ཀུན་

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

199

དགའ་བའི་བཤྦེས་ག཈ྦེན་གནས་བརན་པཎྜི་ཏར་གྲགས་པས།སྐྱབས་མགོན་རྦེ་དང་དཔལ་ཁག་འཐུང་རྒྱལ་པོའ་ིབཀའ་དིན་རྦེས་སུ་དན་པའི་སོ་ནས།ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་འཕོ་མཐུད་འདི་རོགས་པར་སར་བའི་ལྦེགས་བྱས་རྦེན་འབྱུང་ལས།།རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་པའི་གྲུབ་རིགས་སྐྱྦེས་བུའི་ཁྱུ་མཆོག་དབྱངས་ཅན་སང་བས་འཇིག་རྦེན་ཁམས་ཀུན་གང་གྱུར་ཅིག།།།
སྲིད་འདིར་འགྲན་ཟ་ཀུན་བྲལ་མཐུ་ཆྦེན་འབྲུག།།།སྲིད་ཚུལ་གར་ཡང་སན་པའི་ས་འཁོལ་བས།།།
སྲིད་པའི་དགྲ་སྦེ་ཀླད་འགྦེམས་དབུགས་འབྱིན་མཐར།།།སྲིད་གསུམ་དགའ་བའི་བདུད་རི་སིན་ཞྦེས་གྲགས།།།འཛམ་བུས་མཚན་པའི་ས་ཆྦེན་འདི་཈ིད་དུ།།།རིམ་པར་འཕྦེལ་རྒྱས་གསུང་རབ་ནོར་བུའི་ཏོག།།།
ལོངས་འདིར་འདྦེན་པའི་དྦེད་དཔོན་མང་མཆིས་ཀང་།།།དྦེ་ནང་ཕུལ་བྱུང་འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་ཡིན།།།གང་ཚེ་ཕྱོགས་མཚམས་མཐའ་དབུས་མྦེད་པ་རུ།།།བཀའ་ཁིམས་བཙན་པོས་སྦེ་བཞིའི་ལུང་བསྒྱུར་བས།།།
བདྦེ་སྐྱིད་མཐོ་རིས་གནས་དང་མཚུངས་མནོ་ཡང་།།།མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་སྩོལ་བས་འདི་ན་ལག།།དྦེ་སླད་སྐྱབས་མགོན་བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆྦེ།།།སྐུ་དིན་འཁོར་ཐབས་མྦེད་པའི་ལན་བོན་དུ།།།གང་གི་ཚུལ་ལས་བརམས་པའི་ཆོས་འབྱུང་འདི།།།ཡབ་རྦེ་དན་པའི་ཕྱག་དང་ལན་ཅིག་སར།།།ད་ནི་དུས་ཀི་འགྱུར་ལྡོག་སྟོན་པ་མང་།།།སྦེམས་ཅན་བོ་ཡང་ཆོས་ལས་རིང་དུ་<150a> བྱོལ།།རང་གཞན་དོན་མྦེད་བྱ་བས་བྲྦེལ་དུས་འདིར།།།ལྦེགས་བཤད་རོམ་པའང་ངལ་བའི་རྒྱུ་མིན་ནམ།།།དྦེ་ལྟ་ན་ཡང་ལོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁམས་འདིར།།།ཅལ་སོག་གཏམ་གི་཈ག་཈ོག་བསལ་ཕྱིར་དུ།།
གཏན་ཚིགས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་གང་།།།ཕྱི་རབས་སོ་བ་སྐྱྦེ་ཕྱིར་ཁོ་བོས་སིན།།།
དྦེ་བས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་རྒྱལ་གཞན་ལས།།།ལག་པར་བརྦེ་བའི་རྦེ་བཙུན་ངག་གི་དབང་།།བི་ཛ་རོ་རྦེ་སྲིན་པོའ་ིཞབས་པད་ལ།།བཀའ་དིན་དན་ནས་སླར་ཡང་ཕྱག་བགིའོ།།

ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་།

200

མ་འདིས་ཐ་མའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་རྣམས་ལ།།།ཐོས་བསམ་སོམ་ལ་སོར་བའི་དགོངས་གཏད་ལུང་།།།ཞལ་རྒྱན་དཀར་པོ་ཐུགས་ཀར་འཁྱིལ་བ་དྦེས།།ཆོས་ཀི་འཁོར་ལོའ་ིཕྱག་རྒྱ་སི་བོར་བཅིངས།།མི་བསྲུན་ཞིང་ཚང་དམུ་རོད་གདུག་པའི་རྒྱུད།།།མངོན་སོད་དག་པོའ་ིགཡུལ་གིས་སོལ་འོས་ཞྦེས།།དཔལ་མགོན་ཕྱག་གི་རལ་གྲི་ལག་སིན་ཚེ།།།ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་དུས་གཅིག་ཞལ་འཛུམ་གནང་།།།ཚུལ་འདི་རོམ་ལ་འབད་པའི་དགྦེ་ལྦེགས་མཐུས།།རྒྱལ་བསྟན་སྦེང་གྦེ་དཀར་མོའ་ིའོ་མ་ཡི།།སོད་གྱུར་དགྦེ་འདུན་དམ་པ་དུ་མའི་སྦེས།།།ཕྱོགས་བཅུ་སྲིད་པའི་རྒྱུད་རྣམས་འགྦེངས་པར་ཤོག།།།ལག་པར་དཔལ་ལྡན་དབྱར་རའི་ཆོས་སྲིད་བསྟན།།།འཛིན་སྐྱོང་སྦེལ་ནུས་སྟོབས་དང་བོ་རྒྱ་ཅན།།།ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མྦེད་འད་མང་འབྱུང་སྟྦེ།།།བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་ས་སོགས་པས་བྲྦེལ་གྱུར་ཅིག།།།དྦེ་ལྟའི་རྦེན་འབྲྦེལ་ཡང་དང་ཡང་བསིགས་པའི།།།སྨོན་ལམ་མཐུ་ཡིས་<150b>ཆ་ལྔའི་འཁོར་བ་འདིའི།།སྡུག་བསལ་རྒྱ་མཚོ་མྱུར་དུ་སྦེམ་གྱུར་ནས།།།སངས་རྒྱས་སྦེམས་ཅན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤོག།།།དྦེ་ནས་འཁོར་བ་ཞྦེས་བྱའི་མིང་མྦེད་ཅིང་།།།ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་཈ག་གཅིག་ལ་གནས་པའི།།།
སྦེམས་བསྐྱྦེད་འདི་ནི་ཁོ་བོའ་གཡར་དམ་ཞྦེས།།།ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་བྱང་རྣམས་ལ་འཕིན་དུ་འབུལ།།། ིམགོན་ཁྱོད་དགོངས་པའི་སྐྱོལ་སa

་འདི་ཡིན་སམ།།ངྦེས་ཤྦེས་དད་པའི་཈མས་འུར་ཤུགས་ལས་ཐལ།།
འགྲོ་གཞན་ལས་཈ོན་འཕལ་ལ་མཐུ་རྡུགས་ཀང་།།བུ་བདག་རྒྱལ་སར་མ་བཞག་དཀའ་མྦེད་ལགས།།ཅྦེས་ཀང་གསོལ་ལོ།།
དྦེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་འདིའི་ཞུ་ཏིག་རྒྱལ་བ་ཤཱཀ་མཆོག་ལྡན་ད་ལྟ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་འཚོ་ཞིང་གཞྦེས་པ་གང་གི་སན་སར་གཟིགས་འབུལ་སོ་སྐུརa

་཈ིད་ཀིས་ཞུས་ནས།།པར་ཡིག་སློབ་དཔོན་ཕུན་ཚོགས།།པར་པ་

a སོལ་ས] em., སལ་སA

བསྟན་སྲུང་རོགས་བརོད།

201

ངག་དབང་ཀུན་དགའ།།པདྨ་བསམ་གྲུབ།།ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས།།སྲི་ཐར་བཀ་ཤིས་ཀིས་ལྦེགས་པར་བརྐོས་པས་ཁོང་རྣམས་<151a>འདི་ཕྱི་ག཈ིས་ཀར་བདྦེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་གུ།།།ཀུན་ཏུ་པར་གི་མཆོད་སིན་བསོད་ནམས་བརྒྱའི།།མཚན་རོགས་བྱང་ཆུབ་སིང་པོའ་ཤིང་དྲུང་དུ།།
བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་འཁོར་ལོའ་ིསས།།ས་ཆྦེན་བཅོ་བརྒྱད་བར་དུ་གཡོས་གྱུར་ཅིག།
དྦེས་ནི་ལ་མིན་བུ་མོ་གོག་མ་སིན།།བདུན་བརྒྱུད་མྱ་ངན་ཞུགས་དང་སབས་གསུམ་པར།།།
དགའ་སྟོན་ཕ་མཐའ་མྦེད་སིན་དྦེས་སྐྱོ་ནས།།དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་རང་གི་མལ་དུ་གཟིམས།།
དྦེ་ནས་བཀ་ཤིས་གང་ཞིག་ནི།།།སྦེམས་ཅན་ཀུན་གི་སིང་ལ་གནས།།།
ཐམས་ཅད་བདག་཈ིད་རིགས་བརྒྱའི་གཙོར།།།གྲུབ་པ་མཆོག་གི་བཀ་ཤིས་ཤོག།།།།།
ཤུ་བྷམསྟུ་སར་ཛ་ག་ཏཱཾ།།།

a སོ་སྐུར] em., ས་སྐུརA

203

Appendix A

Among the Bhutanese Je Khenpos, Tenzin Chogyal stands out as one of the most versatile in terms of literary compositions. Although his works were apparently never compiled into a single gsung ’bum (collected works), many have been preserved and transmitted through manuscript recensions or xylographic copies. The following works have been identified thus far:
A. Extant Works

1. བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བ་ཤཱཀ་ཐུབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསལ་བཟང་སོན་མ་སྟོང་གི་མཛེས་རྒྱན།།།
2. འཕགས་པའི་གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རོགས་ལྡན་སིན་པའི་རྣ་དབྱངས།།།
3. གནས་བརན་མཆོད་ཆོག།།
4. སིན་སྲྦེག་གི་ཡིག་ཆ།།
5. རྦེ་བཙུན་སྐུ་བཞིའི་དབང་ཕྱུག་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ཀི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱལ་སྲས་ཀླུ་དབང་རོལ་མཚོ།།།
6. མཚུངས་མྦེད་འགྲོ་བའི་བ་མ་ཆོས་ཀི་རྦེ་ཤྦེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སལ་བཟང་ཀླུ་དབང་མཛེས་རྒྱན།།།
7. རྒྱལ་ཀུན་ཁྱབ་བདག་འགྲོ་བའི་བ་མ་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆྦེ་ལྦེགས་པའི་དོན་གྲུབ་ཀི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་མཆོད་སོང་།།།
8. ལོའ་ིཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆྦེའི་འཕོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་སྨོན་མཐའི་ཕྦེང་བ།།།
9. Seventeen Gurma songs preserved in his biographies.
10. A letter to eight Situ Chokyi Jungne, preserved in his biography.

B. Works Either Lost or Inaccessible
It appears that the following titles are either lost forever or have not yet been rediscovered.

1. His autobiography, titled Ngo mtshar vai ḍūr ya’i mchod sdong.

1

2. A biography of the sixth Je Khenpo Ngawang Lhundrup.2

1 See sGyu ma’i sgar stabs, p. 7.

3. A record of hearing the transmission of Kagyur.[3]
4. A biography of the third Je Khenpo Pekar Lhundrup.[4]
5. A manual on the practice of transference.[5]
6. A teaching manual on the intermediate state.[6]
7. His letters sent to the Seventh Drukchen Kagyu Thinley Shingta and Drubwang Rinpoche.[7]

[2] See *lHo'i chos 'byung,* fol. 72a1 and *sGyu ma'i sgar stabs*, p.83.

[3] See *lHo'i chos 'byung*, fol. 112b1.
[4] See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 117.

[5] See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 130.

[6] See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 130.
[7] See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 186.

Appendix B

A concordance between the topical outlines and folio numbers of the xylographic print—the primary recension of the work used as the basis for the critical edition—has been prepared. This concordance is designed to facilitate easy access to both the content and the text of the work. Furthermore, it is hoped that those who wish to consult the xylographic version directly will find this resource valuable for efficient reference.

Certain outlines, such as those in the prefaces, have been personally developed by me, adhering to the traditional framework of utilizing outlines in written compositions. The outline adopted by the author in this work is straightforward and clearly structured. Some sections are centered around specific themes, while the majority are tailored to the individuals about whom the author is profiling.

A. ཐུབ་ཀྱི་དོན།

A.1. མཚན།

A.2. མཆོད་བརྗོད། [fols. 2a–3a4]

A.3. ཉན་པར་བསྒྲུབ་བ། [fols. 3a4–3a5]

A.4. ཐེག་སྡོང་། [fols. 3a5–4a1]

B. གཞུང་དོན།།

B.1.དེ་ལ་ཁ་བཞི་ལྡེའི་རྒྱལ་ཁསམ་འདི་ཉིད་དང་པོར་ལུང་བསྟན་ཞིང་མི་བརྒྱད་སྦེལ་ནས་སྨས་ཡུལ་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་བསྒྲུར་ཚུལ།[fols. 4a1–7a2]

B.2. བར་དུ་གྱིན་མཐའ་སྐ་ཚོགས་དང་དེས་པར་དཔལ་འབྱུག་པས་ས་འདུལ་ཞབས་ཀྱི་བཅག་ཚུལ། [fols. 7a2–12a3]

B.3. ཐ་མར་ཆོས་སྲིད་གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ལུང་བསྒྲུར་ནས་བདེ་བར་བཀོད་ཚུལ་དང་གསུམ།

Appendix B

206

B.3.1. འབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིརྣམ་ཐར་དངོས་བཤད་པ་དང་། [fols.12a3–
54a1]

B.3.2. དྦེའི་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་མཁན་ཆྦེན་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་རིམ་པར་དར་ཚུལ།
B.3.2.1. རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་གི་ཁི་འཛིན།
B.3.2.1.1. རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་དང་པོ་སྲས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས།[fols.54a1–61b4] B.3.2.1.2. རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་ག཈ིས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།[fols.61b4–
63b3]

B.3.2.1.3. རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་གསུམ་པ་ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། [fols.
63b3–67a5]

B.3.2.1.4. རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་བཞི་པ་རྒྱལ་སྲས་སྤྲུལ་སྐུ་འམ།དཔལ་མི་ཕམ་འཇིགས་མྦེད་ནོར་བུའི་སྦེ། [fols. 67a5–68a5]
B.3.2.1.5. རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་ལྔ་པ་རྦེ་བཙུན་མི་ཕམ་དབང་པོ། [fols. 68a5–69b1] B.3.2.1.6. རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི་དྲུག་པ་རྒྱལ་སྲས་སྤྲུལ་སྐུ་དང་ཞབས་དྲུང་སྤྲུལ་སྐུ། [fols.
69b1–70a5]

B.3.2.2. མཁན་ཆྦེན་དགྲ་བཅོམ་པ་རིམ་བྱོན།
B.3.2.2.1.མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་པད་དཀར་འབྱུང་གནས། [fols. 70b1–71a3] B.3.2.2.2. མཐུ་སྟོབས་མངའ་བདག་གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར། [fols.
71a3–75a1]

B.3.2.2.3. གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་མཁས་གྲུབ་པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ།[fols. 75a1–76a4] B.3.2.2.4. གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་དམ་ཆོས་པད་དཀར།[fols. 76a4–79b3] B.3.2.2.5. གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་བཟོད་པ་འཕིན་ལས།[fols. 79b3–80b2] B.3.2.2.6. གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ།[fols. 80b2–82a1] B.3.2.2.7.གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་ངག་དབང་འཕིན་ལས།[fols. 82a1–83b2] B.3.2.2.8. གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ།[fols. 83b2–84a5]

Appendix B

207

B.3.2.2.9. གནས་བརན་ཆྦེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན། [fols. 84a5–85a2(the
second)]

B.3.2.3. འདུས་སྦེའི་ཚོགས་ཀི་རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན།[fols. 85a2–85a6]

1. རིན་པོ་ཆྦེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས།
2. རྦེ་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ།
3. སགས་འཆང་རྒྱལ་བྱྦེད་པ།
4. མཆོད་དཔོན་ངག་དབང་ཚེ་རིང་།
5. སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་པ།
6. སགས་ནག་རྣམ་འཕིན།
7. ཆོས་རྦེ་འབྲུག་ཚེ་བརན།
8. གུ་རུ་པཎྜི་ཏ།
9 སགས་འཆང་གསང་གིང་།
10. སློབ་དཔོན་འཇིག་དབང་།

B.3.2.4.དཀིལ་འཁོར་དང་གཏོར་མའི་སློབ་དཔོན།[fols. 85a5–85a6]
1. ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་དྲུང་དམ་ཆོས།
2. བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕྦེལ།
3 རྦེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན།
4. སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བྱྦེད་པ།

B.3.2.5. གདངས་དབྱངས།[fols. 85a6–85b3]
1. ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་སྦེ་པ་དབུ་མཛད།
2. མི་ཕམ་དར་རྒྱས།
3. སློབ་དཔོན་གསུང་དར།

Appendix B

208

B.3.2.6. གར་འཆམས།[fols. 85b3]
1. ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ་དང་སྦེ་པ་དབུ་མཛད།

B.3.2.7. དཀར་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆྦེའི་དོན་གི་བརྒྱུད་པ།[fols. 86a2–88a5] B.3.2.7.1. མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་བོ་གྲོས་ནས་དཔལ་ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན་བར།
B.3.2.7.2. མཁས་གྲུབ་ལ་དབང་བོ་གྲོས་ནས་བྱ་བཏང་པད་དཀར་བཀ་ཤིས་སམ།འཁྲུལ་ཞིག་
པད་དཀར་བར།

B.3.2.7.3. འཁྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ལ་ཆོས་རྦེ་ཀོམ་འཕང་པ་ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ། B.3.2.7.4. འཁྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ནས་བ་མ་ངག་དབང་པད་དཀར།
B.3.2.7.5. རྦེ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་ནས་ཀུན་བཟང་རས་ཆྦེན་བར། B.3.2.7.6.རྦེ་བསྟན་པའི་཈ི་མ་ནས་དགྦེ་སློང་བདྦེ་ཆྦེན་ལྷུན་གྲུབ་དང་།དྦེ་ནས་རིམ་བཞིན་གྲུབ་དབང་ངག་དབང་བསམ་གཏན། མཁན་དམ་ཆོས་པད་དཀར།བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ།དྦེ་ནས་རྦེ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལའོ།
B.3.2.7.7. དཔོན་སློབ་འཕིན་ལས་དཔལ་འབར།
B.3.2.7.8. སྤྲུལ་སྐུ་ཤྦེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།
B.3.2.8. མཚན་཈ིད་བཤད་གྲྭའི་སྲོལ།[fols. 88a6–89a1]
B.3.2.8.1. དྲུང་རམ་པ་ཀུན་དགའ་ནོར་བཟང་ནས་སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བར། B.3.2.8.2. པཎྜི་ར་བུམ་ཐང་ཆོས་རྦེ་ནས་བཤྦེས་ག཈ྦེན་འབྲུག་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་དཔལ་
བཟང་།

B.3.2.9. ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས་སུ་གཞན་གི་གྲུབ་མཐའ་དར་བའི་ཚུལ།
B.3.2.9.1. དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ།[fols. 89a1–89a3]
B.3.2.9.2. གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ།[fols. 89a5–91a1]
B.3.2.9.3. པད་གིང་བརྒྱུད་འཛིན།[fols. 91a1–92a5]

Appendix B

209

B.3.3. ལུགས་ག཈ིས་དབང་སྒྱུར་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ།
B.3.3.1. མི་བདག་ཁི་པ་རིམ་བརྒྱུད་ཀི་ལོ་རྒྱུས།
B.3.3.1.1. སྦེ་པ་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱས།[fols. 92a5–93b1] B.3.3.1.2. ཆོས་རྦེ་ལ་སོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གྲགས།[fols. 93b1–94b2] B.3.3.1.3.སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བརན་པའམ་དམ་ཆོས་ལྷུན་གྲུབ།
[fols.94b2–96a6]

B.3.3.1.4. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཞི་པ་ནི་སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆྦེ།[fols. 96a6] B.3.3.1.5. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་ལྔ་པ་དགྦེ་འདུན་ཆོས་འཕྦེལ།[fols. 96b1–96b5] B.3.3.1..6. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་དྲུག་པ་སྦེ་པ་དྲུང་ཡིག་གམ་ངག་དབང་ཚེ་རིང་། [fols.
96b5–97a2]

B.3.3.1.7. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བདུན་པ་ཞབས་དྲུང་གི་དབང་པོ་དབུ་མཛད་དཔལ་འབྱོར་ལགས།[fols. 97a2]
B.3.3.1.8.སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱད་པ་འབྲུག་རབ་རྒྱས།[fols. 97a2–97b4] B.3.3.1..9.སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་དགུ་པ་སྦེ་པ་དགྦེ་བཤྦེས་སམ་ཆོས་རྒྱལ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ།
[fols. 97b4–98b1]

B.3.3.1.10. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་པ་གོང་ས་མི་ཕམ་དབང་པོ།[fols. 98b1–98b2] B.3.3.1.11. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་གཅིག་པ་དཔལ་འབྱོར།[fols. 98b2–98b5] B.3.3.1.12. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་ག཈ིས་པ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན། [fols. 98b5–
99a3]

B.3.3.1.13. སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད་བཅུ་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཤྦེས་རབ་དབང་ཕྱུག ། [fols.
99a3–100b3]

B.3.3.2. འབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོའ་ིབཀའི་ཁིམས་ཡིག།
B.3.3.2.1.དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་སིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གྦེང་གཞི་ཐོག་མར་དགྦེ་བའི་བཀ་ཤིས།[fols. 100b3–105a4]

Appendix B

210

B.3.3.2..2.དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ ིབཀའ་བོན་སིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གཞུང་དོན་བར་དུ་དགྦེ་བ་བཀ་ཤིས་ག཈ིས་པ། [fols.
105a4–110a5]

B.3.3.2..3.དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོའ་ིཆོས་ཀི་རྒྱལ་སྲིད་ཕྱོགས་མཐར་སྦེལ་བའི་ལས་ཚན་སིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཡན་ལག་ཐ་མར་དགྦེ་བ།[fols. 110a5–
115a3]

B.3.3.3. ཞར་ལ་བཟོ་རིག་པ་སིའི་ཁུངས་ཙམ་བཤད་པ།[fols. 115a3–116b1]

B.3.4.དོན་དུ་བསྟན་པ་བསྲུང་སྐྱོང་མཛད་མཁན་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ་ལྕམ་དལ་སྦེར་གསོལ་ངོ་ཐོག་བཅས་ཀི་རོགས་བརོད་རག་རིམ་ཙམ་བཤད་པ།
B.3.4.1. ཁག་ཐུང་རྒྱལ་པོ་བྱ་རོག་མཚན་ཅན་གི་གསང་བའི་རོགས་པ། [fols. 116b1–
123a5]

B.3.4.2. ཆོས་སྐྱོང་ཆྦེན་པོ་དཔལ་ལས་ཀི་མགོན་པོ་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་གི་རོགས་བརོད།[fols.
123a6–125a5]

B.3.4.3. ཁག་ཐུང་དུད་སོལ་ལ་མོ་ཁམས་གསུམ་བདག་མོའ་ིརོགས་བརོད།[fols. 125a5–
128a4]

B.3.4.4. ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས།[fols. 128a4–131a1]
B.3.4.5. བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་བཀ་ཤིས་ཚེ་རིང་མའི་རོགས་བརོད། [fols. 131a1–
133a3]

B.3.4.6. དཔལ་ལྡན་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ་རོ་རྦེ་གཡུ་སོན་མའི་རོགས་བརོད།[fols. 133a3–
135a6]

B.3.4.7. དམ་ཅན་ཆོས་སྐྱོང་ལས་གཤིན་ཅིག་ཅར་དམར་པོའ་ིརོགས་བརོད། [fols.
135b1–136a6]

B.3.4.8. ལ་ཆྦེན་ཁྱབ་འཇུག་རཱ་ཧུ་ལ་དང་སྲོང་གཟའི་རོགས་བརོད། [fols. 136b1–
138b4]

B.3.4.9. དགྦེ་བསྦེན་ཆྦེན་པོ་སོང་ཁའི་ཀླུ་བཙན་གི་རོགས་བརོད།[fols. 138b5–140a4] B.3.4.10. ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་པཻ་ཧ་རའི་རོགས་བརོད། [fols. 140a4–141b4]

Appendix B

211

B.3.4.11. བཙན་ཆྦེན་དགྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཇག་པ་མྦེ་ལྦེན་གི་རོགས་བརོད།[fols. 141b4–
144b5]

B.3.4.12. དམ་ཅན་སོ་བདུད་ཆྦེན་པོ་ལྕགས་རལ་ཅན་གྱུ་རོགས་བརོད། [fols. 144b5–
148b4]

མཛད་སང་།།[fols. 148b5–151a5]

Acknowledgement

In August 2022, my revered teacher, Dzongsar Khyentse Rinpoche, inspired this book by suggesting a work focused on Bhutan. His guidance fueled my resolve to complete this critical edition, a project I've sporadically dedicated myself to since 2018. I am deeply grateful for his wisdom and guidance. My sincere thanks go to the Khyentse Foundation for their support, which made this work possible, and to the Centre for Bhutan Studies for their trust and enthusiasm in agreeing to publish this book. Their collaboration has been a true privilege.

I am thankful to my wife, Deki Yangzom, for her unwavering encouragement during the manuscript's final stages. Any flaws in this work are mine alone.

Sonam Jamtsho

August 2025

Bibliography

A. Primary Sources

'Brug pa'i 'khrungs rabs = Pad ma dkar po. *dPal 'brug pa'i 'krungs rabs rim par byon pa rnams la bstod pa phun tsogs nor bu'i do shal*. In *Pad dkar gsung 'bum*, vol. 4: 165–169.

Chos kyi sprin dbyangs = dPal ldan rgya mtsho. *dPal 'brug pa rin po che ngag dbang bstan 'dzin rnam rgyal gyi rnam par thar pa rgyas pa chos kyi sprin chen po'i dbyangs*. New Delhi: Topden Tsering, 1974.

'Dod 'jo'i 'khri shing = Ngag dbang dpal bzang. *rDo rje 'dzin pa chen po bsod nams 'od zer gyi rnam thar snyan tshig 'dod 'jo'i 'khri shing.* The publisher, place of publication, and dates are not provided. [BDRC W1KG4193].

dPag bsam snye ma = Ngag dbang lhun grub. *mTshungs med chos kyi rgyal po rje rin po che'i rnam par thar pa bskal bzang legs bris 'dod pa'i re skong dpag bsam gyi snye ma*. Thimphu: Tango Dorden Tashithang Buddhsit University, 2018.

dPyod ldan dgyes pa'i do shal = Sangs rgyas rdo rje. *'Brug gi sde srid khri rabs rim byon gyi mdzad rnam deb ther dpyod ldan dgyes pa'i do shal*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies & GNH, 2017.

Dud rtsi'i thigs pa = dPal ldan rgya mtsho. *rDo rje 'dzin pa ngag dbang bstan 'dzin rnam rgyal gyi rnam thar chos kyi sprin chen po'i dbyangs kyi snying po legs par bsdus pa dud rtsi'i thigs pa*. New Delhi: Topden Tsering, 1974.

Klu dbang rol mtsho = Kun dga' rgyal mtshan. *rJe btsun sku bzhi'i dbang phyug bstan 'dzin don grub kyi rnam par thar pa rgyal sras klu dbang rol mtsho*. New Delhi, 1970. Publisher not given.

Kun tu dga' ba'i zlos gar = Shākya Rin chen. *Byang chub sems dpa' grags pa rgya mtsho'i rnam par thar pa rgyal sras kun tu dga' ba'i zlos gar.* In *rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum*, vol. 1: Fols. 1–56, pp.493–605.

lHo'i chos 'byung = bsTan 'dzin chos rgyal. *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba*. Publisher, place of publication, and date of publication not given. [BDRC no. W1KG9413].

Mu tig do shal = Yon tan mtha' yas. *Chos rgyal chen po shes rab dbang phyug gi dge ba'i tshogs gsal ba'i gtam mu tig do shal*. In vol. 3, pp. 316–464 of Yon tan mtha' yas bka' 'bum rnam thar.

Nor bu'i dkyil 'khor = Kun dga' rgyal mtshan. *mTshungs med dpal ldan bla ma dam pa dam chos pad ma dkar po'i sde'i rnam par thar pa yon tan nor bu'i 'od kyi dkyil 'khor*. Thimphu: National Library of Bhutan, 1985.

Nor bu'i mchod sdong = bsTan 'dzin chos rgyal. *rGyal kun khyab bdag 'gro ba'i bla ma bstan 'dzin rin po che legs pa'i don grub kyi rnam par thar pa ngo mtshar nor bu'i mchod sdong*. Thimphu: Kunsang Topgay, 1975.

Pad dkar chos 'byung = Pad ma dkar po. *Chos 'byung bstan pa'i pad ma rgyas pa'i nyin byed*. Drukpa Plouray: New Delhi, 2006.

Pad dkar gsung 'bum = Collected Works (gSung 'bum) of Kun-mkhyen Padma-dkar-po. Darjeeling: Kargyud Sungrab Nyamso Khang, 1973.

rBa rlabs mngon g.yo = Phyogs las rnam rgyal. *mKhas btsun bzang po'i bdag nyid mtshungs med chos kyi rje ngag dbang rgyal mtshan gyi rnam par thar pa'i rgya mtsho ngo mtshar gyi rba rlabs mngon par g.yo ba*. Thimphu: National Library of Bhutan, 1985.

rDo rje gdan pa'i rnam thar = dPal ldan rgya mtsho. *Chos kyi sprin chen po'i dbyangs kyi yan lag rnal 'byor gyi dbang phyug dpal rdo rje gdan pa'i rnam par thar pa*. New Delhi: Topden Tsering, 1974.

Rig 'dzin zlos gar = Shākya Rin chen. *rGyal kun brtse ba'i spyi gzugs sems dpa' chen po gsung dbang sprin dbyangs kyi rtogs pa brjod pa rig 'dzin kun tu dga' ba'i zlos*. In *rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum*, vol. 2: Fols. Fols. 1a–50, pp. 487–585.

rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum = The *Collected Works (gsung 'bum) of Sākya rin chen, the Ninth rJe mkhan po of Bhutan*. In 8 vols. Thimphu: Kunzang Tobgey, 1976.

rNa ba'i bcud len = Pad dkar lhun grub. *Rang gzhan dge bskul gyi gtam snyan ngag rgyan gyis ma bcings par go bder smras pa rnam phyogs gcig tu bsgrigs pa rna ba'i bcud len*. Thimphu: Kunzang Topgey, 1976.

rTse dga'i 'khri shing = Shākya Rin chen. *rDo rje 'chang chen po rje btsun ngag dbang 'phrin las kyi rnam par thar pa rgyal sras rtse dga'i 'khri shing*. Kunzang Topgey: Thimphu, 1976.

Rwa lung dkar brgyud gser 'phreng= Pema karpo et al. *Rwa lung dkar brgyud gser 'phreng: A Brief Lives of the Successive Masters in the Transmission Lineage of the Bar 'Drug pa dkar brgyud of rwa lung.* In 4 vols. Sungrab Nyamso Gyunphel Parkhang: Himachal Pradesh, 1975–1978.

sGo mang phye ba'i gtam = dPal ldan rgya mtsho. *bsTan pa 'dzin pa'i skyes bu thams cad kyi rnam par thar pa la gus shing rjes su 'jug pa'i rtogs brjod pha rol tu phyin pa dang gzungs dang ting nge 'dzin gyi sgo mang po rim par phye ba'i gtam*. Thimphu: Kunsang Tobgay, 1975.

sGyu ma'i gar stabs = Yon tan mtha' yas. *Paṇḍita bstan 'dzin chos kyi rgyal po'i rtogs pa brjod pa sgyu ma chen po'i gar stabs*. In vol. 3, pp. 1–215 of Yon tan mtha' yas bka' 'bum rnam thar.

sKal bzang rna rgyan = Shākya Rin chen. *sPrul pa'i sku ngag dbang bstan 'dzin mi pham dbang po'i rnam par thar pa skal bzang rna rgyan.* In *rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum*, vol. 2: Fols. 1a–31a, pp. 379–439.

sKyes rabs gser 'phreng = Padma dkar po. *sKyes rabs lung gi gser 'phreng*. In *Pad dkar gsung 'bum* vol. 4: 171–174.

sNyan pa'i yan lag = Shākya Rin chen. *lHag pa'i bsam pa bskul zhing byan chub kyi spyod pa la 'jug pa'i gtam dam pa'*i *chos kyi gaṇḍi'i sgra dbyangs snyan pa'i yan lag*. New Delhi: Thamchoe Monlam, 1974.

Thams cad mkhyen pa'i rol mo = Shākya Rin chen. *sKu bzhi'i dbang phyug rje btsun ngag dbang rgyal mtshan gyi rnam par thar pa thams cad mkhyen pa'i rol mo*. The publisher, place of publication, and dates are not provided. [BDRC no. MW2PD20323_6A37E8].

Thugs chen dri bsung = Kun dga' rgyal mtshan. *mTshungs med chos kyi rgyal po rje btsun dam chos pad ma dkar gyi rnam par thar pa thugs rje'i chen po'i dri bsung*. New Delhi, 1970. Publisher not given.

Thugs rje'i chu rgyun= 'Brug sgom zhig po (ascribed), *Pha 'brug sgom zhig po'i rnam par thar pa thugs rje'i chu rgyun*. The publisher, place of publication, and dates are not provided. [BDRC no. W1KG10566].

Yon tan mtha' yas bka' 'bum rnam thar dang bcas pa = Yon tan mtha' yas. *sKu bzhi'i dbang phyug ngag dbang yon tan mtha' yas kyi bka' 'bum rnam thar dang bcas pa*. In 3 vols. Thimphu: gZhung grwa tshang par khang, 2022.

C. Secondary Sources

Aris, Michael Vaillancourt. *A Study on the Historical Foundations of Bhutan With a Critical Edition and Translation of Certain Bhutanese Texts in Tibetan*. School of Oriental and African Studies, 1978. (Doctoral thesis).

Id. Bhutan: The Early History of A Himalayan Kingdom. Wiltshire: Aris & Philips Ltd., 1979.

Id. Sources for The History of Bhutan. In Wiener Studien Zur Tibetologie und Buddhismuskunde 14. Vienna: Arbeitskreis Für Tibetische und Buddhistische Studien Universität Wien, 1986.

Dargye, Yonten (et al). *The Biography of Pha 'brug sgom zhig po called The Current of Compassion*. Thimphu: The National Library, 2001.

Dargye, Yonten (et al). *Play of Omniscient*: *Life and Works of Jamgön Ngawang Gyaltshen, An Eminent 17th–18th Century Drukpa Master*. Thimphu: National Library and Archives of Bhutan, 2008.

Dousamdup Kazi. *A Complete Translation of the Lhohi-chös hbyung: Religious History of Bhutan*. 204 pp. of typescript. British Library A2 19999.h.17. (No date).

Gyeltshen, Dorji (et al). *The Biography of Gyalse Pema Thinley*. Thimphu: Shejun, 2015.

Phuntsho, Karma. *The History of Bhutan*. New Delhi: Random House India, 2016.

Phuntsho, Karma (ed.). *The Autobiography of Tertön Pema Lingpa: A Brilliant and Beautiful Rosary of Gems*. Thimphu: Loden, 2015.

Phuntsho, Karma (et al). *The Biography of Incarnate Son Dawa Gyaltshen*. Thimphu: Shejun, 2015

.

221

Index

ཀར་འབྲུག, 7, 82, 141
ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ, 27
ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ, 118
ཀུན་མཁྱྦེན་ངག་དབང་ནོར་བུ, 18
ཀུན་མཁྱྦེན་འབྲུག་པ, 189
ཀུན་མཁྱྦེན་རྒྱལ་བ་ག཈ིས་པ་མི་ཕམ་པདྨ་དཀར་པོ, 17 ཁ་ཏན་ཏྲའི་རྒྱུད, 165
ཁ་བཞི་ལོའ་ིརྒྱལ་ཁམས, 3, 9, 15, 32, 39, 46,
58, 118, 135, 139, 159, 205, 208

ཁ་བཞིའི་ཡུལ་ལོངས, 3
ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུ་པད་དཀར་གསུམ་པ, 66 གཏོར་ཆོག, 182, 186, 189, 197
གདན་དུས་ཐུན་མོང་གི་རིས་གཞི, 37
གདོང་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ, 123 གནས་ཕུའི་སྤྲུལ་སྐུ, 123
གནས་རིང་, 7
གནོད་སིན་གར་མཁན་མཆོག་གི་བརག་པ, 175 གཙང་པ་རྒྱ་རས, 8, 139, 181, 187, 193 གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆྦེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ, 16, 26 གཟུགས་བུ་གནས, 28
གཡང་འཛིན, 52, 63
གཡུལ་རྒྱལ་དབྱངས་འཆར་གི་རིས, 125 གར་ཐིག་དབྱངས, 20, 57, 72, 77, 94, 104,
125, 142

གསང་སགས་ཟབ་དོན་ཕོ་བྲང, 42, 90, 128 གསང་སགས་རྒྱ་མཚོ, 120

གསོལ་ཐབས, 91
གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ, 119
གྲི་གུ་བརྦེགས་པ, 165
གྲུབ་དབང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ, 109
གིང་བཞི་གཡུལ་རྒྱལ་རོང, 55, 63, 128 ང་བཅུ་དྲུག་པ, 34
ངག་གི་དབང་ཕྱུག, 13, 40, 70
ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན, 79, 80, 109,
134

ངག་དབང་དར་རྒྱས, 103, 107, 158 ངག་དབང་པད་དཀར, 102, 111, 115 ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས, 83, 84, 99, 102 ངག་དབང་བསམ་གཏན, 80, 81, 95, 99, 116 ངག་དབང་བསྟན་འཛིན, 23, 70, 71, 89, 91,
105, 109, 126, 189

ངག་དབང་ཚེ་རིང་, 113, 131
ངག་དབང་འགྲུབ་པ, 105, 112, 120 ངག་དབང་འཇམ་དཔལ, 47, 69, 71, 83, 87 ངག་དབང་འཕིན་ལས, 86, 87, 89, 90, 96, 99,
107, 110, 111, 122

ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ, 121, 122
ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན, 85, 87, 94, 109, 133 ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ, 73, 86, 89, 102, 105,
108, 113, 120

ཆྦེ་བ་ག཈ིས་ལྡན་གི་གདུང་རབས, 17
ཆོས་འཁོར་རབ་བརན་རྦེ, 128
ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སམ་པོ, 6, 16, 17, 135 ཆོས་རྦེ་གཙང་པ, 9, 16, 70, 160

Index

222

ཆོས་རྦེ་ནམ་མཁའ་རིན་ཆྦེན, 63
ཆོས་རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ, 2, 63, 126, 130 ཆོས་རྦེ་ལ་སོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གྲགས, 63,
126

ཆོས་སྐྱོང་དགྦེས་པའི་མཆོད་སིན, 188
ཆོས་སྲིད་གདུགས་དཀར, 3, 15, 205 ཇག་པ་མྦེ་ལྦེན, 30, 183, 189, 192, 193,
211

ཇོ་ནང་རྦེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ, 25, 47
ཇོ་ཤཱཀ་འཕགས་པ་རང་བྱོན, 5
཈ི་མ་ལོ་ཕྱོགས་ཀི་རྒྱུད, 2, 46
཈ི་མ་ལོའ་ིཕྱོགས, 5, 14, 69
ཐམས་ཅད་སོལ, 5, 55
ཐར་པ་རྒྱལ་མཚན, 9
ཐུགས་དམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆྦེན་པོ, 71
ཐུགས་རྦེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད, 164
ཐོད་ནག, 33
ཐོད་ནག་གི་ཕྱག་ལྦེ, 77
དཀར་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར་གསྦེར་འཕྦེང, 2
དགས་པོའ་ིདཀར་བརྒྱུད, 1
དགྦེ་འདུན་གི་བཅའ་ཡིག་ཆྦེན་མོ, 20
དགྦེ་འདུན་ཆོས་འཕྦེལ, 78, 79, 104, 130 དགྦེ་ལྡན་པ, 7, 51, 52, 55, 64
དགོངས་འདུས་ལས་བྱང་མྦེ་ཏོག་འཕྦེང་མཛེས་ཆོག་ཁིགས་ཁྱྦེར་བདྦེ་བཀོད་པ་བར་གཅོད་གཡུལ་རྒྱལ,
57

དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད, 2, 15, 159, 166,
185

དཔའ་བོ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀི་སོད་པ, 10
དཔལ་ངག་དབང་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ, 13, 41

དཔལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ, 189 དཔལ་འབྱོར, 87, 94, 131, 133, 209 དཔལ་འབྲུག་པ, 3, 7, 14, 17, 20, 23, 51, 63, 66, 70, 83, 87, 89, 95, 100, 104,
125, 127, 128, 137, 139, 140, 142, 146, 148, 154, 155, 159, 209, 210

དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ, 14
དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་འཇིགས་མྦེད་གྲགས་པའི་སྦེ, 23
དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་གི་དབང་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཇིགས་མྦེད་གྲགས་པའི་སྦེ,
139

དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ,
159

དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ་རྒྱལ་སྲས་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ, 140
དཔལ་འབྲུག་པའི་གདམས་ངག་སོང་པོ་གསུམ་དིལ, 87 དཔལ་འབྲུག་པའི་ཐུགས་དམ་཈མས་བཞྦེས, 165 དཔལ་ཡྦེ་ཤྦེས་མགོན་པོ, 21, 25, 45, 82, 159,
160

དཔལ་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་མཐུ་ཆྦེན་དཔའ་བོ, 39 དཔལ་ལྡན་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ་རོ་རྦེ་གཡུ་སོན, 179 དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ, 5
དབང་འདུས་ཆོས་ཀི་ཕོ་བྲང་, 63
དབུ་མཛད་དཔལ་འབྱོར, 131
དམ་ཅན་སོ་བདུད་ཆྦེན་པོ, 95, 193, 211 དམ་ཆོས་པད་དཀར, 74, 79, 81, 99, 101,
102, 103, 104, 106, 108, 116, 122

དམ་ཆོས་བསྟན་འཛིན་མ, 71

Index

223

དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ, 121
དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན, 71, 75, 76
དམ་ཆོས་ལྷུན་གྲུབ, 127
དར་དཀར་བཀ་ཤིས་ཡང་རྦེ, 63
དར་ཕྱུར་རྒྱལ་མཚན, 35
དུད་སོལ་ལ་མོ, 18, 40, 170, 173, 210 དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན, 8
དག་པོ་མངོན་སོད་ཀི་ལས, 12
དང་སྲོང་གཟའ, 186, 196
དི་མྦེད་ཀུན་ལྡན, 5
དྲུང་དམ་ཆོས, 58, 62, 75, 76, 113, 129 དྲུང་ཡིག་གཟིམས་ཆྦེན་པ, 158
ནཱ་རོ་པ, 3, 25, 102
ནགས་མའི་ལོངས, 14, 22, 72, 119, 160, 179 ནམ་མཁའ་དང་མ཈མ་པའི་རྒྱུད་རྒྱལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་
བ, 163

ནུབ་རིན་ཆྦེན་ས་བདུན་སྤུངས་པའི་བང་མཛོད, 59 རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོ, 25
པད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་, 165
པད་དཀར་དབང་ཕྱུག, 103
པད་དཀར་བཀ་ཤིས, 114
པད་དཀར་འབྱུང་གནས, 63, 69, 91, 93, 94,
97, 99, 104, 113, 115

པད་དཀར་རབ་རྒྱས, 63
པད་དཀར་ལྷུན་གྲུབ, 73, 78, 84, 94, 97, 100,
101, 103, 108, 120

པདྨ་གིང་པ, 121
པདྨ་དཀར་པོ, 19, 21, 22, 42, 82, 117 པདྨ་འཕིན་ལས, 121, 122

པྦེ་ཧ་ར, 188
ཕ་ཇོ་འགྲོ་མགོན, 8, 91
ཕ་ཇོ་འབྲུག་སོམ་ཞིག་པོ, 9
ཕལ་པོ་ཆྦེའི་མདོ, 3
ཕུག་ཆྦེན་བཞི, 12
ཕྱག་ཆྦེན་གསོལ་འདྦེབས་, 35
ཕྱག་ཆྦེན་ཆོས་དྲུག, 41, 80, 89, 91, 92, 99,
100, 110, 111, 116

ཕྱག་ཆྦེན་ལན་ཅིག་སྐྱྦེས་སོར, 98, 101 ཕྱག་རོགས་དབྱྦེར་མྦེད, 122
ཕྱུག་པོ་ལ་དབང་ཚེ་རིང་, 30
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ, 82, 86, 88, 102, 110,
115, 132, 139

བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང, 48, 59, 63, 72, 81, 95,
101, 111, 116, 131, 132, 133

བཀ་ཤིས་ཚེ་རིང་མ, 177, 178
བདུད་འཇོམས་ཞབས, 61, 64, 70, 74, 167,
198

བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ, 14, 15, 35, 69, 155 བདྦེ་ཆྦེན་ལྷུན་གྲུབ, 116, 208
བདྦེ་མཆོག་རོ་རྦེ་མཁའ་འགྲོའ་རྒྱུདི, 180 བཟོད་པ་འཕིན་ལས, 88, 104, 109, 115, 134 བརག་པ་ག཈ིས་པའི་རྒྱུད, 20 བརོན་འགྲུས་བསྐུལ་མའི་ཞལ་གདམས, 24 བཤད་གྲྭ, 49, 103, 118, 126
བསོད་ནམས་དཔལ་གི་བུ་ཁིད, 17, 36, 83 བསོད་ནམས་དཔལ་འདྦེན, 10, 12
བསོད་ནམས་འོད་ཟྦེར, 71, 77, 91, 92, 94, 98,
104, 107, 119

བསྟན་པ་དབང་ཕྱུག, 80, 131

Index

224

བསྟན་པ་འཕིན་ལས, 63
བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ, 82, 107
བསྟན་པའི་གཏད་རབས, 2, 15, 69, 206 བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན, 90, 98, 114 བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ, 96, 98, 99, 101, 115,
117, 203

བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ, 82, 108
བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱས, 20, 125
བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས, 70, 77, 78, 88, 98,
104, 106, 113

བསྟན་འཛིན་ལྦེགས་པའི་དོན་གྲུབ, 121 བསྲྦེ་འཕོ་འགྲྦེལ་ཆྦེན, 97
བྱ་བཏང་ཀུན་དགའ་ལྦེགས་པའི་དཔལ, 13
བྱ་རོག་གདོང་གི་བཞི་སིང་གསང་བ་སྲོག་གཟྦེར་སྦས་པའི་རྒྱུད, 167
བྱ་རོག་གདོང་ཅན, 48, 51, 162, 167, 169,
172, 210

བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ཤ་ཟ་བརྦེགས་པའི་རྒྱུད, 169 བྱང་བཀ་ཤིས་མཐོང་སྨོན, 59
བྱམས་མགོན་གསུང་དབང་དྷྭ་ཛ, 86, 197 བྱྦེ་བ་མཆོད་རྦེན, 56, 58, 83, 131, 198 བྲག་བཞི, 12
བྲིས་འབུར, 157
བ་མ་ཁག་ལྔ་, 42
བ་མ་འོབས་མཚོ་པ, 29
བ་མ་ལ་པ, 11
མ་རུངས་བདུད་དཔུང་འཇོམས་པའི་དཔའ་བོ་མཐུ་ཆྦེན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ, 62
མ་ལ་ཡ་ལོངས, 2

མཁན་ཆྦེན་དགྲ་བཅོམ, 15, 69, 91, 206 མགར་ས་བཀཤིས་མཐོང་སྨོན, 63
མགོན་པོའ་ིརྒྱུད, 56, 65, 77, 160, 165, 173,
182

མགོན་པོའ་ིརྒྱུད་ཁག་མཚོ་ཁོལ་མ, 182 མངོན་སོད, 2, 10, 28, 33, 39, 51, 57, 65,
71, 75, 80, 97, 138, 143, 154, 169, 186, 200

མཐུ་ཆྦེན་དཔའ་བོ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ, 15 མཐུ་ཆྦེན་འབྲུག་པ, 2, 167
མདའ་སྟོང་བ་མ, 123
མཚན་཈ིད་བཤད་གྲྭའི་སྦེ, 72, 118
མཚོ་སྐྱྦེས་རོ་རྦེ, 66, 78, 193
མཛོད, 4
མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག, 15, 64, 126, 140 མི་ཕམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ, 18, 19, 23
མི་ཕམ་ཆོས་འཕྦེལ, 157

མི་ཕམ་དབང་པོ, 88, 107, 108, 133, 137 མི་ཕམ་བསྟན་པའི་཈ི་མ, 17, 36, 79, 91 མི་ཕམ་བསྟན་འཛིན་རོ་རྦེ, 18
མི་ཕམ་འཇིགས་མྦེད་ནོར་བུའི་སྦེ, 87
མི་བདག་ཁི་པ, 125, 209
མི་འགྱུར་བརན་པ, 63, 76, 94
མོན་མོ་བཀ་ཤིས་ཁྱྦེའུ་འདྦེན, 6
ཚར་བཅད་རྦེས་སུ་འཛིན, 11, 13, 141, 145 ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན, 33, 70, 71, 73, 77 ཚེ་རིང་བསམ་འགྲུབ, 158
ཛོ་ཀི, 8, 24, 79

Index

225

ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ, 19, 20, 25, 30, 32, 35,
46, 47, 52, 62, 63, 64, 73, 75, 76, 84, 91, 92, 94, 97, 113, 114, 117, 118, 119, 125, 126, 157, 207, 208

ཟས་གཙང་སྲས, 1
ཟ་བ་རྒྱལ་མཚན, 122
འཁོར་ལོ་སོམ་པ་ལན་སྐྱྦེས་ལ་ལྔ, 97
འཁྲུལ་ཞིག་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར, 13
འཁྲུལ་འཁོར་གི་ཕྱག་ལྦེན, 80, 100
འགྲྦེལ་ཆྦེན་རྣམ་བཤད་རོ་རྦེའི་སིང་པོ, 166 འཇམ་དཔལ་རོ་རྦེ, 42, 182
འཇམ་དཔལ་ར་རྒྱུད, 5, 197
འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སྦེང་གྦེ, 13, 30 འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ, 49
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཆོས་ཀི་གྲགས་པ, 17, 186 འཇིགས་མྦེད་གྲགས་པ, 90
འཕིན་ལས་དཔལ་འབར, 117
འཕིན་ལས་བཞི, 146
འཕིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ, 97
འཕིན་ལས་རྒྱ་མཚོ, 73, 93
འབྲས་སྤུངས་ལྔ་པ, 64
འབྲི་ཁུང་པ, 7
འབྲུག་, 9
འབྲུག་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་, 46
འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད, 25, 27, 30, 32, 37, 40,
199

འབྲུག་པ་དཔག་བསམ་དབང་པོ, 48
འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆྦེ, 31
འབྲུག་པ་རོ་རྦེ་འཛིན་པ་ཆྦེན་པོ, 47

འབྲུག་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་པོ, 88, 109 འབྲུག་པའི་ཞབས, 1, 63
འབྲུག་བྱང་ཆུབ་གིང, 18, 19, 22
འབྲུག་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ, 15, 69 འབྲུག་རབ་རྒྱས, 83, 101, 104, 110, 131,
132

འབྲུག་རིན་ཆྦེན་སྤུངས, 53, 93
འབྲུག་ས་རྒྱ་མཚོ, 79
འབྲུག་སྤུངས་ཐང་བདྦེ་བ་ཆྦེན་པོའ་ིཕོ་བྲང་, 45 འཛམ་གིང་ལས་ཀི་ས་པ, 3
ཡྦེ་ཤྦེས་དངོས་གྲུབ, 83, 85, 114
ཡྦེ་ཤྦེས་རོ་རྦེ, 17, 95
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས, 118, 122, 208 ར་ལུང་, 5, 9, 23, 28, 35, 53, 197 རཱ་ཛ་པདྨ་ནཱ་རཱ་ཡ་ཎ, 35
རང་བྱོན་ཁརྶ་པཱ་ཎི, 28, 29, 39, 43
རི་བོ་ཤནི, 5
རིག་འཛིན་སིང་པོ, 52, 53, 54, 75
རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གསང་བ, 16
རྒྱལ་ཁབ་ཆྦེན་པོ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རོང, 63 རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྦེ, 17
རྒྱལ་པོ་བྷ་ནན་ལ, 12
རྒྱལ་བ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་སྲས་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུ, 173
རྒྱལ་བ་ལོ་རས, 13, 114, 115
རྒྱལ་བའི་གོང་བུ་མཐུ་ཆྦེན་བདུད་འཇོམས་ཞབས་, 198 རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་ཁི, 82, 87, 88, 89, 206 རྒྱལ་ཚབ་གསྦེར་གི་ཁི་འཛིན, 79
རྒྱལ་སྲས་གདུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུ, 91, 183, 197

Index

226

རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ནུ་ངག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
སྦེ, 18
རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ, 1, 71, 99 རྒྱལ་སྲས་བདུད་འཇོམས་ཞབས, 128
རྒྱལ་སྲས་བདུད་འཇོམས་རོ་རྦེ, 140
རྒྱུད་མྦེ་ལྕྦེ་འབར་མ, 170
རྦེ་ཀུན་མཁྱྦེན་ཆྦེན་པོ, 16
རྦེ་བཙུན་བསྟན་འཛིན་མ, 74
རྦེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ, 2, 49, 63, 130 རྦེ་སངས་རྒྱས་དབོན, 9
ར་མགྲིན་དབང་རྒྱལ, 118, 120
ར་མགྲིན་དམར་པོའ་ིརྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས, 9 རྦེན་མདོས, 46, 60, 72
རྦེན་འབྲྦེལ་རབས་བདུན་མ, 84
རོགས་ལྡན་཈ི་ཟའི་མཚན་ཅན, 13
རོ་རྦེ་སློབ་དཔོན་གི་གནས་བཅུ, 71
རྣམ་ཐར་ཆྦེན་མོ, 15, 21, 85, 106
རྣམ་ཐོས་སྲས, 23, 165, 173, 174, 175,
177, 188

རྨོག་ལའི་གཞི་བདག་ར་བྲག་པ, 10
རོང་བཞི, 12
ལས་གཤིན་ཅིག་ཅར་དམར་པོ, 182
ལས་མགོན་སྦེ་བཞི, 46, 51
ལུགས་ག཈ིས་ཀི་ཁིམས, 7
ལུགས་ག཈ིས་དབང་བསྒྱུར་སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད, 125 ལུགས་ག཈ིས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ, 17 ལུང་བསྟན, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 17,
18, 21, 23, 29, 39, 52, 54, 55, 56, 57, 79, 86, 87, 105, 121, 132, 134,

140, 144, 159, 163, 167, 172, 183, 187, 194, 205

ལོ་རྒྱུས་གསྦེར་གི་ཡང་ཞུན, 160
ལྕགས་མཁར་རྒྱལ་པོ, 6
ལྕགས་ཟམ་པ, 7
ལྕགས་རི་བདུད་འདུལ་ཕོ་བྲང, 60, 63
ལ་གནས་དགྦེ་གསུམ, 126
ལ་དབང་བོ་གྲོས, 20, 37, 41, 42, 83, 158,
208

ལ་པ, 11
ལ་མོ་གཙོ་མོ་དང་འབར་མོའ་ིགར་འཆམས, 80 ལ་མོ་དུད་སོལ་མ, 19
ལ་ལྕམ་ཀུན་ལྦེགས, 74
ལའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར, 4
ལོ་ནགས་མའི་ལོངས, 14
ལོ་ནང, 49, 65, 69, 78, 82, 85, 89, 90,
104, 108, 113, 119, 123, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 158, 189

ལོ་ཕྱོགས་ཀུན་བཟོད་ཀི་ཁྱོན, 140
ལོ་བཀ་ཤིས་རགས་བརྒྱད, 59
ལོ་བྲག་དཔའ་བོ, 28
ལོ་རོང, 6, 8, 40, 45, 61, 64, 70, 86, 159 ཤཱཀ་རིན་ཆྦེན, 89, 90, 96, 110, 114, 208 ཤངས་འབའ་ར་བ, 44
ཤར་ཕྱོགས་གནམ་འཁོར་ལོ་རིབས་བརྒྱད, 59 ཤིང་ར་བ, 7
ཤྦེས་རབ་དབང་ཕྱུག, 105, 112, 134, 209 ཤྦེས་རབ་འབྱུང་གནས, 102, 115, 203 ས་སྐྱ་པ, 47, 59, 118
ས་སྐྱ་བདག་ཆྦེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ, 24

Index

227

སངས་རྒྱས་དབོན, 8, 10
སུམ་རགས, 19, 94
སྦེང་གྦེ་མཚན་ཅན་དགུ, 17
སོ་ཐར་འགྲྦེལ་ཆྦེན, 97
སྐྱབས་མགོན་བ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆྦེ, 70 སྐྱབས་མགོན་བ་མ་རོ་རྦེ་འཆང་, 65
སྐྱབས་མགོན་མཐུ་ཆྦེན་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ, 15
སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆྦེ་རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཞབས, 67
ས་པའི་སྦེ, 132
སྒྲུབ་ཐབས་ལྔ, 165
སན་ངག་མྦེ་ལོང, 94
སན་བརྒྱུད་ལ་མོ་བཅོ་ལྔའི་དབང་, 77
སོང་ཁའི་ཀླུ་བཙན, 186, 210
སྟོང་གསུམ་གི་སྟོང་ཆྦེན་པོའ་འཇིག་རྦེན་ཁམསི, 4 སྟོད་སྦེང་གྦེ་རྣམ་རྒྱལ་གི་སྲས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་འཛིན, 47 སྡུད་པ, 4
སྦེ་པ་གཙང་པ, 20
སྦེ་པ་དབུ་མཛད, 20, 47, 52, 54, 62, 113,
125, 126, 128, 137, 157, 197, 209

སྦེ་པ་ཕ་ཇོ, 80
སྦེ་སྲིད་དབུ་མཛད་ཆྦེན་མོ, 56, 69, 126

སྦེ་སྲིད་ཕྱག་མཛོད, 15, 76, 125, 127, 130,
131, 132, 133, 134, 135, 137, 142, 145, 148, 209

སང་མཛད་ཐུབ་དབང་, 3
ས་གྲོ་རིན་ཆྦེན་སྤུངས, 63
ས་གྲོ་སྟག་ཚང, 6, 10, 53, 108, 115 སང་རི་ཟམ་པ, 33, 60
སྤུ་གྲི་ཀླད་གཟྦེར་ནག་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་བཀའ་རྒྱུད, 163
སྤུངས་ཐང་བདྦེ་ཆྦེན, 45, 54, 160
སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་བོན, 5
སྤྲུལ་སྐུ་པད་དཀར་དབང་པོ, 23
སྤྲུལ་སྐུ་རིང་, 51, 157
སྦས་ཡུལ, 3, 6, 8, 89, 103, 205

སིན་པ་རྒྱལ་མཚན, 71, 73, 77, 98 སྨན་ལུགས་དང་མཁྱྦེན་ལུགས, 157
སྨན་ལུགས་རི་མོ, 157
སྲོག་གཅོད་དམར་མོ་ར་འཇིབ་མ་དུག་རླངས་ཁོལ་མས་བསད་པའི་རྒྱུད, 168
སློབ་དཔོན་ཆྦེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས, 6, 39, 62,
181

ཧྦེ་རུ་ཀའི་ཞིང་དུ་འདྦེན་པའི་སྨོན་ལམ, 21 ཨའུ་ཚེ་རིང་, 63
ཨུ་རྒྱན་གི་མཁན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས, 8